Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

CE MICROFILM A ÉTÉ ÉTABLI

en OCTOBRE 1962

Dans les Ateliers de

L'ASSOCIATION POUR LA CONSERVATION ET LA REPRODUCTION PHOTOGRAPHIQUE DE LA PRESSE (A.C.R.P.P.) *4, rue Louvois Paris 2e*

L'exploitation commerciale de ce film est interdite la reproduction totale ou partielle est soumise à l'autorisation préalable des ayants droit et à celle de l'A.C.R.P.P. qui conserve un exemplaire du microfilm négatif.

COTE de la BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

FOL JO 65 218

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

LUC TINH TAN VAN

SAÏGON

1921

1921

5

JANVIER

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant: Directeur—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION: [illegible]

GIÁ BÁN:
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr.: LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN:
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
à SAIGON: Aux bureaux du journal.
à HANOI: Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Đồng tiền của nước ta bây giờ.
2. — Điển báo quan Tổng-thống Đông-Pháp.
3. — Hãng tàu hoi đang lập.
4. — Ở đời mỏi sự.
5. — Nhà giấy thép bị ăn trộm.
6. — Xe kéo rồi xe kiến xe mui.
7. — Tonkin.
8. — Máy bay.
9. — Tòa trên.
10. — Cuộc tuyển cử Cai tổng.
11. — Đám cưới.
12. — Cộ xã-tây.
13. — Trương Chasseloup Laubat.
14. — Thong bao
15. — Oan kia theo mãi.

Đồng tiền của nước ta bây giờ

Sanh ra đời nầy, ai còn lạ gì: chỉ có đồng tiền là có thế-lực to nhứt, rộng ra thì cả hoàn-cầu và xã-hội, hẹp ra thì từ gia tộc cho đến cá-nhơn, không dấn, mà cũng không ai là không thờ « vị-thần » ấy.

Đồng tiền làm chủ hết mọi việc trong thiên-hạ, có nó thì cũng hay sanh lắm chuyện lôi thôi, mà không có nó, cũng không được, than ôi! Đời bây giờ, kẻ hơn người kém, ông nọ thằng kia, vinh là đâu, nhục là đâu, giàu thì thế, nghèo lại sao.... nào có ai là người qua khỏi cái phạm-vi đồng tiền không?

Thế-giới nhờ mà tiện sự giao-thông, nhơn-quần nhờ mà có tình liên-lạc, nào những kẻ nên danh nên giá, cũng vì có tiền: nào người lắm ruộng lắm nhà, tất nhờ có của, đi học đi buôn, làm thầy làm thợ, cũng nhờ có tiền, mà nói rộng ra thì làm việc gì, khá dĩ có ích cho xã-hội, cho gia-tộc, cho thân mình, thì cũng là nhờ tiền có. Đó là công của đồng tiền.

Vì tiền mà thế-giới phải có cuộc chiến-tranh, nhơn-quần mới có hoa xâu-xé, cương thường đạo-đức vì đó mà suy đồi, thế-cô nhơn-tình, vì đó mà ly-tán, vì tiền mà phận hồng-nhan ba chìm bảy nổi, vì tiền mà tài chí-sĩ cũng một lẫm hai lỡ, thiên-hạ lại còn biết bao nhiêu những chuyện trái với đạo trời, mất cả lẽ phải, chẳng qua là cũng vì bôn tẩu đồng tiền mà ra. Đó là tội của đồng tiền.

Đồng tiền có công mà cũng có tội, nhưng công với tội đó, vốn không phải tại nó, chẳng qua cũng lại cái cảm-giác ở ngoài mà thôi, ấy chính đồng tiền đã tự nói rằng:

« Có người thì họ mong tôi, đợi « tôi, sùng bái tôi, mà có người thì « họ lại ghét tôi và khinh-khi tôi, « nhưng chẳng bao giờ là phải sỉ « nhục, dầu xấu dầu tốt, dầu hay « dầu dở, tôi cũng là có ích cho « khắp cả mọi người.

« Lúc mà tôi từ tay nầy sang tay « khác, những người có thế to, có « của nhiều lại càng kính mến tôi « lắm. Nhưng còn lạ gì, người đời « là một giống hư, hễ thấy tôi nhiều « thì sinh ra tham, lại cũng vì muốn « kiếm được tôi mà hóa ra làm quấy, « có khi lại phạm tội đại-ác nữa. »

Xem như thế thì cái công cái tội, vốn không nên trách lại nơi đồng tiền, chỉ tại người biết dùng hay không biết dùng mà thôi.

Cũng một đồng tiền mà mỗi nơi lại biến tưởng khác nhau, vào tay người biết dùng, thì đồng tiền là vật để thờ, để lạy: cũng một đồng tiền, mà mỗi nơi lại giá-trị một khác, biết cách làm ra, thì một cũng hóa mười; làm không trúng việc, thì bỗng nhiên hư hỏng... Ôi! Đồng tiền của những người khôn vẫn có giá-trị nhiều hơn, mà đồng tiền của người dại, thì hình như một hòn đất mà thôi vậy.

Xem hết các lẽ trên đó, thì vấn-đề đồng tiền của nước ta thế nào, cũng phải giải quyết mới được. Nước ta chiếm một địa-vị rất lớn ở cõi cực đông, đất rộng mấy trăm vạn dặm, dân đông mấy mươi triệu vạn người, ai dám cho là nước nghèo. Nhưng mà làm ít ăn nhiều, thì Đông-sơn cũng phải lở trong nhà còn người lo sớm tối, ngoài đường còn nhiều kẻ phải kêu ca, thế thì ai dám cho là nước giàu.

Lấy đó mà suy thì nước ta nghèo chưa chắc là nghèo, còn nói giàu cũng chẳng phải giàu: vậy thì bởi tại sao? Đồng tiền sanh sanh hóa hóa của nước ta bây giờ ở đâu? Đồng tiền rất hoạt động, rất thần diệu thì lưu-lạc những nơi nào? tự-phụ làm chủ-trương cho mọi việc, mà sao không thấy công hiệu gì? các lẽ đó là các lẽ tối cần tối thiết mà ta cần phải xét vậy.

Đồng tiền đối với nhơn-loại thế nào, thì như đã nói ở trên không cần phải nhắc lại, song xét phương diện nước ta, thì đồng tiền lại như có giá-trị riêng, có địa vị khác: nhưng mà lại hình như đồng tiền nước ta số phận rủi ro lắm, không thế nói hết được, ví muốn biết đại-cương thì có hai điều.

1º Có tiền mà không biết dùng.

Nước ta bây giờ những hạng coi đồng tiền hơn tánh-mạng, hơn danh-dự, thì thiệt phần nhiều, tức là giàu mà lận, khá quái thật, đồng tiền hoạt-động của nước ta thường hay vào tay những người ấy, mà đã vào tay ấy, thì thật là bị cầm cố, khi nằm trong tủ, khi chôn dưới đất, hoặc chìm hoặc nổi không biết đâu mà lường, mà người có tiền ấy, lại chỉ bo bo không dám rời ra lúc nào, nên đồng-bào khổ sở thế nào cũng trối kệ, xã-hội nguy-nan thế mấy cũng mặc thây, máu tham mê mải hơi đồng, chỉ cốt lấy mồ của người làm đồ tầm bổ Vi khiến có đem đồng tiền ấy ra mà làm được việc gì, thì chẳng qua, hoặc ra chợ « đánh lợi » mà mua tiếng ông nọ bà kia, hoặc thất họng « kẻ vay » để lấy lời mà thôi. Những hạng ấy có đồng tiền mà không biết dùng, chỉ làm tôi mọi cho đồng tiền vậy.

2º Biết dùng mà không có tiền.

Thiên-hạ nghĩ cũng nhiều chuyện bất bình, đến nỗi đồng tiền không mấy khi gặp được chủ. Kẻ học hành bao nhiêu năm trời, biết được một nghề gì, muốn đem thi thố ra, nhưng chỉ vì không có tiền. Người biết tình trạng xã-hội còn thiếu thốn nhiều, chỉ muốn đem tài sức của mình ra mà kinh dinh việc nọ việc kia, để gây nên cho hạnh phước nước nhà, cứu chỗ suy-vi của xã hội, nhưng có trí tưởng mà không có tiền thì cũng như không. Thấy anh em đói rách lầm than, trong lòng cũng thương xót muốn nhường cơm xẻ áo cho nhau, hiềm vì tự cứu lấy mình cũng chưa được. Nào là có chỉ đi buôn, có tài làm ruộng, cho muốn làm đều gì mà có ích lợi đi nữa, hễ không đồng tiền là không xong. Than ôi! có hằng tâm mà không có hằng sản, thiên-hạ những người như thế cũng thường thương. Biết dùng mà không có tiền, thì sai kiến động tiền sao được.

Trong vỏ trụ có ba thể lớn: Một là người, hai là tài, ba là tiền, ba thể đó vốn phải ứng tiếng với nhau, người có đồng tiền với người biết dùng tiền, lại phải dung hòa làm một, thế mà người có tiền không biết dùng, người biết dùng lại không có tiền; than ôi đồng tiền của nước ta là vật gì? mà bạc phận thay! đưa xu nịnh thì nhiều người trí kỷ không gặp, kẻ có không lắm, người làm không có... tình trạng như thế, đã đáng thống tích chưa?

Ấy số phận đồng tiền nước ta bây giờ là thế, mà người nước ta đối với đồng tiền thì tình cách vậy, còn mong chuyện kinh dinh việc nọ việc kia để cho nước được văn-minh nữa không? Cứ như hai thuyết trên kia, càng ngày càng chia rẽ ra thì hậu-vận nước ta đáng ghê sợ chưa biết là chừng nào; ta mong rằng hai đàng biết dung hiệp với nhau, kẻ chịu xuất tài, người chịu xuất lực, thì làm việc gì mà không xong.

Sau nầy ta thử nói xem cái địa-vị đồng tiền của nước ta xem ra thế nào?

Nước ta bây giờ tiền bộ chưa có gì, mở mang chưa được mấy, thì địa-vị đồng-tiền lại càng nên trọng, mà quyết nhiên không phải là vác bạc đem chôn, gánh bạc đi đổ đâu, mà nên biết rằng dùng đến đồng tiền tất phải có chủ-nghĩa, đừng để cho mất giá trị đồng tiền của nước ta ngày nay thì mới được.

Đồng tiền nước ta bây giờ quyết không phải dùng để mua hàm mua tước, là cái danh-dự hão trong nhà, mà đồng tiền ấy nên dùng để mở mang Kinh-tế, để rộng mối lợi quyền cho nước nhà.

Đồng-tiền nước ta bây-giờ nên thương đến nội-hóa là đồ trong nước chế-tạo ra, để cho công-nghiệp được mau thạnh.

Đồng-tiền nước ta bây giờ nên cứu cho tinh-thần trong nước, hoặc lập học-trường, hoặc đặt thư-viện, để cho trí-dân càng rộng ra.

Đồng-tiền nước ta bây giờ nên cứu cấp những kẻ cô cùng những người tàn tật, để cho trọn nghĩa đồng-bào.

Đồng-tiền nước ta bây giờ nên khai khẩn đất hoang, sửa sang việc lợi, để cho nhơn công nước nhà khỏi phải phong-trào lao khổ.

Thôi! Không có đồng tiền thì chẳng nói gì; chớ đã có đồng tiền mà lại biết dùng thì trong nước ta bây giờ vô-số là việc đáng làm. Than ôi! địa vị đồng tiền nước ta bây giờ thật là to tát, mà bổn phận người có tiền, người biết dùng tiền thì càng hệ-trọng lắm.

Nghĩ làm sao?

Cứ ngồi giữ của mà nhìn, rồi chịu hổ với non sông, để cho đồng-bào mau tiêu diệt hay sao? Hay là đem tài-học ra, đem của cải ra, mà làm việc ích-chung cho xã-hội, ra công cứu đỡ nhân quần, để nước ta không đến nỗi không có lịch-sử vinh quang ở Á-đông nầy, thì không có hơn hay sao???

ĐIỂN BÁO

Quan Tổng-thống Đông Pháp.

Nhơn lễ ngươn-đán, quan Thống-đốc Nam-kỳ có gởi điện kính chúc tân niên cho quan Tổng-Thống, nay quan Thống-đốc được điển-báo quan Tổng-Thống đáp từ đây:

« Tôi lấy làm cảm tình quyến luyến thân ái trong Nam-kỳ nhắc ra. Tôi rất cám ơn ông mấy lời ân ái đã tỏ bày, và tôi cũng tưởng lấy lòng thân ái ấy mà chúc lành cho ông, cho các Hội-đồng cùng hết thảy các quan lớn nhỏ giúp việc cùng ông.

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

Hãng tàu-hơi đang lập

(*Tiếp theo*)

Trước tôi có nói khi mình đóng tất phần hùn của mình, tự ý muôn cho hội phát giấy hùn đính danh mình hay là giấy chấp thủ cũng đặng. Giấy hùn có đính danh là giấy có ghi rỏ tên họ tuổi tác và chức nghiệp mình; giấy nầy duy có mình cầm làm chủ mà thôi, không phải tay ai cầm cũng được. Khi muốn bán cho ai phải tuân theo thể lệ của bàn hội-tế định mà lập giấy tờ. Còn giấy chấp-thủ là giấy hùn cũng của hội phát ra, mà không tên không họ, người nào cầm thì người đó làm chủ thôi; dầu khi muôn bàn cho ai cũng khỏi tùy thể lệ hội, khỏi làm giấy gì, duy giao giấy phần hùn cho người mua là đủ. Người mua giấy chấp-thủ muôn đổi cho hội mà lấy giấy đính-danh cũng đặng, hay là mua giấy đính-danh muôn đổi lấy giấy chấp-thủ. cũng hay, không chi ngăn trở.

Cũng trong một điều thứ 15, khoản-ước định rằng mổi phần hùn một người làm chủ, chẳng đặng hai; dầu cho đôi ba người chung lưng nhau mà mua một phần hùn, hội cũng nhìn biết có một mà thôi.

Nhắc lại trước tôi cũng có nói kêu hùn 20 000 $ 00 chia ra 2000 hùn, mổi hùn một trăm đồng (100 $ 00).

Thường lệ hội hùn nào cũng vậy, những người đứng lập hội đều đặng thưởng công cho mấy phần hùn, Bởi vậy điều thứ 18 trong khoản ước có ước thưởng công những người đứng lập song thưởng cho bao nhiêu chưa định, còn để quyền cho đại-hội cho; song phải biết những phần cho ấy — có hồn mà không xát — đặng chia lợi đồng phần hùn thôi, chớ khi chia vốn thì không đặng gì hết, nhưng mà phần cho ấy cũng đặng lưu truyền như các phần hùn thiệt vậy.

Hội có bàn-hội-tế gồm coi đều độ; hội-tế ấy đều là người trong hội chọn cử ra, ít nữa là năm, nhiều là chín người. Còn về phần hãng thì cử ông Bardon làm chủ hãng, ông Scognamiglio làm phó chủ hãng.

Theo điều thứ 6, khoản ước, ông Bardon hùn vào hội:

1º Danh hiệu, trại xưởng và mối-mang quen biết xưa nay.

2º Khí nghệ, hàng hóa, tàu thuyền và nhứt thiết món gì vật gì gín theo với hãng Bardon ở Saigon Khánh-hội lâu nay đó.

Hết thảy phỏng giá là. . . . .

3º Thực nghiệp, công-việc đang làm, đang lãnh và những tờ giao kèo còn đang thi hành.

Hết thảy phỏng định giá là. . . . . .

Của nầy thuộc về của chung trong hội; hùn vào rồi ông Bardon chẳng đặng gọi của tư mình.

Còn ông Scognamiglio thì:

1º — Thực nghiệp.

2º — Một số bạc. . . . .

Ông Bardon, vì của để vào hội nói đó, xin hội trả cho ông một trăm phần hùn 100 $ 00, song giấy trăm phần hùn nầy cầm để nằm trong sổ hội hai năm, ông Bardon, chẳng đặng rút ra, trước hạn định.

Ngoài trăm phần hùn ấy. khi hội lập thành, phải trả cho ông (50,000 $ 00) nữa. Cọng lại như hội mua đồ cuộc trại xưởng của ông Bardon, 60,000 $ 00.

Chia lời:

Mỗi năm, trừ ồn phí rồi, còn dư bao nhiêu kể là lời.

Lời chia ra như vầy:

1º — Năm phần để làm của lưu trữ theo phép.

2º — Chuẩn một số tiền đủ dùng trả tiền lời chín phần cho phần hùn đã đóng. Nếu phần lợi chung niên không đủ mà trả tiền lời, ấy thì thôi năm sau dầu phần lợi lớn cách nào cũng không đặng kêu nài.

Còn lại bao nhiêu:

Năm phân cho bàn hội-tế

Mười phân cho chủ-hãng.

. . . . . phân cho phần người lập hội.

. . . . . phân chia cho các phần hùn.

Lỗ.

Khi nào lỗ hết ba phần tư vốn, thì các quản-lý trong hội phải mời nhóm đại hội mà tố cáo cho cổ phần hay, coi ý đại-hội muốn hùn thêm mà làm hay là muốn rả.

Những điều lược dịch trên đó chẳng phải là điều quyết định, ấy là điều trong khoán-ước của ông Bardon lập ra; vậy như khoản nào bất minh hoặc thới quá thì ngày nhóm đại-hội lập điều-lệ hội, đối cải mà diệt hoặc chế giảm.

Muốn đặng thấy nhà tư-bổn Annam tường tất mà thừa lấy dịp nên sanh lợi, cho khỏi uổng cơ hội, tôi mới chịu nhọc mà dẫn giải ra đây, vậy các nhà tư-bổn chớ có bỏ qua, ra lẽ — trước hết minh phụ lấy minh — sau phụ lòng người có công vời minh giục lợi cho người xứ sở. Xim khá xét tình cùng.

TIỀN-GIANG.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn. . . . .
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn. . . . . . .
Trường nào bó-buộc học-trò hơn. . . . . . .
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . . .
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà nào (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là. . . . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG. HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Ở đời mỗi sự

Như lầm như lỗi, thì đừng giấu đừng gian, đã hết hư lại hết hao, mà thêm hay thêm giỏi.

Sự lộn sự hư, làm người sao cho khỏi, hiếm chi bậc hiền thiếu gì quân-tử, ai ai cũng tưởng, phải giữ minh mà ăn nói, cho kỹ cang, đừng để cho hư cho lộn, nhưng hễ kỹ cang ít nói, thì ít hư ít lộn mà thôi, chớ nào giữ cho trọn được sao. Xét xa sự hư sự lộn ấy chẳng phải tại mình muốn, để dành mà dùng với đời, nhưng mà dẫu mình có giữ mình cho kỹ cho lắm đi nữa, nhiều khi tại chuyện, tại hồi của minh, làm cho mình phải theo như vậy cũng có, thì là tại cái phong tục của mình hay là cái bịnh nhược của thói đời nó buộc, mình dầu muốn tránh cho xa, cũng chẳng tránh được, biết là sự nghiệt vậy, mà cũng phải ép lòng mà theo, cho thuận nhơn tình cho rồi, bằng không vậy người ta lại gọi mình là người khó, người khác thường, không giống ai hết, phải sanh hoặc ganh ghét, và mích lòng nhau, hay là mình muốn làm thánh làm thần, cho nên ăn ở không dung, không giống ai hết. Thì cũng vì sự hư, sự lộn là sự không trọng hệ, mà mà mình lấy cho là trọng là sự nên đành không chịu cho ai ngó, ai coi vào sự của minh. Nhiều khi đã choán hư lộn, mà rằn mắt không chịu học chịu hỏi, cứ cố tâm của mình là nên, đi tới hoài không ngừng, làm tuồng cũng như tưởng mình thánh hay là mình thần, sự của mình có ai mà hiểu thấu cho rõ nổi, cho nên dầu ai thương mà chỉ bảo, cũng như kẻ cuồn người điên, không kể. Chẳng khác chi như có nhiều người thường nghe nói mà dám định, mà ghét phức người ta, không châm chế phân nào, chỉ có nghe rồi thì rõ choán hết, chắc chắn như vậy không sai. Mà khi thung dung ngồi nghĩ lại, thiệt vô tri vô năng, mình mau mắn quá phải lầm nhiều. thói đời thường như vậy.

Cũng như có nhiều người cũng vội nghe, mà thương quyết, ai cang ai giải cũng chẳng kể, tự tình không nghĩ không xét, là mình chưa gặp mà sao dám biết, dám đoán chắc như vậy, té ra mình quấy mà người oan, thì hai đàng hư hết, chẳng khác chi mình thương bậy ghét bạ mà để họa cho người, nhiều khi thấu đến tai người ta, người ta hỏi lại, ủa lạ giữ, thuở nay, tôi chưa hề gặp gỡ, bậu bạn chi, sao mà dám thương ghét cho tôi như vậy, thì phải trả lời thế nào cho nghe đặng, không lẽ nói tôi có nghe nói v. v.

Đó là cái lộn, cái hư, còn người ít-oi người thiệt-thà thì làm vậy, về phần thượng-lưu thường có.

Chớ như sự gian sự dối là khác xa hơn nhiều, hễ cố gian có dối thì có láo có xảo, rồi lại vì đó mà sanh ra bịnh tật khác, nói sao cho cùng được. Thí giả như ăn trộm ăn cướp đam của về để dành đi cúng chùa sao? Kẻ mà nhờ của như vậy, thường hay lòa-lẹt khoe tài, ít nói nhiều, dại làm khôn, trong sách Tàu có câu nói, những điều ác đứa tiểu nhơn làm, thường nó hay dấu lắm, mà nó dấu bao nhiêu, thì thiên-hạ lại thấy rõ cũng bao nhiêu, là như vậy đó.

Một sự như vô can cớ mà minh làm ác chơi, người ta rầu mà khóc, mà minh thì cười vui được, thì nghĩ lại coi, có giống đời nào chăng. Phải như có thù hềm chẳng nói gì, tháng trước nó ác như vầy, nay mình ác lại như vậy, nghĩa là hảo thù, còn cho có cớ có can nghe hiểu được, ngặc vì không ai biết ai, mà đành lòng làm ác. . . .

Trong đời, có một cái nết. rất nên khó cãi cho mỗi người, thường thấy có nhiều khi, không chịu nghe, chịu tin ai hết, giả như thấy hư thấy hèn, mà sự muốn làm phải, nói chỉ giùm kẻo lầm, mà người không chịu tin, không chịu tưởng, mà dầu không tin không tưởng thì thôi, mà lại sanh nết oán nết thù ra nữa, mới kỳ, chớ chi phải bị nghe mà tốn, mà lầm thì thù cho là phải chớ không có, mà lòng dạ nào khốn quá như vậy đành sao? Người đã hảo tâm, thí dụ như giúp cho minh hườn thuốc, uống bịnh, hay là đồng bạc đỡ ngày, mà minh không dùng. chỉ là minh dư có, không cần của ai thì thôi, người muốn giúp mà giúp không đặng, cũng mắc cỡ bộn bộn, mà còn thêm mang tiếng oán thù, thì là nhiều quá sức, chịu sao cho nổi với người đời, như vậy mà rồi xét lại cho kỹ, thì cũng không học sửa đặng cái tánh hư của minh nữa, phải quấy 2 chỗ, là chỗ nào phải cho biết, mà để vào *trí đặng giữ lấy* minh cho vẹn cũng như minh biết minh làm lộn phải làm lại, phòng còn sửa minh khi khác nữa.

Nếu như phân biện không rõ được, rồi cứ quấy làm hoài, thì quấy ấy nó thêm quấy ra nữa, thì lòng lạ nào chịu để vậy nổi, nó cũng phải phá minh phải thao phải thức, nằm không an, tư tưởng hoài, chừng nào mà sửa đặng, thì mới hết tư tưởng, hết thao thức đặng.

Chớ như minh mà không sửa được cái lỗi của minh, thì là một sự hư minh đành chấp để trong minh, mà lại hoặc có vợ con, nó ngó vào, bắt chước, nhiều ngày quá rồi, lỗi ấy không phải tại minh sao?

Đạo làm người thì thường mỗi sự phải có như vậy luôn luôn, coi vậy chớ, mỗi việc đều có phản đối nhau,

Trường nào lề luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . . .
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na coi về nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn. . . .
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG.

Nghỉ tết Nguơn đán trường Ng.-Xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

ve sắp lên thì tiền gởi về phần tôi chịu).

Mme Khanh cẩn-bạch.

Gởi thơ và mandat xin đề cho :
Monsieur Nguyễn-đức-Nhuận
Chủ tiệm Họa-chơn-dung
28 Rue Paul Bert Saigon.

Xin nhớ

Dầu Từ-bi có gởi bán các nơi sau đây :

1º Tiệm bán giày, nón hiệu Khánh-long ở số 10, đường Catinat Saigon.
2º » café Annam ở đường Espagne số 81, Saigon.
3º » Tân-huê-Phát ở ngang nhà thờ Tân-Định.
4º » Trần-minh-Tịnh và công-ty, ở Châu thành Vĩnhlong.
5º » bán thuốc tây của ông Hội-đồng-Giải, Mỹtho.
6º » ông Hồng-khánh-Quấc, ở Bắcliêu.
7º » Đồng-Phát, ở Sốctrăng.
8º » Nam-Bắc-Ái của ông Lê-Mai, ở Tràôn.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30 !
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắckỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : sa-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng âu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ CHƯỜNG TỚI : Hàng bạc, dĩa, chén kiểu Bắckỳ, và Nội-phủ-nhiều món gỗ, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và thiệp cartes postales françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 cent, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, dù có mặt cũng vắng mặt cũng không dám lừa sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí ưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn Annam ta lắm, và chúng tôi cám ơn các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bít, làm tốt cho những thứ clichés (kiến) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chí ngày 25 Décembre 19 0 mà thôi.

Mỗ hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm để sang hình, dặng dán vào thuế thân.

Bán tại :
Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Ớ Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo về sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

"Viết máy", "Viết Tắc" và Ăn Lê

Dạy mỗi ngày
GIÁ RẺ
Tại nhà của
M. MERITTE, 49 rue Lareynière Saigon

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SĨ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC : *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc : Paulhieu-Cholon
Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIẾU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORE
Là một thứ giải khát ngon
thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères
sở trữ mà thôi.

LỜI RAO
Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145 có lời bố-cáo cho Lục-châu thân chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nảy đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế chánh rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh rượu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cột, đồ phụ tùng đủ hết.

ADRESSE TÉLÉGR : **HONG-BENG** SAIGON
Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cº
Nºs 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTAL Nº 60
Le Sous-Directeur: YEUNG KAI PUI

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi-heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Paritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Gh. Jobit & Cº Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stont* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu «*Jnan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila : *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi*.
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

RƯỢU CỎ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thượng « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt củ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

RƯỢU CHÁC ĐỎ *St Marsal*
ĐẶT RÔNG BĂNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

SÂM-BANH (Champagne) *Léon Chandon*
ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul Cachet
CALME — Séd... — GUÉRIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN...

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

[illegible] nhà hết tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

[illegible] DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Ai muốn mua sỷ *(en gros)* các hàng [illegible] Bắc-kỳ *(Soieries du Tonkin)* ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh băng, minh quả, xiến [illegible] đờn bà, bông tiền, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 [illegible] sa trơn, [illegible], lụa các thứ, nhiễu minh gò. v. v màu màng, bông phấn lá cây, đen, [illegible] và màu hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « *LÒNG THỊNH* », 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà [illegible] sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay à muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng [illegible] cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi contre remboursement, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi [illegible] đủ trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute [illegible] de fond aura droit à une remise de 2 %.*)

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thọ-bạc dùng.

Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đu-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè hột Gòn, hột Bông, hột Đu-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời :

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.
CHỢ-LỚN.

Epicerie-Métropolitaine
Trần-Dang

68, Rue d'Espagne, 68
en face des Halles Centrales — Saigon

Kính lời cùng quí-khách đặng rõ [illegible] tiệm tôi có bán đủ các thứ nhu [illegible] thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ [illegible], vân vân. Mỗi kỳ tàu đến có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí-khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí-khách, xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,
TRẦN-DANG.
Cẩn-khải.

[illegible] CÓ HIỆU

[illegible] khéo, mà lại rẻ hơn các chỗ.

[illegible]

Khăn đật có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn...... 3$00
Hạng nhì, bàng và nhiễu Bombay 1 khăn...... 2.50
Hạng ba, nhiễu và Bàng mỗi khăn......... 1.99

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua [illegible] có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cái xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo
NGUYỄN-VĂN-BÚP
Thợ khăn đen
ở Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques
HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ.
Khai trương ngày 1er novembre 1920

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp [illegible] khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng [illegible], cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà [illegible] giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn [illegible] ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị [illegible] lại nữa. Và lại những đồ thực phẩm [illegible] rất nhiều, thật là phương tiện [illegible], xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có [illegible] và rượu Coca.

Chủ-nhơn cẩn khải

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vừa lòng tôi lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

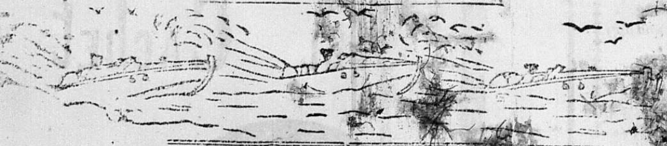

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập [illegible] thương nghị với
Ông Charles BARDON
[illegible]
Ở đường Rue [illegible]chy số 127
SAIGON (Nam-kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp. — giá **1.500$** sấp lên — Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN
VICHY CÉLESTINS

Có bán [illegible] trị [illegible] đau Thận, bịnh đau Bàng-quang [illegible] thạch-lâm-bịnh (*kẻ*) — Đau [illegible]

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh [illegible] và bịnh đàm [illegible]
VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường [illegible]

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

SEL VICHY-ÉTAT [illegible] tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — [illegible] có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước [illegible] *(Môi-khi-chất).*

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

cũng như có đầu thì có đuôi, có khởi ra việc gì, thì cũng có lỗi phải rồi việc ấy Còn chỗ lầm chỗ lỗi, thì trong khi việc, đều là có châm có chế, có sửa được hết, Có khó đâu !

N. H. V.

Nhà Dây thép bị ăn trộm

Bởi mất vô có hết ba (k) canh dây đồng giá 250$00. nên sở Dây thép xin phép quan Tối thẩm xét nhà các người bị nghi, nhưng khi xét thì không kiếm được dây đồng mất ấy, mà có gặp hai cái bao bố cũ có để chữ P. T. tại nhà tên Trần-v-Diêu 57 tuổi culi của sở, ở 52 Boulevard P. Bert. và một cái bao cũ nữa. một đôi giày mới, hai cái túi bằng kim khí xi bạc, tại nhà tên Ng.-v-Lang 43 tuổi, sốp-phơ của sở.

Hai tên nầy bị giải cho tòa tra hỏi, rồi sẽ hay.

Xe kéo rồi xe kiến xe mui

Kỳ rồi nói về xe kéo, nay nghe chủ xe kiến xe mui, cũng muốn vì thuế tăng mà trả ba lần (patente).

Kim hà cổ hà, xúm lại trả hết, đi bộ chơi, cũng như khi 50 60 năm rồi vậy. Hệ gì mà lo không có xe thì không tốn tiền. Cũng vậy.

Tonkin (Hà-nội)

Nhằm ngày thứ tư 15 Décembre 1920, 7 giờ rưỡi tối, tại Hôtel des Colonies Hanoi, các quan Tư-vấn viện và Quí-chức, thết đãi các phái-viên Trung-kỳ và Nam-kỳ nhơn dịp ra viếng chợ phiên Hanoi.

Mấy ông có mặt tại tiệc:

M. Thân-trong-Hue, tong-doc de 1re classe; M. Ng.-van-Quoi, doc-phu-su Cochinchine; M. Trân-van-Thong, tuân-phu de 1re classe; M. Nghiem-xuân-Quang, an-sat Phu-tho; MM. Tran-dinh-Bao, Ng.-van-Doug, Truong-van-Ban, Lê-ba-Cang, conseillers coloniaux, Cochinchine; M. Ng.-chanh-Sat, rédacteur en chef *Nông-cô Saigon*; M. Hô-v-Lang, rédacteur en chef *Thoi-Bao* Saigon; M. Bui-huy-Tin, administrateur-gérant *Thuc-Nghiêp*; M. Nguyen-van-Vinh, *Trung-bac tân-van*; M. Pham-Quynh, administrateur-*Nam Phong*; MM. Nguyên-thanh-Diêm et Nguyễn-duy-Minh, négociants en Annam; M. Nguyên-Ngoc, membre de la Chambre consultative d'Annam; M. Ung-Du, président de la Société commerciale d'Annam; M. André Nguyên-van-Thân, directeur du X êc Saigon; MM. Huynh-huu-Dong, Thai-khac-Hoe et Nguyên-chi-Long, conseillers Cochinchine; M. Hoang-kim-Bang, membre de la Chambre consultative Tonkin, M. Thuân-Khoat. membre de la Chambre de commerce Hanoi; Phuc-Loi, commerçant Hanoi; M. Mac-dinh-Tu, imprimeur Hanoi; M. Nguyên-qui-Toan, membre de la commission municipale Hanoi; M. Pham-van-Khoan, négociant Hanoi; M. Han-Dac; MM. Phung-van-Huê, Ng.-buu-Cu, Ng.-xuân-Thanh, Tr.-viêt-Soan, Dang-dinh Quang, Cu-Long, Lê-nguyên-Uc, Ng.-buu-Tiêp, Trân-van-Quang, Pham-duy-Tôn et Ng.-van-Hôp, membres de la Chambre consultative du Tonkin; MM. Bui-thai-Lac, Hai-Chinh, Chu-toan-Phuc, Ng.-van-Tô, Hop-cong-Thanh, Ng.-duc-Tiong, Ng.-dac-Thu, Ng.-huy-Hoi, Trinh-xuân-Nghia, Vu-khac-Minh, commerçants Hanoi; M. Qui, directeur de la maison Nam; MM. Ng.-van-Luân et Pham-huy-Luc, rédacteurs du journal *Trung bac-tân van*.

Ông Tổng-đốc Huế có đọc một bài văn mừng các quan rồi ông Nguyễn-chanh-Sắt có trả lời.

Máy bay (phi thoàn)

Ông quan Glaize, có chở theo ông Bose quan khâm sứ, bay từ Vinh qua Xiêng-khoang, mà bị gặp bão nên trở lại Vinh.

Còn ông hai Chabrier và ông M. Poypéroux thì bay từ Hanoi qua Takek theo sông Cửu-long, dân nhà quê thuở nay chưa thấy, được thấy lần đầu lấy làm hân hạnh. Rồi 2 ông lại bay qua Vinh từ Vinh, 2 giờ trưa bay tới Bạch mai. Đến nơi mạnh giỏi không có chi phải buồn, cho nên 2 ông lấy làm đắc chí lắm.

Phi thoàn càng ngày càng thêm tốt thêm hay, ước sao cho có phi thoàn đưa bộ hành như xe lửa, thì mới phỉ chí, tột cái ý muốn của đấng văn-minh. Tưởng có lẽ lúc nầy bên Mẫu-quốc cũng có người đương lo, đương tính về sự đó.

Không lẽ không !

Tòa-trên Saigon

(Cour d'appel)

Ngày thứ ba 28 Decembre 1920 tại Tòa-trên không xử đoán thứ nhứ có xử một vụ như sau nầy :

Một ông là chủ ruộng muối ở Baclieu là người chống án và một đàng khác nữa là sở thuế ngoại-ngạch (Douanes et Régies) là đàng theo hầu nài ;

Nguyên ngày 6 Juillet 1920 sở thuế ngoại-ngạch ở Baclieu có giải đến tòa án Baclieu một vụ muối như vầy :

Sở thuế ngoại-ngạch có làm tờ vi-bằng mà cáo rằng hai tên culi giữ trại trong ruộng muối có để muối [illegible] tại trại ấy và dùng muối ấy [illegible] nhằm khoản thứ 9 và [illegible] điều [illegible] ngày 8 novembe 1904 về sự phơi muối và cũng xin buộc tội luôn người chủ ruộng muối về sự trái điều lệ nói trên đó.

Ngày 16 octobre 1920, tòa sơ Baclieu xử khiếm diện và chiếu theo tờ vi-bằng của sở thuế ngoại-ngạch, đọc án phạt người chủ ruộng muối ấy 10 ngày tù (án treo) và một ngàn quan tiền vạ và phạt hai tên culi 5 ngày tù và năm chục quan tiền vạ. Vậy người chủ ruộng muối chống án ấy lên Tòa Saigon và có quan Chưởng-lý cũng chống án ấy luôn.

Ngày 28 Décembre 1920 Tòa trên Saigon đã xử vụ muối ấy đọc án rằng : người chủ ruộng muối ấy không phạm điều lệ về vụ muối và đặng tha ngay.

Hội tuyển cử Cai-tổng

MINH-QUỚI QUẬN MOCAY

9 giờ buổi mai ngày 29 Décembre 1920 quan chủ-tỉnh Bentre quan chủ-quận Mỏ-cày mở hội cử tại nhà công-sở làng Phú-phước tổng Minh-đạt, có thầy Phó-tổng Minh-đạt, thầy Phó-tổng Minh đạo và Hương-chức Hội-tề làng Đa-phước hầu sự.

Hội-viên đều tề tựu đủ quan chủ-tỉnh lựa hai người già và hai người trẻ làm hội viên mở hội bỏ thăm rồi khai thùng thăm liền.

Thầy Hội-đồng cựu Ngô-hữu-Nghĩa 178 thăm.

Thầy Hương-trưởng Nguyễn-văn-Hòa 145 thăm.

Đám cưới

Theo điện tín, quí nương Long, là con gái của quan Toàn-quyền Long, về bên mẫu-quốc đã kết duyên cùng quan ba Bénard, ngày 27 Décembre 1920.

Có 4 quan lớn làm chứng cho hai đàng là ông Clémentel, cựu Thượng thơ.

Ông A. Sarraut Thượng-thơ Thuộc-địa

Ông H. Simon cựu Thượng-thơ và

Ông quan tư Bénédic.

Con quan lấy chồng quan, trăm năm thọ tỷ như san ở đời.

Cộ xã-tri (chetty)

Năm nay mấy ông xã nầy định ngày 23-24 và 25 Janvier 1921 là ngày kéo cộ bạc đi chơi.

Trên cộ có tượng phật Souppramaniouvamy. Mà có đôi bông không chưa rõ.

TRƯỜNG Chasseloup Laubat

Nay có thông báo cho hay rằng thừa điệp trường Bổn-quốc Chasseloup Laubat đuổi 61 học trò và cắt phần tiền sở phí ăn học 47 học trò, nhà nước sẽ cho vô học thêm 40 học trò 1ère Année và sẽ lập tại Cầnthơ một lớp trường học 40 học trò 1ère Année nữa. Những sĩ tử chưa quá 16 tuổi mà đã có cấp bằng sơ học (certificat détudes primaires) thì được xin nhập trường mà học.

Ai có, con cháu muốn cho vào học hãy mau mau gởi đơn và giấy khai sanh cùng cấp bằng sơ-học đến quan Đốc-học chánh mà xin.

Ấy chỗ con nhà Annam ăn học trong bổn-quốc chẳng mất chỗ nào, mấy trò vì làm lộng phép, bị đuổi ra, thì để chỗ và để phần tiền sở phí ăn học lại cho lớp nhỏ sau nhập vào học lại cũng đủ số. Ước trông ngày sau học trò chẳng có điều chi kêu nài nữa, mà dầu có chuyện chi phàn nàn cũng khá nhớ mà giữ thế kêu nài cho đủ khuôn phép, quan trên sẽ tra xét phân minh luôn luôn.

L.T.T.V.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị ngày 28 Décembre 1920, kể từ ngày 1er Janvier 1921, mấy chức việc tên kể sau đây thăng chức.

Commis principal 1re ông Joffroy-Vincent-Tajasque,

Commis principal 2e ông Armanet-Daigre-Paig de Schaltz,

Commis principal 3e ông Nivou-Dufoursère,

Commis 1re ông Portier Maillard,

» 2 » Lavocat

Lời rao đấu giá

Ngày 17 Janvier 1921 9 giờ mai, tại tòa Bố Giadinh, sẽ cho đấu giá chịu các đá làm đường năm 1921 :

Xài chừng 5.400 m3 thước chuôn,

Thế chưn tạm 100$00

Thế chưn thiệt 2 000f 00

Muốn coi rõ giấy tờ thì hỏi tại tòa nhứt, chi thự ba Chánh-phủ Saigon, và tại quan Chủ-tỉnh Giadinh.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 8 fr 75

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$ 55 tới 3 67

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Đi đâu ?

Thím Bùi-thị-D.., 41 tuổi, ở đường hẻm Ohier, số 19, cớ bót rằng con cháu thím tên Ng.-thị H... 13 tuổi, đi đâu mất hôm 19 tây. Con ấy bé cao chừng 1 thước ba, trung trung đứa, mặt tròn, da trắng, tóc hoe, mặc ngoài một cái áo lụa trắng với một cái áo vải trắng, trong một cái áo vải màu hường, có đeo một chiếc cà-rá đồng nơi ngón tay út phía tả.

Đi không có lại

Thầy Ng.-Th... ở đường Paul Blanchy, số 207, có một đứa ở tên Lưu-thị-Thân, 17 tuổi, gốc ở làng Trung-Tính, quận Vũng-Liêm, mà nó không trung tín vì bữa 24 tây, chủ nhà sai nó đi đổi một cái giấy 5$00, nó đi không có lại.

Xe hơi

Hôm 25 Décembre, lối 10 giờ 20 phút, trên cầu-quay, xe hơi số 269, sốp-phơ là Tư-Điệp, 23 tuổi, đụng nhằm xe kéo số 95, Lê-văn-Hùng, 45 tuổi, kéo. Hùng té bị gọng xe đập vào vai hữu bể xương chả vai. Tức thì chở lại nhà thuốc thí bó rịt rồi đem vào nhà thương chợ Rẫy. Xét ra lỗi nầy tại sốp-phơ vô ý. Xe hơi hư chút đỉnh.

Chủ nhà và đầy tớ

[illegible] 48 tuổi, chệc Phước-kiến, [illegible] tiền cho hãng Tông-an, ở đường d'Ormay, mới bị giải Tòa vì nó ép uống hoa dâm con tớ nó là Trần-ha-L... kêu Chung-a-M..., 17 tuổi. Tình nhơn nó là xẩm Trương-V... 45 tuổi, cũng sẽ bị buộc tội vì đánh con tớ ấy.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Bạn trốn

Ng... L... 18 tuổi, ở Phú-Nhuận, tỉnh Quảng-Nghĩa (Annam) cơm ghe bè bạn vô Saigon buôn bán. Ghe đậu quai de Belgique, hai tên bạn Ng-H... 32 tuổi và Mai-X... 28 tuổi, rủ nhau cấp của chú lái một cái bóp phơi đựng 40$00 và giấy thuế thân, khự mất. Báo hại không ai chèo ghe về.

Tôm khô và mắm

Chệc Trần-L... ở Cần-Thạnh (Giadinh) cáo rằng bối khuân của nó sáu bao tôm khô, ba giỏ và hai bao nhỏ mắm, hết thảy giá 460$00.

Sở mật-Thám xét bắt đặng bốn bao tôm khô và một mớ mắm tại nhà Lý-v-B... 33 tuổi, là người Tân-Thạnh (Gocông). Phạm nhơn đã giải Tòa còn tôm mắm thì giao cho tài chủ.

Còn kẻ trộm 9 người với một tên chủ chứa là chệc Ly-T... đều trốn hết, kiếm chưa ra.

Ăn cướp

Đêm 12 rạng mặt 13 Décembre 1920 ăn cướp đánh nhà hai cha con Lê-ph-L... và Lê-v-S... ở làng Tân-Phước (Giadinh) lấy tài vật bạc vàng gần một ngàn đồng.

Sở mật thám dọ bắt đặng sáu người đồng ở làng Phước-An (Biênhòa) phạm về tội ấy. Lấy khẩu chiêu rồi giải Tòa cả sáu.

Ăn cắp

Sở nhà thơ dây thép mới bị kẻ gian trộm tám khoanh dây đồng giá 25$00. Tòa phú cho sở mật Thám tầm kẻ gian và của mất, mà tầm không ra lại bắt đặng vụ khác là tại nhà tên Trần-v-D... 57 tuổi, làm culi sở dây thép ở đường Paul Bert, số 52, bắt đặng hai cái bao bô đựng đồ có in chữ sở nhà thơ; và tại nhà Ng v L... 43 tuổi, thì bắt đặng một cái bao bố nữa với một đôi giày mới và hai cái vide-poches xi bạc, là đồ mua bên Tây mà chắc của ai mua chớ không phải va. Vậy nên cả thảy đều giao cho quan Bồi-Thẩm tra.

CHOLON.

Con ai?

Sở tuần-thành có gặp một cái thây đứa con nít, chừng 2 tháng, con trai, con chệc, tại đường Stratégique, ngang nhà thương Triều-Châu. Chờ lại nhà xác khai báo rồi chôn.

Móc túi

Tên Lê-văn-Nhiêu, kêu Huỳnh-v-Mui, kêu Huỳnh-văn-Nhiêu, kêu Trần-văn-Tài, 49 tuổi, không phương thế làm ăn, gốc ở làng Điều-hòa (Mytho), mới bị bắt giải Tòa vì móc túi lấy 3$00 của Lê-công-M... 59 tuổi, ở làng Tân-thới (Cần-thơ).

Con nuôi

Thím Ng.-thị-Phu, 42 tuổi, thợ may, ở đường Cây-mai, số 274, cớ rằng thằng con nuôi thím tên Ng.-văn-Mui, 14 tuổi, trốn hôm 24 Décembre, lối 10 giờ tối.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hảng Denis frères *trữ mà thôi.*

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum trị bịnh Eczéma

Những người bị bịnh ngứa, phải gãi hoài cả năm, dùng Cadum thì ngủ ngon và yêm ái, như bị đau Eczéma hay là bịnh đau da chỗ nào thì mua lấy một hộp mà xài, thì dứt sự ngứa và sự nóng nảy nơi da, thuốc dán Cadum thần trị những bịnh đau ngoài da như boutons, dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, plaies.

Tiệm nào cũng có bán!

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chân-Thùy ở Hanoï. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoï gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboursement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân...vân...

BÙI-QUANG-NHO
Bêntre.

Dầu Từ-Bi

(Chũ trị các chứng phong)

Nguyên thứ dầu nầy là của ông bà tôi lớp xưa truyền lại, trị các chứng phong-tê thần hiệu lắm. Bị chứng kinh-phong, á-khẩu, cạy răng đổ một chung nhỏ thì tỉnh lại, hoặc trặc tay, trặc chưn, hay là có các thứ ghẻ và phong nó nổi có dề trong thân mình, cứ thoa dầu nầy cho thường thì lành. (Bị ghẻ-bờm thoa dầu nầy mau lành lắm.) Mấy người có phong nhiều hay nhứt mỏi tay chưn, rêm hết cả mình, tôi ngủ không yên, thoa dầu nầy rồi hơ lửa mà bóp thì hết nhứt mỏi.

Mấy nhà có con nít nhỏ, nên mua để dành, khi nó ấm đầu, đau bụng, hoặc tì-vị yếu, bú không tiêu, sanh chứng no hơi sình bụng, dùng dầu nầy thoa bụng và lỗ đích nó, thì nó địch đặng, hết sình bụng no hơi. Tiện dụng lắm; mấy nhà có con nên lưu-ý.

Một ve lớn giá..... 0$70
Một ve nhỏ giá..... 0 30
(Bán sỉ giá định riêng).

Quí vị muốn mua xin gởi mandat đến, phụ thêm 0$30 tiền gởi, trong vài ba ngày có dầu gởi tới nơi. (Mua từ 4

Nº (118) FEUILLETON DU 5 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi mốt *(Tiếp theo)*

Rằng trong khoản vắng đêm trăng,
Vì hoa nên phải đỗ đàng tìm hoa.

Khi chạy vòng qua tới trước mặt nàng rồi, tôi mới bày chìu lã-lơi cười nói cùng nàng rằng: « Cô Hai xem lây thì biết cái tình tôi mang nặng là bao nã, chả cần tiếng bức tiếng chì; khi bước chơn ra, tuy cô chẳng nói với tôi rằng cô đến đây, mà vì cô, tôi cũng biết đây mà tìm tới. »

Hai-Châu cười, song trong cái vẻ cười chẳng có nét chi vui, cười và đáp: « Khi thiếp quá bước đến đây, ngồi trên khúc cây nầy, lòng thiếp hằng tưởng chắc sao cũng có Hồ-lang đi kiếm thiếp, bởi vậy thiếp ngồi im-lìm, để lóng tai nghe, bề nghe tiếng lá khua đà nghi chắc Hồ-lang đi tới. Nhờ cái tư niệm ấy nên khi chưa nghe tiếng Hồ-lang, chưa tạng mặt Hồ-lang, thiếp đã biết có Hồ-lang đứng gần đâu đó rồi, bởi cớ thiếp mới biết mà hỏi, khi Hồ-lang vừa cất tiếng. Ấy vậy chẳng phải một mình Hồ-lang mang nặng chữ tình; Nếu cái tình mà có hình có vóc, có thể cân đặng, lường đặng, thì thiếp tưởng tình của thiếp còn nặng hơn tình của Hồ-lang vạn bội; Tuy vậy mà thiếp cũng cảm ơn Hồ-lang; nhưng mà, không thấy, cực lòng thay, Hồ-lang tưởng đến bao nhiêu, thêm thẹn bấy nhiêu cho thiếp. »

« Dứt lời, Hai-Châu đổ ngọc như chan, đau đớn kể làm sao xiết. Tức thì, tôi bước tới cũng ngồi trên khúc cây, ôm lấy nàng mà hỏi lại: « Vì sao tôi tưởng đến cô bao nhiêu, thêm thẹn cho cô bấy nhiêu? » Hai-Châu chẳng trả lời, cứ ngồi choàn tay ôm cổ tôi và gục đầu vào ngực tôi mà khóc mướt. Tôi mới kiếm lời an ủi nàng cho yên, tuy, rồi hỏi lại một lần nữa. Hỏi ba bốn lần, nàng mới ngần-ngừ mà đáp rằng: « Hồ-lang cứ hỏi lấy lòng, lựa phải hỏi mới biết. Hồ-lang nghĩ lại đó mà coi, Hồ-lang có vị gì đến thiếp, mà dạy lời nồng mặn dìu-dan; nếu Hồ-lang còn mồi miếng chút tình chẳng qua là Hồ-lang e họa gở thìn-lìn, tai bay nên mới, kỳ trung Hồ-lang có thương tưởng gì. Chí như thiếp mang nặng chữ tình cùng Hồ-lang tính lại đã dư một kỷ, cũng vì buổi thiếp mới lớn lên, thiếp hằng căn-vặn tấc lòng, chẳng tặng gieo-cầu, cũng phải trao tơ tựa mối; nên từ lúc ngẫu-nhiên mà gặp gỡ Hồ-lang nơi nhà chị em, thì thiếp đã để lòng gắn-vó, quyết làm ra phận cát duyên kim, chẳng dè trăng-già độc-địa làm sao, khiến nổi duyên em thế chị..

Hồ-lang cưới cô-thông là chị em bạn của thiếp rồi, tơ lơ-láng mối, thiếp ngẩn-ngơ lòng, thiếp buồn rầu, muốn bỏ đi, hoặc là đem thân gởi của Không, cho rồi phận má-hồng một kiếp. May nhờ thiếp lui tới thường ngày, còn trông thấy Hồ-lang, nên lần-lần thiếp cũng giải đặng lòng phiền một mớ. Thiếp lại nghĩ: Tuy chẳng đặng gần nhau, mà còn trông thấy nhau đây, đôi lứa ắt còn mong gặp gỡ. Nghĩ vậy nên thiếp an lòng, để vậy xem máy Tạo. Hay đâu, xích-thằng rấn-mà, trái-oan đâu xô đẩy lại đây, khiến cho *người chẳng may kia*, cũng lui tới với Hồ-lang thường ngày thường thấy thiếp lòng thương hoài ái. Thiếp xét chẳng lẽ ở vậy mà đợi Hồ-lang hoài, thà thương tưởng để bụng, trai có vợ, thì gái lấy chồng, làm như vậy mới có thể trông mong nhau đặng.

Thật cái sở liệu của thiếp chẳng sai, chẳng biết phải nhơn định thắng thiên, hay là lúc nên trời cũng chìu lòng, nên đã trắc-trở lứa đôi, ai ra đàng nấy, chẳng ai nhìn đặng ai, rồi lại khiến chung chạ một nhà, ra vào thấy mặt. Đã vậy lại còn khiến cho cô-thông thay lòng đổi dạ, lấy trắng làm đen, tham lục tiếc hồng, bẻ đào hái lựu, rều rối chia loan rẽ túy, Hồ-lang cắn răn bẻ gãy chữ đồng; ấy là phận của Hồ-lang, còn phận thiếp, người mạng-vấn của thiếp lại yểm cựu nghịch ân, phụ nghĩa cũ mà theo tình mới. Chẳng những vậy, khi cô-thông đi Ai-Lao tìm chồng, người lại bỏ thiếp mà theo, mới đến đều kẻ bỏ mặt tìm đàng, người thẹn lòng nhẹ-tách.

« Hay tin, thiếp lấy làm giận hết sức, song chỗ giận của thiếp có ý mừng, sự buồn có vẻ vui, mừng vui vì nghĩ cho cơ hội đã dành phỉ nguyện cá-nước.

« Thiếp tìm đến Hồ-Lang, có dè đâu.

....

« Nói chẳng dứt lời, Hai-Châu lại ôm lấy tôi, gục đầu mà khóc ngất, làm cho tôi phải động tâm tình, khôn cầm giọt lụy. Lúc bấy giờ canh đã khuya, gà cất tiếng gáy đầu, trăng đà chênh bóng. Tôi chẳng nghe chi khác hơn là tiếng gà, chẳng thấy chi khác hơn là bóng trăng, bắt đầu nhành đọi xuống, như như chị Hằng vẫn ngủ tiếng sáo ni-non trong đêm vắng dưới dịu trời thanh, không đành bỏ qua, nên ngoái lại rình coi cho biết cái nỗi tình là mấy!

« Tôi bồng Hai-Châu đặt nằm ngửa trên tay tôi, tôi nhìn lấy mặt nàng, ôi, cái sự mềm dịu tợ bông, trắng phao như tuyết, cũng đủ làm cho tôi mê-mẩn tấc lòng rồi, còn thêm đôi giọt lụy tràng trên hai má đào, ánh trăng dọi vào xem càng thêm mặn, dễ chẳng say mê lắm ru? Thấy [illegible] khẩn lau lụy cho nàng, rồi tay [illegible] nâng lên, mặt tôi thì cuối xuống, hun nàng cho thỏa chí tư-dục của tôi, hồi lâu tôi mới hỏi:

« Chẳng hay, tìm đến tôi, tôi không thương tưởng gì, hoặc là tôi có tiếng bóng rầy chi, mà có phiền nên nổi giọt châu lâm ly? »

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
N° 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-Việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng, mát sạch sẽ, xin quí khách tưởng tình chiếu cố. Rất cám ơn.

Phnom-Penh Bazar
TRƯỜNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki n° 5503 — 12 núc. . . .	0$40
Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con. . . .	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp. . . .	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi 50 tờ, có màu — 12 hộp.	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam) — 12 cái . . .	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẻ tay, có màu « hoa-điểu » « Sơn-thủy » và hình người — một trăm. .	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm.	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — Một ngàn.	2 80
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp . .	6 50

Gởi contre remboursement.

Chủ-nhơn Quản-lý,
Lý-hữu-Dư.

25-26-27 Quai Piquet Phnom-Penh

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG-TI
TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý: ông André Berthelot
Chánh Tổng-lý: ông A. J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chành hãng ngoại quốc tại Pékin (Bắc-kinh) nước Trung-quốc.

Hãng chánh (*Paris*)
Hãng ngánh

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	FOUT-CHEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang sáng tạo
ANVERS	SAIGON
NEW YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngánh Saigon
3, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Bắc.

Tính tiền (dư thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (dư thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể lời lại bằng phiếu vay, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưởi (2 1/2%).

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan(francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lảnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thanh.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hun hàng hóa cùng là văn khế.

Tổng-lý
L. Lasseigne

Thanh-phong
Của NGUYỄN-THÀNH-TUỚI
CHỦ-NHƠN
Ở đường Boulevard Charner n° 103
Tiệm nghánh
(đường Thủ đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

Kính cáo cùng đồng-bang trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, mòn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán cafê sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đồ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều kiểu và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-bang ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác. hay là có diệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-bang chiếu cố
Adresse: NGUYEN-THÀNH-TUỚI
Commerçant
103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — *83, Rue Catinat, 83* — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi, làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lẹp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đến được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Muôn bán
Caoutchouc cây, trương đã hai năm; Một trương đều là hột lựa giống tốt. Vừa trồng.

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHO, Hương-hào ở tại chợ Thủ-Đức.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏ, súng xấu, thì cũng là bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà CAFFORT, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt, lẹm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng **CAFFORT** nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biệt, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-35-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, để nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đều khi vào vẫn, cái tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị quí khiến, thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie
Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đương đi Emany mà suy tính vị hãng nầy có chỉ các đồn còn ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (hản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chỉ cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Nay hãng chúng ta cho chư qui vị đặng hay chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có song *Tàu-khói* (chaloupe) ô vơ sur) mới và cũ, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt cả, một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯỜN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm ...
Thuốc hườn nầy trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT,
KHÔNG THU THẾT.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Có thứ rượu mạnh Lang-sa hiệu « BAC-CHUS » mới cho tại Nam-kỳ lần thứ nhứt rượu không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

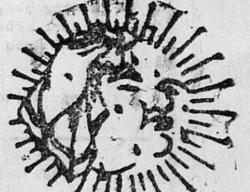

Nhứt là trong xứ Nam-kỳ. — Ít người mà đặng rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thiệt là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đâm đớn thôi quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên loại-dọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Tì vị thương bịnh hoặc ăn ngủ không toại thửa chí.

Hãy uống một hai hườn Pilules Pink trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau lẹ luôn luôn. Hoàn Pilules Pink là một thứ thuốc khai vị làm cho mau tiêu hóa vật thực và bổ căn bộ, giúp cho ngũ tạng lục phủ thạnh vượng đặng trừ cái chứng loại-dọa, mệt mỏi.

PILULES PINK
(*Bổ hoàn linh đơn*)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LASSERRE Pharmacie Normale, de Saigon.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NẦY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH **St-Étienne**
Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bả,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy:
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

VÌ BỊNH THỞ

Phải uống thuốc
PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM
BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có bốn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 16 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

Nam-Việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

Thuốc Santal Monal

Bịnh đau lậu là chứng mọi người đều biết, mà hể điều trị không kĩ-cang thì thường hay sưng trong bộng đái. Chứng ấy người bịnh cứ hay nặng nặng dưới đít, mắc đi tiểu đi sông hoài, nhức-nhối trong bắp đùi, dưới mông trôn, mà hể đi đứng hay là ngồi hoài, nhứt là ngồi xe thì khó chịu lắm. Khi nào đi sông mà rặng thì thấy một thứ nước vàng vàng xanh xanh có khi có lộn máu trong hậu môn chảy ra. Cứ một đái lâu hoài. Đau như vậy thì bịnh sưng ấy có thể sanh ra nặng lắm, làm cho người bịnh e phải tàn tật. Lúc trước mà đau như vậy thì khó trị lắm. Song ngày nay lại chẳng khó gì, bởi vì nhờ có thuốc *Santal Monal* là một thứ thuốc làm cho người ta khỏi mang bịnh sưng bộng đái và các bịnh khó dể của bịnh tim lậu. Thuốc *Santal Monal*, hể uống vào thì thấy nước tiểu của mình hóa ra màu xanh và thuốc ấy lại sẵng có nhiều chất [illegible] và mạnh lắm nó pha lộn vào nước tiểu mà rửa sạch hết thảy các phần huyết mạch, bộng đái, lổ đái là những nơi sanh bi đăng có làm cho bịnh thuyên giảm tức thời cũng tránh khỏi các chứng khó dể. Hể ai mà mới [illegible] đau lậu thì phải [illegible] dùng thuốc *Santal Monal* mới [illegible].

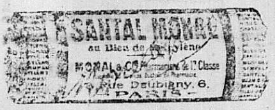

Thuốc nầy có trữ bán tại Tiệm thuốc SO[illegible]ÈNE ở Saigon. Tiệm thuốc PHÁP-Á [illegible] ở Cholon cũng khắp trong hết thảy các tiệm thuốc khác.

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH[illegible]NG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỦ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hể phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc dủ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍ[illegible]H TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hảy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hảy nhận cái nhản thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phát cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

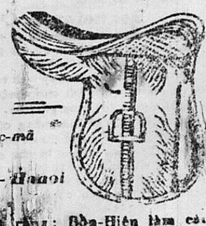

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mả và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-đo

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình cho Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mả, Độc-mả, Rương, Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thật tốt. — Làm rất kỹ lưỡng giá bán phải-chẳng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì (coi hiểu mẫu) nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

một mình bán
Denis-frères
đại-lý cả Đông
pháp thứ hộp
quẹt nầy.

[illegible] quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một xu nhỏ một hộp mà thôi

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cựu-đông

BÁN SỈ — BÁN L[illegible]

Hãy đến viếng kho chúng tôi [illegible] nơi giá :
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, [illegible] cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đá.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Th[illegible]

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à
Trois mille exemplaires
Saigon le 5 Janvier 1921
[illegible signature]

NGÀY THỨ SÁU 7 JANVIER 1921—NGÀY 29 THANG MƯỜI MỘT ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gém. Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man

Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00

Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ........ 0$04

TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.

Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Người ngoại quốc chê gạo Namkỳ.*
2. — *Cơ gian lộ mánh.*
3. — *Diễn thuyết.*
4. — *Compradore Annamite.*
5. — *Các viên đội thông ngôn Đại pháp về*
6. — *Tin thảm.*
7. — *Đi tây về.*
8. — *Cực lạc sanh ai.*
9. — *Ngoại quốc tân văn.*
10. — *Phần quan báo.*
11. — *Xe lửa Khánh hòa.*
12. — *Xe xéo, xe kiến, và xe bò.*
13. — *Thơ tin.*
14. — *Thông báo.*
15. — *Lời rao.*
16. — *Oan kia theo mãi.*

Người ngoại-quốc chê gạo Nam-kỳ

Les étrangers n'estiment guère le riz de Cochinchine

Cớ bởi tại đâu ?

Người ngoại-quốc mua gạo ở Nam-kỳ thường hay chê bai nhiều chuyện: là gạo không được trắng trong : là hột không đều, lộn hột dài, hột tròn khó coi ; là gạo trắng lộn hột điểm, hột vàng ; còn gạo lức thì nói lộn nhiều lúa. Chúng ta cũng chán biết mấy người chủ nhà máy và chủ hãng bán gạo là người giả mồm mép, đổ thừa về cho nông phu bổn thổ rảo; nói tại nông phu không biết lựa giống, không biết để riêng nhiều thứ lúa, không biết cất vựa, không biết lựa thứ lúa tốt (Baixau, Gocong, Vinhlong) mà trồng cho nhiều rãi khắp Lục-châu. Lời của họ cũng khó kiếm, từ bực quan-viên cho tới hàng dân đã đều bàn nghĩ và nhận quyết là lời hữu lý hết sức dị nghị rồi cho đi là một cái vấn-đề rất trọng hệ cho kẻ nông phu. Chúng ta biết rõ ràng việc canh cải trong nghề ruộng thiệt khó và chẳng phải một đôi năm mà làm xong được việc to như vậy ; là ráng lo làm cho vừa lòng ngoại-quốc. Năm nào như năm nấy, chủ nhà máy họ nhắc nhở cái vấn-đề đó luôn, mà hễ họ nhắc tới thì *giá lúa phải rẻ rề*

Chúng ta không buôn bán gạo thì chúng ta đút miệng đâu mà nói, mà cãi, ai nói làm sao thì mình hay vậy.

Mình nghĩ lại thiệt là kỳ quái, nếu ngoại-quốc chê gạo Nam-kỳ mà cớ nào họ cũng mua hoài kìa. Trên thế-gian có thiếu gì xứ có gạo, không phải một mình Nam-kỳ có. Nếu gạo Nam-kỳ xấu thì họ cứ việc, nơi nào có gạo tốt thì mua ; như gạo bên Xiêm, gạo bên Miến-điện có thích thì dùng.

Còn ngoại-quốc chê gạo trắng nhiều tấm, gạo lức nhiều lúa, cớ sao nhà máy và chủ hãng Tây không đổ lỗi về nông-phu luôn thể.

Người mua gạo thì kẻ ở bên phương Tây, người ở bên phương Đông, mà cớ sao họ chê có một cách. Nói phớt qua người Annam cũng đủ hiểu, chẳng cần gì phải nói ra rằng tôi luận-thuyết việc nầy cho đồng-bang nghe, song nghĩ lại con buôn ngoại-quốc giàu sang thiệt là con yêu của Liệt-cường, lời của người ta nói ra, ai ai cũng cho là hữu lý, nếu mình muốn phản đối lời của ngoại-quốc thì mình phải nói làm sao cho có lý, đủ cớ, có đầu, có đuôi. Nói việc nầy với người Annam thì có ích chi đâu, song giải cho rõ cũng có chỗ vui, có chỗ buồn, miễn là ai ghé mắt vào rồi một giây một lát lương tâm nó xao xiếng thì tôi chắc rằng người đó có mang một chút *Tương tư* với đời.

Bên Thái-tây thường hay mua gạo trắng Gocong (hột tròn) mà trước khi làm tờ giao kèo thì có coi kiểu tốt, gạo trắng trong. Chừng giao gạo đời nào có ròng gạo Gocong, bởi vì Chệc nhà máy biết khi giao gạo thì đựng cả ngàn cả muôn bao, ai hơi nào mà xét mà coi cho kỹ được từ bao. Chệc nhà máy muốn lời cho nhiều nên đổi lúa khác. Còn bán gạo Baixau, thì cũng thế trước khi có cho kiểu thiệt ròng Baixau, chừng giao gạo thì không y kiểu.

Còn gạo trắng số *hai* tầm thường về tây thì nhà máy dùng nhiều thứ lúa mà xay, hễ nhiều thứ lúa chừng nào thì tiện cho nhà máy chừng nấy, nhà máy dám pha lúa điểm vô nữa kìa, gạo trắng có lộn điểm coi xấu lắm ; ai mua mà không chê được. Còn gạo lức theo tờ giao kèo, thì có lộn 10 phần lúa, mà chừng giao gạo lức thì thấy có hơn 20 phần lúa. Các hãng Tây có cho người đi coi máy chạy gạo, mà làm sao mà coi cho xiết được. Lúa họ để nhiều kho biết đâu cho rành. Người coi gạo cứ coi chỗ gạo đổ xuống mà thôi, chừng hãy gạo rớt xuống không giống như kiểu nữa, thì la rầy biểu đổi lúa; người trong nhà máy là người của chủ nhà máy đã sắp đặt rồi dễ gì mà sai khiến, họ chẳng chờ, nút-nít, chừng đổi được lúa thì có trúc giờ rồi ; mà trong một giờ máy chạy gạo đã có dư.

Ngoại-quốc chê gạo là tại nhà máy mà ra, chớ có phải là tại nông phu bổn thổ không biết lựa giống ở đâu, cũng là tại đổ lộn là nhiều thứ, mà bị như vậy. Chớ chi mà có luật lệ cho rành buộc các nhà máy phải lấy lòng đôn-hậu buôn bán với thiên hạ thì họa may trừ mối tệ mới được.

Người phương Tây chê như vậy mới đúng lẽ cho ; nói thứ gạo nào ngon cơm, thứ nào bổ dưỡng nhiều, thứ nào bổ dưỡng ít, thứ nào đặt thạnh rượu, người Tây có máy phân giải (analyse) bỏ gạo vô chia ra coi gạo giống nào tốt hạp ý mình hơn. chừng mua họ giao gạo khác thứ thì chê cho rành. Còn nói gạo xấu thì đừng thèm mua nữa, coi nhà máy nó có sợ không.

Thường năm phương Tây cũng cứ mua hoài, thì mình biết chắc họ chê đó là dối rồi. Người có tiền mà mua thì có lẽ nào không chê đen, chê trắng. Người mua khen thì người bán phải bán mắt nữa. Người mua được đồ tốt mà lòng còn muốn tốt hơn nữa, thì phải biết chê mới được. Việc buôn bán cũng có nhiều chỗ thiệt mà cũng có lắm điều xảo. Họ mua thường gạo của mình, thì mình biết gạo của mình tốt, bổ dưỡng nhiều, chê đen, chê trắng thì không có can gì với sự bổ dưỡng đâu. Gạo trắng chở trong tàu cả tháng, nó hầm hơi, nó bỏ cám, gạo coi mốc, thiệt như vậy. Có nhiều hãng đem gạo về, họ phơi cho khô rồi giã lại gạo ra trắng trong.

Gạo lức cũng mua nhiều, thì rõ là gạo lức của mình đặt thạnh rượu lắm, nếu đặt mất rượu họ dại gì mua nữa. Còn cho thú vật ăn thì nó mau mập, nếu cho thú ăn nó đau nó ốm, ai đem tiền mà mua nữa. Họ không có điên của bao giờ đâu.

Người Nhựt-bổn ưa thứ gạo dài hột, là gạo Bãi-xàu và gạo Vĩnh-long. Họ mua rồi họ cũng chê giống inh như người phương Tây vậy. Thứ gạo Bãi-xàu ít, có đâu cho đủ mà bán cho ngoại-quốc ăn.

Nam-kỳ thường bán ra thứ gạo Bãi xàu lộn lạo, nghĩa là có thứ gạo nhỏ dài hột (Vĩnh long) lộn vô. Trước khi làm tờ giao-kèo thì thấy rõ ràng gạo kiểu tốt ròng gạo Bãi xàu lộn với gạo Vĩnh-long. Chừng giao gạo thì thấy gạo khác xa gạo kiểu gạo Bãi-xàu lộn biết mấy chục thứ gạo) mà ai không chê cho được. Người Nhựt chê thì đừng mua mới phải lẽ. Sao cứ mỗi năm mua hoài, thì mình còn có lẽ nghiệm chê đó có chỗ phỉnh phờ. Người Nhựt ăn cơm từ nhỏ tới lớn, có chê như vậy mới phải cho. Nói rành thứ nào bổ dưỡng nhiều, thứ nào đặt rượu được rượu nhiều mà lại cao chữ. Người Nhựt tuy chê gạo Nam-kỳ mà còn mua luôn, là việc quả như vậy :

Mùa-màng thất, phần dân số hơn 40 triệu, không mua gạo Nam-kỳ thì phải chịu chết đói, sao có năm thì nghe họ trồng mùa ... cớ sao còn mua gạo Nam-kỳ nữa ? Nếu họ mua thì mình chắc là gạo của mình bổ dưỡng nhiều hơn gạo của họ, còn đem đặt rượu thì thạnh rượu. bởi cái cớ đó nên họ mới mua. Mình phải biết rằng hột gạo là cần sự bổ là hơn ; chớ gạo tròn hột, dài hột có cần chi cho lắm xứ nào có hột gạo theo xứ ấy. Người Nhựt với người phương Tây thì học có một thầy, con buôn bên Nhựt với con buôn bên phương Tây, tuy khác chủng tộc mặc dầu, mà họ cũng một nòi con buôn, họ có đồng tiền họ mua sao cho khỏi chê đen, chê trắng, không nói đẳng cũng chê hôi, sự chê bai là ở nơi chót lưỡi con buôn.

CƠ GIAN LỘ MÁNH

Vụ gia tài thầy Tỉ

Mất trọn mười ba hột thủy xoàng, với bảy ngàn tám trăm nguơn bạc.

Trong một số báo, tôi đã có nói kịp thì, về vụ thầy Tỉ, thông-ngôn tòa, đêm 20 Décembre đi dự tiệc về tới nhà chết bứt. Sự chết bứt ấy đáng nghi, dầu ai cũng phải nghi cho có mưu gian, song từ khi quan thầy-thuốc Munier khán thây, lấy luật nghiệm lên án rằng thầy bị đau phổi, bứt mạch mà thác, rồi cho chôn, thì sự hiềm nghi ấy lần nguội, tiếng thị-phi lần giải. Tưởng chẳng còn điều gì nữa mà ngờ, chẳng dè, sự chết bứt ấy làm cho thầy Tỉ chưa kịp tính an việc nhà, để gia-tài lại, rồi vì gia-tài ấy, mới có sanh ra một cái mưu gian, làm rún động cả lòng người, ví chẳng khác một tiếng sấm nổ vang trong lúc trời thanh, làm vì địa kinh thiên, ai nghe đến cũng điếc tai bưng mắt.

Mở tủ phá rương

Thầy Tỉ chẳng phải nghèo, mà cũng không ai tưởng thầy là tay có của ; nghĩ cho bất quá nhờ sự cần kiệm, thầy nhen-nhúm đặng chút của dư, và bao nhiêu sự nghiệp của thầy, đều cất để trong tủ-sắt. Ngoài vợ-kê của thầy thì chẳng còn ai soi thấu tận mà nghĩ khác hơn, đều nầy. Bởi nghĩ cho không còn ai rõ biết hơn mình, nên khi thầy chết bứt, lại cũng đang khi mẹ thầy là một bà tuổi trên bảy mươi, thêm nỗi bóng quán với hai con dại của thầy, đang dan-díu bên mình người yêu, kêu khóc nức-nở, thì vợ kê của thầy là *Nguyễn-thị-Ngọc* chạy thỉnh thầy *Chương* là người làm việc tại phòng hội Trạng-Sư, đến — tôi chẳng nói rằng Nguyễn-thị-Ngọc có tình riêng gì với thầy Chương — đến, cùng nhau bàn luận sự mình, chưa biết, thầy Chương có sẵn ý bày mưu chăng, chớ thật Nguyễn-thị-Ngọc, cầu người *biết mình* mà hỏi kế. Hỏi kế-chi ? — Nếu chẳng phải hỏi kế nào hay, toan việc bất chím bưng mắt, thì ai còn biết Thị-Ngọc muốn hỏi kế gì. Thật vậy, quả vậy, nên khi hai đàng bàn tính xong — mẹ và con của thầy Tỉ cũng còn đang vật đầu

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình háng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

kêu khóc — thì chính mình thầy Chương cầm chìa khóa mở tủ-sắt, nói rằng mở coi trong đẩy, của cải bao nhiêu cho biết. Cửa tủ sắt mở ra rồi, lại thấy trong còn một cái rương sắt nữa. Ấy là rương đựng vàng-bạc châu-báu đó. Đem rương ấy ra phá — vì không có chìa khóa — lấy ra, chẳng biết là bao nhiêu mà nghe hô: Có bốn ngàn nguơn bạc.

Tờ chúc ngôn của thầy Tì

Nhắc lại Nguyễn-thị-Ngọc nghỉ cho không ai soi thấu, còn thầy Chương là người ngồi tận cửa công, nghỉ sao mà dám thò tay làm đều vi phép, chẳng đè thầy Tì lo hậu mà không lò mồi. Trước đã có lập tờ chúc-ngôn, niêm phong cẩn thận, và cho M. Louis, đầu-phòng thông-ngôn, lại là cô giao của mình biết thôi. Bởi vậy khi thầy Tì chết rồi, M. Louis đem phong chúc-ngôn ấy mà giao cho quan Chánh-án tòa hình. Quan Chánh-án làm y theo phép rồi giao lại cho quan Nô-te thi hành. Trong chúc-ngôn cậy tay M. Louis đứng làm trưởng-tộc gìn giữ của ấy mà phụng dưỡng mẹ già của thầy và nuôi hai con dại. Thầy chỉ rằng trong rương sắt có để bạc giấy mười một ngàn chín trăm đồng với mười ba hột thủy-xoàng giá đáng ba muôn.

Số bạc với hột xoàng mất

Quan Nô-te, quan tòa Tạp-tụng và M. Louis đồng tới nhà thầy Tì đặng mở tủ-sắt ra kiểm điểm. Mở ra thấy — nhắm chẳng lạ gì — có dấu mở và phá trước rồi; dở ra xem còn có bốn ngàn nguơn bạc. Khác lời chúc ngôn; hỏi lại thì thầy Chương nói mình lãnh có một trăm đồng đi mua hòm giùm mà thôi. Té ra của trong tủ mất trọn bảy ngàn tám trăm đồng với mười ba hột ngọc.

Trưởng-tộc vào đơn đầu cáo

Lẽ cố nhiên. M. Louis đứng trưởng tộc, vì phận mình, phải vào đơn đầu cáo. Tòa mở đàng cật vấn, rồi dải nội vụ qua cho quan Bồi thẩm còn đang tra xét.

Sự tích mười ba hột xoàng

Có kẻ hỏi: « Thầy Tì buổi sanh tiền chuyên chức thông-ngôn, chẳng thấy sanh phương nào khác, cớ sao hột thủy-xoàng đâu nhiều vậy? Làm thông-ngôn bấy lâu, dầu cỏ chắt lót, cho lắm, bất quá dư mười một ngàn chín trăm đó là nhiều hết sức, có dư đâu tới sắm ngọc giá cả ba muôn? cho lời nói phỉnh chơi chăng?

Dư luận nghi cho vậy cũng phải chút, nhưng mà ngọc ấy có gốc, nếu chẳng tìm cho rõ ngọn nguồn thì hoài nghi ra sái. Tôi tưởng chắc mười ba hột ngọc ấy ở nhà vua mà ra, vì, thầy Tì, thuở còn làm việc nhà buôn tại Nam-vang, gặp lúc vua Cao-miên băng, hoàng-tử lên nối ngôi cha, thả con mái trong cung ra hết. Nội bọn có một người mĩ-nhơn là thiếp yêu của vua cha, thường tiếp ngự giá, nên đặng vua cha thưởng nhiều vàng ngọc. Ra, duyên đằng thuận nẻo, cùng thầy sánh phụng so loan; chẳng may ở với thầy đặng hai con, vội dứt nợ tình, chia chăn rẽ gối. Để mười ba hột ngọc ấy và hai đứa con lại cho thầy. Thầy ở vậy nuôi con cũng đã lâu; chừng thầy về làm thông-ngôn tòa Saigon, mãng cỏ đi sớm về trưa, nhà lưu vóng không ai xem sóc. Thầy mới tính bề chắp nối, cho có tay nội trợ tề gia, song năm lọc bảy lừa mà thầy chưa chọn đặng. Sau đây, tại trăng già độc địa, cầm dây mà, tự nhiên, chẳng lựa buộc vào, khiến cho thầy ưng cô Ng-thị-Ngọc nầy, đem về để trướng tô hiệp mặt.

Nay thầy mất rồi, nếu Ng-thị-Ngọc chẳng niệm ân dày nghĩa trọng, không nghĩ khi đêm vắn tình dài, làm ra cơ đội ni, vẫn biết phép công chẳng vị người nào, nhưng cũng xót cho phận người chôn dạ đài không an nhắm mắt.

Vụ nầy đây, như có chỗ oán, tòa cũng nên minh oan cho; còn như xét quả tang chánh án rồi, tòa cũng nên cậy oai phép công-bình, để gương răng những kẻ phụ tình với kẻ giúp gian trợ ngược.

Trước Giang

N. B. — Lúc Bổn-báo đang sắp in ra, thì quan Bồi-thẩm đang tra xét vụ nầy. M. Chương khai thiệt rằng khi phá rương sắt ra quả thấy hiện 11.900 đồng và 13 hột xoàng. Đếm rồi giao cho Nguyễn-thị-Ngọc. Thế thì của ấy mất về tay ai, nếu thị Ngọc chối, một hai không có lấy.

Hỏi rồi, dạy đem giam M. Chương- Nguyễn-thị-Ngọc với tên Kinh kêu là Khiêm, cháu của M. Tì, làm việc tại phòng Trạng-sư Cazeau. Kỳ tới sẽ nói về sự mất tờ chúc-ngôn để trong tủ sắt và sự tận tâm trung tín của M. Louis đứng làm trưởng-tộc.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn . . . .
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . .
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . .
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn . . . .
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là . . . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG. HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Diễn-thuyết

Trong độc-giả liệt-qui nhớ rằng, ngày mở hội chợ Phiên Hanội, Chánh-phủ Na-uy-kỳ có phái người trong các hội đi dự xem chẳng ít, nhứt là người trong hội Thương-mãi Kỹ-nghệ. phần nhiều mãn cuộc trở về, muốn đặng ích cho lợi-quyền chung, ông Trương-văn-Bền Nghị viên Quản hạt Hội-đồng Chủ Hãng dầu Chợlớn với ông Hồ-văn Lang Tổng-lý tờ Thời-Báo, nhứt định thứ bảy 8 Janvier 1921, tám giờ tối, hai ngài thay phiên nhau thượng diễn đàn. Vì vậy mới có thơ cùng khắp cho các nhà chuyên môn thực-nghiệp thừa lấy dịp đến nghe. Ấy là một cuộc không thường, dầu thơ mời chẳng tới tay, liệt quí cũng chớ nệ mà bỏ qua rất uổng.

Compradore Annamite

de la Banque Indochine

Nghe nói nhà Băng Đông-Pháp, sẽ dùng một người Compradore Annam, phòng để xem xét những người canh-nông muốn vay mượn

Cũng may cho Annam, có lẽ từ đây xã-tri hết ăn hiếp nữa.

CÁC

viên-đội thông-ngôn ở Đại-Pháp về

Các viên-đội thông-ngôn ngạch-văn và mộ sang Pháp trong khi chiến-tranh thì lúc trở về được ứng-tuyển vào tùng sự các sở trong Đông-Pháp, mỗi năm hai kỳ là tháng ba và tháng chạp.

Chương-trình như sau nầy:

1° Bài viết:

a) một bài âm là chừng hai mươi-lăm hàng vừa viết tập một thể. Điểm số cho từ 0 đến 20. Năm điểm thì phải bãi. Hạn trong một giờ.

b) Ba bài tính đố thường thuộc về bốn phép Điểm số cho từ 0 đến 20. Ba điểm thì phải bãi. Hạn trong một giờ.

2° Bài hỏi miệng:

Đọc và giảng nghĩa một bài Pháp-văn. Hạn trong mười-lăm phút. Điểm số từ 0 đến 20.

Y ra phải đủ 40 điểm mới được trúng tuyển.

Chỉ những người lúc mới bổ, tuổi nhiều nhứt là 25 được thi, trừ trước đã có tùng sự Nhà-nước rồi, để đến năm 55 có được về hưu trí, không kể.

Đơn xin ứng tuyển phải gởi đến các quan cai-trị đầu tỉnh, các quan đốc-lý hay quan các đạo binh để rồi đệ lên Chánh phủ. Đơn ấy phải đính thêm những giấy sau nầy

1° Một bổn sao có chữ quan nhận thực, những bằng cấp gì mà mình có.

2° Một tờ giấy hạnh kiểm do quan binh hoặc quan đầu sở của mình làm trước hay là một tờ giấy nào có thể thay cho giấy hạnh kiểm cũng được.

Các đơn xin phải kể thứ tự những việc mình muốn xin làm, Nhà-nước sẽ theo thứ tự kể trong đơn ấy mà bổ. Nhưng vì cần bổ ngày thì hễ khuyết đâu sẽ bổ dụng ngay, những người tình nguyện không được kên nài điều gì.

Những sở để dành việc cho những người ấy là sở Kiểm-sát tài chánh, sở Tài-chánh, sở Văn-tư sở Thương-chánh, sở Lục-lộ sở Kho-bạc, sở Hưu-trí, Tòa-án, sở Điện-báo, sở Vô tuyến-điện, sở Đạc-điền, sở Thú-y, sở Họa-đồ, các Tòa-sứ, các sở Cảnh-sát.

T. B. T. V.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắt gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường ấy là. . . . .
Trường nào có thầy dạy Luân-lý gữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . . .
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần bây nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Tin thảm

Mới nghe tin đáng buồn đáng thương và đáng tiếc, rằng: Bà Tổng-đốc *Đỗ-hữu-Phương* đã du tiên, bữa qua 6 Décembre, lối chừng giờ ngọ.

Bà hưởng thọ đặng tám mươi năm, ngày chúa-nhựt, năm giờ chiều di cửu.

Bổn-báo lật đật để mấy lời gọi là lời cầu chúc cho linh hồn bà về cảnh tiêu diêu và phân ưu cùng cựu quan Tổng-binh Đỗ-hữu-Chấn, quan Nghị-sự tòa phúc án Đỗ-hữu-Trí, quan Tổng-đốc Hà-đông Hoàng-trọng-Phu và phu-nhân, quan kho bạc Đỗ-hữu-Thinh và bửu-quyến.

L.T.T V.

Đi tây về

Docteur Lê-quang-Trinh.— Ông Lê-quang-Trinh nầy, nguyên trước khi giặc thì đã bổ làm quan-thầy trên Lào, từ ngày khởi giặc, thì ngài xin tùng chinh vào võ biền, tuy vẫn có đủ giấy tờ quan-thầy mà phải chịu chức sơn-đá hạng-nhì, không mỏi chí anh-hùng, ngài theo khi chỗ nầy lúc chỗ kia, tùy lúc thắng bại nơi chiến-tràng.

Nay đã đóng được hai lon-vàng (médecin aide-major de 2e classe). Hết giặc, huởn sự cho nên ngài xin hồi bổn-cảnh, chuyến tàu sau đây sẽ đến, nghe đồn rằng ngài sẽ lập nên một nhà-thương tư của ngài, để giúp cho những bịnh người xứ sở.

Ông Lê-quang-Trinh, là con ông Lê-quang-Hiền, đốc-phủ hưu-trí, thưởng-thọ tứ-đẳng Bắc-đẩu bửu-tinh, tại Sadec.

Docteur Lê-quang-Chinh. — Còn ông nầy cũng xưa học Hanội, lúc còn giặc xin tùng chinh đặng học thêm luôn thể, nay cũng đã mới đậu (Docteur en médecine) quan thầy, nay [illegible] về giúp việc cho xã-hội xứ sở. [illegible] xin kính vài hàng [illegible] cho hai ông công thành danh toại

CHỢ-LỚN

Cực lạc sanh ai

Đêm 5 rạng 6 Décembre, có 2 tên bạn ghe xin lãnh tiền chủ, rủ nhau [illegible] một bữa, mi châu rượu [illegible] rồi, vào nhà đi kia, sự đầu đuôi thế nào không rõ, mà sanh gây với mấy ả, chưởi mắn hết sức đến khi muốn ra tay phút ở đâu không rõ, có ba tên du, tên Giang, Lương và Sữu áp vào hiệp với mấy

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quá thiệt là đồ thổ sản Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÂI-ĐẤT

à dao chém cây đập 2 tên bạn chèo, một tên là Trần-văn-Hương, và một tên Hồ-văn Nam chém đã rồi dĩ đào vị thượng, để đó mặt tỉnh ai tang tính.

Tên Hương bị vích nặng, chở vào nhà thương, chết liền còn tên Nam cũng bị trượng thương chết sống chưa rõ. Còn một có ả cũng tiếp, trong khi loạn ấy, bị thương cũng nặng.

Từ 6 décembre, chí 30, linh mật mới bắt được có một tên Châu-văn-Sửu nó cung chiêu đủ sự, mà không chịu khai hai đứa kia ở đâu.

Tưởng sở mật thám, thuở nay những việc còn khó hơn nữa kiếm còn phải ra 2 đứa khốn nầy có danh đã lâu, không lẽ bay đâu xa được, nó còn núp ẩn đâu đó cũng gần đây, nay mai cũng phải bắt được.

Ngoại-quốc tân văn

Đồng hồ mới

Nghe nói có một tên thợ Italie, bày nên cái đồng hồ nầy, không gỏ chuông mà chỉ giờ, muốn nói chi cũng được, giả như đi ngủ, ăn cơm, đi chơi, đi học v.v...

Xài lớn

AMÉRIC. — Quan chưởng khố cho hay rằng, sự giặc Đức xài hết 24 100.000.000$.

Cái số nầy chẳng rõ Annam mình sẽ đọc làm sao nghe cho xuôi, cho dễ hiểu.

C. H.

Tàu trận lớn quá

NHỰT-BỔN. — Nhựt đóng 2 chiếc coa-xơ (croiseurs) lớn quá, mỗi chiếc trọng tải 40.000 tấn, đóng từ 1918 nay mới rồi, ít ngày nữa sẽ khánh-thành.

Một chiếc thì tên *Akagi* và một chiếc *Amagi*.

Phi-thoàn Haly

TONKIN. — Tại Haly, có trại Phi-thoàn, hôm 23 Décembre 1920 ông quan hai Gaillard bay thử, từ Haiphong vào Hanoi, ngang qua Haiđương, 45 phút, rồi khi trở về Haiphong thì đến 50 phút bay cao 800 thước.

Lần lần đây Phi-thoàn sẽ đi đủ mỗi xứ của Đông-pháp ta, như Hanoi về Saigon, hoặc đi Lào, Namvan v. v...

Phần quan Báo

Partie officielle

Nam-kỳ Thống-đốc phủ vụ

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc ngày 31 Décembre 1921.

Kể từ 1er Janvier 1921 các viên quan, tên kể theo đây được vinh thăng:

Đốc-phủ lương mỗi năm 2315$:

M. Huỳnh-long-Hương, Phủ de 1re cl. Tayninh.

Phủ de 1re classe:

MM. Tr.-quang-Tuât, Phủ de 2e cl. Mytho.
Nguyên-tan-Loi, — Bentre.
Tr.-nguyên-Luong, — Mytho.

Phủ de 2me classe:

MM. Khuong-kim-Tho, Huyện de 1re cl. Vinhlong.
Bui-van-Nguyên dit Pham-van-Bay, Huyện de 1re classe Cholon.

Huyện de 1re classe:

MM. Truong-my-Thanh, Huyện de 2me cl. Travinh.
Nguyên-van-Vinh, — Baria.
Phan-thanh-Tra, — Giadinh.
Lê-van-Giap, — au Gouvernement Général.

Secrétaire-Comptable de 1re classe:

M. Nguyên-van-Hung, Secrétre-Comptabre de 2me classe (2me Bureau).

Secrétaire principal de 2me classe:

M. Nguyên-v-Nuong, Secrétaire principal de 3me classe Thudaumot.

Secrétaire principal de 4me classe:

MM. Truong-ho-Huynh, Secrétaire de 1re classe Soctrang.
Lam Em, Secrét. de 1re cl. Soctrang.

Secrétaire de 1re classe:

MM. Doan-v-Sang, Sec. de 2e cl. Baclieu.
Truong-minh-Giang, — Cabinet.
Do-cao-So, — Chaudoc.
Truong-ngoc-Sang, — Cabinet.
Lê-van-Chi, — Cabinet.

Secrétaire de 2me classe:

MM. Lê-van-To, Secrét. de 3e cl. Sadec.
Huynh-cong-Luan, — Contrôle Cholon.
Ng.-van-Thiên, — Vinhlong.
Nguyên-phat-Dat, — Gocong.
Ho-van-Tu, — Tayan.
Ngô-tu-Xuyên, — Baria.
Trân-v-Chi dit Ky, — Bachiêu.
Nguyên-v-Phai, — Giadinh.
Nguyên-v-Phung, — Bachiêu.
Do van-Kia, — Mytho.
Van-ngoc-Tên, — Cholon.
Phan-ngoc-Trinh, — Mytho.
Phan-van-Non, — Sûreté.
Nguyên-tan-Van, — 1er Bureau.
Nguyên-v-Nhung, — Bentre.
Ng.-hun-Biah, — Rachgia.
Ho-van-Trung, — Cabinet.
Ng.-van-hinh, — Cabinet.
Trân-ba-Huynh, — Travinh.
Cao-hoai-Tung, — Sadec.
Nguyên-v-Bay, — Cabinet.
Ng.-huu-Nhiên, — Cholon.
Ng.-van Pham, — Gouv. Gén.
Nguyên-van-Tu, — Cabinet.
Ng.-trong-Tue, — H.C. Makabama.
Ngo-ngoc-Bau, — Soctrang.
Trân-van-Vien, — Baclieu.

Huyện de 2me classe:

MM. Do-v-Chau, Sec. de 1re cl. Soctrang.
Trinh-dinh-Qui, — H.C. Contrôle Financier.
Truong-m-Giang, — Cabinet.
Van-thê-Loc, Sec. ppal de 4e cl. »
Lê-van-Chi, » de 1re cl. »

Xe lửa Khánh-hòa

Khác đường hư lối cây thế 305-500 đã sửa rồi. Từ rày xe lửa có rước bộ hành và hàng hóa về Saigon Nhatrang.

Xe kéo, xe kiên và xe bò

Tuần trước tưởng phải hết xe kéo, té ra còn chưa phải vậy, chừng 3 tháng nữa sẽ hay. Là vì điều lệ chưa nhứt định, chưa ký tên, nên phải duyên trì tới đầu tháng avril sẽ thi hành.

Còn xe kiên, thì các chủ xe đã trả ba tăng rồi, cho đến 2-3 ngày rồi, từ 1er Janvier 1921 không thấy có xe kiên chạy nữa.

Đến quận xe bò chở đá, nửa đây chưa biết ra thế nào, nghe đồn tường khi cũng phải như các thứ xe khác vậy. Vì thuê tăng mà sanh, khó lòng cho hết thảy xa phu.

Thơ tín

CAIBE: — Hoa tàn rất mắc.....

Mới xem qua sai đề mục, tưởng sau phần nhiều chư quí độc-giả cũng tấy làm lạ, vì sao hoa tàn mà lại mắc!!!

Bởi thấy việc nầy, tuy không lấy chi làm lạ, song xin thuật lại cho chư tôn trí biểu phòng kiếm chè con sống sắc!!!

Có nàng kia nhà ở A... thuộc về tổng Phong-phú (Mytho). Chồng nàng nàng ham vui theo nơi ủu, sắc, tài, gặp lúc vận kiển thời quai, thua thiệt rất nhiều, chủ nợ kêu réo tối ngày buồn lòng chàng mới tạm bước lánh thân một lúc nơi Saigon.

Dê đâu, bợm ruồi còn hay gặp ruồi, mình đã gặp lúc gian truân, lẽ thì vợ ở nhà lo rầu, buồn bực chờ chồng mới phải!

Nhưng mà nàng ni, ỷ mình có sắc, nên lúc chồng vắng mặt rồi chàng quản chi tới phận chồng trôi nổi, đành mở cửa vườn cho mặc tình bướm liệng vành, ong núc nụy; mấng say mê nơi tình luyến ái của mấy tay bảo-kiệt, mà nàng chẳng có chút chi quảng ngại đến chồng nàng hề!!

Nhưng mà tháng khó áp voi, vả lại bà con bên chồng nàng, cũng làm trang danh giá, thấy tệ tình như thế nên thông tin cho chồng nàng hay.

Chàng ni về rình rập đã lâu, nhưng mà nàng không hiểu dặng. Lạ chi! kẻ có tình rình người có tội!!

Trong mấy bợm nàng say tình, say sắc đó, duy có một người nàng rất nên luyến ái, vì người ni cũng là bực văn-chương, tay bác lãm!! đã rửa, lại còn nhan sắc xinh đẹp là khác! còn chồng nàng thì thiệt thà mà lại dung mạo tầm thường!

Ngày nọ, nàng thừa cớ đi đến tỉnh thành có việc, mới đến người anh chồng nàng trước là cho hay sau thuê thuyền quá bước. Nào dè, chồng nàng đã về tạm trú nơi ấy, mà nàng chẳng dè!! Lúc nàng, đi ra đến giữa sông, là nơi kỳ hẹn, cùng người tình của nàng đó, cả hai mới vui giỡn mà tình tự nhau dưới thuyền.

Nghĩ mà ngán ngẩm thay, cho con sông sắc, đáng sợ thay cho người tình của nàng, họa gần tới bên chưn mà chẳng rõ!!

Nói qua chồng nàng, khi nàng tách thuyền ra khỏi rồi, thì chàng ni, nào là khí giái, nào là bút, mực tùy thân, cởi tiểu thoản giả dạng kẻ ngư ông theo giỏi.

Chừng theo kịp thoản kia rồi, nhảy qua thì nàng vợ và người tình nàng đà chết điển!! Cơn máu ghen hừng dậy, nư giận trùng hồng, thì chồng ni quyết tận sát cả hai mới vừa lòng!

Nhưng mà lạ thay! sắc xinh đẹp, lời êm thuận, của vợ chàng, làm cho chàng, hết trận lôi đình, hết cơn giận dữ, ngồi khoanh tay giọt lệ chảy tràng.

Ấy mới quả là: sắc bất ba đào vị nịch!!!...

Sau khi suy nghĩ hồi lâu rồi thì chàng buộc người tình của nàng vợ phải làm giấy thọ trái của chàng (800$00) tám trăm nguyên bạc!!! Người nọ biết sao bây giờ, nhập huyền hồ khẩu nan hồi!! thôi sẵn giấy mực kia, liền thảo ra một tờ thọ trái tám trăm nguyên!!

Mắc mò thay!! dường ấy chẳng phải là hoa tàn mà mắc lắm ư!!!

Mytho: **Lê-văn-Sen** *lái tin.*

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc khu nhà-nước . 2 fr 06
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợlớn (bao trả lại) 3$ 45 tới 3$70

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Tự Tử

Trang-thị-C.... niên canh 21 tuổi, ở đường Bourdais số 9, uống A-phiện mà tự tử hôm 31 Décembre 1920, lối 4 giờ chiều. Chở lại nhà thương thí, mà vừa tới thì nàng vừa tắt hơi. — Hết cứu.

Xe kiển thử xe lửa

Bữa 1er Janvier, lối 12 giờ trưa, tại ngã tư đường Frostin và Paul Bert, xe lửa thí chạy vừa tới thì gặp một cái xe kiển số 108 G. Đ., xe kiển không sợ dụng đại xe lửa, may không hại đến người, duy có xe hư chắc đinh. Tên đánh xe cũng hết hồn mà chớ!

Ép...

Bữa 2 Janvier, lối 10 giờ rưỡi trưa, xe kéo số 1789 và 715 đụng nhau tại đường Thuận-kiều trước đình quan Đốclý. Hai xe đều hư, hai bà đàm ngồi trên đều té trầy mình, nặng mà không hiểu nhằm chi vì chủ xe đã tỉnh yên cùng hai bà.

Nhảy xe lửa

Cũng bữa 2 Janvier, lối gần 6 giờ chiều, Ng.-thị-H... 22 tuổi, là gái lấu xanh số 5, đường Paltuo (Cholon) đi tới ô-me, chờ xe lửa trình, muốn đi xe lửa mà xe vừa rút chạy, nàng bèn nhảy đại lên, rồi bị chưn, tế, bị bánh xe chốt [illegible] và đùi hữu.

Nhảy xe bò

Bữa 2 Janvier, lối 2 giờ Ngô-văn-H. ở hãng Truog-Chánh (G. P.) đánh xe bò đi tới ngang đường Sohier rẽ Lê-văn-D. 28 tuổi, chạy theo nhảy lên, mà rồi trợt

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

chưa té xuống bị bánh xe cán nhằm bàn chưn. — Không hề chi.

CHOLON.

Phản chủ

Đặng-văn-M. . . 30 tuổi. ở mướn, đoạt của chủ nó là Ph-thị-Th. . . 40 tuổi, bán tạp hóa, ở đường Testard số 61, một cái đột đáng 8 đồng và 24 đồng bạc, đi mất. — kiếm !

Đánh lộn

Lương-thị-S. . . 25 tuổi và Tôn-thị-H. . . 16 tuổi, ở đường Armand Rousseau giận việc chi không rõ mà cã hai xúm đánh Ng-thị-C. . . 34 tuổi ở đường F.Drouhet, có thương tích. — Giải tòa.

Tự tử

Ng-thị-X. . . 20 tuổi, đương xuân, tình nhân tên Ng-văn-V. . . thâu tiền chỗ chợ, còn nhỏ mà ngán đời, uống Á-phiện mà tự vận. Chừng hay thì dã muộn, chở vào nhà thương chẳng bao lâu hồn nương mây bạc. — « Ăn kêt »

Tài công giận dữ

Đinh-văn-Nhàn. . . 51 tuổi dân bộ làng Tân-lân (Cholon) tài công chiếc ghe chài « Annam » giận thằng bạn Võ-văn-Ch. . . 25 tuổi, giận quá trí, đánh lỡ tay rồi sợ không khỏi tội mới dỉ dào vì thượng. Nhưng mà không khỏi, vì bữa sau lính gặp nắm lưng giải Tòa phân xử.

Giấy thuế thân giả

Lương-văn-Ng... 21 tuổi, mới bị bắt giải Tòa vì tội dùng giấy thuế thân tên họ người khác. Lại nó cũng sẽ bị Tòa buộc tội vì không nhà cửa, không phương thế làm ăn. — Da côn!

Ôtô Unic

Đường SAIGON-TAYNINH

Lời rao cho các qui khách bộ hành đặng hay, kể từ ngày, 9 Janvier 1921, sẽ có hai cái Camions lên xuống mỗi ngày

1° — Khởi hành tại chợ-mới Saigon mỗi bữa : một cái, 6 giờ sớm mai rồi, một cái, 12 giờ trưa.

2° — Còn trên Tâyninh tại ngả-tư mỗi bữa : cũng vậy, một cái, 6 giờ sớm mai rồi, một cái nữa, 12 giờ trưa.

Hảng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao miên

MÉKONG	CHẠY	MARDI	4/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	6/1/21 à 21 h.
ATTALO	»	SAM.	8/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Lục tỉnh

ANNAM	CHẠY	LUNDI	3/1/21 à 21 h.
NAMKY	»	VEND.	7/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Battambang và Để-thiên

MÉKONG	CHẠY	MARDI	4/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	6/1/21 à 21 h.

Đàng tàu đi Lèo

MÊKONG	CHẠY	MARDI	4/1/21 à 21 h.
ATTALO	»	SAM.	8/1/21 à 21 h.

Đàng Vũng tàu và Bàrịa

KHÔNG CÓ TÀU CHẠY		DIMAN.	2/1/21.
NAMKY	»	LUNDI	3/1/21 à 8 h.
»	»	MARDI	4/1/21 à 8 h.
KHMER	»	JEUDI	6/1/21 à 8 h.
»	»	VEND.	7/1/21 à 8 h.
»	»	SAM.	8/1/21 à 12 h.

Đàng tàu đi Tâyninh

NAMKY	CHAY	MERCREDI	5/1/21 à 8 h.

Saigon, le 31 déc. 1920.

Phải làm làm sao mà giữ da cho tốt

Thường da hay chứa bụi lộn với mồ hôi, thì phải bịt lỗ lông. Nó làm cho mấy lỗ lông không còn thông được, thì mình phải đâng cho nó đảng bịt được. Không ai chịu để như vậy bao giờ, làm cho da trở nên xấu quá, ai cũng không chịu đặn. Nhờ nhớt và bọt của Cadum nhiều nó sẽ vào trong sâu mà rửa sạch hết bụi mà làm cho da trở nên sạch sẽ, tươi tốt.

Có bán trong các tiệm giá có 2f.50.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoï. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoï gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bàng chiêu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng hồ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bề sơn lôi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo ; vân...vân...

BÙI-QUANG-NHO
Bêntre.

Dầu Từ-Bi

(Chữ trị các chứng phong)

Nguyên thứ dầu nầy là của ông bà tôi lớp xưa truyền lại, trị các chứng phong-ê thần hiệu lắm. Bị chứng kinh-phong, á-khẩu, cạy răng đổ một chung nhỏ thì tỉnh lại, hoặc trặc tay, trặc chơn, hay là có các thứ ghẻ và phong nó nổi có để trong thân mình, cứ thoa dầu nầy cho thường thì lành. (Bị ghẻ-hờm thoa dầu nầy mau lành lắm.) Mấy người có phong nhiều hay nhứt mỏi tay chưn, rêm hết cả mình, tôi ngủ không yên, thoa dầu nầy rồi hơ lửa mà bóp thì hết nhứt mỏi.

Mấy nhà có con nít nhỏ, nên mua để dành, khi nó ấm đầu, đau bụng, hoặc tì-vị yếu, bú không tiêu, sanh chứng no hơi sình bụng, dùng dầu nầy thoa bụng và lỗ đích nó, thì nó địch đặng, hết sình bụng no hơi. Tiện dụng lắm ; mấy nhà có con nên lưu-ý.

Một ve lớn giá. . . . . 0$70
Một ve nhỏ giá. 0 30
(Bán sỉ giá định riêng).

Quí vị muốn mua xin gởi mandat đến, phụ thêm 0$30 tiền gởi, trong vài ba ngày có dầu gởi tới nơi. (Mua từ 4 ve sắp lên thì tiền gởi về phần tôi chịu).

Mme Khanh cẩn-bạch.

N° 119, FEUILLETON DU 7 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi mốt (*Tiếp theo*)

« Nói vừa dứt tiếng, bổng nghe xe-lửa trở đầu; Hồ-cảnh-Tiên ngó tôi, tỏ ý sững sờ mà rằng : « Cha chả ! Mãng có kể nể sự mình mà quên tính năm canh quá vấn. Xe lửa đã trở đầu máy rồi, còn chẳng bao lâu, vầng đông ló mặt. Vậy Lê-quí-hữu hãy tạm lui, về nghỉ vài giờ kẻo mệt. Câu truyện còn dài, chẳng vội chi, xin dẹp lại đêm sau sẽ tiếp. »

Vâng ý, tôi liền đứng dậy từ giã Hồ-cảnh-Tiên ; về tới nhà, kêu cửa bước vào, coi đồng-hồ, đúng năm giờ sáng.

Đêm thứ hai mươi hai

« Tuy vậy mà tối lại tôi cũng không trễ hẹn ; chưa quá tám giờ đã có mặt tôi tại phòng Hồ-cảnh-Tiên, song đêm nay, Hồ-cảnh-Tiên lại muốn dạo chơi, nên rủ tôi, lần bước xuống cầu Thủ-Ngữ. Tới nơi; dòm chẳng thấy ai, chỉ có thằng *Tửng* bán Đậu-phụng rang, ngồi đợi khách mỏi lòng, gió thổi hiu-hiu, ngủ gụt. Thấy vậy tội nghiệp, tôi mới vỗ nó mà kêu thức dậy, rồi mua vài chiêm, để ăn cho vui miệng. Bán rồi, nó lật đật mang giỏ đi, Hồ-cảnh-Tiên mới ngồi lại ghế xanh cùng tôi tiếp thuật :

Sóng tình dường đã xiêu-xiêu,
Xem trong âu yếm có chìu lả-lơi.

« Nghe hỏi, Hai-Châu chờn-vờn ngồi dậy, đặng cho tiện bề đôi cãi giải phân ; tôi không rõ ý, ngỡ nàng cưu dạ hờn, muốn bỏ đi đâu, nên tôi ôm chặc, chẳng để cho nàng gượng nổi. Nàng mới nói : « Hồ-lang hãy nới tay, đỡ thiếp dậy ngồi rồi sẽ phân trần hơn thiệt. »

« Lê-quí-hữu nghe cũng đáng tức cười cho tôi đổi dời mau quá. Thì mới buổi sáng kia, lúc ra đi, tôi lấy làm buồn mà trông thấy nàng, [illegible] phiền mà nghe miệng thế không [illegible] xét nét ; kế trưa lại đồng ăn, đồng nằng, đồng nói, đồng cười, vui cuộc bốc rờ, [illegible] thù chén tạc. Dường ấy, [illegible] bướm rời ong rã, ai ngờ nên nổi khóa xa chìa, dầu rằng không mang nặng lời thề, cũng chẳng khỏi mười mê một tỉnh. Hay đâu, mê rồi tỉnh giựt mình lại tính, tính nổi gần rồi tính nổi xa, dầu chẳng cho loan phụng một nhà, thì cũng [illegible] bướm-hoa đặng thỏa. Nhưng sợ nỗi khôn che miệng thá, nên thà cam ôm dạ nhớ thương ; ham chi đều bướm chán ong chường, mà phải tiếng thế thường chẳng vị. Tôi mới thừa dịp đoạn tơ tháo chỉ, đặng tránh xa lời thị tiếng phi; nàng cạn lòng chẳng biết nghĩ-suy, tức mình mới ngã ngang bất tỉnh.

« Cứu nàng tỉnh lại rồi, thì cũng là tôi, cũng là Hồ-cảnh-Tiên, nào phải ai đâu. Cứu nàng tỉnh lại rồi, tôi lại muốn ven tay bẻ nhánh, vầy cuộc vui với cảnh trời thanh, dạ chẳng e lượng sóng khuynh thành, lòng chẳng nệ ô danh sĩ tiết.

« Bởi vậy khi nàng chỗi dậy rồi, muốn ngồi riêng chỗ mà đàm đạo, tôi chẳng cho cứ ôm chặc lấy nàng để ngồi trên về. Lê-quí-hữu xét coi, khi nàng muốn gần, tôi lại tính xa ; bây giờ nàng dang ra, tôi mong xít lại. Hèn chi tục dời ví : *Cái sắc là cái bóng*, cũng phải lắm chút. Lúc mình chẳng mong bắt nó, thì nó theo ràng buộc bên mình, đến chừng mình đam sắc say tình, theo chụp nó thì nó dang xa lắc.

« Nàng ngồi trên về tôi, cầm khăn lau lụy *mà đáp* lời hỏi của tôi, rằng : « Hồ-lang không bủng rẫy thiếp, song Hồ-lang chẳng niệm chữ tình thiếp đã mang nặng bấy lâu, đành buông lời thị nhục. Thiếp đã tỏ thật rằng buổi trai chưa vợ gái chưa chồng, thì thiếp đã nặng lòng, mong gây mối nợ. Chẳng may vợ duyên không gặp, khiến nên người lỡ lứa, kẻ có đôi, tuy vậy mà thiếp chẳng mỏi lòng, cũng vì thiếp cạn xét : Tài-tử với giai-nhân là nợ sẵn! Bởi vậy, cho đến khi thiếp về cùng họ Đậu rồi, ngày đêm thiếp những còn ngâm câu.

« Tài-tử với giai-nhân là nợ sẵn,
« Giải-câu nang là chữ làm sao ?
« T[illegible] xưa nay chừng đã xiết bao,
« Kìa tang-hiệp, nọ khứ-lưu đâu dám
« chắc.
« Giai-nhân khứ-khứ hành-hành sắc,
« Tài-tử triều-triều mộ-mộ tình ;
« Ủy kìa đâu !
« Như mây tuôn, như nước chảy, như
« gió mát như trăng trong,
« Lơ-lửng khéo trêu ngươi chi mãi-
« mãi.
« Cuộc trời đất có sang qua rồi sớt lại,
« Hội tương-phùng còn lắm lúc về sau ;
« Yêu nhau xin thấu lòng nhau !

« Có dè đâu, ngày nay, trai son gái góa, thiếp tìm đến Hồ-Lang, những ước chắp gánh cang thường, nối dây tơ-tóc, Hồ-Lang lại buông tiếng, chẳng vì rằng thiếp làm vợ ai cũng đặng. Ôi ! Nỗi đau đớn biết bao mà kể [illegible] Hồ-Lang nghỉ lại [illegible] nên thiếp làm vợ ai cũng đặng, thiếp có cần chi [illegible] khác xuống gánh, [illegible] phận cái duyên kim, thì khó chi phải nhọc tìm ngàn dặm.

« Tìm tới Hồ-Lang, Hồ-Lang chẳng nghĩ, buông lời nói như vậy, thì có khác nào Hồ-Lang cho thiếp như tuồng mèo-mã gà-đồng, trong dâu trên bộc. Thiếp nghỉ tới câu : làm người trên bộc trong dâu, thì con nhà ấy ai cầu làm chi, thiếp lấy làm thẹn lòng, hổ mặt. Thiếp xét ra, bây giờ đây, thiếp [illegible]

« [illegible] Tiên tiến sự-lãng,
« Tuyền q[illegible] Kiề[illegible] cựu phong tình,
« Đau đớn thay mang tiếng lầu-xanh,
« Cũng vì cái phiêm-tình nên nỗi. . . .

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Gởi thơ và mandat xin để cho :

Monsieur Nguyễn-đức-Nhuận

Chủ tiệm Họa-chơn-dung

28 Rue Paul Bert Saigon.

Xin nhớ

Dầu Từ-bi có gởi bán các nơi sau đây :

1° Tiệm bán giày, nón hiệu Khánh-long ở số 10, đường Catinat Saigon.

2° » café Annam ở đường Espagne số 81, Saigon.

3° » Tân-huê-Phát ở ngang nhà thờ Tân-Định.

4° » Trần-minh-Tịnh và công-ty, ở Châu thành Vĩnhlong.

5° » bán thuốc tây của ông Hội-đồng-Giải, Mỹtho.

6° » ông Hồng-khánh-Quắc, ở Bắcliêu.

7° » Đồng-Phát, ở Sốctrăng.

8° » Nam-Bắc-Ái của ông Lê-Mai, ở Tràôn.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**

Ở góc Đường Chợ-Cá số 1

(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**

Ở Đường Mé-Kênh n° 30

(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các móa hàng tơ Bắckỳ : lãnh, lụa, lương, xuyên, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ. nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩu, đồ đồng, đồ-đối-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bắc, địa, chén kiểu Bắckỳ, và Nội-phụ-nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 cắm, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ chăm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủi có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đưa sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vậy đổi mới, ai muốn bán xin cho biết giá.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuói » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu **Unic**», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

"Viết máy", "Viết Tắc" và Ăn Lê

Dạy mỗi ngày

GIÁ RẺ

Tại nhà của

M. MERITTE, 49 rue Lareynière Saigon

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chác,— Rượu ngon — Sữa NESTLÉ— Champagne DELBECK Cognac RENAULT— Cognac CROIZET củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: **Paulhieu-Cholon**

Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIỆU

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé

Croix de Guerre

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tôt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

LỜI RAO

Ông Trombetta

Lê quan thầy bảo-chế thuốc ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cùng Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế chăm sắt kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh **mẫu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.**

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giồi cột, đồ phụ tùng đủ hết.

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — **SAIGON**

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Nam-kỳ

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá :

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cáp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đà.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Decauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây sắt vi xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế hãm hiệu Thonet. Thuốc súng.

A. COURTINAT & Cie — SAIGON — PELLISSON

RƯỢU CỐ-NHẮC

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

RƯỢU CHÁC ĐỎ **St. Marsal**

ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RƠM TRẮNG **VERNET**

đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chandon

ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul Cachet

CALME — **Sedol** — GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN

195 à 201 RUE CATINAT, SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã viết hẳn rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình cho Qui-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm cái thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương, Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thật tốt. — Làm rất kỷ lưỡng giá bán phải-chăng. Các Qui-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì hay kiểu (mẫu) nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Qui-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để

thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rỏ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng; không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

ADRESSE TÉLÉGR: **HONG-BENG** SAIGON — BOITE POSTALE Nº 60

Le Directeur Gérant KIM HONG-BENG — Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

LIM HONG BENG & Co

Nos 47, 49, 51 et 58, Rue d'Ormay

SAIGON

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dùi heo múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại Lý nội Đông Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ

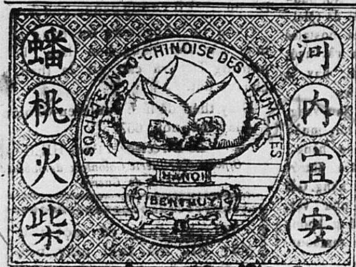

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Quẹt nầy khắp nơi đông pháp bán lẻ một xu nhỏ một hộp mà thôi

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn dáng kỳ cang dáng đẹp — **giá 1.500$ sắp lên** — **Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ**

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong, Thạch-lâm-bịnh (*kê*) — Đau mây chỗ ...

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước ... *(Mối-khi-chất)*.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUÊ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, xin quí khách tưởng tình chiếu cố. Rất cám ơn.

Phnom-Penh Bazar
TRƯỜNG-XUÂN
Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki nº 5503 — 12 núc	0$40
Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con.	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp.	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi 50 tờ, có màu — 12 hộp.	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)— 12 cái	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « Sơn-thủy » và hình người—một trăm. .	6 00
Cartes postales giặc Au-châu — một trăm	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-mên, Đề-thiên, Đề-thích — một trăm.	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — Một ngàn.	2 80
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp . .	6 50

Gởi contre remboursement.

Chủ-nhơn Quản-lý,
Lý-Hữu-Dư.
25-26-27 Quai Piquet Phnom-Penh

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG
ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG-TI
TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý: ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý ông A J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngành tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc

Hãng chánh (*Paris*)
Hãng ngánh

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	FOUTCHEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang sáng tạo
ANVERS	SAIGON
NEW YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngánh Saigon
3, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băn.
Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.
Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cấn trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưởi (2 1/2%).
Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.
Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.
Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.
Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiền-thạnh.
Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.
Cho mượn tiền trước mà phải thế hưa hàng hóa cũng là văn khế

Tổng-lý
L. LASSEIGNE.

Thanh-phong
Của NGUYỄN-THÀNH-TUÔI
CHỦ-NHƠN
Ở đường Boulevard Charner nº 103
Tiệm nghánh
(đường Thủ-đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

Kính cáo cùng đồng-ban trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-ban chiếu cố
A dresse: NGUYEN THÀNH-TUÔI
Commerçant
103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET CAOUTCHOUC
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — *83, Rue Catinat, 83* — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm nhiều kiểu nón nhẹ, [illegible] XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Xin chủ ý

Nguyễn-háo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÒTIÊN* phải lên tạm như vầy: Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu *CON-GÀ* tốt thiệt và rẻ thiệt mà lại hạp khẩu người Annam ta lắm: mỗi thùng 12 ve lớn giá 13$00, mỗi thùng 24 ve nhỏ giá 14.00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt tốt và lâu năm, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crême de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc là hiệu GRENOVILLE Savon Mít-xà thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl, vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng trả lời liền.

Nay kính,
NGUYỄN-HẢO VĨNH.
146 bis Rue Lefebvre Saigon.

Epicerie-Métropolitaine
德 Tran-Dang 同
68, Rue d'Espagne, 68
en face des Halles Centrales — Saigon

Kính lời cùng quí-khách đặng rõ, tại tiệm tôi có bán đủ các thứ như dầu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tàu đều có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí-khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí khách xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,
TRẦN-ĐANG,
Cẩn-khải.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Etienne
Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat Số 36 SAIGON

[illegible] BÁN SÚNG [illegible] thứ và đủ kiểu. ĐỒ, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vừa lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bì chuốc ai mà chê đặng nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

HOẢI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bịnh hoải dương thì phải lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bịnh hoải dương nầy có nhiều cớ, một là não cân có bịnh, hai là cốt chủy suy khuyết.

Thường lệ cái việc giao cấu thì nó tùng hơi não-cân, nếu não-cân hư hại thì tinh tư đực loại-đọa. Bởi vậy ai có bịnh ấy nên uống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc bổ não, cái sức nó bổ huyết bổ cân hay làm cho ngũ tạng lục phủ hưng vượng, thân thể tráng kiện, chẳng những siêng sắng trong việc làm ăn, mà lại năng du hí du thực nữa.

Tuy Pilules Pink tánh được mãnh liệt như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiếu hậu, uống nó vào vô hại.

Tại xứ Thổ-nhĩ-kỳ và xứ Ai-cập là chỗ đờn ông hay có năm thê bảy thiếp, thì hoàn thuốc Pilules Pink bán đắt vô cùng, thiên hạ ưa dùng vì nó chữa cái bịnh hoải dương hay rất lạ.

PILULES PINK
(*Bổ hoàn linh đơn*)
Trong các tiệm thuốc sẽ bán, có tại tiệm thuốc của ông de MAKI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques
HÔTEL DE LA PLAGE
Hồi trước Madame Duguet làm chủ
Khai trương ngày 1er novembre 1920

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà tắm [illegible] khi tắm về có nhà để xe hơi [illegible] cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàng. Hoặc ai muốn mướn nhiều ngày, thì cái giá riêng ấy còn nhẹ hơn lại nữa. Về lại những đồ thực-phẩm có hảo-vị rất nhiều, thật là phục sự tiện lắm, xin chư tôn chiếu cố. [illegible]

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DAILY — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 93200

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	Đại lý	
Phanthiết	Bacliêu	Luang Prabang
Muiné	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	

BÁN SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỘI-CAO à Saigon Quai Testard Số 1, 3.

Gởi Giây thép: LIENTHANH CHOLON.

BÁN LẺ Giây thép nói: 726.

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

DONG-THINH

Hanoi, 6 Rue de la Soie 6, — Hanoi

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến bông tiêu, Nhiễu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh bằng, các thứ Lạo, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lạo Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỉ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Lại nhận mua giùm (commission) các đồ Bắc-kỳ chế tạo ra như đồ đồng, đồ cẩn, đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhựt-bổn, mũ tây và các thứ đồ dùng như yên ngựa, dây tây, dây ta, bóp (porte-feuilles) vân vân.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước thì sẽ được trừ lolo về cái phần tiền đó trả trước đó. (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 9olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý

***Chỉ nhận:* Madame NGUYỄN-THỊ-SẤU**

Madame LƯƠNG-NGỌC-BẢN dite NGUYỄN-THỊ-SẤU. Kính bạch.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đặt mới sang, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đông-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 32 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lồng hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Lời rao cần kíp

Cho hay ông thợ chụp hình Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá hàng của « *PHOTO-STUDIO* » *Saigon 136 138 đường Catinat*

Món chi cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THAN.*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chát đính trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨ: DỮ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cứ chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tứ dữ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát-lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thiệt là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁN

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc về song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁN

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm thoải sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhìn cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xảo-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lầy nhầu và nhận lầy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường có phân chi tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ QUINA LAROCHE THUỘC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RẾT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc nầy hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ máu lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn không tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế giang ai đều không quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, những là người bịnh hoạn cùng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau nầy: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo ho ngực, rét ban của lưỡi trắng, trắc trở trong tì vị các bịnh đó đều dùng chắc ay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cùng đàn bà kẻ khi lúc sanh sẵng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét càng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh sẽ trừ hết mà thôi còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta dám kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc **Quina Laroche** thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cám ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương-y khác nồng lòng ta. Rồi ra thuốc nước **Quina Laroche** là một thứ thuốc lắm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche phải uống từ muỗng lớn tới muỗng cà bàn theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 8 ly trước cử rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cử nữa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng bức thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát,

COMAR VÀ CÔNG-TI

ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris.

Có bán nơi các tiệm thuốc tây.

Mỗi ve bây giờ đều có dán nhãn hiệu thêm đỏ có cái đầu con trâu và có ba thứ chữ.

Saigon - Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage de Trois mille exemplaires.

Saigon le 7 Janvier 1921

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Adm. Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man

Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00

Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ........ 0$04.

TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.

Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Tài đức.*
2. — *Vụ Tư Mắt.*
3. — *Cơ gian lộ mánh.*
4. — *Chần miễn thuế thân.*
5. — *Đêm đông đọc sách.*
6. — *Phần quan báo.*
7. — *Thơ tín.*
8. — *Thông báo.*
9. — *Lời rao.*
10. — *Oan kia theo mãi.*

TÀI ĐỨC

Tài là gì? Tài là học rộng biết nhiều, là có tư-cách làm được công cuộc to tát mà người tầm thường không làm được. Làm bài văn hay, ý-kiến sâu-sắc, có ảnh-hưởng đến cái ích lợi chung; sáng xuất cái gì hay, bổ ích cho kỹ nghệ, trị dân khôn khéo, cầm binh đánh được giặc, ấy là tài. Nói tóm lại người có tài là người có tư-cách đặt biệt để chế-tạo được, hay là làm công cuộc hoặc to hoặc nhỏ có ích cho đời vậy.

Đức là gì? Đức là luân thường đạo-lý, là cách cư xử hiệp lẽ ở đời, là đối với thân mình không lỗi, đối với người ngoài không trái. Tu thân sửa nết, hiếu với cha mẹ, đễ với anh em, yêu đồng-bào là đức. Nói tóm lại đức là cách cư xử hiệp với lương-tâm mình vậy.

Tài đức là vật rất quí ở đời, mà ít người có đủ, ít người không có đủ và người thì đức hơn tài, người thì tài hơn đức. Xét xem các bực ấy có quan-hệ với [illegible] thế nào, tưởng cũng là việc nên vậy.

Người [illegible] tài đức đều có, là người hoàn toàn; đã có tài để làm công cuộc to tát, lại có đức để dùng cái [illegible] ấy hiệp công-lý, thời còn gì bằng. Thi-thố cái tài ra là cốt cái công-lợi chung, lại lấy cái nghĩa-vụ, lấy cái lòng yêu người mà dùng nó thời ai cũng biết là bực rất cao rất trọng.

Người không tài không đức là người vừa không có tư-cách làm được sự gì lớn lao, vừa không biết việc phải trái là người ngu si vậy. Ai nói sao nghe vậy, không tư-lự, không lo xa, sáng biết dậy, tối biết ngủ, ngày làm lụng sinh-nhai, ngoài ra không biết gì nữa. Người ngu không có trí thông sáng cường-nghị như người có tài, không có vẻ chính-trực trung hòa như người có đức, là người không hại ai và không làm tốt cho ai. Nhưng là người có ích cho cái bền chặc xã-hội cho trật tự trong nhân-quần. Trông thấy ông vua ông quan mà sợ nhưng không biết tại sao mà sợ; chỉ khu khu cái sự nhỏ mọn của mình, u-u minh minh chỉ biết rằng không làm thì mình đói, cha mẹ đói, vợ con đói, không nghe người trên chỉ bảo thì bị phạm luật hình. Xem thế, người không tài không đức cũng là người có ích cho xã-hội mà chính xã-hội lại nhờ cái lao-động, cái tùng phục của hạng người ấy cho dân an,, nước thạnh. Với kẻ ngu-si dốt-nát chỉ cần một người thông hoạt chỉ bảo cho như người chăn chiên muốn dắc đàn chiên vào con đường nào cũng được.

Người có đức là người vụ bổn-tâm trung-hậu, không để cho tư dục ám mờ và vụ cái tấm lòng yêu người. Người có đức chắc hẳn mong làm bổn phận thời không có quản công lao luyện-tập cho thành tài. Vả chăng cái bụng tốt với cái trí khôn trong sạch, không tà tâm thì lý nào chẳng dễ hiểu, lẽ nào chẳng thông, cái gian-nan khó khăn nào chẳng kham được. Bởi thế cho nên ít người có đức mà lại không có tài vậy.

Nói cùng cho chăng nữa, cái tài đầu là cái thiên-tính trời cho, người có đức mà lại tối tâm không được thành tài nhưng không phải là người không có ích. Dầu không có tài để làm được các việc kinh-thiên động-địa, nhưng hằng ngày làm những công việc có thể gọi là «anh-hùng» được. Giúp người trong lúc nghèo, sẵn lòng cứu kẻ bần-vi, bố côi bồ cút, an-ủi trong nom cho người ốm đau không ai coi sóc, hiến thân cho điều nghĩa, liều mạng cho việc hay, vong kỷ lợi nhân, thiết tưởng không phải là việc nhỏ. Người có đức lại là cái hoa quí báu thơm tho cho khắp mọi người: là làm cái gương tốt cảm hóa được người lân-bang [illegible].

Xem thế thời người có đức mà không có tài chăng nữa cũng là đáng kính đáng trọng. Người có đức là hiền nhân quân-tử vậy.

Đã xét qua người tài đức kiêm-toàn, người tài đức kiêm-vô, cùng người đức-giả đều có ích cả, còn bực tài thắng đức thử xét xem nên [illegible] vào bực nào và công việc làm có [illegible] dụng không?

Người có tài để làm được việc mà không có đức để chủ cái lợi chung, cái đạo làm người, cái lòng ái-nhân thời ỷ-tài. Đã ỷ tài, thời dễ sanh ra kiêu ngạo, nên tai ít nghe, mắt ít thấy cho nên không ra được cái giới-hạn và tấn-bộ lên được. Cái học của người ta vô cùng vô tận, học bao nhiêu thì càng biết mình dốt bấy nhiêu, càng đi thì càng biết con đường còn dài. Đã có tính kiêu-ngạo, lại dễ sanh ra lòng ghen ghét. Tự cho mình là «trung-tâm thế-giới», thấy ai bằng mình thời không bằng lòng. Bởi thế người có tài không có đức mà đắc-dụng làm hại cho cái «mầm nhân tài». Khi thấy ai có tư-cách bằng mình, thì cái lòng ghen ghét nổi lên đùng đùng, vội tìm cách đánh đổ tiêu-diệt đi.

(Sau sẽ tiếp theo).

T. B. T. V.
NAM-DƯƠNG.

VỤ TƯ MẮT

Từ bữa 20 décembre 1920 là ngày sở tuần-thành Chợlớn bắt sòng cờ bạc tại đường Marins số 463 tới nay, tiếng thiên-hạ đồn vang, kẻ đen người trắng. Đâu nấy nói bắt Tư-Mắt giải ra Biện-lý và giam rồi; cuối kia nói ông Cò Chợ-lớn bắt đặng y rồi tha; chú Mít nói bắt đặng y tại sòng mà lính để y chạy vuột; thiêm Xoài nói đa kim ngân phá luật lệ! Ôi, thị-phi biết kể sao cùng.

Cho tới các báo, từ báo Langsa chí báo quốc-âm, báo nào là báo chẳng luận bàn vụ Tư-Mắt, duy có Bổn-báo đây, thủ khẩu như bình, điềm nhiên tọa thị. Tưởng chắc trong hàng độc-giả ai là người chẳng lấy làm lạ cho cái cử chỉ của Bổn-báo trong hội nầy mà để lời dị-nghị.

Sự chẳng lạ chi, vài lời cũng đủ. Nên Bổn-báo lầm thinh là vì Bổn-báo chẳng chịu nói chuyện mồ-hồ, để tiếng vu oan cho người vô tội, chớ có gì. Nay rõ thấu ngọn nguồn, đâu trong đấu đục rồi, Bổn-báo mới phân minh, cho người rõ cái cử chỉ của Bổn-báo thị hành phi chỉ.

Sự tích như vầy :

Ngày 17 décembre 1920, có một phong thơ rơi, gởi tới bót cáo rằng số nhà 463 ở đường Marins chứa cờ bạc. Tiếp tin ấy, muốn rõ hư thiệt đường bao, ông Cò mới sai lính mật-thám đi dọ thử. Đi trọn một buổi sớm mai, trinh-thám trở về bẩm rằng quả có, song muốn bắt cho đặng sòng cờ bạc ấy phải sắp đặt cẩn thận và quan phòng cho lắm, chớ hề làm hở mai một chút, thì không trông bắt đặng, vì chúng nó đề phòng, tứ phía đều có đặt người canh gát. Bởi vậy trọn ngày 18 và 19 décembre, cò-bót chẳng làm chi khác hơn là bủa lưới giăng, cùng đặt người mai phục. Tới bữa 20, là ngày ra tay tróc hoạch, lối mười giờ rưỡi ông Cò lên xe hơi đi. Có đi đâu khác hơn là đi bắt sòng cờ bạc ấy, song muốn gạt lòng các bợm gát sòng cờ bạc, ngài dạy xe chạy lên ngõ Xã-tây, làm bộ [illegible] bình an vô sự. Đi một hồi [illegible] mới dạy sốp-phơ mở máy chạy mau, dong riết tới đàng Thủy-binh, ngừng trước số nhà nói đó. Khi ấy đã mười một giờ ba mươi lăm. Áp vào, trước hết lính thộp bắt tại thang lầu hai tên gát cửa, rồi tuốt vô gặp một sòng Ngầu hầm mười tám tên khách-trú với hai người Annam còn đang ngồi mằng nút. Thìn-lìn, không một người thoát đặng. Dẫn hết về bót, ông Cò mới dạy lính dẫn từ người ra hỏi :

« Ai là thổ chứa sòng Ngầu-hầm ấy? »

« Thảy đều trả lời y nhau rằng sòng « Ngầu-hầm ấy của *Sáu-Ngọ* kêu là « **Daron** chứa.

« Khi lính tới bắt có Sáu-Ngọ tại đó chăng?

« Không.

« Sáu-Ngọ đi đâu; từ sớm mai tới giờ có đến đó không?

« Có, song Sáu-Ngọ đi ra chừng một khắc đồng-hồ thì lính tới; khi bước chơn ra, Sáu-Ngọ nói rằng mắc đem thơ tới cho ông nào đó. »

Tức thì, ông Cò Mario, mượn Dây-thép nói cậy ông Cò Saigon tới nhà Sáu-Ngọ ở đường Mac-Mahon số 28 bis bắt y giải giùm về Chợlớn.

Việc tới chừng đó, tưởng cũng đã yên, nếu ông Cò không có hỏi thêm câu nầy, thì có đâu lấy cho Tư-Mắt. Ông Cò hỏi một tên khách-trú bị bắt trong đây :

« Một mình Sáu-Ngọ là thổ-chứa hay là còn có người nào khác nữa? Ngươi biết chăng? »

Tức thì tên khách-trú trả lời rằng : Có....., còn có Tư-Mắt nữa! »

Nghe tới tên, ông Cò biết là tay lợi hại, liền sai lính tới nhà-xe của Tư-Mắt ở đường Chợquán số 32 mà bắt y. Dẫn về đúng năm giờ rưỡi chiều. Đem tên khách-trú đã khai khi nãy ra cho hai đàng đối diện, rồi hỏi :

« Ngươi biết người nầy là ai chăng?

Lất đầu, nói : Ngộ không có biết!

« Ủa! Ngươi đã khai rằng Tư-Mắt là thổ chứa, sao ngươi lại chẳng biết người nầy là ai. Ấy là Tư-Mắt đó. »

« Nghe nói lấy làm lạ, Khách-trú trơ mắt nhìn rồi [illegible] « *Cái lầy ... là Tư-Mất sao? Ngộ* [illegible] *có biết người lầy* [illegible] *bị bắt với ngộ* [illegible] *đó!* »

[illegible] người Annam lên, tức thì tên Khách-trú đưa tay chỉ một người mà nói rằng : « *Ngộ biết người lầy* [illegible] *là Tư-Mắt* » Tuy vậy mà ông Cò cũng còn nghi, mới biểu dắc hết mười tám tên Khách-trú lên đứng sắp hàng, rồi bảo dẫn Tư-Mắt đi qua trước mặt chúng nó mà xuống trại. Tư-Mắt xuống trại rồi, ông Cò hỏi từ tên, thì không tên nào biết người mới đi ngang [illegible] cả.

[illegible] nghi cho Tư-Mắt có tội chi chăng? Dễ đâu phép nước đi hiếp người vô tội. Lẽ cố nhiên ông Cò phải thả Tư-Mắt ra về, nói gần bảy giờ tối.

Bữa sau, 21 Décembre, Đúng bảy giờ Saigon dải Sáu-Ngọ vô Cholon. Một lời

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

hôi qua, Sáu-Ngọ chịu liền, chịu rằng mình là thổ-chứa. Mướn căng phô 463 ở đường Marins từ bữa 16 Décembre để giao cho kẻ bộ hạ mình coi chứa. Bởi nó nghe danh Tư-Mắt, nên nó dôi xưng như vậy cho dể kiếm tiền, kỳ thật nó không phải là Tư-Mắt.

Lời khai của Sáu-Ngọ phủ chánh các lời của Khách-Trú đã khai và chỉ ra bữa qua, còn chi nghi ngờ hơn nữa. Ông Cò kết phúc bẩm, dải nội vụ ra quan Biện-Lý. Tưởng xong, chẳng dè, cũng nội ngày 21, ba giờ chiều quan Biện-Lý Clérin lại kêu dây-thép nói dạy cầm Tư-Mắt đó mà chờ lịnh. Ông Cò trả lời rằng về vụ Cờ bạc, Tư-Mắt vô can, nên đã tha về bữa qua rồi. Vì không có đặng tin sở nào nói về phận Tư-Mắt, nên không rõ y còn dín về vụ nào khác nữa chăng; ví biết thì ngài đã cầm y mà đợi. Mà nhằm cũng chẳng khó chi, ngài vốn biết nhà cửu Tư-Mắt ở đâu rồi, nếu Biện-Lý dạy bắt, ngài muốn bắt giờ nào cũng đặng. Tức thì ngài sai lính tới nhà bắt Tư-Mắt. Rủi đâu Tư-Mắt không có ở nhà, mắc đi Saigon mua đồ phụ tùng xe hơi đưa khách. Trong lúc lính đi bắt Tư-Mắt, thì ông Cò ở nhà viết sẵn một Phong thơ cho quan Biện-Lý, để khi dẫn Tư-Mắt về tới thì sai cầm thơ ấy mà dải luôn cho kịp. Chẳng dè, đợi tới năm giờ rưỡi chiều mà cũng chưa thấy lính dẫn Tư-Mắt về. Năm giờ rưởi là giờ đóng cửa. Ngài chẳng biết sao, vì ngài không thể ngồi đợi nữa; ngài mới dặn người thông-ngôn rằng nếu có lính về mà có Tư-Mắt, thì mới giao phong thơ nầy cho lính dải luôn ra Biện-lý. Dặn rồi, để phong thơ tại bàn, chưa niêm.

Nói về tên lính đi bắt Tư-Mắt sáng bét mới về, bẩm rằng Tư-Mắt đi đâu không biết.

Còn ông Cò sáng ngày tới phòng việc không thấy phong thơ, kêu hỏi lính dải Tư-Mắt ra Biện-Lý rồi phải không; trả lời rằng không; chừng mới tỏa-hoả, không biết phong thơ ai lấy.

Không dè, tên lính thường bữa đi tờ ra Biện-lý, tới giờ vào lấy cặp đi, thấy thơ để cho quan Biện-Lý để tại bàn ông Cò mà chưa niêm, ngờ là ông Cò bỏ quên, bèn lấy để vô cặp đem luôn ra Biện-Lý.

Làm quan Biện-Lý, tiếp thơ, dở ra xem, đọc những lời:

« Vưng lịnh ngài, tôi dạy bắt và dải ra đây tên Tư-Mắt. . . . . »

Thơ nói vậy mà Tư-Mắt đâu?

Té ra Tư-Mắt thì chưa bắt, vì sự cẩn mẫn sốt sắn của tên đi giấy mà làm ra vở lở.

L. T. T. V.

Chẩn miễn thuế thân

Quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ có gởi tờ châu-tri như sau đây cho các quan Tham-biện chủ-tỉnh và quan Kiểm-tra thuế chánh-ngạch Saigon và Cholon:

« Việc ban hành lời bàn nghị của Hội đồng quản-hạt nhóm ngày 28 Février 1920 về sự chuẩn miễn thuế thân thì nhiều nơi giải-quyết cách thế khác nhau. Vậy ta gởi cho các ngài mấy lời điều dẫn nầy đặng giúp cho dễ làm bộ định:

1º Lính [illegible] hậu thì duy được miễn thuế thân và tiền cũng đồ sáng vật thục công sưu mà thôi, ngoại trừ, các thuế khác phải đóng cho làng.

Mãng khóa lính thì được chuẩn miễn một năm thuế thân, nghĩa là phải đóng thuế năm thứ tư kể từ ngày nhập ngũ, cho lính điền theo luật cũ, và năm thứ 5 cho lính điền theo thể lệ chỉ-dụ ngày 31 Juillet 1919 định một khóa lính là 3 năm.

2º Dân tá điền của người Langsa cũng cứ việc đóng 1 đồng bạc tiền thuế chánh cho công-nho quản-hạt và 2 cắt tiền thuế phụ cho công-nho làng sở tại đất chúng nó cư ngụ, đặng mà phụ tiền sở phí của làng (tổn hao về bộ đời, về việc cai-trị, canh-tuần — theo điều thứ 6, thể lệ ngày 11 Novembre 1918 và nghị định ngày 7 Janvier 1919 về nhơn-công bổn-quốc.

Dân tá điền ấy được miễn thuế thân trong 5 năm, kể từ ngày ban hành nghị định cho tạm khẩn đất và hạn nầy đặng gia thêm một kỳ nữa.

Còn dân thuê công trong đất quốc gia đã tự thuận mà bán cùng là đấu giá bán, thì thể lệ chẳng có định phân cho rõ rằng dân ấy đặng miễn thuế thân; bây giờ phải tính cho chúng nó được chuẩn sưu thuế y theo việc chuẩn thuế điền cho đất quốc gia: 1º đã cho khẩn; 2º đã bán rồi. Xét vì phải giúp dễ cho nông nhơn Langsa khai-phá đất hoang-vu, cho nên trong hai đều đó ta xét rất nhằm lý mà miễn thuế điền. Theo các cớ ấy, mỗi khi nghị-định, tờ giao-kèo cùng là tờ bán đất hạn kỳ cho người khẩn đóng thuế điền, thì kẻ tá-điền cũng được chuẩn miễn thuế thân theo hạn đó; miễn thuế điền thì tỉ như chổ đất dân tá làm công chưa có khai phá.

Ngoại trừ các đều nầy, khi nhằm đất đã khai quáng cày-bừa được rồi cùng là tờ giao-kèo bán đất có định phân tỏ tường rằng qua năm sau phải đóng thuế điền, thì dân tá không được miễn thuế. Nếu có giao rằng thuế điền phải đóng nội trong kỳ đã định thì dân tá được chuẩn thế trong kỳ ấy (coi thể lệ điều 36-40 và 60 nghị-định ngày 11 Novembre 1914, điều 40 nghị-định ngày 27 Décembre 1913 và nghị-định ngày 27 Décembre 1913 và nghị-định ngày 26 Novembre 1918.)

3º Sự chuẩn miễn thuế thân duy chỉ ban cho dân tá-điền mà khẩn thứ nhứt, điều thứ nhứt, nghị định ngày 11 Novembre 1918, đã giải rồi, nghĩa là [illegible] bổn-quốc gốc ở các xứ Đông-pháp cùng là dân dị-quốc á-đông, mướn trong Đông-pháp hay là tại xứ chúng nó ở, thuê công bằng tờ giao kèo cho người khai phá đất ruộng. »

Tờ giao kèo làm theo kiểu tờ mướn công hay là mướn ruộng theo tục lệ bổn-quốc thì không do theo thể lệ nầy (coi về công văn nhựt báo ngày 19 Décembre 1918 trương 1341 định thể lệ về dân tá điền Langsa).

4º Các đều chuẩn miễn thuế nào khác hơn đều nghị-viên quản-hạt đã định phân ngày 18 Février 1920 thì không còn thi hành nữa; luật pháp buộc phải đóng thuế thân.

5º Các quan Đốc-phủ, Phủ và Huyện khi trước được miễn thuế thân; trong năm nay (1920) phải đóng.

6º Bộ định riêng cho Hội-đồng quản-hạt và viên quan địa-hạt thì không có sửa đều chi; bộ ấy duy để cho các quan chức nầy đến tại Kho-bạc mà đóng thuế thân chẳng cần chi đến làng. Xin các ngài ra lịnh đem tên mấy người linh-mục bổn-quốc vào bộ riêng.

QUESNEL.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	HỌC- ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Đêm đông đọc sách

... Chaque mot d'un livre est un doigt mystérieux qui effleure une fibre de notre cerveau comme la corde d'une harpe et éveille ainsi une note dans notre âme sonore....

A. France

Trong một cuốn sách, mỗi chữ là một ngón tay kinh nhẹ nhẹ khảy một đường tơ trong óc ta, như sợi dây trên cây đờn mà nên một tiếng thanh âm trong tâm-hồn vang-động của ta....

Mây che đen kịch, gió thổi hắt hiu, mưa sa phập phồi, đường sá vũng lầy; một mình ngồi trong chốn thơ-lâu, ngó thấy cảnh tịnh, buồn tanh buồn ngắt, nào còn cái thú-vị gì, cái vui sướng gì, mà dạo bước thị thành, mong tìm cái cảnh nào khác đặng khuây khỏa tấc lòng tha hương lữ-thứ. Ngày gần mản, đèn hầu sáng, càng xuôi khách đa sầu một cái cảm tình chan-chứa, khó nỗi vùi dập phôi pha. Đêm khuya, tiếng người lặn, nào còn thấy một ai; chỉ cây rung gió vục, đèn hai bên đường nhấp nhoán, mấy chú phu-xe lơ thơ đưa bước một [illegible] trên đường, ý nghĩ chắc [illegible] hành khách tớ bước canh khuya kêu mình đưa đón.... Giọng dế nỉ non đưa theo chiều gió, tiếng chim xa kêu tận đến từng mây, xuôi cảm tình thêm, như ưng như đúc, như gợi như khêu, càng nhớ tưởng tình làng càng

CƠ GIAN LỘ MÁNH

Vụ gia tài thầy Tỉ

Sự mất tờ chúc ngôn,
Sự tín nghĩa của M. Louis Trưởng tộc,

Trong số qua rồi, tôi có gạnh lời thêm rằng M. Chương, Tế-Kinh, và Ng.-thị-Ngọc bị giam, vì M. Chương khai quyết khi phá rương sắt ra có đủ bạc giấy 11.900 với 13 hột thủy-xoàng, giao hết cho Nguyễn-thị-Ngọc, mà thị-Ngọc chối dải rằng không lấy. Vậy thì ai? Trong ba người phải có một. Chẳng những lấy bạc và hột xoàng mà thôi, tờ chúc ngôn của M. Tỉ làm để trong tủ-sắt cũng bay đâu mất.

M. Tỉ buổi còn sống, là một người rất cẩn thận, nên khi dòm thấy Nguyễn-thị-Ngọc ở với con mình lòng dạ chẳng hiền, sợ khi mình thác mà con phải thân sơ thất sở, thầy mới lập tờ chúc ngôn ra làm hai bổn; một bổn niêm phong giao cho bạn thiết của thầy là M. Louis, để khi thầy khoảng rồi đứng làm trưởng-tộc cho hai đứa nhỏ, còn một bổn thầy để trong tủ-sắt.

Khi xúm nhau mở tủ phá rương, gặp tờ chúc ngôn liền phi, đặng cho dễ bề chuyên của; chẳng ngờ tờ chúc ngôn ấy thầy Tỉ làm ra hai bổn. Mà thật, nếu thầy Tỉ không biết lo hậu, không có để chúc ngôn cho M. Louis cầm, thì khi tờ chúc ngôn trong tủ mất đi rồi, ai biết của tiền vàng ngọc bao nhiêu cho được.

Xin hỏi mưu ai bày giấu tờ chúc ngôn? Mà ai giấu? Ai thò tay vào lấy?

Cứ theo tiếng phong-văn, Nguyễn-thị-Ngọc có hai người thân ái: Một là thầy Chương, hai là ông B... phủ hưu-trí.

Khi M. Tỉ chết rồi, người lối xóm đều thấy có ông B... tới đó. Chập lâu người lại thấy ông đứng tò-tí với Nguyễn-thị-Ngọc dưới nhà bếp, tay ông có cầm một tờ giấy. Giấy chi? Có phải là tờ chúc ngôn trong tủ lấy ra đó chăng? — Chưa biết. Để cho sở Mật-thám tìm-tòi, quan Bồi-thẩm vấn tra sẽ biết, vì M. Louis là trưởng-tộc của hai đứa nhỏ, ngoài lá đơn kiện về vụ sang đoạt của cải, có thưa đến quan Bồi-thẩm mà xin tra xét về vụ tờ chúc ngôn, theo như người đồn đãi.

M. Louis thật là bạn tín nghĩa của M. Tỉ; M. Tỉ lựa mà gởi gắm việc nhà, nhắm mắt rồi không có chổ ăn-năng. Có kẻ kêu rêu M. Louis, thật tiếng kêu rêu quầy lắm. Phẩm làm bạn thiết với người, người để lòng tin cậy, phải xử sao tín nghĩa cho tròn; vậy mới đáng phẩm làm người, đáng mặt làm trưởng-tộc. Chí như những kẻ chịu lời trối của người rồi riêng tham làm quấy, đường ấy đời mới nghĩ cho sao?

Chẳng kể những tiếng thị-phi, tôi xin để lời giữa chốn diễn-đàn nầy trên tờ báo nầy, cả khen M. Louis tâm tín nghĩa.

Vụ tra xét ra thế nào, đợi tin tiếp diễn.

Trước-Giang.

Đường đi được

Đường quản hạt số 16 Mytho Vinblong đã cho đi, từ ngày 1er Janvier 1921.

Còn cái cầu rạch Cai-Cối, làm chưa rồi, cho nên đò ngang phải chở bộ hành và xe nhẹ mà thôi. Xe Camion không chở.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

nghĩ suy thê-sự, mỗi tơ tình càng cay gắc xiết bao.

Chẳng biết ai trong buổi sương mù gió lạnh nầy có cái thú gì riêng, thì cái cảm-tình ai đó ra sao; cái cảnh u-sầu nầy có làm cho ai đó được lọt vào tai động vào mắt, mảy-may chút tình gì hay chăng! — Nhưng ai là khách tha-hương, người bạc-mạng, kẻ chiếc bóng, tay giang-hồ, thấy cảnh-tượng ấy, nhuốm cảnh tình ấy, chắc cũng có một mối sầu như ai. Hoặc trộm nhớ đến vì thân-thê mà sầu, vì núi sông mà sầu, vì giờ mát trăng thanh mà sầu, vì nhân-tình thê-thái, vì thiên-thời địa-thê mà sầu... Đã sầu, nỗi cũng sầu, đứng cũng sầu, đi cũng sầu..., ôi! non cao biển thẳm, đất rộng trời dày, bát-ngát mung-lung! Kia những đều cảm xúc đưa vào mắt, dụng vào mình đều là những việc tiu-sơ ngẫu-ngắt; ti kẻ hành khách lên đường, của rìa đóng chặt, rượu đến leo lét, giọt nước tàu tiêu, tiếng trùng eo óc; làm cho mình sanh chán, muốn đem cái thân tha-hương ấy mà bay lồng về chốn cô-hương. Thế thì, cái giấc hương-quan của ai là khách chơn mây mặt biển, rồi đợi chờ của ai là người nhân duyên chênh-mảng, phận sự long-đong, cùng cái cách tuổi quan-san ngàn dặm, nhớ nhung mong nỗi của bạn bầu, cuộc chăn đơn gối chiếc của khách cô-phòng đến là tình cảnh đăm-chiêu, ôm lấy một cái tâm-sự khó tả hết lời, chỉ một mình mình biết một mình mình hay, đối cùng cảnh tiu-điu nầy thật là ngơ ngẩn trăm chiều, bâng-khuâng đôi đoạn vậy. Đành cùng nhau một hội một thuyền, nhưng chẳng biết ai sầu lấy cái chi mà giải tấm lòng sầu cho được? Hay là mượn thú câu ca giọng lý, tiếng hát hơi cười, hay là chén rượu chun trà mà cùng nhau quanh bàn đảm đạo đặng khuây khỏa sự tình đó chăng?... Vậy cũng được thiết tưởng cái cảnh-tượng đó chẳng chi lấy làm thú, mà dễ thường làm cho mình tâm hồn đã sẵn vì cảm-xúc kia mệt lại xuôi thêm bình thê thêm cái nhọc nữa đó thôi. Ừ! có kẻ nhân mấy đều kia mà cho tiu-mòn được cái ngày giờ đằng đẵng, mà nầy lại cho cái thú đêm đông của mình là đọc mấy lời hay lẽ phải của các đứng hiền-nhân là thứ vậy. Cổ nhân rằng:

Xuân du phương thảo địa,
Hạ thưởng lục hà trì.
Thu ẩm hoàng hoa tửu,
Đông ngâm bạch-tuyết thi.

Nghiêng mình trước áng, tay thì chông lấy đầu, tay thì lần lượt lật xem mấy đoạn. Chung quanh nào có một ai, chỉ năm ba chồng sách, một vài cây viết, mấy tờ giấy rơi. Miệng đọc, mắt xem, trí nghĩ, cái tưởng-tượng mình phát hiện muôn vàn hình-tượng những đều miệng mình đương đọc, tai mình đương nghe. Lần lượt xem, đây gặp một hai câu thâm-trầm của đấng hiền-triết, đó vài ba đều tuyệt-diệu của bực thánh-nhân; khác nào một ông thầy cực điểm khôn ngoan, ôn-hòa, sốt sắng, sẵn lòng mà khuyên giải, can dán; như một người bạn hiền rất thương yêu mình chỉ dẫn, nhắc nhở, nào phải nào quấy, nào thiệt nào hơn, nầy nhân nầy nghĩa, nầy trí nầy tính. Lại có kẻ dẫn mình đưa vào chốn phong-hội mở-mang, đến nơi thê thời biên chuyển, cho ta thấu rõ mọi đều, những tính, những sự, nầy gương lành nên bắt chước, nầy việc xấu phải chê bai. Cùng ai ngồi hầu chuyện canh thâu, ai không biết nhọc, làm cho khách cũng vui lòng như ai mà đọc đọc xem xem, mình đem lấy mình vào nơi cực lạc, mỗi đều trông thấy là việc hay; mình may lạc bước vào chốn non-bồng nhược-thủy, mỗi cảnh-huống là một cái trò nên cho mình phải tư mộ, phải ước ao.

Cùng người kim-cổ, khi vui ta cũng vui cùng, khi sầu ta cũng sầu cùng như ai, đâu xa là bạn đồng tâm, người đồng khuynh-hướng, đặng tỏ tình mưu-mô, tán thành hi-vọng; gặp lúc người đương cơn nguy biến, ta cũng như người, người đặng hi-lạc, ta lại khác đâu. Nầy khi theo khách anh-hùng xông pha tên đạn, vào nơi trận-mạc, đến chốn chiến-trường; khi kết-bọn cùng người ham nơi kỳ-quái, thám hiểm mà trải miền thú lạ muông hung, nước chanh khí độc, tìm đất mới vật kỳ; lúc chung vui cùng ai câu thơ thánh chén rượu thần, mượn thú trăng trong gió mát, hoa xinh chim đẹp mà cảm hứng với non sông.... Thật là thế ai thay! thật là sung sướng thay! Xác thịt mình nơi trước án tuyết đèn xanh, mà tinh thần mình theo ngọn đuốc lên cõi sáng quắc, đông mặc đông, gió mặc gió, mưa mặc mưa, nào còn tưởng đến cái tiu-điu của tạo-hóa ngo i sân trước cửa. Mạnh Đức Tư-cưu (Montesquieu) rằng: *Trên đời còn thuốc nào hay bằng sách cầm vào nơi tay!* » Suốt bực thê nào, uu-sầu thê nào, ngồi cùng sách hồi lâu cũng được nguôi lòng.

Canh khuya, người ngồi xem hầu mỏi, sang qua gương mặt.... Sách cầm lấy nơi tay, giấy ngang lên trán, tư-tưởng mình lại nghĩ gần nghĩ xa, suy đi xét lại, cái sầu thảm của tạo-hóa làm cho ai là bực chí-công khéo nảy ra một cái cảm tình đau đớn trong lòng, làm thành câu ngâm khúc vịnh, đức nên đoạn phú bài thi. Cái cảm tình đó, cái đau đớn đó, tức là cái sướng của các thi-ông đó.

Nào hào-kiệt, nào thánh-triết, nào đế-vương, nào mấy mặt vậy vùng trong vũ-trụ, bốn phương trời nào có gọi, chốn chi xa; nhưng ai là khách anh-hùng tay hắc-kiệt, người chí-khí, kẻ tài-năng, nhà thám hiểm, bực hồng-quần, tài công xuất-chúng bao nhiêu, sắc càng đẹp bấy nhiêu, mòi sầu càng lai láng bấy nhiêu. Sầu ai bấy nhiêu, cảm cùng ai bấy nhiêu, mà lại càng thương cho a', *Ngày nắng trèo non mây lác đác,*
Đêm mưa vượt biển sóng lao xao.
Giang hồ nếm trải mùi cay đắng,
Trời đất xây vần bước thấp cao...

Kia như ai (1) ba lần vượt tàu ra chốn biển khơi, tìm người tìm mất, đem cái giống văn-minh mà gieo rải, chẳng may mà phải bỏ mạng chốn tha-hương; lại như ai (2) cởi cỗ vượt đồng tuyết phủ, tìm nơi lạ hang sâu, sản vật quí, huê lợi nhiều ngày nay lợi dụng biết là bao! — Thương cho khách Tôn-khương vận thời chưa có, mang lấy chữ bần, đêm khuya lạnh lẽo, dựa chốn song thêm, nương ánh tuyết soi, mà cô gắn sách đèn, một mai nhành quế tay vin, đài ô gác tía .... Thảm cho ông Xa-Vần, cũng như ai một hội mà phải góp đậm làm đèn, vui miền Khương-mạnh, rồi ra cửa võ ba lần cá nhảy, chức khanh tướng trong tay. Thê khó, mới có danh, danh thường phải chịu khó. Nhưng vương hết lòng chông cự giữ giang-san, trải qua mấy nhiêu cay khổ, kia miền Hắt-giáng còn danh nức nở ngàn thu; Trần-đại-vương, mấy nhiêu trận cam gay, chốn Bạch-đằng giang danh còn lưu truyền hậu thế:

Thiên chúa cứu đời, Mạnh-Tử đi du-thuyết, ông Đỗ Thiên-Lăng khi còn ở trên non, ông Khá-luân-Bố lúc đương vượt buồn giữa biển, ai ai cũng có một cái nhọc bình một trí vô hồi, sầu đây trong dạ. Chẳng qua là cái tài hơn người, trí trội người, mà xuôi nên nông nỗi.

Người thường tình dễ có cái vui trong lòng, mà kẻ có ý cao-thượng lại vẫn sầu nhiều mà vui ít.

Trong đêm hôm, nương lấy sách mà biết được nhiều việc; trong nhiều việc nào phải vui nhiều mà sầu lại ít đâu, nhưng biết đặng cái tư tưởng cao-xa thâm-thúy, tỏ rõ cái tình ý chí trọng, làm cho mình biết thương biết sợ, biết mến biết vui, khỏi nhọc buồn thảm một cách rất huyền-diệu thay. Ấy vậy, đọc sách nào chẳng có ích đâu.

MINH ĐƯỜNG

(1) Cook, navigateur anglais.
(2) Nordenskjold, explorateur et naturaliste suédois.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . . NGUYỄN-

Trường nào dạy cho thấy dạy Luân lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn. . . . XÍCH-

Trường nào mỗi tuần chừa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. — HỒNG,

Nhơn tiết Nguyên-đán trường Ng.-xích-Hồng bắt nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

SĨ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

SĨ-tử mới muốn học trường nầy thì ứ dây gởi xin để dành chỗ trước. HỌC ĐƯỜNG.

Phân quan Báo

Partie officielle

Secrétaire de 3e classe :

MM. Ng van-Thuan dit Mang, Sec. 4e cl. 2e Bureau,
Ho-van-Thong, » Thudaumot,
Huynh-v-Ung, » Baria,
Duong-v-Sau dit Thao, » Travinh,
Ng-dang-Liêng, » Contrôle Saigon,
Tran-van-Lai, » Cantho,
Phan-v-Chuong, » Cabinet,
Do-phuoc-Tam, » Sûreté,
Le-van-Lai, » Tayninh,
Ng-van-Hai, » Agence Economique à Paris,
Luong-so-Khai » H. C. Gouvernement Général.

Secrétaire de 4e classe :

MM. Tran-v-Tho dit Thu, Sec. 5e classe Poulo-condor,
Ng-chanh-Hai, » H. C. Gouvernement Général,
Bui-quang-Don, » Longxuyên,
Vo-van-Cang, » 1er Bureau,
Ng-viet-Liêm, » Vinhlong,
Luu-phat-Dat, » Biênhoa,
Tran-van Giac, » Contrôle Cholon,
Pham-v-Cang, » Baria,
Ng-v-Long, » Cabinet,
Kim-Ton, » Chaudoc.

Secrétaire de 5e classe :

MM. Ho-v-Qui, Sec. 5e classe Baria,
Huynh-trinh-Le, » Travinh,
Ng-van-Khuong, » Ecole des Mécaniciens,
Le-thanh-Than, » 1er Bureau,
Dang-van-Cuom dit Bay, » Gocong,
Ng-v-Long. » Cabinet,
Truong-v-Thanh, » Vinhlong
Ton-van-Sao, » 2e Bureau,
Trieu-v-Yen, » »

Secrétaire de 6e classe :

MM. Trinh-v-Kiên, Sec. stagiaire Contrôle Saigon,
Ng-van-Ba, » 2e Bureau,
Duong-v-Diêu, » Hatiên,
Ng-v-Thiên, » 1er Bureau,
Vo-ba-Tai, » Contrôle Saigon,
Ng-van-Hiêu, » Maison centrale
Ha tan-On, » Biênhoa,
Truong-nam-Yeng, » Hatiên,
Ng-v-Kinh, » Tayninh,
Ng-v-Kiêt, » »
Le-quan-Ho, » Cabinet,
Ng-v-Truyên, » Bibliothèque,
Phan-van-Tuoi, » 3e Bureau,
Ng-van-Le, » »
Ng-van-Tho, » Bureau Enseig.,
Luong-v-Giao, » Longxuyên,
Le-van-Dinh, » Tayninh,
Ng-van-Ngu, » Inspection des A.P.A.I.

Bổn-quán kính mừng cho các ông đặng vinh thăng.

Thơ tín

Trừ tệ — Học Pháp hay học Hán

Trong 2 bài thầy một bài trước nói về Trừ tệ phong-tục, chỉ nghĩa là muốn tấn-bộ về lối văn-minh nầy thì phải coi mà học Pháp cho mau đặng tấn bộ với người ta, kẻo thua kém mà thiệt mình. Vạn-quốc-hội, còn phải dùng chữ Pháp mà lập thể lệ các cuộc thay, huống hồ mình là [illegible] còn trăm phần..... Còn nói về học Pháp hay học Hán, là trả lời theo lối vấn-đề theo sự bỏ uổng, không hay lối nầy cũng hay lối kia, như trị gia phong-hóa theo thuở thái bình, chẳng biết chớ

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

biết là hay, dầu chữ mọi mà biết giỏi hơn người không biết.

Hai cái tựa khác nhau xa quá, mà nay có ông trách nói là lộn xộn, chưa rõ là ai lộn xộn, xin phải xet xem kỹ lại, hai cái đề khác nhau nhiều, cũng như người đi học văn đúng danh rồi, mà học được thêm cái nghề đờn, hay là nghề vẽ, thì cũng như gấm thêu hoa, hay là chữ Tàu chữ Mọi, đã biết không ích lợi cho thì ông nhưng cũng là như đã thông thái còn thông thái nữa, hơn người học văn đúng rồi một tí. Chớ đừng ỷ mình giỏi văn, hoặc giỏi vẽ, giỏi đờn, rồi coi nghề nào cũng như điếc như đui thì uổng, Không phải bậc văn-minh, như vậy mà kiêu ngạo cho mất cái thể diện của phong-hóa.

Bởi vậy muốn trở nên người lịch, thì mỗi sự phải hiểu phải thông, đừng có quen nết biết ít khoe nhiều, tự xưng thông thái bâm người nầy, bím người kia cho đến bực, hỏi lại mình học hỏi chớ không có học thiệt thì chừng nào mà trừ cái tệ cho đặng, nếu ai ai cũng giữ tánh nết như vậy.

Cái bài học Pháp hay là học Hán, đã luận 10 ngày học Pháp một ngày, học Hán, là sự phải vậy mà còn trách, không hiểu thiệt cũng khá quá, nào có lộn xộn chi đâu! Cũng như đã làm quan mà còn biết làm nghề, có lộn xộn chỗ nào.

N. H. V.

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum

Trị các bịnh hay phát ra trên mặt

Thuốc nầy thường tánh nó yêm ái hay làm dứt những bịnh sanh nơi mồng nầy.

Nó làm cho mình phải ngon ngủ hết ngứa tức thì. Dùng nó thì tránh được những bịnh đau da như Eczéma boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures hémorroides, urticaires, croutes, teigne, plaies, brûlures, Trong mấy tiệm thuốc đều có bán.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 9 fr 00

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$45 tới 3$70

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Mộc kỷ

Thầy N-văn-Q. . . 18 tuổi, ở đường Jean Eudel, xí được ngoài đường một cái mộc kỷ làng Tây-Yên tỉnh Rachgiá. Đã nạp bót thứ nhì.

Chú xã đi đâu làm rớt một kỷ không hay vậy?

Bạn trốn

Thím Đặng-thị-Ph. . . ở Phước-Hòa Baria) chở một ghe củi đi Saigon bán. Bán xong rồi lấy bạc bỏ vào trấp khoá lại. Thằng bạn Lê-văn-Hiếm, 20 tuổi, thấy bạc động lòng tham, thừa lúc chủ ghe lên bờ anh ta cạy trấp lấy 50$00, dông mất. — Cớ.

Con ai?

Người ta mới gặp thấy một đứa con gái nhỏ, con ai không biết, chừng 8, 9 tháng, nằm chết trên lề đường des Frères Guillerault. Chở lại nhà xát quan Thầy coi, nói rằng bịnh mà chết. — Chôn.

Quên

Ng-văn-Ng. . . kéo xe kéo số 1403 (S.T.C.) đem nạp bót cái hai gói đồ, một gói đựng một miếng « phô mách » de Savoie, gói kia đựng một hộp măng, tây, của một người Tây bỏ quên trên xe kéo.

Ăn trộm

Hoàng-Lý-Tr. . ở đường Lagrandière số 106, thưa Đặng-kim-Bằng, 27 tuổi gốc ở Bắc-Kỳ, vì cạy tủ lấy của va 360 đồng bạc và trang vật đáng 253$00 nữa, Trốn mất,

Xe máy

Cao-văn-M. . . 35 tuổi, ở làng Tân-hòa-đông (Cholon), lập tiệm cho mướn xe máy, gặp thời người ta đến mướn nhiều đến đỗi không đủ xe cho họ mướn. Nhưng mà vốn ít không thể mua thêm mới dùng thế khác cho có xe mà khỏi tốn tiền. Bởi vậy nên mới đày lính bắt đặng trong tiệm y một cái xe của Ng.-văn-H... 47 tuổi, là người mại tiền chỗ Cholon. — Giải-Tòa.

Mất giấy

Lê-văn-K. . . 19 tuổi, ở làng Thuận-Thành (Cholon) và Ng.-văn-Du, 21 tuổi, ở Hòa-An (Mytho) đồng cớ rằng giấy thuế lận trong lưng chẳng biết làm sao biến mất.

Loan phụng hòa minh

Tiếp tin lành, ngày 11 Janvier nầy vợ chồng ông Nguyễn-hữu-Long điền chủ ở hạt Bêntre, có kết lễ thành hôn lịnh Ái-nữ của người là Cô Agnès Nguyễn-thị-Lân, cùng thầy Michel Trần-thiện-Thạnh, thơ-ký thuộc phủ Thông-đốc Nam-kỳ, Bổn-báo để lời chúc cho đôi lứa sắt cầm bền dai tơ tóc.

L. T. T. V.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thùy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tổ xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai ta và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboursement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng hô sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thế ấy.

No 120, FEUILLETON DU 10 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIẾN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai *(Tiếp theo)*

Bạc mạng Đạm-Tiên tiền lãng sự,
Thuyền-quyên Kiều-nữ cựu phong tình!
Đau đớn thay mang tiếng lầu-xanh,
Cung cầm lựa phiếm tình nên lỗi!

« Tuy vậy mà thiếp chẳng phiền Hồ-lang, thiếp chỉ phiền lấy thiếp, vì lúc mấn tin cô Thông tự ái, Đậu-lang thiếp bỏ mình rồi, thiếp ngồi đứng chẳng an, ăn ngủ không được, muốn sao cho mau gặp mặt Hồ-lang, đặng bỏ lúc đầu nọ cuối kia trông đợi mãi. Cha mẹ thiếp cũng có giáng cang, nhưng bởi thiếp nghĩ: Ngọc diện khởi ưng mai thủy-quốc, Băng tâm tự khả đối Hồ-lang, nên thiếp nâng-nâng quyết một, toan mưu nầy, định kế kia, làm tròng làm tréo đi cho được mà thôi; chẳng dè ra đến đây — thảm thay, chớ phải Hồ-lang chê thiếp hoa tàn nhụy rữa, ong thải bướm thừa, không đáng mặt nâng khăn sửa trấp, thì sớm nói cho thiếp biết đặng thiếp có liệu đường trở về, cái nầy không, Hồ-lang cứ đánh chữ làm thinh để vậy mà cười phấn cợt son, bẻ đào hái mận cho phỉ chí rồi, Hồ-lang chẳng nghĩ: chưa chăn gối cũng vợ chồng, đành ôm cầm rồi vội dứt dây, cuê thiếp là bợm nhành chim lá gió — thiếp mới hay, gương tàn trâm gãy, xót xa thay cho tấc gan vàng; nước chảy hoa trôi, đau đớn bấy cái thân phận bạc!

« Mà cũng nghĩ ra thiếp cũng chẳng trách Hồ-lang, thiếp chỉ trách bà nguyệt khéo xe tơ chích-mát, xe làm sao mà hiu-hắt mỏi mạng; để cho thiếp nghĩ nguồn cơn mà thẹn vuôi ông trời xanh, tưởng nông nỗi hổ cùng con trăng bạc. Tương thức nhứt thịnh song lệ lạc, khả lân bán điểm nhứt châu huyền; trách vì phận, giận vì duyên, duyên phận cũng vì tình ra nông [illegible] đau dạ sắt gan vàng cũng [illegible], vẫn [illegible] tâm bồi rồi càng đau; thật thiếp nghĩ khó [illegible], chẳng biết phải tại ông tơ [illegible] nhau, nên chưa vui [illegible] chia phui.

« Nói tới đây, Hai-Châu xây mặt [illegible] ngó tôi, đôi giọt chan hòa dường [illegible] thương tiếc; ví chẳng khác — cũng [illegible] khi ấy — trăng qua khỏi núi, ánh [illegible] lờ mà chưa đành lặng, còn tiếc [illegible] liễu mặt hoa của nàng, nên nhìn [illegible] một lần sau hết. Nhờ tấc bóng trăng thấp thoáng, lại thêm đôi mặt giao kề, tôi mới xem rõ ràng, thật trắng như ngà trong như ngọc: Thiên kiều bá mị, vạn chưởng phong lưu, dám phen người chứa để nhà vàng, chỉ kém kẻ dựa đài Đồng-Tước. Dằn lòng không đặng, tôi liền ôm lấy nàng mà hun-hít nặng-nịu một cách lạ thường; nếu nàng chẳng lấy tay mà xô tôi ra, thì chưa biết cái tình dan-díu ấy tới chừng nào nữa, Xô tôi ra rồi, nàng kêu tôi mà tiếp rằng: « Hồ-lang ôi! Thiếp mà đổ ngọc như chan, lụy tràn thấm áo đây chẳng vì sự vô duyên đối diện bất tương phùng đâu; chỉ vì một lời phụ rãy của Hồ-lang làm cho thiếp hổ-han, chẳng muốn thấy cỏ cây trước mắt; đau lòng xót dạ, thiếp không còn biết sống là vui; thiếp tỏ thật cùng Hồ-lang, thiếp mong xuống chôn cửu tuyền, gụt rửa cho sạch nhơ tiết gái! »

« Dứt lời nàng vụt đứng dậy, liều mình nhảy xuống ao sen; tôi vô ý, không dè, cản ngăn chẳng kịp, làm tôi ngồi ngơ ngẩn, để cho mảnh hồng-nhan gieo ngọc trầm châu; chừng tôi tỉnh ngộ, chạy theo tới bờ ao, nghe một cái « *đùng* », thì nàng đã khuất bóng. Tôi chẳng còn thấy chi khác hơn là nước xao sóng dợn, bèo nổi sen chìm, tô mới chắc lưới thảm thương. Thôi tôi bỗng bình tan trâm gãy!

« Than dứt, tấc lòng tôi quặng đau, nghĩ vì, vì tôi nên nàng mới lụy. Càng nghĩ đến càng xót cho phận nàng, càng tiếc lại càng thương cái mảnh hồng nhan, nước non lìa cửa lìa nhà, chẳng quản dặm trường thân gái, không lý để vậy mà xem cho đành. Tôi liền nhảy theo.

« Ao hồ chẳng sâu, nước chừng ngang ngực, nhưng bởi sen che, bèo phủ, thế cũng khó mà mò kiếm người gieo ngọc trầm châu; nếu chẳng có chị Hằng, thương phận lạc lài, xót thân bồ liễu mà cho tấc bóng trăng [illegible] mà giúp tôi, thì chẳng còn thấy chi biết chi khác hơn là một vùng nước đục vùi trong, bèo nổi mây chìm, mờ kẻ hồng-nhan bạc phận.. Nhờ có chút ánh trăng, lại cũng nhờ sự thương tiếc nó làm cho tôi đau đớn mà ra sốt-sắn, tôi mới gạt sen vạch bèo ra tay mò kiếm. Và mò kiếm và nghĩ, nếu chậm trễ ắt đặng xác mất hồn, thì tội nghiệp cho người mang nặng khối tình về chôn diêm đài cũng còn mang nặng. Nghĩ đến nỗi niềm, trăm chiều chua xót, [illegible] tôi gấp giả tôi mò quanh rờ quẩn [illegible] kiếm sau; mò [illegible] đôi mắt [illegible], miệng thâm [illegible], hỏi Châu-[illegible] mình [illegible] làm hai [illegible] không đặng, tôi [illegible] lòng xét đâu có gặp nàng, nàng cũng chẳng phục hồi cho đặng. Xét vậy tôi lại càng thối chí hơn nữa, nên tôi lấy làm tha thiết mà nói trong bụng tôi rằng:

« Dạ dài cách mặt khuất lời,
« Chứa chan giọt lệ cho người thác oan! »

[illegible] thơ chưa dứt, bỗng [illegible] bàn chơn của nàng, tôi [illegible] mà kéo lên mặt nước, rồi đỡ xốc bồng nàng lên, để nằm trên khúc cây, lạnh ngắc như đồng, không còn hơi thở.

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân... vân...

BÙI-QUANG-NHO
Bêntre.

Tôn-dung đức kim Hoàng-thượng

Nhơn dịp tôi đi xem hội chợ Hanoi, về tiện đường có ghé xin bệ kiến đức Hoàng thượng và có xin phép ngài đặng in tôn dung ngài mà bán.

Ngài cho phép rồi, vậy lối 1 tháng nữa sẽ có hình bán.

Nay hình ông Pétrus Trương-vĩnh-Ký in rồi.

Bán 1 đồng bạc một tấm.

Hình Hồ văn Lang Tổng lý Thời-báo bán 5 cắc một tấm.

Vậy ông nào muốn mua xin viết thơ mau mau kẻo hết.

Có gởi bán tại tiệm ông Ng.v.Của, ông Ng.v.Viết, Saigon.

Nay kính cáo,
HỒ-VĂN-LANG.
Tổng lý Thời-Báo.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bát, dĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nội-phủ nhiều món gõ, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cũ 6 cuốn [illegible] cái, hay là một ngàn cái giá [illegible] hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món cái gì có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ [illegible] theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ [illegible] mặt cũng vắng mặt cũng không [illegible] sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Ôtô Unic

Đường SAIGON-TAYNINH

Lời rao cho các quí-khách bộ hành đặng hay, kể từ ngày, 9 Janvier 1921, sẽ có hai cái Camions lên xuống mỗi ngày

1º — Khởi hành tại chợ-mới Saigon mỗi bữa: một cái, 6 giờ sớm mai rồi, một cái, 12 giờ trưa.

2º — Còn trên Tayninh tại ngả-tư mỗi bữa: cũng vậy, một cái, 6 giờ sớm mai rồi, một cái nữa, 12 giờ trưa.

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu **Unic**», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

"Viết máy", "Viết Tắc" và Ăn Lê

Dạy mỗi ngày

GIÁ RẺ

Tại nhà của

M. MERITTE, 49 rue Lareynière Saigon

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa **NESTLÉ** — Champagne **DELBECK** Cognac **RENAULT** — Cognac **CROIZET** (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 115 có lời bố-cáo cho Lục-châu thân chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải rả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thầy-sinh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các bạn-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh rượu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ rệt, đồ phụ tùng đủ hết.

DESCOURS & CABAUD

Có hàng ngành và người thạy mặt trong cả Hoàn-cầu.

Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — **SAIGON**

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá.
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vãi ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đá.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất [illegible] đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đục, dây câbles, dây [illegible], [illegible] sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cẩng vang, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «La Gauloise» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PELLISSON

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ *St Masal*
ĐẶT RÒNG BẰNG MẬT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRÀ VI **VERRET**
đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul Cachet

CALME — Le — GUERIT

LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VASIM [illegible] RUE CATINAT [illegible]

...ơi hai (*Tiếp theo*)

...n tiền lãng sự,
...-nữ cựu phong tình!
...tiếng lầu-xanh,
...m tình nên lỗi!

...p chẳng phiền Hồ-... lấy thiệp, vì lúc ... ái, Đậu-lang thi[illegible] ...gắi đứng chầ[illegible] ...muôn sao ch[illegible] ...ng bỏ lúc [illegible] ...ãi. Cha [illegible] thiệp ... nhưng [illegible] thiệp ...ời [illegible] thủy. ...ả [illegible] -lang, nên ... [illegible] loan mưu ...g làm tréo đi ...g dè ra đến đây ...hải Hồ-lang chê ...ra, ong thái bướm ...t nàng khăn sửa ... thiệp biết đặng ...r về, cái nầy không, ... làm thinh để vậy ..., bẻ đào hái mận ...ang chẳng nghỉ: ... vợ chồng, danh ... đây, cuê thiệp là

khéo xe t[illegible] -mát, xe làm sao mà hiu-hắt [illegible]; để cho thiệp nghĩ nguồn [illegible] mà thẹn vuôi ông tơi xanh [illegible] lòng nối bồ cùng con trăng b[illegible] thẩm nhứt thịnh song lệ [illegible] a lần bán điểm nhứt châu huyền; [illegible] vì phận, giận vì duyên, duyên phận [illegible] vì tình [illegible] nông [illegible] dạ sắt gan vàng cũng [illegible] vẫn [illegible] tâm bồi rồi càng đau; thật thiệp nghĩ khó [illegible], chẳng biết phải tại ông tơ [illegible] chi nhân, nên chưa vui [illegible] chia phui.

« Nói tới đây, Hai-Châu xây mặt [illegible] ngó tôi, đôi giọt chan hòa dường [illegible] thương tiếc; ví chẳng khác — cũ[illegible] khi ấy — trăng qua khỏi núi, ánh [illegible] lờ mà chưa đành lặng, còn tiếc [illegible] liếc mặt hoa của nàng, nên nhìn [illegible] một lần sau hết. Nhờ tắc bóng trăng thấp thoáng, lại thêm đôi mặt giao kề, tôi mới xem rõ ràng, thật trắng như ngà trong như ngọc: Thiên kiều bá mị, vạn chưởng phong lưu, dám phen người chứa để nhà vàng, chỉ kém kẻ dựa đài Đồng-Tước. Dẫn lòng không đặng, tôi liền ôm lấy nàng mà hun-hít, nặng-nịu một cách lạ thường; nên nàng chẳng

[illegible] chỉ vì một lời phụ rãy của H[illegible] làm cho thiệp hổ-han, chẳng muốn [illegible] cỏ cây trước mắt; đau lòng xót dạ, [illegible] không còn biết sống là vui; thiệp tớ[illegible] cùng Hồ-lang, thiệp mong xuống [illegible] cửu tuyền, gột rửa cho sạch như tiề[illegible] gái!»

« Dứt lời nàng vụt đứng dậy, liều mình nhảy xuống ao-sen; tôi vô ý, không dè, cản ngăn chẳng kịp. Làm tôi ngồi ngơ ngẩn, để cho mình hồng-nhan gieo ngọc trầm châu; chừng tôi tỉnh ngộ, chạy theo tới bờ ao, nghe một cái « *đùng* », thì nàng đã khuất bóng. Tôi chẳng còn thấy chi khác hơn là nước xao sóng dợn, bèo nổi [illegible] chìm, tô mới chắc lưới thâm thang. Thôi tôi bỗng bình tan trâm gãy!

« Thân dứt, tấc lòng tôi quặng đau, nghĩ vì, vì tôi nên nàng mới lụy. Càng nghĩ tên càng xót cho phận nàng, càng tiếc lại càng thương cái mảnh hồng nhan, nước non lìa cửa lìa nhà, chẳng quản dặm trường thân gái, không ý [illegible] vậy mà xem cho lành. Tôi liền nhảy theo.

« Ao hồ chẳng sâu, nước chừng ngang ngực, nhưng bởi sen che, bèo phủ, thế cũng khó mà mò kiếm người gieo ngọc trầm châu; nếu chẳng có chị Hằng,

bạc phận. Nhờ có ch[illegible] cũng nhờ sự thương [illegible] tôi đau đớn mà ra sốt sen vạch bèo ra tay [illegible] kiếm và nghĩ, nếu chậ[illegible] mất bồn, thì tội nghiệp [illegible] khối tình về chôn [illegible] nàng nă[illegible]. Nghĩ tới [illegible] lòng xét đâu [illegible] chẳng phục hồi c[illegible] lại càng thôi chí hơ[illegible] làm tha thiết mà nói rằng:

« Dạ đài cách mặt khuấ[illegible]
« Chứa chan giọt lệ cho [illegible]

[illegible] mà kéo rồi đỡ xốc bồng nàng lê[illegible] khúc cây, lạnh ngắt nh[illegible] còn hơi thở.

(*Sau sẽ tiếp theo*).

...iều ùy theo món hàng. Gởi
...úng tôi cũng tính như vậy,
...ng vắng mặt cũng không
...hàng gởi contre rembou...

...sau vậy, chúng tôi xi...
...h thiệt, vậy xin đó... g
...n chiêu cô luậ... tới
...ri đồng bang ... ợc là
...buôn ana... ...m, và
...a tạ các ... ...ám.
...thườ... mua vầy
...muốn ... ...n cho biết

...Unic

...GON-TAYNINH

...5 các qui-khách bộ hành từ ngày, 9 Janvier 1921, ...ái Camions lên xuống

...hành tại chợ-mới Saigon ...ột cái, 6 giờ sớm mai 12 giờ trưa.

...rên Tayninh tại ngả-tư ...ũng vậy, một cái, 6 giờ ...i, một cái nữa, 12 giờ

...chỉ dùng có một thứ NIL mà thôi giấy nầy thứ giấy vấn thuốc điếu

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở ...ường Catinat 145 có lời bố-cáo cho ...ục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông ...ướn ở nay đã mãn hạn, nên phải ...ả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ...ng thì dời về Cholon, đường Thủy ...inh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các ...hân-chủ, cũng như thuở nay, thường ...hế chấm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh ...ượu của ông quan thầy Rip mà thôi, ...ên là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị binh ho

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của ...angsa và ngoại-quốc và những giỏ ...ột, đồ phụ tùng đủ hết.

1...

CALME

Se...

LES MAUX...

EN GENERAL TOUTE...

LABORATOIRES PHARMACEU...

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, *kẻ nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh băng, minh quê, xiến bông đờn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 chỉ sa trơn, sa boa, lụa các thứ, nhiễu minh gò. v. v màu màng, bông phấn lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* «ĐỒNG THỊNH», 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ được trừ 2 %, về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %*.

ADRESSE TELEGR : HÔNG-BENG SAIGON

BOITE POSTAL No 60

LIM HONG BENG & Cie

Le Directeur-Gérant: LIM HONG BENG

Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

Le Sous Directeur: YEUNG KAI PUI

SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo mui (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT DIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: «*Le temps, c'est de l'argent*» (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được đề thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rỏ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp

vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 80$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

...nầy khéo nơi đặng phép bán lẻ một sự nhỏ một hộp ba thẻi

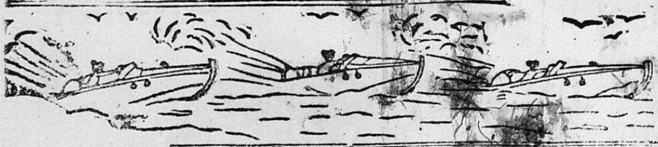

CANOT HƠI

Đề chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ong Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127 SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp

giá **1.500$** sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY - CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve — Trị binh đau Thận, binh đau Bàng-quang, binh ... Thạch-lâm-binh (*kẻ*) — Đau mấy chỗ ...

VICHY GRANDE-GRILLE trị binh đau gan và binh đàm.

VICHY HOPITAL trị binh thương tì, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT ... trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước xị (*Môi-khi-chất*).

PHNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Nút áo bành-tô màu ka-ki nº 5503—12 nút.	0$40
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ. có màu — 12 hộp	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-Mên, Đế-thiên. Đế-thích — một trăm	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mồng) thứ thường dùng — một ngàn	2 50
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp	6 50

Gởi contre-remboursement

Chủ-nhơn — Quản-lý

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

德氏秘製保腎丸

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

[illegible]

La Véritable Marque

(Étiquette jaune.)

PRIX 3 $ 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI

CHỦ-NHƠN

Ở đường Boulevard Charner nº 103

Tiệm nghánh

(đường Thủ-đức) 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Kính cáo cùng đồng-bang trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-bang ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp đời gói đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nói hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-bang chiếu cố

A dresse: NGUYEN-THÀNH-TUỒI

Commerçant

103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một minh hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

Magasins — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi làm: nhiều kiểu nón [illegible] XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị LỤC-CHÂU mua sắm NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.

83 Rue Catinat.—Saigon.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè. thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

[illegible] mua Dừa khô, Đậu-phộng, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, [illegible] và hột caoutchouc. Mua giá [illegible] hơn các nơi.

[illegible] Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi, thì xin gởi đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,

Hội-đồng Quản-hạt.

số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.

CHỢ LỚN.

Epicerie-Métropolitaine

德 **Tran-Dang** 同

68, Rue d'Espagne, 68

en face des Halles Centrales — Saigon

Kính lời cùng quí-khách đặng rõ, tại tiệm tôi có bán đủ các thứ như lãu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tàu đều có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí-khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí-khách, xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,

TRẦN-ĐẠNG,

Cẩn-khải.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một minh hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ người khỏe. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest,** d'Indochine Saigon.

TÌ VỊ CÓ BỊNH

Trong cơn trời nóng nực, nếu tì vị có bịnh thì hãy làm hiểm nghèo cho mình lắm, phải dự bị cho nghiêm nhặt vì trong cơn nắng nực tì vị loại-đọa là vì có nhiều cớ.

Một là nó hãy làm cho vật thực mau [illegible], hai là tại mình nắng, dùng nước đá uống rượu làm cho tì vị ra yếu ớt, [illegible] vì mình thay ăn đồ uống [illegible].

Mỗi năm trong mùa nắng hạng có nhiều người chết vì bịnh kiết, như là những người có tì vị không đặng tốt, thì hãy [illegible] quan hệ cho sanh bịnh.

Tì vị không đặng tốt thì phải mau [illegible] mua thuốc Pilules Pink mà uống, sinh [illegible] điều trị. Thuốc Pilules Pink dễ uống [illegible] và lại rẻ tiền.

Mỗi buổi ăn cơm rồi uống một hoàn [illegible] đó.

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có [illegible] tiệm thuốc cầu ông de GARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

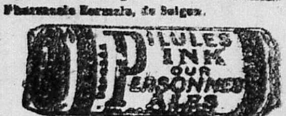

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ ai liệu ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy cho nghị luận lại nữa. Về lại những đồ thực phẩm về bổ-vị rất chiều [illegible] là phụ ông tiệm làm, xin chớ [illegible].

[illegible] nhựt thì có Soupe [illegible]

[illegible] khải.

Có Một Mình Nhà Nầy có quyền

THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ [illegible] XE MÁY

TẠI THÀNH **St-Etienne**

Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur — đường Catinat số 36 SAIGON

[illegible] SÚNG [illegible]

THUỐC, ĐẠN, [illegible], ĐÔNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Đồ đó tốt và giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy,

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat SAIGON

Thợ khăn đen có hiệu

Thiệt khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ:

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn [illegible] năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cắp tóc, quí ông muốn kết dính [illegible] một lần bịch lên để xuống [illegible] dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin [illegible] rõ trong thơ và chỗ mấy ông [illegible] đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tải chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn......	3$00
Hạng nhì, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn......	2.50
Hạng ba, nhiễu và Bùng mỗi khăn........	1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo
NGUYỄN-VĂN-BÚP
Thợ khăn đen
ở Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

PHẢN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5. — Hanoi

Chúng tôi kính trình cho Qui-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các [illegible] yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương, Va-li và các thứ đồ đựng [illegible] đương làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thiệt tốt. — Làm rất kỹ lưỡng và bảo chắc-chắn. Các Qui-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay [illegible] mẫu) nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Qui-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIÊN-THÀNH

Tư Bổn cũ: 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	*Đại lý*	
Phanthiet	Baclieu	Luang Prabang
Nhatrang	Baixau	Vientiane
[illegible]	Bentre	
Bason	Sadec Caolanh	
	Tanan	
	Travinh	

Kho [illegible]
KHANHHOI 2

BÁN SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công ty tại KHÁNH-HỘI
Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi contre remboursement [illegible]
Xin gởi thơ cho [illegible] Cholon
Quai [illegible]

Gởi Giây thép: LIENTHANH CHOLON.
BÁN LẺ. *Giây thép nói:* 79[illegible]

Có thứ rượu mạnh Lang-[illegible] BAC-CHUS mới cho là Nam-kỳ lần thứ nhứt ngơ [illegible] có thứ rượu nào bằng
Chỉ một mình hãng Den-[illegible]

Muốn bán

Caoutchouc cây ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa [illegible] tốt. Vừa trồng.

Muốn mua xin do nơi ông [illegible], Hương-Hào [illegible] chợ Thủ-Đức.

Lời rao

Cho mấy ông thợ [illegible] hình

Giây để sang hình hiệu Lumière ou platino Bromure 1/2 mat, [illegible] như da bột, làm lồ cho [illegible] thứ tichés (kiếng) thiếu sót, mà [illegible] hình được.

Bán giá tranh, chỉ ngày [illegible]cembre 1920 mà thôi.

Có hộp 500 tờ 13 x 18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm để sang hình, dặng dán vào thuốc thân.

Bán tại:
Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối sang, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 81 đường d'Espagne, chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lửa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp [illegible]; và bán rẻ hơn các nơi./.

Nhà máy xay lúa [illegible]
máy xay lúa [illegible]
máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-[illegible] hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bản tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie
Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà sẩy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cơ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư qui vị ở xa xuôi không tiếng bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe à vapeur) *mới và cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà sụy tính.

ÍCH LỢI CHUNG

Có nghe quan [illegible]-soái đã ra ơn cho phép dân [illegible] và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà [illegible] nhau trong cơn nguy hiểm. Đâu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì [illegible] là súng, bắn không [illegible] cũng trúng [illegible].

Muốn trừ cho [illegible], bán cho [illegible] đặng [illegible] phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, để mua.

QUANG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH[Ò]NG

Những thuốc thần hiệu có danh [illegible]

TÚC DŨ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cầu chứng bịnh nào hễ phát uống lạnh, chiếu theo cái đơn để bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc dũ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thì là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoẻ sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tham xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Xin chú ý

Nguyễn-háo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÔTIÊN* phải lên tạm như vầy: Bán lẽ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM BANH hiệu *CON GÀ*, [illegible] mà lại hạp khẩu [illegible] Annam [illegible] mỗi thùng 12 ve [illegible] 13$00, [illegible] thùng 24 ve nhỏ [illegible].

[illegible] tốt, rượu chát trắng [illegible], dầu thơm [illegible], Poudre [illegible] de Luxe, Crême de [illegible] de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc là hiệu GRENOVILLE Savon Mát-xa, thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng [illegible].

[illegible]
NGUYỄN-HÁO-VĨNH.
146 bis Rue Lefebvre Saigon.

Saigon — Impr. de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à:
Trois mille ex.
Saigon le 10 janvier 1921
[signature]

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Rue Catinat—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er étage)

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm. . . . . 6$00
Sáu tháng. 3 50
Ba tháng. 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm. . . . . 7$00
Sáu tháng. 4 00
Ba tháng. 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Giáo dục dân Annam.*
2. — *Tài đức.*
3. — *Diễn thuyết.*
4. — *Luật phạt.*
5. — *Phần quan báo.*
6. — *Coi chừng kẻo mang họa.*
7. — *Đám tang bà lớn Đỗ hữu Phương*
8. — *Hưu trí.*
9. — *Thông báo.*
10. — *Lời rao.*
11. — *Sắc cấm.*
12. — *Oan kia theo mãi.*

GIÁO GIỤC DÂN ANNAM

L'éducation du peuple Annamite

Cái vấn-đề nầy thật là thiết-yếu mà giải-quyết cho thỏa đáng và rất quan-trọng cho Chánh-phủ Mẫu-quốc về chủ nghĩa thực dân. Chẳng phải là quốc-dân ta không chịu thâm-nhiễm sự học-thức, mà lại chuộng trong tột cùng sự thông-thái và lấy làm hưng khởi ham hố sự cải-cách duy-tân học-chế thêm.

Có hai điều trở ngại nầy là xứ Annam đã thọ hưởng cái văn-chương và phong-hóa của Tàu cả vài ngàn năm trước khi Đại Pháp sang qua Nam-Việt.

Vả lại trong hai điều trở ngại ấy chẳng có điều nào chính-thật làm huất trắc cho Mẫu quốc, và Chánh-phủ cũng không phế duyệt đi. Nhưng mà muốn truyền bá cho dân bổn-quốc cái văn-chương và sự tư-tưởng của Đại-Pháp, tức nhiên Đại-Pháp buộc lấy, phải ép dân do theo luật phép mới; và sự bổ-cáo ấy rất cần-yếu cho phần trách-nhậm thực-dân của Mẫu-quốc đặng tất thành.

Thuở trước, Trung-huê chiếm cứ đất Nam-Việt, mới ban bố cái văn-chương cùng các thể-lệ chánh-sách về xã-hội. Sử-quán tại Kinh-thành Huế còn lưu trữ nhiều tờ chỉ dụ và các bổn-định phân việc giáo-dục từ kỷ thứ 11.

Ta chẳng biết rằng thuở ấy sơ-đẳng học-hiệu đặng phần tự-do. Cha mẹ rước thầy về nhà dạy con cháu. Giáo-sư đặng tôn-kính như cha mẹ. Còn mấy ông nghiệp-sư của Nhà-nước thì dạy tại tỉnh-thành. Ba năm cho sĩ-tử thi hội một lần, và sự thi cử nầy bày ra lắm việc đỗ-sộ.

Cả trăm ngàn cử-tử, từ bé chí già, vì công thập niên đăng hỏa, quản bao sự khó nhọc, lặn suối trèo non, tới tỉnh thành ứng thí cuộc thi-hương cùng là thi-hội, mong kiếm áo mũ tú-tài và cử-nhơn có trông nom đặng chức quan-quyền.

Còn một khoa thi tột bực gọi là đình-thí, khảo-hạch trước mặt vua, đặng chọn tấn-sĩ. Mấy cái vấn-đề bài thi, thì trích lục trong tứ-thơ và ngũ-kinh của Tàu, cùng là trong mấy quyển-sách của đức Khổng tử, môn-đệ ngài cùng là của các thánh-hiền xưa.

Triết-học, sử-học cùng là văn-chương, ấy là tất trọn cái chương-trình giáo-dục. Cách thế dạy học như vầy: Phải học thuộc lòng mấy thứ pho sách trên đây, các điều giải-đoán và trích lục suy-tưởng ra vài câu cao-lý.

Tiếng Tàu thì dùng về công-vụ chánh-trị cùng việc là bác-học. Mấy ông có học-thức chẳng dùng chữ nôm. (Qua kỷ thứ 18, các cha giảng-đạo mới dùng chữ la-mả (latin) mà bày chế chữ nôm ấy ra vần quốc ngữ).

Năm 1859, Đại-Pháp sang qua Nam-Việt. Cái phong-trào giáo-dục cựu xưa đã rung-rinh. Vua Tự-Đức mới đòi các quan cùng đốc-học về trào đặng làm khó dễ cho việc chánh-trị Đại-Pháp. Học-đường bỏ hoang, các khoa thi-cử đều phế dẹp. Quan Thủy-sư Bonnard đã ghe phen lập lại cái tục lệ cũ; — nhưng mà chẳng kham. Ngài mới truyền dạy chữ Langsa tại tỉnh thành, còn chữ Tàu thì dạy trong làng xóm. Cách giáo-dục ấy bày ra chẳng bao lâu mà truyền ra toàn xứ, dạy sử và địa-dư nước Annam bỏ phế văn-hóa của Trung-huê. Quan Thủy-sư cũng khuyến-hướng dân về bác-học Đại-Pháp, dạy đem thêm vào chương-trình các học-đường.

Dân bổn-quốc rất vừa ý cho nên đồng-lâm với tân Chánh phủ mà cất thêm trường học. Thiên-hạ tỏ ý viết chữ quốc-ngữ thế cho chữ Tàu, cho nên phần nhiều coi chẳng hiểu chữ Tàu.

Trong buổi nầy, quốc-dân ta xét phải-viện có xin với Chánh-phủ rằng trong làng phải dạy chữ Langsa đồng với chữ quốc-ngữ.

Tuy Đại-Pháp bảo-hộ xứ Trung-kỳ và Bắc-kỳ, 25 năm sau xứ Nam-kỳ mà quan Annam cũng còn coi-trị như xưa. Các thể-lệ cũ thì cũng ban hành như đời cựu trào. Học-đường dạy Hán-văn và khoa thi cử còn như cựu-lệ. Chánh-phủ bảo-hộ chẳng nghiêm cấm điều chi trái phong-hóa tục-lệ xưa. Song có sự cần-yếu nầy là vì phải ban cấp cho các sở chánh-trị và các nhà thương mãi người thông-ngôn và kẻ phụ-lực, Chánh-phủ chủ-ý lập ra trường chung dạy chữ Langsa, Quốc-ngữ và chữ Tàu (ecoles Franco Annamites). Lập thêm học-đường như trường Quốc-học tại Huế, trường bảo-hộ tại Hà-nội, nhập với trường Bổn-quốc tại Saigon đặng thêm cao-đẳng-học-hiệu.

Nay Chánh-phủ duy tân ban bố toàn thể quốc dân sự giáo-dục như vầy cho nên làm tỉ-lệ với học-giới xưa, thì sự giáo-dục nầy rất tinh hảo.

Quan Toàn-quyền Paul-Bert thấy hai cách học-chế không liên-lạc với nhau thì biết có sự gay go về sau. Ngài tính giao kết lại và chú ý bày ra trong các khoa thi vài vấn-đề văn-chương Pháp. Ngài lập Hàn-lâm-viện Bắc-kỳ (Académie Tonkinoise) đặng cho các ông nho văn có ý điều độ cái học-thức của mình về nẻo văn-minh tư-tưởng Đại pháp.

Chẳng may, ông Paul Bert từ trần sớm; công việc của ngài nửa chừng vùng phế dẹp. Đến năm 1906, quan Toàn-quyền Beau mới tính thế giúp thêm cho mau thạnh hành sự giáo-dục theo lề-lối cũ, làm cho gần gũi với cái tư tưởng Đại-pháp, sửa một vài thể-lệ đặng chọn lựa quan quyền chẳng nghịch với phong-hóa Langsa, có thể mà giúp Chánh-phủ về cái mục-đích mở mang cho tấn-hóa việc văn-minh.

Ngài giao phận-sự ấy cho hội Khai-hóa giáo-dục bổn-quốc (Conseil de perfectionnement de l'enseignement indigène), đặng lo chế cách cải-lương coi sóc việc thi hành điều-lệ mới.

Giáo giục bổn-quốc cải chế lại, khoa thi cử sửa từ bậc, lập thêm trường dạy nghiệp-sư. Chữ Quốc-ngữ, Langsa và bác-học Pháp chen lộn vào chương-trình dạy chữ Tàu.

Rốt hết, Chánh-phủ lập ra sở Đại-học-hiệu (Université) đặng cho các sĩ-tử Annam khỏi thất công du học bên Nhựt bổn và Trung-huê.

Sự kết quả cách cải-lương ấy thì nhờ lập bên Đông pháp hai cách giáo-giục do theo một bổn nguyên chất chung, là sự giáo-giục theo tục lệ xưa cải hóa, dạy tân, để mở khoa thi văn-chương: sự giáo-giục Pháp-Nam (enseignement Franco-Annamite) có cấp-bằng tàn-tàng (diplôme de fin d'études); cách giáo-huấn trước thì dạy nghề quan-trường theo đàng cựu; còn cách giáo huấn thứ hai dạy các nghề tân thời.

Vậy vậy quốc-dân ta có thể rộng đường mà chọn lựa thể cách học-thức ấy.

Ban đầu còn lưỡng-lự, sau mới quyết do theo nghề quan-trường là điều sở mộ tột cùng của dân ta. Học cách nào, vào nghề ấy cũng được, cho nên dân bổn-quốc áp vào học đường Pháp-Nam, là vì chủ ý thâu-nhập thêm điều thông, thải bỏ các học-thức xưa, noi theo nề nếp người Trung-huê Cách-mạng và Nhựt-bổn.

Tại Bắc-kỳ, các học-đường dạy Hán-văn đều bỏ phế, dẹp mấy hội thi.

Bây giờ tại Trung-kỳ, văn-chương Tàu hãy còn dạy, và còn mở khoa thi-hương, thi-hội và đình-thí. Nhưng vậy mà pháp-văn càng ngày càng lấn lối.

Dân xứ ta, người nào có thọ văn-chương Pháp đang giúp việc cho Chánh-phủ cùng là các sở Thương-mãi đều muốn cho con đo theo trí-giục và đức-giục Langsa. Phần nhiều sĩ-tử còn trẻ đi du học bên Mẫu-quốc.

Năm 1912, quan Toàn-quyền Sarraut chủ ý bày bên Thuộc-địa Cao-đẳng học-đường (enseignement secondaire); từ ấy những nay nhờ cái trí-độ hải-hà ấy mà quốc-dân ta đặng tấn hóa về con đường giáo-giục.

Vẫn sự chế độ ấy cũng lắm bị điều công-luận vì phần nhiều sĩ tử Đông-Pháp phế dẹp sự giáo-giục hủ-lậu xưa, chẳng ích gì cho buổi tân thời, mà sang qua sở cao-đẳng-học ấy đặng tấn ích cho mình ngày sau về các công nghệ.

Chánh-phủ thiết tưởng lập Đại-học hiệu Đông-Pháp (Université Indo-chinoise) và từ ấy, điều bác bẻ chẳng qui tiêu lần đi hết. Cái nền giáo-giục mà Đại-Pháp đã xây dựng bên xứ nầy đã đặng toàn thành rồi.

Công-cuộc mới sáng tạo đây thì do theo nguyên chất rất bền vững hơn xưa. Các đại-học-đường lập ra đều có tấn-ích cả thảy, như: Trường lương-y và chế-y bổn quốc trường thú-y và tạo tác, đều mở thêm rất rộng rải; Trường luật và chánh-trị thế cho trường hậu-bổ (École des Mandarins); trường cao-đẳng nông-lâm (École supérieure d'agriculture et de sylviculture), trường cao-đẳng thương-thuyền (École supérieure de navigation); rốt lại có trường cao-đẳng sư-phạm (école supérieure de pédagogie) mới đây quan Toàn quyền Long lại bày ra trường cao-đẳng thương-học nữa (École supérieure de Commerce). Các học đường ấy hiệp lại làm ra bậc cao đẳng đại-học-hiệu, và làm cho thỏa thuận cái hi-vọng của quốc-dân ta, mà lại giúp cho đặng kết quả phần trách nhậm văn minh của Mẫu-quốc.

Từ khi bùng nổ chiến tranh, trong ti giáo-huấn có nhiều vị bỏ mình nơi chiến trường, vì thiếu nghiệp-sư, Chánh phủ mới cần thiết giáo-sư bổn-quốc thế dạy.

Và lại đang buổi nầy, con đường kinh-tế thuộc địa rất phát đạt. Cần phải có một đạo lái nghề tư về việc công nghệ, thương-nghệ và nông-nghệ. Các [illegible] Đại-học viện Đông-Pháp [illegible] tấn dự vào sự tấn-hóa của xứ ta làm.

Ấy là đều toàn thành của phần trách nhậm khoan nhơn đại-độ của Mẫu-quốc tùy theo đều ngưỡng-vọng của quốc-dân ta, mà Chánh-phủ đỡ

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

lòng duy theo đặng bảo-hộ xứ ta làm cho trở nên một xứ phú túc khó tày.

Có phải là nhờ Đại-học-viện ấy chứng quả cho Chánh-phủ rằng dân Annam sẽ một tất nhiệt thành tận trung giúp đền nợ nước.

Xưa kia có vì Hoàng-đế Trung-huê vì rằng : « Cái dòng-lực liên kết một ít lâu mà thôi, còn cái giáo-dục nối hiệp đời đời » (La force enchaine pour un temps, l'instruction attache pour toujours ». Xưa nay Đại-Pháp sẵng lòng do theo tôn-chỉ ấy mà bảo hộ dân Annam.

Cựu-Tước.

TÀI ĐỨC

(Tiếp theo)

Người tài-đức kiêm-toàn, khi thấy ai có tư-cách thành-tài thì vui lòng khuyến-khích, mong cho người ta cũng như mình để cùng nhau mưu toan việc công-ích. Người chỉ có tài thời lại không thế, thi-thố cái tài ra là vụ cái lợi riêng, là vụ cái hư danh hảo; chứ không biết rằng thế là mua cái danh xấu vào mình và mua cái khổ vào mình vì có lòng ghen ghét. Trí không an, lòng không vui. Cái sướng người ta chỉ ở trong cái an, vui, có tài mà lại không có được hưởng, khổ lắm thay! Và có được bền lâu đâu. Gánh vác việc đời không phải là dễ. Nhiều khi gặp lắm cái ngăn trở, can-đảm đâu mà tự thủ, gặp lúc khó khăn, nhẫn nhục đâu mà chẳng ngả chí. Độc tài há đứng được đâu!

Hữu tài vô đức lại hại người ngoài gấp năm gấp mười lần hơn.

Tài cũng ví như con dao, cái súng. Con dao cần cho ta lại mang nó mà đâm người, thời là dùng nó nhầm; cái súng để bắn kẻ gian-phi tặc-loạn lại dùng nó để dọa, để giết đồng-loại lương thiện thời là dùng nó nhầm. Dùng con dao, cái súng để đâm, giết anh em thì chẳng bằng không có con dao cái súng.

Tài cũng vậy, cũng như con dao cái súng. Chủ cho nó việc hay thì hay, chủ cho nó việc dở thì dở. Người nhỏ thời cầm con dao đâm, người lớn thời cầm súng bắn chết. Tài cũng vậy. Tài nhỏ, thời làm hại cho thân, cho nhà, cho một làng, một tỉnh, tài lớn, thời làm hại cho một đoàn thể, một nước.

Thí dụ như quan tham lại nhũng. Nhà-nước trao cho cái trách-nhiệm trị dân, vì không có đức lại làm việc « hại dân ». Tham của đút lót, hà hiếp nhân dân, thứ dung cho kẻ gian ác, thời hại biết là bao! Dân đã lầm than, bị hà hiếp bị quấy nhiễu thời sinh oán, oán chắc phạm thượng. Ấy cái nguồn do đấy mà ra. Người có tài lớn hơn thời cái kiêu-ngạo càng lớn, cái ỷ-mình càng to, lại khôn-khéo biết đeo cái mặt nạ « đạo-đức » cốt che cái trí gian, cái bụng ác để mưu toan những việc gian-ác. Xem qua sử-ký đời xưa biết bao nhiêu là gian thần nghịch-bối làm cho nước đổ thành nghiêng, cho dân lầm than, khổ sở cho ngàn vạn con người phơi thây nơi chiến-địa! Trong lúc quốc-gia biến loạn, học-hành lơ lảng, công-nghệ xiêu-giạt thì hại biết bao cho dân-trí cho cái vận trong nước. Mà có ích-bổ cho họ gì đâu, chẳng qua rồi sau cũng bị phân thây, chết một cách thảm-thiết và lại mang ô danh muôn thuở.

Tài vô hạnh đáng sợ thay. Có tài mà lại làm hại cho thân, cho nước nhà thời gọi là bực nào? Dám quyết là quân tiểu-nhân đáng khinh-bỉ vậy.

Ôi! có tài mà phải mang tiếng « tiểu-nhân » thật là tiếc lắm. Tài là vật rất quí ở đời, trời đã phú tính cho mình để gánh vác việc công ích mà lại làm cái hại lớn, có phải là phạm tội to không? Mang cái tài vào mình ấy là mang cái trách nhiệm to-tát. Phải lo sao gánh vác cái trách-nhiệm ấy cho xứng-đáng, phải tận tâm kiệt lực. Vậy người có tài lại chẳng nên bồ-dưỡng cái đức ru?

T. B. T. V.
NAM-DƯƠNG.

Diễn thuyết

Theo lời trong báo mời đêm 8 Janvier tựu tới hội Nam-kỳ Thương-Mãi Kỹ-Nghệ Annam mà nghe ông **Trương-văn Bện**, Nghị-viên quản-hạt hội-đồng, chủ hãng dầu Chợlớn, với ông **Hồ văn-Lang**, Tổng-lý Thời-Báo, cả hai đi xem Hội-Chợ Hànội về thượng diễn-đàn diễn-thuyết cho trong xã-hội Annam những điều ích lợi.

Đúng tám giờ, người tựu đông, nhứt là hàng thực-nghiệp, thương nghiệp với các nhà soạn Báo.

Khi mở diễn-đàn, ông **Nguyễn văn-Của** Chủ-Hội Nam-kỳ Thương-mãi kỹ-nghệ, để lời mừng ông Bện với ông Lang, nhị vị hội-viên đi hội chợ mới về.

Ông Bện cảm ơn quí hội rồi mở lời diễn-thuyết như vầy :

« Trước khi mở đầu bài diễn-thuyết về Hội-Chợ Hànội và [illegible] Thương-Mãi kỹ-nghệ Trung-Bắc mà tôi đã xem tận mắt, tôi xin kính tạ ân đây của Chánh-Phủ đã tưởng đến rộng cho.

« Chư-quí-ông, tôi tưởng [illegible] chẳng đợi lời giải của tôi, mới [illegible] biết Hội-Chợ ích-lợi là thế nào. Nếu Chánh-Phủ Đông-Pháp mà chịu xuất tốn [illegible] lập nên ra đó, là vì sự ích quốc [illegible] song bấy lâu — ấy cũng vì nước [illegible] xưa chưa hề có — chúng ta không [illegible] tìm-tòi nên không thấu đáo, chẳng ngờ cho cuộc đấu-xảo là mưu để mở mang nông-thương kỹ-nghệ rất chóng.

« Hội chợ Hànội năm nay, cũng chia ra làm năm dãy như năm ngoái; một dãy kho Bắc-kỳ, một dãy kho Trung-kỳ, một dãy kho Nam-kỳ, một dãy Cao-miên và một dãy Ai-Lao. Dãy nào cũng đầy những đồ kỹ-nghệ, đồ thổ-sản, mà nhứt là đồ Trung-Bắc xảo hơn, nhiều hơn. Rồi vì đồ xảo đầu thì nhiều, người mua rất ít, nên kém sức năm rồi. Tôi trộm ước chớ chi Chánh-Phủ định để cho một năm mở hội tại Hànội, một năm mở tại Nam-kỳ, thì ắc chẳng ế. Mà hễ đồ xảo đem tới đấu mà bán chạy và đặng giá, thì các nhà thực nghiệp lại càng nong-nả sốt-sắng hơn nữa.

« Tôi chẳng kể những đồ của các xứ chưng đấu tại Hội-Chợ, vì đồ ấy — theo lời tôi đã nói — phần nhiều là đồ của các nhà kỹ-nghệ Trung-Bắc mà ra. Mà tôi đã trải xem các nhà ấy rồi, nính để tôi chỉ tận gốc thì hay hơn.

« Tôi chỉ [illegible] đủ ra hết chắc là dài, xin chư quí ông [illegible] tôi, vì tình chung — một lần chẳng phải là thói quen — chớ nài khó nhọc.

Lò gốm Hiệp-Lợi

« Trước hết tôi đi viếng lò **Hiệp-Lợi** tại huyện Thanh-Trì. Lò Hiệp-Lợi này vốn của ông Hoàng-trọng-Phu, Tổng-Đốc Hà-Đông, chư quí ông đều biết danh ngài là rể nhà thế phiệt trâm-anh họ Đỗ. Lò này lúc mới khởi, chuyên làm đồ kiểu; Nay cũng còn làm thật khéo, thật tốt vậy, song từ hai năm nay, có bày thêm đồ bằng sành chịu cho sở tiền-tía, tốt và chắc hơn đồ của Nhựt-Bổn bán cho sở điền-tía dùng trong lúc trước. Ngoài đồ kiểu, đồ sành kể tây, lò Hiệp-Lợi cũng có làm những bát dĩa có họa chơn dung rất khéo. Tưởng chắc, người kén chọn cách gì cũng không thể chê được. Bởi cớ, quí-hiệu ngày nay rất thạnh vượng, mà hễ thạnh bao nhiêu, mở mang thêm bấy nhiêu; một điều này đủ chư quí ông đủ biết cách mở mang mau là bao nả. Lò Hiệp-lợi chẳng dùng củi mà đốt lò như cách thường dùng xưa nay; dùng tinh những hơi-khí (gaz) mà hầm đồ thôi. Nhờ vậy nên đồ làm càng ngày càng thêm tốt, thêm khéo. Tôi thấm hổ mà thấy đồ gốm trong xứ ta gởi ra Hội-Chợ. Sánh lại với đồ Hiệp-lợi, người mình rời ta không có một. Đồ gốm trong xứ ta mà tôi mới nói đây là đồ Lái-Thiêu (Thủ dầu-Một). Lái-Thiêu, hiện nay cũng có năm sáu chục lò gốm như vậy chớ chẳng phải ít. Cho hay vốn của Khách trú, mà nhơn công phần nhiều, đều là người Annam, làm chén đá, dĩa-đá, tộ-tá rất nên vụng về; mấy mươi năm nay chưa thấy cải lương đặng chút nào. Nếu nói đất trong Nam-kỳ làm đồ kiểu không đặng thì chẳng phải là điều ngăn trở, làm cho lò gốm Lái-Thiêu làm đồ đá ra vụng-về [illegible] rằng vụng ấy là tại mình, không [illegible] tới học hỏi mà cải lương cho [illegible] lớn lại, lò gốm rất lợi, mà từ bao giờ đến bây giờ, chúng ta bỏ trôi theo dòng nước. Ước chi các nhà kỹ-nghệ có sẵn tư bổn, hiệp nhau lập một lò gốm như lò Hiệp-Lợi của ông Hoàng-Trọng-Phu, thì tôi dám chắc lợi không phải nhỏ.

Lò gạch Ng-văn-Diệm

« Lò gạch Ng-văn-Diệm ở đàng Félix Faure, cũng lớn, tư bổn có trăm ngàn; chuyên làm những gạch ngói, gạch bông, làm bằng vôi hóa-học, rất chắc và rất khéo. Tôi xem thì lò gạch này thạnh vượng lắm, thế ta không sánh kịp, cũng vì lò gạch Annam trong Nam-kỳ bị khách-trú tranh lợi quá nhiều. Tuy vậy mà nếu các lò gạch Annam biết trí chí kiên tâm tranh thắng, cũng làm đủ thứ và tốt và chắc như lò gạch Ng-văn-Diệm, thì tự nhiên thắng khách-trú dễ như trở tay; chí như cứ khách-trú làm sao ta làm vậy mà bán hoài, thì chưa biết mấy mươi năm thâu hồi lại đặng.

Hội Quản-Hưng Long

« Từ bữa viếng quí hội rồi về, chẳng khi nào nói tới Quản-Hưng-Long mà tôi ngớt tiếng khen. Thật đáng khen; tôi tưởng dầu chư quí ông để bước đến rồi, trông thấy công cuộc lớn-lao phát-đạt, ắt chư quí ông cũng chẳng khác lòng tôi đặng. Mà dầu chưa bước đến, nghe tôi thuật rõ lại đây, chư quí ông cũng lấy làm lạ tai mà thầm khen người một chủng. Hội Quản-Hưng-Long ở tôi phố Hàng-bồ, khi mới hiệp, quí ông tưởng được lớn lao như vầy sao? Có đâu! Lúc ban sơ vốn hùn đầu đặng ba bốn ngàn. Làm ra bán những nước Crésyl, dầu Vernis, dầu Copal, dầu Essence thérébentine và Savon. Bán bấy nhiêu đồ mà lợi thường năm tới bảy mươi lăm phần trăm (75 %), gần *một lời một*. Chư quí ông rõ trong một công-ty, dầu thương-nghiệp, dầu kỹ-nghệ, nếu chẳng ở tại người cai-quản, điều-độ, hay cần mẫn hay liệu-lo, hay vì danh mà trọn tín. Hội Quản-Hưng-Long mà đặng thạnh hành như thế, cũng nhờ sức ông **Bảng**, ông **Giao** và ông **Phu** nên chưa bao lâu, vốn nhà thêm tới 120.000 đồng, lại mở làm thêm đủ thứ savon, dương giỏ mây, dệt chiếu lót đàng, làm đèn tọa-đăng, ống-khóa, bù-lon, nhứt thiết đồ sắt có bán đủ. Đồ của hội này làm ra mỗi năm xuất cảng chẳng biết bao nhiêu mà kể. Nói tới đây tôi nghĩ mà tức cười, cười mình, cười tôi, cười vì lúc chưa đến chưa thấy, tôi cũng lầm tưởng như phần nhiều trong quí ông vậy, lầm tưởng những giỏ mây, rương mây, hộp mây, chiếu lót đàng để bán trong mấy tiệm bom-bay đó là đồ ngoại-quốc nhập cảng, chẳng ngờ là đồ của mình, đồ của bạn mình, đồ của người xứ mình, chế tạo (Vỗ tay).

« Chẳng phải bấy nhiêu đồ mà hết, còn những đèn tọa-đăng chơn xi-bạc, những đồ các thứ kể trên đó nữa, cũng là đồ của mình nữa mà! (Vỗ tay mấy bận).

« Hội này là một hội tín thành, đáng cho đồng-bang tin cậy về đường giao-diệt, mà quí hội lại sẵn lòng chờ đồng-bang cậy đến, dầu việc lớn nhỏ, nặng nhẹ miễng về thương-giới kỹ-nghệ thì chẳng biết nệ công [illegible]

(Sau tiếp)
Người có dự thính
L. H. M

Luật phạt
về sự đổi su và bạc các mà ăn lời

Trong mấy năm sau đây thường nghe nhơn dân từ Saigon, Cholon cho đến tới trong các hàng tỉnh đâu đâu cũng đều than phiền về sự thiếu [illegible] nên mua bán bất tiện, [illegible] phải mua đến bảy tám đồng su, người ta mới thối tiền, còn người bán vì không có su lẻ đặng thối cho người mua nên hay mất mối hàng thường lắm. Sự này ai ai cũng đều biết như vậy [illegible] xưa nay lại cũng

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

thường thấy nhiều người lượm lặt su từ đồng, góp nhóp được tám-mươi đồng thì đem đổi lấy một đồng bạc. Trong lúc gần Tết năm ngoái chẳng những là su không có mà dùng mà thôi, mà bạc cắt cũng không có đến đổi đi mua đồ phải mua tới bảy tám cắt bọ mới chịu thôi. May nhờ Nhà-nước bày hai thứ bạc cắt mới và cho phép Đông-pháp Ngân-hàng phát giấy bạc 0$10, 0$20, 0$50, nên trong một năm nay sự buôn bán nhỏ mới giản tiện được; mà bạc cắt bây giờ tuy có nhiều song su thì cũng còn hút hoài, làm cho người đi mua đồ vặt lấy làm bối rối lắm.

Vả xưa nay mỗi năm Nhà-nước đều đúc su, bạc cắt mà đổi ra cho dân dùng, song rải ra bao nhiêu cũng không phỉ sự hụt su, cũng còn hút hoài, dường ấy nghĩ coi có phải là tại có người kiếm đổi mà giấu rồi hoặc đem đi xứ khác đổi lại mà lấy lời, hoặc làm cho su trong xứ hút rồi đổi lại lần lần mà thủ lợi chăng.

Nay đã gần tới Tết, sự mua bán trong mấy chợ chỗ nào cũng đều thạnh-vượng mà nghe lại nhơn dân ai cũng đều than phiền về sự thiếu su; thế thì những kẻ tham tâm chưa chịu bỏ thói cũ cũng còn góp su như mấy năm trước nên sự mua bán mới trắc trở như vậy.

Vả sự góp su hoặc bạc cắt mà giấu rồi đổi ăn lời thì có luật cấm nghiêm nhặt lắm. Tôi tưởng tại dân trong xứ không dè có luật ấy nên mới dám góp su như vậy. Vậy tôi xin dịch quốc-luật định phạt sự đổi su bạc cắt mà lời ra sau đây cho quốc-dân hiểu ö:

Luật

PHẠT VỀ SỰ ĐỔI SU BẠC CẮT MÀ ĂN LỜI

Thượng Hạ Nghị-viện ưng chịu. Đại Pháp-quốc Đại Tổng-thống ban hành quốc-luật sau nầy:

Một Điều. — Trong lúc chiến-tranh, nếu bắt được người nào đã mua, bán, hay là đổi, hoặc hỏi mà mua, bán, hay là cỗi bạc đồng, bạc cắt và su, mà định giá cao hơn giá của Nhà-nước định hay là chịu một số tiền lời bao nhiêu đó, thì sẽ bị phát tù sáu ngày cho đến sáu tháng tù và phạt vạ từ một trăm quan cho đến năm ngàn quan (từ 100 francs cho đến 5.000 francs) hay là phạt tù hoặc phạt vạ, phạt một cách mà thôi.

Tiền bạc cắt được đó thì phải nhập kho để phụ cấp cho mấy sở phước thiện.

Điều thứ 463 trong luật hình sẽ đem ra đặng chiếu mà phạt tội nói trong luật nầy; như có án treo thì là án tù mà thôi, chớ phạt vạ thì phạt ngay.

Luật nầy có Thượng Hạ Nghị-viện bàn nghĩ và ưng chịu rồi, nên phải thi hành như luật trong nước.

Làm tại Paris, ngày 12 Février 1916.

R. POINCARÉ.

* *

Luật nầy đã ban hành trong Đông-pháp, kể từ ngày 15 Novembre 1916. Chớ tưởng ngày nay, chiến bãi rồi, nên luật ấy không còn thi hành nữa được, bởi vì ngày 16 Octobre 1919, Thượng Hạ Nghị-viện có lập luật khác mà định thi hành luôn lề luật, ngày 12 Février 1916, đó trong lúc thái-bình. Quan Toàn-Quyền, ngày 20 Janvier 1920, cũng đã ký tên lời nghị mà định ban hành luật, ngày 16 Octobre 1919 đó trong xứ Đông-pháp rồi nữa.

Nay gần tới Tết hút su nữa, quan Thống-đốc Nam-kỳ thấy tình cảnh như vậy nên hôm ngày 27 Décembre 1920, ngài gởi tờ châu-tri cho các quan Chủ tỉnh mà cho hay rằng, quan Chưởng-lý Đề hình quyết buộc tội mấy người mua hoặc bán su bạc cắt, mà lấy lời, nên có tư tờ cho các quan Biện lý mà dạy thi hành luật ngày 12 Février 1916, đặng trừ mối hại cho dân trong xứ. Lời của quan Chưởng-lý đề-hình dạy các quan Biện-lý như vầy:

« Phải cần lo mà trừ thói tệ ấy là « thói của người dục lợi, không kể « sự trái luật ngày 12 Février 1916 « luật cấm mua bán su bạc cắt mà « kiếm lời.

« Luật ấy lập ra trong lúc chiến « tranh song khi chiến bãi rồi lại có « luật ngày 16 Octobre 1919 định thi « hành luôn trong lúc thái bình nữa.

« Vậy các ngài hãy coi như trong « địa phương của các ngài có ai « phạm luật ngày 12 Février 1916 « thì phải buộc tội.

« Ta lại cho các ngài biết rằng « luật ấy chẳng phải định phạt mấy « người góp su và bạc cắt, ấy là « phạt sự mua bán (nghĩa là đổi mà « ăn lời) bởi vậy người đổi với « người đem đi đổi đồng có tội như « nhau. Người lập luật muốn trừ sự « mua bán tiền bạc sai phép đó nên « định phạt hết thảy đồng một « tội. Ai dọm mà làm thì cũng phạt « như sự đã làm rồi, và luật nầy là « luật tuần phòng, bởi vậy hễ phạm « luật thì phạt chẳng cần phải kiếm « coi người phạm tại không biết mà « phạm hay là biết luật mà còn phạm.

« Ấy vậy hễ ai hỏi mua hay là bán « hoặc đương mua hay là bán su bạc « cắt, nghĩa là đổi mà định giá cao « hơn giá của nhà nước định thì « người ấy phạm luật mà phải bị giải « đến cho Tòa phạt ».

Chiếu theo lề luật và tờ châu-tri của quan Chưởng lý Đề hình nói trên đây thì nhơn-dân người nào đem 80 hoặc 90 đồng su đi đổi lấy một đồng bạc sẽ bị phạt tù 6 ngày tới 6 tháng tù và từ 100 đến 5 000 quan tiền vạ; người cầm bạc đổi lấy su mà lấy không đủ 100 đồng su cũng đồng tội với người có su đem đi đổi thiếu. Ấy vậy nếu quốc-dân thấy ai trái luật đem su đi đổi mà ăn lời, hoặc đổi su mà chịu lỗ thì nên cáo cho quan tuần thành hay đặng quan buộc tội và chiếu luật mà phạt họ ngỏ trừ mối tệ trong nước. Vả su với bạc cắt là vật của nhà nước làm ra để đổi cho dân dùng đặng mua bán cho dễ, chớ chẳng phải làm ra để cho kẻ tham tâm dùng mà sanh lợi. Bởi vậy cho nên nhà nước lập luật mà phạt đây, ấy là ý nhà-nước muốn trừng trị những kẻ gian trá. Nếu thi hành luật nầy theo như quan Chưởng-lý Đề-hình dạy đó thì có lẽ từ nầy sắp lên su khỏi hút nữa.

B. C.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG.
Trường nào có thầy dạy Luân lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò đi dạo đi lo việc linh hồn, như là thờ bầy xưng tội, chịu nhựt nước lễ hơn. . .	

Nhơn tiết Nguơn đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 23 Novembre 1920.

Trần-duy-Hinh, đặng cấp bằng phó-tổng hạng nhì, về tổng An-trung, Sadec.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 31 Décembre 1920.

Thầy Dư-văn-Lua, phụ chưởng đậu thú-y, thiệt thọ hạng sáu và giao về chánh sở Nam-kỳ liệu dụng.

Nguyễn-văn-Sao có certificat d'Etudes primaires, cấp bằng trợ giáo hậu bổ, giao về chủ-tỉnh Vinhlong.

Sở Kiểm-lâm. — Tô-văn Phải, có certificat Ecole pratique d'agriculture et de Sylviculture Bencat, cấp bằng lính kiểm hạng ba và tên Bùi-văn-Ngân, lính kiểm hậu bổ.

Sở Mật-thám. — Kể từ 1er Janvier 1921.

Thầy đội nhì hạng nhứt, Hồ-văn-Tai được vinh thăng đội nhứt hạng nhì.

Lính hạng ba, Ng.-tấn-Ngộc, Dương-văn-Huân, vinh thăng hạng nhì.

Lính hậu bổ. — Lê-văn-Tường, Ng.-văn-An, Ng.-văn-Hanh, Lê-công-Nhứt, vinh thăng hạng ba.

Sở tuần-thành Cholon. — Lê-văn-Loi, Ng-văn-Hữu lính hạng ba, vinh thăng hạng nhì.

Ng.-văn Đạt, Đỗ-văn-Hon, Trần-Canh, lính hậu bổ, vinh thăng hạng ba.

Dưới tàu tuần. — Ng.-văn-Túc tài công hạng nhì, vinh thăng hạng nhứt.

Canh-nông Thương-mãi. — Ng.-văn-Ngo lính hạng năm, vinh thăng hạng tư.

Khám-đường các tỉnh. — Trần-v-Châu, Lê-văn-Châu, surveillants chef hạng nhì, vinh thăng hạng nhứt.

Kiểm-lâm. — Thầy Phạm-văn-Do, Ng.-văn-Lai, Ng.-văn-Ngan thơ ký hạng tư, vinh thăng ba.

Võ-công-Luân, Võ ngọc-Than thơ-ký hạng năm, vinh thăng hạng tư.

Đặng-văn-Chuc, Đỗ-văn-Út, thơ-ký hậu bổ, vinh thăng hạng sáu.

Tô-văn-Dinh, Phạm-văn-Tao, Ng.-văn-Sư, lính hạng ba, vinh thăng hạng nhì.

Ng.-văn Giac, Ng.-văn-Tưu, lính hạng tư, vinh thăng hạng ba.

Phạm-văn-Day, Đỗ-văn-Ve, Lê-v-Cho, Ng.-văn-Ho, Diêu-v-Kim, Ngô-văn-Tịnh, lính hạng năm vinh thăng hạng tư.

Ng.-văn-Co, Võ-văn-Sac, Phạm-văn Du, Ng.-văn-Mang, Lê-văn-Thiệt, Huỳnh-v-Hon, Thái-v-Cha, Ly-Hang, Ng.-văn-Try, Võ-văn-Út, Trần-văn-Vong, Hiếu, Phạm-văn-Trong đi Qua, lính hạng sáu vinh thăng hạng năm.

Coi chừng kẻo mang họa!

Chuyến tàu *Si-Kiang* tới Saigon bữa 28 Décembre có chở hàng hóa rất nhiều. Trong đấy có hàng của hãng Caffort nhiều lắm, Mà trong số hàng của hãng Caffort lại có một thùng mười cây súng của hãng Darne ở St Etienne gởi lại.

Chẳng biết sao gian-nhân rõ thấu, nên khi cất hàng lên cầu rồi đem vào kho hãng tàu đi biển để chờ chủ tới nhận, gian nhân len vô cạy thùng ấy mà lấy hết súng, chừng bữa 8 Janvier, hãng Caffort qua nhận hàng thấy mới hay mà cáo báo. Vụ còn đang tra xét.

Muốn cho những người đặng phép sắm súng, muốn mua súng, dè lấy kẻo lầm mà mang họa, xin chỉ ra đây cho người ghi nhớ số và hiệu súng.

Mười cây, cây nào cũng hiệu « **Darne St Etienne** »

Số

5365, 6095, 5628, 5964, 6061, 5954, 5024, 5619, 5483, 5605,

Có ai đem bán, nhằm hiệu nhằm số nầy, thì, tại thành phố, kêu phú lích, còn ở làng tổng quận thì báo, với làng, tổng, hay là chủ-quận lập tức.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG. HỌC-ĐƯỜNG.
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . .	
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (ti như nhập học thì [illegible] tuồn . . .	

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Đám táng của bà lớn
ĐỖ HỮU-PHƯƠNG

Chiều chúa nhựt qua rồi hồi 5 giờ, tại Cholon một đám tán rất trọng thể của bà lớn Đỗ-hữu.

Tuổi bà năm nay được tám mươi; thật là một người có cái phẩm trọng lớn lao thay, gia đình bà thật một người bạn rất thân ái của Mẫu-quốc.

Khi di linh-cửu đến nơi đất hương hỏa tại đường Polygone, có quan năm Đỗ-hữu-Chấn, quan tòa Đỗ-hữu-Trí, và quan kho bạc Đỗ-hữu-Thinh đi hai bên linh và hơn hai ngàn người theo đưa đón. Nào quan Thống-Đốc Nam-kỳ nào quan Thống-tướng Hirtzmann, nào các quan, các thân-hào Langsa và Annam các ti các sở đều có đủ mặt.

Đám táng dàn dị thay, không có couronnes, không bông hoa, không lời tống liệt chi hết, chỉ lấy một tấm lòng thành mà đối tỏ mối cảm xót cùng người chín suối.

Sẵn dịp nầy, nhiều người lúc trước không đến dự được đám táng của ông quan ba Đỗ-hữu-Vị ngày nay cũng được thỏa lòng đến trước mồ thăm người quá vãng.

Bổn báo lấy làm cảm động, xin để mấy lời phân ưu cùng gia-đình Đỗ-hữu và chúc cho bà tiu-diu tiên cảnh.

L. T. T. V.

Hưu trí

Vì lời nghị quan quyền Tổng-thống Đông-pháp ngày 24 Décembre 1920.

Ông Nguyễn-văn-Tài, Đốc-phủ-sứ
Nguyễn-văn-Trứ, »
Nguyễn-văn-Lai, »
Hồ-ngọc-Nhơn, phủ hạng nhứt
Tân-hàm-Ninh, »
Huỳnh-quan-Minh, »
Nguyễn-hữu-Thường, »
Trần-thiện-Kim, phủ hạng nhì
Lê-minh-Phụng, »
Bùi-văn-Nguyên kêu là Phạm-văn Bảy, huyện hạng nhì

Đều được hồi hương dưỡng lão, kể từ ngày 1er Janvier 1921.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 8 fr 75

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$30 tới 3$50.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Xe-hơi nữa

Bữa 6 janvier, lối 8 giờ ban mai, Ng-văn-Do, 36 tuổi, kéo xe-kéo số 1620 đi đường Fonck, bị một cái xe-hơi chở đồ số 1285, đụng nhằm trầy đầu và ông chơn tả. Chở lại nhà thuốc thì bó rồi về. — không hề chi.

Bối khuấy ông chài

Ng-văn-D... 35 tuổi, nghề chài lưới ở đường Paul-Bert, cớ bót rằng đêm 5 rạng mặt 6 tây, ghe đậu vàm Thị-Nghè, bồi lén qua lấy một cái áo vãi trắng, một cuốn « líp rê », giấy thông-hành và một giỏ cá đáng 1$00.

CHOLON.

Chẳng thương con

Sở tuần thành đương tập nã một người đờn bà tên Ng-thi-Huê, 28 tuổi, vô nghiệp nghệ, ở làng Tân-Ân (Cholon) vì người ấy đem một đứa con nít, con trai, mới đẻ chừng 10 ngày, bỏ tại góc đường Frouchet và Canton. — Bất nhơn thiệt.

Trộm to

Chệc Lê-H... 38 tuổi, bang Quảng-Đông, số 119507, là người coi kho cho hãng bạc Hongkong Shanghai, ở tại nhà máy Yée-Chéong, cớ rằng quân từ nào không biết, cạy cửa kho khuân hết 60 bao tấm giá 420$00.

Xe hơi

Phan-văn-Th... 22 tuổi, coi máy xe hơi số 1695 ở đường Thuận kiều, chạy đường Paris, đụng nhằm tên Trần-văn-H.., 15 tuổi, minh hương, làm công trong tiệm bánh « Di-nga-Chanh, đường Paris, số 25. Xe cán thằng ấy lọi ống chơn tả. Sốp-pha bị giải Tòa.

Sự tự nhiên của phong hóa

Thường cái da mỗi ngày hay đổi hay dồi da cũ, mà làm ra da mới, cũng có một hai khi tại máu nó làm ra có hoảnh có bớt. Thì hoảnh và bớt nầy tại trong mình tiếp với bụi dó nơi chưng lông mà sanh. Dùng sabong Cadum rửa thì da trở nên sạch sẻ và tươi tốt. Bọt và nhớt của nó thấm sâu vô lỗ lông, tẩy bụi dó ra, làm da trở nên tốt và bóng.

Tiệm nào cũng có bán mỗi miếng giá có 2f.50 mà thôi.

Sắt cầm

Tiếp tin ông Trần văn-Chiêu nhà thực-nghiệp ở tại Cao-lảnh mời ngày 19 Janvier, 8 giờ ban mai, định thành gia thất cho con là Trần-quang-Hạo, giáo thọ làm bạn cùng cô Nguyễn-thị-Nhựt là ái-nữ của ông Nguyễn-văn-Nhượng, Hương-sư làng Hòa-an.

Chẳng chi ngõ tỏ lòng mừng, đôi lời để gọi mừng cho Hồ-Việt nhứt gia, và chúc chữ sắt-cầm hòa lạc.

Tài-tử Giai-nhân

Cũng có tin ông Trần-văn-Nhiều Commis sở Thương-chánh mời bữa 15 Janvier 1921, dự tiệc tiền-hành; đưa linh ái là cô Trần-thị-Nhàn xuất giá, vâng chịu chữ tùng cùng thầy Lê-văn-Đốc thơ-ký sở Ngân-khố.

Bổn-báo cũng mừng cho:
Rõ ràng Tài-tử Giai-nhân,
Châu-trần còn có châu-trần nào hơn.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một minh hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Muốn bán

Caoutchouc cây. ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giống tốt. — Vừa trồng.

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHO, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

N° (121) FEUILLETON DU 12 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI
BA MƯƠI HAI ĐÊM
HỒ-CẢNH-TIẾN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai *(Tiếp theo)*

Trên mai ướt lột áo là,
Tuy dầm hơi nước chữa lào bóng gương.

Thật nỗi đau đớn kể chẳng cùng, mối tình thương lại càng dập-dã, song dễ biết tính sao? Tôi chẳng dám tri hô; cứ ngồi bồng lấy nàng trên tay mà nhìn, đôi giọt lụy tràn, chi xiết than dài thở vắn. Tôi chắc hẳ nào cũng âm dương đôi ngã cách rồi, nên tôi chẳng còn để ý trông mong thấy người cứu-nguyên ở trong cõi trần nầy nữa; chẳng dè may, chập lâu tôi nghe nàng thở ra, tôi mới lật đật đặt tay lên ngực coi, thì hơi nhẩn còn hô hấp. Tôi mừng lòng; mau để nàng nằm lại trên khúc cây, rồi tôi cầm lấy tay chơn nàng mà cử động. Một lúc tôi lại nắm lưỡi nàng mà kéo ra thục vô cho nàng nươn sức. làm như vậy, chưa đầy ba phút đồng hồ, nàng phục hồi, rồi cựa mình mà rên siết. Nàng trở-trăn rên siết giây lâu mới tỉnh, mở mắt ra mà ngó tôi. ngó như tuồng đối đứa chưa từng quen biết. Ấy là:

« Giựt mình thoát tỉnh giấc mai,
Bâng-khuâng nào đã biết ai mà nhìn! »

Thấy vậy tôi lật đật bước lại ngồi kế bên nàng, tay cầm lấy tay nàng, mặt thì nhìn mặt mà hỏi: « Tôi là Hồ-cảnh-Tiến đây, mình ôi, có biết! » Nghe hỏi, nàng mở mắt ra ngó tôi mà nhìn lại nữa. Nhìn biết rồi cũng nhắm mắt lại năm mà thở ra. Tôi hiểu ý nàng nhẩn còn hờn tôi, nên tôi mới năn-nỉ ỷ-ôi kiên lời an-ủi.

Lê-quí-hữu nhớ rằng nàng cũng thế tôi cũng thế, cả hai mình mẩy ướt dầm; lúc còn đang bối rối sợ sệt thì chẳng nhớ chi biết chi, chớ từ khi nàng tỉnh lại rồi, tôi lạnh run như tàu lá. Tôi là phận đàng ông, sức lực mạnh bạo, mà tôi hãy còn lạnh run đến thể, huống chi nàng là phận liễu-bồ đã ngồi mà hứng sương tuyết cả đêm, rồi thêm tắm mình, lẽ nào không biết lạnh. Tôi biết nàng bị lạnh hơn tôi nhiều, song dễ biết liệu sao bây chừ. Không lý để vậy mà xem, mà cũng không lý dám vào kêu cửa. Há chẳng e mích lòng chủ chăng sao? Mà dầu chẳng e mích lòng đi nữa, canh nầy vào kêu cửa mà lấy đồ ra thay, người hỏi cớ, há chẳng thẹn mà giải bày sao? Tính tới tính lui một hồi, tôi còn ngồi lo kế, thoạt nhiên nghe tiếng lá sột-soạt như tiếng chơn ai bước lào-xào, tôi giựt mình ngó lại coi, thấy có người chận ngắn trước mặt. Chưa nhìn biết là ai, mà cũng chưa kịp mở lời han hỏi, bỗng nghe nói: « Bẩm ông. vì chong đèn ngồi đợi tới canh nầy mà chưa thấy ông vào, lòng tôi ngại ngùng, nên phải lội cỏ vùi sương đỏ đàng tìm kiếm. » Nghe dứt, mới hay là chú xã đi kiếm tôi; tôi mới kể sự chẳng may, nỗi tình gây chuyện, rồi cậy chú xã giúp tôi mà đem Hai-Châu vào. Vào nhà rồi, thẳng vô phòng, để nàng an chỗ; tôi mới lật đật đi mở trắp lấy đồ thay đổi. Thay xiêm đổi áo cho nàng rồi, tôi mới lo tới phận tôi, đoạn tôi hỏi chú xã thức trẻ nhà, vầy lửa kịp giờ, xúm hơ, người bụng-dạ, kẻ mặt-mày, giây lâu mới ấm.

« Bây giờ, tuy nàng chưa nói tiếng chi, mà coi bộ nàng mạnh khỏe, dậy ngồi, tôi mừng hết sức. Canh năm đã bắt đầu, người nhà ai lo phần việc nấy; trong chỉ còn một mình Hai-Châu với tôi còn xủ trướng đào, chung đầu gối phụng. Tay thì lòn dưới cổ, tay thì ấp trên mình, song nằm êm, nàng chẳng tiếng chi, tôi cũng chẳng biết nói chi, cứ kề mũi hít hơi hương, trơ mắt nhìn vách gác. Giây phút nàng hỏi tôi: « Chàng bây Hồ-lang tính chừng nào trở về? » Hỏi mà mặt buồn dào-dào, tôi chưa kịp trả lời, bỗng nghe nàng tiếp nói: « Chừng nào Hồ-lang có về thì cứ việc sắp-đặt việc mình mà về, đừng lo-lắn chi đến phận thiếp cho nhọc. Để thiếp ở lại đây chơi ít ngày, vui với cảnh lâm-sơn cùng cốc cho thỏa chí, rồi thiếp sẽ về sau chẳng muộn. Còn bây giờ đây, bởi Hồ-lang chẳng khẳng là chồng, thiếp chưa biết thiếp là vợ ai, xin Hồ-lang chớ có cạ vê kề vai, làm bộ đeo-đai, giả hình dan-díu mà tội nghiệp cho thân phận lạc-loài chiếc bá sóng đào, phủ trầm chưa hẳn. »

« Nói rồi cuối mặt hình như sợ đau lòng xốn mắt mà chẳng dám ngó tôi, còn tôi nghe động tình, nhìn lấy mặt nàng mà rơi lụy và giải rằng: « Đã nguyện cùng nhau nôi tóc, trăm năm tạc một chữ đồng, minh đi nỡ nào chẳng nghĩ sâu mà để cạn lòng, nỡ cô những lời phi thị. Ông tơ đã xe tơ vấn chỉ, nệ chi xa đôi lứa đã đặng gần, tôi tưởng gái sắc trai tài sánh đôi loan phụng với nhau như vầy đây, thật rõ ràng tài-tử với giai-nhân, Châu-Trần có Châu-Trần nào hơn nữa Nếu tôi mà chẳng bày tình thiệt, để tiếng chê khen trong lúc ban sơ đó chẳng qua là: trước khi muốn nhuốm nên hương lửa, phải thấu dò nguồn ngọn khúc sông, cũng vì hễ dựng nên điều vợ nghĩa chồng, chẳng còn tưởng thay lòng đổi dạ.

Lại thêm, trước tôi cũng sợ e lời thá, bướm ong bầy thêu dệt nọ kia, nếu mà chưa sung hiệp với chia phui như vầy đây, trăm [illegible] thá còn bia, cả [illegible] Bởi vậy tôi thầm nói trong bụng [illegible]: *Thà không biết đến [illegible], biết chi cho nặng tấc lòng [illegible].* Bởi sợ vậy nên tôi [illegible] cho gây phiền dứt dây oan trái, phủi sạch nợ tình cho rồi, cớ để dầu, túc đế, thiên-thành, đã định cuộc lương duơn giai-ngẫu. Khiên trăng giả xe chỉ, buộc cho nhện nầy vươn lấy tơ kia, tuy đôi ta chưa trọn tấm ước mơ thì mặc dầu, chớ hễ một lời mà biết đến ta, ngàn tứ muôn chung cũng là chàng phu. »

[illegible] nàng thở ra một hơi rất dài [illegible], rưng rưng nước mắt mà đáp rằng: « Chàng rộng lòng tưởng đến cái phận trăng khuyết hoa tàn, dày nắng dạn sương, mưa sa gió táp nầy, thì thiếp cảm ơn, dầu kiếp sau không kết cỏ ngậm vành, thiếp cũng nguyện biển trầm luân lấp mà đền bồi duyên nợ, nhưng mà thiếp còn e cho nỗi thiếp phận cánh chuồn, khuôn xanh có đặng.

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Tôn-dung đức kim Hoàng-thượng

Nhơn dịp tôi đi xem hội chợ Hanoi, về tiện đường có ghé xin bệ kiến đức Hoàng thượng và có xin phép ngài dạng in tôn dung ngài mà bán.

Ngài cho phép rồi, vậy lối 1 tháng nữa sẽ có hình bán.

Nay hình ông Pétrus Trương-vĩnh-Ký in rồi.

Bán 1 đồng bạc một tấm.

Hình Hồ văn-Lang Tổng lý Thời-báo bán 5 cắc một tấm.

Vậy ông nào muốn mua xin viết thơ mau mau kẻo hết.

Có gởi bán tại tiệm ông Ng.v.Của, ông Ng.v.Viết, Saigon,

Nay kính cáo,
HỒ-VĂN-LANG.
Tổng lý Thời-Báo.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vấn, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón cauottiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đất-nồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Bắckỳ, và Nội-phu-nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ chăm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủi có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đưa sai. Hàng gởi contre remboursemeat.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn ngoài ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vậy đổi mối, ai muốn bán xin cho biết giá.

Lời rao cần kíp

Cho lấy ông thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá kê của « *PHOTO-STUDIO* »
Saigon 136-138 đường Catinat

Món chi cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THAM.*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ nhứt mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chắt đinh trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

Ớ Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

"Viết máy", "Viết Tắc" và Ăn Lê

Dạy mỗi ngày
GIÁ RẺ
Tại nhà của
M. MERITTE, 49 rue Lareynière Saigon

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chát, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulbieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng **Denis frères**
có trữ mà thôi.

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy, kinh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế thêm rất kỳ tường, bất-cứ món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh nước của ông quan thầy Rip mà thôi, tên là Vin Tonique, Hiuutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giải cụt, đồ phụ tùng đủ hết.

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Đông-dương

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — **SAIGON**

BÁN SỈ — BÁN LẺ

HÃY đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày với đất, cáp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đóc sạng, đà.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất mày đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đục, dây cabiec, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mâm, mành mành, dầu trong, đèn khí đá.
TA các đồ không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tối cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁT ĐỎ *St. Marsal*
ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT THÁI NHO

RƯỢU RỒM TRẮNG **VERNET**
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul Cachet

CALME — *Sedo* — GUERIT

LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRE PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN
RUE CATINAT SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Ai muốn mua sỷ (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) thì

Như : lãnh rộng trơn, bằng lãnh hẹp, địa minh bằng, minh quới, vấn bông đơn hà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiên thẳng 7 cái sa trơn, ma tơn, lụa các thứ, nhiễu minh gò. v. v màu màng, bông phấn lá cây đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tức thì cho tiệm **Maison Tonkinoise « ĐỒNG THỊNH »** ở **Rue de la Soie Hanoi** mà mua.

Tiệm ấy buôn bán tiệt thà, và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy tiền (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng định cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi mà đã trước thì sẽ được trừ 2 %, về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute somme de fond aura droit à une remise de 2 %*).

ADRESSE TELEGR : HONG-BENG SAIGON
L. Directeur Gérant: LIM HONG-BENG
SAM HONG BENG & Cie
Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON
BOITE POSTAL N° 60
Le Sous Directeur: VƯƠNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dùi heo múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanha Hàm*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ Beurre Australie hiệu «*Partlas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh cả hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1868* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Duke Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jaun*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hơn.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huế kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huế kỳ.

Những đồ kể trên đây chỉ có một mình hãng nầy làm *tại Lý sự công Pháp* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

Thợ khăn đen có hiệu

Khéo khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ ràng.

Nhà tôi giữ nghề thợ khăn trong 20 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp: 11 lớp, 13 lớp, 15 lớp, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 5 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cắp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên đỡ xuống khác đặng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở mặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trả 9 khăn.

Khăn đặt có hai giá tây theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối đờn, Biên hòa (gần tới chiếu)

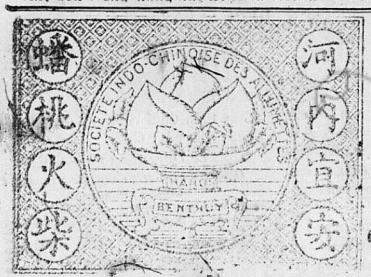

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ bộp quẹt nầy.

Quẹt nầy khéo nơi đâu (chớ bán lẻ một xu nhỏ một hộp mà thôi)

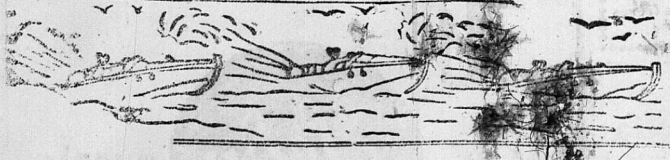

CANOT HƠI

để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI SÁNG CHẾ

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Nomkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn bằng kỹ càng máy đẹp

giá 1.500 $ sắp lên

Khỏi huợt bị làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối Vichy)

VICHY-CÉLESTINS

Cổ bán nguyên ve và nửa ve. — Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (sỏi) — Đau mấy chỗ kín-hộc.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương thì, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng [illegible] mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đựng nước uống (*Mói-khi-chất*).

THUỐC HAY
(Le meilleur des médicaments)

Nếu chư-tôn đau tì vị, ăn không được tiêu, trong bao tử hay bài bợt khó chịu, bỗng ăn thì chư-tôn hãy mua rượu Quina Gentiane mà uống một ly nhỏ trước bữa cơm, rồi sau bữa cơm uống một ly nữa.

Rượu này có bán trong các tiệm hàng-xén.

Thuốc hoàn Rabuteau
Hiệu đầu con nai

Bịnh grippe (là một chứng truyền nhiễm thời hành độc khí biến ra nhiều cách không giống nhau) và bịnh rét thường làm cho người bịnh phải đau dây dưa, mệt mỏi và mất sức lâu ngày. Thường hay đổ mồ hôi, yếu đuối, hồi hộp trong lòng, không ngon ăn, xây xẩm mày mặt, thột hơi thở, nói tóm là mất sức. Ấy bởi khí huyết kém suy, nên phải hồi hộ khí huyết vì bịnh mà phải hao tổn đó lại cho đủ. Bồi bổ lại có chi hay bằng sắt. Không có chi tiện cho bằng thuốc hoàn Rabuteau hiệu đầu con nai. Uống nó vào bao tử thì nó tiêu hoá ra chóng lẹ không phải tì nó làm cho trong vài ngày sức lực mạnh lại như trước. Người mà trong cơn bịnh grippe, phải yếu đuối, xây xẩm mày mặt, đau bao tử, hồi hộp trong lòng thì thuốc Rabuteau này thật rất hần hiệu. Dùng, vài ve thì sức khỏe bằng an.

BÁN TẠI
Pharmacie Principale Solirène Saigon và Pharmacie Franco-Asiatique Hélary Cholon.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG
NGOẠI PHÁP NẶC DANH CỔ-PHẦN
TỰ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Chủ tịch quản lý: ông André Berthelot
Chánh Tổng lý: ông A. J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chi nhánh hàng ngành tại Pekin (Bắc-kinh)
Khắp Trung-quốc

Hàng chánh (*Paris*)
Hàng ngành

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	MOUTCHEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang sáng tạo
ANVERS	NANKIN
NEW YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngành Saigon
3, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băn.
Tính tiền (đã thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.
Tính tiền (đã thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cấn trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưỡi (2 1/2%).
Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.
Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.
Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và cảnh đổi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.
Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiếm-thanh.
Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.
Cho mượn tiền trước mà phải thế hàng hóa cũng là vẫn khế.

Tổng-lý
L. LASSEIGNE

Thanh-phong
Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI
CHỦ-NHƠN
Ở đường Boulevard Charner nº 103
Tiệm nghành
(đường Thả đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

Kính cáo cùng đồng-ban trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút (cigares, cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm, thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiễu lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác hay là có điệp dời gót đến tiệm tôi, tôi tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-ban chiếu cố
Adresse: NGUYEN-THANH-TUOI
Commerçant
103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.
Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.
Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR CAOUTCHOUC ET MARQUES
NGUYEN-CHI-HOA
SAIGON — 85, Rue Catinat, 85 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ [illegible] làm: nhiều kiểu nón [illegible] XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG-KAKI GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lục pây.

Có sách mẫu (Catalé) gởi đi tặng qui khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
Nguyễn chí-Hòa kính cáo.
85 Rue Catinat.—Saigon.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xà, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Dậu-phộng, thực tốt.
» Đủ-đủ.
» bột Gòn.
» Dưa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

[illegible] mua Dừa khô, Đậu-phộng. [illegible] Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, và hột caoutchouc. Mua giá [illegible] tại nơi.

[illegible] có muốn mua bán [illegible] tôi thì [illegible] hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay đồng.

TRƯƠNG VĂN BỀN,
Hội đồng Quản-hạt,
số 40, đường Canonier, số 40.
CHỢ LỚN.

Epicerie-Métropolitaine
Tran-Dang
62, Rue d'Espagne, 68
en face des Halles Centrales — Saigon

Kính báo cùng quí-khách đặng rõ, tôi tiệm tôi có bán đủ các thứ như dầu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây, đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tàu đều có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí-khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí-khách. xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,
TRẦN-ĐANG,
Cẩn-khải.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bercy
Thuốc-rượu
Thì làm sao mà cho nhị tình vui vẻ được.
Rượu nầy có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô hăng cắt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng hề chước ai mà chẻ nên nói, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

MẤT TRÍ KHÔN
(NÃO BỊNH)

Sự mất trí và não-bịnh bởi nơi não-căn có bịnh. Ai mà có bịnh ấy chẳng chầy thì lập phải lẫn lộ. Thậm chí ngày kia đi chợ rồi về quên từng cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chẳng có thì chép mà để bỏ trong túi, có lẽ phải xa quê lạc kiểng mà chớ?

Muốn cho khỏi mang cái bịnh dữ dội ấy, thì phải dùng một thứ mảnh dược hay bổ huyết hiệu là Pilules Pink (Bổ hoàn tinh-đơn)

Những người đờn ông đờn bà mang bịnh thiếu huyết, muốn cho khương cường tráng kiện như anh em chúng bạn vậy thì chẳng khó gì. Một phải uống thứ thuốc Pilules Pink nầy là thứ bổ huyết bổ cân thương đẳng hay lắm. Thuốc Pilules Pink nó làm cho mình nhiều máu, làm cho khí huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cân bộ. Uống nó được lâu thì mình sẽ đặng mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn, cho đến già sẽ lấy làm lạ sao mà mau mạnh giỏi như vậy kia!

PILULES PINK
(Bổ huyết tinh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có tại tiệm thuốc của ông Ge MORI et LAURENT Pharmacie Normale, ở Saigon.

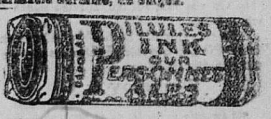

Nhà hàng
tại Cap-Saint-Jacques
HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàm. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy cho người luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất [illegible] [illegible] làm, xin chớ [illegible].

Mỗi ngày [illegible] chỉ có Soup [illegible] khẩu.

Cô MỘT MÌNH NHÀ NẰM CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHỦ NHÀ ĐỨNG VÀ LÀM KE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

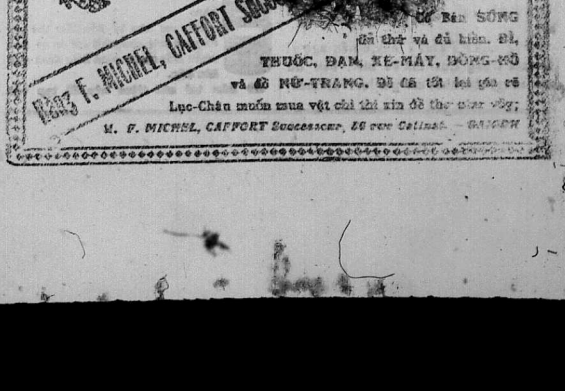

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd *Charner et Carabelli Saigon*

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỜN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

và an dưỡng trong phòng.

Thuốc hườn nầy dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

VÌ BINH THỞ

Phải uống thuốc

PULMOSERUM

BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

Thuốc PULMOSERUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSERUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

HÃNG ANNAM — XUẤT CĂNG — NHẬP CĂNG — ĐẠILÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh		*Đailý*
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Muiné	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
	Travinh	
Kho trữ		
KHANHHOI 2		
BÁN SĨ		

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-mên

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho [illegible] *ở Cholon Quai* [illegible]

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

BÁN LẺ *Giây thép nói :* 728.

CÓ MỘT THỨ NẦY MÀ THÔI

(*Il n'y a que lui*)

Có một thứ rượu [illegible] *nầy hay trừ bịnh rét, mỏng* [illegible] *hay làm cho tê vì, tiêu tán hay trừ bịnh yếu nhược và thiên thời. Rượu nầy rất đại danh, hiện* [illegible] *rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu Rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả và phải [illegible] *có dán nhãn trắng như hình điều đinh một bên đây.*

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

Lời tự thuật của một người đi du lịch

(*Récit d'un touriste*)

Trong buổi tôi đi du lịch xứ nầy sang xứ kia tôi hay xài thuốc điếu không biết bao nhiêu mà kể.

Tôi hút đủ thứ thuốc bán các nơi, song thứ thuốc điếu Cigarette Diva thiệt ngon hơn hết, hút nó không khó cổ và khỏi sanh bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thuốc kia, khói nó thơm tho và dịu lắm.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (*épiceries*) và trong các quán café.

QUẢNG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨC DỦ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn để bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoẻ sáng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỳ hiệu.

Vì có bọn gian-tham xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lây mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Xin chú ý

Nguyễn-hảo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vậy hiện rất mắc mỏ nên giá dầu *LÒTIÊN* phải lên tạm như vầy : Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu *CON GÀ*, tốt thiệt và rẻ, thiệt hợp khẩu người Annam ta lắm, mỗi thùng 12 ve lớn giá 14$00, mỗi thùng 24 ve nhỏ giá 14$00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt ô và lâu năm, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crême de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc, là hiệu GRENOVILLE Savon Mat-xây thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng trả lời.

Nay kính,

NGUYỄN-HẢO-VĨNH.
146 bis Rue Lefebvre Saigon.

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à Trois mille ex
Saigon le 12 janvier 1921

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Thuế sanh ý.*
2. — *Diễn thuyết.*
3. — *Đông pháp chủ lửu cuộc Đại pháp công ti.*
4. — *Vụ Tư Mắt.*
5. — *Vụ gia tài thầy Tỉ.*
6. — *Ăn cướp.*
7. — *Cũng là diễn thuyết.*
8. — *Trung huê kỉ nghệ ngân hàng.*
9. — *Chốc là hơn mấy năm trời.*
10. — *Lời rao.*
11. — *Thông báo*
12. — *Oan kia theo mãi.*

THUẾ SANH Ý

Từ ngày chấn chỉnh các sắc thuế lại tới nay, vì một sở liệu sai lầm của một hiệu báo kia mà các thương-gia lầm tin, nổi cơn bất bình, làm đơn liền-danh kêu nài tới quan Thống-đốc. Tưởng chẳng cần đem trọn đơn ấy vào đây làm gì cho choán chỗ, xét vì trong lòng đơn kêu nài, chẳng chi khác hơn là phân phiền về thuế sanh-ý tăng quá lẽ. Rằng : một nhà buôn thường năm đóng thuế ba bốn trăm đồng, nay chấn chỉnh lại tăng đến tám chín ngàn đồng ; làm như thế e thương-gia phải đóng cửa bỏ không, thiệt cho thương-mãi kỹ-nghệ điêu tàn mà chớ.

Ấy là chỗ nghe lầm của thương-gia, kỳ thật bàn Ủy-viên lãnh chấn chỉnh quan thuế chưa rồi, dễ ai biết tăng nhiều ít thế nào mà dám đem ra khinh luận. Tưởng chắc người trong bàn Ủy-viên đấy, ngày nay cũng chưa thấu đáo, chẳng lựa là người ngoài.

Vậy các thương-gia kỹ-nghệ An-nam chớ nghe vậy thấy vậy mà đem lòng bối rối. Chẳng bao giờ việc Nhà-nước làm mà không xem trước nhắm sau, để đến đổi thương-giới điêu tàn mà sợ. Muốn cho các đấng thương-gia tin mấy lời khuyến giải nầy, tôi xin ra công dịch tờ thông-báo của Chánh-phủ Nam-kỳ ra đây cho chư tôn tường tất.

Thông-báo của quan Thống-đốc Nam-kỳ :

« Vì có đơn của hàng thương-nhơn và các chủ-nhơn thương-nghiệp liền danh gởi tới quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 8 Janvier 1921 kêu nài về sự chấn-chỉnh thuế sanh-ý.

« Lại cũng vì vấn-đề ấy mà sanh đều rúng động, nên tưởng cũng nên đính chánh các khoản sai lầm lại cho minh.

« Vì sự gánh vác về cuộc chiến tranh, buộc kho chánh phải bớt hết các phần đã chuẩn giúp cho các kho quản hạt. Cớ ấy nên kho Nam-kỳ phải bớt hết các phần đã chuẩn giúp cho thành-phố Saigon và Chợ-lớn, lại phải chấn-chỉnh các sắc thuế thuộc về dân Bổn quốc và dân Âu-châu ký ngụ, đặng chia kho thuế cho đồng đều.

Về thuế sanh-ý — hạn năm mươi năm đã mãn đảo lệ chấn chỉnh cho vừa theo thời giá.

Thuế sanh ý mới của bàn Ủy-viên hiệp bàn với phòng Thương-mãi mà phỏng lập ra, đã đặng bàn Nghị-viên quản-hạt Hội-đồng công nhận trong tuần tháng Octobre 1920 và đã đặng châu-phê quan Tổng-thống Đông-pháp.

Thế thì bàn Ủy-viên mà điều lệ chấn-chỉnh thuế sanh-ý điều thứ 19 định cho, đã có tùy kiểu phóng trước mà sắp đặt thuế sanh-ý lần thứ nhứt rồi.

Song việc sắp-đặt ấy chẳng qua là tạm là nào thôi ; bàn Ủy-Viên còn phải dọn lại, khi có đủ bằng cớ cân phân nặng nhẹ cho mỗi nhà.

Cớ ấy nên đáng tiếc cho sự hở mai tiết lậu làm cho chênh lòng người sanh thán oán, lại sự thán oán ấy chẳng chi minh cho được nêu bàn Ủy-Viên chưa sắp đặt xong.

Bao giờ bàn Ủy-Viên sắp đặt xong thì tờ ấy sẽ để tại Đinh Đốc-lý thành-phố Saigon cho mỗi nhà chịu thuế-sanh-ý tới coi cho biết phần thuế của mình, nếu có chỗ bất minh thì ai kêu nài riêng phần nấy...

Những đơn kêu nài tùy hạn định đệ hầu quan Thống-đốc Nam-kỳ phán xét.

Nếu lời phán đoán của quan Thống-Đốc mà không vừa lòng, thì còn có chỗ contentieux administratif mà kêu nài tới nữa.

Từ bữa tới nay quan Thống-Đốc vì sự sắp đặt của bàn Ủy-Viên chưa rồi, nên không chen dự vào vụ ấy.

Về sự sanh-ý đông số, dầu có tăng thuế cao, tưởng các nhà đại thương nên cạn xét biết ơn nhà nước chớ lẽ nào lại đi phân phiền, vì thuế cao, thì các nhà đại-thương khỏi bị nhà ít vốn hơn mình ra tranh hành với mình đặng.

Còn như để y thuế củ vậy hoài, thì ra thuế chẳng đồng, nhiều thương gia kỷ-nghệ sánh với các nhà khác, bị thuế nặng hơn, vì tại hạn thuế có chừng.

Chỉ như chấn chỉnh như Pháp-quốc, cứ lấy sự thạnh hành mà định thuế, thì chẳng có sự bất đồng ấy bao giờ.

Dường ấy, thuế sanh-ý chưa định chắc. Bao giờ bàn Ủy-Viên cân phân thế lực mỗi nhà mà định lại rồi, chừng đó mới là biết chắc đặng. Chớ có vội nghe mà lầm.

M. H. L.

DIỄN THUYẾT

Lời diễn thuyết của M. Trương-văn-Bền

(Tiếp theo)

Phước-Lợi và Đào-huống-Mai

« Viếng Quản-Hưng-Long rồi — tưởng chẳng cần tới phải nói cách người tiếp khách hậu bạc thế nào, vì các ông sẵn biết người Bắc, người bực thượng-lưu, kể từ cùng ta đồng thấy mình trễ bước văn-minh, bỏ trôi quyền lợi, giựt mình tỉnh ngộ mà nghĩ : *Một cây làm chẳng nên non, ba cây dụm lại nên hòn núi cao*, mới cùng ta đề lời, tôi tưởng cho là lời sấm, lời đáng ghi, đáng nhớ, đáng lập đi lập lại chẳng ngớt, *Nam-Bắc một nhà Ba-kỳ một nước*, hầu để thương nhau, yêu nhau, kính nhau, vì nhau, giúp đỡ nhau, dìu-dắt nhau, dựa bóng cờ, ba-màu che mát mà dời bước đàng dài, thẳng lèo lướt sóng, thì, mỗi khi nghe có chúng ta ra, trông thấy chúng ta đến, trải lòng tiếp đãi trọng hậu, niềm nở với ta, chỉ cho ta thấy tấc thành của người, ta chớ phụ, ta chớ quên, ngoài miệng nói sao, trong lòng giữ vậy — viếng Quản-Hưng-Long rồi, tôi sang đến tiệm Phước-Lợi với Đào-Huống-Mai, cả hai làm đồ gỗ. À hà Đào-Huống-Mai ! Nói tới Đào-Huống-Mai, tôi chẳng nên quên nhắc cho các ông nhớ rằng quí hiệu có tiệm nghinh đồ-sộ sẵn trong xứ ta đây, lại có nghĩa-tế của người là ông Nguyễn-Đắc, là bạn đồng nghiệp của ta, bạn đồng-hội với ta, bạn yêu dấu của ta, còn ngồi làm chủ đó. Ừ, tiệm Phước-Lợi với Đào-Huống-Mai làm đồ gỗ. Khi mới đến, mới thấy đồ làm chẳng có danh mộc, công thợ chẳng bao nhiêu, tôi liền nghĩ cho hai tiệm nầy không bì nổi với hai trại mộc **Nguyễn-hiệp-Hòa** và **Nguyễn-long-Thao** của ta ở Lái-Thiêu, chừng xem kỹ ra, tuy vậy chẳng có cây quí, công thợ chẳng đặng nhiều mà sức lớn-lao thạnh vượng chẳng kém gì hai trại mộc của ta. Sanh đó, cũng vì đồ khí dụng như Phước-Lợi, ròng là đồ mả ; [illegible] cửa, đầu bảo, đầu tiện, đầu bất chi cũng [illegible] làm [illegible], cho nên công [illegible] [illegible] đắm. Công thợ thật [illegible], song ít [illegible] là thợ có danh, ít mà cần mẫn [illegible] năng hơn nhiều, chớ chẳng phải như mấy tay thợ khéo trong xứ ta, ỷ khéo rồi kiểu đòi tiền công cho cao mà [illegible] không cần, không siêng, không [illegible] cho nghề mình tấn [illegible].

để ban đầu còn thấy có chỗ hay, rốt lại càng ngày càng lụn bại. Tôi tưởng tiếng châm qui của tôi đây chẳng phải là không nhắm mà cũng chẳng phải là không đáng, xin ai khá biết cho.

Tiệm Phạm-văn-Khoan

« Về phần tiệm Phạm-văn-Khoan, tôi tưởng tôi không có chi mà nói cho dài, vì là tiệm thêu, ở hàng-thêu (Jules-Ferry) chuyên nghề thêu phụng vẽ rồng, kết hoa đơm trái. Thật khéo, khéo hơn đồ thêu của Trung-huê và Nhựt-bổn nhiều lắm. Thêu đủ chăn, tiến-bàn, màng, trướng, nắp bàn, gởi bán đã cùng khắp. Ấy là nghề riêng của người Bắc xưa nay, mà bởi người Nam-kỳ có thói quen cho nghề ấy, nghề thêu tiểu vá may là nghề của phụ-nhơn, đứng râu mày không thèm vị tới. Há vì lợi lớn mà khuyên học lấy nghề cho trái ý người chăng ru ? Không......, tùy tục, tôi không khuyên nhủ ai đây học lấy nghề thêu, miễng biết ghi nhớ các nghề lợi-ích lớn-lao tôi kể ra, để ý tìm-tòi học đòi cho đặng.

Nhà dệt Lưu-khánh-Vân

« Kìa như nhà dệt của Lưu-khánh-Vân ở Ngọc-Hà, tỉnh Hà-Đông chuyên dệt đủ các thứ bố vải lụa hàng, dệt cho tới khăn, mền, nắp bàn rất khéo rất chắc. Đồ gởi ra Hội-chợ cũng nhiều. Còn nhiều nhà dệt khác nữa, từ Bắc vào Trung-kỳ kể chẳng biết mấy mươi. Tới đâu coi nghề làm cũng thiện và tôi lấy làm vui mà nghe mỗi nhà xưng tụng ân-đức quan Bác-vật của ta là ông **Lang**, vì các nhà ấy nhờ ơn ngài bày cách dệt khỏi mất công quăng « *thoi* » như buổi trước.

« Nhắc lại cách năm năm trước là năm Âu-châu mới nổi cơn khói lửa, lại là năm nhà dệt ông **Lê-phát-Vĩnh** chưa lập ra tại Cầu-kho, giao cho vợ chồng ông **Ng-khắc-Trương** là tay thiện *về* nghề [illegible] ngày nay đó, thì khách-[illegible] có lập ra tại Rạch-các Bình-đông một cái nhà dệt, dệt những đồ thường dùng như khăn-bàn áo-thung, khăn-lông v.v.. bán thôi quá đắt, vì trong lúc có bị giặc mà đồ Âu-châu không nhập cảng. Trót mấy năm, lời trên 60 000. Bên Xóm-đầm cũng có lập một nhà dệt như vậy song cả hai nhà đều dùng tay *Xẩm* làm công. Tiếc lúc đó chúng ta còn ngủ mê, phát hay lập như người, [illegible] vào, lợi ấy ta chẳng [illegible] việc qua rồi, ta khá tiếc mà chẳng khá phiền, xét vì ngày nay, Bắc-kỳ và Trung-kỳ, ngoại trừ nhà dệt Lưu-Khánh-Vân, hãy còn nhiều nhà dệt khác nổi lên sựng-sựng ; còn Nam-kỳ đây, lại có ông Lê-phát-Vĩnh lập tạ

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

Câu-kho, dùng vợ chồng ông Nguyễn-khắc-Trương là hai tay thợ khéo bên Pháp mới về, dệt đủ xuyên, lãnh, lụa, the, hàng Tây, hàng Tàu đẹp đẽ vô cùng, chắc chắn hết sức. Ngoài nhà dệt của ông Vinh, ta cũng còn nhà dệt tại Chợ-mới thuộc tỉnh Long-xuyên, dệt xuyên lãnh rất tốt tươi, nhà dệt tại chợ Tân-châu thuộc tỉnh Châu-đốc, dệt lụa hàng rất chắc chắn. Dường ấy, ta dám tưởng nghề dệt trong xứ ta càng ngày càng thạnh hành, có thuở trông mong hàng giẻ xứ ta xuất ngoại.

Cho đến nghề thợ bạc cũng vậy. Như :

Nam-Bảo và Mỹ-Ký

« Nam-Bảo ở phố Hàng-đào, Mỹ-Ký ở phố Hàng-bông, ngoài Bắc có hai lò nầy là lớn, vì cũng như trong Nam-kỳ, Chợ-lớn có tiệm Khương-thành-Nguyên, Saigon có tiệm Tân-Tân-Hiệp-Thành, tiệm Nguyễn-văn-Lạc, tiệm Cao-v-Hy v.v. Song, tiệm trong xứ ta làm ròng đồ bằng vàng bán quanh quẩn trong xứ, còn Bắc thì làm ròng đồ bằng bạc để bán ra ngoài. Tóm lại nghề thợ-bạc trong nước ta, càng ngày càng mờ mang, đồ bạc bán ra ngoại quốc càng thêm hay, đồ vàng bán nội trong càng thêm khéo, lần-lần cũng có phần hơn, khỏi lo kẻo sút đồ ngoại quốc.

Sau tiếp

Người có dự thưởng
L. H. M.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tôi nhứt của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

Đông-Pháp chử tửu cuộc Đại-Pháp công-ti.

GIA TĂNG TƯ BỔN

Hãng rượu "*Đông-Pháp chử tửu cuộc Đại-Pháp công-ti*" nay đương thạnh lợi, công việc càng thêm tấn phát, cho nên công-ti phải gia tăng nguyên bổn 6.750.000 lên 11.000.000 quan (Sáu triệu bảy mươi lăm muôn lên mười một triệu quan), ngõ đặng phụ thêm theo cuộc đặt rượu và bán rượu uống cùng rượu chế dụng trong công nghệ hết thảy những các nghề liên cuộc mua, chở, xay giã cùng đủ hết những phương chế hóa lúa gạo tấm cám.

Cơ hội thuận tiện dị thường để mà khích lệ công việc thêm cho công-ti và khiến đặng thủ lợi theo cuộc nơi nơi đều trùng phục làm ăn, vì đã phải năm năm chinh chiến mà nay đặng khải hoàn rất nên hân hạnh.

Mà nhứt là trong cõi Đông-Pháp có ông Fontaine, là người Đồng-lí công-ti, lại nghĩ rằng nay đã phải thời cử đồ nên một ý tưởng riêng vẫn đã lâu năm quấn quích lấy Ngài, là lo giúp cuộc tự do lí tài cho người Annam mà dìu dắc sao cho nhứt định quyết chí vào đường hùn hiệp.

Lắm hội thương nghệ có khi chỉ một bo bo lo cho đặng việc bên Đông-Pháp mà chia cho đặng hết sức nhiều lời với những kẻ có vào hùn ở bên Đại-Pháp mà thôi, chớ còn hội đặt rượu nầy thì nhờ có ông Fontaine biện bạch yêu nài cho nên chủ ý theo cơ chỉ khác. Là vốn muốn giữ mực dùng phần nhiều trong tư bổn mà sáng tạo tại cõi Đông-pháp những cuộc công nghệ mới, như là cuộc làm thuốc hút ngoài Bắc-kì và Nam-kì, cuộc làm bột-lọc và hết thảy các thứ vật liệu lấy gạo mà chế ra.

Trong hết thảy những lẻ chế tác ấy thì dùng nhiều sai-dịch Annam mà cho ăn tiền công phê phủ. Còn những vật liệu chế tác ra thì chỉ để bán trọn cho những người Annam nào có chí ướm thử mà chiếm cứ trong trường sanh lí nơi xứ sở mình cho đặng địa vị càng ngày càng trọng đại, và lại là kẻ muốn cho thục tất các phương sanh lí chánh gốc mà phải lợi nơi chỗ hùn hiệp cùng các hội công nghệ hay là thương mãi Đại pháp.

Ông Fontaine đã hiểu trước hết rằng phải bang trợ người Annam trong cuộc cử đồ tấn hóa nầy, bởi vậy cho nên công-ti chử tửu, dầu có tổn thất trong lúc ban sơ thì cũng chẳng trì nghỉ mà quyết định toàn hạt Nam-kì đều bải người Thanh-khách để cho người Annam bán rượu.

Theo ý kiến ông Fontaine thì cách hay hơn hết là chiêu tập hết thảy những người Annam mần cán mà cho phụ theo một việc ai ai cũng tăng biết, rồi những người ấy đều là viên dịch của Công-ti trong hết thảy các mối việc nào mà cử hành đặng theo việc rượu là việc gốc, nghĩa là những việc mua lúa, xay giã lúa gạo, vận tải theo đường thủy đạo những lúa thóc mua hiệp vườn ruộng, việc mua hết thảy các thứ vật liệu chi mà chế hóa tại xứ đặng hay là xuất cảng đặng, như khoai mì, bắp, vân vân..

Nói rút lại thì là cuộc Pháp-Việt hiệp đồng đủ hết cách thức.

Vã chăng thuở nay những kẻ có lòng thương mến người Annam thì vẫn hằng khuyến dụ rằng trong những cuộc muốn hùn hiệp thử với người Đại-Pháp, thì phải dặn một phần ba vốn Nam với hai phần ba vốn Pháp. — Như vậy thì Nam-Pháp hùn hiệp với nhau mới được hai đàng đều lợi nơi chỗ phải đồng tâm hiệp cùng mà siêng lo cho cuộc thêm thành tựu.

Nay Công-ti tửu cuộc, cử hành lời Ông Fontaine trần thỉnh, và nhứt cùng kiếm dịp gầy nên đường giao đồng cùng tương thân tương tín với người Annam, cho nên mới đành để cho người Annam có đặng thêm một phương thế nữa mà lạc lợi theo cuộc thành tựu về công việc cử đồ của Công-ti, là trong 8.500 phần hùn Công-ti mới xuất phiếu mà tăng tư bổn có trích ra 1.000 phần để cho người bên Đông-Pháp dự quyền. Có khi Công-ti cũng chẳng thiết cần chi phải có người Annam vô hùn, và phỏng như có để dành lại hết cho nội trong những người hùn cũ có dự quyền phần hùn mới mà thôi, thì cũng đủ dư người, nhưng vậy đây quyền là chủ ý cho người Annam đặng lạc lợi vào cuộc thành tựu của Công-ti, lại đặng vì mình cũng có hùn mà đặng có thế kiểm sát hết thảy công việc.

Công-ti mà đã thi tín chánh trực bấn hội như vậy, thì lại đặng trông cậy người Annam có hùn hiệp cũng chánh trực trùng thành cùng Công-ti.

Như người Annam có hùn vốn vào một Công-ti lớn nơi cõi Đông-Pháp, mà bên Pháp quốc vẫn biết là một Công-ti đã có công khó lâu năm giúp cuộc mở mang bên Đông-Pháp, cho nên chánh phủ cũng có tình chiếu cố, thì ấy là dấu chứng cho Mẫu-quốc cổ cập người Annam cũng đáng.

Các lẽ ước lược ra đây là để mà cắt nghĩa vì ý nào Công-ti tửu cuộc lại có định phần cho người Annam quyền hùn vào cuộc gia tăng tư bổn.

Cuộc quyền-hùn phải làm như vầy:

Các chủ hùn *Đông-Pháp chử tửu cuộc Đại-Pháp Công-ti* trong kì đại hội đã nghị định lập 8.500 phần hùn mới giá biên vô phiếu là 500 quan, đặng mà gia tăng tư bổn 6.750.000 lên 11.000.000 quan.

Nhơn đây phải cắt nghĩa giá biên trong phiếu là giá mỗi phần hùn lúc đầu ban sơ. Giá ấy rồi sau thì phải có phát tăng lên cho nên như Công-ti chử tửu Đông-Pháp thì nguyên giá phiếu cũ là 500 quan, mà nay tại thị giá Paris trong kì sáu tháng chót năm 1920 lời là trị đến từ 3.500 tới 4.000 quan; khi năm 1918, phần lợi bình phần cho các chủ hùn thì là 100 quan năm, mà 1919 quan thì lại là 125 quan.

Ấy vậy ngày nay những kẻ nào muốn vào hội tửu cuộc thì phải đóng tiền hùn mắc hơn 500 quan là số tiền hùn lúc ban sơ của các ông lập hội đã đóng.

Nội trong số 8.500 phần hùn mới xuất phiếu, thì 6.750 phần để riêng cho các chủ hùn cũ cứ hai phần cũ thì đặng một phần mới, mà phải đặng theo giá mỗi phần là 10.70 quan; ấy cũng như phải đóng 1.200 trội hơn là giá phiếu 500 quan đầu hết.

250 phần hùn thì để cho viên chức trong Công-ti cũng mỗi phần giá là 1.700 quan;

500 phần hùn thì tặng cho các chủ hùn cũ cũng giá mỗi phần 1.700 quan. Nhưng 500 phần nầy thì cứ số phần hùn cũ mà chia sai phân.

Sau hết là 1.000 phần hùn thì để cho người bên Đông-Pháp dự quyền, định giá mỗi phần là 2.000 quan, là giá vẫn rất thấp hơn hiện giá bây giờ của những phần hùncũ thuộc về các ông lập hội đầu hết.

Lại nếu như quyền quá số 1.000 phần thì phải dọ ti Đồng-lí chước hành phân bổ, vì ti Đồng-lí có quyền bình vực những người nhỏ vốn trước hết đã.

Những phần hùn nầy thì phải đóng như sau nầy: 500 quan khi kí tên quyền phần hùn, còn lại là 1.500 quan thì đợi khi nào ti Đồng-lí phân cấp phần hùn rồi sẽ đóng.

Đóng phần hùn thì phải ra tính tiền quan Đại-Pháp y thị giá.

Như ti Đồng-lí mà phải bớt số phần hùn của một người đứng quyên nào, thì số tiền người ấy đã đóng sẽ lấy mà tính cho đủ giá mấy phần hùn đã định cho. còn có dư lại bao nhiêu thì khi ti Đồng-lí đã phân cấp phần hùn nhứt định rồi sẽ phát hườn lại y thị giá.

Những người Annam nào mà thiệt cố tâm lận thành lo cuộc mở mang lợi ích cho quê hương theo phương Pháp Nam cọng sự thân thiết thì đều phải chờ trì nghị về cuộc quyên hùn vào một hội Đại-Pháp cũ lớn hơn hết và quyền thế hơn hết trong cõi Đông-Pháp mà đã có lòng khuyến dụ dự ngay vào trường sanh lí. Chẳng còn cơ hội nào tốt hơn nữa cho đặng tỏ dấu rằng người Annam hằn quyết muốn vẫn hồi cái địa vị là vẫn địa vị của mình trong đại cuộc lí tài khắp hườn vỏ đều thảy đua bơi, mà lá người Đông-Pháp lại ở ngoài trơ mắt ngó.

DIỆP-VĂN-CƯƠNG.

Vụ Tư-Mắt

Tư-Mắt đã đến bót Chợ-lớn nạp mình. Dải ra quan Biện lý làm giấy giam và giao nội vụ cho quan Bồi-thẩm còn đang tra vấn.

Việc ra thể nào, đợi tin tiếp diễn

Vụ gia-tài thầy Tí

Về phần Nguyễn-thị-Ngọc và thầy Chương, cả hai mướn Trạng-sư Dusson bào chữa. Trạng-sư xin tại ngoại hầu tra; quan Bồi thẩm xét vì vụ tra xét chưa ra lại thêm tội trọng nên không cho, Trạng-sư Dusson bất phục kêu nài. Đợi coi linh Chambre de mise en accusation định lẽ nào sẽ biết.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn. . . . . NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . . . XÍCH-
Trường nào bó buộc học trò hơn . . . . .
Trường nào [illegible] HỒNG.
[illegible] HỌC-
[illegible] ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ September 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Án cướp

Sớm mai ngày 12 Janvier nầy, nơi phòng biện-lý có dây thép nói kêu báo một vụ ăn cướp sát nhơn tại Quán tre gần Gia-định.

Lúc bốn giờ khuya ngày đó, một

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

đản ăn cướp có súng ống kéo đến đánh nhà tên Nhựt; tài-chủ bị bắn nhằm một mũi, thương tích rất trọng. Tan cướp rồi, thấy Nhựt lết bò dưới đất, vội vàng lại chở đi nhà thương Gia-định, nội trong buổi sáng ngày đó thì hồn lìa khỏi xác.

Kế ba giờ chiều ngày đó, trên phòng biện-lý sai người đến nơi tra xét; công chuyện ra thế nào, kỳ sau bổn-báo sẽ nói tiếp.

L. T. T. V.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄN-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	XÍCH- HỒNG
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ luôn . .	HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Cũng là diễn-thuyết

Bổn-báo tiếp thơ của Đồng-nghiệp-hữu mời như vầy:

Saigon, le 10 Janvier 1921.

Cher confrère,

Kính ông được rõ: Tôi nhơn đi xem Hội chợ Hànội mới về, ý muốn đem hết những đều của tôi đã được nghe được thấy tại Trung-Bắc lưỡng kỳ (nhứt là việc mở mang học-giới) mà thuật lại cho đồng-bào ta nghe; vậy xin mời ông cùng chư-quí chủ-bút nội tòa quí Báo của ông, đến ngày Jeud 13 Janvier 1921, nầy đúng tám giờ tối, dời gót đến tại Khuyến-văn Hội quán, 34, rue Aviateur Garros, mà giúp cho vẻ vang cuộc diễn-giải của tôi, thì tôi lấy làm vinh hạnh chẳng cùng.

Nay kính.
SẮT.

. . .

Ấy là cuộc ích lợi không có thường tưởng chư độc-giả cũng nên thừa lấy dịp may nầy mà dự thính.

L.T.T.V.

Trung-Huê Kỹ-nghệ Ngân-hàng

Bổn-báo mới tiếp thơ của Ngân-hàng Kỹ-nghệ Trung-Huê Saigon như vầy, Bổn-báo tưởng cũng nên diễn dịch ra quốc-âm đăng vào đây cho trong hàng độc-giả, những người có cổ-phần lảm đắt.

Saigon, le 11 Janvier 1921.

Ký giữ Tổng-lý, « LỤC-TỈNH TÂN-VĂN, » nhã giám.

Quí Tổng-lý,

Ti-chức lấy làm hân hạnh mà kính tỏ cho quí Tổng-lý hay rằng kể từ ngày 1er Février tới đây, Ngân-hàng của ti-chức khởi trả trước cho mỗi phần hùn hai-mươi quan số tiền ấy sẽ tính về phần lời năm 1920.

Ti-chức xin tỏ thêm cho quí Tổng-lý biết rằng trong năm 1920, Ngân-hàng của ti-chức lời hơn bốn chục triệu quan, tính ra lợi hơn năm mươi phần trăm (50 %) tiền vốn đã đóng. Ngoại giả số tiền dự trữ tới ngày 31 Décembre 1920, đặng tới sáu chục triệu quan.

Đã vậy mà vốn hãy còn đang sửa thêm tới trăm triệu nội trong mùa xuân tới đây; điều lệ bang hành chưa nhứt định.

Ti-chức ước xin quí Tổng-lý cao rao cho hàng độc giả quí-báo tường tất mọi lẽ trước sau, trong ít ngày nữa đây ti-chức sẽ gởi thông số tiền lời chắc chắn.

Kính xin Tổng-lý nhậm lời thâm cảm. . . . .

Chủ hảng ngân hàng
Ký tên:

Chốc đà vừa mấy năm trời

Gió sao gió chẳng quạt sầu,
Ngày xuân dằng dẵng để rầu cho ai.
(*Dịch đường thi*)

Bên con đường đi thẳng về mé Tiền-giang, có xóm nhà chừng hai chục cái, xưa nay vẫn một tấm lòng thương-tưởng giúp đỡ nhau lấy ngã dông nâng, nam xiêu bắc chống, đường cái tình lân-lý muôn lần đổi ra tình cốt-nhục. Quang-cảnh ấy thật là một quang-cảnh rất êm điềm, mừng bấy cho cái chủ-nghĩa « hiệp-quần » được phát hiện trong miền hương-đản, lo gì sau nầy chẳng vững bền, đủ sức mạnh cũng nhân quần xã-hội. Nói rằng muôn đem tình « lân-lý » mà đổi thành tình « cốt-nhục » nào phải là một điều mơ màng đâu, thật là một việc gần kết-quả, nếu nông nổi sầu [illegible] không gặp cảnh đổi thời thay [illegible] nhẹ chì, tiếng ve miệng kiến, cánh [illegible] mặt, dầu ký-giả được đứng vào địa vị của khách trong chuyện sau nầy, thiệt tưởng chẳng dễ mà biện bạch hết tình tứ của mình vậy. . . . .

. . .

Cái nhà ba căn rạo tre vách lá trong xóm nầy, có một trang thiếu-niên, — chẳng ngờ khách hữu-tình kia quyết một tấm lòng sắt đá — mà phải ngơ ngẩn trăm chiều, bâng-khuâng đời đoạn. Khó mà quyết định, tương-lai nào biết ra sao; dầu đi nửa vườn xuân ai kia đã có chúa dông, nhành liễu Chương-đài, nặn mà kim-cải, thì ai đây cũng mang tiếng chàng Tiêu hờ hẩn, khối tình ai mang xuống tuyền-đài khó tan thay. Ký-giả cũng vì ai là bạn cố-giao rất thân rất trọng, ghi tạc mấy lời, gọi chút di tình dưỡng tính, bõ khi trằn trọc đêm xuân!

Lúc nầy, bóng trăng vừa mới xiên mành, chói xuống sân, nơi đen nơi trắng lợt, hình cây để tạc trên mặt, xem ra một cảnh hữu tình thay! Quanh nhà êm lặng, đêm đã hầu khuya, cửa rào đóng chặt, cửa căn giữa hãy còn, ánh sáng ngọn đèn, họng Huê-kỳ ba dây treo giữa nhà còn giọi ra sân. Khách thiếu-niên nầy, tay chống trên bàn, đầu nghiêng trên tay, mắt ngó ra sân; — thấy ánh trăng vằn vặc, ra dáng cảm tình; mà trong cái cảm tình dường thấy bóng trăng mà thẹn với lời non sông, thì phải. Lâu lâu, người thở dài ra một cái rồi cũng cứ việc chống tay nghẻo đầu làm thinh; nghĩ nghị nỗi gần xa, cân nhắc đều phải quấy. Lẽ đó là tự nhiên, bổn phận đương thời buộc người phải nghĩ cho thâm thúy, cân giống đều lợi hại một mai của mình trước hết. Người ngồi ngang đó thấy chàng như vậy, hiểu ý chẳng nói thêm lời chi nữa, làm thinh cho người được trí bình tịnh mà suy nghĩ. Người nầy hẳn là người trong thân chàng đó, còn người đàn-bà đương ngoài khoanh tay bên ngựa kia, chắc hẳn là phu-nhân của người ngồi ngang chàng. Ba người cứ ngồi làm thinh, song đều ra chiều suy tính mỗi người riêng mỗi cách của mình hết vậy. Người ngồi đó hỏi rằng:

— « . . . Chuyện đã thuật đầu đuôi ở nhà là thế ấy, mầy nghe qua rồi mầy tính làm sao. . . . ? »

Chàng thiếu-niên ngó lại, nghe dứt lời xây mặt ra sân, rồi cũng làm thinh. Người lại tiếp:

— « . . . Người đã quyết hai quyết một như vậy, mỗi cái cử hành của người mầy cũng thấy rõ, cái biểu-diện người mầy cũng xem tường, người đã nặng lòng ôm ấp, tháng tròn như cuội cung mây, mầy lại đành giả lấp tai bịt mắt, để cho ai sương tuyết pha chan? Thật tao không biết, cái điều đó do nơi mầy, tao đây không có quyền gì mà ép uổng chữ duyên của mầy hết cả. . . . . Bác ba đã nói cho mầy biết, thì sáu đã nói cho mầy hay, mầy cũng nghe người ngoài nói qua lại, tính sao cho tròn đó xuôi đây, là tốt. Cái đó tùy ý tự do mầy mà kết luận, dù lộn khôn rồi, cù trí, đủ lẽ cùng người. . . . . ».

— Thưa, nói vậy, tôi đây cũng động lòng, nỡ nào lại dám đem lòng thay đen đổi trắng, làm cho ai ngọc nát vàng phai; nhân dịp gặp tôi đây mà phân giải mấy lời, thật là cảm động tấm lòng hạ-cô. Thiết tưởng, chuyện khó của một người thiếu-niên, nhứt là một kẻ thiếu-niên ra giao tiếp mới mẻ cùng người như vầy, — mà nói qua rồi biểu trả lời lập tức theo lời, còn có cái gì biết mà trả lời được! Cuộc tương hay dở là buổi nầy, một lời hứa, khó bề chuộc lại; nay mà hứa liền rằng, một mai kết quả của một việc rất quan trọng trong một đời tôi đây sẽ ra sao? Song nói vậy, tôi đây cũng vâng theo vậy, ngày giờ khuya, trí không định, nghĩ khó xong, dám xin để cái trả lời đó tôi nghĩ chín rồi thưa lại cho rõ ràng. . . . . »

Khách thiếu-niên đó là ai? — Ấy là bạn cố-giao rất thân rất yêu của ký-giả, tên là *Lâm-nghĩa-Sĩ*, vì ai mang một khối tình chan chứa, làm cho chàng phải nghĩ nghị canh chầy, người khuyên chàng lo cho tròn duyên tròn nghĩa. Vã chàng là một kẻ đa-sầu đa-cảm, nghe qua mấy điều khuyên nhủ, được rõ tình, cảnh của ai, thì lấy làm cảm động lòng thay! Ừ! Kẻ đa-tình tất nhiên đa-cảm-cảm sanh tình, tình sanh cảm, tình tình cảm cảm, thật vô tận tợ nước nguồn, láng lại như mặt biển. Tài-tử giai-nhân là nợ sẵn, trách nào mối tơ tình đã toan xe chặt, ai lại gỡ được cho xong. Xưa nay vẫn thường có, kìa Giao Tiền, Lương-Sinh, chàng Kim gã Túy, đều là bực tài-ba, đều là người thanh-nhã, đều là nền giáo-dục, có tâm-lý, có lễ-nghi, biết gìn giữ buồng thêu gác gấm, giá ngọc tuổi vàng, mà lại bao phen vì tình mà nông nổi! Vậy, chữ tình là chữ chi chi, mà làm cho chàng thiếu-niên nầy cũng cùng người xưa đồng hội, khó thoát được khỏi vòng tình-ái của ai kia?!

(*Sau sẽ tiếp theo*)

T. Minh-Dõng.

Lời-rao đấu-giá

Ngày 27 Janrier 1921, 9 giờ sớm mai tại Chủ-tỉnh Sốctrăng, sẽ cho đấu giá lãnh chịu sửa hết thảy những nhà dinh, trại của bổn-tỉnh trong năm 1921.

Xài chừng.	6.000$00
Thế chưn tạm.	100 00
Thế chưn thiệt.	1.500f.00

Muốn cho rõ giấy tờ giao-ước thì hỏi tại Tòa-nhứt, chi thứ-ba Chánh-phủ Saigon, hay là tại Phòng văn quan Chủ-tỉnh Sốctrăng.

Ngày 27 Janvier 1921, 10 giờ sớm mai, tại Công-chánh Saigon (Trường-tiền) sẽ cho đấu giá chịu cất hai cái nhà nuôi bịnh tại Nhà-thương Thủ-dầu-một.

Xài chừng.	12.628$75
Thế chưn tạm.	200 00
Thế chưn thiệt.	3.600f.00

Phải coi kiểu làm giấy đấu và tờ giao-ước, thì hỏi tại Phòng-văn Ingénieur Chef de Service de l'Arrondissement de l'Est Saigon.

Giấy bạc cắt cũng giả

Nghe đồn Saigon có bắt đặng giấy bạc hai cắt giả.

Ấy là tiếng đồn huyền vì hiểu lầm, kỳ thật từ ấy nhẫng nay chưa hề thấy có giấy hai cắt giả lưu hành.

Chủ-nhà Băn Đông-Pháp khả quyết cùng ta rằng tiếng đồn ấy phi, lại tiếp rằng tại nhà-in, in giấy bạc cắt có [illegible] « *Chaire Paris* » bên [illegible] người lầm tưởng giấy có hiệu *Chaire Paris* đó là thiệt, còn giấy không có hiệu *Chaire Paris* ấy là giả.

Kỳ thật giấy hai cắt chưa hề có giấy giả.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 8 fr 50

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3 $ 30 tới 3$40.

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Ngựa sút chuồng

Bữa 5 tây, lối 7 giờ rưỡi mai, đường d'Espagne, trước dinh « Xã-tây », một con ngựa kim của ai không biết, đuôi dài, sút chuồng chạy đụng nhằm xe-kéo số 1613, xa-phu là Ng-văn-Tài, 57 tuổi, (ông già !) xe lật, Ng-thị-H... 48 tuổi, thợ may ở đường Richaud số 3, ngồi trên, té xuống đất, u đầu. Còn ngựa chạy lại phía chợ đi mất. — Hẻm nghèo quá !

Sốp-phơ không bằng cấp

Bữa 5 tây, lối 1 giờ trưa, Lê-công-Sanh, 25 tuổi, ở đường Sohier prolongée, cầm máy xe-hơi số 730, phía một hình chạy vô đường Catinat, chạy mau quá, đụng thằng nhỏ Ng-văn-Tu/16 tuổi, có thương tích cùng mình, mà Sanh cứ việc cho chạy luôn, có nhờ ông F... cảng lại mới ngừng. Cụ Sanh nầy không có bằng cấp mà cả gan dám cầm máy xe-hơi chạy quá mau trong đường có người lại qua đông đảo, rủi đụng người ta, còn muốn chạy luôn nữa là khác. — Giải Tòa. Còn thằng Tu thì nằm nhà thương.

Vị tình đồng bang

Chệc Chung-Thiêm, 18 tuổi, nước Hẹ, nghề đóng giày, ở đường Ký-Hòa, số 77, thưa chệc Hứa-Bình, cũng nước Hẹ, 15 tuổi, là kẻ làm công với nó, rằng đoạt của nó 78 cái dây nịch bằng da vàng. Sau nghĩ lại tình đồng bang nên xin bãi nại.

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum

Trị những mụt nho nhỏ ngoài da

Dùng mà xức thì mụt phải xẹo mà lặn hết, da liền lặt lại như xưa. Muốn khỏi đau các chứng ngoài da thì xài nó cho kíp, nó cũng dứt sự ngứa tức thì, làm ra yêm ái, và hết nóng nảy. Thuốc dán Cadum thần hiệu nhứt trị về những bịnh ngoài da như bịnh Eczéma, boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures hémorroïdes, urticaire, croutes, teigne, coupures, plaies, brûlures, piqures, etc. [illegible]

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

Hàng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao miên

MÉKONG	CHẠY	MARDI	11/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	13/1/21 à 21 h.
ATTALO	»	SAM.	15/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Lục tỉnh

KHMER	CHẠY	LUNDI	10/1/21 à 21 h.
ANNAM	»	VEND.	14/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Battambang và Đế-thiên

MÉKONG	CHẠY	MARDI	11/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	13/1/21 à 21 h.

Đàng tàu đi Lèo

MÊKONG	CHẠY	MARDI	11/1/21 à 21 h.
ATTALO	»	SAM.	15/1/21 à 21 h.

Đàng Vũng tàu và Bàrịa

KHÔNG CÓ TÀU CHẠY DIMAN. 9/1/21.

ANNAM	»	LUNDI	10/1/21 à 8 h.
»	»	MARDI	11/1/21 à 8 h.
NAMKY	»	JEUDI	13/1/21 à 8 h.
»	»	VEND.	14/1/21 à 8 h.
»	»	SAM.	15/1/21 à 12 h.

Đàng tàu đi Tâyninh

NAMKY	CHẠY	MERCREDI	5/1/21 à 8 h.

Saigon, le 8 janv. 1920.

Bớng sua anh Bảy đi đâu đó ?

TẾT ANNAM NẦY, ĐI-ĐON TÍNH ĐI ĐÂU ? ? ?

Trước khi đi du lịch mấy nơi thành thị ta nên đặt đóng một ĐÔI-GIÀY và mua một cái NÓN thiệt tốt theo kiểu kim thời. Muốn được vừa ý ta cứ lại tiệm hoặc viết thơ lại tiệm M. NGUYEN-CHÍ-HÒA ở SAIGON, ĐƯỜNG CATINAT, số 83, là một tiệm ĐÓNG GIÀY và LÀM NÓN CÓ DANH TIẾNG NHỨT HẠNG trong lục-tỉnh và lại có mua thiệt nhiều các MÀU DA ở BÊN TÂY lại. M. NGUYỄN-CHÍ-HÒA mới được BẰNG-CẤP (DIPLOME de MÉRITE) của HỘI ĐẤU-XẢO MỸ NGHỆ BAN KHEN, tiệm nầy cũng có BÁN SỈ giá thiệt rẻ mấy món nầy : GIÀY-HẠ DA-LÁNG, GIÉP DA-LÁNG và NHUNG đủ màu, GUỐC-BÁC QUAI NHUNG, NÓN-DA bên Tây mới lại, vân vân.

Nhớ nghe : ĐI-ĐON có mua món chi kể trên đây để dùng TẾT sao, cũng phải nài cho được hiệu NGUYỄN-CHÍ-HÒA mà mua, đừng có mua bất tứ mấy chỗ khác mà không được tốt. À, ĐI-ĐON có anh em cũng nên dặn họ như vậy kẻo lầm. Thôi anh đi nghé để tôi lại đó đặt GIÀY và mua NÓN trước, kẻo để trễ quá họ làm không kịp.

C.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng-khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài $20^m 40$, ngang $0^m 80$. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ $0^m 80$ mỗi mètre 0 $ 40 như ai muốn may một cái mùng dài $2^m 00$, ngang $1^m 60$ chừa cửa $0^m 80$, thì mua một cây vải nầy và $4^m 00$ vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6 $ 00, 5 $ 00 và 4 $ 80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2 $ 20 tới 4 $ 20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10 $ 50 tới 14 $ 00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1 $ 60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo ; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

Nº 122. FEUILLETON DU 14 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai *(Tiếp theo)*

Vầng đông vặt-vặt bên trời,
Song song đôi mặt một lời đinh ninh

« Nàng chưa kịp dứt lời, bỗng có trẻ gõ cửa phòng, vào mời điểm-tâm kẻo nguội. Cùng nàng bước ra, ngó ngoài thấy mặt trời vừa lố mọc. Vậy lại bàn cùng vợ chồng chú-xả ăn lót lòng và đàm luận việc nông-tang đôi khoản, rồi thừa lúc trời thanh mát mẻ, tôi mới bưng « tách cà-phê » ra sân, thẳng tới vườn hoa phía trước, để tách trên một khúc gỗ nằm dựa gốc huỳnh-mai, ngồi bắt mặt ngó mông nhìn xem phong cảnh. Đầu nọ vịt kêu cạp-cạp, cuối kia gà gáy ó-o, thầy tớ nhà bưng một tâm mo, đựng lúa tới vải cho ba hột. Trong chuồng trâu còn cột, ngoài ruộng ngựa thả ăn, thấy vắng ó cất cổ nhăn răn, cười hí-hí như mắng như hỏi. Trên nhành nghe chim nói, dưới ao thấy cá cười ; bầy bồ câu kể biết mấy mươi, đậu trên nóc rìa lông phơi cánh. Mảng mê xem phong cảnh, mà quên hết sự tình, chừng vẳng nghe có tiếng kêu mình, xây lưng lợi mới hay người ngọc.

« Nàng cũng bưng một tách cà-phê như tôi, cũng đem để một chỗ với tôi. rồi ngồi ngang với tôi, mà uống và nói cùng tôi rằng : « Hồi nãy thiếp chưa cạn lời, bỗng thấy thằng « *bồi* » vào bứt lời. Muốn cho cuộc chung tình khỏi lỗi, thiếp ngừa lúc Hồ-lang bứng cành trồi mai, thiếp im ra đây mà tỏ bày mọi nỗi cho luôn, thiếp đã nói chàng mở lòng hạ cố, tưởng đến phận hèn, thì thiếp cảm ơn, chớ thiếp chẳng e cho thiếp đèo bồng chút phận con con, nhơn duyên biết đặng vuông tròn cùng chăng. Cũng vì thiếp xét mình thiếp tuy chẳng phải ong bướm dãi dằng, nước trôi hoa rụng mà gọi mình lấm lội, gió táp mưa sa, trăng khuyết hoa tàn, thì mặc dầu, chớ thiếp cũng đã lấm [illegible] giữa đàng gãy gánh. Tiết trinh không vẹn chung thì chẳng toàn, thiếp nghĩ phận thiếp [illegible] khác nào hoa bạ đầu tường, [illegible] không chủ. Ông già không [illegible] xanh chẳng dễ ngăn, thế thì [illegible] chàng nghĩ cho thiếp, căng duyên dầu lại còn [illegible], khỏi thẹn phận tủi hổng là phước [illegible] nên người mà như Hồ-Lang vậy [illegible] thương cho được, mà dám đem [illegible]-cầu dựa bồ-kinh ; chàng những dầu [illegible] nặng chữ tình, bất quá là mê nhứt [illegible] ngộ nhứt thời, ong bướm liện quanh vành, chút chơi cho thỏa đó thôi, chớ có lý nào chàng lại chịu vết hương dưới đất bẻ hoa cuối mùa vậy ru. Mà dầu bây giờ chàng chẳng nệ hoa thải hương thừa đem thiếp về nội chỉ chấp tơ cho dãi đồng khăn-khít đi nữa, thiếp cũng còn phải e một ngày kia, miệng thế khôn che, thêm người người cũng. Dường ấy có phải là tội nghiệp cho chút phận lỡ làng trăm thân khó chuộc chăng ru ?

Chi bằng, chàng nghĩ lại đó coi, như chàng vậy thiếu chi tay sửa túi, thiếu chi kẻ nâng khăn, sá chi một con tiện-kị, như thiếp vậy mà phải cầu, để cho thiếp khép cửa phòng tu, cho rồi một kiếp. Đừng toan bẻ nối tóc, chớ tính chắp tơ, càng tơ tóc càng tóc tơ, càng thêm nỗi buồn nhơ cho thiếp. »

« Nói rồi nàng bưng tách cà-phê đưa lên uống, mắt châm chỉ ngó tôi, dường như chờ nghe tôi trả lời, thử lòng tôi bao nã. Tôi liền đáp : « Nếu tình như mình vậy, chẳng là sai lầm rồi. Bấy lâu tôi tưởng đặt đưa mình rằng biết lòng nhau, có dè đâu nay mình còn nghi bụng tôi quên anh [illegible] mà cười phấn cợt son, phỉnh [illegible]. Mình xét lại coi thuở mình chưa chồng, tôi đây chưa vợ, quen nhau mà chưa biết nhau, tôi nhẫn còn mang nặng chữ tình, tương tư một gánh thay, huống chi đã biết nhau rồ, dầu chưa-chăn gối cũng vợ chồng, lẽ nào tôi [illegible] không tính cuộc vuông tròn trăm năm [illegible]. Không... tôi không có lòng [illegible] chưa được thì ước bằng giá, khi được rồi thì đá bằng gót đâu mà ngờ. Vẫn biết xưa nay trong đạo vợ chồng, hoa thơm phong nhụy trăng tròn ngậm gương thì mặc dầu, song như ai với ai kia, chớ như [illegible] với tôi, kẻ lẻ đôi, người lỡ lứa, [illegible] đàng chấp gánh tương tư, lại thêm duyên nợ ở trời, khó kén chọn vàng thau cho đặng. Thật tôi thương mình, tưởng mình, quyết gây cuộc nợ nần, vậy nên tơ tóc cùng mình ; như mình không tin tôi xin chỉ non thề biển, nặng gieo đến lời cho mình nghe :

« Mai sau dầu đến thế nào,
« Kia gươm nhựt nguyệt nọ dao qui thần.»

« Nghe dứt, nàng vội vàng đứng dậy, bước tới, tay thì vịn vai, tay thì bụm miệng tôi, và cười và nói rằng : « Chi mà thề thốt đến đều, Hồ lang sao khéo ! Vì muốn nên điệu vợ chồng, thì chung như nhứt, nên thiếp để lời thử ý, dọ coi cho thấu ngọn nguồn, cũng bởi thiếp sợ Hồ-lang chẳng đoái phận hèn xót thân bèo bọt, gạt thiếp mà gây tình sớm đào tối mận, diệp tống chi nghinh, làm cho thiếp dãy nắng dạn sương, ong chường bướm chán, thì thiệt là phận linh-đinh [illegible] linh-đinh, chẳng [illegible] chớ như nay [illegible] Hồ-lang không phụ [illegible] vâng chịu chữ [illegible] tử sanh chăng [illegible] Hồ-lang, đây thiếp kẻ [illegible] kết thâm giao, [illegible] đất [illegible], dù cho thiếp [illegible] lòng Hồ-lang mà vâng điệu xướng tùy, tề mi cử án.

Dầu chẳng may nguyệt lão khuấy chơi, xích-thằng rẽn-mắt, khiến nên vật đổi sao dời, cồn dâu hóa bể đi nữa, rồi lại xuôi cho đôi ta gương bể chẳng đặng lành, thì [illegible] nguyện đá-vàng nát, [illegible] miệng Hồ-Lang chớ phụ [illegible] giữ lấy. » Ấy là :

« Tóc tơ căn-vặn tấc lòng,
« Trăm năm tạc một chữ đồng đến xương.»

Cạn lời, nàng bưng tách cà-phê mời tôi uống rồi lại vào lấy rượu « Cò-nhác » ra, rót hai ly, để hai bên, rồi cũng bưng lên mời tôi mà rằng :

« Khuyến quân cánh tận nhứt bôi tửu,
« Giữ nhì đồng tiêu vạn cổ sầu. »

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Tôn-dung đức kim Hoàng-thượng

Nhơn dịp tôi đi xem hội chợ Hanoi, về tiện đường có ghé xin bệ kiến đức Hoàng thượng và có xin phép ngài đặng in tôn dung ngài mà bán.

Ngài cho phép rồi, vậy lối 1 tháng nữa sẽ có hình bán.

Nay hình ông Pétrus Trương-vĩnh-Ký in rồi.

Bán 1 đồng bạc một tấm.

Hình Hồ văn-Lang Tổng lý Thời-báo bán 5 cắc một tấm.

Vậy ông nào muốn mua xin viết thơ mau mau kẻo hết.

Có gởi bán tại tiệm ông Ng.v.Của, ông Ng.v.Viết, Saigon,

Nay kính cáo,
HỒ-VĂN-LANG.
Tổng lý Thời Báo.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay, tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới vân vân.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bản tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm lẽ cho những thứ clichés (kiếng) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chí ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm để sang hình, đặng dán vào thuế thân.

Bán tại:
Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phan Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Ớ Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu **Unic**», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71. Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC — *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chủ vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Cách tranh thương

...ôn buôn bán cho đắt mối sáng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì ... nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 82 đường ...agne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn ... hiệu ..., ... đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi...

LỜI RAO
Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145 có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông tại dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh ... của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giả cột, đồ phụ tùng đủ hết.

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — **SAIGON**

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cáp, rựu, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đá.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất máy, đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù-lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, ... xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

RƯỢU CỎ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường «ba cu-ron» (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm
SÂM-BANH **PRIOR**
A. COURTINAT & Cie — SAIGON
RƯỢU CHÁC ĐỎ *St. Marsal*
ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO
RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)
SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul CACHET
CALME — GUERIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN
... RUE CATINAT SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỐI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, *kẻ nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

Ai muốn mua sỷ *(en gros)* các hàng lụa Bắc-kỳ *(Soieries du Tonkin)* ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, điều mình băng, mình quấn xiêm, bông đơn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 cái sa-rou, **xi hoa, lụa các thứ, nhiễu mình gò, v. v. màu mảng, bông phấn lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,...**

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise « BÔNG THƠM », « Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng sẵn cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đã trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. *(Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*

ADRESSE TELEGR : **HONG-BENG** SAIGON

BOITE POSTALE N° 60

HUỲNH HƯNG BENG & Cie

L'Directeur-Gérant LÊ HƯNG-BÈNG

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

N°s 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dầu heo mũi (Sambon Australie) hiệu «*Caronha Pap*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Puritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *30 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) hiệu *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chamberlin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu « *Jauan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng này làm *bên Lý nội ông-Pháp mà thôi*.

Hãy đến viếng hàng hãy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng qui ông dùng khăn đen rõ :

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết đính lại một lằn bịch lên đề xuông như dùng nón vậy rất tiện, tôi phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn..... 1.90

Mã buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Con nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho đề bán.

Cúi xin qui ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỷ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN BỬU

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

---

một mình hãng Dupic-frères đại-lý có đủng pháp thứ hộp quẹt này

quẹt này thơm ngon nhẹ bán lẻ một xu nhỏ một hộp mà thôi

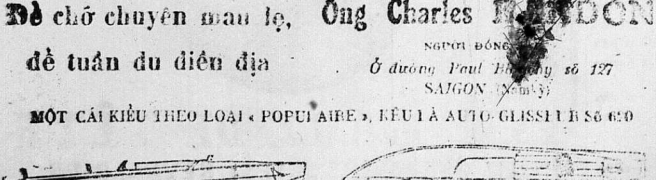

CANOT HƠI

Đề chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ hỏi thăm nghị với

Ông Charles [illegible]DON

NGƯỜI ĐỒNG

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Nam-kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 6.0

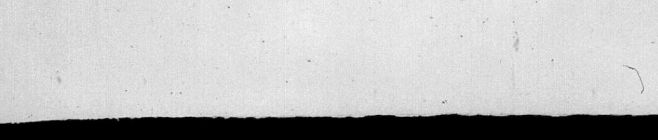

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng dẹp

giá **1.500$** sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY-CÉLESTINS

Có bán [illegible] Đại Đăng-quang, Bình[illegible] và [illegible] — Bao mấy chỗ lại-lẻ.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tỉ, trường nhiệt

Hay coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ

SEL VICHY-ÉTAT [illegible] trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp, và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đon nước suối *(Mỗi khi chất)*

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không dặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng về lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

PHNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Nốc áo bành-tô mâu ka-ki nº 5503—12 nốc.	0$40
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp	8 55
Bàu trắng để lót cổ áo dài (Anuam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thống, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái	6 60
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Cartes postales bình xứ Cao-Mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn	2 50
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp	6 50

Gởi contre-remboursement

Chủ-nhơn — Quản-lý

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

GIA-PHÁP NẶC DANH CÔNG-TI

TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Ủy trưởng quản-lý: ông André Berthelot —Chưởng Tổng lý: ông A. J. Perpette

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare Chưởng hãng ngành tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

Hãng chánh (Paris)

Hãng ngành

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	FOUT-CHEOU
BORDEAUX đang sáng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang sáng tạo
ANVERS	SAIGON
NEW-YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bureau)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOCK
HONGKONG	MOUKDEN đang sáng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngành Saigon

3, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băn.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thế lại bằng phiếu vay, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưỡi (2 1/2%).

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques,) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiền-thạnh.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hun hàng hóa cùng lá văn khế.

Tổng-lý

L. LASSEIGNE

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI

CHỦ NHƠN

Ở đường Boulevard Charner nº 103

Tiệm nghanh

đường Thả-đức 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Kính cáo cùng đồng-ban trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, mỗi bài sổ 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiễu lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có điệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-ban chiếu cố

Adresse: NGUYEN THANH-TUOI

Commerçant

103 Boulevard Charner 103 Saigon

Rượu chát hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu này nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX EN TOUS GENRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 85, Rue Catinat, 85 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi làm: nhiều kiểu nón nhẹ mát, XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu ĐÁ.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khỏi ngại NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalé) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn chí-Hòa kính mời.

85 Rue Catinat.—Saigon.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bóng, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN

KHÁCH-TRÚ

Ai muốn mua Dừa khô, Đậu-phộng, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, cây và hột caoutchouc. Mua giá hơn các nơi.

Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin gởi đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng lậpước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG VĂN-BỀN,

Hội-đồng Quản-hạt.

số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.

CHỢ LỚN.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu, và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, tài cũng là súng bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà ***CAFFORT***, *số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh xảo, tôi lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.*

Hãng ***CAFFORT*** *nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.*

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu

Tisane Marquis de Bergey

Thứ rượu

Thì làm sao mà cho phải tình vui vẻ đặng.

Rượu nầy có phải mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

Muốn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giống tốt. Vừa trồng.

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHO, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

Có thứ rượu mạnh Langa» hiệu « BAC-CHUS » mới chơ lại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

CHỮ HƯ BÁ TỒN

Dầu bởi bịnh hoạn mà hư mà tổn hoặc bởi cớ khác mà liệt mà lào, thì cũng một cách trị mà thôi. Máu hư gân hoại thì phải dùng vị thuốc bổ huyết bổ cân mà trị mới hết bịnh. Khi mình mua thuốc **Pilules Pink** mà uống thì chẳng những là đã bịnh mà lại ít tốn tiền. Vả lại thiên hạ người ta đã nống lành bịnh thiên số rồi, nay mình uống cũng sẽ chắc lành mạnh. Chớ như mình mua thuốc giỏ mà uống, thì bịnh đã chẳng lành, mà phải mất tiền, tiền hết tật còn lấy làm thâm ức. Thuốc hoàn Pilules Pink trị bịnh dễ như trở tay, vì nó đã trị được bịnh hàng nhiệt-vãng-lai, vàng vàng ủa ủa v.. v. càng là các bịnh liệt nhược thì mấy bịnh sơ sơ nó trị như thần. Vả lại thuốc nầy dễ uống rẻ tiền mà mau lành bịnh.

PILULES PINK

(Bổ huyết lãnh đơn)

Trong các tiệm thuốc sẽ bán, có trữ tiệm thuốc sẵn ông du MARI et LAURENT Pharmacie Normale, 25 Saigon.

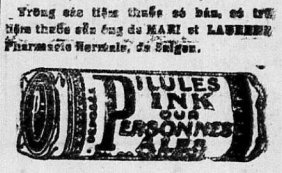

Nhà hàng
tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kẻ nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Vả lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Cổse và rượu Cổse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Solution Pautauberge

Ngày nọ nhiều ông thông thái Âu-châu tìm đặng rằng mà của một thứ cây khác mọc tại Âu-châu có một chất kêu là créosote.

Cách ít lâu, lại hai ông danh y langsa tìm ra rằng créosote mà chế được thành dược-phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm thần trị bịnh đau phổi và đau ngực, vì créosote là một chất tánh hay giày.

Ấy ông bào-chế-y-sư hạng nhứt tại Paris là ông L. Pautauberge tìm ra được cách chế luyện créosote ra thành dược phẩm, trộn lộn với ba thứ khác mà làm ra một thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberge

Làm cho thiên hạ lấy làm lạ mà tri thuyên mấy triệu người bịnh.

Đó thật là một thứ thuốc linh nghiệm nên chư tôn nên dùng khi chư tôn ho, mà có hơi rét, với đau trong hông và hơi khó thở.

Nếu chư tôn bị bịnh ho gió mà nặng và đau vất nơi hông, hoặc nếu chư tôn không thể làm sao hết được, thì chư tôn đừng không thứ thuốc nào mà hơn được solution Pautauberge, là thuốc làm cho hết ho và hết đau, mà lại làm cho ban đêm nghỉ yên nữa.

Chư tôn khi cũng có nghe thấy biết bao nhiêu người mặt mày buồn bực, xanh xao, thở bào hển, xây xẩm mày mặt, nhức đầu mọc mục nơi mình, hạch nổi cổ, nơi tay chơn, đau nhức trong xương cốt, sưng đỏ nơi lỗ mũi, lỗ tai, bịnh tiểu nước tiểu ngọt.

Ấy là tại thân thể mấy người ấy hết hai chất mà cái bào chế y sư âu-châu biết rõ là chlorhydro phosphate de chaux Hai chất nầy đều có trong Solution Pautauberge là thuốc trị thuyên những người vươn những bịnh ấy.

Có hạnh phúc chi hơn là có con mà được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho mập mạp, và dễ, nếu con cái ốm o và khí bẩm yếu, và nếu cho chúng nó trở ra được vậm vỡ, sức khỏe ăn chơi, thì nên cho chúng nó uống Solution Pautauberge là thuốc ngừa cho chúng nó khỏi bịnh ho lao, khỏi què, khỏi bứu và khỏi bịnh dạng xần xa. Chúng nó mau lớn và vậm vỡ. Những người tuổi trẻ mà làm công việc khổ nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bịnh chúng tôi mới kể trên đây mong làm cho người phải vướn sanh thêm một bịnh nữa rất dữ tợn là bịnh ho lao, bịnh nầy tại Đông-dương người Annam và Chi-na mất phải biết là bao nhiêu.

Chư tôn chẳng nên ơ hờ, không lo điều trị, để cho tới vươn bịnh ho lao, ngày kia không còn phổi thở, mà phải chết ngột. Solution Pautauberge chẳng những là dự phòng tật bịnh, mà trong khi tiêu diệt bịnh căn thì chư tôn cũng thấy sức lực mình thêm lên, khỏe khoắn trong mình, mặt mày vui vẻ, siêng sắn, ăn ngon và lại tráng dương nữa.

Độ uống dược thường:

từ 2 tới 4 muỗng lớn mỗi ngày cho người lớn.

từ 2 tới 4 muỗng nhỏ mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:

Thuốc Solution Pautauberge dễ uống và không phạt tì.

Uống thuốc Solution Pautauberge liền trước bữa ăn, trộn một muỗng lớn trong nửa ly nước đường. Muỗng nhỏ thì nước đường ít hơn một chút.

Bán tại:

Pharmacie Principale Solirène, Saigon

Pharmacie Franco Asiatique Hélary, Cholon và trong các dược phòng.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hãi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi thuở khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng đồ dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén *(épiceries).*

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là **Cigarettes Diva** *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ ... giấy ... cho ông sẽ gởi ... lức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

QUẢNG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH NG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨC DŨ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đó bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dù phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍ H TANG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn đường y-ngọc-sĩ Dịch-hoài Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-bình môn bài số 208 Cholon.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

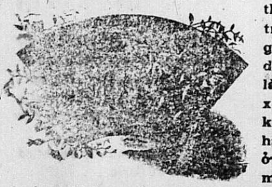

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư, và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn hãn tính giá rằng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, ... đèn ... vân vân, nói tắc một ... là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách ... và thi hành cho gặp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà ... và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi ... thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm ... đã có chịu cho nhiều chỗ ...

Sau nầy hãng chúng tôi cho ... qui vị ... nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư qui vị ở xa xuôi không tiếng hề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Xin chủ ý

Nguyễn-Háo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÒTIÊN* phải lên tạm như vầy: Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu *CÔN-GÀ*, tốt thiệt ... tại hạp khẩu người Annam ... thùng 12 ve lớn ... 24 ve nhỏ giá ...

... rượu chất trắng ... thơm de Luxe, Poudre de ... de Luxe, Crème de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc là hiệu GRENOVILLE Savon Mặt-xây thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng trả lời liền.

... NGUYỄN-HÁO VĨNH.

146 bis Rue Lefebvre Saigon.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

Nº 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, ... khách tưởng tình chiếu cố. Bất cảm ơn.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống với ... tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ... khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Certifié le tirage à: Trois mille exemplaires Saigon le 14 janvier 1921

Saigon — Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 155-157 (1er Etage)

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ BA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ 05 04
TÉLÉPHONE N° 475 | Adresse télégr. : LOCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Vệ sanh trong nhà.*
2. — *Quan quyền Toàn-quyền Le Gallen ngồi phi thoàn.*
3. — *Diễn thuyết.*
4. — *Kỷ niệm.*
5. — *Phòng Thương mãi.*
6. — *Cũng cứ mắn đó hoài.*
7. — *Namkỳ Lương hữu hội.*
8. — *Đồi mà.*
9. — *Lời rao.*
10. — *Chốc lứa hơn mấy năm trời.*
11. — *Thông báo.*
12. — *Oan kia theo mãi.*

VỆ-SANH TRONG NHÀ

Phần nhiều trong quốc-dân ta không giữ phép vệ-sanh mà dưỡng lấy thân mình. Đã biết rằng người sanh ra sống tạm trong cõi trần, song phải dùng phương thế chi mà thêm sự sống của mình hoặc dưỡng lấy sức mình cho mạnh, khỏi đau ốm. Người thiếu học-thức đã đành, còn kẻ có học, nhiễm sự văn-minh tấn-hóa, mà cũng không biết trọng lấy tánh mạng, bỏ phế không lo bồ dưỡng cho tinh thần tráng kiện.

Hỏi ôi! có mấy ai tìm xét đến phép vệ-sanh là đi gì. Dường ấy chẳng là nỗng công cho thầy Đại-Pháp đốt đuốc dìu-dắc đoàn con dân Annam vào đường văn-minh, mà chẳng mấy ai nhớ đều cạn thấy, gìn giữ các lời khuyến nhủ.

Vậy tôi xin trích-lục ra vài đều vệ-sanh vắn-tắt nầy đặng nhắc-nhở cho đồng-bang phòng ngừa các bịnh truyền nhiễm mà bấy lâu nay tàn hại sanh linh chẳng biết bao nhiêu mà kể.

Cách 50 năm dư, thiên-hạ chưa biết chắc quả cái căn bổn bịnh truyền nhiễm nào tất cả. Mấy ông bác-sĩ đồng rập nhau cho là bịnh mầu nhiệm, không hiểu cội rễ vào đâu, đi-thường quá lẻ. Các ngài lại trưng hô rằng tại nơi khí độc, hơi hám, mắt thường xem chẳng thấy.

Ông Pasteur mới tìm đặng một loại trùng nhỏ vô cùng, gọi là tế-vi-độc-trùng sanh ra trong châu thân con người và loài vật cho nên mới có sanh nhiều bịnh độc lạ tai lạ mắt.

Trong thế-gian, đâu đâu cũng có tế-vi-độc trùng. Loại nầy mông hại ta chẳng ngớt và ta cần phải lo phòng ngừa luôn. Nếu ta không thể chỉ mà tìm biết cội rễ nó, thì tất nhiên ta không phương dẹp gì mà trừ khử được những bịnh nó làm ra. Ấy vậy ta hiểu rỏ vì sao các bịnh độc sanh lây ra cùng và hại sanh linh nhiều như là bịnh-hạch (peste), trái (variole) dịch khí (choléra) vân vân.

Ta hãy ghi nhớ rằng các loại tế-vi-trùng cũng có loại vô hại và có ích lắm — có thể để mà nhập vào ngũ tạng của ta. Thường nó ở trong nước uống, trong không khí, trong vật ăn mà ruồi đậu kiến bu hoặc tay dơ cầm lấy; nói tắt một lời, dầu dưới đất, dầu trên không, nó đều có ở. Da thịt ta có trầy trụa chút đỉnh mà dính đất đó cũng đủ cho tế-vi độc-trùng tàng ẩn mà sanh sản. Cũng có nhiều loại côn-trùng — như là muỗi — cắn người nầy rồi cắn người kia mà sang độc cho huyết mạch.

Nay ta biết các lẽ ấy thì chẳng khó chi mà phòng các chứng bịnh truyền nhiễm; miễn ta biết cần giữ phép vệ-sanh sau đây, thì khỏi vương mang.

Nhà đặng sạch-sẽ thì cũng phải giữ thân mình cho sạch-sẽ. Hai đều ấy liên lạc nhau, có quan hệ nhau nhiều.

Mấy cái nhà bằng ván, cây, thì phải lau chùi trong ngoài cho thường. Mỗi tuần rửa nhà với nước khử độc crésyl là thứ thường dùng. Nhà nền đất cũng rưới nước đó.

Nhà vách gạch lâu lâu phải sơn phết nước vôi lại — trước là khử độc sau là sơn nhà lại cho sạch-sẽ.

Phải biết trong nhà, chẳng từ là nhà sạch dơ, thường có ruồi và muỗi. Dùng mùng chẳng có ích chi, nếu ta để cho cả trăm ngàn con ruồi bay đậu trên bàn ghế, đồ ăn nước uống chén bát v. v. Loại ấy trong mình thường có tế-vi-độc-trùng, đậu vào đâu dính nơi đó. Phòng ăn và nhà bếp thường bỏ phế không sạch-sẽ. Trong hai chỗ nầy, cần phải để ý mà đậy đồ ăn mà ngăn ruồi lại.

Khi cơm nước rồi, vật ăn chén bát phải dọn rửa mau mau, chớ khá để ruồi bu.

Rau và trái cây ăn sống thì phải rửa nước lã rồi ngâm chừng 10 phút đồng-hồ trong nước chín pha với một muỗng giấm, rồi rửa lại với nước sôi mà dùng.

Nước uống thì để chỗ nào cho mát mẻ, lu mái đựng nước phải đậy lại cho kỹ. Uống nước lọc không ích gì, tuy trong vẻo chớ không đặng sạch. Dùng nước nấu cho chín mà uống hay là khử độc với vài nhỏ teinture d'iode thì tốt. Gần nhà chẳng nên đổ rác rến, đồ tiểu tiện, vì quấn ruồi lắn nơi đó.

Tàu ngựa và mấy nhà trù chung quanh phải giữ cho sạch-sẽ và tưới rửa với nước crésyl mà lấy nữ. Ruồi hay đậu trên mình thú vật. Con thú nào có ghẻ chốc, đừng cho ở trong nhà. Cấm con nít chơi dỡn với chó mèo. Như nhà có nuôi thì phải tắm rửa nó cho thường, chớ để dơ mà lây bịnh cho người.

Đừng cho con-nít vô chuồng gà vịt, nhứt là chuồng bồ-câu. Phải nuôi gà vịt cho xa nhà.

Nếu giữ đặng cách vệ-sanh sơ lược nầy thì tức nhiên ta có thể mà lánh khỏi nhiều bịnh độc truyền nhiễm và khỏi tốn tiền mỗi năm phải tống quái tống ôn.

CỰU-TƯỚC.

Quan quyền Toàn-quyền Le Gallen
NGỒI PHI-THOÀN

Mới có tin rằng quan quyền Toàn-quyền ngồi phi-thoàn ở Hànội về Saigon. Bởi ngài thấy mấy việc ích lợi của máy-bay trước kia, như ông PAINLEVÉ, ngồi phi-thoàn đi Hànội xuống Haiphòng, như ông BOSC, quan Thống-sứ Ailao tin bay từ Hànội qua Vientiane, nên ngày nay ngài cũng muốn đi thử, đặng chứng nghiệm cái điều tiện lợi về đường vận-hành mới mẻ nầy.

Điển-tín ngoài Hànội gởi vô nói như sau đây :

« Tuy gành bãi Trung-kỳ phong vỗ bất kỳ mặc dầu, hai cái máy-bay, quan-tư GUAIZE với quan-hai GUERTEAUX, cầm lái đưa quan Tổng thống Đông-pháp với quan Thống-sứ, Ailao đã từ trạm Bạch-mai mà qua Col Napé bữa qua 13 Janvier lối 11 giờ 45 là giờ giỏ bắc đang nổi dậy.

Sau lại có thông-báo tiếp :

« Vì theo dãi Hoành-sơn bị mưa tro sa mù không thể qua Col Napé đặng quan Tổng-thống Đông-pháp với quan Thống-sứ Ailao phải tạm ngưng tại Vinh, nếu sớm mai nầy mà trời thanh, thì cất mình thượng lộ.

...

Bổn-báo cũng ước trông cho trời thanh-tịnh cho quan Tổng-thống lướt dặm đàng mây về đây, đặng cho trong bá tánh thấy mà tin tưởng máy-bay hữu dụng và vô hại.

DIỄN THUYẾT

Lời diễn thuyết của M. Trương-văn-Bền

(Tiếp theo)

Quảng-Đông-Ích

Viêng nhà làm đồ vàng đồ bạc của hiệu Mỹ-ký phố hàng Bông (Rue du Coton) và Nam-Bảo, phố hàng Đào, (Rue de la soie) rồi, tiện đường sang qua cửa hàng **Quảng-Đông-Ích**, của ông Ng.-văn-Nhượng, 38, phố hàng Cá, (Rue des poissonneries). Hiệu nầy bán đủ các thức hàng sắt, như đinh, kềm, búa, ổng khóa v. v..... lại có bán đủ thứ đèn, như đèn tọa-đăng, đèn treo; xem ra thật cũng khá lắm. Nói gì những đinh, ổng khóa, thật đồ chế tạo tinh-xảo, mới ngó thoáng qua, tưởng là đồ của người ngoại quốc. Khi bước vào, người coi sóc cửa hàng đó lật đật tiếp rước một cách trọng đãi; người vui lòng trò chuyện, nói khiêm nhượng rằng đồ nầy chưa được tinh-xảo, lần lần người cũng sẽ gia công làm sao theo kịp đồ của người ngoại-quốc.

Nhà làm chiếu Quảng-Tân-Hưng

Gần bên đây lại có cửa hàng chưng bày đủ các thứ chiếu của tiệm *Quảng-Tân-Hưng*, làm ra. Chủ là ông *Phan-Nga* và *Trịnh-văn-Đệ*, hai người chung nhau mà làm, ngày nay đèn từng khéo léo nầy đem ra đấu xảo. Nhà dệt chiếu nầy ở đường Đồng-khánh môn bài 43; nghĩa là ở gần bên đường xe điện chạy đi Bạch-mai, lại không cách xa trường Cao-đẳng Hànội mấy chút. Các thứ chiếu nầy đều làm bằng cây Cói, tựa tựa như cây lát của ta đây vậy. Đây không có đều chi lạ, xin nói qua các thực nghiệp khác.

Cửa hàng Đỗ-văn-Hiệt

Hiệu nầy chuyên làm đủ các thứ bàn chải, nệm lót chưn, ở tại đường Hàng-Thi, (Rue Borgnis-Des bordes) số nhà 51. Bàn chải làm khéo lắm, chẳng khác gì các thứ bàn chải của tiệm khách-trú bán trong nầy.

Tiệm Hiển Ích

Tiệm nầy là của ông Trần Cẩn, ở phố hàng Đẹ (Rue du Coton) số nhà 32, và Ngõ Trạm (Rue de Hà-Trung) số nhà 11. Hai nhà nầy chuyên dùng nghề sơn; lại chế ra đủ các màu sơn nữa được. Phải biết rằng Hà-Thành thiếu chi tiệm sơn của Nhựt, như hai ba tiệm ở đường hàng Trống (Rue Jules Ferry) và mấy tiệm mở đường hàng Cót (Rue Takou), đường hàng Bông v. v., nước sơn khéo bóng biết chừng nào, nhưng mà hai cái hiệu của ông Cẩn nầy cũng chẳng hề [illegible] nên cửa hàng của ông chẳng thiếu gì khách đem đồ đến giao cho ông sơn thếp. Tôi nhớ khi ông cũng có sơn đồ chạm bằng nước vàng kia nữa thì phải, nhưng cái đó là phần ít, chớ hiện ông lãnh sơn các món như sau nầy nhiều lắm : sơn xe ô-tô, xe ngựa, xe kéo, xe máy, tủ sắt v. v... Thật đáng

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

khen cái tài nghề tinh xảo của ông ấm Cân nầy lắm vậy.

Tiệm Đào-nguyên-Thanh và Đào-nguyên-Tân

Hai ông nầy là anh em, hùn hiệp nhau mà lập thành một kỹ-nghệ rất khéo léo, là đồ vật làm bằng đồi-mồi. Hiệu phát nguyên ra các thứ dùng như lược chải đầu của các bà đầm Langsa, muỗng, vá múc canh xúc cơm, cán cắm cũng toàn là đồi-mồi hết cả. Vốn đã biết cái xưởng kỹ-nghệ của quan Tổng-đốc Hoàng-trọng-Phu lập tại Hà-đông kia làm đồ các thứ, đều khéo nhứt hết, nhưng mà hai anh em ông nầy ráng công làm ra cũng được một mười một chín. Trong ta, thường thấy các nơi hiệu bán hàng Bắc, có bán mấy món xảo quí đó, ngày nay ra đến nơi, xem đến chôn, mới hay rằng cái nghề khéo đó thật cũng đáng để mấy lời khen ngợi. Phải, còn nhớ rằng, hôm ngày mới ra, dạo qua phố hàng Khay (Rue Paul-Bert) có gặp mấy đứa con nít nhỏ cầm muỗng, vá, và các đồ nhỏ nhỏ khác làm bằng ốc xa-cừ và bằng đồi-mồi chạy theo đưa hỏi bán; xem qua các thứ hàng đó, tuy là đồ làm bán lấy có, mà cũng khá lắm thay, thế thì các món làm mà đem phô trương nơi đô hội, thì các ông thử nghĩ các vật chế tạo nơi nhà có danh tiếng đó sẽ ra sao?!

Cửa hàng của ông Phạm-Giám

Ông nầy là cai làm nón ở nhà « Nông-thương bảo-toàn: » ông chế tạo các thứ ghế làm bằng lát, các thứ ghế bằng mây mặt, và các món cần dùng khác bằng mây. Những đồ bằng mây, như « Hoa-li » nhỏ, hộp đựng thuốc hút, v.v. bán tại các cửa hàng Bắc đây, thì cũng giống in như các món đồ của ông nầy chế tạo ở ngoài; song cái phần kỹ lưỡng khéo léo có lẽ được phần trội hơn.

Đồ mây chế của ông Ng-quang Đoan

Xưởng ông nầy làm đây, chẳng phải ở về Hanoi, ông lập tại làng Trà-liệt, tỉnh Bắc-ninh, cách ra châu-thành Hanoi không mấy dặm. Ông cũng chế tạo các món đương bằng mây như hiệu của ông Phạm-Giám kia vậy, tưởng không cần nói cho dài thêm nữa. Cái ngày giờ nói đây, xin để dự nói qua mấy cửa hàng lớn khác.

Sau tiếp

Người có dự thính
L. H. M.

Chỗ sái

Trong bài diễn thuyết số báo 862 khoản nói về ông *Băng* ông *Giao* và ông *Phu*.

Xin hãy đọc ông Băng ông Giao và ông Hoang.

Kỷ-niệm

Chợ Phiên Hànội đã hết, các quan đến viếng đâu về đó, mấy ông phái-viên, của Nam-kỳ mình cũng đã về rồi, những việc đã choán xem ngoài Hànội, nhứt là kỹ-nghệ, mỗi ông đều có một cái tấm tình quyến luyến, để vào lòng làm kỷ-niệm, phòng mỗi khi thong thả lấy ra mà suy xét việc nầy hay, việc kia giỏi, hoặc hơn ai, hoặc sụt ai, mà chắc chắn là không sụt với Nam-kỳ mình đâu, có lẽ với ngoại bang mà thôi, là vì Nam-kỳ mình chưa được rành cái vẽ kỹ-nghệ cho lắm.

Rất nên uổng quá!

Phòng Thương-mại SAIGON

Cũng như ông huyện Của và Hội Khuyến-học, Phòng Thương-mại Saigon có lập đủ lớp để dạy nghề, đánh máy, viết tắt, địa dư, luật buôn bán, tiếng Anglê, Tài-công, Toán-bút; mỗi buổi chiều hoặc từ sáu giờ chỉ bảy giờ, hoặc từ tám giờ rưỡi đến chín giờ, đều có một ông Tây tâm thầy.

Học rồi chung niên cũng sẽ thi cử chọn lựa trò giỏi mà cho bằng-cấp để giúp cho nhà-nghề, nhà buôn.

Trò nào muốn học phải xin đơn tên vào sổ.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	
Trường nào không cho học-trò la túc nhà ngủ (ai như nhập học thì phải vào trường luôn ngày).	HỌC- ĐƯỜNG

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba lrường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Cũng cứ mừng đó hoài

Ngày 10 Janvier rồi đây, lối tám giờ rưỡi tối, tại đường Georges Guynemer xưa kêu là đường d'Adran chợ bên-thành cũ, có xảy ra một việc, — việc chẳng phải là ít có, việc xảy nhiều khi bất ý không ngờ của mấy anh coi xe hơi hoặc chệ dầu xe hơi. Chẳng vậy người trên đống đá gò [illegible] làm hư hại cháy nát cả xe, tưởng khi nên ghi lại mấy lời để cho đồng-bang được rõ.

Cái xe hơi số hiệu C. 775, giấy chợ Nguyễn-văn-Đạt, 23 tuổi cầm tay lái, ngày đó ở đường Paul-Blanchy, đậy xuống chợ bến-thành cũ, ghé tiệm Bình-Tích, bán đồ gia-vị, tại đường Georges Guynemer đặng mua dầu « săng » châm vào binh cho đầy; khi mua xong, anh « sốp phơ » liền mở thùng xe cho tên làm công trong tiệm là Sam-Dương đem dầu ra rót.

Trong lúc đó, Đạt thấy Sam-Dương tay hiện đương nâng thùng dầu « săng » mà miệng lại ngậm thuốc điếu, liền la biểu nó bỏ đi. Chẳng dè khi Sam-Dương đưa tay cầm lấy điếu thuốc đặng bỏ đi đó, tàn thuốc rớt vào đầu phát cháy. Sam-Dương hoảng hốt, ném thùng dầu « săng » ra, thì quanh thùng chỉ cháy một cách dữ tợn; còn trên xe bị chút đỉnh dầu rớt cũng bắt lửa, người chạy lại chữa hết sức mới khỏi được. Khá, tuy xe bị cháy, mà bình dầu « săng » vừa để dầu vào đó, không có thiệt hại đến, mấy xe dầu bị cháy một đôi nơi mà chẳng hề chi.

Nhưng vậy chưa phải bấy nhiêu tai hại đó mà hãi, khi Sam-dương hoảng hốt liệng thùng ra, thì có tên Nguyễn-văn-Chính, 20 tuổi, coi máy xe của ông Nguyễn-ngọc-Thơ, ở gần bên đó, bị dầu tạc vào mình, cháy tay và chơn, song thương tích chẳng nặng gì bao nhiêu.

Cái tai-hại nầy làm hao tổn chừng 350$00 mà trong 350$ đó có lẽ chủ xe chịu lỗ lấy phần nửa, tên Sam-Dương chịu thiệt phần nửa; hai đàng còn đang tính êm với nhau.

Thật lấy làm sợ thay; biết cái mãnh-lực của dầu « săng » là dường ấy, mà người vẫn chẳng giữ cho cẩn thận; kia cái gương xe bị cháy nơi đường Boresse hãy còn rành rành đó, sao chẳng soi gương. Nào báo chương Langsa, nào báo chương quốc ngữ đã nhiều lần kể nả sự rủi ro về xe hơi, mà xem chừng chẳng có ảnh-hưởng gì cho mấy anh « sốp phơ » tài cả.

MINH-ĐÒNG

Nam-kỳ Lương-hữu Hội

Thông-ngôn các nhà Trạng-sư, Trường-tòa, Note, và Sanh-đic.

Đại hội ngày 26 Décembre 1920

Lời bàn nghĩ

Tuân y điều lệ 30 trong tờ thể lệ của hội, các viên chức các nhà đồng tề tựu lúc chín giờ, ngày 26 Décembre 1920, có ông Nguyễn-v-Đượm làm đầu.

Có mặt:

Ông Nguyễn-văn-Đượm, Hồ-v-Kính, Hồ-thới-Vận, Tạ-quan-Đắc, Nguyễn-công-Hòa, Nguyễn-v-Lúa, Nguyễn-v-Chơn, Lâm-tấn-Bảy, Lê-văn-Giỏi, Võ-v-Ngân và Đặng-trọng-Dưỡng.

Có ôn. X. de Condappa, đầu phòng nhà ông Girard, Trạng-sư, tuy chưa phải người hội, nhưng ông Hồ-v-Kính có mời đến dự thính.

Hai ông Thơ-ký của hội là Nguyễn-minh-Mai và Trần-thiện-Quí vắn mặt, nên ông Bổ-trung-Tuân tạm dụng.

Khởi hội, ông đầu hội Nguyễn-văn-Đượm, đọc một bài như vầy:

Các quí hữu đồng-nghiệp.

Năm 1919 nhằm ngày 9 Octobre đại hội đã có cử 12 vị viên chức để săng-sóc công sự của hội, thì cũng là đại hội đó cử tôi làm đầu, ông Ng-v-Lúa và ông Nguyễn-công-Hòa làm phó; ông Trần-thiện-Quí và ông Ng-minh-Mai làm thơ-ký và phụ thơ-ký, ông Hồ-v-Kính giữ tiền, ông Lê-kim-Ngưỡng làm phó, ông Lê-văn-Gán, Phạm-ngọc-Chấn, Tô-ngọc-Chánh, Nguyễn-v-Kiết và Nguyễn-chấn-Thọ làm phái viên. Còn qua năm nầy, một là hết mấy ông phải tuyển cử lại, theo điều lệ 17 và 18 thể lệ của chúng ta.

Tôi xin tỏ cho trong chư quí hữu chưa rõ sự ông Nguyễn-minh-Mai thơ ký phụ của chúng tôi, vì chuyện nhà mà không có ở Saigon nữa, đã lâu rồi, song chẳng quên tình nghĩa của đồng từ khi đến nay ra khỏi mặt, còn ông Lê-thiên-Nhượng và Trần-thiện-Quí, người thì lãnh làm thơ ký người thì phụ coi tiền, 2 ông cũng bị công việc nhiều, cũng không giúp hội cho cần được công việc, mà hội ta từ ấy đến nay cũng không quên cái trách nhậm của mấy ông còn đó luôn luôn.

Năm 1919, khi xin vào hội thì có 66 vị, mà có 31 vị giữ lời khi thì gởi thơ trong mấy kỳ đại-hội khi có mặt đến hội, và trong số 31 thì còn có 15 vị có đóng tiền vào hội khi đầu, và tiền đậu mỗi tháng, còn dư lại mấy vị kia thì bặt tăm, không hiểu vì làm sao mà không đóng mà cũng không thấy cho mình rõ vì cớ làm sao.

Qua ngày 6 Novembre 1919, bổn hội tính sẽ xuất 20 nguyên bạc, đặng mua một tấm bảng đá cẩm thạch, cúng cho ông Bézard là bạn đồng nghiệp của chúng ta khi sanh tiền làm nhà ông Crémazy, trạng sư, nay bị vô phước nơi chiến địa.

Số bạc xài nầy, xin chư quí vị, rồi đây sẽ liệu định, như trang lòng chư quí vị, thì bổn hội sẽ tuân hành, làm tấm bằng lấy mà gởi về mẫu-pháp cho gia quyến ông Bézard.

Kỳ đại hội nầy, lẽ thì phải hội lồng tháng chạp Décembre) 1919, mà mắc ai cũng vậy, lo cử hội đồng Thành-phố phải trễ, mà rồi từ đó dến nay, bổn hội cũng quên không có mời hội nữa. Sự trễ nãi nầy cũng chẳng nên chấp trách, cũng bởi tại nhiều cớ thường thường đại hội hay trễ, ít khi mà đúng theo lệ được; vì lại cái số bổn hội đã ít người, mà bị ông thủ trả tiền, ông thì không nhận trả chi hết, chúng ta cũng chưa hiểu tại sao vậy.

Ngày 12 Décembre 1919, bổn hội có bàn nghị về sự giúp tiền cho thân tộc người vô phước của nhà hội y thể lệ của chúng ta, điều thứ 2 chương thứ 3.

Bổn hội hay ông thơ ký về bày tỏ sự ấy cho chư quí vị ngài rõ liệu định.

Trong tháng Février 1920, bổn hội có viết giấy mời quí vị đặng một số tiền, trong chư đồng nghiệp, mua một tràng hoa mà cúng cho bà Huỳnh-đăng-Vị đốc phủ-sâm, tuy ông nầy chưa có vào hội mặt thanh, chớ thuở nay, ông săng lòng tương ái, hay ra công kêu bạn đồng nghiệp đậu tiền nhau mà giúp cho các bạn đồng-nghiệp của mình khi hữu sự hoặc là bà con thân [illegible] bạn đồng-nghiệp

[illegible] Mai, thì bổn hội lại ủy thơ cho quí vị hay, đặng cho bổn hội xuất nết 30 đồng, mua một tràng hoa cúng cho ông Capitaine Bổ-hữu-V., khi quan tài dam về đến.

Đã biết rõ trong thể lệ của mình không có dự xài, mà bổn hội cũng phải làm sự tổn phận cho rõ ràng hội. Tôi

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất** ở **xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

tưởng chư đồng nghiệp cùng một ý mà đành lòng với bổn hội về sự phí nầy.

Còn qua tháng Juillet, thì bổn hội có chung đậu, nội bạn đồng nghiệp mua một tràng hoa nữa, cúng cho bà thân ông Kính. Đã biết rằng ông Kính là chức việc đương niên của bổn hội, nhưng tại vì, sự bàn nghị xài về khoản nầy, thì đại hội hứa có bàn nghị mà liệu định.

Rồi lúc đầu tháng nầy, thì bổn hội có xuất hết 30 đồng, đặng mà gởi cúng cho bà Lê-khiêm-Nhượng ở Bentre là bạn đồng nghiệp của mình, sở xài nầy cũng y như lời bàn của bổn-hội ngày 12 Décembre 1919, mà Đại-hội cũng chưa liệu định, để rồi cũng xin các đồng nghiệp gia tâm xem xét mà liệu định luôn thể.

Tôi tưởng phải cho chư đồng nghiệp hay, vì nhiều người xa chưa hay, trong khi Đại-hội của các quan Trạng-sư tại Saigon, và Caomiên, lúc tháng Octobre năm rồi, bổn-hội có bàn nghị phải xin lương tháng của chư đồng nghiệp phải thêm, cho nên bổn-hội có trao cho ông L. Girard, là Trạng-sư Saigon, mà lại Đổng lý phòng Trạng-sư, một lá đơn, thì ông L. Girard có đam ra mà đọc giữa hội, nhưng các ông chưa biết tính lẽ nào. để rồi đây tôi cũng kiếm hỏi lại coi, mà tưởng khi bổn-hội phải vào một lá đơn nữa cho chủ mình mà nhắc lại, có lẽ phải hơn.

Ở CHƯ ĐỒNG NGHIỆP

Trước khi nghe các lời của ông Hồ-v. Kính là người coi tiền của hội, tôi xin để cho tôi phân trần với mỗi vị đã sẵng lòng, nghĩ lại mà ủm cái công của bổn hội đã thay mặt cối lời mà làm các sự cho hội từ ấy đến nay. Thì phải tưởng là, nếu không phải là sự đồng tâm hiệp ý nhau trong đám Trạng-sư thông ngôn, No-te thông ngôn, Huissier thông ngôn, Syndic thông ngôn, trong xứ nầy, thì có lo gì mà lập cho nên hội mà làm gì, mà tôi lại thầm tưởng, dầu hội mà nên rồi, mà không làm chi cho rỏ ràng cho cái đám đồng nghiệp của mình đã nói trên đây, lại với hàng thông ngôn Niếc-ty, thông ngôn Bách-phân xa gần là hàng có danh trong Đông-Pháp, thì sẽ cùng nhau mang tiếng chung hết, chư quí vị cũng choán rỏ biết rồi. Sự mang tiếng dầu ít dầu nhiều ấy cũng tới tại nơi mình làm ra cũng chẳng khác chi mấy cậu đắc môi rất nên lợi hại, mượn tên thông ngôn Trạng-sư mà làm nhiều sự án mạng đại hình. Làm cho xấu hổ lây chung cả, trong đám mình đây cũng thường có bị, nhưng tôi không có ý muốn nói tên ra, chư quí vị xét kỹ thì cũng thấu biết được.

Xin mời chư quí vị hiệp với tôi một lòng mà tung hô.

Phansa vạn tuế
và Lương-hữu mình vạn tuế.

Hết thảy vỗ tay. *Còn tiếp.*

Đối mà !

Cũng trong một ngày 10 Janvier mà xảy ra hai việc không cách mấy giờ đồng hồ, kia bị hư hại, đây vui, ngộ thay, nghĩ ra cũng đáng tức cười cho người vô ý.

Lối 5 giờ chiều, Ông V.., đi xe máy đến tiệm bán đồ gia-vị A-Hi, đường Catinat mua đồ. Bởi lòng sợ trước, quân gian lại mượn xe mình, nên không dám dựng ngoài lề, đem để kỳ bên vách tiệm phía trong, nào hay cái viên-ly đó chẳng tránh khỏi sự cận ưu nầy.

Khi mua xong, lật đật ra lấy xe đi. Úa ! ! lạ thay ai học phép thuật đổi xe mình rồi ! Chánh chỗ mình, để cái xe *Wonder* rất đẹp rất tốt kia sao bây giờ lại biến hình ra xe Sphinx cũ mèm như vầy ! Cũ thật, song xem dáng cũng, có săn sóc lau chùi nên xe cũ ước cũng xài đã đôi ba năm rồi mà chưa dải bận. Tìm quanh tìm quẩn, xe ơi xe hởi ! nào thấy đâu xe, bụng bảo dạ rằng cam chịu lấy cái phép thuật nầy kẻo phải nhọc tâm thiên lý. La ó một hồi, khoe xe nhứt hạng, không đâu dám bì ; rầy tiệm A-Hi, cự nhân-công A-Hi, sao chẳng coi chừng giùm chút, rồi ông V... cũng phải đành nhận xe đó làm chưn mà tạm lui.

Thằng một hơi lên « bót » nhứt, cớ rỏ ngọn nguồn, sau rốt—giận thì nói vậy — xin cho phép mượn cái « *xe chẳng phải của mình* » làm chưng tạm trong ít ngày, chờ « *xe thiệt của mình* » kiếm không được rồi.., rồi sẽ tính.

Ngày sau, hồi tản sáng, có một ông L... nào cũng chạy lại « bót » nhứt, đi xe hiệu *Wonder* mới tinh hảo, chói bóng lòa... Thiên hạ sinh nghi có lẽ xe mượn của ông V... hồi hôm qua rồi đó. Quã vậy chút ; ông L... khai rỏ đầu đuôi rằng : Hôm qua vào tiệm A-Hi, sau ông V. . . một chút ; sợ « như ông V. . . nên đem dựng xe mình gần xe « ông ». Mua xong, lại lấy xe của « mình » mà thượng lộ.., chừng về đến nhà, mới hay rằng mình đã lấy lộn xe của ông V... ông L... lại tiếp ; khi vào không thấy xe nào khác hơn là xe của ông V. tưởng xe mình nên chắc rằng lộn xe của ông V. chớ chẳng phải xe ai.

Cho kêu ông V... lại, nói cho ông rỏ đầu đuôi ; nghe qua cười nức bụng và lấy làm khoái chí mà thấy xe mình may mà lại vào tay ông L. lương thiện bằng chẳng vậy bao giờ chim số lòng còn mong trở lại.

Khá xem kỹ rồi sẽ lấy xe, chớ có làm vậy mà hại người buôn bán.

MINH LONG

Dùng kiến hiển vi thì thấy

Da của mình có cả muôn lổ lông nhỏ nhỏ. Những lổ lông nầy trước [illegible] vật dơ dáy của gió đưa đến phải bị bít, thì phải xô nó ra, như muốn cho được mịn cái da và màu nó tươi tốt. Muốn giữ cho da tốt và tươi, thì phải giữ mấy lổ lông cho sạch sẽ và trông cho nó có chỗ mà thở hơi. Sabong Cadum bọt và nhớt nhiều, vô sâu trong lổ lông được và đuổi sự dơ dáy, và bụi ra thì tự nhiên da trở nên mát mẽ và tươi tốt.

Tiệm nào cũng có bán, giá có 2f50 một miếng.

Giấy bai-cắt không giả

Nghe đồn Saigon có bắt đặng giấy bạc hai cắt giả.

Ấy là tiếng đồn huyền vi hiểu lầm, kỳ thật từ ấy nhẫng nay chưa hề thấy có giấy hai cắt giả.

Chủ nhà Băn Đông-Pháp khả quyết cùng là rằng tiếng đồn ấy phi, lại tiếp rằng tại nhà in, là giấy bạc cắt có thêm danh hiệu « *Chaix Paris* » bên bề trái, nên người lầm tưởng giấy có hiệu *Chaix Paris* đó là thiệt, còn giấy không có hiệu *Chaix Paris* ấy là giả.

Kỳ thật, hai thứ giấy bai cắt chưa hề có giấy giả.

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . .

Trường nào có thầy dạy Luân lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . . .

Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .

Nhơn tiết Nguơn đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Chốc đà vừa mấy năm trời

Gió sao gió chẳng quạt sầu,
Ngày xuân đằng đẵng để rầu cho ai.
(Dịch Đường thi)

(Tiếp theo)

Đêm khuya canh vắn, tâm lụy dầu hao, mỗi cảm tình — khi nghe qua rồi kia — phát-hiện những thao thức một mình, toan nhắm mắt yên giấc khôn xong. Thương xót bấy cho ai, buồn bã bấy cho ai, tình cờ chẳng hẹn mà nên, hương-tình thường tưởng vọng, chung-tình lại phân-vân ! Hương tình của ai chẳng biết có từ bao giờ, ôm ấp nặng được bao nhiêu, mà ngày hay phô bầy mọi nổi, khó toan liệu thấy cho một kẻ thiếu-niên đương đứng trong cái địa-vị như chàng đây. Thênh thang nhân-duyên, bâng-khuâng tâm sự, cảnh ấy tình nầy, hỡi khách đa-tình trong cung-nguyệt kia có chơi-vơi cũng như ai mấy lời tâm sự chăng ? có ngậm ngùi dùm cho ai non nước thờ-ơ chăng ? Cân nhắc thâu đêm, giấc xuân trằn trọc, ngập ngừng khó nổi nói « không », ngùng ngại hứa đều rằng « có » vẩn-vẩn vơ-vơ, mà ngoài sân trăng đã xiên mành, lâu nam năm vùi trống điểm. . . . . .

Ai đó là ai ? — Chưa nói rõ ngọn nguồn tưởng khi cũng hiểu liền ai đó là nàng *Nguyễn-xuân Mai*, người quyết giữ lòng sắt đá cùng kẻ thiếu-niên kia. Nào ai có ngờ nông nổi, mà thường khi chọi mặt, trò chuyện mấy câu, tấc lòng dan-díu dường muôn phô bầy trong lời ăn tiếng nói. Lạ gì cái thói hữu-tình, kỳ thay lòng khách đa-tình, đó ai giữ được cái hình tự nhiên, một ngày vắn mặt, xem tợ ba thu, mượn đều mua khế bán chanh, để cùng nhau thấy mặt, bỏ những khi tưởng vọng đêm thanh. Kìa đó nầy đây, một ngọn sông con làm giới-hạn, thường khi *Nghĩa sĩ* đến nhà bạn gần nơi đó, chuyện trò trà nước; lại những đêm hôm trăng tỏ, vầy cuộc dưới bóng trăng thanh, ngâm thi đọc sách, giọng hát câu ca, cuộc cờ đen trắng, làm cho ai áy-náy tấc lòng, thêm mối cảm tình chan chứa. Chàng *Nghĩa-sĩ* nào có biết rằng cái giọng lý tiếng đờn, ngâm thi đọc sách đây là một mối thộn tâm cho ai ; cứ thường đêm đến nhà bạn bày cuộc vui thú với non sông. Ôi ! ví chàng thấu rõ ngọn nguồn, nào chàng còn dám đến đây, bày ra công cuộc, để hầu mua cái bình tịnh cho tâm hồn của *Xuân-Mai*.

Sông « Tương » một dải nông trờ, cảnh-tình xuôi khách cảm hứng, nhiều lời tâm phúc rập ranh, bên trông đầu rọ bên chờ cuối kia ! *Bí-mật* thay cái bịnh « ái-tình », khó mà giải-quyết ; cái mãnh lực của ái-tình dễ thua, dễ kém hơn cái thiên cơ bất lậu kia sao. mà bỗng không vừng nguyệt cuôn về trên không ! ? Kìa « Thần ái-tình » (A. de Musset) có nói rằng : « Tôi hỏi ngươi, cái dây chỉ cứng « hơn loại kim, bền bỉ hơn loại kim, « mà ai ai không đụng đến được, không « thấy rõ được ?— Cái thói gì mà gặp « gỡ một cô nào, nói với cô một lời, « liếc cô một cái, rồi chẳng bao giờ « quên đi ?... Sao ý chuộn người nầy « hơn người kia, nếu giải được, thử « dãi ra xem... ». Thế thì, khối tình ai kia đã nặng, đem tấc lòng muôn chung ngàn tứ, để cùng ai đây trăm năm bến dai tơ tóc, nguyện nói thề sông ? !

Vả, nầy đây kia đó, ngọn sông đùng với bạn, lại dễ thường lấy đó làm nơi hội ngộ; hội ngộ nào có phải như ai xưa kia mà bên lời hẹn-huyền. Bên lời vạn-phúc, hội ngộ một cách bâng khuâng thay ; liếc mắt tình đưa, nhưng hoa mìn miệng, chốn chỗ nước mây, hai bên đông mặt. Cái còn lưới, còn nước còn non, dầu chẳng duyên nợ, muôn đẹp, thôi cũng đành bương lửa chắt-chiu.

Buổi còn thơ-ấu, — đây là theo lời bạn thuật lại — cái xuân nào biết là gì, thường ngày cùng nhau chơi bời quanh nhà trước ngõ, lần lần kết thành một mối bạn bầu rất là thân-ái, rất là liên-lạc. Khi chung cùng thêm vài ba bạn đồng niên đồng kỷ, đắp đất nắn [illegible] người coi sóc, [illegible] đồng xanh, tìm góp hoa xinh cỏ lạ, bày cuộc bán buôn, nấy chai đường bò kẹo, chình rượu, chun chè giả định thấp cao, kéo nài nhiều ít ; khi trải dọc theo mé ngọn sông kia, lấy giấy lận nên

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

tàu, thả xuôi dòng nước.... Tình bầu nghĩa bạn, buổi còn thơ-ấu nầy, còn chi được thoả dạ hơn. Cái thân-ái đã ghi vào trí của ai kia, ngày nay kết thành một mối cảm tình đặc-biệt; con sông nầy nào ngờ sau nầy là một dãi sông « Tương », cái bến thả tàu nào để là một nơi « Lâm-Túy » cái mối cảm tình « hương lân » nào hay là cái cảm tình « cốt-nhục ».

T. Minh Dõng

(Sau tiếp)

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(*Nouvelles du pays*)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 8 fr 50

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$40

NAM-KỲ

(*Cochinchine*)

SAIGON.

Mất

Thầy Ng-văn-Ch... 28 tuổi, làm việc nhà máy rượu Langsa, ở đường Mac-Mahon, môn bài số 20, có mất một cái bóp-phơi đựng một lá giấy thuế thân làng Tân-lâu (Cholon) một cái giấy, đồ giặt tiệm Vinh-Lợi, một số bạc 10 đồng và một cái biên lai 9$40.

Xí được

Có người xí được ngoài đường một gói bạc 8 cái giấy 1$00, một cái giấy 5 cắt và năm cái giấy 1 cắt, cọng hết thảy là 9$00 Bạc ấy đã nạp quận thứ nhứt.

Đề 36 con

Sở tuần thành mới xét trong một cái nhà lá cao cẳn, ở gần ga Xóm-Dầu, cách chừng 10 thước, phía tay trái, bắt đặng tên chệc Hà-Phai, 28 tuổi, bang Quảng-Đông, số giấy 27251, là chủ chứa đề 36 con. Lúc linh vô bắt thì nó đương biên đề. Bắt đặng 305$91, bạc giấy 5 cắt, hai cắt và một cắt. Lại cũng bắt đặng giấy ra thai và giấy nói rằng một ngày xổ hai lần: Sớm mai 11 giờ, tối 8 giờ.

Hỉ-tín

Mới tiếp tin ông Simon Lê-văn-Nghi Nghiệp-chủ ở Cầu-kho mới dự tiệc mầng về cuộc người cưới vợ cho con là M. Lê-văn-Xuân, làm bạn cùng cô Lê-thị-Huê, ái-nữ của ông Lê-công-Hoằng Nghiệp-chủ ở Phước-long.

Bổn-Báo kính mầng cho hai họ một nhà, phỉ duyên cầm-sắt.

L. T. T. V.

Thuốc dán Cadum

Trị các bịnh đau da

Thuốc dán Cadum là món thuốc đã cứu cả muôn ngàn người nhiều năm bị bịnh đau da, trị trọm rấn mắt mà không chịu hết, ai mà dùng thuốc nầy, thì ngủ được an giấc.

Nó dứt được sự ngứa xót và êm ái tức thì phải mạnh Dùng nó thì tránh những bịnh đau da như Eczéma, boutons, dartres, gales, éruptions, furoncles écorchures, teigne, coupures, plaies, brûlures.

Lời rao đấu giá

Chí ngày 25 Janvier 1921, 9 giờ sớm mai mà thôi tại Tòa nhì Chánh-phủ Saigon, thầu sẽ khai phong coi. cho chịu lãnh may áo quần cho surveillants khám lớn Saigon và ngoài Côn-nôn (Poulo condor).

Muốn coi cho kỹ tờ giao ước đến Tòa nhì mà xin coi.

Bông sứa anh Bảy đi đâu đó ?

TẾT ANNAM NẦY, ĐI-ĐON TÍNH ĐI ĐÂU ? ? ?

Trước khi đi du lịch mấy nơi thành thị ta nên đặt đóng một ĐÔI-GIÀY và mua một cái NÓN thiệt tốt theo kiểu kim thời. Muốn được vừa ý ta cứ lại tiệm hoặc viết thơ lại tiệm M. NGUYEN-CHÍ-HÒA ở SAIGON, ĐƯỜNG CATINAT, số 83, là một tiệm ĐÓNG GIÀY và LÀM NÓN CÓ DANH TIẾNG NHỨT HẠNG trong lục-tỉnh và lại có mua thiệt nhiều các MÀU DA ở BÊN TÂY lại. M. NGUYỄN-CHÍ-HÒA mới được BẰNG-CẤP (DIPLOME de MÉRITE) của HỘI ĐẤU-XẢO MỸ NGHỆ BAN KHEN, tiệm nầy cũng có BÁN SỈ giá thiệt rẻ mấy món nầy : GIÀY-HẠ DA-LÁNG, GIÉP DA-LÁNG và NHUNG đủ màu, GUỐC-BẮC QUAI NHUNG, NÓN-DA bên Tây mới lại, vân vân.

Nhớ nghé : ĐI-ĐON có mua món chi kể trên này để dùng TẾT sao, cũng phải nài cho được hiệu NGUYỄN-CHÍ-HÒA mà mua, đừng có mua bậy từ mấy chỗ khác mà không được tốt. À, ĐI-ĐON có anh em cùng nên dặn họ như vậy kẻo lầm, Thôi anh đi nghé để tôi lại đó đặt GIÀY và mua NÓN trước, kẻo để trễ quá họ làm không kịp.

C.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thạnh ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may ao ; vân vân......

BÙI QUANG-NHO

Bêntre.

Nº 123) FEUILLETON DU 17 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai (*Tiếp theo*)

« Tay bưng li kề miệng, và nói và liết và cười, làm cho tôi, tay cũng bưng li đưa lên mà bao nhiêu tâm trí của tôi đều bị cái tinh thần, cái điển-lực của cặp nhãn nàng rút hết. Bởi vậy tôi đã cạn li, mà li chưa rời miệng; tay nhẳng còn cầm cứng đó mà trơ mắt ngó nàng; mà trong cái cách nhìn ngó như thế, chẳng cần giải ra Lê-quí-hữu cũng rõ có sự mặn hơi nồng bởi lòng tư dục. Lúc đó tôi tưởng chắc, nếu chẳng có bầy bò-câu đậu trên nóc nhà và rỉa lông và rình coi, chẳng có bầy cá-tra lội dưới ao-hồ và trừng và lén ngó, thì cái tình sắc dục của tôi, cái tư trào của tôi, chẳng bề chịu để cho tôi ngồi yên, chẳng buông chén lết lại ôm nàng mà hun cái đôi mày liễu, cắn cái cặp môi son của nàng cho thỏa tình trong giây phút. Bị sợ lúc bạch nhựt thanh thiên mắt tọc mạch tìm-tòi mà thẹn, nên tôi ngồi trơ, ví chẳng khác hình cây tượng-gỗ của ai đem để đó. Chừng nghe có tiếng vẳng vẳng bên tai, tôi giựt mình tỉnh giấc say mê, mới hay nàng hỏi tôi chi đó ; nhưng mà, nào biết hỏi chi ! Thấy bộ tôi lơ-lãng, nàng hiểu ý tôi nghe không kịp lời nàng, bèn kêu tôi mà hỏi lại: « Hồ-lang....., Hồ-lang...., Hồ-lang tính chừng nào lên đàng, đi tới nơi săn-bắn ? » Tôi mới đáp : « Ngày giờ còn đâu mà đi ! Vì sáng mai phải vào hầu, tôi tính nội ngày nay trở lại. » Nghe dứt, nàng ngó tôi cười cách mơn trớn mà tiếp rằng : « Nói vậy vì thiếp làm mất hết ngày giờ của Hồ-lang, mất cả cuộc vui của Hồ-lang, vậy thiếp cam-chịu lỗi. » — Tôi liền cười ; trong cái vẻ cười của tôi có dấu yêu, dường như đáp lại, nàng có lỗi chi mà cam chịu. Nàng lại tiếp nói : « Té ra nhọc cộng mang súng ống thuốc đạn theo mấy ngày mà không ích gì tất cả. Mà thiếp tưởng, bận về dọc đàng, [illegible] cũng có chỗ dùng chớ lẽ nào không. »

Tôi cười hì-hì và đáp lại rằng : « [illegible] lại không; nếu chẳng dùng đặng [illegible] chẳng dùng dọc đàng, thì cũng đem về nhà để dành ; chớ thuốc-đạn ai lại [illegible] không mà sợ ! » Dứt lời, tôi còn tiếp cười ; nàng hiểu ý, nên cũng cười [illegible] háy tôi ; ửng đỏ mà đào, xem tuồng [illegible] thẹn.

« Giây phút nàng lại hỏi : « Nói chơi chớ, chàng tính chừng nào trở về nói cho tiếp biết, đặng thiếp có sắp đặt việc hành trình ? » Tôi trả lời : « Thế nào cũng phải lên đàng cho kịp bây giờ, đặng trong đêm nay, lối chừng mười giờ, mình tới.

— Thế thì phải nói cho phu-kiệu sớm biết đặng họ lo cơm nước rồi đi; còn phận đôi ta phải vào cảm ơn vợ chồng ông chủ nhà và nói cho người hay mình tạ từ dời gót. » Tôi nghe phải, liền ừ, rồi đứng dậy bưng li và tách vào nhà, kêu phu-kiệu dặn-dò và mời vợ chồng chú xã vào nói chuyện Nghe tôi để lời cảm tạ và từ qui, vợ chồng chú xã theo cầm ở lại xê qua sẽ về mà cầm hoài không đặng. Tôi nói : Vì phải về cho kịp đêm nay đặng nghỉ, sáng còn hầu việc. Nhắm thế cầm không đặng, chú-xã hối vợ sửa tiệc tiễn-hành. Trà rượu linh-đình, chuyện trò không ngớt, tới mười giờ, mãng tiệc, đôi đứa tôi mới lên kiệu dời chơn ; lúc chia cách vợ chồng chú xã cũng ngậm ngùi, theo đưa vài dặm.

« Lê-quí-hữu có cần tôi phải kể chuyện dọc đường cho chăng ? Tưởng chẳng cần, một lời nầy cũng đủ. Lúc trở về võng bỏ không; phu-kiệu thường đổi vai thay gánh ! Dọc đường Mang-mền chiều gì, phu-kiệu ngó thấy kêu chỉ cho tôi hoài mà tôi không thấm-bấn ! Phong cảnh bận về nhìn khác hơn bận đi ; tôi ngó chi cũng là vui ; lại chẳng phải vui thấy mà thôi, mà tôi cũng vui nghe, vui mà nghe người phường-phố nói : « Vợ chồng ông Hồ-cảnh-Tiên về đó ! ! ! »

« Về tới nhà mười một giờ khuya ; tôi tính trả tiền cho võng-kiệu. Khi trả rồi, tôi biểu phu kiệu mau về nghỉ đi kẻo trót đã mấy ngày mệt mỏi. Phu-kiệu đồng nói : « Thật đàng xa, gánh nặng, đáng lẽ gì mệt le-lưỡi chớ, mà chẳng biết sao, mấy anh em tôi, khiên hai ông bà, nặng mà chẳng biết mỏi vai, chạy mà không mỏi cẳng ; sức ước còn chạy đặng mươi dặm ngàn ! »

« Phu-kiệu vòng-ra về rồi, tôi hối con tớ dọn đồ nguội ra, Hai-Châu với tôi, chén tạc chén thù cho sự duyên hân-hỉ. Kêu con tớ ra đứng trước hỏi thăm chuyện nhà trong mấy ngày vắng mặt ; Con tớ thấy vậy cũng vui, nên khi nói, hay liếc ngó Hai-Châu mà chúm-chím cười, dường như mầng cho Hai-Châu nên điệu.

« Xong bữa và khi con tớ dọn-dẹp cũng xong tôi mới bảo đóng cửa gài then rồi tắt đèn, đôi đứa tôi xủ trướng. Hai-Châu với tôi vào phòng con tớ nằm ngoài ván trước.

Cái con thiệt bất nhơn ; chẳng biết nó có tâm sự chi làm cho nó bức-rức bồi-hồi, canh chầy chẳng ngủ ; cứ nằm quạt [illegible] hết hồi quạt rồi, đặt uống nước cắn trầu, đi ra đi vào, làm hai đứa tôi mệt đừ mà cũng phải nhướng đôi mắt thức theo với nó ! Cực lòng quá, chẳng biết sao, tôi phải bảo nó xuống nhà dưới mà nằm, đặng cho an tôi ngủ. Nó vâng, song cũng và đi và cười làm cho Hai-Châu hổ thầm mà nhiếc rằng : « Con chết bầm ; lạ lắm hay sao mà cười mãi. » Con tớ xuống [illegible], cùng người ngọc trướng-hồ hiệp mặt.

Ấy là :

Một nhà sum hiệp Trước-mai,
Càng sâu ngãi biển càng dài tình sông.
Hương càng đượm lửa càng nồng,
Càng mê vẻ ngọc, càng lồng màu sen.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu « Phan-Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uông vỏ lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngon khí. Chẳng bắt chước ai mà chẻ nên nó, mà nó tôi, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay, tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà và gắn mộ mả.

Là: **Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới vân vân.**

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chừng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí-khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU

Modeleur et Ornemaniste

N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi.

SAIGON

PHNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Nóc áo bành-tô màu ka-ki nọ 5503—12 nóc.	0$40
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Cartes postales bình xứ Cao-Mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn	2 50
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp	6 50

Gởi contre-remboursement

Chủ-nhơn — Quản-lý

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mãn thì nên dùng «Camion hiệu **Unic**», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiêu cô.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon

Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé

Croix de Guerre

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người chệt họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lâu số 81 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn bão hoặc đèn hòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, thì cho đặng nó thì phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Có bằng nghành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cây ruộng, cây xới đất, cáp, rựa, cuốc, vân.

Xương tàn (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người làm việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đá.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và ống máy đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Decauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đác, dây cabines, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cùng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Từ sắt cất không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, chế bán hiệu Thonet. Thuốc súng.

PELLISSON

RƯỢU CỔ-NHÁC

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cả mười năm

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

SÂM-BANH PRIOR

RƯỢU CHÁC ĐỎ *St. Marsal*

ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT KHAI MIỆNG

RƯỢU RỐM TRẮNG VERNET

đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chandon

BỀ NHẤT HIỆU

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE,** nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở **Saigon, ngang nhà hát tây. Bán** đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử **có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi** thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn **DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN** đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT DIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một diểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trể nải. Đường ấy thì đủ rỏ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE.** Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

ADRESSE TÉLÉGR : **HONG-BENG** SAIGON — BOITE POSTAL N° 60

LIM HONG BENG & C°

Le Directeur-Gérant LÂM HONG-BENG — Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

N°s 47, 49, 51 et 53 Rue d'Ormay

SAIGON

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo muối (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh cò hiệu *Ch. Jobit & C° Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm.*

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin.*

La-ve đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsnan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures.*

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một minh hãng nầy làm *Đại-Lý nơi Đông Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

Cô Một Minh Nhà Nầy có quyền

THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH **St-Étienne**

Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường **Catinat số 36** SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bì. THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur 36 rue Catinat. — SAIGON

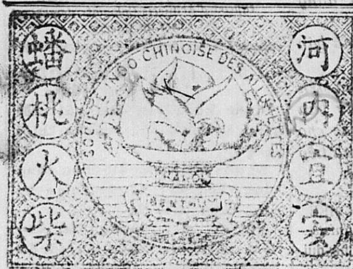

một minh hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp mọi Đông pháp bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

CANOT HƠI

Đi chở chuyên mau lẹ,

để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

Chắc chắn đồng kỳ cang giáng đẹp

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC TUYỂN

VICHY CELESTINS

Có bẩm nguyên tươi và nửa vị — Trị bịnh đau Thận, bịnh đau bàng-quang, Thạch-lâm-bịnh (*sỏi*) — đau mật chỗ lá-lách

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đái

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trướng nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước (*Môi-khi-chất*).

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP
(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xô, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá hà hơn các nơi.

Xứ Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG VĂN-BỀN,
Hội đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.
CHỢ LỚN.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque
(Etiquette jaune.)

3 $. 50 la Boîte, dans tous les pharmacies.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, tin rằi khách tưởng tình chiếu cố. Rất cám ơn.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi.*

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghề chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng, sau da bát, làm tố cho những thứ dichés (kiếu) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13 × 18 thì 20 $ cũng sẽ bán giấy làm để sang hình, đặng đến rảo thuế thân.

Bán tại :
Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Banque industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ :

BÔNG-PHÁP. —Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnompenh.

TRUNG-HOA —Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutcheou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS UNIS. —New-york, Nại-bồn, Yokohama.

THƠ-TÍN. —Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ làm bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mở xứ các thư tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền; dùng toa (chèques) thì Hội lãnh trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn ngại trước.

Gởi tiền hữu hạng, cũng vậy hoặc bạc đồng hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bát câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẽ, trong mấy xứ, thì Hội cũng giúp tiền cho (traites hoặc sang cho hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh số 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắc-kỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca sơ-mi, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bã... chén kiểu Bắc-kỳ và Nội-phủ-nhiệt... mình gỗ, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) hình cartes postales (Françaises) couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một chỉ 6 chiêm, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi là có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rồi có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy chúng tôi xin giữ mô lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang lấy quí tiện tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là ... cho nhà buôn annam ... lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

LỜI RAO
Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông muốn ở nay đã mãn hạn, nên phải trở lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 130.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế thuốc rất kỹ lưỡng, bắt cân theo thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ về bán rượu của ông quan thầy Ripault thôi, kêu là Vin Tonique, Elixir... và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh được của Langsa và ngoại-quốc và những giả đồ phụ tùng đủ hết.

CÂN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng : Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiệt có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sư kia, khen nó mà nói rằng : *Mỗi hườn Pilule Pink là mỗi cục máu.* Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc nầy có danh trong trao ngoài quận mát lòng, mà cái sự nó bổ cân coi vọi ít người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ cân đồng giỏi cả hai.

Đời nầy là đời thiên-hạ đang đua chen làm ăn lực bạc, cho nên gân cốt phải hao mòn, bởi ấy cho nên ai ai cũng phải biết rằng sẵn có trong tay một vị linh-đơn rất hay, làm cho những bợm bị chư hư hao tổn được trở nên khương-cường tráng kiện.

Ta đã biết rằng: nội đám thầy thuốc đều rõ thuốc Pilules Pink hay bổ cân, chừng vậy mà cho..., ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, đặng mà tự chuyên tự trị, đặng có ngày nào vương mang bịnh hoạn để mà uống chẳng cần gì hỏi ai.

PILULES PINK
(Bổ huyết linh đơn)

Trương các tiệm thuốc ... ở tiệm thuốc của ông ... et LAVERGNE Pharmacie Normale, ở Saigon.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques
HÔTEL DE LA PLAGE
Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông Cancellieri kế nghiệp.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà tắm tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho muốn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá cho nhằm. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về bải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ rượu
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng.
Rượu nầy có một mình hãng
Denis frères trữ mà thôi.

PHAN-HAM
Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây và Hongkong thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Từ Bến cũ : 93200

Đồng-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiếm nhánh	Đại lý	
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Muné	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trữ	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	
	.....	

BÁN SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chơi tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CẢI ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.

Gởi Giấy thép : LIENTHANH CHOLON.

BÁN LẺ *Giấy thép nói :* 725.

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắckỳ như Xuyến bông tiêu, Nhiễu mành gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa mành băng, các thứ Lụa, Lãnh vộng, Lãnh bẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màn măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay lại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải màng rộng tulle pour mousticaires bề khổ 0m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) sonr gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ bớt về cái phần tiền đã trả trước đó. (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BẢN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

Phải làm sao !

Cho những người yếu đuối cho hết thảy những người mà bộ phế, suy nhược ?

Phải THỬ BỊNH và phải BỔ SỨC

la SOLUTION PAUTAUBERGE

là một thứ thuốc rất hạp dụng vì trừ độc thì có vị Créosote, bổ sức thì có vị Chlorhydro Phosphate de chaux. Không phải tì, thuốc nầy thần hiệu trị bịnh cảm mạo, bịnh ho gió, bịnh ho rét, bịnh cũ rũ, bịnh đau vất, khăn. Làm cho ăn biết ngon và bổ sức, trừ tuyệt đàm đóng cục và ngứa

bịnh HO LAO

PAUTAUBERGE, 10 rue de Constantinople, Paris, và các dược

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chơ lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu), cũng có dọn phòng 5 dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hỏi còn sức lực mạnh mẻ như người 40 tuổi, đi đứng chỗi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đã bao tuổi mà sức lực không phai kém vậy ?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cứ mỗi bữa trước khi ăn cơm bữa uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh đó lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc lrường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tặng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù văn văn. Như ai dặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hàng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ổng sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tỉnh giá riêng đặng cả lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, để nhà, phá đáo, ráp máy, cùng chạy đem khi vắn vắn, hỏi tắc mới đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gặp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs.

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay ma suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặt nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quan thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả đàm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng Tại hãng có sang *Tân-khởi* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUANG-ĐÔNG

Thiện-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC BỤ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cần chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đỏ mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức bụ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỉ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bạn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẬU THỊT TÁNG

Bịnh nhứt đậu-ba là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đậu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoẻ sáng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đậu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kiểu-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn-hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lầy mấy thuốc thị biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Xin chú ý

Nguyễn-hảo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÔTIÊN* phải lên tạm như vầy : Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đặn giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu *CON-GÀ*, tốt hạng, ve rẻ thiệt thà lại hạp khẩu hơn rượu Acnam, giá mỗi thùng 12 ve 10$00, mỗi thùng 24 ve nhỏ giá 14$00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt ở xứ nho, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crème de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc, là hiệu GRENOVILLE Savon Mặt-xây thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl, vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng.

Kính bạch,

NGUYỄN-HẢO VĨNH.

146 bis Rue Lefebvre Saigon.

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié à Tirage à trois mille exemplaires

Saigon le 17 Janvier 1921

Le Directeur

Lục Tỉnh Tân Văn

新聞六省

Gérant, Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153 155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-pháp và thuộc địa.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1.— *Một gương cang đảm.*
2. — *Diễn thuyết.*
3. — *Vạ gia tài thầy Tí.*
4.— *Namkỳ Lương hữu hội.*
5. — *Vụ ăn cướp ở Quantre.*
6. — *Chốc là hơn mấy năm trời.*
7. — *Thông báo.*
8. — *Oan kia theo mãi.*

MỘT GƯƠNG CANG ĐẢM

Quan quyền Toàn-quyền Le Gallen ở ngoài Hanoi đi máy bay mà vô Saigon

Từ khi Âu-châu chiến bãi đến nay, trong xứ Đông pháp ta có lập hai đạo phi-thuyền : đạo thứ nhứt ở tại Hànội, còn đạo thứ nhì tại Sàigòn. Gần một năm nay quốc-dân ta thường thấy máy bay hằng ngày, lại cũng có thấy bay từ Saigon lên Nam vang, và qua Bangkok, cùng là ở Hànội bay vô Vinh và Huế.

Chánh-phủ lập hai đạo máy-bay nói trên đây chẳng phải lập để bay cho nhơn-dân coi chơi ; Chánh phủ tổ chức cuộc phi-thuyền nầy thì chủ tâm muốn đặt đường máy-bay từ Hànội vô Sàigòn, đặng chở thơ từ và đưa hành khách cho mau lẹ cũng như mấy đường máy-bay bên Âu-châu vậy. Hồm đầu năm nầy cuộc phi-thuyền đã tổ chức xong rồi, quan quyền Toàn quyền bèn ra lịnh cho quan Phi-thuyền Tổng-lãnh như vầy :

« Quan Tổng-lãnh đạo phi-thuyền « phải coi điều đình thế nào đặng « cho máy-bay hoặc thử đáp trên bờ, « hoặc thử đáp dưới nước, bay thử « từ Hànội vô Sà gòn cho mau.

« Quan Toàn quyền sẽ ngồi máy-« bay mà bay thử, nếu liệu thế được « thì sẽ lập đường ấy mà bày ra vô « luôn luôn.

« Quan Toàn-quyền sẽ chỉ bảo cho « ông quan-tư GLAIZE đặng làm cho « hoàn toàn cái trọng nhậm ấy là một « trọng nhậm quan-hệ về cuộc chánh-« trị và cuộc kinh-tế trong xứ. Ấy « vậy phải lo thi hành việc nầy nội « thượng tuần tháng Janvier 1921, « sự tổn hao thì về sổ Đông-pháp « toàn-hạt chịu.

« Hanoi, le 9 Janvier 1921.
« Quan quyền Toàng-quyền
« Đông-pháp.
« Ký tên : Le GALLEN.

Quan Tổng-lãnh Phi-thuyền cuộc được lịnh của quan Toàn-quyền chư vậy liền lo sắp đặt hành trình, định ngày 12 Janvier ở Hànội khởi hành. Ruồi thay trọn ngày ấy trên giải núi chia ranh Trung-kỳ với xứ Lào trời mưa dầm dề nên nhằm máy-bay khó mà bay qua núi được. Qua ngày sau là ngày 13 Janvier, tuy ngoài nẻ biển giông gió không chừng, nhưng mà liệu đi được, nên bày ra hai cái máy-bay (thứ đáp trên bờ) một cái thì ông quan-tư GLAIZE coi máy, còn một cái thì ông quan-hai GUERTIAUX coi. Quan quyền Toàn-quyền leo lên ngồi với ông quan-tư GLAIZE, còn quan Thống-sứ xứ Lèo là ông BOSC thì ngồi cái máy của ông quan-hai GUERTIAUX. Đúng 11 giờ 45 phút hai cái máy ở tại Đồng Bạch-mai gần thành Hànội cất lên nhắm hướng nam mà bay, tính kiếm đường qua đèo Napé đặng bay qua xứ Lèo. Khi cất lên thì gió bấc thổi mạnh nên bay xuôi gió. Từ Hànội bay xuống Thanh-hóa thì trời vẫn vũ nên phải bay 1.400 thước bề cao. Từ Thanh hóa xuống Vinh là tỉnh-thành Nghệ-an thì bay 800 thước mà thôi, lại gặp gió biển thổi rất mạnh nữa. Dọc theo núi thì mưa phùn không ngớt, nhằm qua đèo Napé không kịp, bởi vậy cho nên quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ Lèo bèn đáp xuống Vinh mà nghỉ, tính qua bữa sau sẽ đi nữa. Đường từ Hanôi vô Vinh tính đã được 320 ngàn thước, bay hết một giờ 45 phút, tính ra thì một giờ bay được 140 ngàn thước.

Qua ngày 15 Janvier 1921 hai cái máy bay ở Vinh mới cất lên mà đưa quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ qua đèo Napé mà qua Thakhek. Và Thakhek là một châu-thành tỉnh Cammon ở dựa mé sông Cửu-long-Giang, thuộc trong xứ Lèo. Đường từ Vinh qua đó kéo ngay ra là 200 ngàn thước, máy bay bay trót một giờ ruỡi. Từ Vinh bay ngày qua đèo thì trời sương sa mù mịt và mây giăng thấp lắm, nên phải bay cao 1.400 thước. Qua khỏi đèo Napé rồi thì trời thanh bạch mấy bay bay 2.800 thước bề cao. Lúc qua núi bị gió mạnh nên bay cực lắm.

Hai máy bay đáp xuống tại Thakhek rồi thì quan dân xứ Lèo làm lễ nghinh tiếp quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ rất trọng. Lễ tiếp xong rồi quan Toàn-quyền bèn vào dinh quan Chủ-tỉnh Drouot và cho các quan Langsa và quan Lèo vào yết kiến. Các quan võ Phi-công, với ông và bà quan ba Laval đương ở lấy họa-đồ tại đó cũng vào yết kiến một lược. Ông Phya Phanom là quan Chủ-tỉnh của Xiêm thuộc tỉnh Lakhone ở phía bên kia sông Cửu-long-Giang cũng qua mà yết kiến quan Toàn-quyền.

Qua ngày sau là ngày thứ bảy 15 Janvier 1921, quan Thống-sứ xứ Lèo bèn giả quan Toàn-quyền rồi ở tại Thakhek ngồi máy bay mà lên Xiêng-Khouang. Còn quan Toàn-quyền đúng 8 giờ rưỡi ngài lên một cái máy bay khác (thứ đáp dưới nước) đã chực tại đó mà đưa ngài xuống Khong thuộc tỉnh Bassac. Ông Adjudant Brouillet thì lãnh coi máy cho quan Toàn-quyền đi. Đường từ Thakhek xuống Khong tính là 450 ngàn thước. Khi mới cất lên bay thì bay bề cao 800 thước, rồi bị gió mạnh nên lần lần phải cất lên tới 1.300 thước, rồi 1.800 thước, đến 2.500 thước mới gặp gió xuôi. Lúc bay ngang qua Kemmerat máy bay bị gió nên lắc lung lắm. Bay bề cao 2.500 thước nhờ gió diệu nên bay một giờ được 132 ngàn thước, còn ái máy mỗi phút đồng-hồ thì quây tới 1.250 vòng.

Còn một khắc đồng hồ nữa sẽ tới Khong, thình lình trong may thiếu dầu bay không được phải đáp xuống sông nhằm phía dưới xứ Moulapou-mok một đỗi. Tại Khong các quan thấy quan Toàn-quyền đã quá giờ định mà không đến bèn cho một cái máy bay khác bay đi ngừa, mà bởi đi ngừa bay cao quá nên không thấy cái máy của quan Toàn-quyền được.

Quan Toàn-quyền bèn phụ với ông Brouillet mà rót dầu ở thùng dưới đem lên thùng trên, rồi cất lên bay xuống Khong, tuy trễ hết 2 giờ đồng hồ, song bay một mình khỏi cần máy khác tiếp giúp. Đến Khong rồi quan Toàn quyền liền bươn-bã thẳng ra đồng máy bay tính lấy cái máy khác đã chực sẵn tại đó mà bay luôn về Saigon. Ngặt cái giờ thuận mà bay xuống hướng nam được theo như lời của ông quan tư Glaize dặn thì đã quá rồi bởi vậy cho nên ông ba Guyomar, là quan Tổng-lãnh đạo máy bay Saigon đã lên đó mà rước quan Toàn-quyền, người bèn xin quan Toàn-Quyền để bữa sau là ngày chúa nhựt sẽ bay về Saigon.

Sáng chúa-nhựt 16 Janvier đúng 7 giờ 35 phút quan Toàn-Quyền bèn ngồi một cái máy bay (thứ đáp dưới nước) mà bay xuống Saigon. Ông quan hai Dumas lãnh coi máy cho ngài đi. Đường từ Khong xuống Saigon tính xa 465 ngàn thước. Máy bay bay mỗi giờ 132 ngàn thước. Mới cất lên bay thì bay 1.200 thước bề cao và bay dọc theo Cửu-long-Giang cho tới Kratié (Cầu-ché) rồi mới hạ xuống lần lần. Lúc hạ xuống thì gặp một vừng mây mù mịch ; hay thay ! khi hạ khỏi vừng mây rồi thì ngày tòa-bố Tâyninh ngan chót núi Chơn-bà-Đen. Dì hết dầu nên phải bay qua Thudâumột mà đáp đặng lấy dầu thêm. Đáp xuống tại Thudâumột hồi 10 giờ 50 phút. Ở đó chế dầu hết ba khắc đồng hồ rồi mới bay về, đến Saigon đúng 12 giờ trưa, đáp xuống sông Saigon ngang đầu đường Kinh-lấp (Boulevaad Charner) coi xinh đẹp lắm. Các quan văn võ cùng nhơn dân trong kinh-thành chức tại đó mà nghinh tiếp quan Toàn-Quyền và Phi-công rất trọng thể, ai ai cũng ngợi khen kính phục.

Ông quan ba Guyomar ở tại Khong cũng lượi một cái máy bay riêng thử (đáp trên bờ) có thấy đội Toulza coi máy, rồi bay theo mà đưa quan Toàn-Quyền cũng về đến bình an chẳng có chi trắc trở.

Sáng thứ hai 17 Janvier quan quyền Toàn-Quyền bèn đánh ra cho quan Lục-quân Tổng-soái Hànội một cái giây thép mà ngợi khen Phi-công như vầy :

« Ngày hôm qua là ngày vinh hạnh « của sở Phi-thuyền trong xứ Đông-« Pháp, vì máy bay thì dùng các máy « thường, mà cũng không sắp đặt « chi lắm, nhưng vậy đã đưa được « quan Toàn-Quyền ngoài Hànội vô « Saigon và đưa quan Thống-sứ xứ « Lèo từ Hànội qua Xiêng-khouang, « chẳng có đều chi trắc trở hết. Các « tướng phi-công rất cao tài, mà « tánh tình rất khiêm-nhượng, đứng « tổ chức hành trình đẹp để như « vầy thì công phu chẳng những là « rực rỡ trong xứ mà thôi, mà lại « còn bay khắp ra ngoại bang nữa. « Vậy ta tỏ lời khen ngợi ngài và xin « ngài truyền lời khen của ta lại cho « chư vị phi-công nữa. Ta muốn sao « lời ban khen của ta được ghi vào « sổ của mấy quan võ giúp đưa ta « hôm đó. »

Quan Toàn-quyền lại cũng có đánh giây thép cho quan Tổng-trưởng sở Điện-tín mà tỏ lòng biết công những người giúp việc sở ấy, vì trong mấy ngày quan Toàn-Quyền ở Hanôi bay vào Saigon thì những người ấy cực nhọc phải thông tin cùng hết mà chẳng chút nào trễ nải.

Ở ngoài Hanôi mà bay vào Saigon ! trường quốc dân ta ai nghe như vầy cũng đều ngợi khen cái trí văn-minh, khâm phục cái tài cao trác của quí-quốc Đại-Pháp vô cùng ; mà ta như vầy nghĩ rất đáng mặt kiếp hóa điểu các quốc-dân ta lắm bộ không biết chừng nào. Còn trong khi bóng máy bay mây chưa hề có một vị đại thần nào ngồi máy bay mà bày ra như quan quyền Toàn-Quyền là hôm mấy đây vậy ; cách mấy tháng trước có một vị cựu Thừa-Tướng nước Pháp là ông Painlevé có bay một lần, nhưng mà bay từ Hưởng-Cảng qua Hải-Phòng đường không xa bằng. Ấy vậy quan Toàn-Quyền Le Gallen bay hôm nay đây chẳng những là làm cho rạng danh Phi-thuyền Pháp-quốc nơi miền [illegible] mà lại cũng được dân chúng từ trong ra ngoài ngợi khen lòng cang đảm của ngài nữa.

Bổn báo xin dâng lời chút mừng ngài và tung hô :

Le Gallen vạn tuế
Pháp-Quốc vạn vạn tuế.

L. T. T. V.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có thứ mà thôi*

DIỄN THUYẾT

Lời diễn thuyết của M. Trương-văn-Bền

(Tiếp theo)

Ấy đó, thực-nghiệp của đồng-ban ta ngoài Hà-thành dường ấy, một việc nào dẫu nhỏ dẫu lớn cũng chẳng bỏ qua, cứ hết lòng hết sức mình mà tranh giành quyền lợi cùng khách kiều-cư về đường thương giới. Tuy xem ra cái nghề làm đồi-mồi, nghề đươn đồ mây là một nghề nhỏ; — không, tôi không nói rằng nhỏ là bực nhỏ hết đâu, — nhỏ là nếu sánh với các thực-nghiệp khác, như làm Gạch, đồ gốm, vân vân; thì gọi nhỏ nhưng nhỏ mà cũng có cái quan-hệ cùng ta lắm đó. Thật là một nghề có vẻ thạnh hành, những đồ đem ra hội chợ đó xem ra thì thật là khéo lắm, nào phải thua gì đồ ngoại-quốc đâu. Thử rảo xem qua phố hàng Bồ (Rue des paniers) phía trong đường hàng Thiếc (Rue des ferblantiers) thì thấy biết bao nhiêu nhà chuyên-môn vẽ đồ mây; như ghế « fauteuil », hộp đựng đồ vặt, đồ để thuốc lá, « hoa-li », đều là toàn làm bằng mây; chưng bày là-liệt. Thật một nghề thạnh hành thật, có cái can-hệ cùng dân bổn xứ; can-hệ chẳng phải riêng gì một xứ Bắc, có lẽ can-hệ cùng Trungkỳ cùng Namkỳ, can hệ toàn Tamkỳ, nghĩa là cang hệ cho quốc-dân ta, cho hậu-vận quốc-dân ta đó vậy. Ấy, đã biết rằng lớn lao, rằng thạnh hành, rằng quan-trọng cùng hậu-vận nước nhà, mà vẫn từ lâu nay không thấy người trong Lục-châu mình đây phát-minh mà chuyên-môn về phần đó. Bây giờ thử xem qua các phố khác hơn phố Catinat và Vannier, có phố nào. tiệm nào, là tiệm của người Annam mình đươn ghế đươn hộp mây, làm ghế ngồi bằng mây như đồng-ban ta ngoài Bắc không? — Không, không có ở nơi đường nào cả; chỉ thấy nơi đàng Catinat và Vannier kia có mấy tiệm của khách trú đó thôi. Sao mà một nghề dễ như vậy ít tôn kém như vậy mà người mình không vì đến? Vả người trong làng ta thường người nào cũng biết nghề đươn đát, sao lại chẳng cùng nhau mà gầy dựng một hiệu nào như khách kiều-cư? Chắc có lẽ người mình nói rằng nghề đó không có lợi gì, không có can-hệ gì cùng mình cho lắm, nên chẳng cần châm-chỉ đến chớ gì. Thế thì đôi cùng đồng-bang ta ngoài Hà-thành kia há chẳng buồn lắm ru!

Tiệm Phan-đức-Thành

Hiệu nầy chẳng phải như các tiệm kia, nghĩa là chuyên-môn một món gì; chỉ bán các thứ hàng làm tại xứ ta, như lãnh nhiều làm ở làng Bưởi (village du Papier) the, xuyến, tơ, lụa, ở các nhà dệt Namđịnh v.v. Người buôn bán chẳng khác cách thức gì như các tiệm bán hàng tàu trong Chợlớn kia; nhưng chủ-nghĩa của người là muốn ra đứng nơi địa-vị đó mà tranh ngừa các hiệu của khách-trú, vì thường khi chúng nó bán buôn một cách chẳng là kỳ-dị mà thôi, lại muốn cắt cổ lột da người Annam nhà-quê mình mãi-mãi. Cái việc buôn bán tơ của người Bắc ta còn nhiều vẻ hay nói nói theo luôn cuộc nầy lắm, vì rằng tôi vẫn biết nói ra đây là không hiệp thời nữa để nầy, song tôi cũng xin nói, Tơ ngoài Bắc ta bán theo ngày theo bữa, các ngày đó gọi là « phiên chợ ». Ngày họ, các người ươm tơ để tâm trong các nơi thôn-dã đem tơ của mình ra bán, chợ các nhà buôn bán đồ hàng lụa, hay là cho các nhà chuyên về một nghề đó thôi. Bán theo cân lượng, nhưng thường không kêu là cân lượng, kêu là « nén »; mỗi một nén giá là mấy nhiêu bạc đó vậy... Những ngày phiên-chợ nầy trong một tháng có chừng ba bốn lần, tùy ngày mà hiệp chợ. Trong mấy ngày đó, rảo qua các phố xem thật là vui, mà nhứt là phố *Hàng-Gai* (Rue du Chanvre), phố *Hàng-Đào*, (Rue de la Soie), phố *Hàng-Ngang* (Rue de Canton) thì lại càng vui vẻ lắm.

Kìa! tự nãy giờ mãng vui các phiên chợ mà nói xa đề quá, tôi xin nhắc lại các mục-đích của mình là tiệm Phan-đức-Thành. Khi vào, người chủ của hàng vui lòng mà đưa cho xem các thứ c hàng của người, nào sô, vân, xuyến, lụa, và các thứ khác để dùng cho các quan-lớn ta ngoài Bắc trong Trung mặc đi làm việc hay là vào châu. Sau người lại khoe rằng người có buôn các thứ hàng mình trong nầy mà bán nữa, các thứ hàng đó, thường cho tên là hàng Saigon. Người lại nói rằng người có giao-tiếp trong mình nhiều lắm, như hiệu **An-Phong Ng.-xuân-Trước, Quản-di-Sanh, Nam-diệu-Thành ở Caolãnh** (Sadec), các nhà buôn bán tại **Govap, Giadinh** v. v. Người khen rằng nước nhuộm trong mình chẳng bao giờ trở như nước nhuộm ở ngoài Bắc. Người kể như *Bếntre, Caolãnh Gò-vấp* nhuộm thật là khéo, đã lâng, diệu, mà lại cầm màu luôn. (Vỗ tay...)

Ấy, các ngài thử nghĩ khi tôi nghe người khen cái nước nhuộm mình trong nầy như vậy, thì nghĩ cho tôi ra sao? Thật tôi rất mừng lòng, mừng vì xứ mình cũng có kẻ phát đạt được, có kẻ đua khéo tranh hay được, nhưng mà tiếc thay, chẳng hay nong-nả hơn nữa cho rằng lúa kia cũng đã tươi đó thôi. Tôi thiết tưởng khi người mình nghe được cái lời khen của người đồng-bang ngoài, chắc hết lòng mà lo tới nữa cái thực-nghiệp mình lại, ngõ một ngày một tốt, một ngày một hay, một ngày một khéo, tiền-thù cùng người vậy.

Mà, chẳng riêng gì hiệu Phan-đức-Thành nầy có giao-tiếp về thương-mãi cùng người mình, cũng có các hiệu khác ở phố hàng Đào và hàng Ngang kia nữa, như Phan-hòa-Thành, hiệu « Trâu-Vàng » hiệu « Con Cá » v. v.

Hiệu Vũ-văn-An et Cie

Hiệu nầy lấy tên người chủ hiệu là Vũ-văn-An mà đặt; ở về phố hàng Khay, (Rue Paul-Bert) gần bên trường Caođẳng. Ông Vũ-văn-An nầy có du học Đại-pháp, chuyên-môn về nghề nhuộm, có bằng cấp tốt nghiệp, về bên nầy gầy dựng một nền thương-nghiệp cũng lớn lao thay. Hiệu bán đủ các thứ hàng tơ lụa, các thứ hàng màu, chánh tay ông chế nhuộm ra. Hiệu nầy có xưởng máy dệt tơ lụa và nhuộm các thứ màu ở tại Nam-định. Thật là một môi lợi rất lớn thay! Cái nhà dệt của ông cũng trọng, hết nhân-công, chế tạo, chẳng có thua gì nhà dệt của Langsa tại Nam-định đó đâu. Cái vẻ phát-đạt xem ra càng ngày càng nhiều, cách sắp đặt chế tạo nơi xưởng máy ông lần lần tổ-chức, hiện bây giờ các kiểu hàng của ông bày ra nơi hội chợ, có thua kém gì các thứ hàng của ngoại bang.

Sau tiếp

Người có dự thính
L. H. M.

Trường nào lệ luật trang trí tuồn trong gấc gạo, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là . . . . . XÍCH-

Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cốt rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . . . HỒNG,

Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . . HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin đề dành chỗ trước.

Lời rao

Saigon, le 16 Janvier 1021:

TRẦN-QUANG-NGHIỆM,

lãnh phần phát tiền bạc Nam-kỳ Cơ-chức Công-ty.

ÔNG

Ngày chúa-nhựt 30 Janvier 1921 nhằm ngày 22 tháng chạp Annam, tôi sẽ phát ra kỳ thứ nhứt một phần tư số vốn.

Vậy xin mời Ông ngày đó đến tại Lục-Tỉnh Khách Lầu đường d'Espagne, số 82, Saigon, mà lãnh phần của Ông và xem xét sổ sách luôn thể.

TRẦN-QUANG-NGHIỆM.

Vụ gia-tài thầy Tì

Xin tại ngoại hầu-tra quan bồi-thẩm không cho thầy Chương với Nguyễn-thị-Ngọc kêu nài qua Chambres des mises en accusation. Bàn Ủy-viên nầy bữa 15 Janvier hội khảo-cứu về vụ ấy. Định rằng vì tội M. Chương rất trọng nên không thể cho tại ngoại hầu-tra đặng. Bác tiếng kêu nài của M Chương còn Nguyễn-thị-Ngọc có thể cho đặng, song phải trình hôn thú lập ra khi thầy Tì đi cưới. Nếu chẳng có hôn thú, thì cũng phải, cùng thầy Chương, chịu giam cho tới ngày xử.

M.

Hỉ Tín

Hay tin Madame Hồ-văn-Lang mới sanh trở một gái mĩ-danh là Hồ-ngọc-Nữ, tuổi đặng sáu ngày. Bổn-báo mừng cho quí đồng nghiệp hữu và chúc cho mẹ tròn con vuông an vui hằng bữa.

L. T. T. V.

Nam-kỳ Lương-hữu Hội

Thông-ngôn các nha Trạng-sư, Trưởng-tòa, Note và Sanh-đic.

Đại hội ngày 26 Décembre 1920

Lời bàn nghĩ

(Tiếp theo)

Vỗ tay...

Rồi ông Đượm mời ông Kính là chức việc coi tiền, đọc mấy khoản thâu xuất của hội năm rồi, cho chư đồng nghiệp hết thảy nghe. Bài của ông Kính như vầy:

Chư đồng-nghiệp,

Sở thâu của mình nay hiệp là 425$20, mà bị xuất hết 112$73 xin chư quí vị rồi châu phê nhậm ý.

Bên thâu thứ nhứt những tiền đóng khi mới vào Hội, thứ nhì tiền đóng mỗi tháng, thứ ba tiền cho 20$ của bạn đồng nghiệp mình là M. Ng-công-Hòa, thứ tư tiền cho mượn lúa của tôi (tuy nhỏ mọn không đủ đâu, nhưng tôi có ý làm gương cho bạn đồng nghiệp của mình mấy trang phú giả trong các tỉnh) và thứ năm tiền dư 26$20 trong sổ chung mà đãi và mua bửu tinh cho bạn đồng nghiệp mình là ông Được [illegible]

Những sự xuất phát trong năm rồi đều làm y theo thể lệ và theo phép của bổn hội luôn luôn.

B y giờ trừ xuất rồi, thì bên thâu còn hiện tiền 314$47 mà để dưới hãng Bạc hết 275$ còn tại tủ có 39$47.

Coi sổ tiền vốn của mình chưa được khá, cũng vì còn nhiều bạn đồng nghiệp chưa chịu vào Hội và cũng tại có nhiều người vào không chịu đóng tiền theo lệ.

Hết thảy 31 viên hội mà có 15 ông trả tiền vào hội và tiền mỗi tháng còn 16 ông nữa thì hoặc hai tháng đặng mà cũng không phân cắt là vì lẽ nào.

Xin Chư vị xét rồi nhậm ý các sự của tôi đã thâu xuất rồi, thâu xuất năm 1920.

Ông Cựu hội Vũ-văn-Được xin đại hội nhậm ý các điều sau nầy:

1° sổ bạc 20$ đã xài trong tháng November 1919, đặng mua một tấm bia đi cầm thạch gởi về cho thân tộ ông Bézard, trạng-sư thông sự tại nha Crémazy, tử tại chiến-trảng.

Trong 15 vị, 13 vị bỏ thăm ưng chịu. Ông Tạ-trung-Bắc hứa ra rằng bổn hội [illegible] thì thôi, như thiếu ông sẽ cho thêm cho đủ.

Hội cảm ơn.

2° Nhứt định sổ tiền, cho những bạn đồng nghiệp sẽ vô phước, và cho cha mẹ của người, theo điều lệ số 23 chương 28 thể lệ hội.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Ông Thơ-ký đăng dậy đọc cái bài bàn nghị của bổn hội ngày 12 Décembre 1919. Đại hội nghe rồi hết thảy đều ưng chịu.

Số tiền cho nhứt định như vầy :

Người hội viên phước	30$00
Vợ của người hội	50 00
Con con mỗi đứa	30 00
Cha ruột	40 00
Mẹ ruột	40 00
Cha vợ	30 00
Mẹ vợ	30 00

3º tiền xải mua trăng hoa cúng ông Đỗ-hữu-Vị quan ba, từ trại chiến địa nay đem về, 30$.

Đại hội cũng nhận ý, không ai nói chi hết.

4º Xải 30$, gởi cúng đám xác bà Lê-khiên-Nhượng cũng bạn đồng nhiệp ở Bếntre.

5º Toán bút, của ông coi tiền thâu xuất về năm 1920.

Đại hội nhậm ý.

6º Lo về sự thêm lương cho các chư đồng nghiệp làm việc tại các nhà.

Đại hội nhậm lời ông Đầu-hội, đã nói rồi, sẽ làm một cái đơn thứ hai nữa cho các chủ các nhà.

7º Muốn bớt số tiền đậu tháng.

Đại hội, ngẫm nghĩ, rồi hỏ, nghĩ không lấy chi là nhiều mà phải bớt, nên để y như vậy.

Ông de Condappa xin nói :

Đại hội nhậm.

Ông nói như vầy :

Các bạn đồng nghiệp.

Tôi rất cám ơn các bạn vì cho tôi phép dự thính cái hội nầy. Tôi lấy làm hân hạnh mà coi được những sự của Bổn-hội đã làm, điều là sự phải hết, nhưng sự tiến bộ tuy vắn hẹp hỏi, chớ từ rày sẽ phấn chấn hơn, bởi vì theo ý tôi tưởng chắc, rồi đây các viên chức hội cũng sẽ do theo nẻ nếp ông Đầu-hội Ng.-văn-Đượm mà làm cho hội đặng sẵn sước đến.

Tôi hết lòng chúc cho hội được trường cửu mà nương giúp nhau cho mạnh mẽ, và hỏi lòng riêng của tôi nên xin Hội nhậm số tiền nhỏ mọn của tôi xin dâng cho Hội 50$00.

Vỗ tay.

Ông Đượm xin Hội phải bỏ thăm, sự cám ơn nầy ông bảo làm de Condappa, Hồ-văn-Kính, Ng.-công-Hòa và ông Tạ-quang-Đắc.

8º Cử quyền Bổn-hội năm mới.

Ông Nguyễn-văn-Đượm, Ng.-văn-Lua, Ng.-công-Hòa, Hồ-văn-Kính, Ng.-chăn-Thê, Phạm-ngọc-Chấn, Lê-quang-Giáp, Tạ-quang-Đắc, Đỗ-trung-Thành, Lâm-tấn-Bảy, Hồ-thới-Vận, Đặng-trọng-Dưỡng.

Mười hai viên chức cử rồi, phải cử lại, theo điều 19 của Thể-lệ, một ông làm đầu, hai ông phó, một ông Thơ-ký, một ông phó, một ông coi tiền nữa một ông phó và 5 ông viên chức hội.

Cử rồi ông đầu hội đọc lên Nguyễn-văn-Đượm đậu hội.

Nguyễn-văn-Lúa, Nguyễn-công-Hòa } phó.

Hồ-văn-Kính coi tiền.

Nguyễn-chăn-Thê phó.

Tạ-quang-Đắc thơ-ký.

Đỗ-trung-Thành phó.

Phạm-ngọc-Chấn viên chức.

Lê-văn-Giáp »

Lâm-tấn-Bảy »

Hồ-thới-Vận »

Đặng-trung-Dưỡng »

Ông Nguyễn-văn-Đượm cám ơn các bạn đồng-nghiệp vì sự tuyển cử cũng như sự tín cậy, bổn hội mới sẽ ra coi tận tình làm việc năm nầy 1921 cho hậu hỏi vừa lòng các bạn đồng-nghiệp.

Bổn-hội năm mới cũng là Bổn-hội năm cũ cử lại tôi việc (11 h. 1/2).

Đầu-hội

Ký tên : *Ng.-văn-Đượm.*

Thơ-ký

Ký tên : *Tạ-quang-Đắc.*

P. d. *N. H. V.*

Trường nào ăn uống kỹ lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn ấy là.	HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với tập năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Vụ ăn cướp ở Quán-tre

Kỳ báo rồi, có ăn-hành vụ ăn cướp Quán-tre, chưng không tường tận, nay nguồn cớ đã biết xin thuật lại cho chư chấn-quan được rõ.

Ngày 11 Janvier độ, khi có dây thép nói báo tin chỉ chiều lại độ lối ba giờ, ông C. FRIN, quản Biện-lý và ông BOYER, quản Bồi-thẩm ở tỏi xe hơi đến liền tận nơi mở đăng tra xét. Công việc được tường tất, bởi có người con trai ông Tạ thuật lại. Người nầy năm nay độ chừng hai-mươi tuổi, bị ăn cướp chém rựa trên đầu, nhưng may nhẹ nên chẳng bề chi.

Ai ở trong làng lại chẳng biết nhà ông Võ-văn Nhựt nầy, nghèo, vách đất mái tranh, ở sau nhà Hội Quán-tre, cách đường « rầy » xe lửa chỉ vài ba thước. Nói rằng nhà nầy không vật qui lạ chi, cớ sao ăn cướp lại tới đánh? Hay là ông có việc gây oán gây thù cùng chẳng nó chăng? — Không ; — chẳng có đều gì lạ. Có lẽ vì một tội xấc-xược, làm oai cho chúng khiếp của một đứa trong bọn ăn cướp bầy mà ra, sự tích như vậy :

Ngày đó, lối bốn giờ khuya một tiếng pháo tre nổ vang rúng động cả xóm : ấy là oai khí của một đảng chừng hai-mươi, hai-mươi-lăm ăn cướp kéo đến Quán-tre; tiếng pháo-tre nổ đó, ví chẳng khác một cái oai-linh của chúng nó, làm cho ai nấy kinh tâm tán đởm, và truyền cho ai ở nhà nấy cho yên, chớ có hầy tính chòm-xóm đến cứu mà mang hại. Đi được một đỗi đường, đến ngay trước nhà rồi ngừng lại; rồi cớ sao không gây sự chẳng rõ, — có lẽ xem nhà đó nghèo, không đủ chia nhau, nên kéo đi thẳng ra chợ Quán-tre, mới có đi ngang qua nhà ông Võ-văn Nhựt đó, bỗi trước nhà ông Võ-văn-Nhựt, một thằng trong bọn làm oai xốc tới trước, kề vai tông cửa cho sập chơi, và tỏ cho nội bọn biết mình bạc tuỵ.

Nội nhà đương ngon giấc nào hay duyên cớ ra sao, nghe phá cửa rầm-rầm, hoảng hồn nhảy xuống giường chạy hết; ông Võ-văn-Nhựt cũng chạy thẳng ra đồng mà lánh nạn duy có thằng con trai không nao-núng chút nào, lấy nọc mác thông, ráng sức cự cùng quân cường đảng. Bọn cướp thấy vậy cũng chống cự một hồi lâu, còn ông Nhựt ở ngoài đồng thấy con mình chống cự được quân cướp như vậy, có ý chắc, nên men trở về nhà, đặng tiếp sức con gìn giữ người nhà và sản vật. Vừa đến nơi nghe con kêu nói : « Tôi đã làm đặng một thằng rồi cha » ngó lại coi quả thấy một đứa ăn cướp bị thằng con ông giả đâm một mũi mác-thông nơi cạnh hông ngã liền xuống đất. Nào ngờ trong bọn ăn cướp có súng sáu lẹ rút ra bắn trúng ông Nhựt, ông bị thương chạy té xiêu bắt tỉnh, không nói được tiếng chi hết, còn con ông thì bị rựa chặt trên đầu, nhưng nhẹ chẳng sao. Bấy giờ bọn cướp không ai dương cản, mới lấy lừng mặc sức; vào nhà lục soát mọi nơi, lấy được một ít bạc tiền và vài ba món quần áo, rồi « buồm » . . .

Lúc dữ tợn ấy, nào thấy mặt nào đến cứu, chừng công việc tan tành, ước độ cướp đi xa vừng bùng mới thấy mấy ông hương đến tiếp cứu. Thôi, tiếp cứu gì, cướp đâu nào thấy, kìa hiện hai người thương tích đầm kìa. Con ông Nhựt chạy lại săn sóc ông Nhựt hãy, thấy ông có bị ba vít súng lục liền, mỏ ra lấy được hai viên đạn nơi ngực và một viên nơi chân trái.

Và lại, cái hướng nào đẳng cướp « buồm » đó để mà tìm thấy, vì dọc theo đường chúng nó đi đều có giọt máu của thằng cướp bị đâm rớt rơi rớt trên mặt đất. Từ nhà ông Nhựt như vậy vài độ chừng vài trăm thước, đến mé ao kia thì bặt dấu, xem ra, trên mé ao có dấu cỏ bị chưn dày đạp, người trong làng đoán rằng có lẽ bọn cướp ấy ném thây thằng bị thương kia xuống ao nầy hơi sâu và sình nhiều lắm. Có lẽ vậy, vì qua khỏi mé ao, dấu máu không tìm thấy đâu nữa, cho nên khó mà theo dấu bắt chúng nó.

Song nói vậy, chớ chạy đâu cho thoát, dầu thấy dầu cao, con chim bay mãi cũng trong khuôn trời. Chẳng trước thì sau, chuyện gì bí-mật còn truy tầm ra mánh, huống chi việc cướp là việc thường lệ ; lại là dều thông thạo của mấy ông đội, ông quản, kẻ cướp dễ ngồi yên cho.

T. MINH-DÕNG.

Chốc đà vừa mấy năm trời

Gió sao gió chẳng quạt sầu,
Ngày xuân đặng đẳng đề rầu cho ai.
(*Dịch Đường thi*)

(*Tiếp theo*)

Bởi cái cảnh hòa hảo của đôi lứa nên năm nên bảy nẫy phát-hiện dường kia, trong bao nhiêu người chòm xóm thường khi ngụ ý bảy lời, cợt rằng nên đôi lứa được như vầy mãi mãi, cảnh gia-đình tương lai quí báo lắm thay; niệm tình ân ái, tơ tóc bền dai, trong xã-hội được nhiều cảnh-tượng như *Nghĩa-sĩ Xuân-Mai*, còn gì may mắng hơn nữa. Chẳng qua là lời phỏng-ước, hoạt động trong một hồi, rồi ra người người lần đó thôi. Con én đưa thoi, ngày qua tháng lại, chẳng mấy năm tuổi đã thấy cao, tác đà thì hiểu ít nhiều, tình bằn bạn một ngày một xa một cách. Đó nương miền Khổng-Mạnh, vui lòng kinh sử một ít nhiều, đây gác gấm buồng thêu, mùi chỉ đường kim, hết chiều thanh tạo học tập. Từ tuổi nên người về sau ít khi hộ nọ.

Nghĩa-Sĩ học hành chăm chỉ, thầy chuộn mến lắm thay ; trong mấy năm trời thường ngày hai buổi cặp sách vào trường, học đòi kiệp chúng. Ý thầy xem sức ra cũng khá, nên người nói cùng gia-đình *Nghĩa-Sĩ* cho đến trường tỉnh theo đôi hút nghiên, ngõ kiệp tuổi kiệp ngày cùng chúng bạn.

Ngày 28 Février 1910, bên mé sông cái kia, có một chiếc ghe lồng trộng, đậu đó ; người dọn đồ lên xuống lăn-xăn, ngẫm ra cho kỹ chẳng phải ghe sửa soạn đi buôn, mà cũng chẳng phải ghe sửa soạn đi sanh nhai gì khác hết. Kìa nước mắt [illegible] mình mực và một [illegible] vẫn [illegible] của ai mà [illegible] ; kìa [illegible] cỏ [illegible] tây lớn mái [illegible] nào giấy, nào [illegible], còn [illegible], bờ rựa [illegible] ngang..... Lương lối năm giờ chiều, dọn xửa xong ghe nhỏ sao ini. Dưới bến còn có người — in ba người đờn-bà và hai đứa con nít thì phải — đứng ngó theo ghe, mặt mày sầu thảm trăm chiều, hình dung ngơ ngẩn, giọt châu cao thấp khôn cầm ; còn dưới ghe, một người trai [illegible] chừng 14, 15 tuổi, [illegible] độ tuổi bốn mươi, [illegible] ngồi [illegible] chiều ủ-dột như ai, cảng ra dân ngẫn ngơ như ai ! Muốn cùng nhau nhìn cho gần mặt, mà càng muốn nhìn gần lận chừng nào lại càng xa, xa..., xa mút mắt. Ôi ! Ngọn cỏ chồi cây, mảnh buồng thưa nhặt ; khúc sông quanh quẹo, làn nước minh mông.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Càng trông lại mà càng chẳng thấy,
Thấy xanh xanh những mấy ngàn dâu;
Ngàn dâu xanh ngắt một màu,
Lòng đây ý đó ai sầu hơn ai!...

Ấy là tình cảnh *Nghĩa-Sĩ* xa nhà cha mẹ, mà đem thân nương náu quê người, tập rèn câu văn nét bút. Từ đây cách trở quan san, tin thường lại người không thấy lại, vui thú bút nghiên, chăm lo phận sự, bao quản hương thôn. Thỏ lặn ác tà, xuâu về đông mấn, cái buổi đau lòng của ai là khách lên đường kia nay phôi pha, nào còn chút nặng lòng chi, dan-díu chi hết vậy. Gần chôn bụi hồng, xa miền nội biếc, càng thấy bạn đồng môn nong nã học hành, càng thấy các trò hay vật khéo bày trước mắt mỗi ngày bao nhiêu, càng xuôi chẳng trong trí một cái tưởng tượng đâu đâu, mong mỏi học hành nơi đây mau hết bạn, đến kỳ ứng thí, được tên vào bản, mà vào nơi trường nào xa khác, học hành thêm rộng ít nhiều, hay nhảy cũng như người mới cam.

(Sau tiếp) *T. Minh Đông*

Pommade Cadum

Da bị nóng và sanh ngứa

Muốn cho tránh khỏi ngứa và nóng cái da thì phải dùng thuốc dán Cadum, nó làm dứt tức thì. Và làm da trở nên dịu dàng yêm ái hết nóng hết ngứa. Thuốc dán Cadum trừ những bịnh Eczéma, boutons, dartres, peau, écailleuse, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, coupures, brulures, plaies, piqures, d'insectes.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 8 fr 50
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ lớn (bao trả lại) 3 $ 25 tới 3$35

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Xe hơi

Ng.-thị-Ng... ở Cầu-kho, thưa tên khách H..L.. 40 tuổi, ở đường Charles Thomson (Cholon) số 54-55, vì tên ấy ngồi xe hơi chạy đụng con nàng là Ng.. thị-C... 15 tuổi, bầm mình. Sau tên khách chịu cho nàng 10$00 cơm thuốc, nàng xin bãi nại

Xe kéo không tham

Ng.-văn-Sô, kéo xe kéo số 70 (S.I.C.) đem nạp bót quận thứ nhứt một cái nón xám của một người Tây bỏ quên trên xe.

CHOLON.

Ai gặp con vú

Ng.-thị-Huê, 20 tuổi, ở vú nuôi con cho Trần-thị Th... 35 tuổi, ở đường Cây-Mai, số 301, ăn cắp của chủ một mớ áo quần và năm cái nút vàng 16$00, trốn. — Kiếm!

Tại sao sanh oán

Mai-văn-C... 18 tuổi, ở làng Phong-Phú (Tânan) chèo một ghe rơm đi Cholon bán, ghe đậu Chợquán, đêm 7 tây lúc hai giờ khuya 4 người ngồi tam-bàn bơi xáp lại ghe y rồi đốt. May y hay chữa kịp, hư hao chừng 10$00. Y nghi cho người ta thù oán.

Đò bắt kế

Bùi-thị-L... 41 tuổi, tàu kế lầu xanh số 31, đường Kỳ-Hòa, cớ bót rằng giao cho nàng Lê-thị-Ch... 22 tuổi, ba chiếc vàng và một sợi dây chiền, đặng bắt kế rước môi, nàng nọ lãnh đồ dọn dẹp rồi đông mất.

Xổ đề

Huỳnh-thị-L... kêu Thím-Thấy, 54 tuổi, nghề thợ may, ở đường hẻm Thùy-Bình (Nhơn-hòa-Lý) mới bị lính bắt giải Tòa vì tội đánh đề 36 con.

Tin thảm

Mới tiếp tin thảm của M. Nguyễn-văn-Vạng làm việc nhà Băn Indochine Saigon rằng:

Chánh thất của thầy qui danh là **Trần thị-Thiệt**, từ trần bữa 17 Janvier 1921, lối bốn giờ chiều, đang tuần bốn mươi tám.

Ngày 20 Janvier 1921, 8 giờ ban mai, động quan di-cữu.

Bổn-Báo kính lời phân ưu cùng M. Vạng và Bửu-quyến và cũng chúc cho linh-hồn cô về cảnh tiu-diu.

L. T. T. V.

MUỐN MẶT MÀY TƯƠI TỐT PHẢI SĂN SÓC CÁI DA

Đồ thường phá da

Nhiều người nói lầm rằng da mặt mà bị hư, tại thiếu máu huyết, nên nó làm cho da mặt phải trở nên xấu và khác màu. Thường da mặt mà bị hư là tại trong mấy chưn lông mà sanh, những tế trùng nó theo bụi mà đóng nơi chưn lông rồi ở đó mà làm nên hư, chẳng tin thì lấy kiến hiển vì soi vào thì thấy rõ ràng. Khi nào mình coi da mặt nhám có đóng vảy, có mụt, thì là tại tế trùng đơ dáy nó đóng vào làm bít đường thở của lỗ lông theo thế thường.

Rồi mỗi lần bị rửa mặt thì những vảy cũ nó tróc, rồi vảy mới lại lối lên hoài không hết được.

Muốn giữ gìn cho tươi và mịn cái da mặt đời đời thì phải rửa bằng sàbong Cadum bán có 2f50 tiệm nào cũng có thì tẩy trược hết được mấy cái chưn lông.

Bong sua anh Bảy đi đâu đó ?

TẾT ANNAM NẦY, ĐI-ĐON TÍNH ĐI ĐÂU???

Trước khi đi du lịch mấy nơi thành thị ta nên đặt đóng một **ĐÔI-GIÀY** và mua một cái **NÓN** thiệt tốt theo kiểu kim thời. Muốn được vừa ý ta cứ lại tiệm hoặc viết thơ lại tiệm **M. NGUYEN-CHÍ-HÒA, ở SAIGON, ĐƯỜNG CATINAT**, số 83, là một tiệm **ĐÓNG GIÀY và LÀM NÓN CÓ DANH TIẾNG NHỨT HẠNG** trong lục-tỉnh và lại có mua thiệt nhiều các **MÀU DA ở BÊN TÂY** lại. **M. NGUYEN-CHÍ-HÒA** mới được **BẰNG-CẤP** (DIPLOME de MÉRITE) của **HỘI ĐẤU-XẢO MỸ NGHỆ BAN KHEN**, tiệm nầy cũng có **BÁN SỈ** giá thiệt rẻ mấy món nầy: **GIÀY-HẠ DA-LÁNG, GIÈP DA-LÁNG** và **NHUNG** đủ màu, **GUỐC-BẮC QUAI NHUNG, NÓN-DA** bên **Tây** mới lại, vân vân.

Nhớ nghe: **ĐI-ĐON** có mua món chi kể trên nầy để dùng **TẾT** sao, cũng phải nài cho được hiệu **NGUYỄN-CHÍ-HÒA** mà mua, đừng có mua bậy tứ mấy chỗ

Nº 124) FEUILLETON DU 19 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIẾN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai *(Tiếp theo)*

« Từ đây cùng Hai-Châu chắp nối. Đặng đôi năm, vợ chồng hơi tiếng quen nhau rồi, thì tôi thầm khen nàng bổn đức không sai sót; phần nhiều trong anh em mảng cho tôi có phước, song tôi chưa hẳn duyên hay là nợ. Tôi chỉ thấy vầy cũng vui: Là từ quan chí dân, từ già tới trẻ, không ai mà không yêu mến nàng, không ai mà chẳng gọi nàng là tay hiền-đức, cho nên nhà tôi, kể từ có nàng vào nội-trợ tề-gia cho đến sau, khách lui tới dập-dìu, sớm khuya chẳng ngớt. Ấy là bề ngoài; còn bề trong, nàng cũng hết lòng sự phu; vẹn phận nâng-khăn sửa trắp, bồ-kinh phải điệu xướng-tùy, làm cho tôi càng quen thuộc nết, càng dan-díu tình, bỏ hết cuộc chơi bời, lánh xa bốn vách. Phần tôi là chồng mặn tình tào-khan với nàng nhằm chẳng lạ chi, cho tới con tớ ở trong nhà, nó cũng triều mến nàng quá sức; cũng vì, từ khi nàng lãnh phận chủ trương, nàng thương cho ăn cho mặc, sắm cho tới chuỗi tới kiềng; nói năng phải lời, tỏ lòng quản đại. Cách nàng đãi nó, ai không biết, mới xem qua, nghĩ cho nó là con cháu nhà chớ chẳng ra con ở. Năm đó, tuổi nó đếm đã hai mươi; à-há, nhắc tới việc con tớ, tuổi đã quá kập-kê tôi mới sực nhớ chuyện đời của nó. Việc bổn phận vợ chồng, của Hai-Châu với tôi, như vậy đã yên, vậy đề tôi thuật qua chuyện con tớ một lúc cho Lê-quí-hữu nghe cho vui mà theo ý tôi tưởng chẳng phải là vô ích. »

Khi Hai-châu vậy nên tỏ tóc cùng tôi rồi, hằng tỏ dạ thương yêu con tớ.

Tôi đã nói chẳng những nàng đãi nó như con cháu nhà mà thôi, nàng lại sắm ăn sắm mặc, cho đeo tay chuỗi cổ. Kìa Lê-quí-hữu biết sự trang điểm nó cũng nhan sắc con người, mà nhứt là nó giờ mới lớn lên, vẻ càng thêm mặn. Như vậy nên, lắm nơi gắm ghé, mong làm kết tóc xe tơ, nhưng bởi nó là tớ quan, người xét phận hèn nên e ngại chớ tới. Trong đám người mà gắm ghé với nó đó, có tên **Mười-Hư** người Nam-kỳ, ở bồi với ông Đốc-học. Nó cũng là một đứa tớ trung, nên ông Đốc thương nó lắm. Bởi nó gắng vó theo con tớ nhà của tôi đã lâu, cậy mai này hết sức tới mỗi kia mà buộc trói hoài không đặng, sợ để lần khân quá mà ra sẩm sở chăng, hoặc có chỗ nào rước trước, nên nó về nằn-nì với ông Đốc mà xin tính giùm. Ông Đốc, Lê-quí-hữu cũng biết, là người Langsa, chưa từng việc hôn-nhân Nam-Việt, dễ biết tính sao, nhưng bởi ngãi chẳng muốn để cho bồi của ngài ôm dạ tương-tư, thông mấy mày đợi gió, ngãi mới cậy tay một ông giáo-viên tại trường, nói giùm cho đặng.

« Đêm kia, vừa tối bảy giờ, có ông Giáo tới gõ cửa; tôi tiếp vào phân ngôi chủ-khách. Hỏi việc hàn-huyên, chuyện trò quanh-quẩn giây lâu, ông Giáo mới mở lời đầu, tỏ phân trần giả bày màu chỉ-đỏ; xin vợ chồng tôi bằng lòng cho. Tôi trả lời rằng: việc đó là việc hệ trọng của đời người, không ai dám ép. Và biết nó mồ-côi, theo ở cùng tôi trót đã mười năm, coi nó như con cháu nhà, nhưng mà về việc chi kia, chỉ như việc vợ chồng, tôi tưởng phải để cho nó trọn quyền của nó. Ông nói vậy hay vậy, để tôi biểu vợ nhà tôi hỏi lại nó coi, như nó ưng thì vợ chồng tôi đứng gả cho, bằng chẳng, ông khá xét, tại hai đứa nó vô oan trái,

« Dứt lời, tôi kêu ở nhà tôi ra mà thuật chuyện lại cho nó nghe trước mặt Giáo-viên và dạy nó hỏi con tớ ưng không thì nói. Ông Giáo mới tiếp: « Tội nghiệp, xin có giúp thành. Thật nó muốn con nhỏ ở nhà đây quá sức. Mà nó cũng là chơn-chất thật-thà, cần kiệm làm ăn, chẳng phải như mấy tay kia điểm đàng cờ bạc. Bởi vậy ông Đốc ông thương nó như con, xin gì được nấy. Nghe ông Đốc nói lại mà tức cười. Ông nói nó về nói với ông đôi ba lần rằng nó muốn cưới vợ. Hỏi chỗ nào, nó chỉ con tớ nhà cô, lại tiếp rằng: « *Lũy ba phec bồi com moả; lũy nhìec pham anh-tẹt-bờ-rết, bồ-cu sồ-li, lũy dà-na bồ cu o, sa tăn lũy ô-xi bồ-cu o Xi vu mỏi-đén đia buộc moả, moả công-tần bồ-cu công-tần, mòa mẹt xi vu. Xi bà mòa-đén mòa phec mọt mòa!* »

« Nghe dứt cả nhà, đều rộ cười, song nghe vậy cũng thương tình, nên ở-nhà tôi hứa sẽ giúp thành, miễn thật nó có bụng biết thương thì được. « Và lại con ở nhà đây là châu của tôi, cho hay rằng là con tớ, chớ thiệt là tới chỉ đâu. Nên nàng cũng hết dạ nó thương nhau, tôi sẽ cho và giúp hai đứa nó ở đây, vợ chồng tôi bao bọc. »

Dạng lời của ở nhà tôi, ông Giáo đứng dậy cám ơn và từ-qui; ở-nhà tôi hứa để hỏi đi hỏi lại đôi ba ngày, rồi sẽ bắn tin cho biết.

(Sau sẽ tiếp theo) **L. H. MƯU.**

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

khác mà không được tốt. À, ĐI-ĐON có anh em cùng nên dặn họ như vậy kẻo lắm, Thôi anh đi nghỉ để tôi lại đó đặt GIÀY và mua NÓN trước, kẻo để trễ quá họ làm không kịp.

C.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một nhãn hàng **Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.**

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu «Phan Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố dặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

CỨ MỖI NGÀY lại uống MỘT VIÊN THUỐC HƯỜN CỦA ÔNG **Lương-y DEHAUT** uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tỳ huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.

Thuốc hườn nầy trị các chứng bịnh:

NHỨC BỤNG, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

Nhà bán: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 14, Passag. St-Denis Paris, đồng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI

CHỦ-NHƠN

Ở đường Boulevard Charner n° 103

Tiệm nghành

(đường Thả đức) 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Kính cáo cùng đồng-ban trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, mướn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, để ăn điểm tâm mỗi bửa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều hàng và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp đời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-ban chiếu cố

Adresse: NGUYEN-THÀNH-TUỒI

Commerçant

103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn cầu

DESCOURS & CABAUD

Hàng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông.

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cây ruộng, cày xới đất, cuốc, rựa, cuốc, v.v.

Xương tàn (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lành việc làm.

Đồ dùng cho nhà, sắt để dùng đúc sang, đà.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ hôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt lợp nhà, đồ dùng trong nhà, bàn căng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá,

Tủ sắt đốt không cháy và cây khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Phonet. Thuốc súng.

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON**

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường «bà cu-ron» (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁT ĐỎ **S. Marsal**

ĐẶT RỒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**

đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne) **Léon Chandon**

ĐỆ NHỨT HIỆU

Ó Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic». Là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Tảnhang	0 80
Từ Tảnghàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai thước đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC

Đồ hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon

Giây thép nói: 667.

Le Directeur : Paul HIỆU

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé

Croix de Guerre

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đặt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán Âu-châu cũng dùng cách đó; người chinà họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lâu số 22 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn hàn hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đã có [illegible] thứ đèn đẹp [illegible] nơi.

ÍCH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Đâu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không ra cũng trúng gần.

Muốn [illegible] bắn cho trúng, [illegible] phải đến nhà **CAFFORT**, số 30 tại đường Catinat, Saigon, mà mua, súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn ra không nổ, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mất hết.

Hãng **CAFFORT** nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, đảm [illegible]

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 RỒI TRƯỚC CỬA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bào-chê sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÂNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng qui ông dùng khăn đen rõ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá từ hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều
Bombay 1 khăn 2 00

Hạng nhì, bùng và nhiều
Bombay 1 khăn 1 50

Hạng ba, nhiều và bùng mỗi khăn 1 00

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lắm. lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo
NGUYỄN-VĂN-BÚP
Thợ khăn đen
à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

ADRESSE TÉLÉGR: HONG-BENG — BOITE POSTAL N° 60

Le Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie
N° 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

Le Sous-Directeur: YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỚI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Paritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chamberlin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu «*Isuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm bởi Lý nội ông-Pháp mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NẦY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI TRẢNG St-Étienne
Mà thôi

HOÀNG F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Cathinat Số 38

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bi, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG đều đã tốt lại giá rẻ. Lục-Châu muốn mua vật chi xin đề thơ như vậy:

M. F.-MICHEL, CAFFORT Successeur 38 rue Catinat — SAIGON

một mình bán
Denis-frères
đại-lý cả Đông pháp thơ hộp quẹt nầy

Ở quẹt nầy khắp nơi đặng pháp bán lẻ một su nhỏ một hộp mê thê!

CANOT HƠI

Đè chở chuyên mau lẹ, để tuần du điên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
Ông Charles [illegible]ARDON
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE » KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 630

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp

giá **1.500$** sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY
(Nước suối kim thạch)

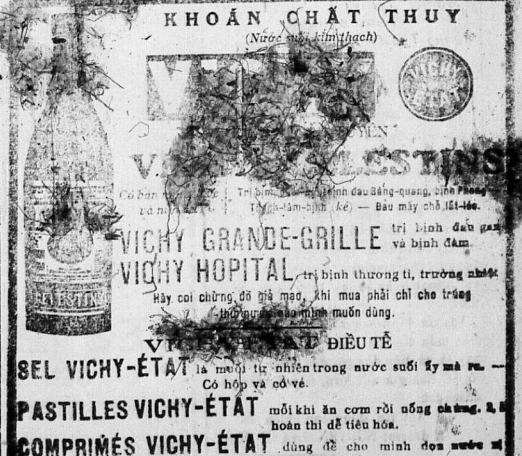

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt.
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có vẻ.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đơn nước uống Một-chi-chất

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ỉ vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Lời rao cần kíp

Cho hãy ông thợ chụp hình Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá của « *PHOTO-STUDIO* » *Saigon 136-138 đường Catinat*

Món cho mượng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THÂN*.

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi.*

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARQUES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẤY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY bết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẤY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới vân vân.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách thường đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải dễ thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cao
NGUYỄN-THÀNH-CHIẾU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi.
SAIGON

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG.
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại	750 muôn
Chỉ tồn dư phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

BÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG-HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutcheou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-húy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, dùng toa (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạng, củng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội củng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẻ, trong mấy xứ, thì Hội củng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ củng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hừn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai. Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắc-kỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soan, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng ..., chén kiểu Bắc-kỳ và Nội-phủ-... miễn gỗ, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Française couleur nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chiếc, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ giảm chước tiền hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, ... có mặt cũng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là mừng cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vẩy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

PHNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Núc áo bành-tô màu ka-ki n° 5503—12 núc.	0$40
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm.	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-Mên, Đế-thiên. Đế-thích — một trăm..........	2 00
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn............	2 50
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp................	6 50

Gởi contre-remboursement

Chủ-nhơn — Quản-lý
LÝ-HỮU-DƯ
25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

Nhứt là trong xứ Nam-kỳ.— Ít người mà đặng rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thiệt là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đớn thới quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên loại-đọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Ti vị thương bịnh hoặc ăn ngủ không toại thửa chí.

Hãy uống một hai hườn **Pilules Pink** trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau để luôn luôn. Hoàn Pilules Pink là một thứ thuốc khai vị làm cho mau tiêu hóa vật thực và bổ căn bộ, giúp cho ngũ tạng lục phủ thạnh vượng đặng trừ cái chứng loại-đọa, mệt mỏi.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

Xin chủ ý

Nguyễn-Háo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÒTIÊN* phải lên tạm như vầy: Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

• *RƯỢU SÂM-BANH* hiệu *CON-GÀ*, tốt thiệt và rẻ thiệt mà lại hạp khẩu người Annam ta lắm: mỗi thùng **12** ve lớn giá 13$00, mỗi thùng **24** ve nhỏ giá 14.00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt tốt và lâu năm, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crême de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc là hiệu GRENOVILLE Savon Mạt-xây thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng trả lời liền.

Nay kính.
NGUYỄN-HÁO-VĨNH.
146 bis Rue Lefebvre Saigon.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoe-do
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, ...

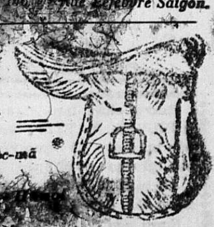

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

VÌ BỊNH THỞ

Phải uống thuốc
PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM
BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, *sớm mai.*
— id — *buổi chiều.*

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DAILY — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 93200$

Đồng-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Daily

Tiệm nhánh		
Phanthiet	Baclieu	Luang Prabang
Muine	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	

BẢN SỈ — BẢN LẺ

Nước Mắm rất ngon và hảo thứ thị
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI
Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt
Gởi Contre Remboursement đi các tỉnh
Xin viết thơ cho MỐI-CÀI *à Cholon*
Quai Testard 3 4 5

Gởi Giấy thép : LIENTHANH CHOLON.
Giấy thép nói : 726.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères trữ mà thôi.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HOTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, sin quí khách tưởng tình chiếu cố, hết cảm ơn.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM
Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon
HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 86 mà hỏi còn sức lực mạnh mẻ như người 40 tuổi, đi đứng chải hỏi, ăn nói sỏi sảng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông giở dộp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cứ mỗi tối trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói, cũng có lòng mộ việc lợi ông thấy như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thử rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên-hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) từng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai dàng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng gởi ở xa xuôi đến không dặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình dàng cho ổng sẽ gởi món đồ của mình dàng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thật tối tân hiện thời, chạy từng 5-10-15-20-30-cái hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, để nhà nền đất, rạp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, mọi thứ mọi đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gấp công việc của chư vị sai khiến, thì nên đến nói hãng.

Bonnefoy & Cie
Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà *say* tinh và hãng này sẽ chỉ các điều cần lợi cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cũng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ lắm hãng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng người quạp thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả đàm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà *say* tinh.

QUẢNG-ĐỒNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC ĐỜ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cứ chứng bịnh nào bỗ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bào đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức đờ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thiệt là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vô uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sáng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhớ cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE
Hồi trước Madame Duguet làm chủ
nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tày ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàng, hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì giá tiền tôi cũng nghị luận lại nữa. Về việc ăn uống đồ thực-phẩm và hải-vị rất thông thạo là phương tiện lắm, xin chư tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chào-nhơn cận khải.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô làng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngon khí. Chẳng hề chước ai mà chê nên nó, mà có tôi dùng không rượu nào hi nó.

Bán tại hãng Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Saigon Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage ci-
Deux mille exemplaires.
Saigon le 12 janvier 192

SỐ THỨ 866 NGÀY THỨ SÁU 21 JANVIER 1921—NGÀY 13 THÁNG MƯỜI HAI ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : [illegible]

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

新省六聞

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE N° 178 Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Giáo dục — Giáo hóa.
2. — Diễn thuyết.
3. — Trà và tơ lụa Đông-pháp.
4. — Tòa Đại hình.
5. — Namkỳ Lương hữu hội.
6. — Đám cưới.
7. — Phần quan báo.
8. — Chốc lá hơn mấy năm trời.
9. — Thông báo.
10. — Oan kia theo mãi.

GIÁO GIỤC--GIÁO HÓA

ÉDUCATIONIN – SRTUCTION

Nếu chẳng phải tay triết-lý học xuất thân, thì khó mà biện luận cho cùng vấn-đề Giáo-giục và Giáo-hóa. Hẳn thật là hai cái vấn-đề chi tôn chi trọng đó. Biết vậy mà sao tôi còn dám dở đến ? Tôi có phải là tay Triết-học chăng ? — Không, tôi không phải là tay Triết-học. Nếu tôi dở đến vấn-đề Giáo giục và Giáo-hóa, chẳng phải tôi mong xưng tài xứng sức lần giải cho tột lý đâu ; tôi chỉ mong mượn mấy lời quê ngõ cùng bạn thiếu niên chớ nên lộn lầm Giáo hóa qua Giáo-giục. Giáo-giục là chi ? Giáo-hóa là chi ? Giáo-giục với Giáo-hóa có can hệ chi với nhau chăng ? Giáo-giục tức là *Éducation* ; Giáo hóa là *Instruction* ; hai đều có can-hệ với nhau lớn lắm. Giáo-giục dạy cho có nhơn-cách, nhơn-phẩm, có đạo đức luân-lý và trí-huệ, cho ra bực thượng lưu quân-tử ; còn Giáo-hóa dạy cho biết cho thông hoặc văn-chương, hoặc bá-công bá-nghệ. Hai đều có can-hệ với nhau lớn, là : có giáo-hóa mà không giáo-giục thì ắt phải ra người học thông mà không có nhơn-cách, không có đạo-đức, không ra bực hiền-lương quân-tử. Thế thì giáo-giục là môn đề làm cho hoàn toàn giáo-hóa. Bởi vậy có nhà nào là nhà có con mà không lo giáo-giục. Giáo giục đó gọi là *Nhi-đồng giáo-giục*. nên mới có lời cadiêu rằng : Dạy con dạy thuở còn thơ.... Mà dạy đó là dạy chi ? — Dạy theo phép nhà ; gọi là *gia đình giáo-giục*. Nếu ngỡ cho giáo-giục dùng đề riêng dạy nhi-đồng thì lầm ; đến lớn rồi cũng còn cần dạy, vì giáo-hóa phải có giáo-giục luôn. Thử xem trong các tiểu học và trung-học, có trường nào giáo-hóa mà không giáo-giục ?

Bởi giáo-hóa cần phải có giáo-giục thì mới đặng trở nên người hoàn-toàn, cho nên trong sách vở dùng đề dạy văn-chương, hẳn đề những bài có đủ luân-lý đạo đức. Học trò đọc lấy thì đủ nhiễm sự giáo-giục, nên tuy giáo-hóa mà cũng cần có giáo-giục ; các trường không hề bỏ qua giáo-giục mà không cần phải mất nhiều ngày giờ về giáo-giục, chỉ cần nhắc nhỡ chút đỉnh thôi, vì thuở còn thơ đã có học gia-đình giáo-giục, kế vào trường có Nhi-đồng giáo-giục, tới trung-đẳng-học và lớn lên rồi lại có sách vở làm thầy.

Thế thì giáo-giục là một phần phụ trong Giáo-hóa ; chẳng bao giờ đầu nước dầu dân có ai lo lập trường riêng giáo-giục ; ai cũng cứ chăm lo về giáo hóa mà thôi ; vì hễ có giáo-hóa thì tức nhiên có giáo-giục.

Đang thời trong xứ ta đây, chẳng có vấn-đề nào yếu cần bằng vấn-đề giáo hóa ; trong thì nhà-nước lo, ngoài thì có những người hay suy tính việc tương lai cho đoàn hậu-tấn, lo ; kẻ lo cách nầy, người liệu thế kia, lo liệu sao cho sự giáo-hóa trong xứ mở-mang, lo liệu sao cho sự học-hành của con nhà Annam tấn phát. Tại sao trong đã có nhà-nước lo mà ngoài vẫn còn phải lo ? Ngoài phải lo là vì nhà-nước, tuy hết lòng mở-mang sự giáo-hóa cho con nhà Annam thì mặc dầu, mà bởi nhà-nước thông dụng sự lo cho cùng khắp, dầu tăng mỗi năm nhà nước chuẩn học-phí không biết bao nhiêu mà kể. Biết vậy nên tan trong xứ hiện thời, đang hiệp nhau lo lập trường riêng đề dạy học, hầu giúp sức cho nhà-nước trong việc khai hóa mở mang cho chúng.

Ông Đốc-phủ-sứ Lê-quang-Liêm, biệt danh là Bảy, sang Pháp trong cơn Âu-Chiến dòm thấy rõ trong nhơn vật nước Pháp rồi, khi về có nhóm các bậc thân-hào mà luận thuyết ; khen nước Pháp thiệt là cực điểm văn minh. Ngài lại giải rằng nước Pháp đặng tột bực văn-minh như vậy, cũng nhờ sự giáo-hóa mà ra, nên ngài ước trông sao các nhà có tư bổn, các hào-gia phú-hộ, chung lưng nhau lập tại Saigon một cái cao-đẳng học-đường đề rước những tay học Pháp có khoa mục về dỗi dạy. Dường ấy mới mau mở mang cho.

Lời luận thuyết của ông Lê-quang-Liêm, thật chí lý, tưởng không ai phản đối đặng, song chưa rõ chắc các nhà tư bổn Annam có mở lòng cho chăng ? Có bảo trợ con nhà nghèo có chí thanh-vân mà không có sức chịu học phí chăng ? Có chen chịu học-phí với nhà-nước mà cho học-sanh có tài năng sang Pháp chăng ? Có lo tính gì cho các học sanh đang học tại Pháp-quốc chăng ?

Ấy là mấy câu hỏi tôi yếu, cần giải cho tận lý, vì sao mà hỏi đến đều ; tôi xin để qua kỳ sau sẽ tiếp.

Sau tiếp.

L. H. M.

DIỄN THUYẾT

Lời diễn thuyết của M. Trương-văn-Bền

(Tiếp theo)

Cái ! e phải đặt chẹ ông nói không cùng, mà một ngày kia chắc ông cũng có tiếng thơm bay khắp cùng thế-giới. Người Bắc thật có cái khuynh-hướng về thương-giới, các xưởng, các nghề, của người đã nói sơ qua, chớ thật khó mà nói cho hoàn toàn mọi nỗi, nhưng xem qua một đều đó cũng đủ làm gương cho đồng-bào ta trong Lục-châu nầy. Nên ước chi, các nhà có tư-bổn lớn lao như ai kia, lo mà bành trướng thêm ra nữa, thì hãy nên lập các nhà các hãng mà gây dựng một mối thương quyền sau nầy, trước cứu các người nghèo khổ ta là cho họ có chỗ làm, khỏi đi hành khất, sau nữa chẳng bỏ uổng cái đồng bạc vô dụng nằm trong đáy tủ đít rương. Ôi ! Thực-nghiệp ! Thực-nghiệp ! hai chữ thật có giá-trị lớn biết bao, có cái oai hiệu biết bao ! *(Vỗ tay)*.

Những lần lượt kể sơ qua các nhà thực nghiệp của đồng-ban ta tại Hà-thành, nay xin kể qua các nhà thực-nghiệp lớn lao khác, hoặc của người ngoại bang, hoặc của người Nam-việt. Cái thực-nghiệp rất vĩ-đại của người Nam ta, thì tôi thiết tưởng ai lại chẳng biết, là của **Bạch-Thái** đại-nhân, danh lừng trong toàn-kỳ, cho đến đỗi Lên Trung-quốc các nhà báo, như *Nhân-quyền báo Tổng-thương hội báo, Chấn-đan báo Đại-công báo*, đều có đăng bài kỷ-sự của *quan Dục-Nhân* đi xem tận chợ về dư-luận về công-nghiệp lớn lao của ông, và đề mấy lời khen ông đó vậy. Thế thì cái công-nghiệp của ông, lịch-sử của ông tôi đây chẳng cần chi mà nhắc lại nhắc đi cho mất ngày giờ của các ông, dám xin để cái ngày giờ đó nói qua nghề khác.

Nhà dệt vải

Nghề dệt vải, ở Hà-đông nầy là cái chỉ-niệm của nhà dệt Nam-định mà tôi đã nói rồi trước kia. Xưởng chuyên làm vải vấn, và làm chỉ trái cho ta dùng đây và đó. Thiết tưởng các ông cho là nghề nghề làm chỉ đó là khó lắm, phải không ? Không, có khó gì đâu, thật có thấy cũng rồi nghĩ ra dễ quá, chẳng qua là dệt vải đó xé ra nhỏ, kéo thành sợi dài, rồi đưa vào máy đánh lại cho nó tốp nhỏ nhỏ cho đến thành nếp một sợi kia. Thấy rồi, thật là dễ, tôi tôi cũng biết vậy ; nhưng việc gì hễ phát-minh ra, đều là không dễ gì ! Vả xưởng nầy xem ra thành-hành lắm, người làm công đông đúc trong nhà. Ấy vậy mà tiền nhân công rẻ quá ; người đờn bà làm công mỗi ngày chỉ chừng một cắt, còn con nít chỉ có năm su.., thế cho nên, nghề gì ngoài Bắc ta cũng dễ mà làm ra được hết.

Hãng làm dầu và « Xa-bong »

Phải, nói đến kỹ-nghệ nầy mà nhớ đến của mình, nhà làm xa-bong và dầu nầy vốn liền to lắm ; biết bao nhiêu nhân công, bán ra cũng lắm, nhưng mà không có công-hiệu gì bao-nhiêu, chẳng bằng như trong Nam-kỳ ta vì bị mấy hãng khác tranh quyền lợi nhau kịch-liệt. Tôi đây cũng muốn nói các công nghệ cho nhiều, ngặt vì không có ngày giờ, nên chỉ dám xin nói tóm tắc một vài hãng lớn đó thôi.

Nhà làm đồ chai

Hãng nầy có tại Hànội ta nhưng hiện bây giờ tại Hải-phòng không có làm nữa, nghỉ một ít lâu, vì không có đất vật-liệu mà làm vậy. Các ông phải biết rằng ly và chai đây chẳng phải thường làm bằng cát đâu, hiện ở ngoài ta làm bằng thứ đất ở về lớp thứ ba dưới đất mà ra (ter ain tertiaire : đệ tam địa từng)

Một ngày làm đến tám chục muôn cái chai, thế thì các ông tính phỏng một tháng bao nhiêu, một năm bao nhiêu, rồi ra các sở bán và lợi được đó là bao nhiêu ; Thật một mối lợi rất to thay !

Mỏ than đá

Mỏ than nầy ở về phía ngoài vịnh Hà-long. Ôi ! Hà-long ! biết bao là cảnh thú thiên nhiên, non xanh nước biếc, mấy ngàn năm gây dựng châu nầy ! Khó lấy lời lẽ nào cho đủng mà chán-tả cái bức tranh thiên-thai ấy ; người đem mình vào đó, dường như ra khỏi bụi hồng mà tìm miền cực lạc, nên tôi dám trách chi các bực thi ông ngày xưa sao hay khen nầy vẻ nọ tiên thủy, những giọng cao xa. Thật không thấy cái bức tranh hay như trước mắt ai là khách du-lữ chẳng cảm-tình. Nhưng mà, cái phần nầy là của ông Hồ-văn-Lang sẽ nói về sau, nên chi tôi không dám cho xa cái mục đích của mình.

Mỏ than nầy hiện đương đào thêm nhiều nữa, các kho tàn còn bành-trướng thêm nữa ; nhân công trong các xưởng độ [illegible] người, các tàu nước ngoài cũng [illegible] dùng chụm máy. Mặt đất tại Hòn-Gay than đã nhiều quá, đào xuống chừng một thước tây thì đã gặp được ngay ; mỗi ngày lấy được chừng 2000 tấn, mỗi một tấn giá bán 10$00 thì mỗi ngày 20.000$00. Thật là một mối lợi lớn biết là dường bao ! Vả, tại Hòn-Gay chẳng phải có than

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

không mà thôi, lại cũng có mỏ sắt, mỏ thép nữa, nên cái lợi nầy một ngày một thêm bành-trướng nữa vậy.

Sau tiếp

Người có dự thính
L. H. M.

Trà và tơ lụa Đông-pháp

Đại-pháp xưa nay muốn tấn-ích dục-lợi cho xứ ta nên hằng khuyến-khích người bổn quốc vào sự đồng-nghệ và nông-nghệ.

Và lại Mẫu-quốc cũng có thiếu nhiều thứ sản vật thường dùng cần phải mua của ngoại-quốc và thuộc-địa, như là trà và tơ-lụa. Xứ ta có thể mà cấp cho Đại-pháp hai thứ sản vật ấy bao nhiêu cũng đặng.

Tuy trà là một loại thảo mộc trong xứ, nhưng mà thuở nay ta không có xuất cảng vật ấy; duy có xứ Bắc-kỳ gởi bán thẳng cho Mẫu-quốc vài trăm kilos mà thôi.

Trà của người Annam trồng thì xấu lắm, vì cách trồng không được tuyệt hảo, lá trà cứng và dai; cho nên để mà bán trong bổn xứ, chớ người dị-quốc không ưa dùng. Trong vài chỗ miền Yên-bay và Lao-kay, có trồng một thứ trà ngon mùi thơm diệu dàng. Tại Hanoi, mấy nhà hào-phú Annam và khách-trú thích dùng trà đó lắm.

Trong tỉnh Phúc-yên, dân trồng trà được gần 55 mẫu. Xe lửa chở lá và bông trà ra Hanoi mà bán. Nước bông trà tuy ít ngon, mà mùi thơm bất ngát.

Muốn trồng cho nhiều thứ trà ngon thì phải lựa giống ở Java cùng là bên Assam (Thiên-trước). Nếu trồng trà theo cách bên hai xứ nầy, thì mau dục lợi to.

Bên Java và Assam phong thổ rất tốt cho cây trà. Trồng tháng nào cũng được, cho nên mùa nào cũng có lá trà non. Tại Assam phong thổ như xứ Bắc-kỳ và mỗi năm dân khai phá đất thêm đặng trồng trà. Hiện thời Âu-châu, mua dùng trà ấy nhiều hơn trà Trung-huê.

Đại-pháp cũng thiếu tơ lụa mà dùng cũng như trà vậy, nên phải mua của Trung-huê và Nhựt-bổn vì giá rẻ. Nay Huê-kỳ có ý muốn tóm mua cả thảy tơ lụa hai xứ ấy mà bán lại. Chánh-phủ và vài Hội-tư-riêng chú ý lo nuôi tằm đặng làm tơ lụa cho nhiều và tốt bằng tơ lụa của Tàu và Nhựt-bổn.

Tại Lèo, nhà kiểu để tằm hẹp lắm không thể gì chứa đủ người xin học cách để tằm.

Trên Cao-mên và trong Nam-kỳ nhơn dân để tằm rất nhiều; — nhứt là trong Nam-kỳ, Chánh-phủ phát gần 30.000 giảm dâu giống mới cho tỉnh Chaudoc, Longxuyên, Giadinh và Bentre. Mỗi năm thì số nhộng kén tăng thêm hoài.

Ngoài Trung-kỳ, nhứt là tại tỉnh Thừa-thiên, có một sở dệt tơ được 5 máy kiểu bổn quốc. Tuy máy móc còn sơ lược mà dệt được hàng nhiều chắc và nhứt hảo hạng. Máy ấy dệt lụa, hàng lục-soạn, nhiễu, lãnh đều được cả thảy. Tại tỉnh Quảng-ngãi đâu đâu cũng có để tằm và có máy dệt kiểu kim thời.

Mới đây Hội lâm hàng lụa bên Lyon có sai ông Pétillot qua Đông-pháp mà tra-cứu về sự hữu ích lập hội ngành bên nầy. Từ Nam chí Bắc, ngài đều có viếng các sở nuôi tằm, và cái ý-kiến của ngài là sẽ cất hội ngành tại Namvang là nơi để tằm nhiều.

Tào Đại-Hình Saigon

Ngày 17 Janvier 1921, Tòa Đại-Hình Saigon, nhóm lại xử các vụ sau nầy:

ĂN CƯỚP SÁT NHƠN

Chiều bữa 31 Juillet 1920, cha tên Trần-thị-Cườm đi khỏi, nên Thị-Cườm mượn tên Nguyễn-thị-Nghi lại ngủ cho có bạn. Đương an giấc điệp, bỗng nghe có tiếng xao động. Thị-Nghi chỗi dậy thấy Thị-Cườm quị hai gối dưới đất và gục đầu trên vũng máu và thấy ba người đàn-ông vụt chạy, Thị-Nghi nhìn biết là tên Kiêm, tên Nganh và tên Nhàn. Nó bèn chạy đi cho mẹ nó hay. Giữa đường gặp Thị-Hên là mẹ của tên Nguyễn-văn-Y nói rằng có nghe la mà không biết ở đâu. Hai người đồng đi kêu tên Tiền là anh của Thị Cườm ở gần nơi đó. Tên nầy lật đật chạy kêu cha nó là Tên Chiêu đang canh gác tại nhà công-sở. Bốn người đồng trở lại thì thấy thảy Thị-Cườm nằm trong một vũng máu óc đã bể, mình mẩy đầy vít tích và bị lắt hết một cái vú. Kế bên thây có một cái búa, một cái rựa dính đầy những máu, một cái túi áo rách, một cái nút áo, một con dao nhỏ và một cái kiếng của kẻ sát nhơn bỏ lại. Đồ trang vật của Thị-Cườm nào là vòng-vàng, cà-rá, nào là bông-tai đều mất hết.

Bắt tên Kiêm, tên Nhan và tên Nganh mà tra hỏi thì chúng nó chối cả thảy. Xét trong mình tên Nganh tiềm đặng một chiếc vàng của Thị-Cườm. Thầy Cai sở tại thẩm xét rằng: Nhà Thị-Hên thì ở xa lắm mà nó nghe là cũng lạ; bèn phát nghi mới đến nhà thì nầy mà xét thì kiếm đặng một cái áo dính máu có may thêm một cái túi, và cái túi đó thì giống hệt cái túi dính máu khi nãy. Thầy Cai bèn bắt tên Nguyễn-văn-Y là con của Thị-Hên.

Tên Y khai rằng: Tối bữa 31 Juillet, lối 11 giờ khuya nó đi chơi với tên Nganh và tên Nhan và nói trễ về nhà hồi 3 giờ sáng. Nó nói cũng khai quả chắc như vậy.

Thị-Nghi đối diện với tên Y thì khai rằng nó chỉ lộn tên Kiêm chớ thật là nó thấy tên Y thấp thỏm ngó là tên Kiêm.

Nguyễn-văn-Y cùng thế mới cãi bèn thú thiệt rằng nó muốn trả thù vì Thị-Cườm đã hứa chịu giao tình với nó và nó đã cho rồi 5$00. Nay chẳng hiểu cớ gì mà Thị-Cườm đuổi xua nó. Nó tức mình mới rủ anh em nó là tên Nganh và Nhan hiệp lại mà hành hình con ấy cho bỏ ghét. Trước hết một mình nó vô nhà Thị-Cườm; thị nầy mắng nhiếc nó, nó bèn vả hai bốp tai, Thị-Cườm nắm áo nó và xé rách túi; hai đứa đồng-lõa đứng ngoài nghe la vục chạy vào. Tên Nganh giựt đặng một cái búa mà bổ trên đầu Thị Cườm, còn tên Nhan lấy rựa mà chém.

Tên Nganh và Nhan khai y như lời tên Y song chối rằng một mình tên Y hạ thủ mà thôi. Vả lại Thị-Cườm là người tình chung của chúng nó, hay xúi dục đứa nầy hại đứa kia. Tên Y vô trước đánh vả Thị-Cườm; thị nầy giựt một cái búa mà chống cự lại; tên Y lật đật đoạt lại mà chém Thị-Cườm nơi ngực; Y mới kêu Nganh và Nhan vào đè Thị-Cườm, còn nó cứ việc chém người tình của nó. Sau hết nó lấy búa mà bửa đầu Thị-Cườm.

Theo lời cung-chiêu của chúng cớ Thị-Cườm quả không có trao ấnh với bọn ấy.

Quan Trạng-sư Gallois-Mont-brun bào chữa cho Nguyễn-văn-Y và lấy lý-đoán mà luận đặng giảm bớt tội của nó.

Quan Trạng-sư Dusson thì bào chữa cho tên Nganh và Nhan.

Còn quan Đại-luật-sư Gaudin thị-sư đứng dậy mà canh-cải rằng: Thị-Cườm thuở nay lo làm ăn, không phải là bợm phong tình huê-nguyệt chi, ban ngày giúp đỡ cha mẹ trong việc ruộng nương; ban đêm thì đương giỏ làm thúng mà bán; còn ba tên phạm ấy là tay du đảng hoang-đàng; nay đã quả tang chánh án thì Tòa phải xử cách nào cho nặng đặng làm gương cho kẻ khác. Chúng nó chẳng những sát nhơn mà thôi lại còn cướp của nữa.

Tên Y bày mưu kế, trong vụ nầy quả là chánh đảng. Tuy nó không có tiền án, song thuở nay nó ở trong làng tánh hạnh không đặng tốt.

Tên Nganh bị xử 6 tháng tù hồi năm 1917 tội ăn trộm, còn tên Nhan không có án tiếc chi.

Chiếu theo các cớ trên đây t hi Tòa buộc tội chúng nó như vầy: Đêm 31 Juillet, 1920, tại làng Phước-an (Gia-định), chúng nó hiệp lòa với nhau ban đêm vào nhà người ta chém giết tài chủ mà cướp giựt một chiếc vàng, một chiếc cà-rá và một đôi bông vàng và lại phạm về tội cố-sát nữa.

Tòa nghị một giây lác rồi lên án như vầy:

Tên Nguyễn-văn-Y, 24 tuổi, bị xử 20 năm khổ sai;

Tên Nguyễn-văn-Nganh bị 15 năm và tên Võ-văn-Nhan bị 10 năm khổ sai.

Kỳ sau bổn-báo sẻ đăng thêm vụ xử thứ nhì.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn. . . . . NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . . . XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . . . HỒNG-
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . . .
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (Tí như nhập học thì phải vào trường luôn) HỌC-
ấy là. . . . . ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Nam-kỳ Lương-hữu Hội

Thường ngày các nhà Trạng-sư, Trưởng-tòa, Note, và Sanh-đic.

Đại hội ngày 26 Décembre 1920

Lời bàn nghĩ

(Tiếp theo)

N—. Lập Hội, ích lợi về đâu?

Nhà nước thuở nay, cách 10 năm trước còn khó, chẳng hề cho Annam mình lập hội gì cả. Từ quan Toàn quyền Sarraut đáo nhậm mới khởi cho phép bắt cầu hội gì, hoặc lương hữu, công nghệ, buôn bán, học hữu-ý, v. v. Nghĩ cho, là hết nghi kỵ lòng dạ Annam, cho nên mới mở lòng rộng mà để cho mình, tự ý rủ nhau mà hùn hiệp làm chi nên thì làm, mà tranh quyền lợi với ngoại bang cho hết ý, kẻo thua thiệt hoài nghe cùng tức.

Bởi vậy cho nên nào là dân tỉnh Saigon, Cầnthơ, Mythơ v. v. trong 20 hay đều có lập hội, mà cũng chưa thấy được, hội nào cho lớn mà đối với đời, cũng chẳng khác chi con người mới biết đi chớ chưa có được thành thiệt, là người tuy vân coi thì nhiều hội thì cũng có nhiều cái, đương hành chưa thấy thạnh phát cho lắm, chớ cũng khá khá, cũng thạnh vượng việc bổn phận làm xong, đủ ăn đủ chịu, không chỗ chê trách.

Nay lại sanh thêm cái hội lương hữu trạng sư thông ngôn nữa, có kêm theo đủ các sở các việc, như thông ngôn tòa án, thông ngôn tòa Bách phần cũng như một cội một nguồn mà sanh ra tính lại như các nha Trạng sư-Note-Trưởng tòa, tòa Áu Bách phần, hết thảy mấy thầy mà đồng lòng vào một hội thì sẻ thành ra một hội lớn hơn các hội và lại mạnh mẻ biết bao, mà giàn có biết chừng nào, thêm vì cảnh đàng có máy tây có tạo, trường-tế nhau mà ở đời, tưởng không ai bằng được.

Câu chữ nhơn hiệp là force là như vậy. Hiệp lại mà thành ra một hội lớn sao cho khỏi tiền bạc sẻ dư xài, lấy mà sanh lợi thương mãi, nghệ nghệ cho tội, có phải là quí hóa chăng. Té ra trường lập lương hữu mà vì tại đâu mà sanh thêm ra như vậy, may mà làm nên việc, thì danh tiếng của hội tưởng không phải nhỏ.

Giả như, một người một năm xài 12 đồng mười người 120 $ 00. Một trăm người thì, mà như được một ngàn người, thì rõ phải là được một muôn hai (12000) ngàn không, rồi lấy một năm như vầy mà làm nghề chi lại không đặng.

Buôn chi, tính qua sự vô phước mà đặng hưởng tiền cũng thì lại, lợi là dưỡng nào, như mình mới vào hội đóng mới có 5 nguơn bạc, rủi gặp sự,

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quấc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

nhồi đôi, nhồi ba, thì trước mắt đã thấy rõ ràng người vô hội đặng lợi 10 phần.

Có lẽ trong lục châu, nghe sự như vậy, chắc là hiếm người viết thơ mà xin vào hội. Chẳng phải có dạ tham lam, nhưng vì sự ích lợi chung mà vào.

Ích là ích cho người vô phước, thí dụ, đương khi túng mà có người giúp ích. Còn lợi chung là, khi vào Lương hữu rồi thì bốn biển vầy nên một nhà, dầu lạ cũng quen là về phần riêng của mỗi người, chớ như phần chung trong chủng tộc, thì sự quí hóa, vẻ vang mà hội được có danh, thì mình cũng được hưởng một phần sang trọng của Hội, cho nên gọi là lợi chung.

Bây giờ hội mới sanh, có lẽ khi hội mà có danh quyền rồi, thì còn bày ra sự chi nữa cũng chưa rõ thấu...

Bổn quán, nghĩ trong nghiệp văn nầy chưa nghe ai xướng lập hội, nay mấy thầy làm việc các nhà Trạng-sư làm nên việc, bổn quán cũng hân hạnh lắm, và muốn cho Hội đặng mỗi ngày mỗi lớn hơn nữa, để làm gương cho chủng tộc đời đời.

N. H. V.
L. T. T. V.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC-ĐƯỜNG.
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .	

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Đám cưới

Tuần trước có nói chuyện đám cưới của ông Thái-van-Chanh mà chưa rỏ, nay xin tiếp cho rỏ.

Chánh ngày làm phép cưới tại tòa Bô Baria, là Samedi 8 Janvier 1921, 8 giờ rưỡi sớm mai, thì bổn tộc hai họ tề tựu tại tỉnh, có quan chủ tỉnh, mặc sắc phục ông Xã, chủ đám hôn phối, chứng thì có ông Huynh-van-Minh quan phủ và ông Ngyễn-ngọc-Kỳ quan huyện, cũng dân Langsa, chứng cho bên trai.

Khi hai bên ký tên rồi, quan chủ tỉnh có chúc mừng cho hai vợ chồng mới và thầy cai đương niên là cha vợ.

Qua ngày chúa nhựt, 9 Janvier thì tiệc bày tại nhà thầy cai, có mời đủ hết viên quan trong tỉnh, đều đến, dự tiệc và vui vẻ với hai bổn tộc.

Mấy viên quan xin kể ra đây: Quan đốc phủ Lai tại Xuyên-mộc (Baria), quan tri phủ Minh, quan tri huyện Kỳ, quan tri huyện Vinh, ông Ng-v-Quí, thơ ký, ông Ng phước-Tấn thơ ký, Ng minh-Chiêu thơ ký, ông Hội thông ngôn tòa án, ông Đinh-tương-Thông, cai tổng, ông Huỳnh-đinh-Niên quan trường tòa, ông Đốc học trường Baria, ông Nhơn, hội đồng tỉnh (Long-điền), ông Ng-van-Thanh, điền chủ và các hương chức Hội tề bảy làng trong tổng đều đủ.

Khi rượu cơm xong rồi, quan Đốc-phủ Lai, có đứng mà diễn ít lời, mừng và chúc cho hai họ vuôn tròn thương mến nhau mà nôi tóc cho đời đời. Khi diễn rồi các quan đều vỗ tay, rồi có tài tử đờn ca v. v .. Sự vui vẻ nội ngày, kể sao hết..... Thầy cai lại có dọn một tòa nhà tạm tại Phước-tỉnh, gần biển, để cho các quan tắm biển chơi, rất nên thú vị.

Nguyên ông Thái-văn-Chánh nầy là con ông Thái-thuấn-Hậu sanh tiền, làm hương-cả tại làng Tân-phong, Cầntho. Ông Hậu có 3 người con, Thái-bảo-Hựu là con lớn, cũng làm hương-cả như cha, nay trong đám nầy là trưởng-tộc, con thứ Thái-minh-Thân điền-chủ tại Tra-nóc, cũng Cầntho còn ông adjudant Chanh là con út.

Trong đám nhứt là thầy cai, đã cha vợ, chủ nhà mà lại chủ tiệc, cho nên ân cần sự thiết đãi các quan và hương-chức bổn-tộc 2 bên đều vui lòng khi khởi cho đến khi rồi, thủy chung như nhứt, không sai sót, mỗi người ai cũng đã vui lại cười mãng cuộc.

Tôi lại các quan từ giả ra về. . . .

Tuy xa chợ búa, mà các sự làm cũng đủ việc, chẳng kém chi nhà gần chợ búa, thiệt giỏi sắp đặt lắm mới được.

Bổn-quán xin kính vài lời mừng cho vợ chồng mới loan phụng kỳ duyên, bá niên bảo hiệp.

L. T. T. V.

Sự tốt của da

Trong 5-6 phần vuôn da mặt, có ước 2700 chưn lông. Mỗi chưn đều đặng bụi dơ. Giữ da cho tốt thì nhờ bọt sàbông Cadum mà tẩy nó mỗi ngày, thì tự nhiên loại bụi dơ ấy phải tiêu, vì bởi bọt sà bong Cadum nó đi thấu trong chưn lông đuổi ra hết, thì tự nhiên da [illegible] mịn và mát mẻ. Từ đây [illegible] nên khởi sự mà dùng lần đi, sàbong Cadum bán có 2f,50 tiệm nào cũng có.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vinh thăng

Quan quyền Thông-đốc Nam [illegible] thưởng thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu.

Vì chỉ dụ ngày 10 Octobre 1911 [illegible] quyền hành cho quan Thông-đốc Nam-kỳ và các quan Thông-sứ.

Lời nghị

Điều thứ nhứt. — Kể từ 1er Janvier 1921, các viên chức có tên sau đây đều được vinh thăng:

Garde civile locale

Quản-vệ-Huy:

Vo-van-Hot, quản 1re cl. Choloo,

Quản de 1re classe:

Ng-v-Bai, quản 2e cl. Travinh,
Ng-huu-Hoc, » Chaudoc,

Quản de 2e classe:

Ng-v-Giac, phó-quản 1re cl. Hatiên,
Ng-v-Ngoc, » Travinh,
Bui-v-Cuong, » Vinhlong,

Phó-quản de 1re classe:

Ng-v-Du, phó-quản 2e cl. Longxuyên,
Vo-v-Le, » »
Ng-v-Lau, » Mytho,
Ho-v-Loc, » Tayninh,

Phó-quản de 2e classe:

Huynh-v-Kiên, đội 1re cl. Biênhao,
Huynh-v-Giai, » Gocong,
Thai-v-Vi, » Soctrang,
Lê-v-Muoi, » Cholon,
Ng-v-Muon, » Vinhlong,
Vo-v-Xua, » Sadec,
Vo-v-Nhu, » Baclieu,

Plantons

Planton-chef de 2e classe:

Ng-v-Khanh, planton-chef 3e cl. (Direction des Bureau,
Duong-v-Loc, » Conseil Colonial
Phan-v-Thay, » Cabinet,

Planton principal de 1re classe:

Bui-qu-Van, planton ppal 2e cl. Cabinet,

Planton ppal. de 2e classe:

Lam-cat Chuyên, planton ppal 3e classe 1er Bureau,

Planton ppal de 3e classe:

Ngo-v-To, planton 1re cl. (Archives et Bibliothèque)
Ng-v-Huong, » (Direction des Bureau)

Planton de 1re classe:

Ng-v-Loc, planton 2e cl. Cabinet,

Planton de 2e classe:

Ng-minh-Gioi, planton 3e cl. Biblithèque,
Duong-v-Thiêt, » Direction des Bureau,

Planton de 3e classe:

Du-vinh-Te, plant. stagiaire (Imprimerie de Giadinh,
Bui-v-Van, » Cabinet,

Immigration et identité

Secrétaire titulaire de 1re classe:

Ng-v-Hoai, secrétaire titulaire 2e classe,
Du-v-Lua, » »

Secrétaire titulaire de 2e classe:

Ng.-van Kiêu, Secrét. titul. de 3e classe.

Secrétaire titulaire de 3e classe:

Bui-quang-Bay, Secrét. auxil. de 1re cl.

Secrétaire auxiliaire de 2e classe:

Tr.-quang-Dau, Secrét. auxil. de 3e cl.

Secrétaire auxiliaire de 3e classe:

Nguyên-huu-Binh, élève secrétaire.

Chốc đà vừa mấy năm trời

Gió sao gió chẳng quạt sầu
Ngày xuân dằng dẵng để râu cho ai.
(*Dịch Đường thi*)

(*Tiếp theo*)

Mấy năm nâu sử xôi kinh nơi trường tỉnh, con bóng thoi đưa, đã đến kỳ đua tranh giựt dãi khôi-nguyên cùng chúng bạn. May thay! một lần đầu tiên, học hành vừa kiệp chúng, tưởng đâu được mát mái chèo xuôi, nhưng bản vàng danh đà tỏ rạng, thỏa lòng biết lấy chi cân... Vào Mytho, trải lên Saïgon, bén mùi học tập, chăm chỉ ân cần; kìa ngày nào cái thân quê-kịch vừa mới đến chốn trường lớn, góp đủ mặt lục-châu, ý ngại ngùng lòng sợ sệt, lần quen người mến cảnh, mà hôm nay đã đến buổi xuất, gánh một nghĩa-vụ cùng người trong xả-hội. Ôi mười năm trời, án tuyết đèn xanh, gió vàng trăng bạc, bây giờ là đây; nhành quế tay vin, mừng nào còn quá! Nào hay cái thỏa lòng sở nguyện nầy, đeo đuổi một mối ưu-sầu, lui tới khôn phân, hở môi ra những ngại ngùng, để lòng lại nặng tâm lòng của ai!

* * *

Và, khi nghe thuật đầu đuôi mọi nổi, *nghĩa-sĩ* xin đình lại ít lâu nghĩ suy cho cạn lẽ, thì từ ấy những nay, gia-đình người cũng chẳng nói thêm gì nữa. Thường ngày đi chơi, nghe người nầy nói qua, người kia hỏi lại, làm cho chăm chít tấc lòng ngây thơ.

Thà rằng chẳng biết cho xong,
Biết ra thêm bận tấm lòng sầu riêng.

Dầu bấy lâu ai đầy biển mò kim, cập nhẫn-tuyên thường khi lưng lẻo, phấn liễu chất hằng phi-phong, thì áo mặc hồ dễ khỏi đầu, nào ai dám trộm nhuộm tơ trao ngọc; dầu đi nữa khăn khít một niềm chẳng đầy thiệp đỏ, thân chưa hứa mà tâm kia đã hứa, chẳng qua một chút si-tình đó thôi. Vẫn biết vậy, cũng khó mà quyết đoán thay!

Mục-đích bấy lâu nay, là cùng bạn đồng môn chấp lấy cánh hồng, bay bổng quê người, đeo đuổi thêm chút sách đèn cùng thê-sự. Ngày xuân hãy còn dài, học hành chưa được đủ, nay đem mối chỉ hồng buộc người tan bóng hổ thì, há dễ lắm ư?! Kìa cái trớn học hành còn đương sẵn có, hồ dễ sớm lấy chăn loan niệm túy làm đầu, mà bỏ qua cái buổi thanh niên, tinh thần còn tỉnh, trí thức còn sắc. Nguyệt tăng nhựt tân, một ngày mong một thêm mới, một ngày mong một thêm hay, đó là buổi công-lệ của học-giả trong thời đại nầy vậy.

Ngày mười sáu tháng Novembre 1917, một mình đương thơ thẩn chốn vườn hoa, bổng nghe người phu-trạm đến cửa kêu đưa cho một phong điển-tín. Lòng đà nghi ngại, có lẽ cái tin nầy là trả lời về đơn của mình xin đi học, mà mình đã gởi cách hơn một tháng nay, ngày [illegible] đêm [illegible] tư tưởng. Thôi [illegible] ra xem, [illegible] quyết như đó [illegible] dòng chữ rành rành:

« Demande favorablement accordée, rentrée classe quinze décembre. »

Thôi đã quá thật; lúc nầy dường ai nâng lên tới đâu đâu, mà tâm hồn dường gởi lên lần mây trên lượng sóng, khấp khởi tấc lòng xiết bao. Cái lo nghĩ trong bấy nhiêu ngày bây giờ đã đổi ra cái vui mừng hết vậy. Kìa Haiphòng nầy [illegible] phát-hiện rõ ràng [illegible], dường như mình đã đi mấy nhiều lần, nào nhà nào cửa, nào đường sá, cỏ cây. Mừng nầy đã hẳn, ai kia hồ dễ cũng vui ư?! Ôi! cái sầu của ai đã nặng chất trong lòng, nay lại cái đau lòng thấy ai dời gót lên đường, Bắc Nam đôi ngã, ngàn dặm

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

quan san. lại càng thêm đầy thêm nặng. Đôi khi ác xê chiều hôm, chim kêu tìm bạn, gió bấc mưa dầm, đìu-hiu cây cỏ, trông cảnh nhớ người, chơn trời mặt biển, mà bâng-khuâng hoài nhân cảm hứng như thương như xót như ngợi như trêu. Bên ngọn sông « Tương » kia nào còn ai mà nét thu hờ hẩn, miệng nhụy hoa; lơ-thơ mây góc xoài già, phơ-phất trước mây vài ba ngọn cỏ, một dòng nước bạc vận quanh cầu :

Nước có chảy mà phiền chẳng tả,
Cỏ có thơm mà dạ chẳng khuây.

. . . .

Ngập ngừng gió thổi áo ào,
Bãi hôm tuôn chảy thủy chiều minh mông.

Nghĩa-Sĩ, Xuân-Mai xa nhau từ đó; chẳng biết kẻ tha-hương kia còn nhớ đến người năm canh chiếc bóng, phòng hương luôn đợi người xe tơ.

(*Sau tiếp*) *T. Minh Dõng*

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(*Nouvelles du pays*)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước 8 fr 25

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ lớn (bao trả lại) 3$20 tới 3$35

NAM-KỲ

(*Cochinchine*)

SAIGON.

Máy may

Sở tuần thành đang tập nóa tên khách Thùng-quan chừng, 35 tuổi, nước Hẹ, số giây 190672, vì nó đoạt một cái máy may hiệu « Singer » số 4.708 916 giá 60$00 của Lưu-Tam, 35 tuổi, cũng nước Hẹ, nghề thợ may ở đường Phú-Định, số 17.

Bắt đặng kẻ trộm

Sở tuần thành mới bắt đặng tên Ng-văn-Ng... 22 tuổi, ở đường Chasseloup Laubat và Ng-văn-H... kêu Nh... 27 tuổi ở đường d'Ayot (Saigon), là kẻ trộm áo quần đáng 10 00 của Ng-đ... 23 tuổi, ở Hòa-Hưng (Giadinh). — Giải Tòa.

Mất

Võ-văn-C, . 28 tuổi, ở làng Tân-Hòa (Gocông) có mất một cái giấy lưu hậu số 6072 và một số bạc 10 đồng. Không biết làm rớt hay là ai thổi.

CHOLON.

Hao tài

Ông P... ở quai de la Marne cớ rằng quân tử nào không biết dám cả gan lấy của ông một cái bóp phơi đựng 123$00 và một mớ đồ đáng 10$00 nữa.

Bạn trốn

Trần văn-M... ở Luong-Huong (Baria, chở một ghe củi đi Saigon bán. Lại vựa ông Lành chất củi lấy bạc xong, dưới ghe có một tên bạn Ng-văn-Ty, 45 tuổi, lén cạy trấp lấy 73$00 đi mất. — Cớ,

Cháy xe hơi

Bữa 10 Janvier, tối 8 giờ rưỡi tối, trước căn phố số 23 đường Georges Guynemer, Ng-văn-D.. đương đổ dầu « săn » vô xe hơi số C. 775. Thình lình dầu phát cháy, lửa cháy luôn xe hư hao bộn bộn. Ng-văn-Ch... sốp-phơ, 26 tuổi, chữa lửa bị cháy nám bàn tay tả. Lúc hể dầu « săn » thì có tên khách Sâm-Dương trong tiệm hàng xén số 23 đường Georges Guynemer, lại hút thuốc đứng đó nên chắc tại lửa điếu thuốc nó mà dầu bắt cháy.

Dầu « săn » nhạy lửa, làm ăn phải cẩn thận, sơ ý một chút ắt hại to.

Bong sua anh Bảy đi đâu đó ?

TẾT ANNAM NẦY, ĐI-ĐON TÍNH ĐI ĐÂU ? ? ?

Trước khi đi du lịch mấy nơi thành thị ta nên đặt đóng một ĐÔI-GIÀY và mua một cái NÓN thiệt tốt theo kiểu kim thời. Muốn được vừa ý ta cứ lại tiệm hoặc viết thơ lại tiệm M. NGUYÊN-CHÍ-HÒA, ở SAIGON, ĐƯỜNG CATINAT, số 83, là một tiệm ĐÓNG GIÀY và LÀM NÓN CÓ DANH TIẾNG NHỨT HẠNG trong lục-tỉnh và lại có mua thiệt nhiều các MÀU DA ở BÊN TÂY lại. M. NGUYÊN-CHÍ-HÒA mới được BẰNG-CẤP (DIPLOME de MÉRITE) của HỘI ĐẤU-XẢO MỸ NGHỆ BAN KHEN, tiệm nầy cũng có BÁN SĨ giá thiệt rẻ mấy món nầy : GIÀY-HẠ DA-LÁNG, GIÉP DA-LÁNG và NHUNG đủ màu, GUỐC-BẮC QUAI NHUNG, NÓN-DA bên Tây mới lại, vân vân.

Nớ nghé : ĐI-ĐON có mua món chi kể trên nầy để dùng TẾT sao, cũng phải nài cho được hiệu NGUYÊN-CHÍ-HÒA mà mua, đừng có mua bất tử mấy chỗ khác mà không được tốt. À, ĐI-ĐON có anh em cũng nên dặn họ như vậy kẻo lầm. Thôi anh đi nghé để tôi lại đó đặt GIÀY và mua NÓN trước, kẻo để trễ quá họ làm không kịp.

C.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghề chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure* 1/2 mặt, trơn láng như da bát, làm tè cho những thứ clichés (kiến) thiêu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chí ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗ hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm để sang hình, đặng dán vào thuê thân.

Bán tại

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Nơi đáng tin cậy

Phàm làm người ở đời, ai cũng yêu chuộn sự đẹp sự khéo, chẳng ai mà muốn sự vụng sự xấu bao giờ; ấy vậy khi nào chư tôn tính vẽ hình cho ông bà và cha mẹ, đặng để đời làm dấu-tích mà muốn cho thiệt giống thiệt khéo, cho đáng đồng tiền mướn, thì xin chư tôn hãy đến tiệm vẽ hình của M. Nguễn đức-Nhuận mà mướn vẽ.

Hễ Mướn tiệm nầy vẽ thì chư tôn sẽ đặng vừa lòng đẹp ý chẳng sai. Thợ vẽ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẽ, và đã đặng ba cái bằng cấp của Hội Đấu xảo Đông pháp ban khen.

Vẽ đã tinh xảo mà giá lại định rẻ hơn các nơi, vì vậy cho nên Lục châu quí khách phần nhiều người ưa chuộn; hễ vẽ thử một lần rồi thì mướn vẽ thêm năm mươi lần nữa.

Có một điều quí hơn hết, là hình của M. Ng.-đức Nhuận vẽ dầu cho để mấy trăm năm cũng không phai lợt chút nào.

Có in sẵn cáo-bạch biên rõ giá cả và thước tất để gởi tặng quí khách; gởi thơ, hỏi, hoặc hình, mandat, xin đề như vầy :

M. NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN.

Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Nº 125, FEUILLETON DU 21 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai (*Tiếp theo*)

« Ông Giáo về rồi, canh cũng chưa khuya mà vội nghĩ ở-nhà tôi muốn thừa lấy dịp hỏi luôn cho rõ ý, mới kêu : « Tư e, lên đây cho cô biểu ». Lê-quí-hữu còn nhớ tên nó là con Khâu-thị-Thành, nhưng bởi thói tục hay lấy thứ làm tên, mà nhứt là gái đã đúng tuổi lấy chồng như nó, nên ở-nhà tôi kêu tâng nó là con Tư, cho vui lòng nó. Nghe kêu, nó liền lên, đứng dựa cột, hầu nghe lời dạy. Ở-nhà tôi hỏi :

« Bây giờ đây nhà không ai khác hơn là cô với giượng; cô có hỏi, cháu cứ tình thiệt tỏ ngay, đừng để ngày sau thán oán. Cháu, năm nay cũng đã hai mươi, cô tưởng cháu cũng nên sớm liệu xe tơ cho kịp thì, không lý còn chờ tới chừng nào nữa, nên cô nói cho cháu hay rằng có thằng bồi của ông Đốc cậy thầy Giáo làm mai, nói giùm cho đặng cháu; chẳng hay cháu có biết nó chăng và có ưng hay không ? Cháu phải biết phận cháu mồ-côi, ở với cô với giượng bấy lâu trăm đều cháu trông vào cô với giượng, song như việc chi kia, chí như việc hôn-nhân, cô với giượng muốn để cho cháu trọn quyền định liệu, cũng vì việc vợ chồng là việc trăm năm. lại phận gái phải giữ câu tùng nhứt nhi chung, buộc trói lấy nhau rồi, dầu đến thế nào cũng không thể mở; đắng cay phải chịu, nồng-mặn phải theo, rủi gặp cơn bình địa ba đào, vào sanh ra tử đi nữa, đá vàng cũng khư-khư một dạ »

« Nghe dứt, Khâu-thị ngần ngừ giây lâu rồi bẩm bầy rằng : « Cháu biết mặt người đó chớ chưa biết lòng, vì người đó có ghẹo chọc cháu một đôi khi và cũng có cậy tay bợm-già buộc trói, nhưng bởi không đặng nên nay cậy mai bước tới cầu hôn, nên chẳng lẽ giượng với cô, chớ phận cháu đâu khách mướn nhờ, biết đâu trong đục.

Vẫn biết ép dầu ép mỡ, không ai nỡ ép duyên, cô với giượng xét vậy mà để cho cháu trọn quyền, chớ cháu xét chẳng đơn thơ, khó mà dò đặng khúc sông nguồn ngọn.»

Nghe nói cũng thương tình, tôi mới tiếp lấy mà khuyên rằng : « Giượng nói vậy cũng phải, song việc tóc-tơ là việc tương lai của cháu, nên nhờ nữ chịu trọn đời, cô với giượng chẳng muốn trông thấy ngày sau, cháu rủi phận vì cô với giượng. Bây giờ đây cháu hãy sửa soạn mà đi nghỉ đi; còn việc nói đó, cháu phải xét cạn nghĩ sâu đôi ngày, ưng chẳng sẽ nói. Cháu chớ ngỡ cô với giượng biểu cháu một hai phải ưng chỗ đó mà ngại lòng. Như ưng thì cô với giượng lo mà tác thành giai-ngẫu cho, bằng chẳng giượng trả lời cho người biết, song giượng còn có tiếng để khuyên cháu như vầy : Không lý cháu ở đây với giượng trọn đời, chẳng nay thì mai rồi cũng; thà lúc trái mai ba bảy, sớm liệu hay hơn, miễn biết xứng lứa vừa đôi, đáng cho cháu trao thân gởi phận. »

« Nói rồi, vợ chồng tôi vào phòng, Khâu-thị lo đóng cửa gài then, tắt đèn đi nghỉ.

« Tóm lại, chẳng phải một mình thằng Mười-Hư riêng tưởng, con Thành không dạ thảm trông, hai đứa nó thấy nhau, biết nhau, thương nhau, muốn nhau hồi nào đâu rồi, song ngoài mặt còn e, chớ tình trong như đã. Bởi vậy, cách vài bữa sau ở-nhà tôi nhỏ to khuyên nhủ ít lời, nó liền ưng chịu, nhưng mà nó xin quyết, dầu khi lá thắm chỉ hồng, nên điệu vợ chồng nó cũng ở đây, khuya sớm cùng cô với giượng.

« Ở-nhà tôi thuật lại với tôi và xin tôi mời thầy Giáo tới trả lời, cho người hay mà chọn ngày bước tới.

« Cuộc nói hỏi nhầm chẳng lạ chi mà phải dài lời. Nếu tôi mong giải đến đều là tôi cố ý nói cho Lê-quí-hữu biết một đứa con gái hèn mà trí biết duy tân, chẳng chịu làm theo tục lệ. Lễ hỏi sơ sài rồi, nó thưa với ở nhà tôi, xin lại với tôi, chừng lễ cưới đừng bày chi rộn. Bỏ phức con heo cưới đi, đừng cho khiên lộn theo trong đám họ đương coi ra thô tục. (*sic*).

« Ngoài đôi bông, cặp-áo với đôi vàng của đàng trai, ở-nhà tôi cho nó một cây kiền, một đôi neo, hai bộ cà-rá cửu-liên-huờn với hai chục đồng bạc đồng để làm vốn-liếng. Cưới xong, nội ngày bày tiệc đãi đằng hai họ.

« Vợ chồng nó ở đó với tôi; thằng chồng nó thì sớm đi tối về, còn nó cũng cứ giữ việc trong nhà như trước.

« Ở tại nhà tôi trót đã mấy năm; chẳng cần nói Lê-quí-hữu cũng biết cái nhân tình thế cô ra làm sao, khi nó chưa chồng, ở-nhà tôi la rầy thế mấy cũng không sao, chớ từ khi nó có chồng rồi, có thể vùng-vẫy đặng rồi, một tiếng lớn cũng đủ cho nó bất bình mà cưu hờn trong bụng. Bởi vậy trong mấy năm đây [illegible] hơn. Mà hễ nó chất [illegible] bụng nó nhiều [illegible] mà làm thinh, [illegible] giấu mùi cho [illegible] nói lậu tiếng [illegible] to cùng chồng nó [illegible] Chẳng sa; cho nên thằng chồng nó [illegible] thay, tuy dốt mặc dầu mà ân nghĩa tôi đáng xử vẹn—ngày kia, đón đàng tôi đi hầu về mà bẩm rằng : « Thưa giượng, cháu có mật-sự, mong ra đây đón tỏ cho giượng hay, song cháu chưa rõ lòng của giượng có tin chăng nên cháu còn e dạ. E là e [illegible] bằng lời để dò cho ra lẽ [illegible] thì chẳng nói chi, sợ giượng không tin, nghĩ cho cháu muốn gây nên mưa gió tan tành, đất bằng sóng dậy, mà để cho cháu chịu tiếng chẳng lành, lấy ân làm oán. » Nói rồi, chăm chỉ ngó tôi dường như mủi lòng, lụy chan đôi mắt.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoï Vải nầy mới chế kiểu mới, 45 rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 2m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng về may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m50 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba màu 6$00, 5$00 và 4$80 tổ xâu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giầy và dép của nhiều hiệu ở Hanoï gởi lại, giầy hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mắt giày hạ da láng, lớp sơn giày da trắng ra da lăng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm sẵn tại Bentre và nhuộm hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh trong khổ may áo; vân vân.....

BÙI QUANG-NHO
Bentre.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có nùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán vơ tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40,
CHỢ LỚN.

Tiệm Hàng Xén Annam
Mme HỨA-THỊ-SÂM
Patronne de la maison Phước-Thanh
Epicerie. — Mercerie.
30 bis rue Mayer 30 bis

Nay tôi kính tỏ cùng quới khách đặng rõ: tiệm tôi lập ra cũng đã lâu rồi bán đủ đồ Epicerie tây, rượu tây đủ thứ bán sỉ và bán lẻ giá rẻ hơn các nơi, cách gởi kỹ càng, như quới khách tưởng tình giúp bạn đồng bang cho mau tấn phát hoặc muốn mua bất hạng là món chi, cùng là muốn do nơi giá cả trước khi mua, thì xin quới khách viết thơ lại tại tiệm tôi đã chỉ trên đây thì tôi sẽ tiếp đáp.

Nay kính,
Mme HỨA THỊ-SÂM.

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Hàng này bán giá rẻ hơn hết trong Cực-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trong tỉa, cây ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sang, đà.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống dòng, sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vi xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn tăng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí, đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cây khóa không được, hiệu «Le Caulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PELLISSON
RƯỢU CỔ-NHẠC
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

SÂM-BANH PRIOR
RƯỢU CHÁC ĐỎ S. Marsal
ĐẶT RỒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO
RƯỢU RÔM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)
SÂM-BANH (Champagne) Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

1 Seul Cachet
CALME — Fada — GUERIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN
195 à 201 RUE CATINAT SAIGON

Ớ Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mới khỏi lên đường, mà đặng toàn hảo về sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảng bàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Entrepôt de Cholon
IMPORTATION-COMMISSION
71. Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá lâm bổn phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắt: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démissionnaire
Croix de Guerre

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phan Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mythơ, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét, Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

ÍCH LỢI CHUNG

Cô nghe quới Nguyên-soái đã ra cho phép dân giàu và thương-chức nhơn sáng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có sáng, cho nên khó mà thắng nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có sáng giỏi, sáng xấu, thì cũng là sáng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn [illegible] thì phải đến nhờ *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua sáng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ sáng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, để mua

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn đẹp, theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở **Saigon,** ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Thợ khăn đen có hiệu

Thiệt khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ:

Tôi thiệt rành nghề, thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên đề xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn...... $3.00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn...... 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng, mỗi khăn.......... 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỷ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

ở Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

ADRESSE TÉLÉGR.: HONG-BENG SAIGON — BOITE POSTALE Nº 80

LIM HONG BENG & Cie

Le Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG — Nos 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay — Le Sous-Directeur: YEUNG-KAI PUI

SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie* Cognac có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chamberlin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stont* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

Ai muốn mua sỷ *(en gros)* các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như: lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa mình bãng, mình quế, xiến bông đòn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiễu mình gò. v. v. màu màng, bông phấn lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* «ĐỒNG THỊNH» 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %*)

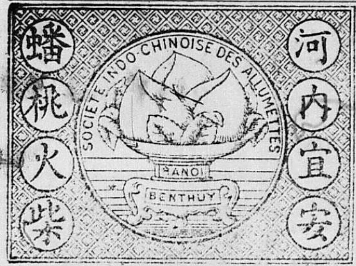

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG [illegible]

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON ([illegible])

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI «POPULAIRE», KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

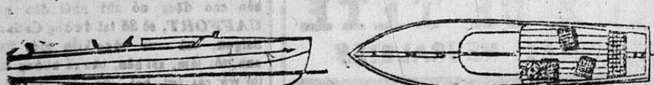

Chắc chắn đóng kỷ cang giáng đẹp.

giá **1.500$** sấp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY — VICHY ÉTAT

[illegible]

VICHY-CÉLESTINS

Có bán [illegible] — [illegible]

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường [illegible]

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT [illegible] trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và cowe.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đặng nước [illegible] *(Mỗi-khi-chất)*

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rham khác.*

Hãy coi cho kỷ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhản trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI
CHỦ NHƠN
Ở đường Boulevard Charner nº 103
Tiệm nghanh
(đường Thủ đức 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

Kính cáo cùng đồng-bang trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-bang ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-bang chiếu cố
A dresse: NGUYEN-THÀNH-TUỒI
Commerçant
103 Boulevard Charner 103 Saigon.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: **Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới vân vân.**

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
Nº 26 Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG-HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MẢN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS-UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, dùng toa (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạng, củng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội củng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẻ, trong mấy xứ, thì Hội củng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ củng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hừn hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy cỏ một minh hảng Denis frères *trữ mà thôi.*

LỜI RAO
Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh tưởu của ông quan thầy Bịp mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cột, đồ phụ tùng đủ hết.

HOẢI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bịnh hoải dương thì phải lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bịnh hoải dương nầy có nhiều cớ, một là não-cân có bịnh, hai là cốt chủy suy khuyết.

Thường lệ cái việc giao cấu thì nó tùng hơi não-cân, nếu não-cân hư bại thì tinh tư dực loại-đọa. Bởi vậy ai có bịnh ấy nên uống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc bổ não, cái sức nó bổ huyết bổ cân hay làm cho ngũ tạng lục phủ hưng vượng, thân thể tráng kiện, chẳng những siêng sắng trong việc làm ăn, mà lại năng du hí du thực nữa.

Tuy Pilules Pink tánh được mãnh liệt như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiếu hậu, uống nó vào vô hại.

Tại xứ Thổ-nhĩ-kỳ và xứ Ai-cập là chỗ đờn ông hay có năm thê bảy thiếp, thì hoàn thuốc Pilules Pink bán đắt vô cùng, thiên hạ ưa dùng vì nó chữa cái bịnh hoải dương hay rất lẹ.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, dĩa, chén kiểu Bắckỳ, và Nội-phủ nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

PHNOM-PENH BAZAR
TRƯỜNG-XUÂN
GIÁ BÁN SỈ

Nóc áo bành-tô màu ka-ki nº 5503—12 nóc.	0$40
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con	2 20
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái..........	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-Mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm	2 00
Bao thơ vàng (chằng mộng) thứ thường dùng — một ngàn	2 50
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp	6 50

Gởi contre-remboursement
Chủ-nhơn — Quản-lý
LÝ-HỮU-DƯ
25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh).

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khâm-...
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơcho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Thuốc bột « URASEPTINE ROGIER »

Các chương bịnh nơi đường tiểu tiện thường bị đau lâu ngày và trị cho mạnh thiệt là rất khó. Khi nào đau mà có chảy mủ ra, thì trong các tạng phủ mà bị trước hết là nơi cả thần kinh đường tiểu tiện. Đều cần nhứt là chẳng những trị cho lành bịnh, mà lại còn phải phòng bịnh cho khỏi thâm nhiễm vào trong thân thể, vào nơi bọc đái, vào tử cung, vào huyết mạch. Như vậy rồi mới lại sanh ra các chứng bịnh rất nguy hiểm như những là đái láu, tiểu tiện ra huyết, bí đái, đàn bà thì đau bụng. Các chứng ấy là chứng làm cho mình ốm o xo bại mà có khi lại phải đến chết. May lại có một ông thầy bào chế nhứt hạng ở tại kinh đô Paris, qui hiệu là H. Rogier, đã kiếm được một thứ thuốc đại danh là « L'Uraseptine Rogier », nhờ bởi thuốc ấy mà chư vị y sư khắp trong toàn cầu đã trị mạnh không biết bao nhiêu là người làm phải chứng bịnh ấy. Thứ thuốc bột nầy ngọt ngạc dễ uống lắm.

Một người đàn bà bốn mươi tuổi mà cứ phàn nàn rằng đi tiểu tiện không đặng thông và cứ đau nơi chỗ bụng dưới hoài. Trong khoảng hai năm trời, cô ta cứ một chốc lại thấy muốn tiểu tiện và cứ ra bạch đái vàng-vàng mãi. Kế đó rồi cứ mỗi giờ lại muốn tiểu tiện, mỗi ngày lại mỗi càng đau thêm, bạch trọc đầm-đề, ngày đêm rên-siết, mất ngủ mất ăn, gầy ốm lung lắm.

Khi ấy cô ta mới uống mỗi ngày tám muỗng nhỏ thuốc bột « Uraseptine Rogier. » Mai lại đã thấy trong mình bớt nhức nhối, vài giờ mới mót tiểu tiện một lần. Qua ngày thứ ba lại càng thấy bớt thêm nhiều và trong mình cũng bớt đau-đớn. Rồi đó cô ta cứ uống thuốc bột Uraseptine Rogier mãi. Nội trong 15 ngày thì mạnh giỏi như thường.

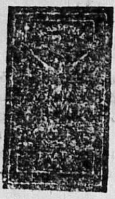

Thuốc nầy có bán tại tiệm thuốc ông SOLIRÈNE ở Saigon, và tiệm thuốc Pháp-Á ông HÉLARY, tại Chợ-lớn cùng khắp trong hết thảy các tiệm thuốc tốt đều có bán.

HẢNG ANNAM — XUẤT CẢNG - NHẬP CẢNG — ĐẠILÝ — HẢNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 98200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Cônng-ty

Tiệm nhánh

Phanthiết
Hainé
Phanri
Faifoo

Bacliêu
Baixau
Bentre
Sadec Caolanh
Tanan
Travinh

Kho trữ
KHANHHOI 2

Đạilý

Luang Prabang
Vientiane

BÁN-SĨ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon Quai Testard Số 1.2.3.

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.
Giây thép nói : 726.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « Le temps, c'est de l'argent » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v.v. được thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rỏ cái ngày giờ của người văn-minh qui báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu ALCYON và HERCULE. Hai hiệu nầy đều rồng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu HERCULE thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

Nam-việt Khách-lầu

HÔTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng qui khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho qui khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chồi hổi, ăn nói sởi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phải kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères *có trử mà thôi.*

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-25-35-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thì xành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư qui vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DŨ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất cầu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc dũ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lảnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tà mạo xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 2/8 Cholon.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng rất lấy làm [illegible] thơm mà lại bổ nguơn [illegible] ai mà chê nên nó, mà nó rất [illegible] cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Saigon — Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à Deux mille exemplaires.
Saigon le 21 Janvier 1921
[signature]

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153 155 (1er étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man

Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00

Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ.......... 0$04

TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.

Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal ; à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Giáo dục — Giáo hóa.*
2. — *Diễn thuyết.*
3. — *Trà và tơ lụa Đông-pháp.*
4. — *Án Tư Sơn và nội bọn.*
5. — *Phần thưởng cho ai.*
6. — *Phòng lục sự Saigon bị ăn trộm.*
7. — *Chốc là hơn mấy năm trời.*
8. — *Cách thử súng.*
9. — *Phần giản báo.*
10. — *Ngỏ cùng.*
11. — *Xe hơi nống nước.*
12. — *Thông báo.*
13. — *Lời rao.*
14. — *Oan kia theo mãi.*

GIÁO GIỤC--GIÁO HÓA

ÉDUCATION - INSTRUCTION

(Tiếp theo)

Nếu chưa biết chắc các đấng hào-gia phú-hộ, có danh lớn trong xứ, có mở lòng bác-ái, chung lưng nhau mà làm việc đại-nghĩa, làm ích-quốc lợi dân như lời ước mong của ông Đốc-phủ-sứ Lê-quang-Liêm đó chăng, thì khó mà giải cho ra mấy điều tối yếu đã hỏi trong số trước. Dường ấy mấy điều hỏi đó có ích chi chăng? Chắc là không: ai cũng nghĩ cho là lời hỏi vô lối; nhưng mà cùng nghĩ ra rồi chẳng phải vô lối, nếu ai chịu mất một đôi phút đồng-hồ ngồi châm nom suy xét.

Chúng ta đã nhìn biết ân Chánh-phủ rộng mở cửa kho lập trường cùng khắp, hầu mở mang đàng học-vấn cho con nhà Annam, nào Sơ-học Tiểu-học, Trung-học, Đại-học có đủ, nhưng mà lấy số trường đối với số dân thì còn thiếu, song biết sao. Nhà-nước không thể thêm nữa đặng, vì học-phí đã nặng nề, nên chi Nhà-nước phải để rộng cho lập trường tư từ thuở. Những trường tư đã lập thành trong các tỉnh, xem ra, đều là Sơ-học với Tiểu-học, chưa có trường-tư nào gọi là trường Trung-học. Thế thì trường mà ông Lê-quang Liêm ước lập đây có phải là Trung-học chăng? Chắc phải là Trung-học, vì ngài tính sẽ rước những tay học Pháp có khoa-mục về, như là bậc cử-nhân tú tài, ngồi dạy. Chừng học-sanh trường nầy lãnh đặng cấp bằng rồi sẽ sang Pháp-quốc học thêm cho thiện-tài, hoặc văn-khoa, hoặc luật-khoa, hoặc Nông-thương kỹ-nghệ.

Ý-kiến của ông Lê-quang-Liêm, đáng phục, đáng kính, đáng gọi là cao kiến, dầu người nghịch cũng không thể biện bác nổi, nhưng mà cũng còn có câu hỏi :

Trường trung-học nầy có chịu học-phí cho con nhà nghèo có tài học-vấn, có chí thanh-vân chăng? Ai chịu học-phí cho học-sanh sang Pháp?

Thoản lại, trong cơn luận-thuyết ông Lê-quang-Liêm cũng có châm qui về phận học-sanh đã sang Pháp, phần nhiều, ở ngoài đi ngao-du, chẳng biết vào trường nào mà học, hoặc vì không ai đem đàng chỉ nẻo hoặc vì không ai kềm thúc, mê phiền ba mà sa đấm cuộc chơi bời, dường ấy há chẳng buồn mà trông thấy bọn thiếu-niên ấy đi không về rồi chăng ru?

Lấy chỗ yếu nầy để nối điều với hai câu hỏi trên kia tưởng ai cũng thấy về việc giáo-hóa đang lúc phong trào nầy chẳng nên để gập-ghềnh một bước, chẳng những cần chung lưng nhau mà lập trung-đẳng học-đường như sở kiến của ông Lê-quang-Liêm vậy thôi, mà cũng cần phải lập một hội gọi là **Bảo-trợ học-sanh,** chung lưng nhau để :

1º. — Giúp học-phí cho con nhà nghèo có tài học, vào Trung-đẳng-học Nam-kỳ.

2º. — Cử người ở tại Pháp châm lo dìu-dắc học-sanh mới qua vào trường và lo thăm viếng, khuyên lơn, kềm-thúc và săn-sóc học-sanh đang học.

3º. — Làm cho nông-chí học-sanh thêm sốt sắng mà dỏi bước thang mây.

4º. — Giúp học phí cho con nhà nghèo khi có bằng-cấp trung-đẳng-học Nam-kỳ rồi, muốn sang Pháp-quốc vào cao-đẳng-học hoặc văn-khoa võ khoa, y khoa, luật-khoa, hoặc vào trường Thực-nghiệp hay là Nông-thương kỹ-nghệ.

Theo ý tôi tưởng, nếu trong xứ quả có một bực thượng-lưu hết dạ cần-ưu việc dân việc nước, ra chung lo chung chịu với Chánh-phủ mà ung-đúc vi-nhân, cho cái giống tương lai càng ngày càng mạnh, thì các đấng thân hào như ông Trạch, ông Bền ông Hải ông Đậu, ông Bền, ông Thời, ông Vận, ông Thạnh v. v. mở lòng bác-ái — nhắm một đống cát mất đi một hột cát chẳng đủ tội gì ; liều chút lúa chim ăn vải ra nuôi đồng-chủng trong cơn thắt-ngặt đứng ra xướng lập Trung-đẳng học đường như sở ước của ông Lê-quang-Liêm và lập hội Bảo-trợ học-sanh như lời tôi Siền luận, đặng để giúp cho nước nhà, để ơn cho đoàn hậu tấn.

Đặng vậy vì ân đức ấy, cái tồn danh của chư qui ông, dầu chẳng chạm đá để dời, chớ miệng thế cũng đủ lưu truyền thiên cổ.

Và lại cái vấn đề lập hội Bảo-trợ học-sanh nầy đây chẳng phải mới nầy ra hội nầy ; chư độc giả còn nhớ cho tôi bện luận đã lâu rồi, nhưng bởi chưa ai chịu nhọc ghé mắt nghiên tai, để ý ngồi cân xét, nên nay tôi thừa lấy dịp may nầy đem ra mà lập lại nữa, họa may ai cũng nghĩ cho. Thật vì mối tương lai, tôi luận thuyết cái vấn đề nầy đã lâu mà Nam-kỳ nầy không vì tới, không khởi đoan, để ngồi mà xem Bắc-kỳ, chẳng phải giàu hơn Nam kỳ, lập nên hội trước. Dường ấy há chẳng hổ cho phận Nam-kỳ có thế lực hơn Bắc-kỳ mà phải đứng sau Bắc-kỳ vậy ru? Rất hổ thay, mà cũng rất buồn thay, song lấy câu Nam-Bắc một nhà, thấp cao chẳng nệ, thì cũng có thể bôi bỏ cái thẹn thầm ấy đặng, ngặt có một đều, đã nói đồng-chủng, đồng-bào đồng-thinh, đồng-khí mà lại để :

Người sao vậy hử!

Còn ta đây sao vậy hử!!!

L. H. M.

DIỄN THUYẾT

Lời diễn thuyết của M. Trương-văn-Bền

(Tiếp theo)

Nhà làm giấy Đáp cầu

Đây chẳng phải giấy huyện của ta thường hút thuốc đó đâu, chẳng phải giấy bạch ta thường dùng đó đâu mà cũng chẳng phải giấy sức ta thường thấy đó đâu, các hạng giấy đó, trừ ra giấy huyện toàn làm nơi làng giấy (village du Papier) mà tôi đã diễu rồi trước kia ; giấy nầy là các hạng giấy tây của các nhà in và buôn sách vở thường dùng và bán đó. Nhà làm giấy nầy của người Âu-Châu ở tại Đáp-Cầu, cách xa Hanoi chừng 7 kílômêt người làm đông đảo biết bao nhiêu, ra có vẻ thạnh hành lắm vậy. Hiện các thứ giấy bày kiểu nơi hội chợ, xem qua mấy lược, khác nào giấy ở bên Pháp chở qua, mà định giá bán rẻ nhiều lắm. Lúc còn ở trong nầy tưởng cho các nhà in và nhà báo đều mua giấy bên Âu-châu qua mà dùng, nào ngờ, khi ra đến nơi xem tận chỗ, mới hay rằng giấy đó, mà chẳng phải đó mà thôi, phần nhiều các thứ giấy khác cũng đều mua ở nhà máy Đáp-cầu đó hết. Nhà làm giấy có cuốn « catalogue » trong đó có đủ các hạng giấy, nào giấy trắng thường dùng, nào giấy nhựt trình, nào giấy bìa nào giấy các màu, nào giấy gói đồ đều có đủ. Cỡ giấy bao lớn, hiệu giấy gì, giá bán bao nhiêu đều có cai ra rõ. Ai có nhà buôn bán xin cuốn kiểu giấy đó, muốn mua dùng, người chủ hãng cũng sẵn lòng cho.

Các ông tưởng, theo lời sách đã nói từ lâu nay giấy làm bằng vải hay là giẻ rách cũ ; nếu như vậy, các vật liệu đó ở đâu cho đủ đặng làm ra triệu triệu giấy, ở đâu chạy cho đủ đặng ta dùng mỗi ngày? Vã giấy mà làm bằng cây « papyrus » ở bên xứ Ai-cập (Egypte) thì ít có nên hiện bây giờ người ta thường dùng bã tre mà làm giấy. Tôi thiết nghĩ, ngoài người dùng các vật liệu đó mà làm nên tờ giấy, trong nầy mình có rơm lúa nhiều, có lẽ khi lấy đó, thử xem trong đó có các chất hóa-học gì, rồi ra mình làm cũng được. Nhưng nói thì nói vậy, trí siêng nghĩ vậy, người mình ít kẻ chuyên môn về hóa học, lại không sẵn đủ các nhà thí-nghiệm đặng kê cứu, nên chi trước muốn kinh-dinh một việc lớn lao phải học, học là cần nhứt, học là học thực nghiệp, chớ chẳng phải học về đường sĩ-hoạn kia đâu!

* * *

Khi về đường bộ, giọc theo đường thiếu gì các công nghệ lớn, khó mà kê-cứu tường-tận. Nào mỏ vàng tại *Bông-Miểu*, nào nhà làm dầu « essence », dầu chổi, dầu sả, ở tại *Huế*, với hóa-học tại *Long-thọ-san* v. v...., mỗi cái cảnh tượng đều là lạ lùng mới mẻ, xem thấy lòng ai là người có món chuyên môn thực-nghiệp cảm tình lại láng xiết bao!

Vả, bấy nhiêu năm, trong mấy mươi thế-kỷ nước Nam ta nào có một món chuyên-môn nào khác hơn là món nông-nghiệp; thiết tưởng nông-nghiệp cũng là một mối lớn của ta, mà chỉ vì một nơi đó mà châm-chú suốt đời, bỏ qua mấy mối lợi khác, há chẳng hoài lắm ru!. Người một ngày một đông, đất một ngày một kém sức tốt, hổ để cái nong-tan nầy được thạnh mãi như vầy hay sao? Kìa hai đồng lớn kia, còn mấy trăm nơi nước quanh năm lai láng, đìu-hiu mấy ngọn cỏ chòm lan, ai là người quyết ra tay khai-phá ; kiếm ăn đã khó, lại ngày ngày đường nọ nổi kia man mát, há rằng một nghề ruộng, đủ được nhiên đâu!

Nay nhờ tay Đại-pháp dắc đường, bày trò hay, dạy điều khéo, chỉ lối khôn, cho một ngày một thấy rộng ; thấy rộng mà chẳng biết đường lợi dụng các sản vật đã sẵn có trong xứ mình, để cho nơi tay người chuyên-chú, há rằng một nước được mạnh, một dân được hay! Thiết tưởng, nước Nam ta về đường thực-nghiệp, khác nào một đứa trẻ con phải cần người nuôi dưỡng, bảo tồn cái tính chất hay của tạo-hóa đã phú-sanh. Nếu người nuôi được hay, người vú được tốt sữa, đứa con được mạnh bạo, mập tốt, bịnh nầy chứng nọ ít vương mang; nên chi đứa trẻ con ấy do nơi tay người nuôi mà ngày sau nầy được vững vàng, được mạnh khỏe, hay là

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

chẳng đặng vậy. Nay người nuôi ta, người vú là *thầy Đại-Pháp*, một nước rất văn-minh, dạy bảo các điều khôn lẽ phải, tìm đường cho ta theo kịp người, thật là một điều may mắn, một cái phúc trời, sẵn người nuôi tốt, sẵn thầy học giỏi, sẵn đáng thông minh, mà nếu ta sau nầy không giỏi, không khéo, không hay, không nên người, há chẳng phải là hèn lắm ru!!...

Hậu-vận nước nhà, hiện bây giờ là phải lo bành-trướng con đường kỹ-nghệ, để cùng ngoại quốc tranh mối lợi-quyền sau nữa để có chỗ cho người nghèo khổ có nơi nương mà làm ăn. Dân đã có chỗ làm ăn, được cơm no áo ấm, hết đều quấy đều xằn; hết đều quấy đều xằn tức nhiên có chăm-cần con đường giáo-dục. Có giáo-dục, cố nhiên có tâm-lý, có học-thức, có cang-thường, biết đều phải lẽ trái, phần hay dở có không, mà lấy đó mà suy, nghĩ bỏ hay theo, nên hay chẳng nên vậy.

Nào ai là người sẵn tiền sẵn của, nên bỏ ra nhiều ít, hoặc gây dựng một mình, hoặc hùn hiệp nhau mà mở mang con đường kỹ-nghệ; nào ai là người giàu có trong chốn hương thôn, tấm lòng mến xưa nhớ cũ, nên canh cải bớt cái nghĩa-vụ mình, mà nâng đỡ bọn thiếu-niên, giúp đỡ bọn thiếu-niên, nhân thời kỳ nầy đặng mở mang con đường học-thuật, đi đó đi đây, đem các đều hay sự khéo của người về xứ mình gieo-giồng.

Thật là cái thực-nghiệp ngày nay giá-trị lớn biết bao, oanh-liệt là biết bao! Ai ôi!

Chim hải-đạo chim thương-trường;
Chim thương-trường, đắc phú-cường;
Đắc phú-cường, thâu thiên-hạ.

(*Vỗ tay*)

Người có dự thính,
L. H. M.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn.......	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn.......	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn.......	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.......	HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.......	HỌC- ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Toà Đại-Hình Saigon

(*Tiếp theo*)

Vụ thứ nhì.

ĂN CƯỚP SÁT NHƠN.

Ngày 15 Mars 1919, lối 7 giờ rưỡi tối, một đảng ăn cướp Cao-mên và Lèo chừng 20 người, có súng ống dao mác, đến cướp phá hai cái nhà trong vườn cao-su tại Lộcninh (Thủdầumột). Chúng nó bắn vài phát súng mà dọa dân rồi vô nhà mà ăn hàng. Nhà ấy của hai người Annam tên là Nguyễn-như-Đạt và Trần-thị-Vang.

Tài chủ bèn tri hô lên tức thì dân culi nơi đó đến mà tiếp cứu. Song quân ăn cướp bắn vãi ra, không ai dám vào. Một đứa nhỏ 16 tuổi tên Phát bị bắn chết.

Ăn cướp lấy hết đồ đạc rồi bươn. Coi lại thì tên Trần-thị-Vang mất của giá đáng chừng 1.000$00, còn tên Nguyễn như-Đạt bị cướp hết 223$70.

Quan lương-y Phạm-văn-Thuận, khán tử-thi tên Phát nói rằng nó bị đạn súng nhỏ hay là súng săn mà chết.

Ông phó-quản Nguyễn-văn-Tạo, tìm kiếm dọc đàng bắt đặng một tên đang vác vải cây vải trắng và đỏ, liền sai lính dẫn đến làng Mỹ-thạnh; lính tra xét bắt đặng thêm hai đứa nữa cũng chứa nhiều cây vải. Cả ba, đều là dân mọi tên là Muon, Pram và Proi. Chúng nó khai rằng: Chúng nó đang ở trong ruộng, xảy có một đảng Lèo mang súng ống khí giái đến ép chúng nó xuống Lộcninh mà ăn cướp, bằng nghịch mạng thì chúng nó giết chết. Cũng thế ba tên mọi ấy đi theo, bẻ cây tầm-vông làm khí giái. Trong lúc cướp giựt thì chúng nó ở ngoài; khi chia tang vật thì phần ba đứa đó được mấy cây vải mà thôi. Tài gia nhìn quả quyết rằng đồ ấy ở trong tiệm của chúng nó.

Về vụ giết tên Phát, thì ba tên phạm ấy không biết ai bắn. Chúng nó nói chắc là dân Lèo và cứ khai rằng thấy một tên culi nằm dưới đất mà thôi.

Tòa xét chẳng biết đứa nào bắn tên Phát, song chiếu theo luật lệ thì ba đứa bị bắt đó cũng là đồng lõa với bọn giết tên Phát và ăn cướp.

Trong lúc Tòa Biênhòa thẩm xét thì tên Muon và Proi chết đi. Còn tên Pram thì giải đến Tòa Đại-hình Saigon. Phòng nghị-án xét rằng tên Muon và Proi đã chết rồi, không còn buộc tội chúng nó đặng. Nay xử một mình tên Pram mà thôi.

Quan Trạng-sư Dusson bào chữa tên phạm nầy và nói rằng nó bị quân ăn cướp dụ dỗ và chẳng có cớ tích rõ chỉ nó bị tội đồng lõa.

Vì tên Pram không có tiền án cho nên Tòa xét các lẽ rồi xử nó ba năm tù.

Buổi xử ngày, 18 Janvier 1921

Vụ thứ nhứt.

ĐÁNH NGƯỜI CHẾT.

Ngày nọ tên chệt Hahi làm công trong xưởng hãng tàu Yen Seng ăn cắp ván trong trại cưa « Est-Asiatique. » Tên Nhơn làm công nơi đó thấy vậy liền hỏi chệt Hahi vậy ván đó ở đâu. Chệt ấy nói rằng của nó mua trong trại. Tên Nhơn phát nghi mới biểu Hahi đưa toa cho nó coi. Chệt ta chẳng nói rằng gì cả mà lại còn vác búa đập tên Nhơn.

Tên nầy vùng la lên tức thì có chừng 150 người Annam và Khách-trú xúm lại ẩu đả với nhau.

Chừng dẹp yên đám loạn ấy xong rồi, coi lại thì tên Nhơn đầu máu chảy dầm dề, mình mẩy bị thương tích rất nhiều. Cách chừng vài giờ đồng hồ thì nó tắt hơi. Mấy người kia cũng có bị thương vậy.

Xét ra thì quả chệt Hahi có ăn cắp ván vì tìm đặng vài miếng đút dưới một cái chaudière.

Còn vụ giết tên Nhơn thì Tòa tìm không ra mối mà quyết rằng chệt Hahi đả tử, nên phạt nó 3 năm tù mà thôi.

Vụ thứ nhì.

NỢ BẤT CẬP LƯƠNG.

Vợ chồng tên Lê-văn-Giỏi ở làng Phú-lợi-xã (Giađịnh), vì gia đạo bất hoà, nên vợ bỏ chồng mà đi.

Vợ chồng ở với nhau đặng một đứa con còn nhỏ.

Chẳng bao lâu, vợ tên Giỏi trở về nhà, chẳng phải là muốn ở lại với chồng song vì tình mẫu tử nên cố ý bắt con đem theo.

Giỏi nói rằng phải để con lại cho nó nuôi vì nó là cha là chủ.

Vợ nó chẳng nghe, vụt ẵm đứa con đi. Giỏi mới lấy roi mây mà đánh vợ nó. Trong cơn giận quá, chẳng hiểu đánh làm sao cho đến đỗi vợ nó phải chết.

Khi nó thấy vợ nó ngất ngư thì nó hoảng hốt, bèn kéo thây vợ nó ra ngoài bỏ trong đám sậy, đợi trời tối nó lấy xuồng chở đem neo ngoài sông.

Nhờ các quan Trạng-sư hết sức bào chữa nên tên Giỏi bị hai năm tù.

Án Tư-Son và nội bọn

Trước kia còn thấy thuật những lời khai bị cáo, lời chứng sự, lời cật-vấn, lời quan Thị-sự buộc tội, lời Trạng-sư đối cãi chắc phải còn dài, nình đăng án Tư-son và nội bọn cho độc giả sớm biết, khỏi mỏi lòng chờ

NG.-VĂN-SON kêu là Tư-Son, 5 năm cấm-cố; 10 năm biệt-xứ.

NG.-V.-QUẢN, 5 năm cấm cố; 10 năm biệt-xứ.

NG.-V.-ĐỎ (đào) khiếm diện, 5 năm cấm-cố; 10 năm biệt-xứ.

TÔ.-V.-QUA, 3 năm cấm cố; 5 năm biệt-xứ.

HUỲNH V.-NGƯU, TRẦN-VĂN-THƠM, tha bổng.

Còn bao nhiêu người có đánh cờ bạc trong đấy đều bị phạt vạ theo lệ thường, kẻ trăm quan, người năm chục.

M.

Phần thưởng cho ai

Bổn-quán Chủ-bút bữa nọ may mà đặng tiếp ông Trần-quang-Nghiêm, Hội viên Hội-khuyến-văn đến viếng và tỏ rằng qui-hội đã định chuẩn một phần thưởng trăm đồng bạc, (100$00), để thưởng cho ai có kiến thức luận giải Canh nông Chưởng-pháp tận lý. Vậy khuyên ai sẵng ý-kiến cao về môn ấy khá luận giải ra gởi cho qui-hội khảo-cứu.

Phòng lục-sự Saigon bị ăn trộm

Đêm 18 rạng 19 Janvier 1921 chưa rõ bợm dữ nào dám đột nhập, vào phòng để đồ tang của tòa Đại-hình, mà núm hết một cây súng giả, 2 cây súng thiệt 2 lòng, và một cái túi tiền điếu có cây đũa, để hốt me đã thâu bắt trong đám tứ Son Gò-váp, còn mấy cây súng là của ăn cướp đã bắt được.

Đồ nầy để trong một cái phòng, tuần trên có khóa, trong tòa có 2 người ở gát ngủ tại đó, mà ngủ tuần dưới, cho nên sự ăn trộm bị ở trên, cũng xa khó nghe khó thấy.

Chốc đà vừa mấy năm trời

Gió sao gió chẳng quạt sầu,
Ngày xuân đằng đẵng để râu cho ai.
(*Dịch Đường thi*)

(*Tiếp theo*)

Còn nhớ khi quê người vừa đến, gặp lúc mùa đông, khí trời lạnh lẽo, gió bấc mưa phùn, buồn-tanh lữ-xá. Lắm những khi chiều hôm tịch-mịch, mây án trời đen, phong cảnh xem ra ưu-sầu vô hạn, một mình ngồi trong chốn thơ-lâu, sực nhớ đến bạn tri-âm, phương trời khuất nẻo. Muốn cầm viết trăn trong mấy lời gởi lại, bức rức tấm lòng như gợi giấc hương-quan.

Đương cơn buồn bã như vầy, lòng mong mỏi tìm được một chốn nào cảnh thú, cho khuây khỏa tấc lòng, nên thường mỗi buổi chiều khi học đã tan, dạo bước thị thành, trải xem phố xá Quán khách lân la, tuần trăng thấm thoát, nay đã hơn hai, người hầu mến cảnh, cảnh thoạt ưa người, lại gặp buổi xuân sang, tình cảnh xem ra càng mặn mà lắm nổi. Hội xuân nô nức gần xa, tài tử giai-nhân dập-dều du-xuân hứng cảnh. Người vui xuân, xuân chỉ mấy chục ngày, há ta lại chẳng cùng người đem tấc lòng xuân mà vui thú với non sông! Trải xem chùa kia miếu nọ, đến ấy lăng nầy, trong buổi du-xuân mặt nào là chẳng có, kia gái đây trai, cỏ cây riêng bức tranh tình, du xuân ai có thấu mình, chẳng ai? Buổi du xuân nầy, nào hay một buổi khiến cho [illegible] kia ngán dặm băng-khuâng, lòng tơ vấn-vít, ngày đợi đêm chờ [illegible] xuân đằng đẵng để râu cho ai! *Nghĩa-sĩ* gặp khách giai-nhân lòng ưa đã thuận, cùng nhau nguyện tuyết thệ sương, chung tình đằm-thắm, cảnh tha-hương còn gì êm đềm hơn nữa! Ân-ái tương thân, lời vàng thay đổi, cái chung tình nầy đằm-thắm bao nhiêu thì ai kia, — chốc đà vừa mấy năm trời, — lại càng bẽ bàng nông nổi bấy nhiêu! Nào những cảnh đau lòng của kẻ ở [illegible] năm cũ, bây giờ thôi đã [illegible] những giấc hương-quan như gợi như khêu, như châm như chít kia đều khuấy khỏa, mà tâm hồn *Nghĩa sĩ* đều ký-chú hết cho người ngẫu-nhỉ, "cùng nhau lần kể sự lòng, biên lời đó chép lời đây, thật là tờ mấy vận ngàn bút hoa vần vận".

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quấc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

« Càng ngày càng một đinh-ninh,
Rằng duyên rằng nợ rằng tình một hai ! »

Ngày gió đêm trăng thấm thoát, kỳ xuất thân chẳng còn mấy ngày nữa, lần tay nay tính đã ba năm. Ôi ! trong ba năm, bao nhiêu những nỗi cay đắng tấc lòng của ai nơi cô-quận kia, nào *Nghĩa-sĩ* nấy có rõ. Song có lẽ khi xuất thân sẽ cô-hương rồi trở lại, nhà lan sum hiệp, trướng gấm hoan-hùy, đủ mùi ân-ái hết dạ sầu tư ; nào ngờ buổi hương đương nồng, tình đương mặn, " đinh-ninh xin quyết một hai dạ vàng " còn quản gì những nỗi ngày xưa ! Biết vậy, nhưng chẳng nên trách gì *Nghĩa sĩ* là kẻ phụ-bạc, đành đem tình ngàn dậm quan san, đổi cho tình cô-hương lân-lý. Có lẽ quen biết nhau nhiều rõ tình ý nhau hung, chung-tình càng đậm thắm, nghĩa cũ duyên xưa càng thâm, để chi cho ai ngày đợi đêm chờ, đăm-chiêu tình cảnh, chềnh-mảng nhân-duyên. Vả, chẳng cùng nhau nương chốn vườn đào ghi lời non nước, cũng không dựa nơi tây-hiên góp lời tuyết sương, nhưng bởi người ngoài lời qua tiếng lại, làm cho ai mang một cảm tình đặc-biệt, nỡ nào người yêu ta lại chẳng yêu, hoa chiều bướm, há chẳng chiều hoa kia, mà để cho mây tan bèo rã, bình vỡ gương rơi, lòng ai riêng bi-thiết, bơ-thờ hôm sớm tóc mai !

Nỗi lòng biết ngỏ cùng ai,
Thiếp trong cánh cửa chàng ngoài chơn mây.

Thật biết vậy, mà chẳng nên vội trách ; *Nghĩa-sĩ* vốn kẻ có cái đa-cảm đa-sầu ; lạ gì khách đa-sầu đa-cảm ! Từ buổi biết cặp sách vào trường cho đến ngày nay quê người nương ngụ, nào biết cái tình là cái chi chi. Nay mà, biển tình vừa một giọt, gặp phải khách giai-nhân, văn-chương nết đất, thông-minh tính trời, há lại chẳng miệt-mài trong cuộc truy-hoan, đem hết cái cảm-tình chan chứa ngày xưa mà ký-chú cùng khách Cẩu-lam. Thật ái-tình là một đều bí-mật, khó mà giải quyết đặng ; dẫu đi nữa *Nghĩa-sĩ*, vui miền đất khách há chẳng còn một điểm lửa lòng gì cùng ai kia chăng. Có lẽ còn vậy, nhưng mực đen dấu vô giấy, ngó ý dầu đã lìa, tơ còn vương vấn, chớ nào không.

Ngẩn ngơ trăm mối bên lòng,
Nước non xin để tương phùng về sau.

Nào ai còn dám trách, Đèn trời trời sáng tứ phương, ký-giả đã nói rằng thật là một đều bí-mật khó mà giải quyết đặng, nếu ký-giả được đứng vào địa-vị của bạn cô-giao đây. Thật vậy, chớ nghĩ nghị chi đó, đừng nghi hoặt chi đây, mà thành người phụ gánh chung tình đắm-thắm. Thiết tưởng, *Nghĩa-Sĩ* là một bạn cô-giao rất thân rất yêu, ký-giả được biết rõ tình ý ; *Nghĩa-Sĩ* chẳng phải là người vội ôm cầm thuyền khách đâu. Có lẽ người yêu người khác kia, là bởi một đều bí-mật của người vậy, hoặc phận sự, hoặc cảnh thế, hoặc nhân tình đó thôi. Thế thì chẳng nên vội trách, mặc tình chàng vùng vẫy cho phỉ chí nam-nhi, đeo đuổi chi cho nhọc lòng, ruồn rãy chi cho mệt sức. Ai ôi ! chút phận hồng-nhan, hoa thơm phong nhụy, trăng tròn ngậm gương, nỡ lại để bóng dương trải mây, màu phai sắc kém, hờ-hẩn tuổi xuân....

Người đời thấm thoát, một ngày một ngã bóng dương, dẫu đi nữa cùng *Nghĩa-Sĩ* chẳng phỉ nguyền duyên tác-hiệp, cũng phận đẹp cũng duyên ưa ; còn thiếu chi làn cung kiếm rập ranh bạn sẻ. Phận gái mười hai bến nước, rồi ra thầy thoi đưa con bóng, tuổi xuân xanh phút chút bạc đầu ; bực bồng quân chi để mai trắng bảy ba, mà luôn những cầm sào đợi nước ! !

T. Minh-Dọng.

Cách thử súng

Hôm tối thứ ba tuần rồi, xảy ra một vụ ăn cướp tại chợ Quán-tre, thuộc về tỉnh (Gia-định), tài gia là ông Võ-văn-Nhựt, bị bọn cường đảng bắn thát. Nơi làng sở tại, cũng có vài nhà sắm súng, song khi đến việc, thì lo lấy gia đình của mình, chẳng có lòng sốt sắn, mà bảo toàn trong chốn hương lân.

Kế đêm thứ bảy cũng trong tuần đó, khi nửa đêm chúng tôi còn an giấc nồng, thình linh chúng tôi giựt mình chổi dậy. ấy là nghe nổ một phát súng thình không, kế liên tiếp thêm năm tiếng nữa, cộng là sáu tiếng trọn, trông sáng ngày ra, đặng hỏi cho rõ cớ sự trong đêm tối. Mới hay tin, là thầy Cai với chú Xã, bành sự việc bổn-phận. Vốn chú Xã đương, niên nầy mới được phép quan cho sắm súng, nên thử lấy súng mình mà làm cho vỡ lở xóm làng, việc động tịnh của dân tình, mà thình linh xảy đến vậy, thì mỗi nhà đều kinh hãi sợ sệt, tưởng rằng bọn cường-đạo cướp phá nơi nhà nào.

Ước ao chớ phải chi hôm đêm, mà nhà ông Võ-văn-Nhựt trong khi quân đạo-tặc lẫy lừng, dùng sáu phát súng hồi hơi nầy, mà cứu nạn cho dân nghèo, thì chẳng là ơn trọng, đã trọn phận trách nhậm, lại đáng mặt kẻ bề trên, hết sức vì dân vì nước.

Một bọn dân làng Tân-đông-thượng.

Phần quan Báo

Partie officielle

Asiatique étranger :

Secrétaire principal de 3e classe :

Trần-Kiên, Secrét. titulaire de 1re classe.

Indigène du contrôle :

Brigardier contrôleur de 1re classe :

Ng.-v-Thuy, Brigadier-contrôl. de 2e cl.

Administration pénitentiaire :

Surveillant de 2e classe :

Huynh-v-Mot, Surveillant de 3e cl. Poulo-Condor.
Lê-van-Gio, — Poulo-Condor.
Nguyên-van-Giac, — »

Surveillant de 3e classe :

Ha-v-Bach, Surveillant de 4e cl. Maison centrale.
Lê-van-Tri, — Poulo-Condor.
Nguyên-van-Linh, — Maison centrale.
Trân-van-Hon, — Poulo-Condor.
Thai-van-May, — Maison centrale.
Trân-van-Trinh, — Poulo-Condor.

Chefs et Sous-chefs de canton :

Chef de canton de 1re classe :

Duong-v-Tru, Chef de canton de 2e classe Baria.
Trân-dac-Thuong, — Travinh.
Pham-tân-Phuoc, — Biênhoa.
Nguyên-hien-Vang, — Travinh.
Nguyên-huu-Que, — Cantho.
Huynh-v-Nhieu, — Giadinh.
Trân-minh-Tam, — Vinhlong.
Pham-van-Cu, — Thudaumot.
Ngo-van-Sau, — »
Ho-van-Ho, — Tanan.
Nguyên-tan-Bach, — Giadinh.
Nguyên-hoa-Hong, — Longxuyen.

Chef de canton de 2e classe :

Huynh-v-Tiên, Chef de canton de 3e cl. Chaudoc.
Nguyên-van-Duc, — Giadinh.
Nguyên-van-Nuoi, — Sadec.
Ha-my-Bau — Rachgia.
Ho-huu-Tho, — Bentre.
Truong-van-Ho, — Thudaumot.
Cu-khac-Xuong, — Tanan.
Vo-van-Minh, — Bentre.
Phan-quang-Tron, — Giadinh.
Tn-van-Chinh, — Thudaumot.
Nguyên-van-Minh, — Cholon.
Trân-hiên-Ho, — Tanan.
Nguyên-van-Nho, — Giadinh.
Trinh-phuoc-Lai, — Cholon.
Lê-thanh-Dua, — Tayninh.

Sous-chef de canton de 1re classe :

Quach-v-Hiêu, Sous-chef de cant. de 2e cl. Baclieu.
Vo-van-Cho, — Sadec.
Trân-phuoc-Tanh, — Longxuyên.
Huynh-van-Suu, — Chaudoc.
Ho-ngoc-Chinh, — Giadinh.
Pham-huu-Giac, — Chaudoc.
Lê-van-Khuong, — Bienhoa.
Trân-ngoc-Phuong, — »
Huynh Pai, — Travinh.
Lê-van-Lau, — Cantho.
Nguyên minh-Ky, — Travinh.
Trân-ngoc-Thoai, — Tayninh.
Huynh-t-Sum dit Giai, — Sadec.
Nguyên-van-Kiêm, — Thudaumot.
Nguyên-van-Ky, — Giadinh.
Diêp-van-Thinh, — Travinh.
Trân-van-Do, — Vinhlong.
Nguyên-thoi-Hoa, — Baclieu.
Nguyên-minh-Tâm, — Travinh.
To-van-Mai, — Bienhoa.
Nguyên-van-Sanh, — Mytho.
Nguyên-thanh-Van, — Travinh.
Vo minh-Diêu, — Giadinh.
Nguyên-tan-Nhut, — Giadinh.

Điều thứ nhì. — Quan Tham-biện chủ văn-phòng Chánh-phủ lãnh thi hành lời nghị nầy.

Saigon, le 7 Janvier 1921

QUESNEL.

Ngỏ cùng

À M. LIÊN. — Bổn-quán có tiếp được bài của thầy, nhưng ấn hành chưa được, tại lúc đầu năm nhiều việc quá, nên không chỗ đủ mà để bài, chẳng những của thầy, còn nhiều ông cũng vậy, phải đợi trong ít kỳ cho huỡn bớt rồi sẽ hay.

M. VINH-CHÂU. — Lúc nầy Nhà-nước không ưa chuyện như vậy, cho nên để vào không được.

MỘT NGƯỜI MUA BÁO. — Chuyện ông nói rất phải để bổn-quán sẽ tính mà trừ tệ, tưởng không được trọn cũng phải bớt.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . .

Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn. . . .

Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . . .

NGUYỄN- XÍCH- HỒNG HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Xe hơi uống nước

Nghe đồn hãng S.T.A.S.O. mất hết một cái camion Dodge, tại sông Cửu long Cai-bè qua Vĩnh long mà đi Cần-thơ.

Hãng nầy, lúc ăn khánh thành bổn quán có nói Saigon đi Cầnthơ khứ hồi một ngày đủ.

Nay đã khởi sự đưa rước bộ hành rủi ngày 7 Janvier 1921, lúc 4 giờ chiều xe qua sông. đò Cai-bè ra sông, giữa đường bị chồng lái đò, xe chuồi xuống sông, may bộ hành không có ai ngồi trên.

Đò chở xe nầy cũng là đò dùng săng. Chưa rõ chắc lỗi về ai còn đương tra hỏi. Hoặc sơ ý chở không coi để cái xe vào đò cho chính chắn, hoặc vì sông lớn tại sông gió lớn mà đò thì nhỏ. Chưa rõ !

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc [illegible] 7 fr 75

Giá lúa, tạ 100 [illegible]. chở tới nhà máy Chợ [illegible] bao trả lại) 3 $ 25 tới 3 $ 35

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Xe bò cán cẳn bò

Lê-văn-V... 24 tuổi, ở Tân-thới-nhì Giadinh) đánh xe bò số 6690 đi đường [illegible] chợ. Dựa đường một cái xe bò [illegible] đậu, xe kia đi tới cán cẳn sau phía hửu con bò mất trong xe đậu, dập móng què. Hai người đánh xe cãi cọ với nhau đến đổi tới bót mà cũng không chịu hòa, nên ông cò dạy có ức thì đến Tòa mà thưa kiện nhau

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Ăn cướp

Thầy Đặng-T... 23 tuổi, làm việc sở Tân-Đáo, nhà ở đường Chợquán, số 1 thưa rằng 4 tên chệc quăng đèng lạ mặt, vô cướp nhà thầy lấy bạc 43 đồng và trang vật 274 đồng nữa. — Bườm bắt.

SADEC

An cướp

Đêm 3 rạng mặt 4 Janvier 1921, một đảng ăn cướp chừng vài chục đứa, có súng, đánh một lược hai nhà của Ng.-văn-Khiêm và Nguyễn-văn-Nhượng là hai anh em ruột ở gần nhau, trong làng Phong-mỹ.

Nhượng cầm ba-ton đánh nhằm một tên ăn cướp vào bàn tan còn một người nhà lấy tầm vông vạt nhọn đâm trúng một tên nữa sau lưng. Ăn cướp bườm hết, lấy đặng bạc vàng, quần áo, đồ đạt đáng 2500$ của Khiêm và 2000$ của Nhượng.

MYTHO

An cướp

Đêm 8 rạng mặt 9 Janvier, một đảng ăn cướp chừng 20 tên, có cầm hai cây súng, đánh tiệm chệc Lâm văn-Chương ở làng Nguyệt-thanh (Mytho). Ăn cướp phá tủ sắt lấy 3956$ và bạc và trang vật, lại bắn nhằm tên tài-phú trọng thương, đã đem vào nhà thương Mytho.

Ăn cướp có ghe đậu cách nhà thì gia chừng 40 thước, đánh phá xong rồi nó trở xuống ghe đi ngả Cửa-đại qua phía làng Tân-thới (Gocông), có bỏ lại hai cái bì số 16.

CHOLON.

Ai lấy?

Châu-sa-M... 26 tuổi, bộ làng Điều-hòa, tỉnh Mytho, làm việc tiệm thuốc Trombetta ở đường Thủy-binh số 190, cớ mất một cái bếp-phơi đựng 9 đồng bạc và giấy của chủ y chứng rằng y nạp giấy thuế thân cho chủ. Cớ mất mà không biết làm rớt hay là ai ăn cắp.

Pommade Cadum
Thuốc dán Cadum
Trị các bịnh con nít thường dau ngoài da

Không có thứ nào mà hay hơn, để trị bịnh đau như da đầu con nít hay ngoài da mình nó cho bằng thuốc dán Cadum. Dầu da trẻ còn non cũng dùng mà dán được, trừ những bịnh như dartres rougeurs écyéma, squames et désordres similaires.

Dùng nó sự ngứa tức thì hết, và tránh khỏi những bịnh ngoài da như boutons, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, coupures, teignes plaies brulûres. Tiệm thuốc nào cũng có bán.

Tin thàm

Tin mới tới tay rất muộn, cho hay phần văn vôi của cô **Lê-thị Hóa**, chánh thất của M. Huỳnh-văn-Cầu, ở An-lợi-Đông Giadinh, đã ly-trần tại dưỡng-đường Chợ-Rẫy ngày 19 Janvier 1921 đang tuần hầm-bồn.

Ngày 22 Janvier 1921 7 giờ ban mai đưa linh.

Bổn-báo xin đề tiếng gọi là chia thảm với M. Huỳnh-văn-Cầu và chúc cho linh hồn cô chẳng may sớm tách vui dựa cảnh tiu-diu.

L. T. T. V.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai muốn thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu này nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Nơi đáng tin cậy

Phàm làm người ở đời, ai cũng yêu chuộn sự đẹp sự khéo, chẳng ai mà muốn sự vụng sự xấu bao giờ; ấy vậy khi nào chư tôn tính vẽ hình cho ông bà và cha mẹ, đặng để dời làm dấu-tích mà muốn cho thiệt giống thiệt khéo, cho đáng đồng tiền mướn, thì xin chư tôn hãy đến tiệm vẽ hình của M. Nguễn đức Nhuận mà mướn vẽ.

Hễ Mướn tiệm nầy vẽ thì chư tôn sẽ đặng vừa lòng đẹp ý chẳng sai. Thợ vẽ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẽ, và đã đặng ba cái bằng cấp của Hội Đấu xảo Đông pháp ban khen.

Vẽ đã tinh xảo mà giá lại định rẻ hơn các nơi, vì vậy cho nên Lục-chân quí khách phần nhiều người ưa chuộn; hễ vẽ thử một lần rồi thì mướn vẽ thêm năm mười lần nữa.

Có một điều quí hơn hết, là hình của M. Ng.-đức Nhuận vẽ dầu cho để mấy trăm năm cũng không phai lợt chút nào.

Có in sẵn cáo-bạch biên rõ giá cả và thước tất để gởi tặng quí khách; gởi thơ, hỏi hoặc hình, mandat, xin đề như vầy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN.

Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)

Nº 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUÊ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, tin cho khách trưởng tình chiếu cố. Rất cám ơn.

Xin chú ý

Nguyễn-hảo-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÔTIÊN* phải lên tam như vầy: Bán lẻ mỗi ve 0$25, bán sỉ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu **CON-GÀ**, tốt thiệt và rẻ thiệt mà lại hạp khẩu người Annam ta lắm: mỗi thùng **12** ve lớn giá 13$00, mỗi thùng **24** ve nhỏ giá 14.00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt tốt và lâu năm, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crême de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn **bên Pháp-quốc** là hiệu **GRENOVILLE Savon** Mat-xây thiệt trắng và đen đủ cỡ, **nước** Grésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin **rộng lòng** viết thơ đến hỏi thì **chúng tôi sẽ vui lòng** trả lời liền.

Nay kính,

NGUYỄN-HẢO-VĨNH.

146 bis Rue Lefebvre **Saigon.**

Nº 126) FEUILLETON DU 24 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai (*Tiếp theo*)

« Nghe qua, tuy tôi chưa hẵn thấu mặt sự của nó muốn nói đó đi gì, mà xem lấy sắc diện của nó, thấy nó ủ mặt châu mày như thể thì tôi dám đoán cho nó có đều uất-ức; lại đều uất-ức ấy chẳng chi lạ hơn là đều tâm-sự của nó và nhứt là việc tóc tơ; xét vì đôi lứa nó còn thơ, ăn chưa no lo chưa tới, sao cho khỏi đêu ngày đăng cay đêm lại mặn nồng; cơm không lành chanh không ngon, ắt cũng có sớm nói ớt nói tiu, chiếu cả riêng cả tỏi. Đoán vậy, xét vậy, nên tuy nghe vậy mặc dầu, tôi cũng bằng an như thường, trí không xao xiêng; tôi lại đáp: « Cháu, có việc chi thì bẩm ngay đi; phải thì giượng nghe, chẳng phải thì giượng dạy lại cho có can chi mà sợ. Bộ đây vợ chồng bây chẳng thuận nhau chớ có gì! Nếu quả sờ liệu của giượng chẳng sai, thì thôi, cháu hãy an tâm mà lo làm việc bổn-phận cho xong, để giượng về nói lại với cô, la dứt nó giùm cho cháu. » Tôi chưa kịp cạn lời, Mười-Hư liền tiếp bẩm:

« Thưa giượng chẳng phải vậy đâu. Nếu việc vợ chồng của cháu, cháu mô dám cả gan đến đăng làm rộn.

— Nếu chẳng phải việc vợ chồng cháu, thì việc chi, việc của ai?

— Thưa việc nhà của giượng, chớ phải việc của ai đâu.

— Việc của giượng! Việc nhà của giượng?

— Thưa phải, việc nhà của giượng với cô.

« Mới nghe nó nói việc nhà của giượng, tôi lấy làm lạ mà ngờ sững nó và hỏi gắn; đến chừng nói tiếp, có tiếng: việc nhà của giượng với cô, tức thì tôi nghi cho nó thấy ở nhà tôi tác tệ chi đây, nên mới đón tôi mà mét. Tôi cười, hỏi:

« Bộ cháu thấy cô ở nhà đánh *bài* ... nên cháu đón mà mét phải chăng?

— Thưa không; đánh bài giờ ... trọng-hệ lớn-lao gì mà gọi cho là mặt sự.

— Vậy chớ chuyện chi?

— Thưa chuyện cũ.

— Chuyện hồi nào mà gọi cho chuyện cũ.

— Thưa chuyện qua rồi mười mấy năm dư; trọng, giượng không hay, ngoài, cũng không ai thấu nổi.

— Nếu là chuyện giượng không hay, thì ai nói cho cháu biết?

— Thưa vợ của cháu thuật lại.

— Bộ khi nó thuật chuyện người vợ trước của giượng, người con đang làm ma xứ Lèo, cháu không rõ ngờ chuyện cô ở nhà bây giờ mà hãi-hùng như vậy, chớ cô cháu ở nhà bây giờ đây chấp nối cùng giượng chưa đầy ba năm, có đâu can tới chuyện kể ngoài một kỷ.

— Thưa phải, chuyện của cô trước mà cũng tại cô sau; bởi nói như giượng vậy, giượng mới không ngờ giượng lầm kê độc.

— Kê độc! Kê độc của cháu nói đó là kê chi?

— Thưa là kê giết cô trước thác oan chớ kê chi.

« Tôi cười; nghĩ ở-nhà tôi khi trước thẹn mình mà tự xử chớ có ai giết hồi chi, nên tôi cười, cười thẳng trai khờ khéo nghe lời vợ. Cười rồi hỏi:

« Vậy chớ nó không có nói với cháu rằng vợ trước của giượng tự phẩn mà thác sao?

— Thưa có chớ sao không.

— Có sao cháu còn nói lầm kê thác oan?

— Phải, thác oan; nếu chẳng có kê độc của cô ở-nhà bây giờ đây sắp đặt những thơ từ cho cô Ba ... là người tình-nhân của giượng khi trước, chẳng xuôi vợ cháu thêu-dệt những lời ong bướm nọ kia mà mét với giượng, thì cô đâu giượng nghi, bỏ cô ở lại xứ Lèo với Đậu-chánh-Tâm, làm sĩ tiết ô-danh đến đổi cô hổ mình mà tự vận.

« Nghe đến đều, tôi nghĩ lại mấy bức thơ, tan tích sờ-sờ, chữ còn rạnh-rạnh mà tức cười, song nhằm chẳng cần đôi cãi cho nó biết làm gì, nên tôi cười và nói:

« Ối, cái con nghiệt thì thôi, biết một không biết mười, dám bày những chuyện vợ quàng vợ xiêng mà nói. Thôi, nói vậy hay vậy, cháu hãy đi đi, để giượng về kèo trễ. »

« Thấy tôi chẳng tin, lại chẳng thèm nghe thêm nữa, bứt ngang câu truyện mà đuổi nó về, bộ nó lấy làm tức mình, nên ra đi mà mặt quạo. Nó đi rồi, tôi lần bước về nhà và đi và nghĩ:

« Tội nghiệp cho ở-nhà tôi, khi không mà chịu tiếng oan. May lúc đó nó còn ở Bêntre, không biết chi tới việc nhà của tôi mà nay còn mang tiếng; chớ phải khi nọ mà có nó ở Lèo, dầu chẳng có tình riêng với tôi, mà có chung-chạ một nhà hoặc có tới lui với tôi, thì ra sao nữa! Ối, cái trời không tường, thương vậy gì ... Mà lương ... ai? Chớ phải lười ... của ... đều không xét ... trách chi, cái ... nhà, lại là cháu của nó, mới khó cho chớ. Hèn chi tục hằng ... Cứu vật thì vật trả ơn, cứu nhơn thì nhơn trả oán, nghĩ cũng phải lắm chút. Tôi tưởng như con Khâu-thị-Thành nầy đây, lẽ gì nó một lòng một dạ với cô nó, đến thác chẳng dời đời mới là phải cho, vì, tuy cô nó chẳng phải là cô ruột, xa gần cũng đã gọi cô; không ... chớ cũng đã có cộng ... có lý đâu vì một sự bất bình nào mà nó phủi sạch ân dầy nghĩa trọng, đi buông tiếng vu oan cho đành. Mà may, có vậy mới rõ lòng; cũng nên lấy đây làm gương mà giữ từ đây, chớ để làm quân phản phúc. »

(*Sau sẽ tiếp theo*).

L. H. MƯU.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoï. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20=40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗ mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 thừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 ô xầu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoï gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột csoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.
Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:
TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.
CHỢ LỚN.

Tiệm Hàng Xén Annam
Mme HỨA-THỊ-SÂM
Patronne de la maison Phước Thanh
Epicerie. — Mercerie.
30 bis rue Mayer 30 bis

Nay tôi kính tỏ cùng quới khách đặng rõ: tiệm tôi lập ra cũng đã lâu rồi bán đủ đồ Epicerie tây, rượu tây đủ thứ bán sỉ và bán lẻ giá rẻ hơn các nơi, cách gởi kỹ cang, như quới khách tưởng tình giúp bạn đồng bang cho mau tấn phát hoặc muốn mua bất hạng là món chi, cũng là muốn do nơi giá cả trước khi mua, thì xin quới khách viết thơ lại tại tiệm tôi đã chỉ trên đây thì tôi sẽ tiếp đáp.
Nay kính,
Mme HỨA-THỊ-SÂM.

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông.

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sang, đà.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường «ba cu-ron» (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH
PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ
St Marsal
ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RỒM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

---

1 Seul Cachet
CALME GUERIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MINH
95 & 201 RUE CATINAT SAIGON

Ô Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.
Xin các ông các bà chiếu cố.

Entrepôt de Cholon
IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc-Phương
BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.
VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris
Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.
Giây thép đề tắt: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.
Le Directeur: Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đặt mua sang, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.
Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người chiến họ cũng dùng cách ấy.
Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 87 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lửa hiệu Best, mà đốt cho cảnh buôn bán mới thạnh vượng.
Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp và bán rẻ hơn ....

Lời rao cần kíp
Chư vị ham thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá bán của «PHOTO-STUDIO»
Saigon 136-138 đường Catinat
Món chi cũng có bán về nghề chụp hình
Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho GIẤY THUẾ THÂN
Giá rẻ hơn không ai theo kịp
Mấy ông thợ nào mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.
LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chát định trước, và nhà cũng thường gởi hàng Contre-remboursement. (Nghĩa là đem tiền đóng cho nhà thơ gởi mà lãnh đồ).

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG **HOLBÉ** và **RENOUX**

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ:

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu sáp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn..... 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỷ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình nhâm (Lái-thiêu)

ADRESSE TELEGR: **HONG-BENG** SAIGON

BOITE POSTALE N° 60

LIM HONG BENG & Cie

Le Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG

N°s 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

Le Sous Directeur: YEUNG KAI PUE

SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỚI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-muối Jambon Australie, hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Baurre Australie) hiệu «*Paritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc bên *Bordeaux*) gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uộng hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội cả Đông-Pháp* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON **Catinat Số 36**

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bi, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ. Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy

***** quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một cu nhỏ một hộp mà thôi**

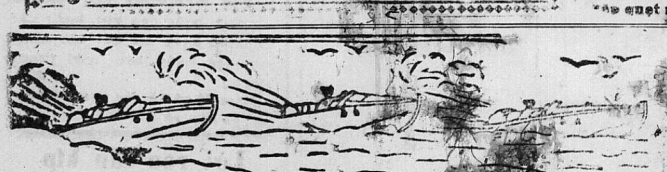

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI BÓN MÁU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp

giá **1.500$** sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY-ÉTAT

VICHY CÉLESTINS

Có bán ngay các tiệm đã nổi tiếng

Trị bịnh sỏi thận, bịch dau bàng-quang, đi tiểu khó (Thạch-lâm-chịch (kẻ) — Đau mấy chỗ lối-tiểu.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tỉ, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối Ly mà ra. Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đun nước uống (Mỗi-khi-chất).

... E ...
...n-tử
...hông
...E POSTALE
...º 60
... Directeur
...G KAI PUE
...ÁC.
...m và ngoại
... đồ ăn đềm
... năm.
...u tiêu hóa
... cô và mỗ
...Huê-kỳ.
... cộng-Pháp
... hãng
...rères
... Bông
...ứ hộp
...p mà thôi
THUY
...STINS
...quang, bịnh Phong—
... mấy chỗ tật-tâ.
... bịnh đau gan
... bịnh đàm.
... ti, trường nhứt
... chỉ cho trứng
...ưới ấy mà ...
... đọn nước ...

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Thanh-phong.

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI
CHỦ-NHƠN
Ở đường Boulevard Charner nº 103
Tiệm nghánh
(đường Thủ-đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

Kính cáo cùng đồng-bang trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều lãnh và có may quần áo tây theo kiểu kim-thời.

Vậy xin đồng-bang ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-bang chiếu cố
Adresse: NGUYEN THÀNH-TUỒI
Commerçant
103 Boulevard Charner 103 Saigon.

PILULES FOSTER
Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏秘製保腎丸

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

[illegible]

La Véritable Marque
(Etiquette jaune.)

Giá 3 f. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hể ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
Nº 26 Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG.
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dư phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

BÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG-HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS-UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, dùng toa (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghi trước.

Gởi tiền hữu hạng, cũng vậy hoặc bạc đồng hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bắt cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẽ, trong mấy xứ, thì Hội cũng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoặc ý chủ, dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hữu hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu «BAC-CHUS» mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt. ngoài không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một minh hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

LỜI RAO
Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân chủ, cũng như thuở nay, thường chế thuốc rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một minh ông được trữ về-sanh trồ của ông quan thầy Bip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cột, đồ phụ tùng đủ hết.

TÌ VỊ CÓ BỊNH

Trong cơn trời nóng nực, nếu tì vị có bịnh thì lấy làm hiểm nghèo cho mình lắm phải dự bị cho nghiêm nhặt vì trong cơn nắng nực tì vị hoại-đọa là vì có nhiều cớ.

Một là nó hay làm cho vật thực mau ê, hai là tại mình nắng dùng nước đá mà uống rượu làm cho tì vị ra yếu ớt, ba là vì mình hay ăn đồ sống cũ chua chát.

Mỗi năm trong mùa nắng hạng có nhiều người chết vì bịnh kiết, như là những người có tì vị không đặng tốt, thì lấy làm quan hệ cho mạnh linh.

Tì vị không đặng tốt thì phải mau mau mua thuốc Pilules Pink mà uống, chắc hẳn điên tri. Thuốc Pilules Pink dễ uống lắm và lại rẻ tiền.

Mỗi buổi ăn cơm rồi uống một hoàn thì đủ.

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, so tại tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, de Saigon.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ đá, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bạc, dĩa, chén kiểu Bắckỳ, và Nội-phê, nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn hết.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vẩy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Trị bịnh đau gân

Chúng tôi lấy làm hân hạnh mà bá cáo cho thiên hạ rõ biết những đều thần hiệu kỳ diệu của Quan Lương-y-Leroy, quản đốc các y viện thành Paris, trong các chứng bịnh những là tâm thần bất định, đau gân, mỏi gân, lẩn trí, hồi-hộp, mệt thở dốc, mà hễ muốn cho tâm thần tỉnh tỉnh, môn cho não chất tinh minh yên tịnh.

Thì quan Lương-y Leroy đã nói rằng thuốc **Neurinase** trị các chứng bịnh ấy mạnh tức thì. Thuốc ấy quả thiệt là một thứ thuốc chắc thông tri hay mà không hại, thiệt là rất quí cho các xứ nóng nực.

Có tiệm bán khắp trong các tiệm

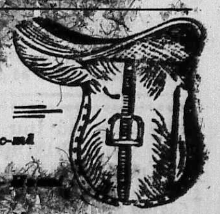

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

GRAND MAGASIN
DE
Soieries
TONKINOISES
Gros et détail

MAISON TONKINOISE

DONG-THINH 同

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

PRIX TRÈS
AVANTAGEUX
POUR
l'Achat en Gros

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắckỳ như Xuyến bông tiêu, Thiểu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh băng, các thứ Lụa, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour moustiquaires bề khổ 0m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 2olo về cái phần tiền đã trả trước đó, (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BÁN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 98200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm chánh		Đại lý
Phanthiết	Bacliêu	Luang Prabang
Mủiné	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
Kho trử	Tanan	
KHANHHOI 2	Travinh	
	....	
	....	

BÁN-SĨ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon *Quai Testard Số 1, 2, 3.*

BÁN LẺ

Gởi Giây thép: LIENTHANH CHOLON.
Giây thép nói: 726.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng qui báu chừng nấy. Cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu-bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh qui báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài số... thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

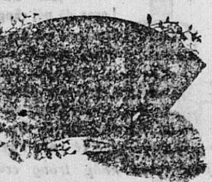

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại ... và giá lại rẻ: như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sấp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng Denis frères *có trữ mà thôi.*

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một minh hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng qui khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho qui khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hơi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng qui ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn hãn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vững vàn, nói tắt một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng:

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà xay tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa cái kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ ... hãng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Cho qui vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe vapeur) *mới* và *cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà xay tính.

QUANG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH NG

Những thuốc thần hiệu có danh:

TỨC DỦ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỈT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỳ hiệu.

Vì có bọn gian-tà xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá ... còn nghị ... lại ... đồ thực-phẩm ... thật là phương-tiện ... cô.

... và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng bắt chước ai mà chê nên nó, ... cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à
Trois mille exemplaires
Saigon le 24 Janvier 1921

JOURNAL PARAISSANT LE 15 ET LE DERNIER DE CHAQUE MOIS — DIRECTEUR : NGUYỄN-V-CỦA — NAM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

Directeur-Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Imprimerie Claude & Cie, Rue Catinat, 153 155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE Nº 176 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Luận về lúa gạo Namkỳ xuất cản.
2. — Làm chi nên nỗi.
3. — Vụ gia tài thầy Tí.
4. — Tòa Đại hình xử Tư Sơn và nội bọn.
5. — Nữ anh hàng.
6. — Phần quan báo.
7. — Văn-uyển.
8. — Con cọp đi võ Bason.
9. — Ma tà kính giả.
10. — Ăn cắp con gái.
11. — Giấy năm các giã.
12. — Thi thông ngôn Giấy thép.
13. — Thông báo.
14. — Hàng bắt giá.
15. — Hướng truyền
16. — Đông Pháp báo tín.
17. — Lời rao.
18. — Oan kia theo mãi.

Luận về lúa gạo Nam-kỳ xuất cản

Nghe rằng Bắc kỳ và Trung-kỳ, phòng Canh-nông, Thương-mãi và các nhà vận-xuất đã có kêu đến phủ Toàn-quyền vụ thế xuất-cản nặng, nài xin nếu chẳng tha cho, thì cũng giảm cho. Sau đây lại nghe quân-hạt hội-nghị Nam-kỳ cũng hiệp với phòng Canh-nông kêu nài tới quan Tổng-Thống như Trung-Bắc vậy. Chưa biết quan Tổng-Thống về đây rồi, sẽ nghỉ vụ ấy tra sao, chớ xét kỷ, nước nào cũng thế, cần phải có lương khô cho nhà binh, lại lương-khô trong nước chẳng lấy chi đắp bồi đầy đủ cho bằng thế vụ, mà nhứt là thuế xuất cản. Hễ hàng hóa tốt, xuất cản nhiều bao nhiêu, thì kho đầy bấy nhiêu.

Vả lại Nam-kỳ nầy không hàng hóa chi khác hơn là lúa gạo, xem ra trong hai mươi tỉnh, thì hết mười sáu tỉnh trồng lúa. Mỗi năm, lúa vào vựa có dư hai triệu năm trăm ngàn tấn (2,500.000 tonnes) mà nội dân Nam-kỳ và ăn và chứa để làm lúa giống hoặc để phòng cơ, không hết một triệu tấn(1 000 00 tonnes); nếu chẳng bán ra thì chứa để làm gì; chẳng bán ra thì tiền đâu mà đóng thuế vụ và mua những hàng nhập-cản là đồ mình thường dùng.

Cớ ấy nên, hễ thuế xuất cản mà đánh nặng, thì chẳng những ngoại-quốc không dám mua gạo Namkỳ, để đó, hại cho các nhà nông nghiệp và vận-xuất mà thôi, mà cũng hại cho kho tàng, lấy xuất cản đâu mà thâu thuế. Ấy là cái cơ hiểm phải âu của Nam-kỳ đó.

Toán lại từ năm 1913 tới cuối năm 1917, gạo và tấm cám Nam-kỳ nầy xuất cảng chẳng hề dưới một triệu tấn, năm nào cũng kể một triệu sắp lên; qua tới năm 1918, sổ xuất cản vượt lên tới một triệu, bốn-trăm-bốn mươi bảy-ngàn, một trăm năm mươi hai tấn. Thấy vậy ngờ còn trội lên nửa được. chẳng dè bước qua năm 1919, sụt lại còn có bảy-trăm sáu mươi hai ngàn, hai trăm bốn mươi tám tấn thôi. Biết vậy mà nhờ năm đó giá lúa lại cao, còn giá bạc cũng cao tới 6 f 21, nên tuy vận-xuất chẳng bao nhiêu mà khá.

Năm 1920 là năm mới qua rồi đây, chưa rõ vận xuất đặng bao nhiêu, song xem chợ mà định phỏng ước cũng đặng đầy triệu tấn. Mà giá lúa năm 1920 lại bắt cao quá lẻ; thật xưa nay chưa từng thấy; cao tới giá 5 p. 95 một tạ nội 68 kilos; tính ra 100 kilos, tới 8 p. 75; còn một giạ, thường bán chừng cắt là đặng giá, bắt lên tới 1 p. 92; làm cho nông-phu điền-chủ thâu lợi không kể xiết. Thấy bán một tạ lúa nồi 68 kilos đặng tới 5 p. 95, một tạ gạo nồi 100 kilos tới giá 16 p. 00, lạ chẳng e lúa hạ, cứ tưởng chắc cho còn bắt lên cao hoài, nên khóa cửa vựa cầm chừng mà đợi giá.

Thình-lình, chợ Âu-châu vội ngưng, không hỏi mua nữa. Mĩ-địa đóng cửa biển, Hương-cảng đầy kho, không chỗ vựa, làm cho nhà-máy Chợ-lớn chứa đầy, bán ra không chạy. Mà hễ nhà-máy bán không chạy, thì lúa của chủ-điền còn vựa cầm giá đó chạy đi đâu. Giá lúa lẽ cố-nhiên, phải hạ. Chệc đã chẳng mua lại còn cản mà quá chơi, nói với chủ-điền rằng: Vội gì, hạ ít ngày đây rồi cũng trở lên, gạo Nam-kỳ nầy nước nào lại chẳng cầu mà mua cho đặng. Nghe lời đóng chắc cửa vựa lại đó nữa. Tron một tháng Septembre ngừa lúa bình, kế qua tới tháng Octobre, thì xuất-cảng đành nặng, làm cho ngoại quốc ít mua. Bước đầu tháng Novembre, lúa lại sụt còn có 3$ một tạ. Lẽ còn phải sụt xuống nữa; nhưng mới, nhiều nhà-máy đã có làm tờ lãnh chở vận-xuất nhiều, nên cầm giá 3$ mà mua, cho có đủ mà giao cho kịp tờ giao kết. Tại vậy đó mà nhà-máy sập rầm rầm. Nhà-máy sập, thì hãng cũng ngã, nhà phòng trái cũng tiêu. Cũng có tay tài-chủ cự phú chịu lỗ mà mở cửa nhà-máy ra nữa, song chủ nhà-máy không bằng lòng, thấy lời mấy năm trước quá lẽ mà ham, muốn đề vậy mà đợi, nghỉ cho bất quá trong năm ba tháng giá lúa cũng trở lên. Chẳng dè lầm, lâm to, quên rằng lúa năm cũ 1920, tới đầu năm 1921, trong xứ còn ối hơn hai trăm ngàn tấn (200.000 tonnes). Kẻ chụp có lúa sớm, lúa mới, mà lại nghe chỗ nào cũng trúng mùa. Đường ấy mới nghĩ cho sao? Chớ thấy lúa cũ còn dư, lúa mới đặng mùa mà vội mãng tưởng cho Nam-kỳ thạnh vượn. Nếu tưởng vậy thì sai lầm.

Khá nhớ, trong một số báo cách vài tháng nay, tôi đã có khuyên nông-phu điền-chủ chớ có cầm giá lúa phải chịu tường năm nay trúng mùa, lúa nhiều mà bạc ít, chớ chẳng phải như mấy năm trước vậy đâu; vì mình trúng mùa đâu đâu cũng trúng. Quả thật vậy chẳng sai. Kia là Birmanie, Siam, Japon đều trúng mùa cả thảy. Một mình xứ Rangoon phỏng tính năm nay xuất cản ước tới triệu tấn. Thế thì chẳng phải một mình xứ Nam-kỳ có lúa. Lại thêm giống lúa Birmanie là thứ người Indes-anglaises với Indes-néerlandaises và Âu-châu yêu dùng hơn lúa Nam-kỳ nhiều lắm. Còn như các xứ như Californie, Louisiane và Texas đã buồn lo cho lúa trong xứ phải nhũng rồi, bằng chẳng cũng bán theo giá bỏ. Bởi vậy Mĩ-địa (Amérique) năm 1920, trong ba kỳ ba tháng trước, mua trên tám chục ngàn tấn, năm nay kiếm chuyện chê gạo Nam-kỳ rằng tròn méo, trắng đen, gạo điểm, gạo vàng không thèm mua nữa.

(Sau sẽ tiếp theo).

L. H. M.

LÀM CHI NÊN NỖI

Phòng thơ tại nhà Báo Opinion bị trộm
Không thò tay mặt cũng đặt tay trái.

Phòng thơ tại nhà Báo *Opinion* bị trộm đêm thứ Bảy rạng mặt Chúa-Nhựt, tức là đêm 22 rạng mặt 23; bao nhiêu cò, con-niêm và bạc tù đều khuân hết, tính ra tới bảy trăm đồng.

Chẳng cần nói cũng biết kẻ trộm chẳng vào, vào thì đáo soát, chẳng chỗ nào chừa; bởi vậy tờ giấy tử bàn nằm thôi nghiễn đất. Cáo báo ra, sáng thứ Hai có ông Cò quận thứ nhứt là M. Boucly tới làm «*enquête*». Biết nghĩ cho sao! Cửa không cạy, không phá, mà mở hoát, hỏi lại thì tên Cu-li khai quả quyết rằng có khóa chặc, còn tên bạch gát cửa thì nói có xem-xét lại bằng hòi. Thế thì ai cũng phải nghi cho chẳng phải kẻ ngoài, mà cho là người trong, dầu không thò tay mặt, cũng đặt tay trái nên mới ra nông nỗi.

Hỏi riết ra, thì tên Cu-li lại khai rằng buổi chiều thứ Bảy, thầy Lê-văn-Minh tự là Xùng không cho nó đóng cửa sổ phía bên đàng hẻm. Nó vâng. Có ấy nên ông Cò sanh nghi, cật vấn thầy Xùng là người làm việc phòng-thơ ấy. Hỏi quanh hỏi quẩn, thầy Xùng nói lộn rắn lộn rồng, ông Cò để cho thầy Xùng có thò tay mặt, Bèn trước hoạch thầy đem về cầm lại bót quận thứ nhứt. Té ra, theo lời báo Opinion nói, vụ trộm ấy như vầy:

Chiều thứ Bảy, lối sáu giờ, thầy Xùng đương ngồi làm việc, khi có tên Cu-li vào đóng cửa, thầy dạy đừng đóng cái cửa ngăn phòng việc thầy với phòng của thầy thông đánh-máy. Cửa sổ nằm tại đây. Tên Cu-li vâng lời. Thầy Xùng ngồi lại trễ một mình tới 8 giờ 15 mới ra giao chìa khóa cho tên bạch gát cửa mà về. Lúc quanh-quẻ không ai, bộ khi thầy vặn khóa cửa sổ để sẵn; ấy là mưu của thầy sắp đặt, đặng khuya tới lộn vào, cho nên cửa sổ ấy mở hoát tự nhiên như trong mở ra, không dấu chi là phá, cạy.

Khuya thầy lại đó, xô cửa sổ thót vào ra tay lục soạn. Khi ông Cò Boucly bắt thầy xùng về bót rồi, tức thì sai lính tới nhà tư của thầy mà bắt người tình nhân của thầy nghĩ cho cũng có hiệp tâm đồng lỏa cùng thầy mà đặt bàn tay trái.

Nếu ông Chủ nhà báo Opinion mà để ra đến thế, ấy bởi cực chẳng đã đó thôi, chớ ngài chẳng hề đành lòng để cho người làm việc với nghi mắc vòng lao lý. Bởi vậy, trước đã có mất một lần bốn trăm đồng, ngài nhằm mắt bỏ qua, để cho thầy Xùng trừ lần thường đủ, chẳng muốn để cho đỏ bể tiếng tăm ra làm gì. Bản nầy đây là bận thứ hai, lại chẳng phải một vụ mưu gian nầy, còn chuyện măn-đa giả sở điền-tín còn đang kiểm-sát. Ấy là vụ phòng-thơ Recette A ở đàng Catinat làm măn-đa giả, đem lại lãnh tại phòng thơ Recette B. ở đàng Pellerin là phòng thơ Opinion, thầy Xùng phát, cho hay măn-đa ấy và người lãnh có đều chẳng thiệt; theo phép thì thầy Xùng chẳng nên cho lãnh.

Tuy vậy mà để rồi sẽ hay, đợi lịnh quan xét ra minh-bạch. Bây giờ đây, khuyên ai trộm cắp khá chừa, cũng đừng cờ bạc say sưa ích gì. Lại cũng nhắc cho ai phải nhớ câu:

Phú-quới nhược tùng gian-giảo đắc.
Thế-gian ngộc-hớn hấp tây phong.

M. H. L.

Vụ Gia-tài thầy Tí

Vì phận cô Nguyễn-thị-Ngọc là vợ thầy Tí, M. Chương và cháu thầy Tí, hồn báo đã có nói xin tại ngoại hầu tra không đặng kêu nài tới phòng des mises en accusation, các quan định bát đơn thầy Chương và cháu thầy Tí, còn thị Ngọc, nếu trình hôn-thú

Nay Ngọc đã trình hôn-thú lập tại Nam-Van, đem trình, nên đã đặng tại ngoại, duy còn thầy Chương với cháu thầy Tí phải chịu ở vậy mà đợi ngày Tòa-sơ đòi, tưởng chẳng khỏi bao lâu nữa sẽ đến.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng* Denis frères *có trữ mà thôi

TÒA ĐẠI-HÌNH

Xử Tư-Son và nội bọn

Hết thảy tính 14 đứa. phạm tội cờ bạc và đánh có thương tích các viên chức, đương hành bổn phận, là tội phải phạt lưu xứ.

1º Ng-văn-Son kêu là Tư-Son, con Ng-văn-Học và Phó-thị-Sất chết, 30 tuổi, ở làng Hạng-thông xã (G.Đ.).

2º Ng-văn-Quan con Ng-văn-Chiên và Cao-thị-Thân làm nghề thợ rèn, cũng ở một làng với tên Son.

3º Phó-văn-Hóa, kêu là Tư-Quá con Phó-văn-Hòa và thị Lý chết làm nghề thợ rèn cũng ở một làng.

4º Ng-văn-Hay kêu là Bảy-Diệt, kêu là Liều, con Ng-văn-Mai chết và Võ-thị-Đang tá viên cũng ở một làng.

5º Ng-văn-Bò kêu là Năm-Bò con Ng-văn-Học và Phô-thi-Hay chết, không nghề cũng ở một làng.

6º Ng-văn-Du kêu là Võ con Ng-văn-Phú, và Lê thị-Út chết, làm mướn ở Tân-thới tam (G.Đ.)

7º Chung-đồng con Tang-Dương chết và Bùi-thị-Tân làm nghề lãnh việc làm ở Chợlớn.

8º Thi-văn-Lý con Thi-văn-Long và Phan-thị-Thi chết buôn cây ở Saigon.

9º Lê-văn-Yên, kêu là Ng-văn-Yên con Lê-văn-Thăng và Ng-thị-Mau chết, đánh xe, ở Hạnh-thông xã (G.Đ).

10º Trần-văn Dung kêu là Ng-văn-Dung con Trần-văn-Thanh và Ng-thị-Ca cũng ở Hạnh-thông.

11º Huỳnh-văn-Hung kêu là Hai-Quang, con Huỳnh-văn-Miêu và Ng-thị-Goi chết, làm ruộng sanh tại Cần-đước (Chợlớn) tạm cư Hạnh-thông xã.

12º Đặng-thị Hoa tàu kêu đi con gái Đặng-văn-Van và Trương-thị Ký chết, sanh tại Bà-chiểu ở Saigon, có tiền án.

13º Ng-văn-Lại con Ng-văn Phi và Phạm-thị-Sâm chết, giữ ngựa, sanh tại Bình-nham (Thuđaumột) tạm cư Hạnh-thông xã,

14º Trần-văn-Thơm con Trần-văn-Ký và Ng-thị-Phi chết, sanh tại Tân-dương-trung (G.Đ.) ở tại Saigon.

Hết thảy 14 đứa mà có tên Du, tên Chung-Đồng tại ngoại, tên Thi-v-Lý, Lê-v-Hung, Đặng-thị-Hoa, Ng-văn-Lại, Trần-v-Thơm không bị giam, còn mấy tên kia bị giam hết, về tội đánh bạc mà lại đánh chức việc nhà nước đương hành sự bổn phận, có thương tích sanh ra tội lưu xứ.

Nguyên ngày 29 Juin 1920. lúc gần 4 giờ chiều, có thơ rơi nói rằng Tư-Son có chứa một sòng me lớn lắm tại Gòvap (Hạnh-thông xã) cho nên ông Cò Nhứt, sở mật-thám Wittker, ông Pestel, ông Noyer ông Gannot 4 ông chức việc và Annam 3 người đội mật-thám, Dương, Van và Huân đồng ngồi Ótô vô tại chỗ, khi xe ngừng tại đường thì còn chừng 400 thước vô nữa tới nhà có mấy tên gát của sòng me, ngó thấy vụt chạy, lính rược theo.

Tới chỗ rồi còn thấy, mấy người đánh me, kẻ chạy tây người chạy đông tứ tán. Ông Pestel xốc vào nhà thấy còn vài tên khách-trú, vài người Annam ngồi tại chiếu, có chén tiền bã đủ bộ vậy.

Khi mới thì như vậy, một lát, nghĩa là chạy trốn rồi, sau lại trở lại mà làm giặc bậy, là tại có Tư-Son, ngồi trên ván ngựa, trong nhà gần đó mà hô lên rằng: giết hết nó đi không có súng đâu mà sợ, tội mười năm mà thôi, cho nên mới có du-côn xúm lại mà vây ông Pestel và mấy người chức việc Annam, về chai có nước nóng, gạch, đá, tầm vông vạt nhọn nó đâm vào, có một đứa muốn đâm cho chết ông Pestel, may ông có nơi tay một khúc tre mà ngăn ngừa, khỏi rồi thì lại đứa khác đánh ông một côn mạnh quá, gãy lọi cườm tay. Vừa thấy có lỗ trống chỗ rào ông nhảy vào mà bị trợt phải té nằm, mà chúng nó cũng còn đánh nữa, lúc nầy ông có một mình như bị vây.

Khi ông đứng lại được, thì chúng nó lại áp vô nữa, may nhờ có ông Noyer ngó thấy, lấy súng lục liên, bắn dọa, chúng nó mới tang ra, cho ông diều dắc bịnh ra ô-tô.

Vào nhà thương quan thầy khán khích, cho ông Pestel thì ít nữa một tháng, mới lành bịnh, hết thảy vít trên đầu trong mình nhiều lắm và cườm tay bị gãy còn hai thầy Đội Dượng và Huân cũng có nhiều vích mỗi thầy ít nữa 8 ngày và 10 ngày bịnh. Chức việc thì đông mà nắm được có một tên đánh côn, là Ng.-văn-Du. Trong khi hỗn trận, các chức việc, theo trong tờ khai có nói, trong đám, có nhiều người cang không cho đánh đập các chức, nhưng lớn sự tại nơi Tư-Son giục xuối mà ra.

Qua ngày 2 Juillet, Tư-Son, mới vào phòng quan tra-án mà thọ tội. Ba thầy Đội Annam, nhìn rõ là Tư-Son còn đương cầm chén hốt me, lúc các chức việc mới tới. Xách tiền, bỏ mà chạy, rồi trở lại mà sanh sự dữ, và ông Pestel cũng nhìn biết rõ như vậy, là vì lúc ẩu đả, thì ông có hỏi thầy đội Huấn, thì thầy đội có chỉ mặt Tư-Son, khi đó bận áo kaki và đội nón mốc, lớn tướng.

Tên đánh me Trần-văn-Dung cũng khai ngay là Tư-Son có biệp mà đả chức việc, và tên Chung-Đồng, tên Ng.-văn-Lai cũng nói, sòng me khi mới gây. đã có Tư-Sơn tại sòng rồi. Mà tại trận thì Tư-Son cũng có đối khẩu với các chức việc Annam nhiều lời nữa, những là tao biết mấy lính-kín mà tao nào sợ v. v.

Nay ra Bồi-thẩm sao Tư-Son lại chối, rằng ngày đó không có ở nhà, không có hốt me, có hai người chứng là Nguyễn-văn-Quan và Phan-văn-Do, hai chứng nầy lại nói rằng Tư-Son đến nhà nó lúc 11 giờ chí 2 giờ mà thôi. Ng-văn-Son xưng mình là người lãnh việc làm, mà thiên hạ đều rõ là người chứa, hốt me tại Gò-vấp, ai cũng nghe danh.

Tiền niên đã có án gian tham, [illegible] lộn, năm 1918 mật-thám cũng có [illegible] là đứa có bị buộc về sự phá khám [illegible] mà rồi Tòa quan vô-biên lại tha đi.

Mấy chức việc Annam tùng hành với ông Pestel, cũng còn nhìn được 4 đứa ác thủ, tên Ng.-văn-Do, kêu là năm Do là em Tư-Son, Ng.-văn-Quan, Ng.-văn-Bảy kêu là Bảy-Mau hay là Bảy-Kiết và tên Pham-văn-Quá kêu là Tư-Hóa.

Mà tên Ng.-văn-Do thì trốn, bắt chưa đặng, có tiền án; còn tên Quan ngực có xâm hình đám, đem ra cho chức việc nhìn thì thiệt quả là nó đánh, mà chối hoài, kêu chứng của nó khai thì chứng của nó khai nghịch hết.

Tên Quan nầy có án tiền niên lưu xứ, mà nó cũng không sợ, còn lén về Gia-định nữa.

Tên Bảy thì có Huỳnh-v-Do và Huỳnh-văn Ngưu, 2 người đánh côn, khai nó có tiếp đả chức việc, mà nó cũng chối hết nhưng nó không có tiền án; còn tên [illegible] hay là Tư-Hóa, thì đội Huấn khai nó đánh, mà nó cũng chối hết.

Những người đánh còn là: Ng.-văn-Du kêu là Võ, Chung-Đồng, Thi-văn-Ký, Trần-v-Dung, Lê-v-Yên, Huỳnh-v-Long, Đặng-thị-Hoa, Ng.-v-Lia và Trần-v Thân.

LỜI KẾT TỘI

1º Ng-v-Son kêu là Tư-Son, có chứa cờ bạc, người đánh vô ra như thường ngày 30 Juin 1920.

2º Ng-v-Son Ng-v-Quan Phạm-v-Quá kêu là tư Nuôi, Ng-v-Bảy kêu là Biết, Ng-v-Đồ (trốn) thứ nhứt đả tụ hơn 20 người, dùng sức mà chống cự với viên chức Mật-thám đương hành phận sự, theo lề luật thứ nhì đánh ông Pestel, Châu-v-Dương, Nguyễn văn Tam và Dương-v-Huấn bị thương tích.

3º Ng-v-Quán Phạm-v-Quá Ng-v-Bảy, Ng-v-Đồ (trốn) tùng tụ nhau đánh me tại nhà Tư-Son.

4º Ng-v-Du kêu là Võ, Chung-Đồng, Thi-v-Ký, Trần-v-Dung, Lê-v-Yên, Huỳnh-v-Dung kêu là hai Quang, Đặng-thị-Hòa, Ng-v-Lai và Trần v-Tam về tội đánh con tại nhà Tư-Son.

5º Ng-v-Quán, nghịch phép nhà nước. đã cầm, về tội lưu xứ, mà còn về.

Đã cờ bạc còn làm loạn tội phải phạt theo điều 169, 120, 228 230, 231 và 410 luật hình.

Lời kết án của quan thị sự (chưởng lý) để hình:

Ông de Kersaint ngồi bàn thị sự, trước hết khen chức việc sở Mật-thám và sở tuần thành các chức việc có công sốt sắng, nhưng mà trách vì các chức việc sơ ý, không có dè dặc, cẩn thận cho nên mới sanh chuyện loạn ra, chớ như có ý dè dặc thì bắt cũng đặng chúng nó mà không sợ hại tới tánh mạng chức việc.

Trong khi hỗn trận thì quả thiệt Tư-Son là đầu mối loạn, vì nó hô lên biểu đánh và giết các chức việc đi cho tanh. Sự đã hỏi lại chứng cớ rõ ràng. Chớ các cớ nó đã khai, mà nào chừa tội lỗi nó, đều nghịch hết, không ăn vào đâu. Cho nên xin Tòa Đại-hình phải kêu án theo vụ đánh chức việc đương hành phận sự cho nặng, kẻo xử theo án cờ bạc không đủ răn chúng nó.

Lời cãi của các quan Trạng-sư, nhứt là ông Monin là quan Trạng-sư của Tư-Son nói 9 người chứng, hết 8 người không thấy Tư-Son trong đám đánh, cho nên nếu phạt nó tội đánh thì [illegible] quan thị sự không tin, muốn buộc Tư-Son nên kể tự sự, những khoản về tội Tư-Son cho Tòa nghe, cho nên 2 ông có cãi nhau một lúc, còn mấy ông Trạng-sư, ông Ferrand, Pagès, Girard; của mấy đứa kia cũng tùng theo lời cãi của ông Monin, mà kêu oan cho các thân chủ của mỗi ông.

Tòa bàn nghị một hồi rồi, kêu án Tư-Son hay là Nguyễn-v-Son, Ng-v-Quán, 5 năm biệt giam, 10 năm lưu xứ.

Ng-v-Quá, Ng-v-Bảy, 3 năm tù 5 năm lưu xứ, Ng-v-Đồ 5 năm biệt giam 10 năm lưu xứ.

Trường nào	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG. HỌC-ĐƯỜNG.
Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn.	
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . .	
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG
Trường nào lề luật trang trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thờ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .	

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Lời rao

Kính trình qui khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1912 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo lên bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông [illegible] plafonds và các kiểu lạ [illegible] cùng nhiều kiểu lạ [illegible] đã khéo, [illegible] hơn xưa.

[illegible] tôi đã nạp tại phòng Luật [illegible] Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến [illegible] hoặc gởi thơ bàn [illegible] để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý qui khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU

Modeleur et Ornemaniste

Nº 26 Rue Duranton Chợ-đũi.

SAIGON

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

Chung-đồng, Du, Yên, Ngưu, Hòa, Lai, Thơm, 50 quan tiền vạ Ký một trăm quan tiền vạ còn Dung thì tha.

Lược dịch N. H. V.

Nữ-anh-hùng

Tại Dĩ-an (Giađịnh) có một cái nhà kia bề gia-thế đủ ăn. Một cha già, ba đứa con trai và một đứa gái, sớm tối chăm chỉ làm ăn, chẳng hay họa đến thình lình. Bữa nọ một đảng ăn cướp tám đứa áp đến phá cửa nhà ấy; ba đứa xông vào nhà, còn năm đứa thì ở ngoài mà chống ngăn người tiếp cứu. Chúng nó bắn một phát súng đặng dọa hầm mấy người lân cận.

Năm cha con nghe tiếng súng ngỡ là ăn cướp có súng thiệt, nên khi thấy ăn cướp vào đặng rồi thì kiếm đường mà tị-nạn. Song đứa con trưởng-nam lục-thục chạy không kịp bị quân côn-đồ bắt lại kéo vào nhà và đánh đập biểu chỉ chỗ dấu của tiền. Tên chánh-đảng leo lên một cái trang thờ ông Táo mà ngồi. Nó xưng là « *Nguyên-soái nước mặn* » (ấy là chức đặt đề cho kẻ quê mùa dốt nát sợ mà thôi) — và tiếp rằng ai đến cứu thì nó sẽ ra oai mà trị.

Con ông già không chịu khai ăn cướp hành hạ đánh thêm nữa. Trong lúc đó, đứa con gái núp tại cửa buồng, thấy anh mình chịu đau đớn như vậy, nóng ruột mới xách một cây roi tầm-vông — (của thầy nghề võ hay cầm) nhảy ra chém vào quân ăn cướp mà loạn đả, chẳng có chút gì sợ sệt. Bọn ấy chưa kịp biểu cớ chi vì việc thình lình, mà hai đứa đã bị roi vô tình của cô gái ấy đánh ngã lăn xuống đất.

Còn tên chánh-đảng ngồi trên trang thất kinh lúng túng mới hỏi bọn nó rằng: « Sao quân bây không bắn nó — Còn cây súng ở đâu? »

Chắc là bọn ăn cướp ấy không coi ngày giờ mà xuất hành, hay là bị anh đầu-đảng leo ngồi trên trang nên quỉ-thần quở trách và trát chúng nó chăng, cớ sao mà súng không nổ — Và lại cây súng ấy làm bằng ống sườn xe-máy và đốt ngòi.

Thằng ăn cướp cầm súng la lên rằng: « Tắc ngòi rồi! Thôi bườm! »

Mấy người bàn cận và cha con ông già núp trong bụi gần đó nghe như vậy, tức thì xông vào nhà mà đấu võ cùng quân ăn cướp.

Không dầy nháy mắt mà chúng nó mạnh ai kiếm đường tẩu thoát. Ba đứa bị trọng thương té tại trận: một đứa lọt tròng con mắt, một đứa gảy tay, một đứa bị chỉa đâm lụi giò. Còn dân sự đuổi theo bắt đặng ba đứa kia, tính hết thảy là 6 đứa đều giam tại khám Biên-hòa, đợi bắt 2 đứa nữa cho trọn đảng rồi sẽ xử luôn.

Đám ăn cướp nầy đều vô bộ làng Vĩnh-Cửu (Biên-hòa). Một đứa có vườn đất, nhà cửa, trâu bò nơi đó, đủ sức mà chi độ dư dã. Sao không muốn thong thả lại đèo bòng chi chốn ngục-hình lao-khổ.

Còn người con gái can-đảm dường ấy, có nên cho cái chức « *Nữ-anh hùng* » và đáng cho ta kính trọng chăng?

Tuy phận nữ-nhi mà chí khí dạn dĩ như vậy, bọn râu mày nhúc-nhác nghĩ có hổ thầm cúi mặt chớ!

Nếu mà quốc dân ta đồng một chí như người con gái ấy, thì quân trộm cướp có hơi kiên nể chẳng dám hoành hành như khi trước.

Bổn-báo cầu xin Chánh-phủ bố cáo chuyện nầy đặng bia danh cô nữ-anh-hùng ấy, làm gương cho dân chúng và gởi tờ ban khen giữa làng xóm ngõ hầu thưởng người liệt nữ.

Phần quan báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Thống đốc Nam-kỳ, ngày 8 Janvier 1921.

Ông Tô-bảo-Thạnh phủ hạng nhứt, trước đã bổ đi Tân-an mà chưa đi, nay bổ đi Biên-hòa tùng quan chủ tỉnh.

Ông Lê-minh-Tiên huyện hạng nhì tại Bếntre, bổ đi Tân-an tùng quan chủ tỉnh.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc, ngày 12 Janvier 1921.

Nguyễn-quang-Don, có diplôme d'études complémentaires, được cấp-bằng giáo-tập hậu bổ và giao về quan chủ tỉnh Bếntre.

Lê-đình-Yên, có Certificat d'études primaires, được cấp-bằng trợ giáo hậu bổ và giao về quan chủ tỉnh Mytho.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 11 Janvier 1921:

Võ-văn-Cac, có Certificat d'Etudes primaires được cấp bằng trợ-giáo hậu-bổ và giao về quan Chủ-tỉnh Mytho.

Và Ng-hanh-Trọng, Ng-văn-Thanh, Ng-văn-Tri, cũng có certificat d'Etudes primaires cấp bằng trợ-giáo hậu-bổ giao về quan Chủ-tỉnh Bêntre.

Ngạch Lương-y

1º Bổ ông Phạm-văn-... đi ...-y thí-sai hạng năm tại Trảng-bàng, Sadec, thế ông Ng-văn-Trân, đi chỗ khác.

2º Bổ ông Ng-văn-Trân, lương-y hậu-bổ tại Sadec, đi về nhà thương Bổn-quốc Saigon, thế ông Trần-v-Sang đi chỗ khác.

3º Bổ ông Trần-v-Sang lương-y hậu-bổ tại nhà thương Bổn-quốc đi Long-mỹ (Rachgia) thế ông Phạm-v-Tiêng đi chỗ khác.

4º Bổ ông Phạm-v-Tiêng lương-y thí-sai hạng năm tại Long-mỹ, đi Chợlớn nhà thương Droubet, thế ông Trương-thoại-Đâu đi chỗ khác.

5º ông Trương-thoại-Đâu, lương-y thí-sai hạng năm tại nhà thương Droubet, đi Honquan (Thudaumôt) thế ông Võ-xuân-Hanh đi chỗ khác.

6º Bổ ông Võ-xuân-Hanh lương-y thí-sai hạng năm tại Honquan, đi Phùng-hiệp (Cầntho) quận mới.

7º Bổ ông Vương-v-Chân lương-y hậu-bổ mới cấp bằng, đi Batri (Bêntre) quận mới, ông nầy tạm dụng đỡ, chờ sẽ có quan thầy.

8º Bổ ông Ng-văn-Hon, lương-y mới cấp bằng, đi Trảng-bàng (Tâyninh) thế ông Phạm-v-Ngởi đi chỗ khác.

9º ... ông Trần-v-Tam, Phan-trung-Trực và Lê-văn-Có, lương-y mới cấp bằng, đi nhà thương Bổn-quốc Saigon.

Văn Uyển

Variété littéraire

Tỳ-Bà-hành

(Cổ văn)

Bến Tầm-dương canh khuya đưa khách
Quạnh hơi thu lau lách đìu-hiu.
Người lên ngựa, khách rừng trèo,
Chén quỳnh mong cạn nhớ chiều trước-
ty (tơ)
Say chưa thỏa ngại khi hầu rẽ,
Nước mênh-mông đắm vẻ gương trong,
Tỳ-bà nghe vẳng bên sông,
Chủ khuây khỏa lại, khách dùng dằng
xuôi.
Tìm tiếng sẽ hỏi ai đàn tá?
Dừng tiếng đàn nấn ná làm thinh.
Dời thuyền bước lại thăm tình,
Chong đèn chút rượu còn dành tiệc vui.
Mời mọc mãi thấy người bợ ngợ.
Bây ôm đàn che nửa mặt hoa.
Vặn đàn ba tiếng dạo qua,
Tuy chưa trọn khúc tình đà thoản hay.
Nghe não ruột nầy dây buồn bực,
Dường giãi niềm tâm tức bấy lâu.
Châu mày tay nối khúc sầu,
Giãi-dề mọi nỗi trước sau muôn vàn.
Ngón buồn bắt khoan khoan dìu dặt,
Trước Nghê-Thường sau trót Lục-
yên.
Dây to dường đổi trận dào,
Ni-non dây nhỏ than chiều chuyện riêng.
Tiếng cao thấp lựa chen lần khảy,
Bàn ngọc đầu bóng nảy hột châu.
Trong hoa oanh ríu rít sầu,
Suối tuôn róc rách chảy mau dưới gành.
Nước suối mạnh dây mành ngại đức
Ngại đức dây nên tuyệt tiếng tơ.
Âm-thầm đau giận ngẩn ngơ,
Vẻ người lặn lẽ bấy giờ càng hay.
Bình bạc vỡ tuôn đầy ... nước,
Ngựa sắp dong thét ... tiếng đao.
Cung đàn chọn khúc thanh tao,
Tiếng đâu xé lụa đón vào ...
... mấy lá đông ...
... bóng trăng trong vắt lòng sông.

Sau tiếp

Con cọp đi vô Ba-son

... nghe ai cũng tưởng là chuyện ..., nhưng mà thiệt sự ... vậy, ... ra thứ năm không biết của ai ..., một con beo đi lạc vào sở, nó vừa muốn xài một tên cu-li Annam, may có ông quan ba thấy, một phát súng bắn chết, khỏi hại.

May là vì nó vào nhằm sở có quan võ, có lính có sẵn khí giái mà trừ nó được liền, phải nó vào nhằm xóm Annam ở, cha chả là hại, mà sao nó, khi vô cửa, không ai thấy, tại cửa sở có lính đông, có lẽ nó bên kia sông mà lội qua chăng?

Nơi đáng tin cậy

Phàm làm người ở đời, ai cũng yêu chuộng sự đẹp sự khéo, chẳng ai mà muốn sự vụng sự xấu bao giờ; ấy vậy khi nào chư tôn tính vẻ hình cho ông bà và cha mẹ, đặng để đời làm dấu tích mà muốn cho thiệt giống thiệt khéo, cho đáng đồng tiền mướn, thì xin chư tôn hãy đến tiệm vẻ hình của M. Nguyễn đức-Nhuận mà mướn vẻ.

Hễ Mướn tiệm nầy vẻ thì chư tôn sẽ đặng vừa lòng đẹp ý chẳng sai. Thợ vẻ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẻ, và đã đặng ba cái bằng cấp của Hội Đấu xảo Đông-pháp ban khen.

Vẻ đã tinh xảo mà giá lại định rẻ hơn các nơi, vì vậy cho nên Lục chân quí khách phần nhiều người ưa chuộng; hễ vẽ thử một lần rồi thì mướn vẻ thêm năm mười lần nữa.

Có một điều quí hơn hết, là hình của M. Ng.-đức Nhuận vẻ dầu cho để mấy trăm năm cũng không phai lợt chút nào.

Có in sẵn cáo-bạch biên rõ giá cả và thước tất đề gởi tặng quí khách; gởi thơ, hỏi, hoặc hình, mandat, xin đề như vầy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN.

Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai; Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, chớ nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu, đều ... thông tin của hội.

Chi thứ ... Belgique, số 8, 9 ... d'Adran ...

Lãnh làm ... việc ... hàng. Có gởi ... tính trả cho 2 phân ...

Còn ... quan ... hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng ...

... chỗ rồi đủ lẻ, trong ... cho traites), hoặc sang chỗ hoặc ý chủ, dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.

LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

Má tà kính giả

Mấy tháng nay, đã bạc cắt giả, rồi giấy 5 cắt giả, giấy một đồng giả nay lại mã tà giã nửa mới thêm khó cho dân tình nửa.

Bên Thủ-thiêm, hôm qua có 2 tên xưng mình là lính kính, vào một tiệm khách kia, nói người ta mua đồ gian, phải cho nó xét nhà.

Chủ tiệm tưởng thiệt, nên cho xét, té ra 2 cậu làm bộ xét mà lượm của người ta hết mấy cây vãi mà đam ra xe của nó, khi vừa muốn quất ngựa, chú khách phát nghi la làng.

Hai bợm ta xem thế không xong, thoi đâm chú khách đã nư, rồi bườm. Rũi hương chức làng vừa chạy đến, bườm không kịp. . . .

Nang dào dị ộ, sẽ bị giãi đến tòa, vô khám coi chừng chúng nó còn giã nửa chớ chẳng không.

Ăn cắp con gái

Một hả quán ở Bình-tri-đông, Chợ-lớn, thưa tại quan Biện-lý, bị mất đứa con gái 22 tuổi. Khi tra hỏi, thì hồi, té ra tên N. V. M. ở Tân-sơn-nhì Gia-định dụ đồ mà dắc đi, và có hai tên nửa cũng đồng lỏa với nó.

Hương nào Hồ văn-Tho và hương quãn Hua văn-Lau giữ tội mà giãi về Cholon, lại sơ ý để vô nó trốn mất, cho nên vụ một đứa con gái 22 tuổi, nay 5 người đờn ông bị tội liên cang.

Còn đương tầm kím 3 tên phạm về tội dụ dồ con người, hai hương chức thì bị tội a ý mà để cho tội trốn.

Giấy năm cắt giả

BẮC-LIÊU

Một tên khách đam theo vô Bắc-liêu xưng mình là thầy thuốc, giấy giã mà đồi lấy giấy thiệt may có thầy Hội-đồng Long-thành nghe sự như vậy phát nghi. Mau mau cho quan trên hay, sai đi kím bắt được xét trong mình chú khách còn 24 cắt giã và 124 đồng bạc thiệt.

Hội thi thông-ngôn

GIẤY-THÉP

Ngày thứ sáu, nhằm bữa 4 Février 1921, 7 giờ sớm mai tại nhà Giấy-thép chánh Saigon.

Học trò thi từ 18 chí 25 tuổi phải vào đơn xin thi đến bữa 2 Février 1921 hết thâu.

Găm theo đơn hai bổn khai sinh, một tờ tánh hạnh, một tờ án tòa và hai cái hình lớn chừng 5 6 phân.

Ai thiếu không được vào trường thi, còn mấy trò còn đương học muốn thi phải có giấy quan cai-trường cho phép.

Điểm từ 0 chí 20, nhơn cho Dictée rédaction thì 5, écritures và conversations en français thì 4, toán và địa-dư thì 3.

Bài luận để làm bài chữ tối luôn, ai không đủ 300 điểm thì rớt.

Khi được chấm đậu rồi, phải có giấy quan-thầy chứng cho mình đủ sức làm việc, và làm việc hữu hạn tùng sự với một chỗ nào sẽ chỉ.

Bổng mỗi năm từ 450$00 chí 1,450, một năm, như tùng sự tại Saigon, Cholon, Giadinh, thì có tiền phụ hoặc 6 đồng hoặc 10 đồng, tùy theo thầy nào có vợ, thầy nào chưa có vợ.

Ai muốn rõ hơn cuộc thi nầy thì đến tại nhà Giây thép chánh mà hỏi.

Ph.-d. N.-h. V.

Ăn Tết.....Ăn Tết

Ngày nguơn đáng hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ Bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỚU của lương-y RIP chế (Vin tonique et Binutritif du Dr RIP) mà đã thí rất nên hữu ích, vì trong ba ngày xuân nhựt ai cũng đều cần dùng sức mạnh mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Tánh rượu VỆ SANH RIP, muối nó thơm thơ, diệu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ khen khen là rượu *Cứ Lão Thành Đơng*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ-sanh hơn các thứ rượu khác giá một ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hòa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins 190 đường Thủy-binh Cholon và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đải khách một ly rượu bổ Vệsanh tưởu Rip.

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$03 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phan Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

N° 127 FEUILLETON DU 26 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi hai (*Tiếp theo*)

« Mãng còn bàn bạc, đâu bồng tới nhà, tôi vào thay đồ rồi nghĩ giây phúc, vầy lại bàn ăn cơm, tôi thấy ở nhà tôi, tôi tức cười mà thầm thương, song tôi dặn lòng tôi bưng kín. »

« Nói vừa tới đây, bồng có hai người cặp tay nhau, bước xuống. Thẳng lại ghế xanh ngồi kề. Chưa biết phải vợ chồng chăng, mà thấy trai thì chẳng thẹn bốc rời, gái thì cười nói lả-lơi, xem hình như hoa bạ dầu tường, ngẫu nhiên mà gặp. Hai người bộ diện không phải Annam ròng. Một người thì bận đồ tây, dọng nói nghe như Má-chín ; một có thì bận đồ Annam, bộ tịch giông Bà-ba ; dưới thì mang giày bốc-chinh trên thì choàng khăn thất-cổ. Đố ai biết khăn thất-cổ là khăn gì ? Ấy là khăn trùm đầu, quân vòng theo cổ rồi thắt mối bỏ sau lưng đó mà. Bởi tôi không biết kêu nó là khăn gì nên phải đặt nó là khăn thất-cổ ! »

« Hai người đó xuống làm cho Hồ-cảnh-Tiên ngại lời, lại thêm lúc đó cũng đà quá khuya, nên Hồ-cảnh-Tiên rủ tôi lên kêu xe về nghỉ.

Đêm thứ hai mươi ba

« Về nhà tôi thầm nghĩ mà lấy làm lạ cho anh Hồ-cảnh-Tiên, chẳng hiểu vì sao Mười-Hư đón mất thót như vậy mà ảnh không về tới đâu chẳng tin cũng phải đứng mà nghe, mà hỏi cho tường nguồn ngọn khúc sông, chớ có lý đâu lại bứt ngang, bỏ đi sượng như chuyện của ai đâu lạ. Có phải lúc đó ảnh đang sa đầm Hai-Châu nên điếc tai đui mắt vậy ru? — Không lý vậy; hễ sa đầm nhiều chừng nào, khi nghe ai nói đến chuyện cục yêu của mình lại càng ham nghe chừng nấy chớ, lẽ đâu lại chẳng nghe. Hay là ảnh sợ Hai-Châu mà chẳng dám nghe ? — Cũng không lý. Vẫn biết lục hàng ...: tình sanh ái, ái sanh úy, dầu ... bực nào gặp lúc say tình ... nết nồng hương rồi cũng không ... nổi, nhưng mà khi Mười-Hư đón ... đây có Hai Châu đâu đó mà sợ. Nếu ảnh rửa tai như vậy, chắc là ảnh ... muốn nghe những lời phi thị, cũng vì ảnh nghĩ cho việc qua rồi, tan ... sờ, sáng tợ ngày, rõ như gương, còn chi cải quá. Trong não cân của ảnh đã gắn chặt rồi, một lời nào khác hơn còn lọt vào, thì ảnh chỉ lấy dầu cười kiêu mà chỉ ý không tin thêu dệt.

« Phải, nếu ảnh in trí việc trước quả quyết vậy rồi, chẳng ngờ chi nữa, thì dầu ai nói chi thì nói ảnh cũng không tin ; phải, ảnh tự quyền không tin, dầu có chỗ sai lầm cũng chẳng khá trách, ngặt có một điều không tin, thì cũng làm tai, nghe cho biết lời hư lẽ thiệt, chớ cớ sao lại chẳng nghe. Chẳng thèm nghe là chỗ đáng trách đó; dầu cho hồn người bỏ kiến lìa quê, xa trần biệt thế rồi cũng ngậm hờn nơi chín suối. Tuy vậy mà ai hờn thì hờn, ai trách thì trách chớ biết sao ! Mà vội trách chi. Sự tích hãy còn dài, dằn trí đợi nghe coi việc trở nên sao rồi sẽ. Bây giờ đây nên nghỉ an, tôi tìm tới hội đàm chẳng muộn.

« Tôi lại đến phòng Hồ-cảnh-Tiện ; gặp mặt nhau chào mừng, rồi cũng ngồi chuyện trò quanh quẩn một hồi, Hồ-cảnh-Tiện mới rủ tôi ra bồn kèn nghe nhạc. Tôi liền vâng, cùng nhau chối gót. Tới bồn-kèn chưa đúng tám giờ. Hồ-cảnh-Tiên với tôi mới ngồi dựa ghế xanh đàm đạo. Hồ-cảnh-Tiên nói : « Chín giờ mới có nhạc, mà bây giờ đây đồng-hồ chưa điểm tám, vậy để tôi tiếp thuật sự tình của tôi cho Lê-quí-hữu nghe tới đâu hay tới đó.

« Lê-quí-hửu chưa ... lời tôi đã nói rằng khi vầy lại bàn ăn, tôi thấy ở-nhà tôi vui vẻ tươi cười, chẳng hay mình nuôi ong tay áo, mà thương ; nên hễ tôi ngó mặt nó thì tôi cười thầm trong bụng; song tôi dặn lòng chớ hở mai ; chẳng những chẳng tiết lậu cho ở-nhà tôi biết mà thôi, mà tôi cũng chẳng ghi nhớ làm gì cho phải nghi nghị xa gần nhọc trí đêm nằm gát tay lên trán.

« Bỏ qua hơn hai ba tháng, tôi cũng tưởng đã rấp ranh rồi, dè đâu, bửa nọ ở-nhà tôi mắc đi đám cưới xa đàng, lại nhằm Chúa-Nhựt, thằng Mười-Hư ngừa lúc trưa, nhắc lại mà mét với tôi một lần nữa. Nó nói : « Xin giượng chớ lấy làm chơi mà nghĩ cho cháu nghe lời nói quấy. Giượng phải nghĩ chuyện nầy mà bề ra, chẳng phải vợ cháu xa tai họa. Vợ chồng mới hiệp nhau như lửa mới bén hương, nồng mặn biết bao kể xiết, díu-dan còn lấy chi cân, thương nhau chẳng nỡ rời, phải ghét bỏ chi nhau sao mà hại lẫn nhau như thế.

Nếu cháu đem chuyện nầy mà học lại với giượng là vì cháu xét, từ trước nhẫn sau, cháu thọ ân của giượng sâu tày sông biển. Cháu chẳng tưởng một cái kiếp phù sanh của cháu đây, sống ở ... cho giượng. ... cháu làm thân ... chăng. Bởi ... khuya thỏ ... tới ngần sau, kể ... cứ việc nghiền ... lóng ; ... cháu mới nghĩ ; không lý không thưa lại cho giượng hay, mà hễ thưa cho giượng hay, thì còn chi là chăn gối. Cái nỗi hai lẽ tới lui, một đàng hơn thiệt nầy nó làm cho cháu bức-rức bồi-hồi, xôn xang ngần-ngại.

Rốt lại cháu cạn xét : Vợ chồng như áo, để mặc vào mà cũng dễ cởi ra; ... nghĩa mà vong ân, vì ... mà quên trung cùng chủ. Thà cháu cam tệ mà nói ra, bất quá vợ cháu có đến thế nào, cháu nguyện liều mình cho trọn. Cùng nghĩ như vậy cháu mới đón giượng mà tỏ cho giượng hay, cớ sao giượng lại chẳng tin, đành để nghi lòng cháu.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗ mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đừng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng bọ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**

Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**

Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Phnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắc-kỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soan, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, lãnh, chiếu kiểu Bắc kỳ và Nô-phù-nhiều món gì, yến, xưa, va-li da Mallettes anglaises), và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi là có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ chăm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 7 fr 50
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$40.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Sắm sửa ăn tết

Cô Võ-thị-M... ở đường Paul Blanchy, số 28, cớ rằng quân-tử nào không biết, bộ không tiền sắm đồ tết cho vợ nên trộm của cô ba sợi giây chiền, một tâm « mề-đai-lông », ba đôi vàng, một chiếc cà rá, hai cái khăn lụa, cả thảy 126$60.

Đờn bà nưng túi

Một ông « Ách » Tây ở Battambang, đi Saigon, ngụ tại « Ô-ma » bị một nàng độ chừng 23 tuổi, kêu là Thị-Thanh, nưng túi lấy một cái bóp đựng 143 đồng bạc, sáu tấm ngân bài và giấy tờ tư của ông, rồi nó đi mất.

Rủi ro bỏ mạng

Tại trại cưa Est-Asiatique, thường bửa có tên Trần-văn-Nên, 47, tuổi; làm công tại đó, hay ngồi trên một tấm, ván gần máy. Bửa 16 tây hồi gần 7 giờ, cũng ngồi đó, lại có bịt một cái khăn xéo ló hai mối ra. Thình lình mối khăn quấn trong cây máy đương quây, tóc cũng quấn theo, niều anh va quây cho hai vòng rồi tróc da đầu, khăn, tóc, da thì rớt xuống đất còn người thì văng trên tấm ván chỗ ngồi hồi nảy. Ông chủ hãng tức tốc đem xe hơi lại chở vào nhà thương Chợ-Rẫy mà vừa tới nơi thì y tắc hơi. — Tội nghiệp quá.

Dầu lửa

Chú Ông-T... lãnh chở đồ, ở đường Charner số 23, thưa rằng giao cho tên tài-công Võ-văn Chút, 33 tuổi, chở 19 thùng dầu lửa giá 43$70, tên nọ lãnh dầu đi đâu biệt mất. — Bị nó đi kiểu lạ đa!

Gần tết

Thầy Tr.-văn-L... làm việc dinh quan Đốc Lý, ở đường Lagrandière, cớ rằng quân tử vào nhà thầy cạy tủ lấy áo quần tran vật 831.20.

Ngô-Th..., [illegible] chủ tiệm cầm đồ Saigon, ở đường [illegible], số 93 cũng bị quân tử [illegible] hết 758.50 trang vật và áo quần.

Gần tết bộm bãi bươn chải kiếm chác, ai nấy ráng ngủ [illegible] một chúc.

Chết chìm

Bửa 15 tây có hai chiếc ghe đậu dựa cầu tàu Charner, bắt đòn dài từ ghe qua cầu. Lúc 10 giờ hai đứa con gái nhỏ là Ng-thị-Khá, 12 tuổi, bồng một đứa em gái 2 tuổi, và một đứa nữa là thị-Phải, 11 tuổi, là con người ở dưới ghe 2 đứa đồng đi trên đòn dài, thình lình đòn dài vụt dỏng lên, hai đứa té hết xuống sông, Người ta nhảy xuống vớt được hai đứa lớn, mà con nhỏ hai tuổi chìm mất.

CHOLON.

Cúc mất

Ng.-văn-Cúc, 22 tuổi, trộm quần áo đáng 15$00 của Đặng-văn-Ph... 45 tuổi, ở dưới ghe. Lấy đồ rồi Ng.-văn-Cúc, cúc luôn kiếm hoài không đặng.

Mất

Chệc Pham-Lâm, 32 tuổi, bang Triều-châu, nghề bán nước mắm, ở Bạc-liêu, cớ mất một sợi bạc 9$00. — Sao vậy?

Mất nữa

Hồ-thị-T... 39 tuổi, ở sau nhà máy Ban-Teck-Guan, cớ mất 8 chiếc cà-rá vàng giá 8$00.

Cũng là mất

Huỳnh-văn-Đạm, 24 tuổi, ở Phước-chỉ (Tây-ninh) chèo ghe đi bán lúa, lại khai mất giấy năm 1920.

Còn ai nữa?

Nhiều sải không ai, đóng cửa chùa

Năm người ở làng Tân-Bình (Long-xuyên) đi bạn ghe chài đậu ngang nhà máy Bin-A-Gion, cớ rằng đêm hôm lúc ba giờ khuya, bởi nào không biết qua ghe khuân hốt một cái rương đựng áo quần và giấy thuế thân của 5 người.

Té ra 5 người đủ 5 phiên canh mà không chịu cắt phiên mà canh, để mạnh ai nấy ngủ cho mát đó rồi xin nhau đi cớ. Nhiều sải mà không ai đóng cửa chùa là vậy đó.

Hàng bắt giá

Dạo gần Tết đây, nghe đã rùm tai, tiếng thiên hạ kêu rêu hàng Tàu bắt giá cao quá. Mà cũng chẳng ai khác hơn là Annam. Có kẻ hỏi phải làm sao?

Tôi xin đáp;

« Phải mua hàng Bắc mà dùng, cũng chắc cũng đẹp như hàng Tàu vậy, lại cũng chẳng thiếu gì kiểu lạ!

Cũng mua cũng trả, bổn xứ khỏi mất tiền mà lại giúp nên cho người mình mở-mang kỹ nghệ, Ấy là điều người biết suy xét phải làm. »

Sự tôi yêu cứa cái da sạch

Đâu đâu cũng vậy mấy ông thầy vệ sanh thường nói ép về sự tôi yêu của cái da là nhứt phải giữ cho sạch sẽ.

Cái da thì thường nhiều lỗ nhỏ nhỏi lắm thì trong lỗ ấy thường có mỡ và mồ hôi ở tại đó bụi dơ và hơi xấu tấp lên.

Muốn cho da trong sạch hoài hoài, thì phải tắm nó đi. Dùng sabong Cadum tức thì nó không vào sâu được mà nó lại lừa ra hết, rồi thì tự nhiên cái da trở nên thiệt và rươi tốt, sabong Cadum tiệm nào cũng có bán, không có thêm bớt giá nào hết, 2f50 mà thôi.

HƯỚNG TRUYỀN
(Echos)

HUẾ

Một thứ bột mới có

Các miền nhà quê ở gần núi hễ năm nào đói ăn thì hay vào núi hái trái Tam-lang ra nấu chín rồi ăn cho đỡ cơm. Nói rằng ăn cho đỡ cơm nhưng cũng là một việc cùng lổ bất-đắc-dĩ, vì kiếm cho ra trái ấy đã chẳng phải việc dễ: [illegible] trèo non lội suối mới tới nơi. Khi [illegible] về còn phải xắt lát ra, dầm nước [illegible] rồi mới nấu, nấu rất kỹ mà khi ăn còn nhẫn nhẫn đắng. Phải tập ăn cho quen mới ăn được. Tuy vậy hễ ăn được thì đầm bụng, dễ chịu, không hay sanh [illegible] bệnh hoạn gì mà lại có bề khỏe mạnh. [illegible] nay ở làng Cao đôi thuộc huyện Phú [illegible] lộc đã có nhiều nhà nghĩ ra cách mài bột: Cứ đi hái tam-lang về cho nhiều đem dầm đi, mài ra rồi lọc ra bột.

Bột tam-lang cũng trắng cũng mịn đem nấu thì dẻo, trong, làm bánh, nấu chè, khuấy như khuấy bột-huỳnh tinh đều có vị thơm dẻo ngon lành cả.

Tiếc rằng những nhà làm ra đó toàn là nhà nghèo cả cho nên làm chẳng được nhiều, chỉ đủ bán nội trong xóm làng, khi năm ba tiềm một vài cái mà thôi. Ước gì có người kiến thức lưu tâm đến tổ

PHNOM-PENH BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

GIÁ BÁN SỈ

Núc áo bành-tô màu ka-ki nº 5503—12 núc.	[illegible]
Hình búp-bê (poupées) mặc áo có ren — 12 con...........................	2 [illegible]
Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 [illegible]
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	6 [illegible]
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 [illegible]
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 [illegible]
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 [illegible]
Cartes postales hình xứ Cao-Mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm..........	2 [illegible]
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..................	
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp............................	6 [illegible]

Gởi contre-remboursement

Chủ-nhơn — Quản-lý

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt [illegible]. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalogue) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.

83 Rue Catinat. — Saigon.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng [illegible] rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở **Saigon, ngang nhà hát tây.** Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

chức cho nhiều ra dới thiệu, thì nghiệm cho nhiều người biết đến thì chắc thứ bột tam-lang nầy cũng sẽ trợ được một thực phẩm cho ta, đem bán khắp các nơi mà lại là kiếm thêm được sinh nhai cho dân nghèo ở gần các chưn núi.

Đông-pháp báo tín

Các chú thực thà

Nhiều người thường khen rằng các chú thực thà song hãy nghỉ lại mà coi các chú thiệt thà về cớ gì. Cái cớ rằng các chú thực thà thì chưa tìm thấy, mà cái cớ rằng các chú không thực thà nay đã thấy đành rành.

Thử xem một đao dấy quyển thường vẫn lấy số một trăm tờ làm đúng, vậy mà có đúng bao giờ khi nào cũng tám chục, tám mươi lăm, hoặc đến chín chục tờ là cùng cho nên ai đi mua thì phải đếm, đếm xong phải phân bua rồi mới tính số dấy mà trả tiền cao thấp bằng như không đếm thì tất là lầm.

Buôn bán mà không giữ lối thực thà như vậy thì đã rõ ra lắm sao ai cũng biết rồi. Huống chi nay lại thêm được một cái thực thà nữa là: dầu người đi mua có đếm có tính cho lắm thì khi đem dấy về nhà cũng vẫn là chịu lỗ chịu thiệt. Vì tuy nói rằng đếm, thì ai đếm cũng cứ bất biên dấy lên mà đếm, chớ xưa nay có ai đi mua dấy mà lại trăng lên từng tờ một mà xem xét bao giờ.

Ai ngờ cách nầm tờ thì lại xé đi vài tờ, xé một nữa bảy là hai phần tờ, chỉ để cái biên dấy lò ra ngoài cho người ta đếm mà thôi. Bởi vậy nên số tờ thì đủ mà số dấy thì thiếu nhiều lắm.

Bà con ta hãy xem đó thì biết các chú có thực thà không ?

Hảng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao miên

MÉKONG	CHẠY	MARDI	25/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	27/1/21 à 21 h.
ATTALO	»	SAM.	29/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Lục tỉnh

HAINAN	CHẠY	LUNDI	24/1/21 à 21 h.
NAMKY	»	VEND.	28/1/21 à 21 h.

Đàng tàu Battambang và Đế-thiên

MÉKONG	CHAY	MARDI	25/1/21 à 21 h.
BATTAMBANG	»	JEUDI	27/1/21 à 21 h.

Đàng tàu đi Lèo

MÊKONG	CHẠY	MARDI	25/1/21 à 21 h
ATTALO	»	SAM.	29/1/21 à 21 h.

Đàng Vũng tàu và Bàrịa

KHÔNG CÓ TÀU CHẠY DIMAN. 23/1/21.

NAMKY	»	LUNDI	24/1/21 à 8 h.
»	»	MARDI	25/1/21 à 8 h.
KHMER	»	JEUDI	27/1/21 à 8 h.
»	»	VEND.	28/1/21 à 8 h.
»	»	SAM.	29/1/21 à 12 h.

Saigon, le 22 janv. 1920.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán **L. T. T. V.**

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỜN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

và an dưỡng trong phòng.
Thuốc hườn nầy dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

MẤT TRÍ KHÔN
(NÃO BỊNH)

Sự mất trí và não-bịnh bởi nơi não-cân có bịnh. Ai mà có bịnh ấy chẳng chầy thì kíp phải lẩn lộ. Thậm chí ngày kia đi chơi rồi về quên từng cái tên của mình, quên đến chỗ [illegible] bằng chẳng có thì chép [illegible] lui, có lẽ phải xa quê lạc kiểng [illegible].

Muốn cho khỏi mang cái bịnh dữ tợn ấy thì phải dùng [illegible] được hay bổ huyết hiệu [illegible] Pilules Pink (bổ hoàn linh-đơn)

Những người đờn ông đờn bà mang bịnh khiếm huyết, muốn cho khỏe cường tráng kiến như [illegible] vậy thì chẳng khó gì. Mỗi phải uống thứ thuốc Pilules Pink nầy là thứ bổ huyết [illegible] thượng đẳng hay lắm. Thuốc [illegible] nó làm cho mình nhiều máu [illegible] huyết tinh anh, làm cho hưng vượng [illegible] bộ. Uống nó được lâu thì mình sẽ [illegible] mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn, cho đến sẽ lấy làm lạ sao mà mau mạnh giỏi vậy kìa!

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc [illegible], [illegible] tiệm thuốc của ông [illegible] Pharmacie Normale, ở Saigon.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

PELLISSON
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thượng « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt đủ [illegible] năm

SÂM-BANH
PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ
St Marsal
[illegible]

RƯỢU RỒM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MAC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

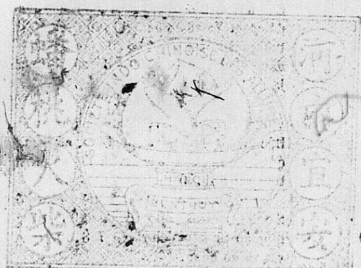

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

[illegible] quẹt nầy khắp nơi đông pháp bán lẻ một xu nhỏ một hộp [illegible]

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU
Số 1, Quai de Belgique, Saigon

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cựu-đông.

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sàng, đá.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại [illegible]) gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và [illegible] đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mảnh mành đúc, dây câbles dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

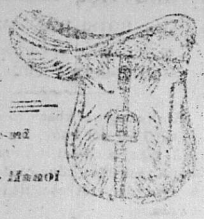

PHAN-HAM

Thợ làm yên-cương Sang-đã ở Bắc-kỳ
Khoa-chang, Hanoi-đó
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên ngựa, đồ Sang-đã, Đồ-đạc, Rương Valy và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, đi Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn Hiệu sẽ tính giá riêng.

Ai muốn mua sỉ *(en gros)* các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa mình bằng, mình quế, xiên bông đơn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lửng, xiên thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, ina các thứ, nhiễu mình gò, v. v màu mang, bông phản là cây, đen, trắng và mấy hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « ĐỒNG THỊNH » 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy xiển (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng để cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi mua đã trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*

Có Một Mình Nhà Này có QUYỀN
CHẠY MÁY CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

Maison F. MICHEL, CAFFORT Successeur — 36 đường SAIGON — Catinat số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Đi.
THUỐC. ĐẠN. XE-MÁY. ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy,
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur 36 rue Catinat SAIGON

1 Seul Cachet
CALME — Sedol — GUERIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GÉNÉRAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRE PHARMACEUTIQUE LÊ VĂN MINH
SAIGON

ADRESSE TÉLÉGR. : HONG-BENG SAIGON
BOITE POSTALE N° 60
Le Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG
LIM HONG BENG & Co
N°s 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON
Le Sous Directeur YEUNG KAI PUE

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỚI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Puritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906 và năm 1911* hiệu *Chamberlin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu « *Jsuan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm lắm.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây tràn dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng này làm *Đại-Lý nội cõng-Pháp mà thôi*.
Hãy đến viếng hãng này hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

KHOÁN CHẤT THUY
(*Nước suối kim thạch*)
VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYỀN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve và nhỏ ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong Thạch-lâm-bịnh (*kế*) — Bao mấy chỗ lết-lếu.
VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào mình muốn dùng.
VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 3, 5 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đem nước mỉ (*Môi-khi-chất*).

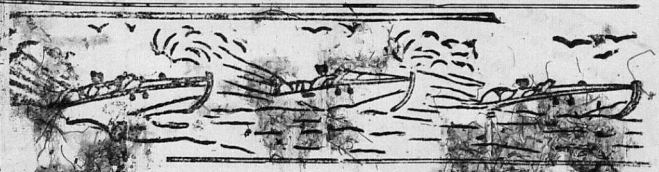

CANOT HƠI
Để chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điên địa
Hãy lập tức viết thơ hỏi thăm giá với
Ông Charles BARDON
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)
MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

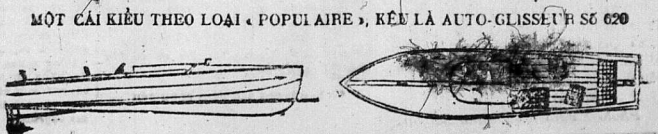

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp.
giá 1.500$ sắp lên
Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

VÌ BỊNH THỞ

Phải uống thuốc

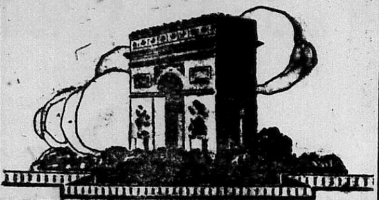

PULMOSERUM

BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

Thuốc PULMOSÉRUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng **như vậy.**

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.

Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠILÝ — HÃNG ANNAM

LIÊN-THÀNH

Tư Bổn cũ : 98200$

***Đông-Pháp sản vật** cổ phần hữu hạng Công-ty*

Tiệm nhánh		Đạilý
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Nhatrang	Saigon	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec Caolanh	
Khe-tre	Tanan	
Thanhhoa	Travinh	
	....	

BÁN-SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HÒA

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt

Gởi contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

***Xin** viết thơ cho* MỘC-CÀI *ở Cholon Quai Testard* số 1, 2, 3.

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.
Giây thép nói : 726.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp hình

Giấy đề sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm tề cho những thứ clichés (kiến) thiêu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm đề sang hình, đặng dán vào thuế thân.

Bán tại :

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP

(*Conseils médicaux*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng [illegible], vị không đặng tiện, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 B^d Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất tiện tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hồi, ăn nói sởi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, cố nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vững vàng, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho đến các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng:

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành lâu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặng nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe à vapeur) *mới và cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỦ PHÁT LÁNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lánh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lánh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho cố đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng hội phẩu, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tà o xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lây mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng bắn không xa cũng trúng gẫu.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà CAFFORT ở số [illegible] tại đường Catinat, Saigon mà mua súng kiểu mới tinh anh, [illegible] bắn xa không sai, thì [illegible] của đạo-tặc mới [illegible].

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, để mua [illegible]

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vỡ lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn [illegible] thuốc ai mà chê nên nó, [illegible] cũng không rượu nào bì nổ [illegible].

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Saigon Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à
Trois mille ex.
Saigon le 26 Janvier 1921

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 123-125 (1er étage)

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Luận về lúa gạo Namkỳ xuất cản.
2. — Quan Toàn-quyền Long sẽ trở qua.
3. — Xin hỏi thăm ?
4. — Ngoại quốc tân văn.
5. — Ăn cắp nhựt trình.
6. — Tự do diễn đàn.
7. — Thơ tín.
8. — Phần quan báo.
9. — Văn-uyển.
10. — Phụ nhụ tân văn.
11. — Hướng truyền
12. — Thông báo.
13. — Đông Pháp báo tín.
14. — Oan kia theo mãi.

Luận về lúa gạo Nam-kỳ xuất cản

(Tiếp theo)

Lấy đấy mà suy, ai có dòm thấy cái cảnh tượng đáng buồn đáng lo ấy chăng? Nhiều xứ, gạo đặng phần yêu chuộng hơn gạo Nam-kỳ, năm nay lại nhờ trúng mùa có dư mà tranh bán với Nam-kỳ, làm cho Nam-kỳ bị mất mối chẳng ít. Đã vậy, thuế xuất cản lại còn làm cho mất mối thêm nữa. Thế thì gạo Nam kỳ chạy vào đâu ? Xét kỹ ra thì Nam-kỳ còn có một mối bán, là Pháp-quốc và các thuộc-địa Pháp mà thôi; lại mối đó chẳng phải là mối lớn, mua sao cho hết gạo Nam-kỳ. Nghành lại từ năm Âu-châu mới nổi cơn gió buội cho đến vài năm sau, tức là từ năm 1914 tới 1917, Pháp quốc và các thuộc địa khác có ăn gạo Nam-kỳ thật cũng nhiều, mà tới năm 1918, 1919 lại giảm số đó mà chẳng phải giảm ít. Một tiếng chẳng phải giảm ít nói đây cũng đủ cho người thâm hiểu cuộc buôn bán lúa gạo, nhứt là mấy tay chuyên nghề vận-xuất, hiểu cho, năm 1920, Pháp-quốc và các thuộc địa ăn chẳng qua trăm ngàn tấn (100,000 t.,) dầu rằng theo lời tôi đã nói, số xuất cản năm ngoái chưa ai tường tận. Nhằm lấy cái tình cảnh ấy, ai dám tiền định cho năm nay, năm 1921, Pháp quốc và các thuộc-địa sẽ ăn nhiều hơn số tấn nói trên đó. Bất quá ăn bằng số năm ngoái, 100,000 tấn đó là nhiều. Mà cũng chưa dám ắt ới số đó, phải sợ còn ăn sụt xuống nữa, bởi cơ, hiện thời đây, giá gạo tại chợ Marseille, một trăm cân ki-lô khó mà bán tới giá trăm quan; những tay vận du-nhập (importateurs) đều phỏng định cho năm 1921, giá cao hơn hết, là tám chục quan mà thôi. Mà hễ giá chợ Marseille bán tám chục quan một trăm cân ki lô thì phải mua tại Nam-kỳ đây giá nào ? Trừ tiền thuế-vụ chở-chuyên, hao hớt ra rồi, thì phải mua tại gốc, cứ theo giá bạc tám quan một đồng mà tính ra, mỗi tạ mỗi sáu-mươi-tám cân ki-lô chẳng qua ba đồng sáu cắt rưỡi ; một trăm ki-lô giá sáu đồng. Gạo ba đồng sáu cắt rưỡi một tạ 68 ki-lô, thì lúa đặng giá nào ? Lúa phải còn chừng hai đồng hai, hai đồng ba một tạ là cao chớ có đâu cao hơn nữa. Ấy là cái bi-cảnh trong trường tâm bổn mễ-thương, tức là cái bi-cảnh của nông-phu điền-chủ đó. Tuy nói hai đồng hai, hai đồng ba, mà chớ tưởng lúa nào cũng bán đặng giá đó. Phải biết có một mình gạo lúa Bacliêu, Bãi-xàu, Gocông, là gạo thượng hạng mà thôi ; còn bao nhiêu thứ khác trong các tỉnh đều đứng bậc nhì, chỉ để bán ra cho Java và Nhựt-bổn. Thế thì lúa hạng nhì đó, theo ý tôi tưởng, khó mà trông thấy người mua tới giá một đồng chín cắt (1$90) một tạ.

Ngoài Pháp-quốc với các thuộc-địa Pháp, Nam-kỳ cũng còn chịu mối cho một miệng ăn lớn là nước Trung-hnê (Tàu). Mà năm nay ai biết cho Trung-huê còn ăn gạo Nam-kỳ như mấy năm trước hay là trở đùa ? Mà dầu Trung-huê chẳng đổi diã đi nữa, bất quá năm nay 1921, cũng ăn chừng lối năm trăm ngàn tấn (500.000 t.) đó là nhiều.

Thoảng lại từ mười năm trở lại đây, có năm 1916 và 1918, Trung-Huê ăn gạo Nam-kỳ lối số đó thôi, chớ trong năm 1919 và 1920, ăn không đầy ba trăm ngàn tấn (300.000 t.) Thế thì cũng chưa lấy chi làm chắc sẽ bán ra cho Trung-Huê tới năm trăm ngàn, mà có cớ chắc sẽ bán ra cho Âu-châu và giá chợ Hướng-Cảng cũng nhứng như giá chợ thành Marseille và Âu-châu vậy.

Tóm lại, nếu mua nặng 1921 mà lúa Nam-kỳ sẵn có tới hai triệu tấn gạo xuất cản thì chớ quyền tính hai trăm ngàn tấn lúa cũ 1920 còn rồi, cho đi một trăm hai chục ngàn tấn gạo, cộng lại là một triệu một trăm hai chục ngàn tấn. Nếu bán ra được cho Âu-Châu, cho Trung-Huê được, cho Indes-Neerlandaises như mấy năm trước, thì cũng bán chừng sáu trăm ruỡi hay là bảy-trăm ngàn tấn là nhiều hơn hết thôi. Sánh lại với năm củ 1920, thì cũng còn sa sút hết ba trăm ngàn tấn, vì năm cũ đã phỏng định cho xuất cản tới triệu. Nếu sút năm ngoái ba trăm ngàn tấn, tức chở ra có bảy-trăm ngàn tấn như trên nói đó, thì gạo năm nay (1921) phải còn ối lại bao nhiêu ? Lấy 700 000 tấn chở ra mà trừ với 1.120.000 tấn, thì gạo Nam-kỳ sẽ ối lại tới 1120.006 — 700.000 = 420 000 tấn là ít.

Ấy cái bi-cảnh đã bắt đầu chỉ ra đây mà xem, thì có đáng buồn đáng lo cho chăng? Trừ người vị-kỷ, chẳng hề để ý âu tới việc dân việc nước, ỷ ếc thanh-sì sì-thới, thì còn ai mà chẳng cho là đáng buồn đáng lo. Mà cái buồn ấy phải lo sao giải nỗi? Theo ý tôi tưởng, muốn tránh cho lại với các xứ mua giành bán giựt với ta đó, thì chẳng mưu chi cao bằng hạ giá bạc trong Nam-kỳ xuống đi; còn như muốn số xuất cản chẳng sa-sút hơn các năm trước, thì chẳng kế nào hay bằng giảm thuế xuất cản lại còn năm cắt bảy như cũ (0$57) Dường ấy mới có thể đem giá lúa lại ỷ với giá gạo cơn khói-lửa Âu-châu ; dường ấy mới có thể tỏ cho nông-phu điền chủ biết rằng cái lượng sóng Âu-châu đã êm, chẳng còn dập-dồi xô đẩy mối lợi phi thường, giá lúa phi-thường vào nữa.

L. H. M.

Quan Toàn-quyền Long

SẼ TRỞ QUA

Có giây thép của ngài gởi qua cho quan quyền Tổng-thống Le Gallen hay rằng ngài sẽ quá giang chiếc tàu Amazone, từ giả Marseille lúc cuối tháng février 1921.

Xin hỏi thăm ?

Nghe đồn có nhiều giấy bạc giả 0$50 mà nhà-nước đã bắt đặng rồi, thì có nhựt trình rao cho nhơn dân hay mà ghi nhớ để phòng.

Lại nói : Hãng bạc « Đông-dương » sẽ thâu ủy lụt những giấy bạc giả ấy đem đóng dấu của nhà-nước hay là của kho-bạc cũng vậy. Lại tường khi chẳng khỏi bao lâu đây những giấy bạc 0$50 sẽ rút lại hết chẳng còn để cho lưu hành.

Nghe vậy thì có nhiều người, nhứt là chệc khách không chịu thông dong xài giấy bạc thiệt 0$50 nữa, mới rằng : « Nhà-nước đã thâu giấy bạc 0$50 lại không cho xài nữa, nên nó không thèm xài. » Cũng thế họ phải nắn ni chịu lỗ một hai cắt, mỗi giấy bạc 0$50 đặng nó mới đổi cho. Rồi sau nó đem về kho bạc đổi đủ, thì nó có lỗi nhiều hay ít! Coi quí quái chưa?

Cách mấy bữa rày có thằng Chệc, mua ve chai, đến tại Cần giờ, vào mấy xóm quê mà mua bán, xài giấy bạc giả 0$50 và góc tư giả. Sau có kẻ biết là bạc giả giấy giả, thì cậu ta đã cút mất đâu rồi. Ôi thôi thì bỏ! Thất kinh!

Mà từ đây tại Cần-giờ không chịu xài giấy bạc 0$50 nữa, khó mua bán quá!

Ngày nay lại có một chiếc ghe gạo, số hiệu 115, ở làng Bình-tại, hạt Mytho, chủ ghe là Bùi-văn-Qui 50 tuổi, đến bán gạo tại hạt Gia-định, tổng Cần-giờ, làng Thạnh-thới, cũng không chịu xài giấy bạc 0$50 nữa ; nói rằng : « Có trát xuống tại làng Bình-đại dạy cấm xài giấy bạc 0$50 nữa, nên nó cũng không xài. »

Bắt tới làng không biết xử làm sao, vì tại chợ Cần-giờ đây mà họ cũng còn chẳng chịu xài giấy 0$50 huống chi là người ta ở xa.

Nếu có vậy sao không thấy trát xuống rao tại đây hay là nhựt-trình nào rao cho hay sự cấm xài giấy bạc 0$50 nữa?

Nếu có vậy thì mấy chủ ở quê mùa còn những thứ giấy 0$50 biết đổi xài đâu được? Vậy thì tội nghiệp quá! Lỗ biết bao nhiêu? Làm sao dám tới kho-bạc mà đổi???

Dân Thạnh-thới.

Phê bình.— Nhà-nước không cấm xài giấy bạc 0.50-0.20 và 0.10. Khuyên ai đừng đón huyền mà làm não lòng người. Phải, kho sẽ rút lần giấy nhỏ vào, song rút lần thì rút chớ sự lưu-thông ai ngăn cấm? Đừng không chịu xài mà có tội. Giấy ệ lắm cứ đem tới kho-bạc đổi, ai có phép đuổi xua gì mà sợ. Phải cứ việc xài như thường, song nhắc cho mà nhớ giấy 0.50 giả, dày hơn [illegible] Émission, chữ É giấy giả không có dấu sắc trên. Chữ ou falsifié, giấy giả lại in sái on falsifié. Giấy hai cắt chưa có giấy giả. Còn góc tư giả, cũng dày hơn góc tư thiệt, lại chữ République Française bên bình tâm, chữ c không phải c đính (cédille ç) cái đuôi.

Ngoại-quốc tân-văn

Động đất

NHỰT VÀ TÀU. — Lúc tuần trước thì nghe bên Nhựt-bổn, có một cái cù lao bị đất động làm hư hao người của cũng bộn, và bên Tàu, tại mé biển Quảng-châu cũng có nghe hơi nhiều ít.

Nay lại nghe thêm Chánh-phủ Bắc-kinh nói rằng tại Kansu và Shansi cũng bị động hồi 16 Décembre 1920 rồi nhà cửa rất nhiều và một [illegible] sụp sâu. Hai xứ [illegible] phía Bắc Trung-hoa, [illegible] phía Nam tại [illegible] 22 Décembre 1920 [illegible] đất động, hư hết [illegible] người Thiệt là [illegible] tai.

BỆT LẠNH. — Von Simon quan đại-thần Đức nói rằng, cái tờ giao ước tại Hoạt-xay (Versailles) rất nên lợi hại cho chủng-tộc Ân lơ măn, mình phụng hành đến đâu, thì khó cho dân [illegible] nhựt là sự tuần [illegible] trong những binh cơ [illegible] giao ước [illegible] không có chỗ nào vì với mình cả.

BA-RI. — Quan Thủ-tướng nói rằng sự bất bình của Đức đã xong rồi, phải giữ cho khỏi cái tiếng nghi nang của những người đã đầy lòng

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

lo sợ về sự cướp ranh hạng Phansa.

Nhứt là luật chiêu binh, lúc nầy Thượng-viện đã phê y rồi, thì mình phải giữ làm bổn phận, lo bớt binh Đức là lo thái-bình cho ranh hạng Phansa.

Thương mãi bộ lại cho hay kể từ ngày Đức phải nạp những tàu, nay kể hết thảy thâu được 430.000 tấn.

AMÉRIQUE. — Từ rày sẻ có rayon (rayon) X để chụp hình những tù sát nhơn là kẻ kim cổ thường có, chưa hiểu tại về đâu, cũng là nhơn loại, mà những đứa ấy lại sanh ra cái cử chỉ của nó khác thường, không ai giống hết.

Nên bày máy nầy ra có ý kim coi lại cho kỹ, về tạng phủ xương cốt thịt mở, có chỗ nào khác thường, cho nên mới sanh nết dữ được vậy.

Ước sao xứ Nam-kỳ ta, cũng hiếm kẻ dử, lập ra một sở như vậy, thì có lẻ chế cách mà trừ hết sự tệ ấy, thì may mắn cho chủng tộc biết ngần ngào!

Ăn cắp Nhựt-trình

Bổn-quán có đặng nhiều cái thơ, trong mấy tỉnh trong, độc-giả trách bổn-quán không có gởi Nhựt-trình đủ mỗi số, cho chư độc-giả xem.

[illegible] đã làm nên cái Nhựt-trình mà còn giấu còn tiếc sự đọc sự gởi, thì là một lẽ rất nên trái đời lắm, còn chư quí vị trách cũng nhằm, là vì có tiền mua mà không có đọc thì là một lẽ cũng nên ức nên phiền.

Trong 2 lẽ, một là của bổn-quán, hai của quí vị, đều cho là phải hết, mà xét kỹ coi sự mất Nhựt-trình, tệ ấy về đâu? Quấy ấy ai làm?

Không phải tại nhà-thơ, là nơi rất nghiêm cấm, không phải bổn-quán không gởi mà nói có, mà cũng không phải quí vị nói thêm vô ích làm chi. Ba chỗ xét ấy không ra cớ mắt rồi, vậy chớ chỗ nào, ai nỡ tệ quá như vậy, đã đọc lén rồi, lại lấy luôn của người là hai sự tệ đã không mắt cỡ, mà lại còn làm xấu, dám thò tay mặt, đặt tay trái mà núm của người ta, như vậy thiệt ác quá.

Mắt cỡ là dòm hành lén chuyện của người ta, và sang đoạt của không đáng của, mà làm được thì người đó thiệt là, mấy sự xấu hổ chi dầu nhỏ mọn lắm cũng không sợ, ai chê ai ghét chi hết.

Theo luật hình muốn cho những đứa như vậy bị phạt cho bỏ thói thì mỗi khi phải tang tích cho rõ ràng mới buộc tội đặng. Nên thiệt cũng cho là khó mà bắt cho được đứa xấu ấy.

Chớ như người biết đều, mỗi khi muốn coi chơi, thì thiếu gì chỗ có mà mượn, Nhựt-trình Lục-tỉnh làng nào cũng có, tổng nào cũng có, mà người trong xóm cũng hiếm người có, ai lại nỡ làm hiểm hay sao, nên sợ có hỏi mượn cũng không cho, để làm như vậy như vậy cũng có, như ý muốn vậy, khỏi mang ơn ai, mà cũng khỏi mở miệng đi đến đâu là sự tốn công, mất ngày giờ.

Xét coi trong hai đều một là làm biếng mà sanh xấu, hai là tốn công mà ra biết đều, hai đều phải làm, phải theo phía nào cho thuận nhơn đạo, khỏi ai phiền ai giận, mà mình cũng đặng cái tiếng ít nhiều là người tốt người ngay. Như làm người, mà tránh không đặng những sự xấu hổ như vậy, thiệt uổng, quá, nghĩ cũng chẳng khó chi, tiểu sự mà làm không đặng thì làm đại sự, ai còn toan tính với mình chuyện chi cho đặng.

Bởi vậy nên, mấy người có tật như vậy, thì bổn-quán có một đều nói như vầy mà thôi: xin ai khá giữ tánh chơn cho đáng phận râu mày mà bỏ cái nết ấy đi, của ai để cho nấy, đừng thèm ngó đến, có muốn phải hỏi, cho phân minh, dầu hỏi mà, rủi gặp người xấu mà làm hiểm, thì cũng khoái cho phận mình, tự nhiên học thêm được, một bước văn-minh nữa....

L. T. T. V.

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

(*Tribune libre*)

NGHĨ NÀO MÀ GIẬN

Chẳng rõ vì câu: dặn ngọc thề vàng, mà thương hoa tiếc nguyệt.

Hay là bởi cái hận nhỏ, cái cừu riêng, mà dập liễu vùi hoa đây.

Vừa lúc trăng thanh gió mát, tiện mới rảo bước ra con đàng nhỏ, cây lớn tàn cao, cái cảnh vắng-vẻ, cái bước thung-dung, khiến cho tiện ngẫn-ngơ giữa chốn mê đồ, trong trường phong nguyệt. Ngoài sự tưởng nữa, chẳng còn chi cho hơn cái tình tự cũ, nó khiến cho tiện triệu-triệu bên lòng, cái ái-ân xưa, nó làm cho tiện tư-tư trong trí. Dám hỏi khách phong tình có ai mà chẳng lạy vì chi rồi vì lòng chăng? Trên thì tiện xem nguyệt nửa tròn, dưới thì sương sa gió lạnh, mảng lần bước mà quên từng canh chầy, tiếng gà điểm nguyệt hơi khói sương dưới sông Ngự cả dặm đồi. trên ngàn quạ thốt hiu-lo, khiến cho tiện vùng nhớ đến đường thi, có câu:

Nguyệt lạc ô đề sương mãn thiên,
Giang phong ngư hỏa đối sầu miên;
Cô-tô thành ngoại Hàn-sơn tự,
Dạ bán chung thanh đáo khách thuyền.

Một mình suy đi nghĩ lại, lơ-thơ lần-thần, thoạt nghe trống điểm sang canh; tiện mới dựng bước đi, nửa muốn tới, nửa muốn lui, bỗng nghe sau lưng có tiếng hỏi.... Tiện giựt mình xay lại xem rõ là [illegible] chí giao; hỏi ra mới biết cũng [illegible] cảnh mà đào-nguyên lạc lối.

Cho hay tình lại gặp tình,
Đêm thanh một khắc vàng nghìn cũng nên.

Đồng nhau nhặc bước mà thường nguyệt canh chầy; khi đi ngang qua một chiếc thoàn nhỏ đậu gần mé sông, nghe có tiếng nói rằng; « Nghĩ mà nực cười cho phận nam-nhi, chẳng hỗ hay sao, đã cường từ đoạt lý một mình, rồi lại còn dùng cái dập lực mà dập liễu vùi hoa đến thế. » Tiện liền ngừng lại, chẳng phải dốc tầm tối sự người, vì nghe trái tai dầu ai cũng thế. Khi tiện nghe rõ đầu đuôi mới biết là một ả kia trước đã có ong qua bướm lại cùng một người nọ, sau lại sang cầm đổi phím, non nước ấy, thế tình nầy, cũng chẳng chi lạ, nên....., giận làm cho bỗ ghét.

Tiện cùng nhau giăng tay ra về. Tiệp nghĩ cả canh, rồi lại nực cười thầm. Cười cho cái vẻ đào yêu. sương đầy gió dạn, ong qua bướm lại nhộn-nhàng, cái mỹ mạo, cái tư dung, nghiêng thành lệch nước ấy, làm cho trang anh-hùng làm cho tay hào-kiệt phiêu-phen lơ-lửng-lửng, dường như lâm vào cái Mê-hồn trận, khư khư gỡ mãi chẳng ra; cái rừng phong nguyệt, cái mái tóc tình, đi đâu mà chẳng gặp, chẳng vướng; hà tất đã đúng bậc trượng-phu quân-tử lại đem cái trí hóa, cai ghét ghen của bọn hồng-quần mà tật đố như thế kia. Tiện lại trộm nghĩ đã sanh ra phận quần vận yếm mang, rủi gặp kẻ thương hoa, tiếc nguyệt, lục cũng muốn mà hồng cũng ưa, trước chơi hoa sau lại bán hoa; chơi cho lắn, cho lóc, cho bầm, cho dập, cho mẫn, cho mê, cho hư, cho hại, rồi lại sang qua thuyền khác, thì cái hoa cũ ấy, cái nhụy xưa kia, đã ra tuồng hoa thải hương thừa rồi, cái bực hồng-nhan đã cam, cái đời phiền hoa đã rồi. Nếu ta biết gìn hoa, ta biết giữ ngọc thì có lý nào mà ta phải đam: cái tình cảnh phải ma đời ra nước-non thù như rứa! Tiện ngoài miệng nói như thế, mà trong lòng nghĩ lại câu: Mũi gươm phong nguyệt, ẩn giữa chốn mê đồ, chém anh-hùng rơi đầu cũng chưa hay là chết. Đêm trường thẳng thét, tiện nghĩ cái cơ hội ấy dầu cho thành-đồng vách-sắt cũng khó mà ngăn cái cừu mọn cái oán vơ, cũng vì tình mà nên nông nỗi Nhưng mà phận râu mày trong phong trần, kẻ cung tên, người nghiên bút, cho thập mục trông vào, chớ có đem cả thân-danh nầy, mà thi với cái bóng phù dung, chọi với cái nền quốc-sắc mà nên trong vô ưu.

Nghĩ thầm mà nực cười thầm.

LINH-CHI.

(Bạcliêu). Vĩnhchâu

Thơ tín

Bổn-báo có tiếp đặng thơ của chú xã-trưởng làng Tây-yên như sau đây:

Tâyyên, le 15 Janvier 1921

Kính thăm ông chủ nhựt-trình Lục-Tỉnh-Tân-Văn.

Xin ông ấn hành vào tờ nhựt-trình kỳ sau cho lục-châu hay rõ, rất trọng ơn ông lắm vì một kỳ xã-trưởng của tôi không mất mà trong nhựt-trình của ông số 861 ngày 10 Janvier 1921 nói thấy ở đường Jean Eudel lượm được tôi đặng lời rao ấy tôi rất trọng ơn.

Nay kính

Xã-trưởng Tây-yên, *Cải-văn-Bảng*.

Song quả hiện thấy Nguyễn-văn-Qua có đặng mộc ký xã-trưởng làng Tây-yên lưu tại bót quận thứ nhì châu-thành Saigon. Ấy vậy mộc ký nầy là mộc ký nào mà chú xã nói không có mất? Hay là mộc ký giả hay sao?

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng, cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỌC-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (vì như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trường trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄ-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn. . . .	XÍCH-
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .	HỒNG.
	HỌC
	ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiếm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TỬU của hãng y RIP chế (Vin hygiénique et Dinutritif du Dr RIP) mà dùng thì có ích lợi, vì trong thứ rượu nầy [illegible] ai cũng đều công nhận là [illegible] chỗ nầy lại chỗ kia.

Thứ rượu VỆ SANH RIP, muối nó thơm tho, dịu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần trắng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cử Lão Thành Đông*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ-sanh hơn các thứ rượu khác giá [illegible] một ve [illegible] bạc.

Có bán tại hãng buôn Tây hiệu Pháp-Hoa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngành trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệsanh tửu Rip.

HƠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời chỉ dụ ngày 20 Octobre 1911, cho quyền quan Thống-đốc và các quan Thống-sứ Đông-Pháp.

Lời nghị

Điều thứ nhứt. — Kể từ 1er Janvier 1921, vì hữu hạng, mấy thầy tên kể sau đây đều được vinh thăng :

Infirmiers :

Infirmier principal de 3e classe
Le-van-Ty, Inf. titul, 1re cl. Longxuyên,

Infirmier titulaire de 1re classe
Ng-v-Luong, Inf. titul. 2e cl Chaudoc
Ng-v Cha, » Giadinh,
Le-v-Quanh, » Soctrang,
Ng-v-Nhiêu, » H. C. à Oubône,
Truong-v-Tam, » Baria.

Infirmier, titulaire 2e classe
Tran-ng-Cuong Inf. titul. de 3e classe Sadec,
Ng-v-Kia, » Cantho,

Infirmier titulaire de 3e classe
Bui-vinh-Xuong, Inf. titulaire 1re classe Choquan
Trinh-v-Cùa, » Tayninh,
Tran-v-Diêu, » Hôpital indigène,

Infirmier titulaire de 1er classe
Dao-v-Dang, Inf. titul. 2e cl. Soctrang,
Ng-v-Tai, » Bentre,
Dinh-v-Liêng, » Mytho,
Ng-v-Thu, » Vinhlong,

Infirmier auxiliaire de 2e classe
Ng-v-Nguyên, Inf. auxiliaire 3e classe Bentre,
Luong v-Trang, » Longxuyên,
Phan-v-Ky, » Bentre,
Huynh-v-Ung, » Cantho,
Huynh-v-Nhan, » Tanan,
Chau-v-Choi, » Soctrang,
Ng-v-Dinh, » Cantho,
Le-v-Quoc, » Soctrang,

Aide-infirmier à 270$ par an
Vo-v-Nghiên, Aide-inf. à 216$ par an Choquan,
Son-Koch, » Travinh,

Sages-femmes

Sage-femme titulaire de 4e claass
Ng-thi-Lam, Sage-femme titul. 5e classe Sadec,
Ng-thi-Meo, » Bentre,
Ng-thi-Sang, » Mytho,
Le-thi-Quyen, » Cantho,

Sage-femme titulaire de 5e classe
Trinh-t-Mua, Sage-femme titul. 6e classe Cholon,
Ng-t-Lieu, »
Vo-t-Rương, » Travinh,
Vo-thi-Ngoi, » »
Ng-thieVan, » Longxuyên,
Ng-thi-Ty, » Bentre,
Do-thi-Nghia, » Biênhoa,
Ho-thi-Ngoc, » Bentre,
Tran-thi-Du, » Gocong,
Ng-thi-Dan, » Cantho,
Huynh-t-Huong, » Bentre,
Doan-thi-Qui, » Sadec,
Giang-t-Rong. » Soctrang,
Dao-thi-Nhiêu, » »
Ng-thi Sang, » Cantho,
Ng-thi-Sen, » »
Ng-thi-Bay, » Bentre,
Ng-thi-No » Gocong,
Tran-thi-Du, » Sadec,
Ng-thi-Hoa, » Bentre,
Ng-t-Truyen, » Gocong,

Cadastre et Topographie :

Arpenteur-dessinateur ppal 2e classe
Truong-công-Du, Arpenteur-dessinateur principal de 3e classe,

Arpenteur-dessinateur ppal 4e classe
Ng-v-Can, Arpenteur-dessinateur 1re cl.

Arpenteur-dessinateur 6e classe
Ngo-v-Doi, Arp-dessinateur stagiaire.

Moniteurs :

Moniteurs titulaire de 4e classe
Ha-v-Chau, Moniteur titulaire 5e classe Thudaumot,
Pham-v-Cu, » Long-xuyên,
Ng-dong-Khai, » Cholon,
Ng-v-Kiêt, » Cantho,
Pham-v-Huan, » Gocong,

Moniteur titulaire de 5e classe
Kim-Kin, Moniteur titulaire 6e classe Chaudoc,
Dang-v-Van, » Thudaumot,

Moniteur titulaire de 6e classe
Pham-v-Cho, Moniteur auxiliaire 1er cl. Travinh,
Huynh-v-Diên » »
Ng-van-Du, » Tanan,
Vo-van-Ben, » Cantho,

Moniteur auxiliaire de 1er classe
Le-v-Luong, Moniteur auxilaire 1er classe Thudaumot,
Le-v-Dong, » Chaudoc,
Lam-v-Phan, » Cantho,
Pham-tan-Minh, » Bienhoa,
Ng-v-Tai, » Thudaumot,
Phan-v-Ngan, » Tayninh,
Pham-v-Ut, » Baria,
Le-v-Day dit Tá, » Cholon,
Vo-van-Huu, » Giadinh,
Le-van-Mung, » Cholon,
Vo-van-Quan, » Baria,
Truong-v-Sy, » Tayninh,

Moniteur auxiliaire de 2e classe
Tran-v Bich, Monit. stag. Mytho,
Tu-v-Kha, » Thudaumot,
Huynh-v-An, » Tanan,
Phan-v-Thien, » Mytho,
Huynh-v-Sang, » Longxuyên,
Tran-v-Phoi, » Thudaumot,
Tran-cao-Kha, » Baclieu,

Văn Uyển

(Variété littéraire)

Tỳ-Bà-hành

(Cổ-văn)

(Tiếp theo)

Ngậm ngùi đàn đã xếp xong,
Áo xiêm sửa dáng dậy mong trả lời.
Rằng « Xưa vốn là người kẻ chợ,
« Cồn Hồ-Mô thú ở lân la.
Học đàn từ thở nên ba,
« Giáo phường đệ nhứt chín đà liệt tên.
« Gã Thiện-Tài sợ phen trọn khúc,
« À Thu-Nương ghen lúc điểm tô.
« Ngủ-Lăng chàng trẻ thường đua,
« Biết bao the thắm chúc mua ngón đàn.
« Vành lược bạc vở tan nhịp gỏ,
« Mảnh quần hồng quen ô rượu rơi.
« Năm năm lần lựa vui cười,
« Trải trăng gió chẳng đoái hoài xuân thu.
« Buồn em vắng lại nghe chị thác,
« Lần hôm mai đổi khác hình-dung.
« Cửa thưa dấu ngựa quạnh không
« Thân già mới kết bạn cùng khách thương.
« Thương trọng lợi khinh đường ly-cách,
« Quen bán trà sớm tách nguồn khơi.
« Thuyền không giữ bên mặc ai,
« Quanh thuyền trăng giải nước trôi lạnh lùng.
« Canh khuya luốn nhớ vòng tuổi trẻ,
« Lệ trong mơ quen vẻ phấn son. »
Nghe đàn ta đã chạnh buồn,
Lại rầu nghe nổi nỉ-non mấy lời.
Cùng một lứa bên trời thơ thẩn
Gặp gở nhau lựa sẳn quen nhau
Tự xa kinh-khuyết bấy lâu
Tấm-dương đất khách gối sầu hôm mai
Thú cùng-tịch lấy ai vui với,
Tai vắng nghe đàn thổi cả năm.
Sông Bồn gần chỗn cát lầm
Lau già tre cỗi này mầm quanh hiên.
Tiếng chi đó nghe liền sớm tối,
Quyên kêu sầu vượn nói véo von
Hoa xuân nở, nguyệt thu tròn,
Lần lần tay chúc chén son riêng ngừng
Há chẳng có ca rừng địch nội,
Giọng líu lo buồn nổi khó nghe.
Đàn ty bổng lắng canh khuya,
Nhạc tiên dường đã sang kề bên tai.
Hảy ngồi lại khảy chơi khúc nữa,
Sẽ vì nàng giúp sửa lời ca.
Đứng lâu dường cảm lời ta,
Tới ngồi bắt ngón đàn bà kíp dây.
Bực rầu rỉ khác tay đàn trước,
Trong tiệc nghe tuôn nước lệ rơi.
Lệ ai chan chứa hơn người
Giang-châu Tư-Mã đượm mùi áo xanh.

Phụ nhủ tân văn

Xin bạn nữ lưu ghé mắt

Em mà thuật bài nầy ra đây, chẳng phải là em tật đố chi, hoặc là vạch lá tìm sâu chi hết, em chỉ mong thấy gương xấu của một chị như vậy, nên biên vào báo chương cho phần nhiều bạn nữ lưu chúng ta xem lấy gương ấy mà răng mình, hầu khỏi sa vào đàng quấy như chị đó vậy. Xin các chị biết cho.

Như tại làng An .. (Caibe) ở gần nhà em có một chị tên là mười L.., người nay cũng chừng ba chín có dư, xuất giá gặp một anh chồng rất nên hiền đức. Chồng thì tánh tình nho nhã, hiền lương; lẽ thì chị cũng noi theo tánh chồng mà cư xử mới phải, song chị mảng ỷ mình sanh nhằm nơi phú túc, lại thêm có nhan sắc nên chồng yêu, tánh tình lắm nỗi cộc-cằn, dữ tợn, cách đối đãi với chồng, dường như với tôi tớ. Mỗi khi chị có làm đều chi quấy, mà anh chồng rầy la khuyên nhủ thì chị lại hét mắng vang vầy, nhiều khi đánh lại chồng trọng bịnh (lời nầy em nói thật, và tưởng phần nhiều trong phe nữ-giới ta, cũng ít có người như rứa ! ! !).

Tội nghiệp cho anh chồng, chẳng rõ bởi thương vợ, hay là thế cô sức yếu, hoặc là vì nổi con cái buộc ràng mà chẳng phải kiên tâm nhẫn nại, đánh chữ làm thinh mà chịu ! ! Phải chi tánh nết hung hăng, tánh

Nơi đáng tin cậy

Phàm làm người ở đời, ai cũng yêu chuộn sự đẹp sự khéo, chẳng ai mà muốn sự vụng sự xấu bao giờ ; ấy vậy khi nào chư tôn tính vẻ hình cho ông bà và cha mẹ, đặng để đời làm dấu-tích mà muốn cho thiệt giống thiệt khéo, cho đáng đồng tiền mướn, thì xin chư tôn hãy đến tiệm vẻ hình của M. Nguyễn đức-Nhuận mà mướn vẻ.

Hễ Mướn tiệm nầy vẻ thì chư tôn sẻ đặng vừa lòng đẹp ý chẳng sai. Thợ vẻ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẻ, và đã đặng ba cái bằng cấp của Hội Đấu-xảo Đông-pháp ban khen.

Vẻ đã tinh xảo mà giá lại định rẻ hơn các nơi, vì vậy cho nên Lục-châu quí khách phần nhiều người ưa chuộn ; hễ vẽ thử một lần rồi thì mướn vẻ thêm năm mươi lần nữa.

Có một điều quí hơn hết, là hình của M. Ng.-đức-Nhuận vẻ dầu cho để mấy trăm năm cũng không phai lợt chút nào.

Có in sẵn cáo-bạch biên rõ giá cả và thước tất để gởi tặng quí khách ; gởi thơ, hỏi, hoặc hình, mandat, xin đề như vầy :

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN.

Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn . . . . 1500 muôn
Hiện tại . . . . 750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920. 500 muôn

Đổng lý hội — BERTHELOS. *Quản lý* — A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ :

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi. Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MẢN-CHÂU. — Moukden, Hải-sêm-huy, (Vladivostock, Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ, có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, đóng ngân (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cứ tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán [illegible] bằng chờ rồi đủ lề, trong mấy xứ tại Hội cũng giúp tiền cho traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hữu hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

tình thô lỗ như thế thì ai nói làm chi, cái nầy tánh kia còn pha lẫn tánh trắc nết vô đó mới là hại cho anh chồng nữa chớ!

Cũng mới đây, thừa lúc chồng đi vắng, chị mới trộm ái thầm ân với tên M... là người ở gần lối xóm; ngày nọ sao thấy tên H... dung nhan tuấn tú, diện mạo đoan trang, phải lòng tên H... mới bỏ tên M...

Tên nầy, ức lòng mới tư thơ cho anh chồng về rình bắt đặng, chị ta cùng tên H... dưới thoàn. Nông nỗi nầy, mà chị còn kiếm thế cho tên H... chạy khỏi, và lại mắng nhiếc anh chồng, quyết tình để bỏ mới nghe.

Thảm thay! một người chồng mà gặp một người vợ như chị L... vậy, thì thảm là dường nào!!

Em thấy một người đờn-bà như vậy nên em xin thuật cho mấy chị nghe hầu biết gương xấu mà chừa khỏi sa vào đàng quấy.

Xin mấy chị để ý!

Caibè: Tiện nữ,
Mlle NĂM (lai cảo).

HƯỚNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Thăng Thưởng.

Kể từ 1er Janvier 1921 quan Khâm-xứ Trung-kỳ đã ký tờ nghị-định chuẩn cho những viên Tùng-sự Bảo-hộ ngạch Trung-Kỳ được thăng trạc theo thứ tự sau nầy:

Thông-Phán hạng nhứt, Nguyễn-văn-Nhẫn

Thông-Phán hạng nhì, Trần-văn-Minh.

Thông-Phán hạng ba, Đoàn-dục-Giang,

Thông-Phán hạng tư, Đinh-sơn-Trương, Nguyễn-tan-Dục, Nguyễn-Thánh, Phạm-hoang-Sang, Trần-văn-Thanh Mai-hữu-Lac, Tung-quan-Địch.

Phán-Sự thực thọ hạng nhứt, Hoàng-Đề, Ngô-đình-Miêu, Đoàn-Tá, Đặng-văn-Hậu, Trần-thế-Vinh, Võ-văn-Trọng, Hoàng-trọng-Đàng.

Phán-Sự thực thọ hạng nhì, Bùi quang-Diên.

Phán-Sự thực thọ hạng ba, Trần-quang-Khai, Lâm-tô-Bích, Nguyễn-văn-Hai, Lê-xuân-Triêm, Hồ-đắc-Ứng, Nguyễn-hữu-Truyền, Nguyễn-đức-Thuận.

Phán-Sự thực thọ hạng tư, Võ-văn-Thơ, Mai-trong-Yên, Ưng-Đệ, Đào-thái-Hữu, Trần-văn-Duy, Tôn-thất-Lương, Tá-văn-Đoàn, Trần-Dinh-Tung, Trần-hạ-Vân, Lê-đức-Xa, Lê-đình-Loan, Nguyễn-Đạm Phán-Sự thực thọ hạng năm, Trần-Trinh-Ngao, Trần-kim-Vận, Trương-ngọc-Diệu, Nguyễn-Dõng, Lê-đình-Tuy, Nguyễn-văn-Tham, Lê-Đông, Nguyễn-hoai-Vỹ, Y-sai-K, Tha, Nguyễn-văn-Đinh, Lê-quan-Phước, Dương-đình-Ngô, Thai-khắc-Quán, Lê-hữu-Phương, Ngô-quí-Đài, Nguyễn-Phong-Di.

Phán Sự thực thọ hạng sáu, Trần-ba-Vỹ Lê-cảnh, Đặng-như-Tang, Nguyễn-xuân-Tiêu, Võ-đình-Úy, Đoàn-Tinh, Lê-văn-Thục, Phạm-văn-Thanh, Lê-xuân-Hoạt, Nguyễn-duy-Duy, Phạm-văn-Ba, Nguyễn-Tánh, Nguyễn-trọng-Trinh, Trần-đình-Huề, Võ-Hàm, Nguyễn-Hàm, Nguyễn-Thông, Trần-mạnh-Nhẫn, Bửu-Phủ, Nguyễn-gia-Tác, Tôn-thất-Thuộc, Ưng-Công, Trần-đức-Tú, Nguyễn-Trả,

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xô, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Banh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đỏ-đỏ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đỏ-đỏ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG [illegible], số 40.
CHỢ LỚN.

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông Cancellieri, *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

No 128) FEUILLETON DU 28 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba *(Tiếp theo)*

« Nay cô vắn mặt, cháu ngừa lấy dịp may nầy cùng giượng xin phân; dẫu giượng chẳng muốn tin, cháu cũng xin giượng ráng ngồi nghe cho đến cùng, nghe cho rõ ngọn nguồn, nghe cho tường trong đục. »

« Nghe lời đoan chánh, tôi cũng cảm tình, nhưng bởi câu truyện xưa còn ghi xương, tích cũ còn để dạ, có chi bôi sửa đặng. Bởi vậy khi nghe dứt tôi mỉm cười mà đáp rằng: « Cháu giữ lòng trung-hậu mà xử nghĩa vậy giượng cũng rất cảm ơn, ngặt chuyện nhà của giượng ngày xưa, giượng đã rõ đầu dây mối nhợ, há đợi tới ngày nay cháu thuật lại nữa sao. Giượng tưởng cháu có biết bất quá là cháu nghe vậy thôi, chớ hai lẽ trắng đen cháu chưa hẳn thấu. Cháu có lòng vậy giượng cảm ơn và từ đây, ngoài chuyện nầy, giượng để lòng tin cậy; chớ còn chuyện nói đó, thôi, cháu hãy bỏ dẹp lại đi, chẳng cần lo lắng.

— Bởi giượng nghĩ vậy nên cơ gian giượng không biết đặng, nếu giượng chịu rằng chuyện mình thì quáng, mà nghe cháu phân, ắt giượng phải điếc tai bưng mắt.

— Chi mà đến tối điếc tai bưng mắt! Bất quá là lời thêu dệt trong vụ vợ trước của giượng tự phân đó thôi chớ.

— Phải, cháu chẳng nói chi khác hơn là việc cô trước tự ái nhi chung, mà những lời cháu muốn nói ra đây đều là lời giượng chưa thấu đáo.

— Có chi mà chưa thấu đáo. Cháu đã nói cô cháu bây giờ đây mưu hại cô trước chớ gì. Nghe vậy ngỡ vậy là tại cháu chưa rõ việc trước mà cháu cũng chưa biết tánh hạnh của cô cháu bây giờ. Cô cháu bây giờ đây là con nhà phiệt thế chẳng phải tầm thường, lại thêm tánh chất của cô cháu rất hiền xa gần đều náo nức.

— Chẳng nói rằng cô cháu bây giờ đây là người hung dữ, nhưng mà giượng há quên câu hữu nhan [illegible] hữu ác đức chăng ru? Cháu có [illegible] bằng cớ, xin giượng để cho cháu [illegible] bao giờ lời cháu nói không có bằng [illegible] hiển nhiên, giượng sẽ quở la cho đáng.

— Thôi đi, bằng cớ nào cho bằng thơ hòa gian, bút tích của vợ trước giượng còn rạnh-rạnh, còn chi mà đôi cái nữa đặng.

— Giượng nói bút tích của ai?

— Của vợ trước giượng chớ của ai!

— Nói vậy giượng mới lầm; cơ khổ thì thôi, vợ chồng ở với nhau đã có con, mà nét chữ của cô, giượng nhìn chưa ất.

— Sao lại chưa ất?

— Thưa giượng giượng nhìn chưa ất; dầu hỏi trăm lần cháu cũng dám tự cang mà nói giượng nhìn chưa ất, dầu chẳng may sấm sét cũng cam; chữ trong thơ đó có phải là chữ của cô trước đâu mà giượng dám để quả quyết.

— Bởi cớ nào mà cháu dám cãi cho rằng không phải? Lại như thơ ấy còn ngờ, thì còn có thơ của Đậu-chánh-Tâm gởi lên kia; cháu dám nói không phải chữ của Đậu-chánh-Tâm nữa chăng?

— Phải, chữ của Đậu-chánh-Tâm, nhưng mà giượng biết Đậu-chánh-Tâm gởi cho ai chăng?

— Gởi cho cô trước chớ gởi cho ai.

— Tại sao mà giượng biết chắc gởi cho cô trước?

— Vì thơ ấy tới Lèo, vợ của cháu đưa cho giượng chớ ai.

— Vậy giượng mới lầm! Giượng tưởng hễ thơ của vợ cháu đưa ra đó là chắc hay sao?

— Nếu chẳng phải làm sao thơ ấy tới Lèo lọt vào tay vợ cháu?

— Có khó chi, song việc ấy dẹp lại sao rồi sẽ giải. Bây giờ đây cháu muốn nói thơ ấy quả là chữ của Đậu-chánh-Tâm, song chẳng phải viết gởi cho cô; còn thơ mà giượng nói thơ của cô gởi cho Đậu-chánh-Tâm, bút tích còn rạnh-rạnh đó, cháu dám tự quyết rằng không phải tay cô viết. Cháu chưa hề xem thơ, mà cháu dám biết thơ ấy biểu Đậu-chánh-Tâm lên phải chăng?

— Phải, thơ biểu Đậu-chánh-Tâm lên. Vậy chớ cháu lấy cớ nào mà nói không phải chữ của cô trước viết?

— Có cớ nào khác hơn là tuồng chữ giống in mà không phải. Giượng lấy ra mà nhìn đi nhìn lại coi, và nếu giượng còn tờ-giấy thơ-từ chi thiệt tuồng chữ của cô, thì giượng lấy ra mà đọ thử.

— Chẳng vội gì đọ. Cháu nói cho giượng nghe coi tại sao mà thơ của Đậu-chánh-Tâm chẳng phải gởi cho cô, còn thơ của cô chẳng phải tay cô viết?

— Giượng muốn biết tại sao, xin giượng lấy hai cái thơ ấy ra mà coi thì biết. Xưa nay ai viết thơ lại không đề xứ và ngày tháng với năm, mà hai cái thơ ấy không cái nào trên có vậy cả. Nếu nói [illegible] thì sai lầm. Thật có đề, mà cả hai chỗ đó đều bị cắt mất. Nếu chẳng có toan kế độc nào thì cắt mất chỗ đề xứ đề ngày làm chi? Bởi vậy hễ thấy chỗ đó có dấu cắt, thì biết có mưu chi trong đây. Tại vậy nên cháu mới dám quyết thơ của Đậu-chánh-Tâm chẳng phải gởi cho cô, còn thơ nói là thơ của cô gởi cho Đậu-chánh-Tâm thì chẳng khải tay cô viết. Mà sở [illegible] cháu đó chẳng e lầm. »

[illegible] giải quyết ra rồi, tôi ngồi suy nghĩ giây phút, rồi đáp rằng:

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Lời rao

Kính trình qui khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cữa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin qui khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bản tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý qui khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

Thuốc Santal Monal

Hai đều đáng sợ bởi bịnh lậu là: yếu đuối và không con. Cả bộ thận suy nhược, sảng vật rất dễ mà trở thành như của người niên lão vậy. Người mà còn trẻ thì có chi đáng giận hơn là không sanh được con cái mạnh mẽ? Vậy phải ngừa phòng những cớ bởi bịnh lậu mà ra, và khi mới chảy mủ, phải kíp lo điều trị. Nếu tiểu quả, là vật nhứt hết mà phải bịnh, thì phải điều trị, đặng cho khỏi luồn vào đến bàng quan và bộ thận.

Chư tôn sẵn có một phương linh nghiệm là thuốc Santal Monal. Dùng nó khi mới vướng bịnh, thì nó làm cho khỏi phải đau nhức, khỏi dục động nơi tiểu quản và làm cho dứt bịnh, người ta dùng Santal Monal trong bết thảy các nhà thương trong hoàn cầu, vì nó là thuốc rất công hiệu. Nó vào pha lộn với nước tiểu, làm cho nước tiểu ra màu xanh, nó rửa mấy chỗ nó đi ngang qua cho đến mấy kẹt kín trong xa nơi cả bộ thận mà làm cho tuyệt bịnh lậu và mấy bịnh bởi bịnh lậu mà ra.

Bán tại:
Pharmacie Principale Soliréne Saigon
Pharmacie Franco-asiatique Hèlary.
Cholon và trong các dược phòng.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Nguyễn-trình-Tương, Nguyễn-văn-Tương.

Ký lục thực thọ hạng nhì, Lâm-duy-Triêm, Phạm-phú-Dinh, Lê-văn-Nha, Nguyễn-âu-Lan, Doàn-Tư, Ung-Đăng.

Thí sai hạng nhứt, Châu-văn-Thuận.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 7 fr 50

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$40.

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Móc túi

...Ng-văn-S... 32 tuổi, đi bạn dưới ghe số 8446 đậu mé Quai de Belgique, có bót rằng điểm, đang móc túi lấy của y một cái bót-phơi đựng 45 đồng bạc và một cái giấy thuế thân làng Long-hiệp (Cholon). — Chưởi

Xe máy

Phan-văn-Q... 41 tuổi, ở đường số 5, cởi xe máy đi chợ mới Bến-Thành. Xe để trong chợ, chạy đi mua đồ lăn xăn, chừng trở lại chúng cởi đi mất. Xe hiệu Peugeot đáng 70$00. — Cớ.

Móc túi nữa

Khách Duong-Tac, 35 tuổi, ở đường Colonel Boutonnet, số 152, cũng mới bị điểm đàng móc túi lấy một cái bóp phơi đựng 80$00 và giấy thông hành số 98616. — Cớ.

Ráng coi chừng cho lắm mà!

Chơi gì xấu quá?

Dương-thị-H... và Thị-V... 20 tuổi, hùn nhau mướn phô đường Jean Eudel mà ở cho nhẹ tiền. Bữa nọ Thị H... mắc lo đi buôn bán, ở nhà Thị-V... tóm áo quần của Thị-H... đáng 21$50, ôm đi mất. — Cớ.

Tội nghiệp anh bảy

Anh bảy kia, 38 tuổi, ở đường hẻm Chaigneau, cớ rằng bị quân gian móc túi lấy một cái bóp đựng 364$90 và giấy thông hành. — Tội nghiệp dữ!

Rủi ro

Hôm 21 tây, lối 4 giờ chiều, tên Lê-văn-Chinh, 24 tuổi, ở đường Jean Eudel, dương sắp đặt hàng hóa dưới khoan chiếc tàu Hồng-mao hiệu «Berquet of Gretiden», thì bị một cái móc giấy «sên» trong bàn quây để cất hàng lên xuống, vụt rớt xuống trúng nhằm tay mặt va, vập hai ngón. Bồ đồ rồi đem vào nhà thương chợ Rẫy. Y không kêu nài chi vì chủ y lãnh chịu tiền nhà thương lại còn cho y chút đỉnh nữa.

CHOLON.

Đánh đề

Bất hoài mà chẳng thất kinh, cứ việc đánh đề hoài hủy. Mới đây sở tuần thành bắt được hai tên nữa là chệc Quảng-Đông tên Lương-Tô, 47 tuổi, ở đường Paris số 57 và xâm Phước Kiến tên Làm-Tu, 32 tuổi, ở đường Gialong. — Giải Tòa.

Bông tai nhận hột xoàn

Xâm Lý-Kiều, 28 tuổi, nước Quảng-Đông, ở đường Artisans đã bị bắt giải Tòa, cang vì tội trộm một đôi bông hột xoàn giá 120$00 của Châu-thị-Tr... 27 tuổi, ở đường hẻm cây mai số 6.

Xe hơi

Ng-thị-D... 23 tuổi, ở sau nhà hộ 9, có bót rằng bị xe hơi số 1206 đụng té trầy đầu. Chủ xe cho 10 đồng, nàng không kêu nài gì cả.

Ăn cướp

Đêm 17 Janvier chú bếp Vàng ở Rạch-kiến đi tuần làng Longkhê bị ba tên ăn cướp đón đánh giựt súng chạy qua miệt Chợ-Trạm, kế nghe ăn cướp có súng đánh tiệm buôn bán của Lưu-văn-Thông và tiệm thợ bạc Ng-văn To ở Chợ Trạm lấy hàng hóa, taang vật, bạc vàng đáng 3.000$00.

Cờ bạc

Sở tuần thành mới bắt một đám cờ bạc trong đường hẻm Phước Kiến, số 25. Bắt đặng 12 người, một bộ bài cào và 23$00. Cả thảy đều giải Tòa.

Lại cũng có bắt đặng tên Viên văn Dược, 53 tuổi, ở đường Palikao vì nó mua đề. Có lấy đặng 17$35 và giấy tờ đề. — Cho theo lũ trước.

Mất

Trần-văn-G... 41 tuổi, Hương-chánh ở Tân-uyên (Biênhoa) cớ mất một cái bóp đựng 40$00, giấy thuế thân năm 1920 và nhiều giấy tờ khác.

Tại chú xỉn thành không coi ngày.

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum trị bịnh Eczéma

Những người bị bịnh ngứa, phải gãi hoài cả năm, dùng Cadum thì ngủ ngon và yêm ái, như bị đau Eczéma hay là bịnh đau da chi đó, thì mua lấy một hộp mà xài, thì dứt sự ngứa và sự nóng nảy nơi da, thuốc dán Cadum thần trị những bịnh đau ngoài da như boutons, dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, plaies.

Tiệm nào cũng có bán!

Đông-pháp báo tín

Lợi bất cập hại

Xứ nầy có lắm nơi vườn tược rất trù mật, như làng Nam-phổ, Kim-lòng, Định-môn, Kim-ngọc, Hương-cần, Mỹ-lợi v. v. toàn là những xứ xưa nay chỉ chuyên một nghề viên-phổ mà làm nên giàu có chẳng kém gì các nơi khác ruộng mẫu ao liền. Xét xem trong nghề trồng cây lập vườn thời làng nào cũng làm một thức giống nhau: Đại-khái trong vườn chỉ trồng thứ nhứt là cau, rồi đến trà, trầu, là ba thứ cây thường ở vườn nào cũng phải có, vì thứ ấy chóng thấy lợi, mà mỗi mùa thì chiến gì cũng có bề lợi, chớ không khi nào bị mất như các thứ khác, là những thanh-trà, bưởi bòng, cam, quít, vải, nhãn v. v. cũng nằm nơi trồng xen lẫn với cau trầu trà nhưng các thứ cây ấy thường gặp năm hạng hạn thời mất hết cả. Bởi cách trồng cây lập vườn cũng có bề khó khăn cho nên lắm người suy nghĩ nên thiệt mà hay đổi làm điều nghe cũng vì cái lợi lắm mà sanh ra hại.

Một ông kia vườn ở N. P., nhà ông cũng không có vật lực bao lăm, chỉ một khuôn vườn rộng vài sào. Nếu ông trồng theo như cách các nhà khác thời cũng chẳng sanh lợi được bao nhiêu cho đủ tiêu dùng, thế mà ông lại có tài, chọn cây có nhiều lợi ông trồng, cho nên thường được dư dả. Những cây có nhiều lợi ấy toàn là ổi cả, ổi là một thứ rất dễ trồng, rất dễ bán, mà lại có lắm

Cáo thị

Hội Vinhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu «Phan-Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vinhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng-ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY tốt, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin qui vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng qui khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Lời rao cấp kíp

Cho ... hay ... thợ ... chụp hình ... ở ... mục-lục về giá ... của «PHOTO-STUDIO», Saigon 136-138 đường Catinat

Món chi cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho GIẤY THUẾ THÂN.

Giá rẻ lắm không ai theo kịp ... mua nhiều thì sẽ ... giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi hàng Contre-remboursement. (Nghĩa là đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

người dùng. Vườn rộng chỉ vài sào mà mỗi buổi sáng bán có hơn một đồng bạc ổi. Thường ngày như thế xem cũng hay hay; nhưng tưởng ổi là một thứ trái đất độc, ăn nó thời sanh ra mụt nhọt, hóa ra bịnh hoạn như thức lắm, tưởng thứ cây ấy nên đốn phá là hơn, mà có kẻ lại bán buôn làm sanh kế thời nghe cũng ghê gớm. Mà cũng vì ông tham của bất nhân ấy nên nhà ông đã mắc phải cái tai ương không vừa.

Hai đứa con trai của ông đã lớn 12, 14 tuổi, bỗng tự nhiên phát điên! Mặt mày đỏ tía, đôi con mắt như huyết nhuộm. Cả ngày chỉ phá phách và chưởi bới trong nhà không chừa ai. Đi bói khoa thầy nói rằng bịnh tà, nên cúng cấp đã tốn hết tiền trăm bạc chục mà vẫn không bớt. Một hôm có ông thầy thuốc đến xem biết rằng trúng thực, mới cho uống thuốc xổ và làm cách thông khoan mới xổ ra toàn là hột ổi tích tụ lại thành khối ở trong ruột. Ấy vì chúng nó sẵn trái ổi sáng mai nào cũng ăn mà hóa như thế. Nếu chậm nội vài hôm không biết cách trị thời tánh mạng hai đứa ấy đến nguy.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ỉ ỉa không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (có 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắt: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 887.

Le Directeur : Paul HIẾU
Officier d'Artillerie Coloniale démissionnaire Croix de Guerre

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

CHƯ HƯ BÁ TỒN

Dầu bởi bịnh hoạn mà hư mà tồn hoặc bởi cớ khác mà liệt mà lao, thì cũng một cách trị mà thôi. Máu hư gân hoải thì phải dùng vị thuốc bổ huyết bổ cân mà trị mới hết bịnh. Khi mình mua thuốc Pilules Pink mà uống thì chẳng những là đã bịnh mà lại ít tốn tiền. Vả lại thiên hạ người ta đã uống lành bịnh thiên số rồi, nay mình uống cũng sẽ chắc lành mạnh. Chớ như mình [illegible] thuốc giở mà uống, thì bịnh đã chẳng [illegible], mà phải mất tiền, tiền hết [illegible] còn [illegible] thậm ức. Thuốc hoàn Pilules Pink trị bịnh dễ như trở tay, vì nó đã trị được bịnh [illegible] nhiệt-vãng-lai, vàng vàng úa úa v. v. cũng là các bịnh liệt nhược thì mấy bịnh [illegible] nó trị như thần. Vả lại thuốc này dễ [illegible] rẻ tiền mà mau lành bịnh.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, sỉ tại tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS, Pharmacie Normale, de Saigon.

RƯỢU CÔ-NHÁC PELLISSON

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt có mười năm

SÂM-BANH PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ St. Marsal

ĐẬY NÚT BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RỒM TRÁI VẢI VERNET

đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne) Léon Chandon

ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

DESCOURS & CABAUD

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn cầu

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng [illegible].

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng [illegible]), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

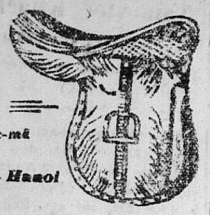

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Bộc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Bộc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơcho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp ; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn..... 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

1 Seul Cachet

CALME GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MIN

SAIGON

ADRESSE TELEGR : **HONG-BENG** SAIGON

Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie

Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BOITE POSTAL N° 60

Le Sous Directeur: YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỚI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo mùi Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lộ nội vòng-Pháp* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Hoirs F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Catinat số 36

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bi, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đến hãy như vậy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat — SAIGON

KHOÁN CHẤT THUY

(*Nước suối kim thạch*)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve.

Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (*Kế*) — Đau mấy chỗ lất-léo.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

EL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối lấy mà ra. — Có hộp và có ve.

ASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 1, 2 hoàn thì dễ tiêu hóa.

OMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước uống (*Môi-khí-chất*).

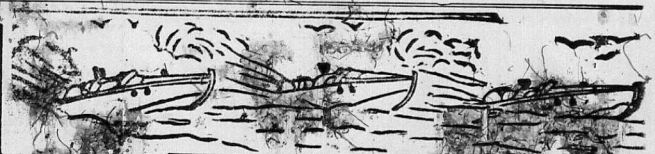

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đồ chơi tuyệt mau lẹ, để tuổi du điền địa

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

DONG-THINH 同

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắckỳ như Xuyến bông tiêu, Thiểu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh băng, các thứ Lụa, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour mousticaires bề khổ 2m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement), song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ [illegible] về cái phần tiền đã trả trước đó, (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2o/o.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BÁN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU, Kính bạch.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn có : 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Điện nhánh		Đại lý
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Huế	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec Caolanh	
Kho trữ	Tanan	
KHANHHOI 2	Travinh	
	....	
	....	

BÁN-SĨ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÀI *ở Cholon Quai Testard Số 1,2,3*

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 726.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường [illegible] thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn minh qui báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn [illegible] thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện thì thường hay dùng xe máy đạp cho nên [illegible]FORT ở Saigon rue Catinat [illegible] là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại [illegible] đẹp

vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu [illegible] HERCULE. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà [illegible] và giá lại rẻ : như hiệu HERCULE thì từ 30$, sấp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đủ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

Có thứ rượu mạnh Lang-hiệu « BAC-CHUS » mới cho lại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1930 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hơi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự binh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tông hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuội đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỒI

CHỦ-NHƠN

Ở đường Boulevard Charner n° 103

Tiệm nhánh

đường Thủ-đức 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Kính cáo cùng đồng-bang trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán café sữa, nước lã, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa, rượu tây bán lẻ (consommations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes, tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc [illegible] đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều [illegible] và có may quần áo tây theo kiểu [illegible] thời.

Vậy xin đồng-bang ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác, hay là có diệp dời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, bay là bằng của khách-trú.

Vậy xin đồng-bang chiếu cố.

A dresse: NGUYEN THANH TUOI

Commerçant

103 Boulevard Charner 103 Saigon.

QUANG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DŨ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dũ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỳ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt món hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người chine họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm [illegible] khách-lầu số 63 [illegible] chợ Saigon, [illegible] hoặc đèn [illegible] cho sáng [illegible] thời thạnh [illegible] các thứ [illegible]

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai [illegible] thì phải hỏi cho [illegible] AUGUSTE MATTEI.

[illegible] nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Saigon — Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à trois mille exemplaires.

Saigon le 28 Janvier 1931

[illegible]

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Boulevard Charner, 163 à 165 (1er étage)

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mon
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ 05 04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Thiết xa trận.*
2. — *Giáo dục nơi Nhà hát.*
3. — *Giấy thông hành.*
4. — *Tự do diễn đàn.*
5. — *Phần quan báo.*
6. — *Châu lam Bảo trợ học hội.*
7. — *Hướng truyền*
8. — *Lời rao.*
9. — *Thông báo.*
10. — *Loan phụng hòa minh.*
11. — *Sự tích nhà thờ Đức mẹ Saigon.*
12. — *Vân kia theo mãi.*

THIẾT-XA TRẬN

(LES TANKS D'ASSAUT)

Bách bang kỳ nghệ cùng nhơn xảo,
Nhứt tự duy lưu Tạo-hóa quyền.

Ấy là câu của một vị quan đại thần trào Nguyễn vâng mạng đi sứ Pháp-quốc, xem đủ nhơn-vật cảnh-tình, về khen tặng Pháp-quốc đó. Mà lời khen tặng ấy có chút nào sai mà gọi cho là lời thù phụng như sở nghi của các quan trào Nguyễn-chăng ? — Không, không phải là lời thù-phụng mà là lời ngay lẽ thật đó. Ngài để lời khen Pháp-quốc rằng trăm bang vạn sự đều tận thiện, tận-mĩ, duy còn nhường Tạo-Hóa có một cái quyền sanh ra và làm chết thôi. Bởi các quan Trào-Nguyễn khi trước chưa thấy tận mắt, nên chẳng chịu tin, nghi cho Vương-Sứ có tình riêng nào đó. Chi như đời ta đây, mon men để đặng, vài bước trên đàng Văn-minh, tuy chưa dám đọt mình rằng thấy xa-nghe chớ cũng biết đâu hay đâu dở ; nên ta chịu cho lời của Vương-Sứ trào Nguyễn đó là lời ngay, chịu cho Pháp-quốc là một nước cực điểm văn-minh đoạt quyền Trời-Đất.

Chẳng cần kể nề tài chi khác hơn là thao lược. Ngoài Súng-ống thuốc-đạn, phi-đồng, thủy-lôi phục, hỏa-lôi phục, ba-lông-may, tàu-lặn, phóng-lôi thuyền, Phi thuyền ; Thủy-Phi-Thuyền, Pháp-quốc nhằn còn thêm một món binh-khí đã dùng phá trận A-Lê-măn trong trường thiết-huyết, mới qua rồi đó. Thật món binh khí ấy rất nên quái dị, đáng cho là phi-thường, người xứ ta, nhứt là người không có từng quân xuất trận mấy năm trước nghe nói tới Thiết-xa-trận (*Tanks d'assaut*) thì không biết đâu mà hiểu. Ắt phải hỏi Thiết-xa là gì ?

Tuy tôi chẳng may mà đặng trải xem Âu-chiến cho tận mắt, chưa hẳn tận cái thiết-xa ra thế nào, song nhờ thấy cái hình tương tợ đã làm ra trong mấy kỳ lễ đình-chiến tại Saigon và nhờ nghe lời giải của một vị Võ-tướng Pháp-thủ, nên hiểu đặng một ít, vậy tôi xin giải ra đây cho người chưa thấy biết tường tất, dầu sai-sót khá miễn thứ cho.

Thiết-xa là một thứ xe toàn-sắt, bịt-bùn dùng để xông vào phá trận. Có chừa cửa người chun vào rồi đóng lại, có lỗ hơi cho thanh-khí vào. Phía trước có chừa lỗ trí súng đại-bác, phía sau thì máy. Máy cũng như máy xe thường, song mạnh hơn, vì thiết-xa nặng lắm.

Cũng có bốn bánh như xe-hơi, song bốn cái bánh nầy không động, duy có những banh nhỏ nằm hai bên từ bánh trước ra bánh sau day động mà thôi. Mà bánh-xe, khi chạy không lăn dụng đất như xe thường, vì hễ dụng đất gặp chỗ sình-nầy thì lút bánh, tới lui không dặng. Nên từ bánh trước ra bánh sau, có một tấm bố day-dặn chắc-chắn, bề ngang chừng năm tấc, bao, dỡ bánh-xe, để mỗi khi máy động, bánh-xe lăn trên miếng bố ấy mà lược tới thôi ; nên dầu gặp chỗ sình-nầy, bánh-xe cũng không sa lầy. Mỗi khi xông trận chẳng dùng nhiều người, chỉ dùng có hai, là một người bắn súng với một người coi máy xe mà thôi. Mà chớ tưởng hai người ấy là hai người tinh nguyện, coi mạng như lông hồng ; người mà vào thiết-xa rồi, dầu thiện binh ngàn tướng cũng không làm chi nổi.

Thứ nhứt không có chỗ trống mà nhắm bắn người ; thứ hai sắt bao rất dày, súng đồng không không phủn ; thứ ba không có chỗ cản nổi xe ; nên hễ thấy thiết xa xông vào, binh tướng chỉ lo mà tị tử. Nhờ bánh xe không dụng đất, nên thiết-xa đi hầm-hố hào-vũng. lên xuống như thường ; nhờ sức chắc-chắn nặng-nề, nên chẳng kể thành quách, nhà cửa cây cối ra gì, tới đâu đạp đổ đó, như bình địa. Ấy là lời giải sơ cái hình thể, cái lợi hại của thiết-xa, chớ dám rằng xét lý. Muốn cho tận mắt cái tài lực của thiết-xa khá phơn một vài giờ lựu tới Saigon xem qua thì rõ.

Saigon nầy, đạo pháo-thủ có năm cái thiết-xa của ông quan-hai Barrière vâng chỉ qua Đông-pháp lập đề đề-phòng cơn uy-động. Làm xong, ngài muốn dượt, trước là thử, sau cho người Annam xem cho biết, nên ngài định ngày 6 Février, nhằm ngày 20 Annam, ngài dượt. Chưa định giờ chưa định chỗ, tôi sẽ tìm biết rồi sau, song dám chắc sẽ dượt buổi sớm-mai, trong khuôn đất gần thành sơn-đá. Cũng sẽ đào hầm-hố, cất nhà-cửa, có gò-nổng, có cây-cối đủ ngăn-cản thiết-xa vậy và tưởng chắc cũng có địa-huyệt, có ổ đại-bác liện-thin, có chỗ dồn binh lập trận cho thiết-xa công phá.

Vậy người Annam đâu đâu, bất luận nam phụ lão-ấu, bữa 6 Février, nên nhơn vài giờ, tới xem dượt thiết-xa cho rõ sức rõ tài, kẻo từ xưa chưa từng thấy.

L. H. M.

GIÁO-DỤC NƠI NHÀ HÁT

Hễ báo cũng thấy người rủ nhau đi xem hát, cũng nghe gần bên kia tiếng trống thường chầu ; thế cũng chỉ rõ rằng nghề hát nước ta thạnh hành lắm đó, mà người đi xem chẳng phải ít kẻ không có khuynh-hướng về đó đâu. Nhà há của một nước nào có lẽ lấy đó làm một trường giáo-dục, một nơi để di tình dưỡng tính cho quốc-dân, mà lại một chỗ để bày, tỏ rõ ràng tinh-thần quốc-dân, phán đoán con đường tấn bộ văn-minh của quốc-dân vậy. Đem mình vào một nhà hát, khác nào mình ở giữa dân một nước kia mà được thấy các phong-tục, tôn-giáo, hiến-nghi của nước đó. Bà Staël ở về thế kỷ 19, của Pháp-quốc, có nghị luận một điều đích-xác rằng : « *Ấy nhứt là cứ xem trong những lớp tuồng hát của một nước mà ta diễn được nên công hiệu thì ta được thấy rõ ràng trực mắt các phong tục, các tôn giáo, các phép-luận của nước đó là thế nào* » (C'est surtout dans les Pièces de théâtre qu'on apercoit visiblement quelles sont les mœurs, la religion et les lois du pays où elles sont été composées et représentées avec succès)

Thế thì, nhà hát có ảnh-hưởng cùng người lắm. Trên sân khấu, diễn một tấn tuồng, những giọng bổng hợi trầm, âu cao tiếng thấp, bộ múa mèn quay nhảy, dáng ỏng-ẻo yêu kiều, xen thêm mấy điệu trống, tiếng kèn, tiếng tiêu tiếng sáo, mà cuối lấy hai tai nghe, hai mắt ngó, trí nghĩ, đều thâu vào hết mà phát cảm động. Có cảm động tắc nhiều chẳng nhiều thì ít, chẳng cạn thì sâu, cũng đều có ảnh-hưởng hoặc về tâm hồn mình, hoặc về tính-tình mình. Nên thường khi đi đến xem hát, cái cảm-giác động vào tai chưa vào mắt, hai cái giác-quan đó nào phải là ít đâu. Các quang-cảnh ấy, thiết tưởng nhà hát chẳng phải là một nơi dưỡng lấy tinh-tình mà lại một nơi đào-luyện tinh-tình của người thường đi xem, một nơi dạy một cách vui vầy, một cách khoái-động các cảnh của nhân-tình thế-thái.

Khi xem một cầu sách nào cao-xa, một bài văn nào thâm-thúy, tất lòng ta cảm, tưởng-tượng ta mô-tả các điều cảm-xúc ra muôn hình vạn tượng, khác nào xem một lớp tuồng đương diễn trên sân khấu mà trí chẳng cần nghĩ mất chẳng cần xem. Bài văn câu chuyện của một quyển sách nào có hình có dạng, có màu mè gì thay đặt đâu, chỉ thấy hàng chữ đen in trên tờ giấy trắng, mà con người khi xem đọc đến, tưởng tượng phát hiện những hình trạng, những tình-tứ, những quang-cảnh, những màu-mè, những nhân-vật, những cảm-giác khi nhiều khi ít, khi bổng khi trầm, lúc vui lúc thảm, lúc sâu lúc giận cũng như ai. Thật là « *Trong một quyển sách nào mỗi chữ là một ngón tay vô hình bí mật nhẹ nhẹ khẩy một đường tơ trong trí-não ta, như sợ dây trên một cây đờn mà thành một tiếng thanh âm trong tâm hồn đang động ta* » (Chaque mot d'un livre est un doigt mystérieux qui effeure une fibre de notre cerveau comme la corde d'une harpe et éveille ainsi une note dans notre âme souore..... A. France) Một câu văn, một bài sách đã là không hình không ảnh, không cử động gì mà còn cảm-giác ra dường ấy, thế thì một lớp tuồng diễn rất khéo, rất hay ở nơi sân khấu kia có lẽ để mà phiếu ra nữa vậy. « *Nhà hát khai hóa người hơn một quyển sách* » (Le théâtre instruit l'homme mieux qu'un livre. — Voltaire). Đều đó thật có vậy, một quyển sách mấy chục tờ, mấy trăm trang, dầy tốt thật, hát chứa biết bao tư-tưởng cao-xa thâm-thúy, nhưng thường không được thong thả vui cười như một tấn tuồng kia, nhà trước-tác hằng giữ một chủ-nghĩa nghiêm chỉnh cùng độc-giả quá, mà làm cho người cháu xem, đôi khi tâm thần mỏi mệt. Sách chẳng có cử động gì, không nói năng lên tiếng gì, chỉ một người một sách, miệng đọc mắt xem, trí nghĩ, nên phần khai hóa không bằng một lớp tuồng diễn trên sân khấu, hơn mấy trăm mặt người, bao nhiêu con mắt đều chăm chỉ vào đó, bao nhiêu tư tưởng đều đổ vào một chỗ đó, tai nghe rõ mắt xem liền.

Có người nói rằng xem sách có cái thú riêng thong thả tâm thần, và được cái tâm-hồn hoạt động, trí nghĩ phát hiện, cái thú đó là « thọ hoạt động » (joie active), còn đi xem hát, thì tai nghe mắt thấy rõ các cảnh-tượng đã bày tận trước mắt, tâm-hồn không có vẽ gì hết, xem qua rồi đi mất, nghe qua rồi bỏ lãng, chẳng còn cái gì cảm-xúc trong trí hết, cái thú đó cho là « thọ động » (joie passive). Hai nói đó cũng có thật vậy mà [illegible] Cho hay rằng nhà hát [illegible] trước mắt mà làm cho ta cảm-xúc ; đã cảm-xúc thì tùy người nhiều, ít. Kẻ có học-thức xem đó mà phát-sinh các tưởng-tượng khác nữa ; còn kẻ thường cũng lấy được đó mà làm cho mình cảm-xúc, rồi ra biết

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi.
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

hay biết dở, phân đều thị-phi, bỏ tà qui chánh, cãi ác tùng thiện. Phần đó là về người tuổi đã trọng, còn về kẻ còn nhỏ, lại có cái nhiễm tập nhiều nữa ; *thiên tư bắt-chước của trẻ con thường hay mạnh quá, khác nào một bánh sáp mềm kia, hễ vật gì đụng đến đều có tì vít đó hết*... (L'instinct d'imitation est très actif dans l'enfance, il ressemble une cire molle qui garde les empreintes de tout ce qui la touche... — Sujets pédagogiques).

Dễ thường ta cũng lắm khi đi xem hát thấy nhiều người nhứt là bà-già và đờn-bà gặp một đoạn tuồng nào có cảnh bi-ai, hoạn nạn, đương bày trên sân khấu, con hát đóng vai đó than vản giọng ưu sầu thảm-thiết, như quỉ khóc như ma kêu, thì người cảm động vì ai mà một hai giọt lệ quanh tròng, tâm hồn buồn bả cho ai ! Ai là kẻ chẳng có món thương tâm, mỗi khi thấy cảnh nào mà xúc-động đến tâm hồn, dầu bụng dữ thế nào, dầu ác-độc thế nào, hồ dễ chẳng chút lòng ngao ngán bâng khuâng. Chớ nào phải như người nói rằng tuồng hát chẳng có bổ-ích gì cho ai, chẳng có ảnh-hưởng gì lắm cho ai, bằng một quyển truyện pho sách.

Vả, sách cùng tuồng hát đều có can-hệ nhau, đều có cái luận-lý giúp lẫn nhau về đường giáo-dục, nhưng hai luận-lý có cách công-dụng khác nhau ; sách lấy lời hay lẽ phải, góp thành câu, sắp thành chữ mà thực hành, nào điều hay nên làm, điều không nên làm, cạy tưởng-tượng mà mô-tả mọi nỗi ; còn tuồng hát thì diễn ngay một cuộc đời nào đó trên sân khấu, các cảnh-tượng đều hiển-hiện trước mắt chẳng cần gì trí nghĩ suy lắm vậy. Ấy cũng bởi người cảm-giác mà xuôi nên. mà « *các công cuộc lớn lao vĩ đại đều do nơi lòng người cảm hứng mà sanh ra*. . . » (Toutes les grandes actions sortent de l'enthousiasme ... —V. de Laprade.)

Thiệt tưởng, tuồng hát nào có phải vui nhiều mà lợi ít đâu : vui tắc phải có vui, ấy là lẽ tự-nhiên, ngỏ làm cho khách xem tuồng được một lúc giờ cái buồn ngồi một nơi ; vui phải có diễu cợt, nên thường khi tìm lời lẽ ngộ hay mà làm có người vui lòng, cho thoả chí. Cái đó cũng có một điều dạy người nữa, là thường khi lấy lời văn-hoa tả người có tánh khác người, cách ăn nết ở dị-kỳ mà dạy người. Người thường có mối cảm-hoài, rồi thất tình, nếu một tấn tuồng nào đem ra diễn, tả được hiệp tình cảnh của người, tấn tuồng đó khác nào một bức tranh họa giúp cho người, người há chẳng có cảm nổi gì ư ? Ôi ! dùng những trò nầy chuyện kia mà chữa các điều dở, đem vào việc hay, lấy những lời than tiếng vản tả ra cái tình tứ người xuôi cho người cảm, đem các nết xấu điều hư của người mà chỉ bảo cho người, làm gương soi mình, há rằng nhà hát chẳng có ảnh-hưởng gì cùng quốc dân ta ư ?

Thường khi có nhiều chuyện xem trong sách hay biết là đường nào, mà đem ra diễn, mất giá-trị của chuyện hết mấy phần, làm cho người xem trước trong sách rồi hóa ra chán ; lại cũng lắm khi chuyện trong sách đặt không hay gì bao nhiêu, đem ra diễn hay biết là bao, tả rõ tình ý mỗi người, làm cho trước-giả có giá-trị. Hai điều đó cũng bởi nơi người đóng vai tuồng mà ra, và các nhà chung dọn tranh cảnh vậy. Các nhà hát Âu châu thường có cái vấn-đề đó, nên chi ông L. Veuillot có bài-bát một hai điều rằng: « *Những lớp chuyện hay đem ra diễn trên sân khấu thì mất giá-trị hết, vì không có con hát*... » (Les beaux ouvrages perdent à la scène, faute d'acteurs...).

Và *một quyển chuyện khác nào một cái mặt kiến mà người ta đem dạo qua các phố các phường, ngõ người lấy đó soi mình*. (Un roman, c'est un miroir qu'on promène le long d'un chemin.— St Réal), thì tưởng khi nhà hát đây cũng chẳng khác gì vậy. Bởi vậy cho nên, phô bày các món dở, các điều càn, là một cái tức cười ; nhưng cười mà khả-ố, cười đó là cười một cách bâm biếm, một cách châm-chích. Một việc khiến cho ta cười chê, tắc nhiên một việc ta nên tránh, nên chi nhà triết-học H. Bergson có nói : « *Cười, tắc nhiên là một cách trừng trị của xã-hội*. » (Le rire est un geste social). Lại có câu rằng : « *Cười, trước hết là một cách sửa phạt. Kẻ nào bị người cười là kẻ ấy bị nhục ; bởi người có ý ngạo báng xã-hội...* » (Le rire, avant tout, est une correction. Fait pour humilier, il doit donner à la personne qui en est l'objet une impression pénible. La société se venge par lui des libertés qu'on a prises avec elle...) Ngạo báng đây là thế nào ? là làm việc xấu, làm điều dở, hoặc là gây việc ác. Vả làm việc ác thì bị luật lệ hình phạt ; dở tắc nhiên bị người chê cười, cười nầy hẳn là cười mà dạy người, cười mà hẳn thật giết người không dao.

Ấy vậy, tuồng hát, — xứ nào cũng vậy, — có cái ảnh-hưởng đặc-biệt cho quốc-dân là dường ấy, được có giá-trị là dường ấy ; mong rằng các ông quản-lý của nhà hát ta, các người nhận việc coi sóc trên sân khấu và các người đóng vai tuồng, chỉ lấy đó mà làm nghề — nên tề-tâm cần-thận về mối trách nhiệm của mình. Thật là một trách nhiệm lớn lao có can-hệ, có giá-trị thay ! Trước-giả một bài nào, một tuồng nào có danh tiếng, văn chương có giá-trị cũng do nơi người ; mà mất giá thấp danh cũng do nơi người hết. Mấy năm nay, thường nghe nhiều ông kiến-thức lo tổ-chức các lối hát của ta, bỏ những điều dâm, vẫn giá võ hóa phép phung phí ... làm cho hiệp theo thời thế vậy, quốc-dân ta cũng nên vì đó đem tấc lòng kì vọng về tương-lai cảnh tượng lắm đó.

T. Minh Dõng

Giấy thông-hành

Xin nhắc lại cho nhơn-dân trong xứ phải nhớ, mà lo xin giấy thông-hành, hoặc mình, vợ chồng muốn đi Đông-kinh, Lèo-thượng hoặc đi ra ngoài ranh Đông-pháp, mấy xứ lạ, khi đến nơi cho khỏi điều khó dễ, thường hay có thinh-linh.

Kể từ ngày, 1er Janvier 1921, chiếu y theo lời nghị quan Toàn quyền Đông pháp ngày 9 Novembre 1918, 20 Avril 1919, 16 Septembre 1920, 5 Novembre 1920 và lời nghị của quan Thống-đốc Nam kỳ, ngày 29 Mars 1920 và các tờ châu tri nữa, đã định cho người bổn-quốc thuộc-địa Langsa hay là người bảo-hộ của Langsa, nam nữ từ 18 tuổi trở lên.

Đi nội trong Đông-pháp.—Phải có giấy thuế thân hay là giấy chi cho thiệt tánh danh tuổi tác của mình titre d'identité cuốn sổ linh-tập hay là linh-thủy, hoặc giấy, sở nghiệp-nghệ, như không có thì phải có ba người cũng phải đủ giấy theo lẽ mà bảo kiết cho mình.

Đi đến mấy xứ giáp ranh Đông-pháp. —Thì một thứ trong ba thứ đã nói trên rồi, mà phải có dán hình chụp vào, hay là có in chỉ tay vào, không phải có hai người tử tế bảo kiết.

Đi trong Đông-pháp. — Nam nữ chi cũng phải có giấy theo lẽ.

Đi ra ngoại Đông-pháp. — Giấy thuế thân, và phải đem ghi trong hai tháng trước khi xuất hành và giấy thông-hành (passe port).

Mấy người có sở làm có chủ thì chủ phải xin cho mình cũng phải có giấy thuế thân, đem ghi trước hai tháng, giấy giao kèo hai bổn, (như có) giấy thông-hành và giấy cho phép chủ mình đem mình đi.

Về giấy Identité thì sở Tân-đáo Saigon, Cholon sẽ cho, còn kiểu cách làm đơn thì tại phòng văn ông Commissaire de police sẽ phát cho.

Trong mấy tỉnh, thì tại các quan Chủ-tỉnh và Chủ-quận cũng có, còn cho phép thì về phận sự quan Chủ-tỉnh ngay, hay là quan Phó — Saigon, Cholon, thì ông Chef mật-thám cho.

Saigon, le 20 Janvier 1921.

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

(Tribune libre)

Đâu là luật nước ? Đâu là phép nước !!

Luật là gì ?

— Luật là phép công chánh của một nước buộc mọi người phải tuân theo mà xử sự với nhau cho đều-đặn hòa-an tuần-tự. Nếu không luật thì mạnh hiếp yếu, hung bạo giết kẻ hiền, người nầy đoạt của kẻ kia, người ni giựt đồ người nọ, xâu xé nhau sát lẫn nhau mà phải tiêu điều loạn lạc. Bởi có bá-tánh trong một nước mà đặng an cư cũng nhờ luật phép nghiêm nghị

Nên chi bất cầu là nước nào cũng đều lập bày luật lệ cốt lấy lẽ công bình mà bảo toàn quốc-dân hầu đặng thong thả làm ăn noi nghiệp. Không ai có thế hiếp đáp ai. Dầu cho người giàu sang, kẻ quyền quí cũng không phép hiếp bức một đứa nghèo hèn yếu ớt kia đặng. Cùng là để trị những quân gian tham hung ác, đánh chúng giết người, đoạt của trộm cướp vân vân. Ai ai cũng phải tuân

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (ti như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	HỌC- ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄN-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	XÍCH- HỒNG
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thú bày xưng tội, chịu như rước lễ hơn. . .	HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tìm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỚU của lương y RIP chế (Vin tonique et Binutritif du Dr RIP) mà đãi khách rất nên bổ ích, vì trong ba ngày xuân nhựt ai cũng đều cần dùng sức mạnh mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Thứ rượu VỆ SANH RIP, mùi nó thơm tho, diệu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cứ Lão Thành Đơn*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ sanh hơn các thứ rượu khác giá một ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đải khách một ly rượu bổ Vệ sanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

y nhứt luật, bằng ai phạm phép trái luật thì phải bị phạt ngay, dẫu cho tiền nhiều sức lớn cũng không có thể nào cãi sửa luật phép cho được vì là luật phép chung vậy. Thế thì mỗi người đều có sự tự-do riêng, cũng đồng đẳng như nhau cả, chẳng ai đặng phạm đến ai.

Và như có kẻ phạm luật thì người tùng quyền nơi lịnh trên được phép bắt buộc nó đem trình cho làng, giải cho quan phân xử chớ không có phép đánh đập nó. Hoặc như người không quyền thì có phép đầu cáo. Cái lý luật nói tóm như thế.

Vả lại một nước cực điểm văn-minh như thầy Đại-pháp lại còn hằng châm nom tô điểm cho đặng toàn hảo về phần nhân loại lắm nữa.

Thậm chí với con thú-vật mà Nhà-nước chẳng đành để cho người hủy hoại nó thay. Kìa bên Mẫu-quốc Nhà-nước đã có luật cấm rất nghiêm nếu ai hủy hoại thú-vật thì phải phạt ngay. Huống hồ người với người mà hủy hoại nhau một cách dã-man hết sức, không biết quyền thế gì chẳng rõ luật phép nào quá lạ, như chuyện sau nầy:

Tại chợ Cáirăng lối quá nửa đêm đêm 18 rạng mặt 19 tây mới rồi. Tên phó hương-quản Đính đi chợ nhậu rượu say rồi về ghé nhà tên Chiêu đương ngủ, kêu cửa, thức nó dậy vào nhà kiếm chuyện khấu ó với nó sao đó. (Thật ngan quá ghẹ! Đêm hôm khuya-khoắt, chẳng có lịnh trên muốn ngan nào được ngan nấy hay sao! Rõ ràng « Vi phép) Còn ngoài đường thì có tên Tuân biện hương-quản lại là cháu một tên Đính nên mau chạy kêu lính bắt. Xảy có tên Phố cũng sai-dịch của làng đến bắt cả hai dẫn xuống nhà công phân xử. Ai ngờ khi dắc hai đàng đi khỏi nhà tên Chiêu một đổi, lối trước nhà thầy cựu hương-chủ Thiện và thầy Phan-xuân-Lang, ký-lục Tòa-bố thì tên Tuân đi với lính Hiền cũng vừa lên đến, nên cả hai đồng với tên Đính áp vây đánh tên Chiêu nhừ tử. Hại thay! sai dịch Phố cố gắn can mà chẳng được. Vì hễ ngăn lính Hiền thì Đính và Tuân đánh, bằng nắm Tuân cản đính thì lính Hiền lại đánh. Thấy thế không xong, Phố chẳng biết sao phải bỏ chạy trình với đội tuần-thành liền đó. Vắng sai-dịch Phố thì cả ba đã rảnh nên mặc sức cho kẻ đập người đè kẻ thoi người đánh. Đến chừng trong nhà người gần hay chạy tới thì tên Chiêu đã phải trọng bịnh, đi không đặng phải nằm mà chịu chết vậy thôi. Cũng có mặt vợ chồng thầy Phan-xuân-Lang và thầy cựu hương-chủ Thiện đều thấy quả. Khiêng tên Chiêu xuống nhà công chẳng lâu kế sáng. Nên người tới coi tên Chiêu nặng nhẹ thế nào thì thấy nó nằm như một kẻ gần chết, bộ thở khó khăn lắm, lại thêm bí đái là khác. Hỏi thân tộc nó thì người nói rằng bởi nó bị đánh rất nhiều nơi dạ dưới (aine) cũng đã sưng phải bí đái. Ôi nghe nói cái dạ dưới là một chỗ rất nghiệt chứa đầy mở sa, nếu bễ mỡ sa thì không trông sống đặng. Mà vẫn tên Chiêu đã bị ba tên bạo tàng vô loại kia đánh đã nhiều nơi chỗ nghiệt ấy phải sưng lên, bí đái thì người tưởng cho sao? Vậy để đợi lịnh quan lương y sẽ biết vị đã chở tên Chiêu ra nhà thương Cantho buổi sớm.

Lại còn một đều bất công nữa là khi làng lấy (ăn kết) thì tên Chiêu và thân tộc nó nài xin người khác làm khai báo vì tên Tuân là kẻ có can phạm về vụ đánh nầy làm biệng Hương Quản nếu chính tay nó viết thì sợ chẳng ngay. Vậy thì lời nài xin nầy có lẻ phải lắm chớ, cớ sao chẳng ưng, đành để cho tên Tuân viết lấy. Té ra kẻ yếu thế cũng phải bị ép hoài ru?

Mà sao sao đi nửa cũng khá đợi coi Quan xử ra sao.

Vậy ước ao lời hèn nầy thấu đến Quan trên mà lấy lẻ công bình phân đoán minh bạch hầu phạt những kẻ bạo tàng vi phép một cách nặng nề làm gương cho kẻ khác thì hương dân hạnh thậm.

Nguyễn-duy-Giảng, Cairang.

Phần quan Báo

Partie officielle

A.— Instituteurs primaires

Instituteur principal de 1re classe:

Ng.-duc-Tuan, Instit. principal de 2e cl. (Local).

Instituteur principal de 2e classe:

Tr.-thê-Truyên, Instit. titulaire de 1re cl. (Local).

Instituteur titulaire de 1re classe:

Duong-v-Dang, Instit. titulaire de 2e cl. (Local).
Ho-van-Doan, » »
Lê-van-Sang, » »
Trân-van-Giang, » »

Instituteur titulaire de 2e classe:

Lê-van-Phuong, Instit. titulaire de 3e cl. (Local).
Nguyên-van-Tri, » »

Instituteur titulaire de 3e classe:

Doan-v-Ban, Instit. titul. de 4e cl. Local.

Instituteur titulaire de 4e classe:

Ng.-van-Tro, Instit. titul. de 5e cl. Local.
Ng.-van-Quon, » Détaché Bentre.
Thuong-quan-So, » Local.
Nguyên-van-Hao, » Local.
Huynh-hoa-Liêu, » » Biênhoa.
Cao-tan-Dinh, » » Biênhoa.

Instituteur titulaire de 5e classe:

Phan-tan-Nam, Inst. titul. de 6e cl. Local.
Ng.-van-Diet, » Détaché Thudâu-môt.
Cao-dac-Ly, » » Soctrang.
Huynh-van-Bay, » » Bentre.
Nguyên-v-Trang, » Local.
Nguyên-ba-The, » »
Co-tan-Mau, » »
Nguyên-van-Day, » » Mytho.
Trân-van-Lang, » Local.
Nguyên-van-Vi, » »
Nguyên-van-Hau, » »

Instituteur titulaire de 6e classe:

Lam-v-Mau, Instit. auxil. de 1re cl. Local.
Lê-toan-Ban, » »
Truong-tong-Ba, » Détaché Tânan.
Trân-van-Thân, » Local.
Huynh-dinh-Hiên, » » Tânan.
Trân-van-Gia, » » »
Lê-van-Loc, » Local.
Trân-van-Ho, » » Soctrang.
Vo-van-Hay, » » Tânan.
Pn.-v-Cua dit Thanh, » Ecole mécaniciens.
Nguyên-van-Bon, » Détaché Gocong.
Trang-dac-Suol, » » Soctrang.
Quang-hon-Minh, » » Rachgia.
Nguyên-van-Canh » Municipalité Cholon.
Huynh-Minh, » Détaché Gocong.
Lam-tai-Sum, » » Tâyninh.
Mach-van-Vang, » » Bentre.
Nguyên-van-Nghe, » Municipalité Cholon.

Instituteur auxiliaire de 1re classe:

Lê-toan-Man, Instit. auxil. de 2e cl. Local.
Huynh-duc-Trach, » Local.

Monitrice titulaire de 6e classe:

Ph.-thi-Phuong, Monitrice auxil. de 1re cl.
Trân-thi-Nho, »

Monitrice auxiliaire de 1re classe:

Marie Tr.-d-Thanh, Monit. auxil. de 2e cl.
Dang-thi-Hue, »
Trân-thi-Quyên, »

Châu-lam Bảo-trợ

HỌC-HỘI

QUẢNG-CÁO

(Société d'Encouragement aux Etudiants)

Kính trình,

Chúng tôi thường nghe nhân-tài là báu-sản của quốc-gia, học-thuật là thê-dai của sĩ tử; học quí, từ khi còn nhỏ, học khó cho kẻ khổ nghèo, dầu có tư chất thông-minh mà gặp phải cảnh-ngộ bần cùng thời ắt đã không học nổi mà lại còn phụ cái thông minh của trời đất phú tánh cho biết là bao. Vậy tưởng rằng thông-minh chớ để thiệt-thòi mà học thuật càng nên bảo-trợ lắm vậy.

Có lắm nhà nghèo khổ ở chốn hương-thôn, cho con trẻ đi học các trường Huyện, trường Tổng lắm đứa tánh chất rất đỉnh ngộ thông-minh, đáng lẽ nên cho học đến ngày tốt-nghiệp thành-tài, nhưng nửa chừng phải dẹp nghiên xếp bút, cũng vì khi đã đỗ được số cao, lại được chọn vào học các trường ở Huế hoặc học càng ngày càng lên lớp, sách vở phải mua thêm nhiều, lấy tiền đâu mà tư-trợ về phần cơm nước bút nghiên, lấy ai là thân-thích để nhờ cậy khi nắng mưa trú ngụ! Thiệt đã may lại rủi, duyên tại cái nghèo mà phải bỏ học; chớ nào phải là « dưỡng bất giáo » hay là « giáo bất nghiêm » ở đâu! — Ôi! bỏ học mà đi làm gì? Cũng mang tiếng « xếp bút nghiên » mà chẳng theo được việc gì, lại cứ đốn củi, chăn trâu, hái rau, mót lúa, trông thấy mà xót thương thay!

TRƯỜNG-XUÂN

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SỈ

Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..................	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái.....	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu—một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp........................	6 50
Khăn bỏ tuồi mình trắng chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có nuồng và có rút chỉ — 12 cái..............	1 15
Cặp bằng bồ đồ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp..............	1 35

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.......	1500 muôn
Hiện tại.......	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự

tại Paris đường Saint Lazarre 4.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. —Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MẢN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — Londón, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. —New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. —Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều một xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Auran số 2.

Lãnh tiền hội [illegible] các ngân hàng. Có gởi tiền, đồng (bạc chèques), thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền [illegible] lắm.

Bán buôn [illegible] hàng chở rồi đủ lẽ, trong mấy xứ thì hội cũng giúp tiền cho traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Tình trạng ấy, thấy sao nỡ làm lơ, nghe lẽ nào bỏ quá ! Cho nên chúng tôi đã cùng nhau thiết lập một Hội Bảo-trợ, gọi là « Châu-lam Bảo-trợ Học-hội » (*Société d'Encouragement aux Etudiants*), chủ ý tư trợ cho các kẻ học-trò nghèo ở các trường lớn nhỏ, nhưng nếu Hội chúng tôi tương lai mà được thành hiệu thì trăm phần đều nhờ lòng « kiến nghĩa » của các ngài là quân-tử hiền-nhơn, thường cưu giạ « khinh-tài, » dốc lòng trọng-nghĩa, duất lân bần bạc sùng thượng văn-chương ; các ngài đã rõ câu : một cây chẳng nên non, nhiều tay vỗ nên bộp, kẻ công người của, vùa giúp phải nên.

Chương-trình của Hội chúng tôi đã gởi xin quan Khâm-Sứ xét thì Ngài đã duyệt y rồi, và đã dịch ra Hán-văn, Quốc-ngữ gởi trình Thừa-Phủ thì các Ngài đã thương trình Bộ-Học và Viện Cơ-Mật. Vậy chúng tôi xin kể mấy khoản cần thiết của Hội, gởi đến hầu Ngài và xin Ngài vui lòng hiệp-thiện, nhận lấy một phần Hội-viên tùy tôn ý lựa chọn như là : Danh dự Hội-viên Ân-trạch Hội-viên, Trường-cửu Hội-viên và Tư-trợ Hội-viên.

Hội chúng tôi may được thành đạt về phần trị-thuật và vật lực thời nhờ có các Ngài đã nhận chức Danh-dự và Ân trạch Hội-viên để tổ-chức cho, còn như Tư-trợ Hội-viên là những Ông giùm cho Hội một số tiền, nhiều ít tùy ý ; Trường-cửu Hội-viên là những Ông giúp cho Hội một số 10 piastres, chỉ góp một lần mà thôi. Nếu ông nào nhận chức Tư-trợ Hội-viên thì giúp tiền hằng tháng cho Hội, mỗi tháng 0 $ 30. Mỗi khi Hội nhận được số tiền của ông nào bao nhiêu xin cảm tạ chí-ý và xin gởi biên-lai ký nhận minh bạch, món tiền ấy sẽ vô sổ Ngân-quĩ giao cho ông Chưởng-ngân-Hội-viên. Tiền ấy khi còn ít, thì mua bút mực sách vở, khi nào tăng được nhiều thì sẽ thêm rộng sự cấp dưỡng cho học trò.

Tưởng khi các Ngài đã xét đến chủ-ý ấy của Hội thì sẽ vui lòng Tư-trợ cho về sau ân-đức vẫn lâu đời và sự Tư-trợ kẻ hàn-nho sẽ tràn ra khắp chốn. Cảm, hỏi người ăn trái, ân, nhớ kẻ trồng cây.

Kính-cáo.

CHÂU-LÂM BẢO-TRỢ HỌC-HỘI

Chánh-chủ-hội kiêm

Chưởng-ngân .... **Vỏ-Chuẩn.**

Phó chủ hội.... **Tôn-thất-Quán.**

Thơ-ký..... **Tôn-thất-Lương**

N. B. — Xin gởi thơ cho ngân-phiếu (mandat) để như sau nầy :

Monsieur **Vỏ Chuẩn.**

Résidence Supérieure,

Président de la S. E. E.

HUẾ.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán

L. T. T. V.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xô, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời :

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG [illegible]-MÊN, số 40.
CHỢ LỚN.

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn, chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 [illegible]

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$03 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Vả lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

HƯỞNG TRUYỀN

(*Echos*)

HUẾ

Mà có ai khen gì mình

Trời đã khuya quá, mưa dầm dề, gió lạnh lẽo, tiếng gà xa gần đã gáy thật là một buổi trời đông lặng lẽ cảnh vật tiêu sơ, lúc bấy giờ nhà nhà phẳng lặng chăn gối ấm êm nào có ai ngờ một cảnh tượng phi thường kia đã xảy ra giữa

---

Nº 129, FEUILLETON DU 31 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIỆN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba (*Tiếp theo*)

« Nếu cháu nghĩ vậy, thì phải nói rằng cháu lầm, chớ sao cháu lại nói giượng lầm. Bao giờ kẻ gian lại để cho người bắt đặng tay day đặng cánh. Nếu hai đàng có tình riêng với nhau ẻ nào không toan liệu trước mà để cho người thấy biết liền. Thơ không để xứ để ngày là vì ý đó. Làm như vậy mà để nghi. Còn chữ của cô trước, giượng biết rỏ, cô của cháu bây giờ đây là vợ chính của Đậu-chánh-Tâm, cũng biết rỏ ; sợ nhìn đặng tuồng chữ mà vở lở tiếng tăm, nên khi viết, đề ý, sửa hơi cho lạ. Mà để lạ lắm ru ? Thế thì cái cớ cháu đã chỉ ra, làm cho cháu nghi ngờ mét thót đó, chẳng phải là cớ chắc đâu. Cháu phải nghe lời giượng, bỏ phức chuyện cũ đi, đừng nhắc nhở gì tới nữa.

« Vả lại sự nầy khi đổ bể ra, tuy chứng cớ hiển nhiên, khỏi e lầm lạc, mà giượng còn phải suy đi nghĩ lại, xét tới tính lui nhiều ngày, gạn trong lóng đục nhiều khúc, rồi mới đoạn nghĩa đệ huynh, dứt tình kim-cải, chớ phải là giượng hay vậy, biết vậy, nghe vậy, thấy vậy mà vội giận lấy hờn ghen làm nên nỗi oan tình ức lý chi sao mà ngày nay còn hồi ngộ. Nói tắt một lời nếu sự nầy còn chút chi bất minh, thì giượng chưa đành nhẫn tâm chờ ra nông nổi ấy, có đâu đợi tới ngày nay [illegible] cháu chỉ ra.

Lại nếu việc bất minh mà giượng nhẫn tâm hại tình giết nghĩa, phụ vợ hiền, bỏ con dại, bứt ban yêu, thì giượng đã tự xử lấy mình, xét lấy mình, chờ ai nói đến. Như **Macbeth** thuở xưa giết lỡ tình-nhân yêu ấp là nàng **Duncan** rồi, người hằng thở than : *Nước bể rửa tay không sạch* ; còn như giượng đây, nếu giượng cũng lầm............ giượng há chẳng biết than như Macbeth vậy ru ? Ấy vậy cháu hãy nghe lời giượng mà bỏ qua, đừng [illegible] treo cây kiếm cá ».

« Nghe dứt Mười-Hư tỏ sắc chẳng vui, song chẳng còn dám thêm tiếng chi, cứ việc sắp lưng trở xuống. »

« Nói tới đây bỗng nghe nhạc [illegible], sực nhớ lại, ngảnh mặt ghé [illegible] thấy thiên-hạ dập-dìu, qua lại chen chơn không lọt. Hồ-cảnh-Tiện nhủ tôi : «Ngồi nãy giờ cũng đã lâu, chúng ta nên rảo bước dạo quang, trước là nghe nhạc, sau xem người nhắm cảnh».

— Vâng ý, chổi gót bước theo ; quanh quẩn đặng vài vòng, Hồ-cảnh-Tiện, thấy những nữ-tú nam-thanh, cười phấn cợt son, lả-lơi tợ bướm-hoa tương ngộ ; đưa tay chỉ cho tôi thấy và chắt lưỡi lắt đầu mà nói cùng tôi rằng :

« Lê-quí-hữu hãy xem lấy cái tình cảnh trước mắt đó thì rõ thấu chữ tình, hư-hư thiệt-thiệt, có-có không-không ra làm sao. Thật đời người sống chẳng chi mặn-nồng vui-sướng cho bằng chữ tình. Ví biết giữ theo cái luật tự-nhiên mà gởi tình cho nhau, thương-yêu nhau, soi thấu lòng nhau, tưởng hai như một, thì cái tình rất dịu-dàng, rất xinh-đẹp, rất quí-hóa, rất thảnh-thơi, làm cho cả hai thơ-thới tươi cười, vịn vai nhau mà nhẹ gót đường đời, [illegible], ví chẳng khác để bước dạo cung trăng thềm quế. Vì sao mà tôi nói tình ấy là luật tự-nhiên, Lê-quí-hữu có biết chăng ? Tạo-hóa dựng nên muôn vật ở-đời, dựng nên một lần mà thôi, chẳng muôn nay dời mai đổi, phú thác cho nhân-vật phải lo hóa-hóa sanh-sanh đời-đời chẳng dứt, nên mới bày ra cái luật tự-nhiên, dầu người, dầu vật cũng phải lấy chữ tình làm trọng. Dầu nồng dầu mặn, dầu đắng dầu cay, dầu ngọt-ngào bùi-bùi, êm-êm dịu-dịu, cũng say cũng đắm như nhau chẳng khác. Ấy là tình ; ai cũng có tình ; như những chơn-hớn chơn-hài, tay vòng tay chuỗi, bắt cặp lại qua, ngã-ngớn trên xe, dập-dìu dưới bộ, trước mắt ta kia, cũng là tình ; mà những thiếu-niên nam-tử ấy đã biết cân chữ tình nặng nhẹ là bao chưa ? Bất quá là tuổi xuân, tinh-thần còn tráng, diện-mạo đoan trang, quần-áo bảnh-bao, râu mày nhẵn-nhuội, nên còn mê-mẩn chữ tình, chẳng kể mưa mai chiều nắng, dài-vắn đắng cay ; ai cũng là tình, nhỏ cũng tình lớn cũng tình, đờn-bà cũng tình, con gái cũng tình, miễn ngày vắn năm dài, có một mảnh đóa kề vai, một nhánh liễu bồ cạ vế, chớ là biết đặng đờn-bà ra sao, lòng dạ đờn bà sâu cạn dường bao !

« Vả lại trong mình người đời có hai phần trọng thể, là phần *xát-thịt* với phần *hồn*, nhiều người, tùy sở học sở đoán, cho là *thần-hiền, thần-dữ*. Phần hồn ấy là thần-hiền ; nếm trải mùi đời, đắng cay lắm lúc rồi hằng than : « Ôi, Cụm mây đông-đặt trên không kia, đã tan theo đám mưa đùa theo ngọn gió, còn chi đâu mà [illegible] trông mong ; cái ngọn lửa [illegible] vừa mới nhen, cái ánh sáng của vầng [illegible] nhựt vừa mới rạng, [illegible] bị mây che lờ-lệt, ví chẳng khác [illegible] non, chưa lố mọc bỗng đã [illegible] cho cái tương lai [illegible] mà sáng [illegible] đã hết kiếp rồi còn chi mà mong mỏi. »

Ấy đó là phần hồn, Thần-hiền ; còn thần-dữ, phần xát lại chưa tỉnh ngộ, còn mon-men ao-ước hồng-trần ; tưởng phải lo làm sao cho xát thịt vui xướng ngày đêm, chẳng thối chí, chẳng ngã lòng, chẳng kể biết việc tương lai là chi cả. Lại nghĩ đời người chẳng chi qua ăn [illegible] cho khỏe chơi bời hoa-nguyệt cho vui ; anh em sao qua tình, bà con sao qua tình, đời có chữ tình là quí. » — Bởi gọi chữ tình là quí, nên mới dám đem cả thân danh mà đổi lấy chữ tình ; song chẳng rõ lòng dạ đờn bà ra sao, đâu đo đặng chữ tình là mấy bực.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1912 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Cement và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, lìa, chén kiểu Bắc kỳ và Nộ-phù-nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món cái là có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ chăm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cũng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu «BAC-CHUS» mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

chôn thâm tình khiến người xem thấy đã nên chướng nên lạ mà nghi lại cũng nên buồn cho ai?

Sao lại chướng? là vì vợ đánh chồng. Sao mà đánh? là vì chồng bất trinh — Sao gọi là bất? Là vì đi trai gái. Trai gái với ai? Trai gái với người nào không biết mà nghe đâu khi cô đi tìm được thời người ấy đã thoát khỏi chỉ túm được một ông chồng thôi.

Thương hại thay cũng mày râu cũng thanh giá cớ sao chịu đòn chịu tác ở giữa đường giữa sá đêm hôm lạnh lẽo mưa gió tối tăm như thế. Sao không về nhà hỏi hay. Lạ quá khi cô đánh thầy sao lại không đánh bằng roi bằng dọt mà lại cứ lấy tay tác vào tai chác chác rồi thoảng lại rứt chiếc guốc đi dưới chưn lên mà đánh vào đầu thầy cộp cộp như là dân đi canh khỏ mõ vậy. Thật là một sự rất chướng rất lạ thay mà cũng rất nên khinh nên bỉ cho những người không có giá đạo.

Phàm đã gọi là vợ chồng thời ít nữa cũng phải có hai điều nhứt định một là thương yêu nhau kính nể nhau, hai là hòa thuận nhau theo đạo xướng tùy giữ cách kính thuận mới được. Nếu cứ nói rằng đàn ông phải quí đàn bà, phải cưng dưỡng trìu trớm đờn bà như cái trứng mỏng, như một hạt minh châu trên tay, rồi cứ giữ lấy cái địa vị ấy mà mỗi ngày thấy càng thêm rồi tự nghĩ rằng mình có thể bắt chồng phải mỗi thì mỗi chìu như là chịu một người trưởng thượng rồi lại nghĩ rằng mình có quyền áp chế được nên mỗi khi đầu tiên thời còn thì hành những tiếng bắt kinh mãi sau đến thì cả tác tai đá đấm như một người chủ nhà đánh tớ vậy.

Còn những người đàn ông đã không biết cái địa vị của mình đối với người đàn bà là thế nào chẳng biết đạo bảo lấy điều cương thường luân lý cứ để phú cho mặc ý người đàn bà khiến nên gia đình có lắm sự trái đạo lỗi nghĩ như thế ấy thật nên khinh nên bỉ lắm vậy.

Cũng phải để cho có chỗ thở cho da

Khi lỗ lông bịt bụi rồi, thì da còn chỗ nào mà thở cho thong thả mà tươi tốt được.

Phải nhờ bọt mỡ của sabong Cadum nó vào sâu thì tẩy bụi ấy được, và nó làm cho da trở nên sạch sẽ dịu dàng, thì là da thở được thong thả.

Dùng sabong Cadum mỗi bữa, đặng mà rửa cho sạch sẽ những bụi và nó sẽ làm cho mát mẻ cái da. Giá có 2 f 50 một miếng mà thôi.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước 7 f 50

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3 $ 30 tới 3 $ 40

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Ba đứa ba đôi

Ông T... làm việc sở «Ba-Son» ở đường d'Espagne, n° 2 bis cáo ba tên bồi của ông là Trần-Hằng, 24 tuổi, Lê-thị-Lai, 19 tuổi, và Bùi-văn-Tám, 16 tuổi, vì mỗi đứa lấy của ông một đôi giày, hết thảy giá 200 quan.—Mượn mang chơi ba bữa tết.

Đi tầm ra lãnh thưởng

Bữa 19 janvier, ông A... S... làm việc nhà hàng Dicthelm để một cái xe máy hiệu «Polo» trước cửa phòng giấy hãng tàu đi đường biển Chargeurs Réunis, bị ai cởi mất. Chú lính tuần nào kiếm đặng xe ấy, ông sẽ thưởng 20 đồng bạc.

Ăn trộm

Ai cũng biết tại quán báo «Opinion» có một phòng thơ bán mandat. Thầy dây thép và bán con cò gởi thơ. Đêm 22 rạng mặt 23 janvier, quân tử vào phòng ấy cạy tủ lấy nào bạc nào cò 700$00 lượm hết. Thầy Lê-văn-M... kêu X... là người làm việc tại đó đã bị bắt vì nghi cho thầy là kẻ trộm. — Còn đương tra xét.

CHOLON.

Đi về ăn tết

Chú Ng.-văn-T... 30 tuổi, ở Châu-đốc, đi bán cá, ghe đậu Quai de la Distillerie, có công tên bạn Ng.-văn-Q... chừng 25 tuổi, gốc ở làng Tân-thạnh (Châuđốc), bỏ ghe trốn, có lấy theo 16 đồng bạc, không thôi lại.

Gần tết mà chú lại không lo về nên bạn tính về ăn tết trước chớ gì.

Thấy ma

Con ai không biết, mới đẻ, con trai, bỏ nằm chết trong một đám đất trồng dựa đường Dupré. Sở tuần-thành đã đem lại nhà xác, khai báo rồi chôn.

Nhiều án, dư tên, thiếu giấy

Một tên kia bị bắt tại Sốctrăng vì không giấy thuế thân. Nó khai ở thành-phố Cholon nên giải về bót cái Cholon, mà theo như lời nó khai thì không biết đâu mà rõ tặng tôn tích nó (khai gian). Sau mới rõ lại nó là Nguyễn văn-Giàu, kêu Tàn, kêu Thàn, kêu Thuần, kêu Sáu-Thuần, kêu Cô-văn-Quan, kêu Ngô-văn-Thân, 37 tuổi, bị án 12 lần rồi. — Giải Tòa.

Loan-Phụng hòa minh

Hay tin, ngày 30 Janvier 1921, ông Trần-trinh-Trạch, Nghị-viên quản-hạt hội-đồng, nghiệp chủ tại Bạcliêu sẽ đưa linh-ái mĩ danh là Trần-thị-Thu chịu chữ vu-qui, làm bạn cùng ông Dominique Trương-vĩnh-Duy, Kiểm-lâm quận Camau là lịnh-lang của ông Trương-vĩnh-Thế, Đốc-phủ-sứ tị trần.

Bổn-báo mầng cho hai họ một nhà và chúc cho loan phụng bách niên túc ước.

Sự tích nhà-thờ Đức-Mẹ Saigon

(Tục gọi nhà-thờ Nhà-nước)

Nguyên trước khi hết, thì tại nền Tòa tạp-tụng (Justice de Paix) có một cái chùa cũ bỏ, cố Lefèbvre dùng mà giảng dạy tại đó, như nhà-thờ đỡ vậy. Rồi qua năm 1863 có quan Thủy-sư, giúp sức phá chùa mà cất lại một đền nhà-thờ toàn bằng cây, mà xài đâu được 10 năm, bị mối nó phá hư hết, cho nên phải đam tạm đồ trong đền quan Nguyên-soái, khi đó ở tại trường Taberd bây giờ, mà giảng dạy.

Đến năm 1874, Nguyên-soái thủy là ông Duperré, nghĩ phải dựng nên tại Saigon một đền nhà-thờ cho xứng đáng, mới bày ra công cuộc cho các nhà lãnh việc bên Paris hay, kẻ nạp bản đồ người chịu ra công cất.

Nhà-nước mới lựa được ông Bourad lãnh làm sát hết, năm 1877 ngày 7 Octobre, hòn đá thứ nhứt, cố Colombert để rồi khởi công, giữa mặt Nguyên-soái và các quan hết thảy tề tựu, là chỗ bây giờ đó, người thì

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP

(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong khi đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC — *Đồ hộp* — **Rượu chác,— Rượu ngon — Sữa NESTLÉ—Champagne DELBECK — Cognac RENAULT—Cognac CROIZET (cũ 120 năm).**

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — **Bếp da — Dao bàn— Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.**

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tên: Paulhiem-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: **Paul KHIỆU**
Officier d'Artillerie Coloniale démissionné
Croix de Guerre

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nỉ, lọp NI-XÁM, ĐỎ - TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này đẹp đẽ theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỔI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÍNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

kêu nhà-thờ Đức-Mẹ. Đức-chúa-Bà hay là nhà-thờ Nhà-nước, cũng vậy.

Ông Architecte Bourard lãnh làm sát giá là 2.500 000 quan, bề ngang, chỗ lớn hơn hết 35 thước, bề dài 93 thước cao 21 thước, còn 2 lầu chuông 36 t. 60, sau làm 2 cái mũi lên 21 thước nữa, cộng lại là 57 thước cao.

Trên lầu chuông có 6 cái chuông sâu giọng khác nhau, nặng 25.850 kilos. Còn tại chánh điện thì có hình Đức Mẹ bằng đá cẩm thạch tốt lắm, bàn thờ cũng bằng đá cẩm thạch có sáu vị thiên thần đở.

Trước sáu nhà thờ, năm 1902 nhằm hồi quan Chánh soái Doumer cai trị, lại dặng thêm hình cố Pigneau de Béhaine nữa.

Tính lại thì đá 44 năm rồi mà sự chắc chắn bền bỉ của một tòa nhà như vậy, tưởng phải còn mấy năm nữa mới thấy sự cũ sự hư, hay là mấy trăm năm nữa mới có.

Bên Âu nhiều tòa nhà chắc thường 200,300 năm.

Còn Đông pháp mình chưa từng thấy nhà cao niên như vậy. Cũng bởi mình dùng cây mà làm, giàu có thì trắc gỗ, cũng chẳng bền bỉ là bao nhiêu huống chi nhà tầm thường thì dùng dầu, dùng các thứ cây rẻ, càng mau mục mau hư nhiều.

L. D. N. H. V.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Châu-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng bọ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bentre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lành rộng khổ mấy zo ; vân vân.....

BÙI QUANG-NHO
Bentre.

Thuốc hoàn Rabuteau
Hiệu đầu con nai

Một vị độc giả nhờ uống thuốc hoàn Rabuteau *hiệu đầu con nai)* mà thuyên dặng bịnh hao tổn tinh thần mà phải yếu sức, làm cho sanh ra bịnh đau trong bao-tử và nhứt mỏi gân cốt. Người nầy có viết thơ hỏi chúng tôi về cách linh nghiệm và cách dùng thuốc hoàn Rabuteau. Số là vầy : Thuốc hoàn Rabuteau *(hiệu đầu con nai)* bào chế có sắt, nên rất bổ và làm cho khí huyết sung thạnh, lại có vị Iode, nên lọc đặng huyết ra trong tốt, huyết trược và bịnh đều bị tiêu tán và đưa ra ngoài hết. Ai nấy thường thấy phần nhiều là những người bị bịnh mất máu, xanh xao và yếu đuối, dau con mắt, đau họng, và trên con mắt nổi sần như lát vậy. Đờn bà con gái thì nguyệt-kỳ không đúng và hay đau bụng. Mấy bịnh nầy phải dứt tuyệt là nếu dùng vài vị thuốc hoàn Rabuteau *(hiệu đầu con nai)* là một thứ thuốc tấm dặng cách bào chế đã lâu rồi và là một thứ thuốc có danh tiếng hơn hết.

BÁN TẠI :
Pharmacie Principale Solirène Saigon
và Pharmacie Franco-Asiatique
Hélary Cholon

CẦN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng : Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiệt có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sĩ kia, khen nó mà nói rằng : *Mỗi hườn Pilule Pink là mỗi cục máu.* Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc nầy có danh trong trao ngoài quân mặc lòng, mà cũng sự nó bổ nào coi với người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ nào đồng giới cả hai.

Đời nầy là đời thiên-hạ đang lúa chạy làm ăn lực bạc, cho nên gân cốt nhọc mòn, bởi ấy cho nên ai ai cũng cần phải rằng sẵn có trong tay một vị quốc-dược hay, làm cho những bơm bị chứa hư hao đặng được trở nên khương cường tráng kiện.

Ta đã biết rằng: nội đàm thầy thuốc đều rõ thuốc Pilules Pink hay bổ cần, nhiên vậy mà chưa rõ, ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, dặng mà tự chuyên tự đặng có ngày nào vương mang bịnh hoạn đề mà uống chẳng cần gì hỏi ai.

PILULES PINK
(Bổ huyết linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có tại tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENT Pharmacie-Normale, de Saigon.

RƯỢU CỔ-NHẮC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cứ mười năm !

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁT ĐỎ **St. Marsal**
ĐẶT RỒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**
đặt tại xứ MAC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon **Chandon**
ĐỆ NHỨT HIỆU

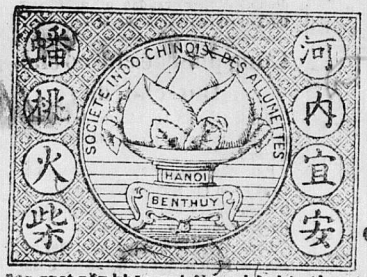

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả bông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Ép quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hãng nghành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 5, Quai de Belgique — SAIGON

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong Cõi-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá :
Đồ khi dụng trồng tỉa, cây ruộng, cây xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lành nghề.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc vàng bạc.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mảnh mảnh đúc, dây câbles, dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mảnh mảnh, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cẹy khóa không được, hiệu « Le Gaulois » tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Đóc-mã

Khoa-chang, Khoa-đo

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Đóc-mã, Rương Valí và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thư cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 16 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cắt tóc, quí ông muốn kết đính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỏi khăn..... 1.80

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lắm. lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỏ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

Ai muốn mua sỷ *(en gros)* các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh băng, minh quế, xiên bông đơn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiên thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiều mình gò. v. v. màu mảng, bông phần lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise « BỒNG THỊNH »*, 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy tiền (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng dành cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đã trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %*..

1 Seul Cachet

CALME GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN MY

185 RUE PAUL BERT SAIGON

ADRESSE TELEGR. : **HONG-BENG** SAIGON

Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie

Nos 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BOITE POSTAL N° 60

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cº Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huế-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huế-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội bổng-Pháp* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DAILY

HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Từ Bến cũ : 98200$

Đông-Pháp ẩn với cổ phần hữu hạng Công-ty

Daily

Bactive	Luang Prabang
Baizan	Vientiane
Bentre	
Badec Caolanh	
Tanan	
Travinh	
.....	
.....	

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bản Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Thổ-hóa Lào và Cao-man

Đủ các thứ hàng và đồ chà tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

BẢN LẺ Giây thép nói : 728.

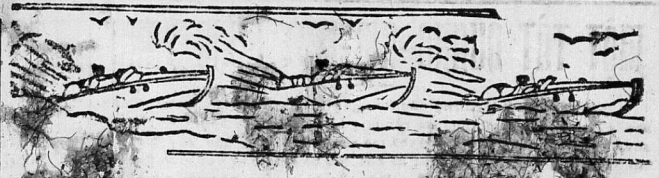

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Để chở chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

để tuần du điên địa Ở đường *Paul Blanchy số 127*

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp;

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp h'nh

Gần đề sang hình hiệu *Lumière* un *platino-Bromure* 1/2 mat, trơn lang như da bát, làm tề cho những thứ clichés (kiểu) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1930 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm đề sang nhành, đặng dán vào thuở thân.

Bán tại :

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

(Pilules Foster pour les Reins)

(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque

(Etiquette jaune.)

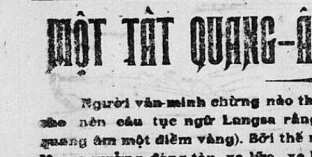

Prix : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó ông có súng, cho nên khó mà tiễu phau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải dùng súng *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon, thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

Thanh-phong

Của NGUYỄN-THANH-TUỒI

CHỦ NHƠN

Ở đường Boulevard Charner nº 103

Tiệm nghanh

tường Thả đức 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Kính cáo cùng đồng-ban trong lục-châu đặng rõ.

Tại tiệm tôi, môn bài số 103 đường Boulevard Charner Saigon, có bán cà phê sữa, nước đá, đồ ăn điểm tâm mỗi bữa (con-om nations sur place) cùng là bán nguyên ve và nguyên thùng, bánh ngọt (Biscuits) đồ hộp (conserves) thuốc hút cigares, (cigarettes tabac,) dầu thơm, savon thơm thuốc tây đủ thứ (Pharmacie) nón, giày, nhiều ăn ve có may quần áo tây theo kiểu kim thời.

Vậy xin đồng-ban ở Lục-châu có muốn mua món chi, hoặc mượn mua chỗ khác hay là có điệp đời gót đến tiệm tôi, thì tôi sẽ tính giá nới hơn, hay là bằng cho khách-trú.

Vậy xin đồng-ban chiếu cố

Adresse: NGUYỄN THÀNH-TUỒI

Commerçant

103 Boulevard Charner 103 Saigon.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1220 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hãy còn sức lực mạnh mẽ, như người 40 tuổi, đi đứng chơi hơi, ăn nói sỏi sáng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi hễ khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu thường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc lắm, liền về khỏe sai trẻ đi mua cho đặng thử rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng đa tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (en vente)

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva là *thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và điều lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái bình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Trường (Bon-Prime) từng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng liền, là một cây dù văn văn. Như ai dùng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ các-mẹng giấy mình đứng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đứng có lấp liếc.

Có bán trong các tiệm hàng đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy từng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn hàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đã nhà, nền đất, ráp máy, cùng chạy đến khi vãn vân, mới tiếc một đồng nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Des Maritime et Commerciale du Pacifique

Etd Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS.

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thử (bản đồ) cũng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ hãng có rằng đã có chiếu cho nhiều chỗ rành rồi.

San nầy hãng chúng tôi chư chư quí vị đến nhà máy của chúng tôi hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả đàm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại Hãng có sang *Tờn-khởi* (chaloupe à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đặt mối mang, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người chinois họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 32 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua đèn khí, hoặc đèn dầu hiệu Rasoir để đốt cho sáng; thì được buôn bán mới thạnh vượng.

Có các thứ đèn đẹp [illegible]

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, để có mùi thơm mà lại bổ ngon khí. Chẳng hề thuốc ai mà chê nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổ

Hãng, Etablissements Du[illegible] d'Indochine Saigon.

MỘT TẤC QUANG-ÂM MỘT-ĐIỂM VÀNG

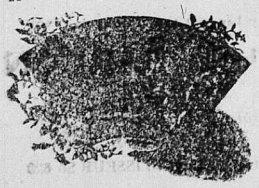

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy. Cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tấc quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh ngày nay giờ đều lấy ra xưởng đông tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì dùng hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài số 36 một là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu ALCYON và HERCULE. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu HERCULE thì từ 60$, sắp lớn, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

Certifié le tirage à : Saigon - Imp de l'Union

Trois mille exemplaires

Saigon 31 Janvier 1931

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

1921

2

FÉVRIER

SỐ THỨ 871 NGÀY THỨ TƯ 2 FÉVRIER 1921—NGÀY 25 THANG MƯỜI HAI ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant—NGUYỄN-V CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat 153 155 (1er Étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Con nhà Nghĩa sĩ trận vong.
2. — Mẫu-quốc điện tín.
3. — Quan Tổng-thống vãng Tây-ninh.
4. — Lời rao.
5. — Giấy bạc giả.
6. — Năm hết tết đến.
7. — Hãng tàu Nam vian.
8. — Ăn trộm quá dữ.
9. — Văn-uyển.
10. — Xin sở xe lửa giúp cho hành khách.
11. — Đám ăn cướp tại Quảntre
12. — Nhàn đàm.
13. — Thi Commis tại dinh quan Đốc lý.
14. — Ăn cắp sát nhơn tại Tràon.
15. — Hướng truyền
16. — Thông báo
17. — Oan kia theo mãi.

CON NHÀ NGHĨA-SĨ TRẬN VONG

Nên cho trẻ mồ-côi vào nhà mồ-côi

Nhắc đi nhắc lại, luận tới bàn lui một cái vấn-đề cũ nầy hoài, chắc sao trong độc giả cũng buồn mà trông thấy ; chẳng những mắt biếng xem coi mà thôi, mà tai cũng nhàm nghe đọc. Dường ấy chẳng là vô ích lắm ru ? Không, tôi chẳng tưởng cho là vô ích, vì tôi rõ biết độc-giả chẳng hề biếng xem hay là nhàm nghe đều phải, dầu luận đi luận lại mấy lần ; lại thêm, những chiến binh và tượng binh Annam sang Tây giúp Pháp trong cơn khói lửa, an rồi về đây và những nhà nghĩa-sĩ trận vong tưởng chẳng ai mà không để ý đợi coi Chánh-phủ xét tấc công dày, thưởng ban, bảo bọc cách nào cho biết. Thật quả, dân-ý phần nhiều châm nom vào đó, Bởi vậy, từ khi chiến-binh và tượng-binh về, nghe Chánh-phủ nghị định — lúc ấy ông QUESNEL chưa quyền Thống đốc, còn đương chức Thanh-tra lãnh thi hành lời nghị ấy — rằng Chánh-phủ sẽ đặt để cho chiến-binh và tượng-binh về xứ, tùy sức lực, tùy nghề nghiệp, mỗi mỗi có chỗ làm ăn tử-tế, thì lớp trước lớp sau ào tới. Thật ông Quesnel khi ấy cũng hết lòng lo lắng cho, kẻ chức nầy, người chức kia, lớp vào xưởng kia, lớp vào hãng nọ, kể ra đà biết bao nhiêu, nhưng mà thế không kham, nên người được việc thì vui mầng, kẻ không xong thì thán oán ; quên xét cho rằng xứ Nam-kỳ nầy kỹ-nghệ chưa có bao nhiêu, còn việc Nhà-nước thì ti nào sở nào cũng đều đầy đủ, không lý — vì công của chiến-binh và tượng-binh mà quên công người nhiều năm giúp việc — vô cớ mà bớt bỏ người ra, đặng đem chiến-binh và tượng-binh vào thế ; lại cũng quên xét cho rằng tuy giúp Pháp cũng thì giúp Pháp, mà người lập nên công, kẻ làm nên tội, công kia đành thưởng tội lỗi nọ cũng thưởng sao ? Nếu người mà xét tới hai lẽ nầy, thì chẳng nên tưởng Chánh-phủ không nhớ lời, chớ ngỡ Chánh-phủ phụ công ơn người mà thán oán, mà kêu rêu : hết xôi rồi việc.

Thật Chánh phủ lo lắng cho người có công với nước rất nhiều ; chẳng những lo-lắng cho người còn sống trở về đây mà thôi, lo cho tới những người vị quốc xong xu, rủi phận gởi xương nơi đất Pháp. Nếu trong độc-giả đã quên, tôi xin nhắc lại cho nhớ cái hội Đông-Pháp Kỷ Niệm bên Pháp-quốc lập nên Nghĩa-sĩ-từ và Nghĩa-trũng, tại Nogent, để một là gìn-giữ cho khỏi lạt-mả xiêu-mồ, hai là thường năm qui tế. Ấy là bên Pháp, còn như bên nầy tỉnh nào là tỉnh không có lập mộ-bi để mà nêu danh và vọng hồn những người liều mình vì nghĩa ? Dường ấy há gọi rằng Chánh-phủ vong ân cho chăng ? — Không..., Nhà-nước chẳng bao giờ phụ người da ngựa bọc xương ; mà bực thượng-lưu thức-giả cũng chẳng hề quên người nghiên vai gánh vát.

Chỗ nào Nhà-nước mảng lo việc nước mà để sót để quên, bậc thượng-lưu có người bẩm xin nhắc nhở, Nhờ vậy, Chánh-phủ — ấy là ông Quesnel đang ngồi quyền Thống-đốc — mới vừa lo xong cho phận người vị quốc vong xu, lo đến phận con mất cha khóc con đói lạnh. Kìa ai còn nhớ tờ châu tri của ngài đã chạy cùng các tỉnh dạy quan sở-tại làm sổ biên tên họ của trẻ mồ-côi vì Âu-chiến đó chăng ? Hỏi cho biết coi đứa nào có bà-con cô-bác có thể nuôi dưỡng lớn khôn đặng thì thôi, còn đứa nào bà-con cô-bác nghèo, không thể nuôi-dưỡng tử-tế hoặc [illegible] ra thân cơ-hàn, thì Nhà-nước lo cấp dưỡng. Cách cấp-dưỡng thế nào ? Trộm nghe ngài định, tỉnh nào xuất công-nho tỉnh nấy, cấp cho mỗi đứa mỗi tháng, lớn thì năm đồng, nhỏ thì ba đồng, phát cho người trong thân-tộc nó lãnh lấy mà nuôi cho khôn lớn. Chẳng những vậy thôi, còn có hội Bảo trợ Mồ côi chen vai gánh chịu một phần, lại cũng trộm nghe bàn Ủy-viên lập ra ngày trước để lo tiếp đãi chiến binh giải giáp hồi hương, còn dư gần bảy ngàn đồng, cũng giành chịu một phần cấp dưỡng. Dường ấy nhắm cũng vừa ; người chẳng may hồn dựa chốn cửu-tuyền, trông thấy Nhà nước vì công mình mà thi-ân bố-đức cho con mình, há chẳng an lòng mà ngậm cười chăng ru ? Chẳng những người dõi bước diêm đài vui dạ ngậm cười mà thôi, mà người còn ngồi trong cõi trần nầy, ai gọi mình là đồng chủng [illegible] trẻ mồ-côi ấy, há chẳng hở môi [illegible] tiếng thâm cảm thạnh tình cho [illegible].

Thật là đại-ân đại-đức, thật là hữu thỉ hữu chung, nhưng mà biết có đặng tuyền như sở nguyện vậy chăng ? Ai biết trẻ mồ-côi có đặng nuôi-dưỡng tử-tế cho ăn học, tới lớn khôn chăng ? Ai biết bà-con nó sẽ đãi nó như tôi mọi, đã có kẻ để sai khiến lại còn có tiền phụ-cấp cho chăng ? Ấy là chỗ đáng nghi, đáng lo ; ấy là câu hỏi rất khó cho ai giải quyết. Nếu ngại ngùng như vậy thì phải toan sao, liệu sao cho trẻ ? Tôi tưởng Chánh-phủ muốn đắc kỳ sở nguyện, chẳng kế nào hay bằng, khi có sổ Tham-biện các tỉnh gởi đến rồi, cọng số trẻ mồ côi là bao nhiêu, số tiền cấp-dưỡng mỗi tháng và mỗi năm là bao nhiêu giao hết cho Nhà-mồ-côi lãnh coi săn-sóc, dưỡng-nuôi, dạy-dỗ. Như vậy mới có chỗ trông trẻ đặng ấm-no, trẻ đặng học-hành, lớn khôn nên phận. Chớ như phú thác cho bà-con cô-bác nó nuôi, bất quá đặng no-lòng ấm-cật đó là may, có đâu tới học-hành mà mong nên phận.

Còn như phận làm cô-bác của trẻ côi cha, cũng chẳng nên cam lam lấy làm gì mà làm hư phận trẻ ; may gặp dịp Nhà-nước rộng ơn, cũng nên giao cho trẻ vào trường Mồ-côi, sau nhờ thân của nó.

L. H. M.

Mẫu-quốc điện tín

Quan thượng thơ A. Sarraut có dây thép qua quan quyền Tổng-thống như vầy :

Tôi có được tin của ngài gởi chúc mừng tôi rất cám ơn, nghe nói dân Đông-pháp tôi đà thâm cảm, là vì tôi còn nhớ nhiều cái kỷ niệm của dân Đông-pháp.

Nhứt là các quan hết thảy văn võ, nghiệp chủ Langsa tánh tình rất khoan hòa đẹp đẽ. Và Annam cũng vậy siêng năng cần mẫn mà lại ngay thẳng hẳn hòi. Ngài làm ơn nói lại giùm tôi cứ việc hết lòng vì chúng nó luôn luôn.

Quan Tổng-thống vãng Tây-ninh

Bữa thứ hai, quan quyền Tổng-thống Đông-Pháp có vãng tỉnh Tây-ninh vào xem lò rượu Rhum trong tỉnh ấy.

Ngài có rảo xem khắp cả khoảnh đất vỡ trồng mía và những lò kho lầm đang cất. Ngài lấy làm đẹp mắt mà để lời khen ngợi viên-chức trong bàn hội có mặt tại đó về công cán tác thành, vì công thành ấy sẽ tiện mở mối tương-lai hẳn thật.

Quan Tổng-thống về Hanoi

Quan Tổng-thống trước đã định nơi đàng bộ ra Hànội, nhưng bởi lúc nầy là lúc Tết, quan dân gì cũng đều mắc lo việc nhà, ngài không muốn làm cho quan dân ở cận đàng Trung-kỳ phải thất công vì ngài, nên ngài định lại.

Quan Tổng-thống Le Gallen cùng ông Delsalle, Phó đầu-phòng phủ Toàn-quyền với ông Destenay thơ-ký tư, nơi đàng biển mà ra Hànội nên sẽ xuống tàu *Orénoque* từ Sàigòn bữa 6 Février.

Chuẩn cho nhà Mồ-côi mười ngàn

Vì bữa viếng xem nhà Mồ-côi của hội Bảo-trợ anh-hài Cholon, quan Tổng-thống đã có truyền cho bên ti Ngân-khố chuẩn mười ngàn đồng bạc cho quí hội, trong năm nay 1921.

Mười ngàn ấy, lấy năm để sửa sang bồi-bổ nhà mồ-côi và tặng thưởng cho chức việc, còn năm thì dùng để tiếp lo công việc nhà bảo dưỡng con nít mới sanh là nhà cách vài năm nay đã giao qua cho nhà mồ-côi, có ông Albert-Sarraut giúp sức.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Giấy bạc giả

Thiết tưởng trong Nam-kỳ ta phần nhiều ai cũng đã rõ thứ giấy bạc giả đó rồi, chẳng cần chi nói nữa, nhưng hỏi đến duyên cớ bởi đâu ra, thật mơ mơ màng màng, khó mà quyết [illegible] đó, bổn-báo đã nói nhiều [illegible] nay lại còn nữa, còn đó chẳng biết bao giờ hết, nếu các chức việc bên ti Mật-thám chẳng gia tâm tận lực. Như mới rồi đây, tại Chợlớn nơi đàng hẻm đường Cây-mai, số nhà 109, có bắt được xầm Trần-Anh, thuộc bang Phúc-kiến tuổi chừng 35, trữ giấy bạc giả 0$50

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

trong nhà. Tìm đến nhà, xét bắt được 58 cái giấy thứ đó nữa, hỏi tra duyên cớ ở đâu mà có, nó chẳng chịu khai ra, bắt nộp cho Tòa xử phạt.

Ấy đó, công chuyện rành rành như vậy mà khó hỏi ra thay, huống chi giấy bạc qua khỏi tay, thì chừng đó chàng đổ bóng, bóng đổ chàng, sau rốt cứ việc bắt người đương cầm giấy bạc giả chúng trao cho mà đi thông dụng. Điều đó thật là tội nghiệp thay. Người bị chúng trao giấy giả đó cho là ai? Phần nhiều là người Annam còn quê mùa, chẳng biết đọc, chẳng biết chữ, không phân biệt nên lầm.

Vả, từ khi có giấy bạc hạng mới nầy đây, có nghe ai là một người Annam, làm giấy hay là đúc bạc giả chăng? — Không! không có một người, chỉ thấy tinh những khách-trú mà thôi. Nếu chẳng chánh người làm đó đi lưu-dụng, thì cũng vợ con thân thích nó, trách nào mà không dám kêu rằng nếu bắt Annam thì oan cho người Annam lắm.

Mỗi khi bắt, toàn gặp người Annam ta, — người rẫy bái quê mùa, — thì thật oan ức cho người lắm. Nên chi, mỗi lần gặp như vậy, dám xin Chánh-phủ hãy lấy tình thương xót mà minh đoán, châm chước một cách công-bình cho người Annam, là dân của một nước hết lòng tùng phục, biết kính đội ơn Nhà nước đó vậy.

Bọn khách-trú gian-manh đã đành, lại xuôi cho người dân rất chìu lụy phải phạm đường tội lỗi, há chẳng giận lắm ru! Bà con nó xúm nhau làm cách gian nầy mưu thế nọ, đem ra lợi dụng, trao gánh nặng cho « chết sống mặc bây, » để cho kẻ ăn mắm, người khát nước, há chẳng căm tình lắm ru!

Vậy dám xin Chánh-phủ xét cho!

Công - dân.

Năm hết tết đến

Thiều-quang đến trêu người bở-ngở,
Thuở tam-dương là cở lập xuân.
. . . .
Vườn hồng thấm thoát thoi vàng,
Đào đào mậnmận rỏ ràng tranh xuân.
Trương-vĩnh-Ký. (*Thông loại khóan trình*).

Sen tàn cúc nở, quyên gọi yến đi; mận trắng đào hồng, oanh ca nhạn lánh; nhớ hôm nào tiếng pháo nhành nêu, ngày nay lại liền hồng đôi đỏ, sực nhớ tết đà gần đến chốn, ba trăm sáu mươi lăm ngày đã giáp một vòng.

Tết năm mới! tết năm mới! gần xa nô nức, từ thành thị cho đến chốn hương-thôn, già lo về tết, trẻ vui về tết, một chữ « Tết » muôn vàn người nói, mà lúc nầy chẳng có một ngày nào là không thấy người lo về tết, nghe người luận về tết, vì tết đã đến nơi. Trước kia tết đã có được nhiều lần rồi, sau nầy sẽ còn độ mấy lược nữa, mà mỗi khi con trăng tháng chạp nầy vừa giáp vành, người người dóng-dả chữ tết khắp chốn khắp nơi? Thế thì, tự độ đó cho đến bữa giao-thừa, khoản ngày giờ ấy dường như một quảng đời sợ sợ mừng mừng, vui vui thầm thầm cho người mình vậy. Bởi cái cảm-giác đó mà cho là « năm cùn tháng tận » e không đủ ngày giờ ngỏ lo cho kiệp cũng như người.

Ôi! cái tết nầy dễ-thường là một cái kết-quả của một năm, lại là cái hậu-thưởng cho kẻ quanh năm cấy sâu cuốc bẫm, giải gió dầm mưa, lo tảo tần cho đầy đủ cùng người thế, và một cái gia-phạt cho người trọn năm, thả trôi ngày tháng, quanh-quẩn vui say, chẳng lo chẳng sợ, việc làm lánh xa, mà ngày nay phải bương chải. Năm hết tết đến, ai là kẻ có tư lự, biết cảm-giác, thật cũng buồn thay! Kìa ai hai buổi cặp sách vào trường, chuyên cần học tập, đã hết một năm rồi, năm ấy có công-hiệu ra sao, mà ngày nay đã gần thêm một tuổi; ai là người nghề-nghiệp, quanh năm rồi nghề-nghiệp ra sao, cần kiệm được bao nhiêu, lỗ lời mấy mươi chục, thế mà đã gần đến buổi hết tháng hết năm? Ai ai cũng biết vậy; ngày tháng đã qua, khó bề cầm lại, cuộc làm đã mản, khôn nỗi dòi theo.

Năm hầu qua kia, tết hầu đến kia, tuổi hầu chất thêm kia, há chẳng lo cho! hổ dễ chẳng sợ thay cho! Lo là lo ngày hết tết đến, sợ là sợ năm cùn tháng tận; đã biết lo như vậy, đã biết sợ như vậy, có lẽ cái cảnh-tượng gần hết năm hết tháng nầy sẽ dùng được một bài học rất hay, một lời khuyên rất tốt cho người ấy vậy.

Nhưng có kẻ trách lần sao khéo mau đến ngày cuối năm, làm ăn chẳng được nhiều, của tiền chưa có đủ; người lại phàn-nàn phận nghèo, cận ngày cận tháng, khó để bương chải nữa!... Nói tóm lại, trong bao nhiêu người, trong mấy nhiều hạng, phàn-nàn về năm hết tết đến, chẳng qua vị tiền mà phàn nàn hết cả. Kẻ không tiền cũng phải chạy sấp chạy ngửa sao cho có tiền mà tiêu dụng trong mấy ngày tết; người đã có sẵn tiền lại lo sao cho có tiền thêm đặng rộng xoay trong mấy bữa xuân. Thiết tưởng cái điều đó cũng là lạ thật, mà lạ chẳng qua là mình bày ra đó, mình có lòng đua chen nhau đó mà thôi.

Những điều mình không nên lo quá mà mình buộc lấy mình phải lo, thế cũng là một cái ảnh-hưởng từ đâu cho đến bây giờ; đã đến bây giờ mà chẳng biết đến ngày nào là hết. Kìa phận-sự ta ra sao, kỷ-nghệ ta thế nào, địa-vị kinh-tế đến đâu, phần ấy là phần nên lo hơn hết vậy. Há tất phải chăm-chỉ lo cho có tiền trong mấy bữa; đó là cái mảnh lực của thần tiền buộc mình như vậy đó chăng? Bởi vậy, ta không [illegible] lo cái chạy về nông-nổi, [illegible] xem qua một ít về nông nổi ấy vậy.

Ba trăm sáu mươi lăm ngày, ngày nào là chẳng ngày trời tháng phật, thì [illegible] cũng cho như một ngày thường [illegible] phải! Về trước hãy còn noi theo [illegible] ngàn xưa, trong ba ngày tết, cùng nhau bày cuộc chén rượu chung chè, đoàn ba lũ bảy, mừng nhau, chúc xuân nhau..... lạy phật cầu tiên, cho rằng: « Lạy phật quanh năm chẳng bằng ba ngày tết ». Các điều nầy bây giờ đã cũ rồi, mà những tục lệ nhọc lòng, những điều lãng phí ngày nay cũng giảm bớt. Những điều giảm bớt được, ta cũng nên giảm bớt lần lần. Không sẵn có, — mà dầu có được, cũng chẳng bổ ích gì, — cần chi phải lo ngược lo xuôi cho có; người đã sẵn có, lo chi thêm cho có nhiều, đặng chăm vào con đường lãng-phí!! Nầy cỗ, nầy bàn, nầy phong pháo nêu tre, nào thượt-dượt nhành đào, từ ngày mồng một cho đến ngày mồng bảy, lại lại đi đi, đều là lối ngày xưa năm cũ, bây giờ có lẽ chẳng còn hiệp thì nữa, nên chi gánh vàng đi đổ sông Ngô tránh được một ít cũng mừng thay! Năm nay có lẽ nghĩ sẽ giảm bớt đi nữa, mà chắc chẳng còn thể nào mà ưa nữa được; nên chi tránh một điều lãng-phí tức nhiên là được một việc hay.

Hết năm cũ cũng là năm cũ, đầu năm qua rồi cũng là năm cũ, tuyệt đối thời thay, sương sa gió thổi con người một ngày một cũ, hổ dễ năm nầy qua năm kia, qua lại lại qua, qua qua lại lại, đã mấy trăm lần, đã mấy ngàn lần rồi ra cũng mới hoài ư? Mỗi cái cuối năm cho là năm cùng tháng tận, bước qua năm khác cho là ngày rộng tháng dài, thiết tưởng vậy cũng là quá đáng. Trong hạng 365 ngày của một năm, ngày nào là chẳng có ích, ngày nào là chẳng rộng chẳng dài; dài hay rộng, ít hay nhiều tùy theo người dùng thì giờ người ấy vậy. Buổi là buổi cạnh tranh, thì giờ là quí báu, lẽ nào chẳng như ai tìm tòi học tập, bay nhảy như người, kề vai thử nhích gánh giang-san.

Huống chi bọn ta hãy còn niên thiếu, chơn cứng tay mềm, mỗi một phút, mỗi một ngày của ta có giá-trị biết bao! có can-hệ biết bao! Con tạo đã phú-sinh ta có cái óc nầy, cái thân nầy, đứng vào trong cái kỳ-thời nầy, thế thì cái nghĩa-vụ ta, phận sự ta lớn lao biết mấy, mà cái giá-trị của thì giờ lại còn quí báu hơn con người nữa đó. Mỗi cái xuân sang, hồi tưởng con đường kỷ-vãng, khá bâng-khuâng cho cảnh tượng tương lai; lại là một lần chúa đông cướp lấy hết ba trăm sáu mươi lăm ngày của ta, thế ba trăm sáu mươi lăm ngày khác vào, thâu đường bớt lối dường ngăn đón lần lần con đường sanh-hoạt ta đi. Thế thì ngày giờ ít, nghĩa-vụ nhiều, tác Bành-tổ còn e chưa đủ, giá-trị của ngày giờ đó quí lắm cũng là phải. Điều đó hẳn thật vậy; mà riêng đối cùng bọn thiếu-niên ta ngày nay, thiết tưởng điều đó chẳng là quá đáng, bởi vì nghĩa-vụ ta, phận-sự ta chẳng phải đặc-biệt gì ta đối với ta mà thôi, lại còn đối cùng mọi người của ta thương và mọi người thương ta nữa vậy. Cái hạng thiếu niên tân-phát hãy là cái mầm hi-vọng cho nước nhà, nên ngày giờ của ta thật là quí báu; quí báu vì nó nào có chậm chơn ngừng bước mà đợi ta đây!

Văn-minh ta sẵn có thầy,
Mong đường học-văn một ngày một tăng,
Ấy ai trong họ Hồng-Bàng,
Lo sao cho kịp cho [illegible] Mỹ-Âu.
Mấy lời luông những sở cầu.

T. Minh-Dõng.

LỜI RAO

BIÊNHÒA. — Cho ai nầy đặng hay con đường Xuân-Lộc Giaray, đương có làm chưa rồi không cho đi. Như ai cải quá, có rủi ro thiệt hại, thì chịu lấy, sở lục lộ đã cho hay là vì có nhiều chỗ hiểm trở lắm.

BẾNTRE. — Cái cầu kêu là Cầu-mông chỗ cây thẻ 96 + 800, đường địa hạt số 30 Mỏcày đi Thạnh-phú đã sửa lại rồi kể từ 30 Janvier 1921.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn........ Trường nào thầy dạy siêng cần hơn........ Trường nào bó buộc học-trò hơn........ Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn..... Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là..........	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với tớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là......... Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn.... Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ, hơn...	NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỞU của lương y RIP chế (Vin Tonique et Binutritif du Dr RIP) mà đãi thì rất nên bổ ích, vì trong ba ngày xuân [illegible] ai cũng đều [illegible] mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Tánh rượu VỆ SANH RIP, muồi mà thơm tho, dịu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cứ Lão Thành Đông*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ sanh [illegible] các thứ rượu khác giá [illegible] đồng bạc.

[illegible] tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệsanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Hãng-tàu Nam-Vian

Hãng nầy có hai chiếc tàu mới đem qua, đề dùng chạy Lục-tỉnh và Nam-vian, và thế chỗ chiếc Attalo đã cũ mà lại muốn hư. Nên Hãng muốn sa thải nó ra, nên có xin quan Thống-đốc cho phái-viên xem xét hai chiếc tàu mới. Quan Thống-đốc đã nhứt định, ông J. Rueff và ông L. Blanchet làm phái-viên xem xét, còn phải coi chỗ chạy thử thì chưa định sai ông nào? Tàu nầy phải chạy chín chữ.

Ăn trộm quá dữ

Trong có mười ngày, trước hết ăn trộm đồ tang, tại phòng Lục sự Tòa trên, rồi ăn trộm nhà thơ Opinion, nay ăn trộm đồ của ông Tòa hình nữa (M. Gaye).

Thừa lúc ông đi hứng gió Dalat, đề nhà cho boy giữ, đêm vào phá tủ đề tiền mà lấy, cũng lạ.

Ông về rồi sẽ rõ sự mất là bao nhiêu và ý gì mà ăn trộm biết rõ tủ ấy đề tiền nên vào ngay mà phá tủ, còn các tủ khác, không có chạm đến.

Trong nhà cũng còn nhiều vật có tiền lắm mà cũng không thèm. Ông Gaye nhà ở 12 đường Larclauze.

Văn Uyển

(Variété littéraire)

Bài tự-tình

của ông Cao-bá-Nhã

(Năm thứ 7 Tự-Đức 1815)

Tỉnh giấc mộng ngâm câu ký-vãn,
Trải tám thu ngày tháng như thoa.
Chiếc thân tựa gởi quan-hà,
Nỗi niềm tâm-sự trăng già thấu chăng?
Thơ cao-ẩn tay dâng nên tập,
Bức linh-đài bút rập vào tranh.
Bâng-khuâng mình tiếc lấy mình,
Xa xa nói với xanh xanh giải lòng.
Ngồi đức-thủy khơi dòng kinh-sử,
Phả cao-dương treo chữ tân-thân.
Đời đời khoa bản xuất-thân.
Trăm năm lấy chữ thanh cần làm bia.
Đèn Mông-chính canh khuya một ngọn,
Màng Trọng-thư năm trọn nửa vầy.
Chim hồng mong chấp cánh mây,
Năm xe kinh sử một tay vẽ vời.
Lửa Thái-ất đêm soi Lưu-hướng,
Cầu Thăng-tiên ngày tưởng Trường-khanh.
Gót chơn coi nhẹ vân-trình,
Văn-chương giốc túi, công-danh giục cờ.
Nền thế-nghiệp đã nhờ gia-âm,
Miền hoạn-đồ lại lắm thiên-ân.
Trước sau trải mấy mươi lần,
Môn-phong văn giữ trung-cần dám sai.
Ngẫm tiên-phụ nửa đời khổ tiết,
Để mai sau một ít vi-danh.
Hoạn-giai nhỏ mọn đã đành,
Trong vòng Thú, Lịnh phẩm bình còn khen.
Dấu trung-ẩn in miền mây trắng,
Chữ ngục-dân bóng dựng non vàng.
Bức tranh treo chữ thuần-lương,
Ngư-dương hát lóa, Hà-dương vịnh đào.
Giá cầm-hạt so vào Triệu-biện,
Thơ phụng-hoàng đưa đến Mao-khanh.
Móc mưa ơn đội thánh-minh,
Thánh-minh hai chữ góp dành với đời.
Vườn Lý-bạch chưa vui đào mận,
Nhà Tử-vân nổi trận phong-ba.
Thương ôi bảo sự đa-ma,
Tấm lòng băng tuyết hút hòa trần ai.
Mảnh bạch-ngọc thiêu người khách-lữ,
Lưỡi đoản-đao cắt chữ phù-sinh.
Nhơn-gian ai kẻ thương tình,
Trăm năm công-luận phẩm-bình về sau.
Nối gia-thất mặc dầu tạo-hóa,
Đoàn nhi-tôn gởi cả nhơn gian.
Ơn sâu dám quản thân-tàng,
Còn mong gò cáo hồn oan lại về.
Bình cầu phá còn bề cốt-cách,
Gương dầu tàn vẫn sạch trần-ai.
Thương thay một khóm hàng mai,
Hai nhành ấm lạnh ra hai tấm lòng.
Giấc vinh nhục sinh không một thoảng,
Bia thị-phi để tạc còn giải.
Thế-gian kẻ khóc người cười,
Muôn đời để sạch, muôn đời để dơ.
Cuộc phù-thế thờ-ơ mạng-bạc,
Chôn dạ-đài chích mác tâm son.
Quyết mình há tưởng đến con,
Tưởng không phúc-thiện gầm còn về sau.
Phó ngạnh-tích mặc dầu sinh tử,
Chắc lý-đình dạy chữ hiếu-trung.
Cho nên lòng cũng đành lòng,
Trong khi biển-cô còn trong cương-thường.

(Còn nữa)

Xin sở xe-lửa giúp cho hành-khách

Xe-lửa Saigon-Phanthiết, cách sắp-đặt cho hành khách rất tiện, đói khát có buffet, đại tiện có W.C., nên hành khách đi xe ấy thảy đâm đẹp lòng hết thảy. Còn xe Saigon-Mytho, cũng đồng sở, cớ sao lại không có buffet, mà cũng không có W.C. cho hành khách?

Vẫn biết đàng Saigon-Phanthiết xa, đàng Saigon-Mytho gần, nhưng mà sự ấy chẳng phải ngăn nổi sự khao khát cùng là sự đại tiểu xảy tới cho hành-khách. Đàng Saigon-Mytho bảy mươi-ba dậm ngắn, chạy vài giờ mới đến. Hành-khách gặp chuyến xe buổi sáng hoặc buổi chiều, mát trời chẳng nói chi, [illegible] nhằm chuyến trưa, nóng-nực quá [illegible] khỏi khát nước; mà khát [illegible] trên xe không có buffet biết làm sao, còn rủi gặp lúc đại tiểu xảy đến thì tới một bên cũng phải chầu mấy [illegible] răn mà chịu.

Bằng chịu chẳng nổi thì tính sao [illegible] mặc tình, chớ bề xuống xe, thì xe [illegible] đợi. Dường ấy mới nghĩ sao? Có phải là bất tiện lắm ru?

Ước trông hãng xe-lửa Saigon-Mytho vì hành-khách, giúp cho trên xe một cái buffet để giúp cơn đói khát thình-lình và một cái W.C. dùng để giúp lúc người cần kíp. Đặng vậy, hành-khách rất cảm ơn chủ hãng và vui lòng mà đi xe lửa hơn đi tàu. Bấy lâu người Lục-châu cần đi Saigon, thường ngồi tàu đi luôn, chẳng đi xe-lửa là tại vậy.

Một người hành khách

Đám ăn cướp Quán-tre

Về vụ ăn cướp tại Quán-tre, bắn thác [illegible] Nhựt, vụ mà Bổn-báo đã thông [illegible] kịp thì, nay nghe tin bắt đặng trong [illegible] Bình thạnh-hạ (Gia-định), bữa 27 Janvier, và đầu đảng và lu-la, chín bợm dẫn tới quan giam cầm tại ngục.

Bắt đặng bọn nầy rồi, chắc lương dân ở chốn thôn-quê về tỉnh ấy đặng ở an, chẳng còn sợ-sợ rưng-rưng đêm nằm không an giấc. Ấy cũng nhờ tài-trí của thầy Phó-tổng HỒ-NGỌC-CHỈNH, vì nước vì dân, không nệ hiểm-nguy lao khổ, hiệp lực cùng ĐỘI-SÂM và chức-việc làng, ngày đêm truy cản.

Bổn-báo cả khen thầy Phó-tổng Chỉnh, Đội-Sâm và chức-việc làng, lại cũng ước trông Chánh-phủ thưởng người có công, đặng để gương cho Tổng-làng noi chí trừ tàn khử bạo.

NHÀN ĐÀM

(Contes amusants)

Dế với Kiến đối đáp

Dế ngày nọ thình lình gặp kiến, liền dừng chơn trò chuyện cuộc đời; kiến rằng: Anh rất thảnh thơi, ngày qua tháng lại chẳng rời ca xang. — Dế nghe liền cất tiếng than: Cuộc đời dâu biển có mạng sự chi. Anh sao lòng chẳng xét suy, ếch trong miệng giếng thấy gì là đâu. Nếu anh mà có lo râu, khác chi anh châu đưa đầu chống xe; nhờ ơn trời đất chở che, ai an phận nấy bạn bè cho vui. Hang sâu là chỗ ta vùi, sánh trong thế giái khác đui đâu là; chi bằng để mặt trời già, sáng thì cũng chịu, tối mà cũng ưng. — Kiến nghe lòng dửng dửng dưng mặt trời mặt đất anh mừng phận anh. Anh sao không xét dữ lành, đất bằng dậy sóng tan tành rồi sao? Ở đời phải có chí cao, ăn mai lo một lẻ nào cho xong. Thử xem con nước lớn ròng, hỏi ai mà có một lòng ở đâu; anh coi từ cẩn đến đầu, khoản đến khoản đó cơ cầu lạ không. Chiếu tây rồi sớm lại đông, [illegible] còn phải lòng đong thay là. — Dế nghe kiến nói gần xa, hỏi anh: Có biết trời già mấy mươi? Khuyên anh cái miệng từ từ, dầu ai có nói miếng ừ cho qua. Anh đừng học thói nước sa, mà đam cái vực đổi ra cái cồn. Trong trần [illegible] phần ngôn, nước mi hỏi nước [illegible] hoài. Nhiều người lòng một dạ hai, phận anh đã đủ còn nài sự chi. — Kiến nghe dế nói vân vi, gẫm trong tình ý tức thì nói ra: Tưởng anh là bực cao xa, hay đâu một lũ cũng là như ve. Miếng cho đặng một lúc hè, đến thu thì lại cá bè nổi trôi; tưởng anh dạ cũng như tôi, nào dè là giống làm mồi cá, chim; đến khi đá nổi vông chìm, thời anh mới biết nổi niềm tôi phận. »

Linh-chi

Lời rao cần kíp

Cho mấy ông thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá [illegible]
của « *PHOTO-STUDIO* »
Saigon 136-138 đường Catinat

Món đồ dùng để bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Brem[illegible] re industriel chánh hiệu dùng [illegible] chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THA[illegible]*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều [illegible] sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua xin phải gởi tiền theo chất [illegible] trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. — *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự

tại Paris đường Saint Lazarre 4.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnompenh.

TRUNG-HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-HÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — Londonl, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerqne, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon [illegible] sông Belgique số [illegible] 8 về đường [illegible] số 2.

Lãnh làm hết thảy công [illegible] ngân hàng. Có gởi [illegible] (chèques) [illegible] Hội tính trả cho 2 phân [illegible] bạc đồng.

Còn như [illegible] francs, hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sáng qua thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc hàng chở rồi đủ lẻ, [illegible] cũng giúp tiền cho (traites), [illegible] chịu dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon,

LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Thi Commis tại Dinh quan Đốc-Lý

SAIGON

1• — Nhằm ngày thứ hai, 14 Mars 1921, 7 giờ sớm mai, tại Dinh quan Đốc lý (Xã-tây) Saigon, sẽ mở hội thi đặng chọn hai vị Commis hạng tư bổn-quốc.

2• — Nhằm ngày thứ hai 21 Mars 1921, 7 giờ sớm mai, cũng tại chỗ đã nói trên sẽ mở hội tuyển một Agent technique về sở Lục lộ.

Lương của mỗi vị một năm 1 320 $.

Đơn vào xin thi, đến ngày 7 Mars 1921 mà thôi, tại Phòng-văn Đốc-lý Saigon (Secrétariat général).

Nói cho các sĩ-tử rõ, quan Đốc-lý, vì lời nghị ngày 26 Janvier 1921, đã châm chế bài-thi lại hết, như muốn rõ hơn, thì đến mà hỏi lại tại Phòng-văn.

Ăn cắp sát nhơn

TẠI TRA-ON

Một tên lính đi Tây, đâm một dao tai ngực, tên hương chức tắc hơi, sự tích như vầy :

Nguyên khi nhà nước mộ lính đi Tây thì có chuẩn cho vợ tên lính nầy ở nhà mỗi tháng ba đồng bạc ăn, mà bị hoặc đường xa, hoặc dốt cho nên khó mà lãnh số bạc ấy, cho nên cậy một hương chức kia lãnh giùm, ai dè chú hương ta, vô tâm, đã chẳng sợ phép nước mà cũng không kể nhơn tình, mỗi khi lãnh cất để....

Khi tên lính làm việc bổn phận rồi về, đến hỏi tên hương chức ấy số tiền của vợ nó mà chú xài hết, nay phải trả lại. Chú hương không chịu lo trả hoặc cố ý tham hay là vì cớ nào chưa biết, cứ hẹn cầm chừng hoài. Bữa kia vừa khi chú ăn cơm vừa rồi, muốn đi ngủ tên lính đến hỏi nữa, thì chú hương cũng trả lời đông đưa, chú lính giận quá lấy dao mà đâm vào ngực chú hương chết tốt. Thiệt là ăn cắp sát nhơn là như vậy.

HƯỚNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Thăng thưởng

Kể từ ngày 1er Janvier 1921 quan Khâm-sứ Trung kỳ đã ký tờ nghị định cho các viên chức tùng sự Bảo-hộ được thăng thưởng những phẩm trực như sau nầy :

NGẠCH Y-CHÁNH :

Infirmier major 1re classe: M. Ưng-Nghệ.

Infirmiers majors 3e classe : Ng.-Nghĩa, Trần-hữu-Chu, Phan-văn-Bình Lê-hữu-Thục, Phạn-Mưu, Trần-chế-Sang, Ng.-hữu-Bố

Infirmiers ordinaires 1re classe : Dương-tân-Phụng, Ng.-thức-Yên, Lê-trong-Kiêm, Nguyễn-thưa-Thuyết, Ng -duy-Phiên, Ngô-văn-Thai, Ng.-văn-Thêm, Lê-văn-Tôn.

Infirmiers ordinaires 2e classc : Đinh-văn-Huyền, Ng.-Phan, Thái-quang-Thông, Nguyễn-Tây, Đặng-

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum

Trị các bịnh hay phát ra trên mặt

Thuốc nầy thường táuh nó yém ái hay làm dứt những bịnh sanh nơi nóng nảy.

Nó làm cho mình phải ngon ngủ, hết ngứa tức thì. Dùng nó thì tránh được những bịnh đau da như Ezéma boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, plaies, brûlures. Trong mấy tiệm thuốc đều có bán.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc dường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils medicaux)

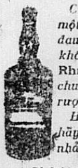

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong-lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, thì vị không đặng tiếu, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhản trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Ó Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo về sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$05 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn từ ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

N° 130) FEUILLETON DU 2 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba *(Tiếp theo)*

« Tình đờn-bà con gái, khi giao với một người đờn-ông con trai, dầu một giờ, một ngày, một tháng, một năm, hay là đôi ba năm hoặc đến già, cũng đều gọi là tình, song phải biết trong mấy đoạn tình ấy, đờn-bà con gái có khi vì tiền mà trải thân đưa rước, quản bao lá gió nhành chim, không màn chi là giống hôi tanh, mà cũng chẳng vàng thau kén chọn ; cũng có khi ham vui mà chịu lận, để ra thân nước chảy hoa trôi, quản chi chút phận bọt bèo, phù-trầm mặc, rủi-may cũng mặc. Cũng có kẻ, vì một tánh kiêu ngoa mà mắc, tặng mình riêng cái sắc tuyệt trần, mong mỏi tìm tài-tử xứng giai-nhân, chẳng dè kiếp phong-trần còn đợi. Cũng có người vì nhân vì ngỡi, liều tấm thân trọn với chữ tình, dầu gặp cơn mưa gió tan tành, đá vàng nát cũng đành một kiếp.

« Ấy là bốn thứ tình khác nhau đó. Như ba cái tình trước kia là tình chung một đêm dài, riêng hai ngày vẫn, thì chẳng nói chi ; chí như cái tình chung trọn đời, tóc tơ chẳng đổi sau đây, có mấy ai ? Thật cũng có người vì tánh tự nhiên trung hậu, ôm tiết trinh mà giữ dạ thờ chồng vậy chớ chẳng phải không, nhưng mà, những người ấy. . . . ., thảm thay. . . . . ! Như người vợ chẳng [illegible] của tôi xưa kia. . . . . . . ; người trinh tiết dường ấy, lại gặp chồng lòng dạ như tôi vầy, nghĩ âu quá ngặt !

Bởi vậy, khi tôi nói bức, làm cho thằng Mười-Hư chẳng nói đặng lời, bỏ trở xuống nhà bếp rồi, tôi bỏ qua, đã chẳng bản tính xa gần, mà cũng chẳng xét sâu nghĩ cạn.

Vậy mà chẳng biết sao một đêm kia, khi vào phòng, vợ chồng nhỏ to chuyện vãng với nhau tới khuya, Hai-Châu mê giấc rồi mà tôi chẳng an nhắm mắt [illegible] nằm trằn-trọc hoài. Nhớ chuyện nầy tới tới chuyện kia ; sau rốt là khi tôi nhớ tới chuyện ở-nhà tôi là chuyện thằng Mười-Hư nói với tôi, thì tôi đã mê mệt, đôi mắt nhướn chẳng lên, cũng như tắc bóng đèn chong để trên bàn kia [illegible] lụn dầu hao, ánh đã lu-lờ, cảnh [illegible] yểm-điểm, xem như chốn thấy [illegible] quàng để đó. Tay tôi còn gát để trên trán, nằm xét suy hai lẽ thiệt hư, ý như vậy mà tôi đã mòm, mười mê không một tỉnh. Thình lình có tiếng khua động bên đèn làm cho tôi giựt mình, phải gượng mở hí đôi mắt dòm coi, bỗng nhiên tôi thấy ở-nhà tôi là vợ trước của tôi, ở đâu mà tay dắc con bước đến. Thấy thì hay thấy, chớ tâm thần tôi nhẵng còn mê, nên tôi ngó mà không thốt lời, nhìn mà không hở tiếng. Chừng ở-nhà tôi dắc con tới đứng trước mặt tôi, tôi nhận quả là vợ con tôi rồi, tôi lại đau lòng mà rơi lụy, vì tôi thấy thằng con trai của tôi ôm tong ôm teo, man chải man lưới, còn vợ tôi thì còn da bọc xương, mày châu mặt ủ. Cái nỗi đau đớn của tôi chưa nguôi, bỗng nghe ở-nhà tôi kêu tôi mà nói rằng :

« Hồ-lang ôi, cơ hội ấy, nước-non nầy, Hồ-lang hà nhẫn tâm, chưa chịu minh oan cho thiếp ? »

« Nghe dứt, tôi vừa chổi dậy, chưa kịp trả lời, thoạt nghe thằng con tôi kêu : « Ba. . . . ., Ba ! » tôi liền kêu đáp và bảo : « Con ?. . . lại đây con » và nói và đưa tay vói ẵm. Chẳng dè, lúc tôi kêu bảo con tôi, Hai-Châu nghe, vụt dậy ôm lấy tôi, hỏi tôi, chiêm bao thấy chi mà nói sảng. Bây giờ tôi mới tỉnh hồn, ngó ra thì vợ con tôi đâu mất rồi, chỉ thấy Hai-Châu ôm tôi, còn tôi thì còn ngồi trơ-trơ vói tay ra [illegible] với ẵm thằng con tôi vậy. Hai-Châu hỏi luôn ba bốn lần, tôi mới thở dài mà đáp rằng thấy vợ và con của tôi hiện tại. Hai-Châu nói : « Ấy là Hồ-lang mệt mỏi quá lại cũng có ý tưởng-tơ nên lúc giấc mê nằm thấy. Không sao đâu !

Hồ-lang hãy nằm xuống nghỉ đi, để sáng tôi dậy sớm, đi chợ mua đồ, về nấu một mâm cơm cúng chị ! » Nói rồi, bước ra uống nước rồi vào an giấc. Chẳng biết sao nó an tâm nằm ngủ, chớ còn tôi, nằm thấy vợ con tôi về nói như vậy rồi, tôi buồn dào-dào, nằm lăng-lộn thức luôn tới sáng. Trọn mấy ngày tôi chẳng vui, song buồn thì để lòng, chớ ngoài mặt cũng tươi cười hớn hở. Tôi chẳng quên chuyện ở-nhà tôi ; tôi chẳng quên tiếng than của ở-nhà tôi ; mà lòng tôi lại mong toan kế nào hay, hỏi vợ chồng thằng Mười-Hư, mà giữ nhẹm, đừng cho Hai-Châu hiểu thấu. Ôi, biết toan kế nào hay bây giờ ! Như thằng Mười-Hư thì chẳng nói chi, chớ như con Khâu-thị-Thành, nó là cháu bà con xa với Hai-Châu, bất quá lúc giận nó hờ môi với chồng nó vậy thôi, dễ biết bụng nó có vị ơn chủ [illegible] theo mình chăng nhẻ?

Nếu nó giữ một [illegible] ngay với cô nó, ắt nó chẳng chịu khai ngay, mà lại còn đem chuyện mình hỏi mà học lại với Hai-Châu [illegible] sanh đều cay đắng.

« Mãn có sợ vậy mà tôi ngần ngại [illegible] cách hơn một tháng trường, cái chuyện nhẵng còn để lòng ôm ấp.

« Một khi kia, gặp lúc công việc quan dồn dập nhiều, giờ hầu làm không hết ; tôi phải đem về nhà làm cho rồi mà gởi kịp chuyến tàu. Đầu hôm, Hai-Châu hãy còn ra vào rót nước, đốt thuốc đem lại mời tôi và đứng một bên tôi, mơn trớn [illegible] chuyện vãng ; khuya lại, [illegible] đi ngủ, bỏ một mình tôi ngồi với đèn, vui cùng viết mực Đồng-hồ điểm hai ; ngó ra song, thấy trăng đã xế qua, thấp-thoáng bên thềm, gió hiu hắt thổi.

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, đặng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tắc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi.
SAIGON

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kénh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắc kỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đói-mới, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bâu, đĩa, chén kiểu Bắc kỳ và Nội-phù-nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủi có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vậy đổi mới, ai muốn bán xin cho biết giá.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy văn thuốc điếu.

Tôi nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

hữu-Quê, Nguyễn-quan-Long, Trần-Thê.

Infirmiers ordinaires 3e classe: Lê-Hành, Đặng-dai-Do, Lê hữu-Dung, Dương-Hùa, Đinh-văn-Hân, Phan-Chước, Định-văn-Tạo, Nguyễn-hữu-Diêu, Phan-đắc-Ba, Nguyễn-ngọc-Châu, Nguyễn-đức-Phi, Phan-văn-Lạng, Nguyễn-Nguyên, Trần-văn-Hòe, Lê-văn-Chánh, Võ-văn-Duyên, Bửu-Đôn.

Infirmières majors 2e classe: Ng.-thị-Phương.

Infirmières ordinaires 1re classe: Bùi-thị-Thơ, Trần-thị-Sang, Đào-thị Tư.

Infirmières ordinaires 2e classe: Nguyễn-thị-Tư, Ng.-thị-Lộc, Công-tôn-Nữ Thị-Hy, Hồ-thị-Danh.

Infirmières ordinaires 3e classe: Nguyễn-Phước Hà-Quê, Công-tôn-Nữ Dai-Hưu, Lưu-thị-Ngai, Nguyễn-thị-Liêu, Jeannette Tin, Nguyễn-thị-Châu, Trần-thị-Đức, Phan-thị-Tao, Madame Hồ-thị-Duy; sage femme ind. titulaire 4e classe.

Madame Hồ thị-Thiếp; sage femme ind. titulaire 4e classe.

Madame Nguyễn-thị-Kim Định; sage femme ind. titulaire 5e classe.

AIDES VACCINATEURS:

Aide vaccinateur 2e classe: Hồ-đức-Hiên.

Aides vaccinateurs 3e classe: Đoàn-trọng-Thanh, Bùi văn Giang, Mai-v.-Quỳnh, Trương-văn-Huê.

Aide vaccinateur Võ-văn-Chạy.

Aide vaccinateur 5e classe: Tôn-thất-Chi.

Aides vaccinateurs 6e classe: Lê-Huyên, Võ văn-Hoang, Lê-văn-Binh, Phan-ngọc-Hưng, Lê-kim-Tương.

∴

NGẠCH CÔNG-CHÁNH

Arpenteurs dessinateurs 3e classe: Nguyễn-văn-Thăng, Tôn-thất-Ấn, Trần-thê-Diên, Lê-Huy, Bùi-ngọc-Thanh, Trần-ngọc-Quế.

∴

NGẠCH HỌC-CHÁCH

Instituteur titulaire 1re classe: Lê-văn-Miến.

Instituteur titulaire 2e classe: Lê-Binh.

Instituteurs titulaires 4e classe: Lâm-quang-Thọ, Trần-Kinh.

Instituteurs titulaires 5e classe: Lê-Thiên, Nguyễn-văn-Tinh, Bùi-v.-Trôn, Phan-văn-Thuận.

Instituteurs titulaires 6e classe: Trần-Cảnh, Cao-Tường.

Instituteurs auxiliaires 1re classe: Phan-văn-Hội, Mai-duy-Thiên, Phạm-phú-Lương, Phan-Định.

Moniteurs auxiliaires: Trương-Tánh-Cân, Nguyễn-công-Duyệt, Trần-Cảnh, Nguyễn-trung-Phạm, Nguyễn-văn-Tánh.

Monitrice titulaire 6e classe: Lê-thị-Viết.

Monitrice auxiliaire 1re classe: Nguyễn-thị-Nghệ.

Hàng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao miên

MÉKONG	CHẠY MARDI	1/2/21 à 21 h.
BATTAMBANG	» JEUDI	3/2/21 à 21 h.
ATTALO	» SAM.	5/2/21 à 21 h.

Đàng tàu Lục tỉnh

KHMER	CHẠY LUNDI	31/1/21 à 21 h.
HAINAN	» VEND.	4/2/21 à 21 h.

Đàng tàu Battambang và Đế-thiên

MÉKONG	CHAY MARDI	1/2/21 à 21 h.
BATTAMBANG	» JEUDI	3/2/21 à 21 h.

Đàng tàu đi Lèo

MÉKONG	CHẠY MARDI	1/2/21à21h.
ATTALO	» SAM.	5/2/21 à 21 h.

Đàng Vũng tàu và Bàrja

KHÔNG CÓ TÀU CHẠY DIMAN. 30/1/21.

HAINAN	» LUNDI	31/1/21 à 8 h.
»	» MARDI	1/2/21 à 8 h.
NAMKY	» JEUDI	3/2/21 à 8 h.
»	» VEND.	4/2/21 à 8 h.
»	» SAM.	5/2/21 à 12 h.

Đàng tàu đi Tâyninh

HAINAN	CHAY MERCREDI	2/2/21 à 8 h.

Saigon, le 29 janv. 1920.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 6 fr 75

Giá lúa, tại 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại). 3 $ 30 tới 3 $ 40.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON

Vì đi coi cộ

Chú lính tuần Trần-văn-D... xí được ngoài đường, trước cửa chủa chà « Xã-tri » một cái giấy thuê-thân năm năm số 5150-A, Saigon, tên Trịnh-văn-Chi, 56 tuổi.

Chắc chú nầy bữa đó đi coi cho chung cộ chà, ham coi chen lấn rớt giấy không hay. Thôi mau mau đến bót quận thứ nhứt mà xin lãnh lại.

Ăn cướp giữa châu thành

Đêm 23 Janvier, lối 1 giờ khuya, một tên khách-trú với một người Annam vào nhà Ng-thị-K... ở đường Mayer số 82, đánh tài-gia giựt bốn chục đồng bạc và trang vật, đồ đạt, quần áo, 390 đồng nữa.

Nhảy xe lửa

Tôi bữa 26 Janvier, lối 8 giờ 40 phút, xe lửa Hóc-môn chạy vừa khỏi ga Catinat, có một con xầm trên xe leo xuống trong lúc xe đương chạy. Té xẻ mặt lỗ đầu rất nặng, tức thì đem lại nhà thuốc thí băn bỏ rồi chở về nhà thương chợ Rẫy. Xầm ấy tên Ngu-Nhuận, 40 tuổi, ở đại lộ Buro, số 108. — Thiếu chút nữa hốn bay về Tàu.

CHOLON.

Trộm vãi

Trịnh-văn-Giao kêu Võ-văn-Miêng, 48 tuổi, ở Khánh-hội (Saigon), làm nghề thợ đúc mà không khá, kiếm tiền không ra mà mua vãi may đồ bận tết. Bữa nọ đi ngang tiệm « Đào-hưng-Long » của khách Trần-bích-Nhu ở đường Gia-long số 14, thấy người ta vô ra mua đồ lộn xộn, chú chàng xen vào lấy 10 cây vãi đen gia 38$00, vừa muốn đi ra, rủi chúng thấy nắm đâu, giựt lại. Tòa chế ngồi nước đường ăn tết.

Tinh-nhân bạc bẽo

Đặng-văn-Quơn, 30 tuổi, ở hộ 9, đâm bị cở răng tình nhân y là Huỳnh-thị-Sanh, 19 tuổi, gốc ở Gò-mây (G. Đ.) đã trả lại có lấy theo 15$00, bài cái và cầm đồ tiệm Phú-lâm và cái giấy thuê-thất của y. — Khóc người khóc của.

Móc túi

Chệc Diệp-Hạp, bang Quảng-đông, bán hàng xén, ở Lương xã (Travinh) đi Chợlớn bổ hàng. Xong việc rồi lại ga xe lửa Mỹ mua giấy trở về, bị chen lấn không hay chúng móc túi lấy hết một cái bóp có 40$00 và giấy thông-hành với bài-chỉ năm 1920. — Cớ.

Tơ hồng hết xe

Trịnh-Thương, 26 tuổi cuộc Phước-kiên, ở đường Thủy-binh, số 535, gả

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng Denis frères có trữ mà thôi.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xề, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời:

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40,
CHỢ LỚN.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, *Rue Catinat*, 85 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhứt hạng NI-XÁM, BỒ-THẢNG và VÀNG (KAKI) GIẤY, đủ thứ màu, đủ cỡ, đóng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi từng có thợ khắc KON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỒ-HÌA PÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẤY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh-lợi, trong tâm này.

Có sách mẫu (Catalo) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat. — Saigon.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử **có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi** thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

gởi với Lương-thị-Huê, 23 tuổi, gốc ở Tân-an, cũng đã lâu, đêm 23 tây, lối 7 giờ rưỡi, căn nợ mãng rồi, nàng lấy 76$20 bạc, bỏ chồng khự mất.— Cớ nửa.

Thợ bạc thổi vàng

Phùng-Vinh, chủ lò thợ bạc ở đường Georges Guynemer, số 53, thưa rằng tên thợ Đặng-Viên, 24 tuổi, thổi tiêu một lượng vàng 43$00 rồi trốn mất. — Vàng bay theo nó rồi còn gì!

Bởi tin nên mắc

Chệc Phước-kiên tên Trần-Cửu kêu Huỳnh-khai-Sao, bữa rọ lại tiệm Hồng-Long ở đường hẻm Paris số 8 kiếm lời nói sao không rõ, chủ tiệm giao cho nó một mớ hàng hóa rồi nó đến tiệm Huỳnh-châu-Kiêm ở đường Thủy-binh số 150 gạt lấy một mớ hàng nữa. Cả thảy tính ra 243$33. Ít bữa không thấy trả tiền, hai tiệm sai người đi kiếm mà nó đã đi đâu mất rồi. Rủ nhau đi cớ mượn lính kiếm giùm.

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯỜN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì **CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN**
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.
Thuốc hườn nầy trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT,
KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác,— Rượu ngon — Sửa **NESTLÉ**—Champagne **DELBECK** — Cognac **RENAULT**— Cognac **CROIZET** (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép dề thơ: Poulkiee-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul [illegible]
Officier d'Artillerie Coloniale [illegible]
Croix de Guerre

Khi nào có việc chi mà muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, tên là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 cửa cửa 0m80 thì mua một cây vải [illegible] và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có [illegible] 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ [illegible] của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giá [illegible] giá từ 2$20 tới 4$20, bottines [illegible] và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới [illegible] và dép (Sandales) quai da và quai [illegible] giá 1$60 ai mua từ năm đôi [illegible] lên được remise 5%, ai có mua [illegible] tôi sẽ gởi contre remboussement, [illegible] đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

RƯỢU CÔ-NHÁC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường «ba cu-ron» (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH
PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ
St. Marsal
ĐẶT RÒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**
đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng **Denis-frères** đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hằng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 [illegible]
Số 1, Quai de [illegible]

Hãng nầy bán giá [illegible] hơn hết trong miền Cực-đông

[illegible] SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc [illegible].
Ciment Tonkin (có trữ bán [illegible] thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bơm (pompes) ống đồng [illegible] và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

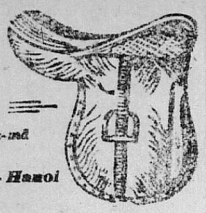

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khéo-chang, Khoa-do

Hanoi* — 5, *Rue Jules Ferry*, 5 — *Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bồn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơcho Bồn-Hiệu, Bồn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng Nếu mua buôn nhiều thì Bồn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết đính sẵn một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, tôi phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở càng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn.....	3$00
Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn	2.50
Hạng ba, nhiều và Bùng mỏi khăn.....	1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

ADRESSE TELEGR :
HONG-BENG
SAIGON

Le Directeur-Gérant
LIM HONG-BENG

LIM HONG BENG & Co

Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BOITE POSTAL
N° 60

Le Sous Directeur
YEUNG KAI PUL

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hạng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa mình băng, mình quế, xiên bông đèn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiều mình gò. v. v. màu màng, bông phần lá cây đen, trắng và mấu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tắc thì cho tiệm *Maison Tonkinoise « ĐỒNG THỊNH »* 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng định cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi contre remboursement, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-mùi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cº Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội vòng-Phép* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

XUẤT CẢNG NHẬP CẢNG — DAILY

HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Từ Bến cũ : 98200$

Đông-Pháp vẫn vốn cổ phần hữu hạng Công-ty

Daily

Baclieu	Luang Prabang
Soirau	Vientiane
Bentre	
Sadec *Caolanh*	
Tanan	
Travinh	
.....	
.....	

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi mới biển, có giấu nghiệm tại phòng riêng của hãng Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chạ tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ

Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI *à Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.*

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

BÁN LẺ *Giây thép nói* : 726.

CANOT HƠI

Đò chạy chuyên mau lẹ để viếng du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp,

giá **1.500$** sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

VÌ BỊNH THỞ

Phải uống thuốc

PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.

Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa

Phải làm sao

Cho những người yếu đuối cho hết thảy những người mà bộ phổi suy nhược ?

Phải TRỪ BỊNH và phải BỔ SỨC

la SOLUTION PAUTAUBERGE

là một thứ thuốc rất hạp dụng vì trừ độc thì có vị Créosote, bổ sức thì có vị Chlorhydro Phosphate de chaux. Không phạt ti, thuốc nầy thần hiệu trị bịnh cảm mạo, bịnh ho gió, bịnh ho rét, bịnh cò rũ, bịnh đau vất khản. Làm cho ăn biết ngon và bổ sức, trừ tuyệt đàm đóng cục và ngừa bịnh HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 10 rue de Constantinople, Paris, và các dược phòng.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NẦY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 26 SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu, BI, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy ;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 26 rue Catinat. — SAIGON

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoại 95 mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày kọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén *(épiceries)*.

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không-khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vàng gân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng một ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn hãy tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, cất nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vẹn vẻ, mà tốn một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay, ... và hãng sẽ chỉ các đều cần ... hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm hằng sở rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị ... nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư qui vị ở xa xuôi không tiếng để giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang Tàu-khói (chaloupe) ... mới và cũ, như chư qui vị muốn ... cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà say tính.

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỦ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tà ham xạ-lợi, giả mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lây mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường nhà cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Chợ-lớn.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thật sáng.

Người buôn bán Âu-châu cũng dùng cách đó; người chine họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 81 đường d'Espagne chợ Saigon ... hoặc đèn khí, hoặc đèn ..., mà đốt cho sáng ... buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống với lòng ... có mùi thơm mà lại bổ ngươn ... nước ai mà chê nó được, ... cũng không rượu nào bì nổi được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest. d'Indochine Saigon.

Saigon Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à Trois mille exemplaires.
Saigon le 2 Février 1921
[signature]

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Rue Catinat, 153-155 (1er étage)

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

大新省六 聞

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Mừng năm mới.
2. — Vài lời hữu ích cho nhà nông.
3. — Nuôi heo.
4. — Phần quan báo.
5. — Ăn cướp trốn tòa án Saigon.
6. — Dự thính tân hôn.
7. — Văn-uyển.
8. — Hướng truyền
9. — Lò rượu Bình tây bị cháy.
10. — Nông báo.
11. — Oan kia theo mãi.
12. — Lời rao.

LUC-TINH TÂN-VAN
Cung hạ tân niên

MỪNG NĂM MỚ'I

Trời-Đất chuyển vần còn lắm hội
Tiệc *Xuân* vui biết mấy mươi lần !
Ta muốn để thanh *Xuân* đi lại,
Xuân đây ta *Xuân* non mãi chưa già
Vui *Xuân* về *Xuân* từu, *Xuân* hoa,
Xuân thiên. *Xuân* nhựt, bao là thú vui.

Khúc Tây-hậu ca.

« Thật là vui! Xuân-nhựt thật quá vui! Hèn chi có câu ca-giao căn-dặn rằng:

« *Chơi xuân kẻo hết xuân đi,*
« *Cái già sồng-sộc nó thì theo sau.*»

Nghĩ cũng phải lắm chút! Chớ trách sao Đông vừa mảng Xuân mới sang. Thân hầu tàn. Dậu chưa trở, mà đã thấy tử thiền-thị chí thú-quê, nhà nhà đều lo sấm sẵn những là sơn-trân hải vị hoa quả hương-đăng mà rước xuân; người thì lo áo-áo quần-quần kẻ lại kiền-kiền chuồi-chuồi. Dường ấy mới thật vui xuân vui cả một trời cho chớ. Mà dầu chẳng đặng vui cả một trời đi nữa, thì cũng vui cả một quốc-dân; quốc-dân Việt-Nam quốc-dân Đông-Pháp.

« Bởi cớ Xuân Nhựt chưa tới, Nguơn-đán chưa tới, năm-mới chưa bắt đầu, mà tôi đã nghe pháo nổ vang tai, thấy đối hồng rực cửa. Tôi chắc sao trong ba bốn ngày nữa đây, ai ai viếng nhau, gặp nhau cũng thốt lời châu-ngọc, xinh đẹp như hoa nở gấm thêu mà mảng chúc cho nhau những là: Đình tài lưởng vượng. phước lộc song toàn chớ chẳng không. Dường ấy Bổn-Báo — mà nhứt là tôi đây — há chẳng để lời cầu chúc vậy ru? Lý đâu không; thế nào cũng để một đôi lời cầu chúc mới phải cho chớ. Mà chừng nào mới chúc mảng?

« Lẽ gì đợi tới ngày nguơn-đán, mà chúc mảng cho đúng thì, nhưng bởi, thói nước tục nhà dễ ai chẳng biết, ngày ba-mươi là ngày lo tiếp rước Ông-Bà, ấn công nghỉ hết, nên không thể chờ tới số báo ngày ba-mươi mà chúc mảng, hay là đợi tới số báo ngày thứ hai 14 février, hết bảy ngày xuân rồi mới chúc mảng; vậy tôi xin sớm để tiếng chúc cho. Mà cầu chúc cho ai? — Ôi trong ba triệu đồng-bào Nam-kỳ, hai-mươi lăm triệu đồng-chủng Đông-Pháp, dẽ đâu riêng lòng cầu chúc cho ai mà phụ ai, chẳng cầu chúc cho ai. Vậy thì tôi phải cầu chúc cho ai? — Tôi xin cầu chúc cho nước nhà ta có được cường-thạnh? — Được, song nước nhà ta:

« Non cao núi lớn sừng-sừng ngàn thu.
« Sông gì bể sâu, thênh-thênh một dãy. »

Dầu chẳng cần chúc cũng chẳng can cớ gì, dầu ruộng dầu hoa bề cũng còn vững đặt.

« Thế thì tôi chẳng phải cầu chúc cho nước nhà, mà phải cầu chúc cho Đồng-bang thì hay hơn. Mà cầu chúc cho đồng-bang những chi? Chúc năm mới; chúc cho đồng-bang thay mới đổi cũ. — Đổi chi? — Phải là đổi cả phép nhà ta chớ sao? — Không; đổi cũ ấy là đổi quốc-hồn lấy văn-minh, đặng mà dìu dắc nhau tấn-bộ. Kìa xem cái cảnh tượng cũ bữa qua, cái tư tưởng bữa qua, cái trình-độ bữa qua, cái học-thuật bữa qua, cái nông-công thương-cổ bữa qua, rồi cũng phải xem lại nước nhà ta bữa qua ra sao, ngày nay ra sao? Hãy xem lấy lầu-đài dinh-dãy lớp dọc lớp ngang, đồng sá rộng dài cái qua cái lại; đào kinh xẻ rạch, ruộng rẫy tốt tươi, tàu khói lại qua, trước-thuyền lui tới; đắp đàng đắp sá, phá núi phá rừng, xe-hơi chạy cùng, hỏa xa ruỗng khắp.

« Cái cảnh tượng đổi, nông-công thương-cổ đổi, cho đến cái học-thuật tư tưởng đổi, tư-tưởng cũng đổi, ta há còn nệ chấp mà ôm ấp cái trình-độ hẹp hòi cũ mãi ru?

Vì muốn nệ chấp vậy, chẳng muốn diệt tục duy tân, đặng có mon men chen hàng liệt quốc, thì thôi, phá hết lầu đài dinh dãy, đi ở thung ở hang như cồ-nhơn; bỏ hết sổ, sa, tim-trà, trở lại mang khố lá khố da như cồ nhân; chừa hết hải-vị sơn-trân, bỏ hết bếp nồi, cam như mao ẩm-huyết như cồ-nhân; chí như ở-ăn đổi, trang-điểm đổi, mà trình độ chẳng chịu đổi dám rằng thủ cựu cho chăng?

« Cái năm mới nầy đến thay năm cũ, bao nhiêu cái cảnh tượng trước mắt ta đều mới, chỉ cho ta rằng ngày năm mới còn dài, bảo ta phải xem lấy cái cảnh xuân mới ấy mà thay cũ. Vậy thì ta phải vâng, ta phải nhơn lấy cái lúc xuân nầy, cái đức trăm hoa đua nở, ngàn tía, khoe hồng nầy mà vui chơi chơi đi kẻo già, sợ già rồi đếm tuổi sau lưng, mà sao chưa rắp bước Văn-minh còn đợi đến chừng nào nữa?

Ấy vậy :
Ngày xuân mới cả phương trời.
Bút hoa bàn phiếm để lời cùng ai :
Con đường tân bộ còn dài.
Muốn hầu ngày mới chớ nài tắc công.

L. H. M.

Vài lời hữu ích cho nhà nông

Về lúa gạo bán qua Âu Châu

Thường nghe rằng Âu-Châu cùng Mỹ-châu là xứ mua lúa gạo đặng giá hơn hết, hay chê thổ sãn Nam-kỳ và chẳng khứng mua lúa gạo của ta cao giá như là mua của Miên-Điện (Birmanie), Java và Nhựt-Bổn. Cớ sự ấy bởi đâu mà ra? Nhiều người do theo tục thường đồn ta, rằng người mua hay làm khó nhọc, nặng nhe ngu ngốc, chê khen từ chút đăng trả sụt giá, nên tưởng rằng các xứ mua lúa gạo, của ta cũng noi theo thói ấy. Nghĩ như vậy, chẳng phải là lắm luông, song cũng chẳng phải là trúng trọn. Thường lệ ai cũng muốn mua rẻ, còn người thanh lịch lại kén ăn, chuộng tốt hơn rẻ. Miễn là gặp vật tốt, giá cao bao nhiêu, người thanh lịch cũng rằng mua cho đặng. Bởi lúa gạo xuất cản của ta, sánh cùng lúa gạo xuất ẩn của xứ Birmanie, Java và Japon thì kém hơn, nên phải chịu giá rẻ, Chớ nghĩ Âu-Châu và Mỹ-châu, có thể mua rẻ nơi ta, sao chẳng mua trọn nơi ta cho đủ sổ chi dụng, lại còn đi mua mắt nơi Birmanie, Java và Japon mà làm chi? Chẳng phải là ta thiếu sức bán, vì mỗi năm số xuất cản của ta tính từ một triệu đến một triệu rưỡi tấn (1.000.000 tới 1.500.000 tonnes), mà trong số ấy, phần chở về Âu-Châu chừng hai, ba trăm ngàn tấn mà thôi, còn bao nhiêu thì về Chine, Philippines, Java, Singapore và Japon. Trong các xứ mới kể đó, có xứ Java và Japon cũng là xứ giàu có lúa gạo, mỗi năm đều xuất cản về Âu-Châu, sao lại nhập cản lúa gạo của xứ ta mà làm chi? Cũng là một món gạo, sao lại bán ra về mua vào một lượt? Ta hãy ghi lòng mà suy nghĩ: công của ta mà ta hưởng chẳng trọn; của người, người bán mất; của ta, người mua rẻ. Sao Âu-Châu lại mua mắc cho người, chẳng mua rẻ cho ta? — Trước khi trả lời, tôi xin nhắc một điều: Người hào hộ xứ mình có kén ăn hay không? — Có như vậy. Mình đây còn kén, huống người Âu-Châu là người trong mỗi chuyện đều thêm sự thanh lịch. Âu-Châu kén lắm. không màng giá rẻ, quyết chuộng vật tinh, mua gạo muốn cho ngàn hột như nhau, thấy đều gạo cội, đều nhau hân hẫn, trắng như bông bưởi, chẳng lộn hột vàng hột đỏ, cũng ít tấm nhỏ tấm to. Mà xứ ta có thể sanh đặng, song tôi xin các nhà nông nên lưu ý các điều tôi sẽ giải sau.

N, B.

Nuôi heo

Sự nuôi heo, nới qua coi thường sự không chi là trọng, nhưng xét kỹ, nó cũng một cái vấn đề nên xem xét kỹ được để vào cuộc thương-mãi và đường canh-nông rất nên cần ích.

Thuở xưa con heo, nhứt là trên xứ Mọi, chúng nó cứ giữ cái thói xưa, nuôi cho lớn cho mập mà ăn, chớ nào có tưởng đến sự buôn bán chi. Dân Chàm thường giữ đạo của nó (Brahma), thì cấm quyết trong dân sự chẳng ai dám ngó đến con heo. Mà từ khi Annam làm giặc với nó rồi, thì nó mới để cho những kẻ ở gần rạch gần sông Cửu-long, tự tình nuôi heo nhiều ít.

Rồi gần Singapor, có nhiều culi Tàu làm công cho mấy hãng Ăn-lê, như mỏ kẽm, rẫy cao-su, qua mua đem về mà ăn, thì mới sanh ra, trong dân sự đua nhau mà nuôi heo, để bán. Trừ ra Tàu Đông-pháp, Xiêm và Miên-điện ra thì mấy xứ giáp giới của mình đồng coi cái nghề nuôi heo ăn thịt nặng là một sự quốc-cấm. Bởi vậy nên, dường như ở mình, Tàu, Xiêm và Miên-điện, hễ nhau nuôi heo để bán ăn, đem bán về Singapo mà thôi.

Chớ ta thì thấy ba giồng heo,

1° — Giồng heo rừng, là giồng mình thường nuôi mà hay giờ, coi cũng hết giồng ấy rồi. cách 40 năm rồi thì còn.

2° — Heo bây thường nhỏ con bụng lớn, lưng hoằn mỏ văn mua bán nó thì tính cân cho nên nhiều con, thất công lồn phí dùng giỏ mà bỏ vào.

3° — Heo [illegible] vậy mà nuôi nó lại [illegible] không phải theo như giồng heo xưa.

4° — Hay có bịnh bất kỳ, là tại cái mỏ nó văn quá. hơi thở của nó hay đem bụi vô phổi, rồi bụi ấy làm nó sanh bịnh. Và bụng lớn, thì là chứa nước nhiều, thường hay đau bụng, và heo

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

nái cái vú nó thòng dài, vầy đất dơ như heo mẹ cho con bú cũng hay đau.

Vì các cớ như vậy, nên giống heo nầy dầu mất cũng không nên tiếc.

II—Heo trên xứ Mường (Mọi), là giống thường không lớn nhỏ hi lắm, dài đòn, tướng hình nó vên van, mà đầu nhọn, mỏ nhỏ, toàn sắc. chừng 300 con heo đen thì có một con dạ dưới nó hay có lông trắng, hay là vàng tựa tựa như heo rừng, như lông làm nên có màu nhiều, thì hay làm cho thấy cái da nó hết màu đen, thành ra như môc mốc. Mà loài heo Mọi thường không có ý nhác như heo Tàu, dạn mà biến, động mình nó, nó không cự lại, sức nó kêu một tiếng nhỏ nhỏ mà thôi, bởi vậy nên người ta chở nó bằng xe-lửa rất dễ, nó không có tánh nhác như heo Tàu.

Giống heo Mọi là heo xưa, nó ăn ít, lâu mập, nuôi lâu được 3 năm nó nặng nổi 200 kilos, mà người ta cho là bất lợi, là vì có thứ heo 14-16 tháng thì đã được chừng 100 kilos rồi.

Thịt nó ngon, mỡ nó cứng, người mua bán heo, ưa giống heo nầy, bán lại được giá hơn, nó ít ăn, nên đi đường biển ít hao. Có người buôn nó, nói 100 con hao chừng 15 là nhiều, không có hao nhiều như heo Tàu.

III — Giống heo Quảng-tây, là heo nhẹ cân hơn hết, lưng ít hoăn, to xương mũi lớn, vắn đòn hơn mấy thứ đã nói trên rồi, da nó đen, trắng, đỏ có tục mình kêu là heo bông, mà thường cái sọ nó thì đen, còn tai, bụng hay trắng đen lộn xộn.

Heo nầy ăn nhiều hơn, mà cũng mau lớn hơn các thứ, người ta nuôi nó chừng 14 tháng cân được 120 kilos là lệ thường.

Nghề nuôi heo xứ Annam, là một nghề nhà nào cũng có, bởi vì nó là một cách để dành tiền; kẻ thì có heo đực nuôi để cho mướn nhảy heo cái, đẻ ra heo con rồi lại người khác mua mà nuôi cũng nhiều.

Nhiều khi chủ heo cái phải nuôi heo đực trong nhà hai ba bữa, khi heo đực được 2 tuổi rồi, thì không còn cho mướn nhảy cái nữa, nuôi cho mập lại, mà bán cho lò heo. Một con heo cái đẻ nái thường đẻ được, từ 6 chí 12 con mà thôi, ít khi được đến 13 con. Mà người nuôi heo nái thì chỉ có biết bán con, chớ khi heo đẻ chẳng hề biết giúp nó chút nào đâu. Còn cho nó ăn, khi đẻ rồi thì dùng lá rau lang, lá cây đu đủ mà cho ăn, gọi là cho nó có nhiều sữa.

Tưởng cây lá có mủ là sanh sữa sao, vậy chớ như cho nó ăn bột bông vải không tốt hơn sao?

Cái giá cho nhảy cái hoặc 4, 5 cắt hoặc chịu nhảy rồi khi đẻ bắt một con cũng được tùy theo lời giao. Con heo cái, khi muốn cho nó có chửa, thì coi chừng khi nó rượn đực, cho nhảy, thì mới có chửa, nó đẻ chừng 3 lần, thì thôi, phải thiến rồi nuôi kỹ lại mà bán, nếu muốn nó đẻ lần thứ tư, thì nó sẽ đẻ heo bịnh hoạn xấu xa lắm.

Nuôi thúc heo nái là một sự có công, phải cho ăn kỹ mới lại sức, mà tuy vậy cũng có con nuôi hoài không lại sức. Còn heo con thì nuôi chừng hai tháng rưỡi cân nổi 3 k. 4 k. thì đem đi bán. Người mua mà nuôi còn 10 tháng hay là 14 tháng nữa, là được bán cho lò, cứ 60 k. kêu một tạ.

Một sự rất nên lạ, là Annam nhà nào cũng có nuôi heo con, phần về đờn bà cho ăn, săn sóc tắm rửa mai chiều, siêng năng quá, làm cho nhiều khi, quên phức cái bổn phận của mình với con của mình còn nhỏ.

Cất chuồng gần nhà ở, mà ban ngày thả nó đi kiếm cỏ ăn chơi, chiều mới về mà ăn thiệt.

Tại nuôi heo mà Annam nhiều nhà, trong vườn, ít chịu mua gạo trắng mà ăn, để mua gạo lức, ra công đâm giã, lấy cám trộn với chuối cây mà cho heo ăn, hoặc nấu rau nầy cỏ kia cho ăn cũng được, hoặc mua hèm tiệm rượu cho ăn cũng có.

Thuở xưa rượu còn cho Annam làm, thì mấy chủ lò rượu thường phải nuôi heo.

Mấy xứ Mọi, trồng bắp nhiều thì cho heo ăn bằng bắp. Ăn bắp Annam hay chê, vì cái mỡ con heo phải nên vàng.

Nuôi heo hay lỗ mà ít người tính cho kỹ mà chừa, lại gọi rằng tiền xài bậy, ăn bánh, nhịn một ít để cho ăn, sau bán có bạc đồng, tính như vậy nên cái sự lỗ quên phứt — thí giả như.

Mua một con heo con	1$00
Nuôi 12 tháng 360 ngày mỗi ngày ăn, lấy giá bình phân 5 chim 360×0.05	18 00
Cộng là . .	19 00

tiền vốn, chưa tính tiền chuồng, tiền củi nấu, công kiếm rau cỏ v. v.

Cho một năm nó lớn cân nổi tạ, đem bán được tiền 15-16 $ còn chưa tới tạ thì 12-13 $, coi lỗ bao nhiêu?

Đó là nuôi heo con, còn tính qua sự, có nhiều người, nuôi rẽ cho các chủ nữa, lại thêm sự lỗ nhiều hơn nữa, thường nó cho mình một con, nuôi cho nó một con, ra công nuôi 2 con cho đủ năm đem bán, rồi chia hai.

Tính coi con heo nhỏ giá mấy đồng, rồi tiền mua hèm, mua cám cho ăn, thí dụ 2 con, mà một con của mình giá

nó	3$00
Nuôi mãng năm, mua cám và hèm là bao nhiêu, 2 con	36 00
Tính sơ, cộng . .	39 00

Tốn 39 $. Đủ năm bán được chia hai, mình, tính coi bán được 2 con dầu 39 $. Thì mình 18 $. Tốn lỗ bao nhiêu, còn bán không được giá đó thì mình lỗ bao nhiêu, cho bán được giá 50 $ đi, cũng lỗ mình hết bao nhiêu? Huống chi còn công nấu cháo, kím rau mỗi ngày, thì còn lỗ nhiều nữa.

May sao bây giờ ít ai còn ham nuôi rẽ, cứ mua heo con mà nuôi, sự lỗ lã mới được bớt.

Giống heo Tàu thường mau lớn, Annam mình ưa nuôi, mà nó hay có bịnh truyền nhiễm, như bịnh toi, bịnh hạch, là gốc bịnh bên Tàu đam qua, vì bên Tàu cái giống bịnh nầy lưu truyền trong xứ không ngày tháng nào mà không có. Còn heo có bịnh nên bông theo mình kêu, chớ lương y kêu nó là bịnh phong bịnh cùi những bịnh nầy heo Tàu cũng có mà heo Mọi cũng có một trăm con heo đam qua mình, sao cũng hết 2 con có bịnh. Thật mình hay mèn tiếc thịt heo, không bỏ không chôn, để làm thịt ăn, cho nên phải bị truyền nhiễm, rồi lại dấu không chịu nói ra cho ai biết. May 5, 6 năm nay bịnh heo đó không có nữa, thường nó hay sanh ra trong lúc tháng Mai, Juin, Juillet. qua Septembre thì hết.

Buôn heo bên Tàu qua Annam, hay là Annam đi Singapor thường hay chở bằng tàu Hainam (tàu-bườm), như may thuận gió thuận bườm đến chỗ tới nơi, thì một trăm con hao chừng năm, mười con. Còn rủi mà bị gió bị bão, heo thì chở bồn, phải thảy nó xuống biển hết, chở bớt hàng lại, sự thiệt hại buôn heo như vậy mà lái buôn nào có sợ, rủi chuyện nầy còn chuyện khác, một vốn hai ba lời có sợ gì rủi.

Sự chở heo, có nhiều bịnh trầm không được thứ nhứt, hễ nó bị kẹt cẳng mà sưng cũng chết, thứ nhì bị không được chạy như trên bờ, bồn, uất cũng chết, thứ ba nắng nực lắm cũng chết, mà hễ con nào chết, thì không bỏ cũng làm thịt, cái muối cái phơi khô, còn cái da cũng phơi, mỡ cũng thắng ra nước, xương thì để dành có chỗ. Nghĩ như vậy nên con heo rủi chết không có thiệt hại cho chú lái chút nào cả

du Bulletin agricole de 1919 par

N. H. V.

Phần quan Báo
Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Tổng-thống Đông-pháp, ngày 7 Janvier 1921.

Ông Chương-Minh, thơ ký hạng năm, thuộc ngạch Nam-kỳ, nay giao về quan Thống-sứ Tonkin.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 24 Janvier 1921.

Nguyễn-văn-Khiêm có certificat d'Etudes primaires, được cấp-bằng trợ-giáo hậu-bổ, giao về tỉnh Mỹtho.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 27 Janvier 1921.

Nguyễn-văn-Nham có certificat d'Etudes primaires được cấp-bằng trợ-giáo hậu-bổ giao về tỉnh Vĩnh-long.

Phan-văn-Hon, Bùi-văn-Thoi, Đỗ-văn-Gia, Võ-văn-Tuy và Đoàn-văn-Tông, có certificat d'Etudes primaires đồng cấp bằng trợ-giáo hậu-bổ, giao về tỉnh Mỹtho.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 21 Janvier 1921.

Ngô-văn-Lễ dít Ngô-hữu-Nghĩa, cấp bằng Cái-tổng hạng-ba, tổng Minh-quới, Bếntré.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc ngày 25 Janvier 1921.

Lê-văn-Hat, Nguyễn-văn-Tho, điều dưỡng thí-sai hạng-ba, tại nhà-thương bổn-quốc Nam-kỳ, bổ làm việc tại Clinique Ophtalinologique.

Vì lời nghị ngày 27 Janvier 1921 Huỳnh-văn-Đức, Surveillant hạng nhứt về Khám-đường Cap Saint-Jacques, nay giao về tùng sự tại Khám-lớn Saigon.

Cao-văn-Chinh, Surveillant hạng-ba tại Khám-lớn Saigon, bổ đi Khám Barja, tùng sự Chủ-tỉnh, đặng bổ đi Cap, thế cho Huỳnh-văn-Đức.

Trường nào ăn uống kỉ lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . .	HỌC-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc giao, nghiêm chỉnh, chẳng khác nữ học-đường, ấy là.	NGUYỄN-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	XÍCH-
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ, hơn. .	HỒNG. HỌC- ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỞU của lương y RIP chế (Vin tonique et Binutritif du Dr RIP) mà đãi thì rất nên bổ ích, vì trong ba ngày khánh tiết ai cũng đều cần dùng sức mạnh mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Tánh rượu VỆ SANH RIP, muối nó thơm tho, diệu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cứ Lão Thành Đồng*.

Vậy qui ông qui bà nên đãi khách một ly Vệ-sanh hơn các thứ rượu khác giá mỗi ve ... đồng bạc.

... tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa-Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đải khách một ly rượu bổ Vệsanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

An cướp trốn

TÒA-ÁN SAIGON.

Tên Gio đầu đảng ăn cướp, thừa lúc đam ra tra hỏi tại phòng quan bồi thẩm, bỏ mà chạy. May kịp ngó thấy hô lên, xúm lại nắm óc cậu, đã chạy ra đường Filippini, đam vào khám lại.

Thiệt tên nó Phùng-văn-Do kêu là Gio, có nhiều tiền án, ở tại Bình-thạnh hạ (Gia-định) bị bắt hôm tuần rồi chung một ổ với 8 đứa nữa về ăn cướp Quán-tre.

Hôm qua quan bồ thẩm, đam chúng nó ra tra hỏi rồi, thì năm giờ 15 phút, tên lính hầu phòng bèn sắp hàng 2, chúng nó ngồi xuống đất mà đợi lính khám lên mà đam chúng nó vào khám.

Tên Gio thình linh đứng dậy, mở cửa phòng quan bồi thẩm mà chạy qua phòng khác, rồi chạy ra đường.

Khi tên lính ngó thấy tức thì miệng thì la lên, cẳng thì chạy theo có một tên lính mới chạy theo nữa. Còn 8 đứa nữa cũng có ý muốn làm theo Gio, mà bị có quan Đốc-phủ-Báu và quan Lục-sự giúp sức, lại đó mà giữ chúng nó, phải không thì 8 đứa đó nó rủ nhau mà chạy cha chã là khổ, kiếm nó lại biết được đủ không.

Tên Gio chạy ra tới đường Fiplipini, rủi có ông Hocquet là chức việc mật thám, nhà ở gần đó, thấy nó chạy ngang nhà mau mau bỏng ra sức chạy theo kịp, nắm cổ trở lại, bỏ vào khám có lẽ khi nó trở lại khám ông chủ khám-sở phát phần thưởng chạy cho nó dáng làm chẳng không.

Sabong tốt là sự ít tốn

Savong Cadum làm tại bên nước Phaosa ròng bằng đồ thổ sãng hạng nhứt rồi để đó một năm cho khô, hết sự tiêu chảy.

Không phải như các sabong khác thường hay có chảy nước, chớ sabong Cadum chẳng hề có, mà cũng không có làm màu mạ, thì là vật tốt thiệt để dùng cho da và máu da.

Giá có 2 f.50 một miếng.

Dự thỉnh tân hôn

Ngày 27 Janvier 1921 là ngày ông Ngô-nhơn-Nghĩa nghiệp-chủ (An-hữu) Mytho đưa lịnh-ái vâng chịu chữ tùng cùng lịnh điệc của M. Trần-võ Duy Nghị viên địa-hạt Định-mỹ (Longxuyên).

Bỉ-nhân lấy làm hân hạnh mà đặng hiện diện nơi đám tân hôn ấy, nên chi bỉ nhân tỏ đôi lời cám tạ và thuật việc hành trình cho chư quí độc-giả tường tất.

Ngày 26 Janvier 1921, tại nhà M. Ngô-nhơn-Nghĩa sắp đặt nghi tiết trang hoàn, nhà chưng hực hở, thân bằng quí hữu đến dự thỉnh rất đông. Chừng 4 giờ sáng ngày 27 Janvier 1921 thì đàng trai kính tương lễ vật, tháp tùng chiếc « Bảo-Long » là một chiếc tàu đò của M. Võ-thế-Bảo dit Năm Ngó tại Longxuyên.

Đến nơi trình lễ rước dâu xong rồi là 5 giờ sáng, hai họ đề huề xuống « Bảo-Long » chỉ Longxuyên lướt dặm.

Tuy dàng sá rất xa xuôi viễn vọng, song chiếc « Bảo-Long » chạy vững vàng, êm ái, mau mắng chẳng cùng.

Viết tới đây, bỉ-nhân lấy làm hân hạnh mà thấy ngày nay đồng bang ta cũng biết cán lợi quyền, ra lập hãng tàu mà tranh đua cùng dị-quốc ! Rất quí hóa thay ! Mừng thay cho M. Võ-thế-Bảo ! ! !

Ước ao sao, trong lục-châu đồng-bang ta có dịp chi muốn cần dùng tàu, cũng nên giao-thiệp cùng M. Võ-thế-Bảo trước là giúp mối lợi cho đồng-chuởng ta có thế kinh dinh thương thuyền, sau, liên đoàn dây thân-ái luôn thể.

Nói qua việc hành trình, thì tàu lướt biết bao là ngã tắc, đàng quanh, hết lúc kinh vẫn qua ngọn rạch dài. Bỉ-nhân lúc ấy, ngồi dựa bổ tàu nhìn xem phong cảnh : ngó lên bờ thấy cây cối rậm ri, trên nhánh tiếng chim kêu lăng liếu, dòm xuống nước thấy đôi ba chiếc thoàn, năm bảy ngư-ông chuyên nghề hạ-bạc, người đương vãi chài, kẻ lại phăn câu, chừng dòm thấy lượng sóng tàu vô tình dồi dập, mới ngảnh mặt nhìn, tỏ dấu hân-hoan, châm-chỉ ngó « Bảo-Long » dường thể chào tân-hôn, cho đến khi khuất bóng. Hết lúc cây cối rậm ri, thì đây là đồng hoang cỏ mọc, nọ à ruộng nương dầy dẫy, xem kỹ thì thấy lúa sớm gặt rồi, lúa mùa rộ trổ, nhìn xa-xa, lại có ít cái lều, tranh của nông phu cất tạm đặng giữ-gìn chim chóc vậy. Khỏi mấy ngọn rạch rồi thì đại-giang Cửu-long lộ thấy, tàu ra đến giữa dòng chỉn thấy trời nước một màu giờ thổi lai rai, nước xao sóng dợn tấp vào bổ tàu trắng dã.

Chưa quá chín giờ thì đã thấy tỉnh thành Sadéc trước mặt.

Nhơn có việc phải tạm nghỉ cầu một lát, bỉ nhân thấy thổi hiệu hạ nó nức, người người đều chỉ trỏ tỏ dấu cho tàu ni là tàu đi đám tân hôn vậy.

Cách mười phút đồng hồ, chiếc tàu dong ruổi như thường. Chưa đầy 11 giờ thì đã thấy Hậu-giang trước mặt. Nhơn vì nhà họ đàng trai ở trong ngọn rạch nhỏ, nên tàu phải ngừng ngoài sông, có thuyền ra rước.

Đến nơi xong lễ hiệp-cẩn rồi, thì bỉ nhân cùng mấy bạn tống hôn thấy đều rảo bước, ra xem phong-cảnh : thiệt là cảnh vật đẹp xinh, điền-địa phì-nhiêu, xung quanh vườn nhà thảo-mộc sum-sê, cây-cối tươi-tốt, xem ra nhà của ông Trần-đại-nhân, đây phải về trâm-anh, nền phú-hậu.

Vả lại ông Trần-đại-nhân đây, bỉ nhân mắng tiếng là bực tài-danh, người hiền-lương nho-nhã, nay đối diện mới hay rằng : tiếng phong-văn ấy chẳng lầm.

Sau khi dự tiệc rồi thì đã hai giờ, họ-hàng bèn từ giả Trần-gia, xuống « Bảo-Long » về Anhữu là bảy giờ tối.

Thiệt rõ ràng là : châu-trần nầy có chi trần nào hơn.

VÕ-THANH-LIÊN.

(Cái-bè).

Văn Uyển

(*Variété littéraire*)

Bài tự-tình

của ông Cao-bá-Nhã

(*Năm thứ 7 Tự-Đức 1815*)

(*tiếp theo*)

Mối tâm-sự để gương non nước,
Mảnh huyết-tình giải trước thân-minh.
Câu kia ai gọi bên mình,
Chiếc bia tụng-lệ rành rành bên sông.
Đạo con lấy hiếu trung làm trọng,
Đâu phải thường xem mộng xem khinh.
Phù-sinh một sợi tơ mành,
Giữ gìn di-thể như hình thiên-kim.
Nhạn sa nước nỏi chìm bể khổ,
Yến e cung tìm đỗ cây lành.
Đường ngang những sợ chông chênh,
Khăn khăn quyết giữ tấm lòng như sơn.
Áo Bạch-Chử dầu cơn mưa nắng,
Khăn Ô-Luân đầu nặng gió sương.
Nhành mai chích-mác càng thương,
Câu thơ tang-tử giữa đường càng đau.
Ngàn non Thái một màu mây bạc,
Giặt chơn bèo lưu-lạc bể oan.
Gặp ghềnh nhiều bước gian-nan,
Một vùn khách-địa muôn vàn thương tâm.
Lòng hiếu-dưỡng trăm năm đã lỡ,
Lời di-danh hai chữ còn mang.
Trong khi biển, chẳng khác thường,
Đến đều cũng quá lại càng kiên-trinh.
Thâu nước mắt gia-tình biêng cạn,
Thảm mồ hôi vận-hạn lâu qua.
Trường-đình ngành lại xa xa,
Khỏi cầu Chiết-liễu ai là cô-nhơn.
Ghé chơn bước phong-trần mới trải,
Nặng lòng ơn sơn-hải chưa đành.
Nước mây mình biết cho mình,
Trời dành tuế-nguyệt mặt dành diễn-viên.
Thú thôn-ổ ao nghiên riêng chữ,
Nẻo giang-sơn cơm rượu mặc khách.
Pha hòa hai chữ trước thành,
Đổi mùi lữ-khách thay hình hàng-nho.
Người mến cảnh giang-hồ nên thú,
Cách yêu người tân-chủ phải duyên.
Lần hồi trong tám chín niên,
Gặp nhân tạm hiệp mối phiền tạm khuây.
Gửi riêng lấy cỏ cây làm bạn,
Thêm dài xem én nhạn bay qua.
Song hồ ngày tháng lần la,
Một hai hoàng-quyển, năm ba tiểu-đồng.
Trăp Vĩnh-thúc tay phong tay mở,
Tập Thiêu-lăng câu lựa câu ngâm.
Thờ-ơ thân-thế phù-trầm,
Khi dong trước gió khi nằm dưới trăng.
Khuông tạo-hóa dầu rằng phong-sắc,
Nợ phù-sinh phó mặc bi-oan.
Thôn-cư riêng thú bàn-hoàn,
Đêm thanh giải trọc, đêm nhàn giải ưu.
Túi Tư-mã giờ câu thánh-phú,
Vườn Đào-am quyển chủ thần-hoa.

Lời rao cần kíp

Cho Lấy ông thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá tiền
của « *PHOTO-STUDIO* »
Saigon 136-138 đường Catinat

Món có bán và nhận chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Brownie industriel chánh hiệu đang có chụp ảnh cho *GIÁY THIẾT THẠCH*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẠN. — Những thơ gởi mua xin phải gởi tiền theo chắt định trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. — *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Poutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock, Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tân bộ, chủ nhơn mấy xứ có buôn bán trong ngoài cầu đều gởi xuống có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tới mấy sáng Banque sẽ [illegible] ở đường d'Adran số 2.

Lãnh làm việc buôn bán các ngân hàng. Có gởi tiền dùng tại Indochinoise thì Hội tính trả cho 2 phần rưỡi, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phần 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu danh, cũng vậy (hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi phải coi tiền giấy lần lần, hay là [illegible] làm.

Bán buôn sỉ [illegible] hàng chờ rồi đủ lẻ, trong mấy xứ, thì Hội cũng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoạc y chủ, dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hứn hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Mây phen điểm xuyết yên-hà,
Cúc mươi lăm khóm, mai và bốn cây.
Giấc thanh-giá cơn say cơn tỉnh,
Ngày lưu-niên khi lạnh khi nồng.
Phấn-đu nẻo bắc ngừng trông,
Nước non cách mấy mươi trùng xa xa.
Câu lữ-cảm lệ hòa nét mực,
Chữ gia-tình thấm tắt lòng son.

)*Còn nữa*)

HƯỚNG TRUYỀN

(*Echos*)

RUẾ

Nằm lửa hại con.

Ở làng A. H. có mợ nhỏ kia mới sanh được một con trai đầu lò g, hai vợ chồng cưng dưỡng chẳng khác một bửu vật, nay con mới nên một tuổi ăn chơi vẫn được vô sự. Hôm nọ nhằn tiết trời đông lạnh lẽo hai vợ chồng lại thêm lo sợ cho con nhỏ dại về sự cẩm mạo phong hàn cho nên đã may thêm nào áo bông áo da chẳng thiếu thức gì ấp yêm thằng nhỏ một cách hết sức cẩn thận.

Đến ngày đại hàn, ngày ấy lạnh thật, mà lại thêm in trí rằng một ngày gặp thời tiết đổi thay thời lại nên chăm nom thằng bé hơn nữa, bởi vậy mà đêm lại thời tính chuyện nằm lửa. Nằm lửa là một thói thường của người ta, mỗi khi gặp tiết đông thời đến tối lại thường lấy than đỏ bỏ vào một cái trã rò to rồi vùi thêm tro lên trên để cho đượm rồi để vào dưới giường ngủ, nằm trên âm lăm. Cách nằm lửa như thế là hại sự vệ sinh lắm, nhưng nghiệt vì tập tục đã quen cho nên không ai lấy làm lạ.

Đêm hôm ấy mợ biểu người nhà quạt một trả lửa rò to rồi đem vùi tro lại mà để vào dưới giường, trên mợ nằm ấp đứa bé một bên. Ấm thật, hai mẹ con nằm từ đi đến khuya, vào khoảng ba giờ sáng thời bỗng thấy đứa con hết khóc vang lên, sư tình dậy thời thấy cả nhà khói toả mù mịt, mà cái nệm bông mợ đắp đã cháy thành tro, một miếng rò to. Thằng nhỏ khi ấy tiếng khóc đã ngắt chỉ còn tử chi, chuyển động một đôi chút. Nguy niềm là thường mợ bèn ẩm lấy con mà la trời vang đất, cả nhà đều hoảng hột kinh hồn. Người đi tưới lửa kẻ cứu con, tưng bừng rồi rít, làm cho những người lắng giềng hàng xóm chẳng biết cớ gì đều chạy đến thăm viếng đông lắm. Lác-bấy giờ mới biết là cái trã lửa đã vì một đôi đuà khươi lửa bỏ sót lại vào trong bén cháy thành ngọn lại cháy thâm đến giường liền chiếu và mền.

Thảm thương thay cho thằng nhỏ, ngây dại biết đâu, chỉ vì cha mẹ quá thương thành ra quá ghét, thật cũng là một điều đi hám biết bao. May sao thằng ấy chỉ bị lửa cháy phỏng mất một bàn chưn và một miếng bằng bàn tay ở sao trôn nó.

Đến sáng lại thời đã đi kiếm thuốc thang điều trị may cũng bảo toàn được tánh mạng nó.

Nằm lửa mà hại đến mình từ xưa nay nghe cũng có chờ chẳng phải là chỉ hại con mà thôi. Thói quen ấy tuật nên trừ khử cho hết kẻo rủi ra e hại đến cả nhà nữa đó chữ.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp h nh

Giấy để sang hình hiệu *Lumière ss platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm tế cho những thứ clichés(kiểu) thiếu sức, mà cũng là hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 19 0 mà thôi.

Mỗi hộp 5/0 từ 13x18 thì 20 $ cộng có bán sẵn làm đế sang hình, đặng dán vào khuôn hình.

Bán tại :

Photo-S udio 136 Catinat Saigon.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua,xin hỏi bổn-quán

L. T. T. V.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(*Conseils médicaux*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà ngon trong lúc dau rết, hoặc nóng lạnh, tì vị không càng tiêu,thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camicu hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý muyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảng bàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã ấn định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$05 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Hãng-tàu Nam-Vian

LỘN TÊN

Trong số báo 871, khoản hãng tàu Nam-vian, phải đọc lại như vầy :

Hãng nầy có 2 chiếc tàu mới đem qua, để dùng chạy Lục tỉnh và Nam-vian, và thế cho chiếc Attalo đã cũ mà lại muốn hư.

Nên hãng muốn sa thải nó ra, có xin quan Thống-đốc cho phái viên xem xét 2 chiếc tàu mới tên là J. Rueff và L. Blanchet.

Làm phái viên sẽ xem xét, còn phải coi cho chạy thử chưa định sai ông nào. Tàu mới nầy phải chạy đủ 9 chữ

Nº 131) FEUILLETON DU 4 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba *(Tiếp theo)*

Đàng vắng xe vắng ngựa, lộ vắng bóng vắng người; thật là một cái cảnh yêm điểm, lặng lẽ như tờ quyện trải. Tôi chẳng thấy chi khác hơn là tắc bóng trăng ngoài thềm, chẳng nghe chi khác hơn là tiếng chuột túc con rù bạn trong vách; lúc quạnh quẽ, trọi-trọi một mình buồn, tội mới buông viết, ngồi dựa bàn, tay chống đầu, vát mặt ngó mông xem cảnh. Thoạt nhiên, một luồn gió thổi qua làm cho tôi buồn ngủ. Đôi mắt tôi đã lim-dim, còn cái tọa-đăng để trước mặt tôi, chẳng phải hết dầu mà bóng cũng đà leo-lét, làm ra một cái vẻ quạnh hiu, buồn thảm, chẳng biết tiếng chi tỏa đặng. Chập lâu, vì công việc làm chưa rồi, tắc lòng lo chưa rảnh, tôi gượng tỉnh đặng có vịnh bút chép thêm, chẳng dè, khi tôi xây lại ngồi, nhưng mắt lên, tôi chợt thấy vợ và con của tôi đứng trước mặt tôi, cách chừng hai thước. Thật quả vợ con tôi, chẳng chút chi ngờ nữa. Tôi lấy làm sửng sờ, trơ mắt ngó ngay; ngó mà mãng, mãng lộn sợ, sợ lại lộn thương, nên ngó mà trong dạ bồi-hồi, đôi mắt khôn ngăn giọt lệ. Tôi nhìn rõ cái nước da mặt của vợ và con tôi, éo-éo xanh-xanh, tiếp theo với cái ánh đèn lu-lờ chong để trước kia, ngọn cũng đà leo-lét. Tôi chẳng nói chi, mà vợ và con tôi cũng chẳng thốt tiếng chi, cứ đứng sững châm đó cũng như tôi nhìn nó vậy. Giây phút lại có một luồn gió thổi qua, ngọn đèn lu-xiêng, tôi vừa chớp mắt, bỗng thấy vợ đứng kế, đứng mà ngó xuống giầy dường như coi tôi viết những chi, ngó rồi xây lại ngó tôi, nhìn mặt tôi, khóc và vừa với tôi mà hỏi rằng : « Hồ-lang ôi, bao giờ chàng mới tỉnh giấc mê, tra xét nỗi oan cho thiếp? »

« Nghe qua, tôi động lòng mà sa nước mắt. Bây giờ những bóng cớ hiển-hiện làm cho tôi tin thật mà phụ phàng vợ tôi khi trước đó, không thèm nghe cái chuyện thằng Mười-Hư mới nói với tôi kia ; mà lại, mấy câu khúc đoạn đơn hồn về nhà nì, làm cho tôi có lúng lời của thằng Mười-Hư hơn là lời của cũ.

Bởi vậy, khi nghe vợ tôi đề cập than, tức thì tôi nhìn mà khóc, lấy thảm đáp rằng: « Tôi sẵn lòng minh oan, xin mình chớ ngại. Nếu như lời thằng Mười-Hư đã học với tôi, thì, có lẽ, tôi chẳng cam để vậy ». Nói rồi, tôi chỗi dậy, ý mong đứng dậy bồng con, hay đâu, khi tôi mới vừa đứng dậy rồi, ngó lại vợ con tôi đâu mất! Ngó quanh quẩn hỏi lâu chẳng thấy, tôi ngồi lộn lại, ngồi mà nhìn tắc bóng đèn, để ý trông mong cuộc hội ngộ bất kỳ, ví biết âm dương tương khắc. Ngồi nhìn trót giờ lâu cũng chẳng thấy chi, tôi ngã lòng, buồn-bã không kể xiết ; buồn cho tấm đỏi tôi cầm viết viết không ra như tuồng cây viết nó trở nên nặng nề, tôi cầm không muốn nổi. Chẳng những vậy thôi, tôi lại còn bị thêm một nỗi lăng trí, chép hàng nầy, nhảy bỏ hàng kia, cũng vì, trong cái sự buồn thảm của tôi, có lộn sự bẽn bẽn, giận duỗi nó làm cho tôi rối trí. Tôi ngồi viết mà bụng thảm trông cho mau sáng ngày ra, đặng có kêu vợ chồng thằng Mười-Hư mà hỏi.

« Tính vậy nên, sáng ra, mặt tôi buồn dào-dào, bảy dàu cô đều tơ lắng. Bởi cớ Hai-Châu thấy lúc, mới theo gạn hỏi tôi có tâm sự gì, nói cho nó biết. Tôi làm thinh ; nó không nghe cứ theo hỏi hoài, cực lòng phải nói ra, mà tôi chẳng chịu bày tỏ làm việc sáng đêm, nên mệt mỏi mà sanh ra hình lẳng-đẳng lờ-đờ, chớ có chi buồn dạ.

« Tôi ngồi lại điểm tâm, rồi sửa khăn áo ra đi hầu việc. Dọc đàng, tôi cũng thầm tính kế hay, gạn hỏi vợ chồng Mười-Hư cho nhẹm. Chẳng phải thầm tính một buổi ấy thôi, tính hơn một tháng trường mà chưa ra đặng kế nào tắc cũng bởi, Hai-Châu không đi đâu xa, còn con Khâu-thị thì khó dò, chưa chắc bụng nó theo ai mà dám tỏ. Tuy vậy mà không lý ôm ấp để lòng vậy hoài, dầu đến thế nào cũng phải hỏi tra minh bạch Nói cùng mà nghe, con Khâu-thị dầu nó có vì cô nó mà học đi học lại cho đỗ hề ra đi nữa gầm cũng chẳng can cớ gì, vì là chuyện chồng nó nói chớ phải ai đâu; nếu nó chẳng thò thẻ cùng chồng, từ ngàn trước tới ngàn sau, làm sao chồng nó biết. Vậy thì không sao, nghĩ vợ chồng, Hai-Châu chẳng nhiễn trách ch tôi đặng.

« Nghĩ vậy rồi, tôi nhứt định kêu hỏi vợ chồng Mười-Hư, song muốn cho con Khâu-thị khỏi ngại lời, tôi tính chờ dịp Hai-Châu đi chơi, hoặc có chuyện đi đâu, tôi sẽ mở đàng tra gạn.

« Ngày nọ, gặp dịp nhà quan Phủ có đám kỵ [illegible] Phủ lại là người có [illegible] với Hai-Châu, [illegible] phải xin tôi [illegible] giúp [illegible] tôi, lẽ nào tôi lại [illegible] Hai-Châu đi rồi, trưa lại tôi [illegible] vợ chồng Mười-Hư lên nhà [illegible] mà hỏi :

« Nay mày không có cô bây ở nhà, tao muốn hỏi con Mười một đều, hư thật lẽ nào, nói ngay tao biết. Chẳng hay chuyện mi thò thẻ cùng chồng mi về sự cô mi tư ái đó, giả hay là chơn ; thằng Mười nó đã đem mà thuật lại hết [illegible] chẳng còn chi mà ngại. Nếu [illegible] mi [illegible] đây, là tao còn có chỗ nghĩ mi hơn cô mi bây giờ đây mà vu oan cho bỏ đó. »

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5°/o ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)
Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Băckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bạc, đũa, chén kiểu Băckỳ và Nội-phủ-nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Langes hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

Lò rượu Bình-tây
BỊ CHÁY

Hồi mười một giờ rưỡi khuya đêm ba rạng ngày 4 Février, lò rượu Bình-Tây cháy, duyên cớ như vầy, xin tóm tắc lại cho chư độc giả nhàn lãm.

Cái hầm đựng « Alcool-brûler à » trong đó, hiện đương dựng chừng 10.000 litres; thình linh khuya nghe nổ, một tiếng vang động cả lò, cách ba phút sau nghe nổ một tiếng nữa. Mấy người nhà ở gần nơi đó đều kinh-ngạc, vội vàng chạy ra, thì thấy ngọn lửa trong hầm ấy lò ra rất dữ.

Tức thì chạy báo cùng sở tuần phòng Chợ-lớn, đặng xin truyền lịnh đến cứu hỏa tai.

Vã Alcool à brûler đương cháy dữ vậy, nếu đem nước mà chữa thì có công hiệu gì đâu. May ở nơi đó lại có hảng làm « *Acétone* » là một thứ dầu không dẫn hỏa, nên mới có mà đem tới chữa. Xịt dầu Acétone vào, tức thì lửa tắt. Ấy là cách chữa lửa mới nghe đó. Lửa cháy chế dầu thêm lại tắt nghĩ cũng lạ đường, song người có học biết tánh dầu Acétone và biết cách của các nước như Âu-Mĩ thì chẳng lấy chi làm lạ. Túy vậy mà cũng đáng khen hảng dầu Acétone, nếu hảng ấy mà chẳng tận tâm, thì lò rượu còn bị hư hại nhiều, chẳng phải nội hầm Alcool, tồn mười lăm ngàn nguơn bạc . . . . .

M.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 7 fr 00
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$30 tới 3$40.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Ăn trộm ban ngày

Chiều bữa 26 tây, lối 5 giờ 20 phút, quân từ nào không biết vào nhà Ng.-thị-D... ở đường Barbier số 4, dùng chìa khóa giả mở tủ lấy trang vật, áo quần và đồ đạt tính ra 389$00.— Kiêm.

Xe hơi

Bữa 28 tây, lối 8 giờ sớm mai, trên mé quai de l'Yser, trước kho sở Thương-chánh, tên Lê-văn-Trương, đương cắt cát dưới một chiếc ghe lên bờ, đi qua đường bị một cái xe hơi số 1818 đụng té trầy da bầm mình. Đi nhà thương.

Trèo cao té nặng.

Bữa 19 Janvier, lối 6 rưỡi sáng, Trần-văn-Có, 16 tuổi, gốc ở Phú-Nhuận (Giadinh) leo lên cây me dựa đường d'Espagne, gần lò bánh mì Serré mà hái trái, rủi té xuống lọi cánh tay mặt và bị thương nhiều chỗ nữa. Chở vào nhà thương Giadinh.

Ăn trộm

Cô Hà-thị-X.. thợ may ở đường Charner số 36, lãnh may đồ tết rất nhiều lại là đồ hàng lụa. Đêm 29 rạng mặt 30 Janvier, quân từ vào nhà cô lượm hết nào đồ chưa may, nào là đồ may nữa chừng, tính ra hết thảy chừng 500$00.

Móc túi

Khách-huỳnh-Thanh, nghề bán đá ở Đồng-Nai (Biên-hòa) đi Saigon có việc, bị thằng Ng-văn-Bao, 17 tuổi ở đường Riclraud nưng túi lấy 3 đồng bạc, may cho y hay đặng bắt đem lại bót cớ.

Vũ-đăng-Xuân, 27 tuổi, ở bồi dưới chiếc tàu « Haiphong » cũng bị điếm nào không biết móc túi hết 10$00 và giấy huê thân. Chừng y hay nó đã đi mất.

Của ai

Ng-văn-Cam kêu Mười, kéo xe kéo số 9 có đem nạp bót quận thứ ba (giếng nước) một gói hai đôi vớ, một đôi xám, một đôi tiêm, và một chai dầu thơm hiệu « Jean Girand fils » của một người bộ hành bỏ quên trên xe.

Tự tử

Có hai vợ chồng ông kia, chồng 55 tuổi vợ 34 tuổi, mướn phòng số 7 nhà hàng Rotonde mà ở. Bữa 31 tây, lối 9 giờ mai, hai người đều nằm xuội trên giường, coi lại thì người vợ đã tắt hơi còn chồng thì ngất ngư. Tức thì xe chở ông vô nhà thương « đồng đất » mà đi nữa đường ông cũng ních thở luôn. Có thơ ông để lại nói rằng vì nghèo nàn nên hai vợ chồng đồng hòa á-phiện với rượu « sâm-banh » mà uống.

SADEC

Đáng khen

Đêm 10 rạng mặt 11 Janvier, một đảng ăn cướp đánh nhà Trương-văn-Thọ ở làng Tân-phú-đông lấy bạc vàng quần áo chừng 700$00. Bọn nó chừng 12 đứa, đánh rồi bươn về ngả làng Phú-nhơn. Làng tổng rượt theo đến gần một làng kia bắt đặng hai tên ăn cướp, lại trong nhà ấy có lấy đặng đồ tang tài gia nhìn quả của mình. Trong hai đứa bắt đặng đây một đứa có tiền án. Cả hai đã bị giải Tòa Vinhlong rồi.

Qua 14 rạng mặt 15 Janvier một bọn ăn cướp nữa 8 đứa có súng giả (súng nó làm) đánh nhà chệc Trần-Âu ở làng An-hòa-đông. Bọn ăn cướp nầy đi xuồng, đánh lấy đồ chừng 500$00, rồi xuống xuồng buồm mà bị làng tổng rược một quá nên bỏ xuồng và một mớ đồ lên bờ mà chạy. Xuồng của bọn nó khắc số 14, nghĩa là thuộc tỉnh Mytho. Làng rược theo bắt đặng một tên, nó bèn khai mấy tên khác. Thầy cai-tổng An-my và một thầy đội hiệp sức truy tầm bắt đặng thêm 6 đứa nữa. Đã giải Tòa Vinhlong.

CHOLON.

Trộm to

Trương-Kim-H...35 tuổi, Minh-hương ở đường Jaccaréo số 38, cớ rằng quân từ nào không biết vào nhà y lấy 485 đồng bạc và áo quần trang vật hai trăm nữa.

Xe hơi

Bữa 27 tây, lối 2 giờ rưỡi chiều, trên đại lộ Saigon-Chợlớn, một cái xe hơi của Lưu-Canh, 43 tuổi, ở đường Quai de Mytho số 48, sốp-phơ là Ng-văn-Bảy, 26 tuổi, dụng té một đứa con gái 14 tuổi đi với mẹ nó. Con ấy bất tỉnh, liền chở vô nhà thương chợ Rẫy một hồi rồi tỉnh lại, không hề chi.

Xe kéo đánh cặp rằng

Cớ chi không rõ — bộ thấy tiền không đặng mắng nhiếc nặng lời — sáu tên xe kéo xúm nhau đánh tên cặp rằng Lại-văn-Nga, 48 tuổi, ở đường Cây-mai, số 221. Đánh có thương tích, ba tên bị bắt giải Tòa, ba tên chạy trốn, kiếm chưa ra.

Cờ bạc

Chiều bữa 25 tây quan Tuần-thành và lính có bắt đặng một đám cờ bạc trong một nhà lá tại Cái-răng. Bọn cờ bạc chừng 50 người mà khi lính tới thì bọn nó có đứa gát cửa cho hay nên chạy trốn hết nhiều, bắt đặng tám người mà thôi. Trong tám người nầy có ba tên chệc, hương quản làng Phú-mỹ-đông và tên thường xuyên làng Thương-thạnh.

Té ra hương quản là người phải ghét cờ bạc mà cũng nhảy vào sòng thì còn gì là chức hương quản? Nghe nói quan Chủ-tỉnh đã lột chức y rồi lại lột luôn ba ông hương chức lớn nữa vì cờ bạc tại làng mà tọa thị điềm nhiên.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Như: Đầu cột, ốc cữa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
Nº 26 Rue Duranton Chợ-đũi
SAIGON

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sĩ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.
83, Rue Catinat.—Saigon

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Xe hơi và xe máy

Chiều bửa 28 Janvier, lối 6 giờ 20 phút, một cái xe hơi số C-948 chạy đường Thuỷ-binh, tới ngả tư đường Lardes, đụng nhằm một tên chệc cỡi xe máy té có thương tích. Chệc ấy đã chở vào nhà thương Chợ-Rẫy.

Số không mất của

Cô Ng-thị-T..., 50 tuổi, ở Gòcông lên Saigon, ngụ tại hãng xe hơi đưa Gòcông; bị quân từ lấy một cái giỏ đựng áo quần. Thứ mất đồ mà trông gì lấy lại đặng, song may là hỏi thăm lần ra thì một thằng nhỏ ăn cắp giỏ đồ ấy đem đến nhà ngủ Nghi-Tân ở đường Artisans bỏ đó mà đi mất. Đồ còn nguyên, may quá, tưởng không còn.

Sao lại bỏ con

Có một thằng nhỏ đến tiệm thím V-thị-H... ở đường Thuận-Kiều. Hỏi nó thì nó nói nó tên Sung, 10 tuổi. Hỏi trước nó với mẹ nó ở làng gì đó nó không biết, mà ba năm nay mẹ nó bỏ nó đi mất nên nó đi kiếm chỗ nương nhờ. Thím H... bằng lòng mướn nó.

Sập ván cầu, ba người mang bịnh

Chỗ của bước vô đường hẻm Canton số 112, có lót ván cầu trên cao, dưới thì cửa vô đường hẻm. Bửa 31 Janvier lối 10 giờ rưỡi mai, ván ấy sập xuống, hai người đờn bà và một người đờn ông ở trên đều té có thương tích hết, song may nhẹ. Đã chở vào nhà thương dưỡng bịnh.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời;

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40,
CHỢ LỚN.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

VẬT THỰC — *Đồ hộp* — Rượu chác — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đi thơ: [illegible]-Cholon
Giây thép nói: [illegible]

Le Directeur : Paul [illegible]
Officier d'Artillerie Coloniale [illegible]
Croix de Guerre

TÌ VỊ CÓ BỊNH

Trong cơn trời nóng [illegible] tì vị có bịnh thì thấy làm [illegible] phải dùng cho [illegible] nắng nực tì vị [illegible] nhiều.

Một là nó hay làm cho vật [illegible] hai là tại mình uống dùng [illegible] uống rượu lèm cho tì vị [illegible] vì mình hay mà ăn [illegible].

Mỗi năm trong [illegible] người chết vì bịnh [illegible] người có tì vị không đặng [illegible] quan hệ cho sanh linh.

Tì vị không đặng tốt thì phải [illegible] mua thuốc Pilules Pink mà uống [illegible] điện trị. Thuốc Pilules Pink có [illegible] và lại rẻ tiền.

Mỗi buổi ăn cơm rồi uống một [illegible] thì đủ.

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

RƯỢU CÔ-NHẮC PELLISSON
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thứ thường « ba cu ron » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt củ mười năm

→ SÂM-BANH PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ St Marsal
ĐẠT RỒNG BẰNG MẶT TẠI [illegible]

RƯỢU RÔM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

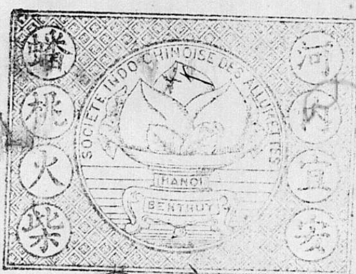

một mình hãng **Denis-frères** đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

[illegible] & [illegible]
Produits Mé[illegible]
VỐN 40 T[illegible]
Số [illegible], Quai de Be[illegible]

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán tại [illegible] gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

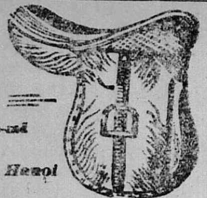

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã. Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơcho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng Nếu mua buôn nhiều thì Bổn Hiệu sẽ tính giá riêng.

Có MỘT MÌNH NHÀ NẦY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi

Ông F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. BI, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES *Gros et détail*

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH 同

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắckỳ như Xuyến bông tiêu, Nhiễu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh bằng, các thứ Lụa, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour mousticaires bề khổ 0m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẽ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remhoursement) song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 2olo về cái phần tiền đã trã trước đó. (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BẢN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

---

1 Seul CACHET

CALME [logo] GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRE PHARMACEUTIQUES ...

ADRESSE TELEGR : HONG-BENG SAIGON

BOITE POSTAL Nº. 60

Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cº

Nº 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cº* *Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chamberlin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stont* uống bổ huyết.

Rượu uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đâythì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM XUẤT CẢNG NHẬP CẢNG — ĐẠILÝ HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cả : 932005

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Đạilý

Battambang, Baxan, Bentre, Sadec Caolanh, Tanan, Travinh, ...

Luang Prabang, Vientiane

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của Bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-Kỳ và Trung-Kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

BÁN-SỈ

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon *Quai Testard Số 1,2,3.*

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 726.

BÁN LẺ

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ cho ... người [illegible]

Để mà chuyên mau lẹ ... Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

để đi du điền địa

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

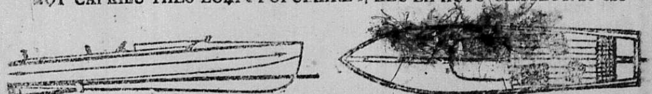

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp.

giá 1.500$ sấp lên

Khoái huợt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

Solution Pautauberge

Ngày nọ nhiều ông thông thái Âu-châu tìm đặng rằng mủ của một thứ cây khác mọc tại Âu-châu có một chất kêu là créosote.

Cách ít lâu, lại hai ông danh y langsa tìm ra rằng créosote mà chế được thành dược-phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm thần trị bịnh đau phổi và đau ngực, vì créosote là một chất tánh hay sát trùng.

Kế ông bào-chế-y-sư hạng nhứt tại Paris là ông L. Pautauberge tìm ra được cách chế luyện créosote ra thành được phẩm, trộn lộn với ba thứ khác mà làm ra một thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberge

Làm cho thiên hạ lấy làm lạ mà trị thuyên mấy triệu người bịnh.

Đó thật là một thứ thuốc linh nghiệm của chư tôn nên dùng khi chư tôn ho, mà có hơi rét, với đau trong hộng và hơi khó thở.

Nếu chư tôn bị bịnh ho gió mà nặng và đau vát nơi hộng, hoặc nếu chư tôn không thể làm sao hết được, thì chư tôn đừng kiếm thứ thuốc nào mà hơn được solution Pautauberge, là thuốc làm cho hết ho và hết đau, mà lại làm cho ban đêm nghỉ yên nữa.

Chư tôn khi cũng có nghe thấy biết bao nhiêu người mặt mày buồn bực xanh xao, thể hao hền, xây xẩm mày mặt, nhức đầu mệt mỏi nơi mình, hạch [illegible], mỏi tay chơn, đau nhức trong xương cốt, sông [illegible] tô mũi, lỗ tai, [illegible] tiểu ngọt.

Ấy là tại thân thể mấy người ấy hết hai chất mà cái bào chế y sư âu-châu biết rồi là chlorhydro phosphate de chaux. Hai chất nầy đều có trong Solution Pautauberge là thuốc trị thuyên chứng người vươn những bịnh ấy.

Có hạnh phúc chi hơn là có con mà được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho khỏi ốm o, và dễ, nếu con cái ốm o và khí bẩm yếu, và nếu cho chúng nó trở ra được vậm vỡ, sức khỏe, ăn chơi, thì nên cho chúng nó uống Solution Pautauberge là thuốc ngừa cho chúng nó khỏi bịnh ho lao, khỏi quẻ, khỏi bướu và khỏi bình dạng xắc xa. Chúng nó mau lớn và vậm vỡ. Những người tuổi trẻ mà làm công việc khó nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bịnh chúng tôi mới kể trên đây mong làm cho người phải vươn sanh thêm một bịnh nữa rất dữ tợn là bịnh ho lao, bịnh nầy tại Đông-dương người Annam và Chi-na mắt phải biết là bao nhiêu.

Chư tôn chẳng nên ơ hờ, không lo liệu trị, để cho tới vươn bịnh ho lao, gầy kia không còn phổi thể, mà phải chết ngột. Solution Pautauberge chẳng những là đề phòng tật bịnh, mà trong khi tiêu được bịnh cần thì chư tôn nảy sức lực mình thêm lên, khỏe khoắn trong mình, mặt mày vui vẻ, siêng sắn ăn ngon và lại tráng dương nữa.

Độ [illegible] uống [illegible] thường:

từ 2 tới 4 muỗng lớn mỗi ngày cho người lớn.

từ 2 tới 4 muỗng nhỏ mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:

Thuốc Solution Pautauberge để uống và không phạt tì.

Uống thuốc Solution Pautauberge liền trước bữa ăn, trộn một muỗng lớn trong nửa ly nước đường. Muỗng nhỏ thì nước đường ít hơn một chút.

Bán tại:

Pharmacie Principale Solirène, Saigon

Pharmacie Franco Asiatique Hélary, Cholon và trong các dược phòng.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° [illegible] Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1930 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoại 95 mà hỡi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy? Ông mới đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bốn quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Quảng-Đông
Thiên-hòa-Đường
ĐẠI DƯỢC PH[illegible]NG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨC DỦ PHÁT LẠNH HOÀN

Chuyên trị bất cầu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhức đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhức đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhức đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tà [illegible] xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lây mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn-đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để

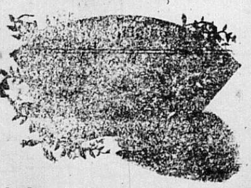

thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường nầy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi; còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 96, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu ALCYON và HERCULE. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc [illegible] lại [illegible] và giá lại rẻ; như hiệu HERCULE thì từ 60$, sấp lên, còn [illegible] muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng [illegible] nghị

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy [illegible] 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bản tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, để [illegible], nền đúc, ráp máy, cùng chạy [illegible] khi vân vân, nói tắc một điều nghĩa là [illegible].

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi [illegible] cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà xay tính và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa cái kiểu tính (bản đồ) cho và giá tiền.

Có nhiều giấy tờ [illegible] co rằng [illegible] chịu cho nhiều chỗ [illegible] rồi.

Bao nầy hãng [illegible] qui vị [illegible] nhà máy của [illegible]: Cho quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp [illegible] bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì [illegible] chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chỉ giá cả đúng cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng [illegible] hãng có [illegible] Tàu-khói (chaloupes-vapeur) mới và cũ, như cho quí vị [illegible] và cách trả tiền thì xin đến tại hãng [illegible] xay tính.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt [illegible] sáng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số [illegible] đường d'Espagne chợ Saigon mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn [illegible] [illegible] đốt cho sáng; [illegible] mới thạnh vượng.

[illegible] các thứ đèn đẹp [illegible] hơn các nơi.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

[illegible] Etablissements Du[illegible] Saigon.

"Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

N° 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN [illegible]

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, tin cho khách tưởng tình chiếu cố. Xin cám ơn.

Certifié le tirage à:
Trois mille exemplaires
Saigon le 4 Février 1931

Saigon Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Nếu chư tôn bị bịnh ho gió mà nặng và đau vát nơi bộng, hoặc nếu chư tôn không thể làm sao bết được, thì chư tôn dùng không thứ thuốc nào mà hơn được solution Pautauberge, là thuốc làm cho bết ho và bết đau, mà lại làm cho ban đêm ngủ yên nữa.

Chư tôn khi cũng có nghe thấy biết bao nhiêu người mặt mày buồn bực xanh xao, thở bào hển, xây xẩm mày mặt, nhức đầu mệt mục nơi minh, hạch ... đổ cả, môi lạt, đau nhức trong xương cốt, nóng ... nơi lỗ mũi, lỗ tai, bịnh tiểu nước tiểu ngọt.

Ấy ... tại thân thể mấy người ấy hết hai chất mà cái bào chế y sư âu-châu biết rõ là chlorhydro phosphate de chaux. Hai chất này đều có trong Solution Pautauberge là thuốc trị thuyên những người vương những bịnh ấy.

Có hạnh phúc chi hơn là có con mà được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho mạnh sơ, và dể, nếu con cái ốm o và khi

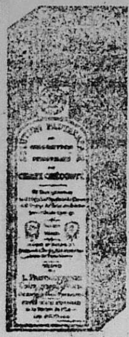

Độ uống dược thường:
từ 2 tới 4 muổng lớn mỗi ngày cho người lớn.
từ 2 tới 4 muổn nhỏ mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:

Thuốc Solution Pautauberge để uống và không phạt tì.

Uống thuốc Solution Pautauberge liền trước bữa ăn, trộn một muổng lớn trong nửa ly nước đường. Muổng nhỏ thì nước đường ít hơn một chút.

Bán tại:
Pharmacie Principale Solirène, Saigon
Pharmacie. Franco Asiatique, Hélas Cholon và trong các dược phòng.

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bồ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bồ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu *là* Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt* ***hơn hết,*** *hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng. Bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bản đồ tạp vật

Thuốc này sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc này mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tà ... xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lây mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để

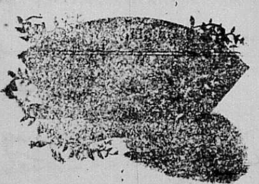

thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi. còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 86, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu này đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ: như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy được 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, để nồi, nền đắc, ráp máy, cùng chạy đặng khi vân vân, nói tắc một đều nghĩa là dùng được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 10.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu tính (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ tại hãng có rằng đã ... cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

... hãng chúng ta cho chư quí vị ... nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiếng bề giao thiệp ... bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; ... chịu giá cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: tại hãng có sẵn Tàu-khói (chaloupe à vapeur) mới và cũ, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đặt mối sáng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 85 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn của hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

"Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu này nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères trữ mà thôi.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, xin tại khách trưởng tình chiếu cố hát cám ơn.

Certifié le tirage à:
Trois mille exemplaires
Saigon le ... Février 1921

Saigon Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Dir. Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION: Saigon, Rue Catinat, 103 105 1er Etage

GIÁ BÁN:
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mon
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE N° 475 | Adresse télégr.: LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN:
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
à SAIGON: Aux bureaux du journal
à HANOI: Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Lòng sốt sắng và chí thực nghiệp của người Bắc.
2. — Trưởng tộc — Chủ sự.
3. — Vì nhơn nan.
4. — Rải mà mag.
5. — Một cuộc cầm ca.
6. — Hồng nhan bạc mang.
7. — Hướng truyền
8. — Quyền phận người láng diềng.
9. — Lò rượu Binh tây bị cháy.
10. — Oan kia theo mãi.
11. — Lời rao.

Lòng sốt sắng và chí thực-nghiệp của người Bắc

Ai ai cũng chán biết cái chí thực-nghiệp làm cho đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đặng phấn khởi trong đám cạnh tranh thương-trường, cho đến đỗi người Pháp còn phong ngợi cái tinh công-vụ của họ nữa. Ta cũng muốn cho dân Nam-kỳ được tặng khen như vậy. Song, hỡi ôi! Chúng ta mới nhờm bước lên cái võ-đài kinh-tế và chẳng có thông thạo bao nhiêu mà chen vào chốn thương-trường cho vững vàng.

Đã dư mấy kỳ rồi, ta bỏ phế cái nẻo ấy; hiện thời ta mảng trông có thi-giờ cho nhiều mà học-vấn thêm và mở mang cái trí-độ thương-mải đã làm cho người Bắc đặng thế-lực về đường buôn bán.

Một người ngoại quốc mới bước chơn lần thứ nhứt vào Đông-pháp, khi đi châu lưu cả toàn xứ rồi, thì thấy rõ rằng người Bắc rất phấn chấn và rành thạo nghề buôn hơn người Trung-kỳ và Nam-kỳ.

Người Khách ở nước ta đã lâu đời, thâm-căn cố-đế ở đây, nghiễm nhiên gầy dựng nên một cái thành quách rất bền. Cái địa vị của họ trong thương-trường ta rất to và tự xưa những nay họ chiếm đoạt hết cái lợi-quyền thương-giới của toàn xứ Đông-pháp. Còn quốc-dân ta thấy vậy lại chẳng biết tranh thương, cứ điềm nhiên tọa thị.

May đâu cái phong-trào đề-chế đồ Tàu, khởi xướng lên tự trong Nam-kỳ, truyền ra đến ngoài Bắc. Trong nầy dân-sự hưởng ứng răm rắp, vì cái nghĩa đoàn-thể mà lấy-chay Khách-trú. Quốc-dân ai trông thấy cũng lấy làm hưng khởi trong lòng, tưởng đâu đã thâu phục toàn cái thương-quyền của Khách rồi. Song dân Nam-kỳ chẳng có cái tinh đoàn-thể, nghĩa liên-lạc vậy. Công-vụ đã chẳng đặng hoàn-toàn công hiệu gì mà chớ, nay lại bỏ phế nữa.

Còn người Bắc noi theo dân Nam-kỳ, tỉnh ngộ lại lần lần mà cạnh tranh cùng Khách kiều-cư nơi đàng kinh-tế. Họ chẳng có làm dỗ-sộ bạo động như ta vậy mà ngày nay coi mòi có thể thâu phục lợi-quyền đã đặng.

Nếu mà sánh đồ sản-vật của người Bắc làm ra hiện tại, với đồ làm cách 2 năm nay thì chẳng hiểu sao mà họ cải chế tiến-hóa mau dường ấy. Thấy thành Hà-nội hai năm trước rồi nhắm xem thành Hanoi hiện thời thì có dời đổi rất nhiều.

Năm 1919 nơi xóm buôn bán đô hội ở ngoài Hà thành thì đầy những bản-hiệu tiệm Khách trú, dường như một cái chợ bên Tàu. Một hai chỗ thì có chen vào một cái tiệm Bắc nhưng mà mới khai để buôn bán hàng tơ lụa. Theo lý thường thì dân Annam đông Hồng-bàng Giao-chỉ, duy lo học văn-chương trau dồi trí-tuệ, coi nghề thương-mãi rất hạ-tiện.

Vì vậy cho nên Khách trú mới chiếm đoạt cả thảy cái thương giới là nhờ cái chí bền bỉ chế-tạo và thực-tiễn của họ. Buôn bán người ăm góp nhóp tiền bạc đem về Tàu cho đến đỗi người Pháp còn nóng ruột thay.

Từ khi sự lấy chay khởi xướng cho đến nay thì quốc-dân ta đã nghiễm nghiên-cứu cách buôn bán của người Khách, nay đã khuynh-hướng vào cái thương-trường. Hiện tại người Khách, đã thấy rõ sự kết-quả điều của người Bắc rồi.

Nhưng vậy mà ta còn thiếu một điều rất cần yếu. Thượng-nhơn bổn-quốc chẳng có cái trí đồng-lòng liên-hiệp với nhau như người thương-nhơn ngoại-quốc. Giả sử một thứ đồ vật liệu thì mỗi tiệm Annam đều bán khác giá, không a-ý với nhau mà định giá cho đồng. Ấy là một điều khốn hại cho ta đó. Bạn hàng vô các tiệm Annam thấy đều như vậy thì hết tin cậy mà trở lại mua chác nữa. Vậy muốn trừ thói tệ ấy mà làm cho cái thương-trường Annam đặng thạnh-hành thì các nhà buôn bổn-quốc phải giao-kết liên-lạc với nhau.

Bên Pháp-quốc, trong thành thị nào đông dân số và việc thương-mãi đã thạnh-mậu thì các thương-nhơn lập sở để lái buôn hội lại mà bàn định việc buôn bán (Bourse de Commerce) ngoài tư phòng thương-mãi (Chambre de Commerce). Trong xứ ta, phòng thương-mãi có vài phái-viên Annam, duy để mà dâng nạp cho Chánh-phủ và cái vấn-đề về việc buôn bán mà thôi.

Sở « Bourse de Commerce » có cái mục-đích khác, để mà giúp cho các thương-nhơn giao-dịch với nhau cho tiện trong việc buôn bán; mỗi tháng có vài kỳ nhóm cả thảy lái-buôn to trong châu-thành.

Ấy vậy ta cần phải lập ra một sở như thế. Hai người phái-viên bổn-quốc tại phòng thương mãi chẳng có thể gì mà giúp ích cho việc buôn bán của ta. Các lái buôn Annam nên xin phép Chánh-phủ mà tạo một cái « Bourse de Commerce » chọn người thương nhơn to làm phái viên, đặng canh cải các vấn đề về đàng kinh-tế và thương trường bổn quốc. Như vậy thì ta có phương-pháp mà luận giải cái vấn đề lúa gạo cùng các sẵng-vật của bổn xứ.

Người Bắc chí công gia tâm bấy lâu mà điều-độ sự tranh thương nay đã thấy sự kết quả rất mau. Còn người Nam ăm-ắm bao-đồng, tính việc đỗ-sộ khó nỗi thành công. Người Bắc chẳng dùng cái khí công-p ần mà chấn chỉnh thương trường, duy dùng cách thế nhỏ nhoi mà có thể thành tựu được.

Hiện thời tại Bắc kỳ, có lập ra nhiều hội buôn bán, nhiều xưởng kỉ-nghệ để cho người bản-vật du-học bên Đại-Pháp về cai quản. Ngày nay, các sở ấy đã ban cấp cho dân Bắc đồ vật liệu mà xưa nay duy mua của Tàu mà thôi. Tiệm nào cũng nhồ trương hàng-hóa ra như tiệm Tây và giúp Hà-thành đều có nhà buôn Bắc-kỳ. Ấy vậy có nên phong ngợi người Bắc chăng và cũng thấy quốc dân ta nên học-lỏi họ chăng?

Không có lẽ Chánh-phủ chẳng chịu phê nhận cho các nhà buôn ta lập một sở « Bourse de Commerce » Chừng hoàn toàn rồi thì thấy đều ích lợi sợ ấy là dường nào.

Trong đám thương-trường mà ta mới bước chơn vào, về việc cần-dùng, vì muốn thâu phục lợi quyền, chúng ta còn thiếu cái trí tổ-chức sắp đặt ra cho có nghi tiết hầu để cho người buôn-bán bổn-quốc hay, rõ cái phong trào kinh-tế vạn bang và coi lấy đó mà theo, như việc thương mãi Âu Mĩ vậy.

Theo cái trí thực-nghiệp và sự suy-độ của người Bắc thì ta chắc chẳng bao lâu đây, họ cũng thấy rõ đều tối yếu về sự lập « Bourse de Commerce ». Ta nghiệm-cứu xem sự công thành kết quả của họ và cái tiền đồ về sự mong-mã sốt sắng như vậy, ta rất khâm phục ngợi phong người Bắc và cầu ước cho người Nam học đòi đặng lợi-dụng trong đám tranh thương nầy.

CỬU TƯỚC.

Trưởng-tộc — Chủ-sự

Hai chữ trưởng-tộc nầy, tuy vầu chữ Tàu mà nghĩ giống hình như đời nào cũng có dùng, nước nào cũng vậy.

Trưởng-tộc về trong bà con thân-tộc thì là sự thường, chớ như mấy đám quan hôn tang tế của xóm-giềng, tưởng cũng là hay dùng, mà chẳng phải trưởng-tộc, chớ cũng là chủ-sự là vì như người một họ thì phải là trưởng-tộc, khác họ sao được. Nhưng công việc cử chuyển ngôi thứ cũng tương tợ nhau.

Danh phận của người trưởng-tộc như bà-con thì trọng theo bà-con, còn chủ-sự thì trọng hệ theo phận sự xóm giềng, thường thường mấy đám không có 2 chức-việc nầy thì hay lộn xộn lắm, nhà biết việc mỗi khi cử sự bắt cầu việc chi phải đi kiếm chỗ có, hoặc như trong bà-con có người mà dùng không được thì phải cầu kiếm người ngoài biết tính hay làm giùm luôn luôn chớ chẳng nên hay tự đắc mà sanh việc khó tính không rồi.

Mà còn như mấy nhà đông mà không có, thì đồng lòng nhau mỗi sự đều xong, thì là qui mà ít được như vậy.

Ông trưởng tộc, hay là người chủ-sự không phải có bậc trưởng tộc mà được giỏi phận sự ông trưởng-tộc, mà cũng không phải hễ làm chủ-sự mà tự nhiên mỗi người làm được, cũng có nhiều người tự cường tự ý, thường hay không nên, cũng tại đã không hiểu, cũng tại đã không biết việc mà lỡ có ý sốt sắng mà lãnh cái bậc chức, đã chẳng lo lại còn làm cho hư việc công người ký thác, mà không biết không hiểu nữa.

Chớ như mấy người biết lo cái trách-nhậm thì hay sợ hay tránh, dầu ai có khẩn cầu cho lắm cũng còn chối từ, không muốn ách giữa đàng mọng mang vào cổ bao giờ. Nghĩa là sự thất công.

Ông trưởng-tộc, như trong thân-tộc, tuy không ưa, nhưng dầu có ghét cũng phải giữ cái nghĩa bà-con không nên bỏ, không nên ghét thường nhiên rồi lấy sự tiểu tâm mà từ mà chối, như gặp việc chưa thông chưa biểu phải tìm người thông hiểu mà học mà hỏi phòng đến nơi mà làm cho rành việc bổn phận, cho công bình, ai trông vào phải biết, chẳng nên bất tử. Giả như không

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

hiểu biết mà làm theo luật trong bụng mình là sự quấy-quá, phải giữ, có khi lầm đến phép luật mà chạy chối không được, rồi phải mang tiếng quấy đời đời.

Cũng như ông chủ sự, dầu như việc nhà mình liệu thiếu sức phải cần kiếm người mà cậy gởi cái quyền ấy, chớ đừng kiêu căn hoặc tự cường, thường hay bị chê khen lắm. Được như vậy, thì người mà chịu ra công giùm cho mình, dẫu có sơ sẩy thì tiếng phải chịu, mình khỏi lo khỏi sợ, miễn là người bảo đậu mình tuân y thì là xong việc.

Hiếm kẻ thường hay biết một khoe mười, đến khi có việc, không biết ngã nào phải ngã nào quấy, rồi sanh rối tại mình là như vậy.

Như theo phong-tục ngoại-bang thì còn dễ ít nhiều, chớ như phong-tục lễ-nhạc Annam, thì lằng-xằng lắm, nhiều chỗ phải học hỏi; mà còn sợ lầm, cho nên ngày trước mình, xóm nào cũng có một hai ông-lão hay chữ. thì nhờ mấy ông chỉ biểu cho, chớ như nay tưởng hết rồi, còn đâu mấy ông-lão ấy mà trông nhờ.

Những phong-tục lễ-nhạc xưa như vậy đó.

Mấy nhà kỹ không lại còn xa xuôi cách mấy dặm cũng ghe-cộ, ngựa-xe, đi thỉnh cho được ông-lão hơn mấy ông-lão nữa, tốn hao không sợ, xin cho ông đến ngồi tại ván, giữa nhà thì vững vàng trăm việc.

Bởi vậy, nên phải tùy thời hoán cải, xưa theo tục xưa, nay theo lệ nay, dầu đám chi cũng phải do nơi người lớn lão-thành, thường trải việc, lo sắp đặt, tránh quấy theo phải, mọi sự cho mình, không biết việc mà tự thị, làm lấy rồi, xem không nên chỗ nào cả.

Tuy ông Chủ-sự hay là ông Trưởng-tộc có dùm cho mình, khi có việc mặc đầu, cũng chẳng phải là hai ông mà ỷ quyền tự ý đâu, trước khi khởi mỗi sự cũng có ý tùy theo ít nhiều cái ý muốn của mình, chớ có tự chuyên hết mọi sự đâu mà ngại, cũng như sư tùy chủ.

Một đều rất nên ngặt quá, vì bởi sự dốt nát, quê mùa mà hóa nên, là nhiều khi mình trưởng-tộc thiệt, mà không chịu trưởng-tộc lấy sự hoặc không học, hoặc oán thù riêng mà để vào lòng, làm cho hết thảy bà con đều phải mất công có khi vào đơn mà cáo, khi đi cầu thế nầy thế kia, nói không cùng được, cũng là một sự rất tệ, phải sửa, ai cho giận, hờn riêng mà lại phế sự công là nghĩa gì, hay là không học mà lấy ý riêng mà thị cường, làm cho sanh khó dễ cả bọn.

Cái ganh ghét tự nhiên đã nhiều khi các báo cũng để hết ý luận dẳng giải nhiều bài, mà cầu cho xã-hội sửa mình, bỏ xấu theo tốt, vào lối văn-minh, tấn-bộ kịp người.

Đừng có chứng hay đổ thừa, nói người sao mình vậy, sửa mà làm gì, qua thuở thì thôi, nói như vậy tội nghiệp quá.

Là vì, dầu như mười người mà có một người chủ quyết sự phải mà làm, còn chín người cũng có vài người theo mình, khi nầy không kịp còn khi khác, một lần một ít, tự-nhiên phải xét phải hiểu, hư lâu rồi cũng hóa nên được, thì tự-nhiên trừ cái hủ lậu đi. Chớ như theo lòng người hoài, có ý sợ mích lòng, thì biết chừng nào nên với thiên-hạ. Miễn là mỗi việc mình muốn, có căn đề, mẫu ý rõ ràng, thì do theo mà quyết, dầu ai mà nhạo báng, nghịch ý nữa cũng chẳng nên lo sợ, câu chữ của Tàu có nói: thành tại quả quyết, bại tại dụ dự, là sự như vậy.

N. h. V.

Vi nhơn nàn

(Nên người khó)

Sách Tàu có câu chữ. vi nhơn nan nầy, thiệt hay trúng cho phận làm người ở đời, dầu cho người nước nào cũng vậy, nên người rõ ràng là khó thứ nhứt.

Chỗ khó nầy có nhiều cách, tuy vân nói thì nghe tha hồ ai cũng như ai nhưng mà chia ra nhơn phẩm mỗi bậc, như nước văn-minh, thì sự khó ấy ở cũng có phẩm loại theo đám người thì khó trở nên dễ.

Là vì, cũng như tục ngữ mình hay dùng, voi biết voi, ngựa biết ngựa, voi nói voi hiểu, ngựa nói ngựa nghe, khác phẩm loại nghe hiểu không được thông.

Lấy ngựa, voi mà đối với người ta, thì cũng thế, người hay nói người hay nghe, đứa tệ nói đứa tệ hiểu, gặp khó cũng thành dễ, dầu chuyện chi cũng mau nghe mau tính, mau được việc cả.

Rủi thay, cho những khi gặp khó mà bị, voi nói ngựa, hai bên mạnh ai giữ mối nầy. cứ kéo qua kéo lại khi đầu còn ít khó, sau lại nhiều, kéo dài ra cái khó ấy trở nên đã khó lại còn khó, khó hơn nữa.

Vì vậy mà mỗi sự muôn rối, rối không được, cố nhớ những đều phi thường to trả oán lại gan, không suy không xét cho kỹ cứ đường phải. của mình hoài, thành nên ganh ghét là tật bịnh, vô y vô dược thuở nay.

Ganh ghét

Thường thường mấy đám mà gây nhau, vì đó mà sanh hoài, thiệt là một cái tệ của phận làm người, phần nhiều còn lắm lắm.

Khi mới khởi mà gây, thì [illegible] bạc đòi không trả mà còn chửi mắng, tức không ?

Vấn đề thì như vậy, mà khi hai bên gây, rầy, chưởi mắng, xoi qua móc lại với nhau đến chỗ đã thèm, kéo dài ra thành một cái vấn đề khác nữa, [illegible] cho nhau.

Giận quá nói vậy lạc đề, [illegible] ra không phải chuyện đòi tiền mà sanh gây, tương tợ như ganh ghét nhau một sự chi chọng quá mà khi không sanh chuyện dữ, một bên thiếu không trả, một bên hoặc có giận chi đó, hoặc ghét gánh sự gì lúc ẩu đả, hổn hào sâu sắc, rồi muôn tùy thế mà trả thù cho đã nư, tuy không nói ra, chớ hai đàng cũng, hiểu ý nhau lắm, mà tại không chịu châm chế cho nhau, nên đương đầu cho vừa ý, nhiều khi nhỏ sự thành lớn sự, xài phí không biết bao nhiêu cũng không sợ nghèo. Đến rốt lại rồi, đã thèm, bớt giận nghĩ lại, hai bên ganh ghét hai thế, chẳng ai chịu nghe ai chẳng khác chi, voi mạnh thì voi biết, ngựa giỏi ngựa hay, mà sanh ra hai bên thù oán, một là ghét hai là ganh mà muốn hốn nhau, thì phải dầu nai dạt móng chó cũng le lưỡi, tốn kém vô ích ăn năng đã muộn, hết sức giận dữ đến hồi buồn tanh. Đã có nhiều nhà vì như vậy rồi sau ăn năng biết là hai bên quấy thì sự đã rồi, nghĩ lại thương nhau cũng muộn.

Nghĩ như hai đàng mà voi hết, hay hai đàng mà ngựa hết, thì ngựa nói ngựa voi nói voi, thì có đâu sanh dữ, sanh khó vì dầu có sanh khó cũng chẳng khó dữ

Ganh ghét là một bịnh rất quan hệ của người, tưởng phải tránh quyết cho khỏi, thì làm người ở đời cùng được một vài phần phải tự nhiên, chẳng bị người thượng lưu thông thái chớ cũng hơn thiên hạ nhiều.

Nhứt là thấy người ta giàu đồng ganh mà nghe người ta sang cũng đồng ghét, dầu ganh ghét cũng có người, cho phải như người có hỏi chuyện mà phân biện rồi người ta cho mình phải thì là mình phải, mà cũng còn xét đi xét lại cho kỳ, coi thiệt như vậy mà có nên vậy chăng ? Hay là có chỗ cũng còn sơ ý nghe lầm thấy chóe mà vu oan cho người mình ganh ghét ấy. Giả như đi thi làm ông tú ông nghè, bị ít học thì rớt, còn bạn mình thông minh mà đỗ, rồi bày thế nầy, thế kia mà phá người ta vu oan cho người ta, phòng có hư thân, xấu hổ. Hay là ra tiền, xuất bạc thuê du đãn làm cách kia thế nọ cho bị nghèo coi cho đã nư ganh ghét, những người tâm tánh như vậy nghĩ coi thế nào, là những kẻ anh tài học thức ít nhiều còn trong đồng thì nông-phu, cũng bạn cày bừa nhau, thấy lúa của người tốt của mình rồi xấu cũng sanh sự nay dành miếng nước mai dành con gặt v. v. nói sao cho hết những chuyện ganh ghét nầy tiếng Phan-sa gọi là sạ lù (jaloux) là như vậy, phải từ sửa nết xấu mà tấn bộ văn minh cho kịp thì, để mà ganh ghét bậy nhau như vậy hoài, thì làm sao mà hiệp hùn nhau được mà chống cự với kẻ ngoại bang mà tranh mối lợi. Dầu có muốn làm chi cũng như một cây thì làm sao đặng nên non. Chẳng gần nhau thì lại ghét hơi ganh bóng, mà có ai lập thế được gần nhau, thì lại tầm vích thổi lông, vì vậy mà mang cái tiếng thua người ta hoài. Chữ Đồng tình tương ái không có.

Lúc nầy là lúc phải thời thế cho mình tấn bộ quá, mà không kiếm cựu nghinh tân. bỏ cũ theo mới thì [illegible] uổng cho mình-quá, không lẽ?

N. H. V.

Banque industrielle DE CHINE

Trung hoa công nghệ ngân hàng

Nhà Băn nầy nay mới khai thêm mấy chi nữa

Bordeaux, ngày	20-12-1920.
Dunkerque,	3-1-1921.
Batavia,	24-1-1921.
Le Havre	» 1-1921.
Rotterdam	2-2-1921.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn......	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn........	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn........	HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.....	HỌC-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là..........	ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thi đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là.........	NGUYỄN-
Trường **nào có** thầy dạy **Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn....**	XÍCH-
Trường **nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ. hơn...**	HỒNG. HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiệp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỚU của lương y RIP chế (Vin [illegible] et Binutritif du Dr RIP) mà đã thí nghiệm bổ ích, vì trong ba ngày xuân [illegible] ai cũng đều [illegible] mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Tánh rượu VỆ SANH RIP, mùi [illegible] thơm tho, dịu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ bạn khen là rượu *Cữ Lão Thành Đồng.*

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly [illegible] các thứ rượu khác giá [illegible] đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệsanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Rủi mà may

Chiếc tàu nầy, nguyên là một chiếc tàu rất cũ, đã 45 tuổi của hãng Nam-vian, dùng chạy Singapore đỡ, thế cho chiếc Donnai, lúc chinh chiến đến bây giờ.

Bữa 8 Janvier rồi, ở Singapore chạy về Saigon gần chiềm, 60 người dưới tàu khỏi hại.

Khi ra khỏi Singapore, thì trời xấu, gió lớn, chiếc tàu bị máy đã yếu, mà chạy có 5 chử, cho nên bị sóng lớn quá, cao đến 8, 9 thước chịu không lại.

Tuy vậy mà cầm chừng chịu giữa biển, đến ngày 12 mới thấy họa to, tên chụm lửa tàu thưa rằng, có nước vô buồn máy, còn ống bôm để trục nước thì lại bị thang mà bít, cho nên đam nước ra không được. Lúc nầy nước vào bon tàu, làm những sắt miếng trôi lên trôi xuống cũng như ván miếng.

Họa vô đơn chí dưới buồn máy lại thêm 2 tên coi máy cũng vì công sự mà bị binh, làm cho nội bọn tàu đều lo ra hết, may nhờ ông tây coi máy, lấy lòng can đởm tỉnh táo mới bịnh lại sự buồn sự lo ra mới hết.

Lúc nầy lửa bị nước, muốn tắc hết, còn đủ sức coi lái mà thôi, bởi vậy nên chiếc tàu chạy như đã trượng bịnh, bị sóng đưa qua đưa lại theo lượng sóng, còn 57 milles (một mille gần 2 kilom.) tới Côn nôn, mà đi không nổi, phải làm buồm trở lại Singapore rủi buồm lại bị gió bay hết một miếng xuống biển. Vừa đi mà vừa bôm nước ra, mỗi giờ nước vô trong tàu gần 20 tấn.

Quan tàu, đã thôi chỉ lo chạy sấn vào bờ, kím thế cứu người, bỏ tàu, mà kiếm đường chạy vào bờ gần 324 kilom. cũng khó mà đi mau đến được, lần về đến Singapore ngày 14 Janvier 8 giờ tối.

Đến đây mới có tên chụm lửa, thấy có một cái lỗ bể mà bị thang nó bịt — Tại có bao nhiêu đó, mà gần bỏ mạng 60 người Tây-Nam. Mầng thay!

L. D. N. H. V.

Một cuộc cầm ca
TUYỆT-KỈ

Trước khi ông V. Ch. đi thi Tham-Tá, có ông phán kia làm tiệc tiền vào trường. Thân bằng trong tiệc lắm người tao nhả biết cầm thi kỳ họa cho nên sau khi tiệc đã cùng nhau bày cuộc « Đông-sơn-ti-trúc » ngày xưa.

Lúc bây giờ có sẵn ca-nhi cầm-hữu, còn nhạc-khí thời có đủ cả năm cây đờn là Tranh, Tì, Nhị, Nguyệt, Tam lại có Đông-tiêu, trường địch và sanh, phách đủ thứ. Mà những tay đờn địch lại là tay rành thạo cả ông nào cũng biết chơi đủ thức nhạc khí ấy, tưởng cũng khá gọi là một cuộc « Đông-Sơn » ngày nay: Ông chủ-sự Tôn-thất-Văn thổi Trường-địch ông Tôn-thất-Kiêm đờn cây đờn Tranh, ông Ngô-Phò (cựu-Phẩm-Hài) đờn Tì-Bà, ông Tôn-thất-Lương Văn-Bình thổi Động-Tiêu, ông Tôn-thất-Biên đàn Nhị-Huyền ông Cao-hữu-Cán đờn Nguyệt, ông Nguyễn-Cung đờn Tam ông Nguyễn-Sung đánh Phách-tiền ông Ng.-khóa-Liên (Thanh-Nguyên) đờn cây Dương-Cầm. Tiếng ti trúc vộng cầm ca hòa nhà suốt một đêm dài nghe cũng đã ít khi có cuộc ưa như thế thật là hoan lạc thay. Ít khi được gặp hội cầm ca gồm đủ những tay tuyệt kỳ.

Trong lúc chuyện trò đờn địch thời lắm ông đã làm tận kỳ sở-trường mà cũng có ông bàn đến sự âm luật của nước nhà lắm điều nên ghi chép vậy tưởng nên kể qua mấy lời cho độc giả xem chơi: Các ông đã bàn rằng:

Thứ cầm ca là một thứ tao nhả của nước ta, sính với các nước lân bang thời nước ta cũng có một âm luật xứng đáng chẳng phải thua kém, nhưng từ xưa đến nay tuy người trong nước cũng lắm người tinh thông về lối âm luật lại cũng bát học quảng văn có thể chế ra thành những nhạc khí để hòa với các giọng ca hát của ta như là: Đờn Kìm-Nam (Nam-cầu) và Đờn-bầu v. v.

Nhưng chỉ tiếc vì một điều là những bậc tài năng ấy chỉ để làm cái thú riêng cho một nhà mà không chịu tóm cả các âm luật chung của một nước mà làm thành khóa nhạc-chánh để tổ-chức thành pho sách Âm-luật-bị-khảo của một nước, vì thế cho nên nước tuy có nhạc mà âm-luật bất tề, cứ linh-tinh ra mỗi xứ mỗi giọng, mỗi giọng lại có lắm điệu khác nhau, thử xem như gọi là cung *nam* cung *bắc* nhưng trong cung *nam* thì ở Saigon đờn một lối ở Huế một lối ở Hanoi lại một lối khác nhau; cung *bắc* cũng đại khái như thế, hóa ra người trong một nước mà không bao giờ trong cuộc cầm ca nghe có người trong ba xứ đờn một bản hòa hiệp một cung điệu với nhau bao giờ. Nếu có muốn đờn hòa với nhau thời [illegible] cũng phải học tập cho nhuần nhã đã mới đờn được. Như thế thời tưởng nghề âm-luật của ta xem còn khuyết điểm biết bao, thử xem âm-luật của các nước khác thời dù người xứ nào học thầy nào ở xa cách nhau chẳng biết là bao, nhưng đã cũng hòa đờn hào ta thời tất cũng hiệp nhau một hơi một giọng.

Than ôi, âm nhạc chẳng phải là đờn mà xứ nào cũng có nhưng tay tuyệt kỳ những giọng tiêu-hồn, nhưng chẳng được chung đúc với nhau thành hiệp thành khúc đồng luật đồng âm thật cũng khá tiếc. Đã như thế mà mỗi ngày lại thay đổi khác nhau, thời chẳng hay là lai cái âm luật của ta sẽ hóa thành một cách hỗn tạp sai thù biết tìm đâu cho được nguồn cơn cội rễ.

Muốn cho âm-luật nam bắc nhứt tề thì tưởng nên những kẻ hiền quán thông âm luật hội nhau lại để bày thành một cuộc cầm ca ở Kinh-đô; rồi sẽ khảo cứu hết cả những cung cách xưa nay, làm thành một hội gồm đủ các lối rồi dạy thêm học trò để bảo tồn các âm nhạc nước ta về sau được vĩnh-viễn có một nội rễ làm « Phong » « nhã » của nước nhà bằng để cho mỗi ngày kích xưa bỏ kích nay chuộng thời càng ngày càng sai nên tiếc biết bao.

Khi mới nói đến chuyện ấy thời các ông đều vỗ tay mừng rỡ rồi mỗi ông hoặc đờn hoặc ca lắm thức rất là hòa nhã thâm trần; Nào là khúc quá quan Tiểu khúc, ngũ-đôi (thượng-hạ) Long-ngâm, Phú-lục, chúc thọ, (nghề-thường Kê-khương), Hạ-giang-Nam, (Nam-xuân) Chinh-phụ, Quả-phụ-hàm-oan, quan-thư Các-đàm, Quyên-thi, Cổ-mộc, chung tư. Ấy là những khúc xưa tuồng mà nay bỏ. Lại có ông ca những khúc Saigon và hát Cô-đầu, nghe thật là lý thú. Nếu lúc gày giờ gặp cảnh lâm-tuyền nham-thủy, nguyệt bạch, phong thanh thời tiếng động-tiêu hoàng địch giống Tương-trúc Đông-ti sẽ làm cho « Tiềm-Đao », « Vụ-phụ » đã thêm lắm nỗi bi hoan bén cuộc cầm ca của dai-nhân tài tử

Chính đêm hôm ấy đã định mời những tay Nữ-nhạc có tiếng hay ở Huế đến đờn, nhưng vì chưa tiện nên phải dùng hai người ca-nhi. Nhưng tay nữ-nhạc cũng có sáu người đờn hay lắm mà đờn đủ năm cây. Nhưng tựu trung có hai cô con gái chừng 17.18 tuổi là con quan chủ-Sự P. th. Văn và ông Cựu-Phẩm Ngô-Phò là đờn hay có tiếng lắm. Tưởng nay mai sẽ hội cuộc cầm ca sẽ có hai cô ấy vào hội sẽ được nghe lắm giọng kiểu sy tao nhã của một nhà xưa nay đã có học được cầm học chánh tôn mà lại có gia giáo khuê huấn nết hạnh toàn vẹn vẻ.

Sabong thiệt tốt

Là saboug C-dum làm toàn bằng đồ thổ sản nhứt hạng tinh anh, không có [illegible] cường mà bọt nhiều lắm, đã thơm lại đẹp mùi. Làm rồi một năm mới bán ra phong cho khô hết nước, không giống như các saboug khác thường có nước.

Tiệm nào cũng có bán giá có 2f.50 không thêm chi hết.

Hồng nhan bạc mạng

Suy trong thế sự, thật rất gớm ghê thay, rất cắc cớ thay cho ông Tạo-vật; đã sanh ra nhơn loại, phân chia nam nữ, lẽ thì dầu phe nào cũng cũng thương đồng mới phải; song chẳng rõ sao phe nam nhi lại ít đều ràng buộc, còn phe nữ giới, hễ ông sanh ra có chút hồng nhan rồi, thì ông lại làm cho vóc liễu hao mòn, tiều tụy, sắc kém, hương phai lắm cho đến đổi hoa xào cỏ úa thì mới ưng lòng đành bụng ông thì phượng [illegible] vóc thân liễu bồ chịu cho nổi thấu!!

Đời thiếu chi tay quốc-sắc khuynh-thành, ngư trầm lạc nhạn, tài tình đệ nhứt, lẽ thì như mấy tay ấy: thiếu chi nên phú hậu sánh duyên kình bô, lắm bực tài danh hiệp nghĩa châu trần, dường ấy mới đẹp lòng gái sắc, trai tài cho chớ!!

Nhưng sao có nhiều à nhan sắc ai tày, tứ đức gồm no, tam tùng vẹn giữ, mà Tạo-hóa vô tình, tơ ông cắc cớ, chẳng xe sẵn môi chỉ cho trai anh-hùng sánh

TRƯỜNG-XUÂN
LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SI

Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..................	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam) — 12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp........................	6 50
Khăn bỏ tuồi minh trắng, chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có nuông và có rút chỉ — 12 cái..........	1 15
Cặp bằng bò đỏ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp..........	1 35

Banque Industrielle
DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn....... 1500 muôn
Hiện tại....... 750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920. 500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. —Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hàvre.

ETATS UNIS. —New-york, Nhựt-bổn Yokohama.

THƠ-TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mở xứ có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 2, 3 và đường d'Adran.

Lãnh làm hết thảy công việc ngân hàng. Có gởi tiền [illegible] của Hội tính trả cho 2 phân lời theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

[illegible] chờ rồi đủ lễ, trong [illegible] tiền cho traites), hoặc sang chữ hoặc ý chữ, dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hữu hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

gái thuyền-quyên, lại khiến nỗi hường nhan nghiệp chướng!!!

Cạn xét, suy cùng chẳng rõ: Hồng-quân ghen ghét chi đám hồng-quần, mà lại làm cho lấm trang ngọc côt liễu mi, phải dày bừa gió buội, lặn lội trường tình, năm dồi mười dập, sắc kém thân gầy hết lúc hoa tươi, ngọc tốt rồi ông mới ưng lòng đành dạ vậy???

Bỉ nhân thầy lắm gương hồng-nhan bạc mạng, song có gương ni, khiến tấc lòng bỉ nhân ai cảm, nên xin thuật ra đây cho chư tôn nhãn khán.

Như có nhà kia cũng là nền phú hậu, bực trâm anh, sanh đặng ba gái. Hai nàng lớn thảy đều an bề gia thất hết, duy có nàng út tuổi quá cập kê mà còn hởi tơ duyên chưa gặp.

Nàng ni dung nhan sắc sảo, côt cách diệu dàng, thí chẳng khác ả Hằng lìa nguyệt-điện, tiên-nữ xuất phàm trần, lại thêm suy trong đức hôn, tùng ba nàng tháy đều vẹn giữ.

Nhắm cho nết na ấy, nhan sắc nầy, cửa nhà phú túc, lẽ thì hiếm nơi gieo cầu, thả môi mới phải! Nhưng sao, mảng xuân, qua hè, cuối hè sang thu hết thu tới đông mà nàng hãy duyên chưa gặp.

Lần lựa ngày qua tháng lại, tuổi nay đà ba bảy có dư. Thấy duyên con muộn màng như thế, thì cha mẹ nàng rất nên râu rĩ thầm vái cho có nơi mô, đẹp lấy duyên nàng thì chẳng cần nghèo, giàu, sang, hèn, miễn là người chưa kẻ nâng khăn thì đành cho nàng sửa trấp.

May mắn thay cho nàng, khi nghe đặng lời cha mẹ nàng sở định thì có một cậu Hoa-kiều đến nói.

Chàng ni nói mình bên Trung-quốc mới sang, nên còn hởi phòng không đợi khách.

Cha mẹ nàng chẳng xét đi suy lại, chẳng dò ý con mình, mà ưng lòng đem một đóa đào thơ gởi cho một người dị quốc!!

Vì vậy nên một mảnh liễu bồ phải lấp vùi ba tất đất!!!

Khi cha mẹ nàng nhứt định cho nàng phải sửa trấp, nâng khăn cho một người dị quốc như thế, thì nàng đêm ngày tư lự, râu rĩ chẳng cùng thầm tuổi cho mình bạc phận, duyên nợ đâu khéo vơ quàng như thế???

Nhưng mà biết sao, công sanh dưỡng chưa đền, áo vân khó mặc qua khỏi đầu, bởi rứa nên nàng phải ôm lòng chịu vậy.

Cuộc nghinh hôn giá thú xong xui rồi, thì thiệt nàng cũng không vui đạo tùng phu, vui bề chăn gối với cậu khách ấy.

Ức lòng, cậu mới than thở, nỉ năn với cha mẹ nàng xin là ép nàng, cho sắc cầm hòa nhã.

Viết tới đây bỉ nhân lấy làm trách người làm cha mẹ, chẳng chịu tùy duyên con mà định bề xuất giá chỗ con ưng chẳng gả, chỗ con chẳng đành lại ép, dường ấy thì việc vợ chồng làm sao mà bền giai, tơ tóc đặng???

Khi cha mẹ nàng thầy con mình búng rảy cậu khách ta, làm cho cậu buồn râu thở than, năn nỉ nên la quở rầy rà mà nàng cũng chẳng vâng, tên thế cha mẹ nàng phải dùng roi vọt mà sửa lòng nàng!

Thương thay cho một ả đào non, chịu lắm lúc nhọc nhằn, lắm trận mưa tuông thì thà nàng chịu sao cho nổi cái khổ cảnh như rứa!!!

Đến thế nầy, rồi nàng chẳng biết làm

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghề chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière ou platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm tề cho những thứ tịch-ô(kiều) thiêu sức, mà cũng lấy hình được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 18×18 thì 20 $ cũng có bán giấy trơn để sang hình, đặng dán vào thuế thân.

Bán tại:

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán

L. T. T. V.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE.

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Vả lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

No 132 FEUILLETON DU 14 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIẾN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba *(Tiếp theo)*

« Nghe mấy lời tôi, con Khẩu-thị cuối đầu làm thinh, giây phút lại ngước mặt lên ngó thằng Mười-Hư, tuy nó sợ hở miệng ra rằn mà chẳng lậu tiếng ra, chớ xem lấy cái cách nó ngó chồng nó đó thì cũng đủ biết nó trách chồng nó sao có già mồm lẻo mép. Mà cũng thật vậy lắm chút, cái sở liệu của tôi chẳng sai lắm, vì lúc đó thằng Mười-Hư đang đứng vảo tai chờ nghe thử nó nói sao cho biết mà chẳng nghe chi, lại thấy nó cuối đầu ngậm miệng thì lấy làm nóng nảy lắm, nên chăm chỉ ngó nó dường như thúc hối nó: « *Trước nói sao sau nói vậy, nào ai biểu thêm bớt chi mà dạ ngại ngùng* »; bởi vậy chừng con Khẩu-thị ngước mặt lên ngó chồng, bốn mắt mới đụng nhau, kẻ trừng người liếc. Thằng Mười-Hư mới thấy dầu bất bình lộ ra trên mặt vợ, bèn nói: « Chi mà phiền tôi, giận tôi, trừng tôi, ngó tôi, lườm-lườm như muốn ăn gan tôi vậy? Thì chuyện mình nói sao, tôi thuật vậy, tôi đâu thêm bớt một lời; tôi tưởng — vì giượng đã biết rõ đầu đuôi hết rồi — mình nên cứ thật khai ngay, hơn lẽ giấu mùi chi thêm tội. »

« Thằng Mười-Hư nói chỉ trôi kệ, con Khẩu-thị cứ đứng ngó trân-trân, đến chừng tôi hỏi: « Sao, cháu nói sao thì nói cho giượng nghe, cớ sao lại giấu? » Con Khẩu-thị mới xây lại ngó tôi mà thưa rằng: « Chồng của con có nói, thì giượng cứ hỏi chồng con; chớ con có biết chuyện chi mà thấu đều chi, hòng ép con khai ngay bẩm thật. » Nghe dứt, Mười-Hư nổi giận, trợn mắt nghiến răn, ngó Khẩu-thị mà nói lớn rằng: « Nếu tôi đem chuyện mình thuật cùng tôi mà học lại với giượng, là tôi muốn lấy tấc thành của tôi mà bồi đắp ân sâu nghĩa trọng, chớ phải tôi oán ghét chi cô mà thêu dệt, hay là phụ rầy chi mình mà phanh phui đầu mà mình phiền, nên giả mặt ngơ tai điếc. Nếu mình nói ngay dễ ai phiền mình đặng, bằng giấu là mình chẳng vị tình cô mà giấu giếm, mà mình lại đặng tiếng tận trung, vì chủ mà bày sự thật. Ấy là phận mình với cô cùng giượng đó; còn như phận mình với tôi là vợ với chồng, mình phải biết từ ngày mình với tôi mà nên điệu vợ chồng tới nay, hương lửa đang nồng, sắc cầm hòa lạc, tưởng chắc cái nghĩa tóc tơ của đôi đứa mình trăm năm chẳng đổi, ngày nay — vì mình có nói tôi mới có biết — nếu mình từ chối, đổ lỗi cho tôi, thì tôi e cái tình mặn nghĩa nồng nảy hóa ra tình phai nghĩa lợt. »

« Lời khẩn khái của Mười-Hư nói ra đây với cái bộ giận-duỗi của nó tỏ ra đó, thêm cớ, chứng cho tôi nhận quả rằng nó có lòng ngay thật và những lời nó đã thuật cùng tôi trước kia đều là lời đoan chánh. Bởi vậy khi nó vừa dứt tiếng, tôi liền tiếp nói cùng Khẩu-thị rằng: « Giượng lấy làm lạ mà thấy ý cháu đã đổi khác xưa, khác hơn chỗ của giượng bấy lâu tưởng biết. Từ buổi cô của cháu chưa tự phận, tức là từ buổi cháu mới vào nhà phụ sự, giượng hằng khen ngợi tánh hạnh của cháu hiền lành ngay thật; giượng chẳng tưởng có ngày nào cháu phụ ân chủ mà làm điều chi khuất lấp, có dè đâu, sự như vầy, lẽ thì cháu đem mà học cho giượng biết từ hồi nào chớ có đâu đợi tới ngày nay chồng cháu nói ra rồi, hỏi cháu, cháu còn che đậy. Dường ấy, cá nghĩa giượng cháu, tớ thầy, chẳng là bạc lắm ru? »

« Nghe qua, Khẩu-thị ngần-ngừ mà thưa rằng: « Thưa giượng, con mô dám quên ân chủ mà tự mình toan quấy, cực vì việc qua rồi trót đã nhiều năm; nếu chẳng đem mà học cùng giượng trong lúc ban sơ thì thôi, để qua rồi nhắc lại làm chi cho nên nổi đất bằng sóng dậy.

— Phải, cháu nói vậy cũng phải, song cháu hãy nói cho giượng biết, tại sao mà lúc ban sơ cháu đành thủ khẩu?

— Thưa, tại vì cháu dại nghe lời cô của cháu là cô-hai bây giờ đây mà làm đều tàng nhẫn, cháu há dám mét việc cháu đã làm cho giượng biết sao?

— Sao bây giờ cháu lại thỏ thẻ cùng chồng và việc cháu làm đó là việc gì?

— Nếu ngày nay cháu tỏ hết đầu dây mối nhợ cho chồng cháu biết là tại cô của cháu nên gia thất rồi chẳng nghĩ tới cháu, bạc đãi cháu; nếu chẳng có tay cháu thì làm sao ngày nay cô đặng đẹp mặt nở mày, người yêu kẻ chuộng. Còn như việc của cháu làm, nếu giượng chẳng hứa rộng dung cho cháu thì chẳng bao giờ cháu dám tỏ.

— Không sao đâu; cháu cứ việc nói ngay, giượng hứa chắc chẳng hề giượng làm chi thiệt cho phận cháu.

— Đặng vậy thì cháu mới dám tỏ bày cho. Vậy thì chồng của cháu đã học cùng giượng đều chi, giượng hỏi lại, cháu sẵn lòng khai thật.

— Có chi lạ hơn là việc hai cái thơ, cháu với con Ba-Tư đã trao cho giượng, lại vì hai cái thơ đó mà cô của cháu hổ mình tự ải. Thơ ấy hồi nào mà ra cháu nói cho giượng biết. Có phải là thơ của cô chăng gởi cho Đậu-chánh-Tâm chăng?

— Thưa không; cái thơ ấy là thơ thiệt gởi cho Đậu-chánh-Tâm, song chẳng phải của cô; còn thơ kia cũng quả là thơ của Đậu-chánh-Tâm trả lời, mà trả lời cho ai không biết.

— Vậy mà sao lại tới Lèo, lọt vào tay cháu, cháu trao cho giượng?

— Nếu thơ ấy vào tay cháu cầm trao cho giượng [illegible] vẽ. Bề tre với cô, [illegible] cho cháu và năn-nỉ với [illegible] tới Lèo trao cho giượng và mét với giượng như vậy mà hại cô cho tóc tơ rối rắm.

— Còn thơ kia, nói là thơ của cô cháu gởi cho Đậu-chánh-Tâm, vì sao lại lọt vào tay con Ba-Tư trao cho giượng.

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗ mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5% ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ hám giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bề sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bạc, đĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nộ-phù nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cũng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Langs-hiệu « BAC-CHUS » mới chở in Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng
Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

sao cho trọn hiếu, vẹn trinh, nàng chê kêu hóa công mà than lấy phận và nàng quyết dùng giây oan nghiệp mà giứt rồi oan trái, giứt kiếp hồng nhan, còn chi nữa Tạo đoan đày đọa!!

Than ôi! một vóc hồng nhan, một vẻ liễu mày như thế, vì mang câu hồng nhan mà phải bạc mạng!!

Ai ôi xin xét gương nầy:

Cai be LÊ-VĨNH-THOÀN

Pommade Cadum
Thuốc dán Cadum

Trị những mụt nho nhỏ ngoài da

Dùng mà xức thì mụt phải khô mà lặn hết, da liền lại lại như xưa. Muốn khỏi đau các chứng ngoài da thì xát nó cho kíp, nó cũng dứt sự ngứa tức thì, làm ra yêm ái, và hết nóng nảy. Thuốc dán Cadum thần hiệu nhứt trị về những bịnh ngoài da như bịnh Eczéma, boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures hémorroïdes, urticaire, croutes, teigne, coupures plaies brûlures, piqures [illegible] sec es.

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

HƯỚNG TRUYỀN
(Echos)

HUẾ

Chiếc vòng ngọc mến cô-em

Tiếng « Cô-em » là một tiếng có ý gọi những cô con gái nhà thanh môn có hạnh có nết mà lại có dung nhan kiều diễm xem dễ thương lắm mà còn thơ tuổi chừng 16, 17 trở xuống.

Ở lối G. H. Có nhà quyền quí kia sinh được một tiểu thơ nay mới 17 tuổi mà đã có tiếng dung nhan tuyệt sắc. Cô đẹp thật liễu kém xanh hoa thua thắm đã đành, mà lại thêm một sự lạ lùng là ngọc cũng mến yêu mà kết làm thân cận mới lạ.

Số là theo cách ăn mặc đời nay mà có dáng trang nhà thanh tao thời những con gái nhà quyền quí chỉ dùng một thức trang sức thanh nhã lắm như là chỉ đeo một cái kiềng trơn, một chiếc vòng khảm một chiếc vòng ngọc, một đôi hoa tai sang-hô, áo hàng thâm hoặc dán sắc quần nhiễu hoặc lãnh lụa trắng đi giày đi guốc cũng đều là phải cách. — Cô-em sắm gì cũng đủ cả, duy còn thiếu một chiếc vòng ngọc đã tìm kiếm nhiều nơi mà vẫn chưa được vừa tay cô. Hôm kia có người đàn bà đem đến bán cho một chiếc vòng ngọc bằng ngọc « Dương chi » đẹp lắm. Xem chừng vừa tay cô lắm, nhưng giá rẻ đòi có mất quá là đến 30 p. Xem thấy chiếc vòng vừa ý cô nhưng cô còn muốn trả bớt 15 p. mà người bán ngọc không chịu, trong khi trả bán với nhau thời cô đem chiếc vòng đeo thử thời xem có chiếc nhỏ quá không vừa, đã không vừa mà cô cũng có ý ưng quá chỉ muốn tìm sao đeo cho lọt. Người được bán ngọc nói muốn đeo thời được ngay nhưng xin trả hẳn giá cả rồi sẽ đeo vào cho cô. Cô bảo cứ đeo vào cho được thời bao nhiêu cũng trả cả bấy nhiêu lời nói ấy tuy không quyết nhưng cũng vì ưa quá cho nên vừa nói vừa cười xem dáng cô vui vẻ lắm. Mụ nghe dứt lời nói liền biểu lấy cái khăn tay vấn chặt bàn tay cô lại chừng 15 phút rồi lấy xà bong thoa vào tay rồi đeo tuột vào được ngay! Cô lấy làm mừng quá chừng và mụ cũng thật vẻ vang rằng đã làm một sự hầu hạ cửa quyền được như ý bèn nó ngay rằng « chiếc vòng ngọc muốn tay cô em » Thôi đã đeo vào được e cởi ra khó khăn chăng? nhưng mụ cũng thử cởi coi có được không mới thò tay cởi thử thời thật khó quá mà cô lại có ý lấy lấy làm đau đớn khó chịu lắm. Mụ lại thêm mấy câu rằng vì da cô trắng nhỏ nhuần như ngọc nên chiếc vòng nầy mến cô em đó rồi Cô-em mỉm cười lấy làm sướng lắm liền đi lấy 30 p. trả cho mụ, lại cho thêm mụ một đồng đền công mụ đeo vào tay. Ấy cũng một cách buôn bán khéo khôn biết lời nói vừa ý mà hóa ra lời được nhiều lại thêm tiền thưởng khéo khôn thay lời nầu hẩu dễ ưa.

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc nhà-nước. 6 fr 75
Giá lúa 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (trả tại) 3$30 tới 3$45

Quyền phận người láng giềng

Vẫn biết người láng-giềng không phải họ hàng thân thuộc, nhưng vì sự gần-gũi âu ngày chầy tháng, mơi gặp chiều thấy lại có cái tình liên-lạc tạc thà thì có khác nào người trong gia-tộc tương ái tương thân. Tục thường ví: bà con xa không bằng láng-giềng gần. Vậy mình phải cứ xử thế nào cho khỏi kẻ gìn hờn, người oán trách.

Muốn còn hòa sự với chòm xóm thì khi gặp gỡ giữa đường phải chào hỏi vui mừng, lúc đến nhà nên ân cần chuyện vãn. Chớ thấy giàu có mà bợ đỡ, a-dua, đừng biết nghèo khổ mà chê bai, bạc đãi. Phải biết phận sự ở cho tử-tế. Giờ nghỉ ngơi, nghê ngủ của người, chớ nên cả tiếng rộng họng, rầy rà làm cho mất cách lịch sự đi. Có việc chi chẳng lòng, mích bụng khá kêu nhau phân-giải nhỏ to hơn thiệt, Chớ nên mầy tao mi tớ, râu trắng râu đen làm cho ở một xóm mà như người cừu địch, xa nhàn dặm.

Khi người đau-ốm, khá hỏi han nhắc-nở, chia sự buồn cùng người, bày biểu phương nầy chước nọ đặng làm cho bớt sự rên-siết đớn đau. Cơn hỏa-hoạn, lúc trộm cướp, một nhà cầu cứu, cả xóm khá trợ nguy. Chớ nên nói: rủi ai nấy chịu, can hệ chi mình. Khá nhớ câu: « thỏ tử hồ bi » huống đồng loại không lòng thương xót. Một xóm mà người đồng lòng, hiệp sức thì kẻ gian tham chẳng dám léo hánh đến sân thì đặng yên ổn là dường nào? Nhược bằng nói « rủi ai nấy chịu » thì nay nhà nầy bị cường đồ hãm hại, mai nhà nọ há khỏi đi ru? Vậy khá liên tiếp cùng nhau trong cơn khốn đốn, hoạn-nạn.

Hoặc chó, heo, gà, vịt, lạc vào đất mình, hoặt nhánh củi, trái cây rớt qua bên mình, khá kêu chủ mà chỉ giùm, chớ nên sanh lòng tham lam giữ lấy hay là nói nhiều lời cay đắng, thô lỗ lăm cho kích bác nhau. Chớ nên lấn rào, giựt đất của người làm ra sự thưa kiện trước sân, ngoài ngõ, chớ nên ném vỏ chuối, dục vỏ dưa làm cho kẻ qua, người lại vô ý trợt té phải gảy tay chơn. Sau buổi bên hè đừng đổ rác-rến, có con thú chết khá chôn cho xa; trong nhà chớ nên tích tụ đồ dơ-dáy, nhà tiêu phải cho sạch sẽ; như vậy thì khỏi chịu mùi hôi hám thúi tha, long óc, nhức đầu. Phải nghĩ rằng mình mà để u trệ như rứa chẳng phải làm cho một mình mình bịnh hoạn mà thôi, mà lại hại cho cả người láng diềng nữa.

N. V. T.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1912 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tây khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đá khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hể ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIẾU
Modeleur et Ornemaniste
N° 15 Rue Duranton Chợ-đũi.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong khi này.

Có sách mẫu (Cataló) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn chí-Hòa kính mời.
83 Rue Catinat — Saigon

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG **HOLBÉ** và **RENOUX**

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

LỬA CHÁY

Lò Rượu Bình-tây

CHỢ-LỚN

Trong số Báo 872, có nói chuyện lửa nầy phát tại hầm trữ rượu Alcool à brûler, nay lửa hạ rồi, các quan vào xem xét coi sự thiệt hại đáng chừng bao nhiêu, và tại làm sao mà lửa khởi phát.

Có ông Bồi-thẩm Boyer, ông Clérin và ông Mario, Chủ Lò-rượu, cũng tưởng đi coi cớ tích như vậy, ai dè thấy một cái tử thây trong hóc thùng trữ lớn, xúm kéo thây ấy ra, té ra ông chủ lò nhìn quả là thằng boy của ông.

Bàn tính ra thì hiểu rằng, trong đêm ấy tên nầy, lúc không có ai, vào kho ăn cắp rượu, mà rủi nó dại nên hút thuốc hay là có đèn nên phải phát hỏa ra,

Sự chắc chắn như vậy, khi nó trèo lên cao chót thùng mà bị lửa dưới phát, nên khói nhiều nó bị ngột, té xuống mà chết, còn sự có nổ 2 tiếng chưa hiểu rõ được về đâu.

Cái thây còn nguyên không có bị cháy bị quay chi hết, tại sức rượu cháy hết thì nó cũng vừa đủ chết rồi.

Nghĩ cũng buồn cho nó mà cũng đáng cho nó, không đáng phải chết, mà chết cũng đáng.

Sự vào kho ăn cắp nầy không phải một mình nó, chắc có một vài đứa khác đồng lỏa, mà rồi cũng bị cháy như nó vậy, chắc lúc nầy nó chết rồi.

L. d. N. H. V.

Thuốc trị bịnh tâm

thần bất định, đau gân, các chứng bịnh gân cốt và các chứng nhứt mỏi đau đớn

Khi nào mà não cân bị đau, thì người ta mắc phải tâm thần bất định, trí bị hôn mê; rồi lại tư tưởng bậy-bạ, chóng mặt, chóng mầy, trong bụng hồi-hộp, ngủ không yên giấc, chiêm bao quầy-quá và vậy mà không lo điều trị cho hết, rồi thì phải bị điên cuồng, mang lấy chứng bại hết phương cứu cấp.

Trong các xứ nóng nực, mà muốn ngủ cho yên giấc, thức giậy cho khỏe khoắn, cho khỏi nặng đầu, thì hãy nên dùng thuốc **Neurinase**. Thuốc nầy bất kì con nít, ông già, đàn bà, con gái trong khi nhằm tuổi hay đau ốm, lại với các người mắc bịnh đau gân đều nên cho uống.

Có trữ bán khắp trong các tiệm thuốc tốt.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

ở 71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chác — Rượu ngon — Sữa **NESTLÉ** — Champagne **DELBECK** — Cognac **RENAULT** — Cognac **CROIZET** (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm **Coty** - Dù, Nón, Giầy — *Chemises* — Bếp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép dễ thảo: Paulhieu-Cholon

Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul H[illegible]

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé Croix de Guerre

PILULES PINK pour PERSONNES PÂLES

HOẢI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bịnh hoải dương thì phải lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bịnh hoải dương nầy có nhiều cớ, một là não cân có bịnh, hai là cốt chủy suy khuyết.

Thường lệ cái việc giao cấu thì nó tùng hơi não-cân, nếu não-cân hư bại thì tinh tư dực loại-đọa. Bởi vậy ai có bịnh ấy nên uống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc bổ não, cái sức nó bổ huyết bổ cân hay làm cho ngũ tạng lục phủ hưng vượng, thân thể tráng kiện, chẳng những siêng sắng trong việc làm ăn, mà lại nâng [illegible] du thực nữa.

Tuy Pilules Pink tánh thuốc mạnh biết như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiền hậu, uống nó vào vô hại.

Tại xứ Thổ-nhĩ-kỳ và xứ Ai-cập [illegible] đờn ông hay có năm thê bảy thiếp, [illegible] thuốc Pilules Pink bán đắt vô cùng, [illegible] hạ ưa dùng vì nó chữa cái bịnh hoải dương hay rất lẹ.

PILULES PINK

(Bổ huyết linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, [illegible] tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENT Pharmacie Normale, de Saigon.

PILULES PINK pour PERSONNES PÂLES

RƯỢU CÔ-NHẮC **PELLISSON**

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thưởng « ba cụ-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ *St. Marsal*

ĐẶT RÒNG BẰNG MẬT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**

đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne) *Léon Chandon*

ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU [illegible]

Số 1, Quai de B[illegible]

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán [illegible] gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe [illegible] và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây cables dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cang vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Nhan : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa mình bông, mình quê, xiên bông đơn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiên thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiễu mình gò, v. v. màu màng, bông phần lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise « BỒNG THỊNH », 4 Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tỉnh giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cúng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tỉnh cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*

Có Một Mình Nhà Này Có Quyền
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur — 38 đường SAIGON Catinat số 38

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bỉ..
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, BÔNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 38 rue Catinat. — SAIGON

1 Seul Cachet
CALME Sedol GUERIT
LES MAUX DE TÊTE
EN GÉNÉRAL TOUTES NEVRALGIES
LABORATOIRE PHARMACEUTIQUE LE VAN
795 et 797 RUE CATINAT SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn-minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì đáng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp rẻ cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

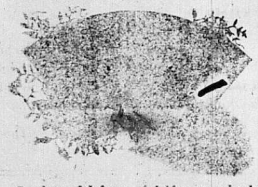

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều rộng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

ADRESSE TÉLÉGR. : HONG-BENG SAIGON
Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Co
Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTALE No 60
Le Sous Directeur: YEUNG KAI PUE

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dùi heo mùi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Puritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobin & C° Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chamberlin*.
Lá-vê-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu « *Jsuan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trần dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Bởi Lý nội Đông-Pháp mà thôi*.
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

KHOÁN CHẤT THUỶ
(*Nước suối kim thạch*)
VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYỀN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve và nửa ve.
Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phòng — Thạch-lâm-bịnh (*kéo*) — Đau mấy chỗ tiết-niệu.
VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.
VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước ra (*Mỗi-khi-chất*).

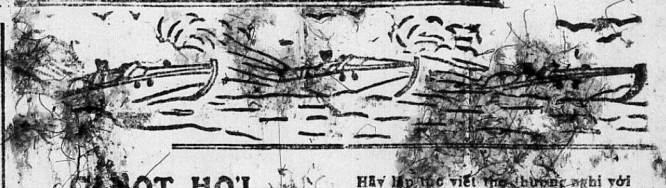

CANOT HƠI
Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
Đồ chuyên mau tốt Ông Charles BARDON
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
để tuần du điền địa
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)
MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », MOTEUR Số 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp!
giá 1.500$ sắp lên
Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

VÌ BỊNH THỜ
Phải uống thuốc

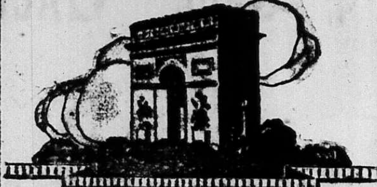

PULMOSERUM
BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

Thuốc PULMOSÉRUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng sup, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.

Có bán trong các Tiệm thuốc Langsa

PILULES FOSTER
Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

[illegible]

La Véritable Marque
(Étiquette jaune.)

Prix : 2 fr. 50 la Boîte, chez tous les pharmaciens.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đỏ-đỏ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đỏ-đỏ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi, gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời :

TRƯƠNG VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, đường Cao-mên, số ...
CHỢ LỚN.

Khi nào có việc chi hễ muốn đãi đằng quan khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hảng Denis frères *trữ mà thôi.*

Nam-việt Khách-lầu
HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon
HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU
(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoại 95 mà hởi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet, *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*)

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là* **thứ thuốc tốt hơn hết,** *hút nó đã không khô* **cổ, và khỏi mang** *sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy* **không có nhựa** *như các thứ thuốc khác, khói* **nó thơm tho và diệu lắm.**

Mỗi một gói thuốc *nầy đều có để một cái* **hình chụp rất khéo** *và rất đẹp đẽ, mà lại* **trong nhiều gói có để** *một cái giấy* **Ban-Thưởng** (**Bon-Prime**) *tặng tống hoặc một* **cái đồng-hồ, hoặc** *một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù văn-hoàn. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hảng* **A. et E. Mazet** *môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.*

Có **bán trong các tiệm bán đồ tạp vật**

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỜN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

và an dưỡng trong phòng.
Thuốc hườn nầy dễ uống lắm và ... mau xổ lại xổ rất êm thấm

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT,
147, Faubg. St-Denis, Paris.
và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

QUẢNG-ĐÔNG
Thiên-hòa-Đường
ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC ĐỦ PHÁT LÃNH HOÀN
Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN
Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm; chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG
Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG
Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tà ... xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 2.8 Chợ-lớn.

ÍCH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dân đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, tới cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho ... bắn cho trúng, bắn cho ... thì phải đến nhà CAFFORT, số ... tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, tài bắn, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc ... hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Rượu Quina Skos

Là ... thứ rượu, để uống vừa lòng ..., có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng bắt chước ai mà chê nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổ được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à
Trois mille 4.
Saigon le 14 Février 21

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Boîte Rue Catinat, 158 155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ BA RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE N° 176 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-pháp và thuộc địa.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Tiếng bán giá nhứt định trong các cửa hàng buôn ta.
2. — Luận về kỉ nghệ làm giấy trong.
3. — Quan Toàn-quyền Le Gallen về Bắc.
4. — Saigon ăn tết.
5. — Lời chúc ngày xuân.
6. — Thể thảo.
7. — Hỏa hoạn.
8. — Đám cưới.
9. — Hai người chết năm người bịnh.
10. — Phần quan-báo.
11. — Tàu trận Américe.
12. — Đông pháp xe lửa.
13. — Lời đàn bà.
14. — Thông báo.
15. — Hướng truyền
16. — Oan kia theo mãi.
17. — Lời rao.

Tiếng « bán giá nhứt định » trong các cửa hàng buôn ta

Tín là một cái đạo-đức rất quan yếu của nhà-buôn. Một nhà danh-thương Tây có câu nói rằng: Cốt-tử nghề buôn, thứ nhứt là tín-dụng thứ hai là am-luyện, thứ ba mới đến tư-bản. Ôi! mở miệng ra nói việc buôn, ai không lo ngay đến tư-bản, ai không dự bị cho có tài am-luyện nghề buôn, mà tín-dụng còn trọng hơn hết; xét như thế thì biết trong việc buôn bán, chữ tín quan hệ là dường nào!

Cách buôn bán của các nước văn-minh bây giờ lấy tín làm chủ; hễ bước chân vào trong trường mua bán thì chữ tín đã thuộc lòng; người bán không gạt người mua; người mua không nghi người bán; cái lệ bán giá nhứt-định là cái lệ rất thông-thường trong việc buôn bán ở những xứ văn-minh. Chúng ta thử đi vào trong một cái hiệu buôn lớn của người Tây, thứ hàng nầy bao nhiêu tiền, thứ hàng kia bao nhiêu tiền, đều có biên giá nhứt-định, hàng tốt tính theo giá mắt, hàng xấu tính theo giá rẻ, mua lẻ có giá mua lẻ, mua sỉ có giá mua sỉ, người mua chỉ việc trả tiền, người bán chỉ việc biên sổ, không ai sợ mắc lừa, không ai hòng ăn gian, được công việc bớt thì giờ, thật tiện cả người mua cùng người bán.

Lối buôn xưa của mình hủ-bại không thể nói hết; những câu của miệng ta như câu *thương đa trá*, câu *tiền thật mua của giả*, câu *bịt mắt lấy tiền* toàn là những câu đại-biểu cái tâm-lý của những người mua bán ta đấy; người bán chỉ chực lời nhiều; người mua chỉ lo trả giá; hàng xấu lận trong lận hàng tốt; giá hạ tính làm giá cao; đi mua một thứ hàng, nào lựa chọn, nào cân nhắc, nào thách trả mất kể ngày kể buổi mà vẫn chưa chắc khỏi lầm; có nhiều khi chút việc tầm-thường thế, giá ở các nước văn-minh thì biên mảnh giấy đơn hàng giao cho thằng bồi con tớ cũng xong, mà ở mình phải mất công rước một tay sành-sỏi đi làm quân-sư cho mới được; người bán hàng thách lên thách xuống, người mua hàng trả sụt trả sè cò-kè bớt một thêm hai, đúng giá rồi còn đợi ra khỏi cửa đi gần đến hàng khác mới kêu lại bán rẻ mở hàng vậy. Cái lối mua bán của mình như thế, ai là không phải bực mình, bực mình mà cứ phải chịu như thế, là vì cái cách buôn của mình, người mua với người bán thất tín với nhau đã lâu, không thể gì người bán không sao khỏi tham lời, người mua không sao khỏi mắc lận. Nếu cái lối tệ ấy mà không sửa đổi được thì người mình còn mong gì buôn bán được to; mà muốn sửa đổi cái lối tệ ấy thì trước hết những nhà-buôn ta cần phải giữ chữ tín cho thật chắc.

Từ khi nhờ được có người Đại-pháp sang ta buôn bán một ngày một đông, ta theo cái gương tốt của người mà việc buôn bán ta cũng cải-lương một ngày một khá. Bây giờ những cửa hàng buôn lớn của ta, cửa hàng nào cũng có cái bản « bán giá nhất định » treo ngoài cửa, trong tủ hàng thứ nào cũng có nhãn giá theo thứ mấy cử hình-thức thượng thật không khác gì cái cảnh-tượng ở Bari; tiền-đồ như gấm như hoa, thật đáng mừng cho cái vận-mạng thương-trường ta sau nầy lắm. Nhưng đại phàm cái sự nghiệp cải cách vô luận việc lớn việc nhỏ không có việc gì việc dễ mà thật hiệu được mau; lối buôn bán của mình hủ hại đã mấy mươi đời, thói dụng truỵ lạc đã từ bao, không phải chỉ một cái hiển cáo-bạch, mấy chữ giá hàng mà đã chắc cách mua bán như người văn-minh ngay được. Phần nhiều những người thôn-hộ đã được mấy người biết cách buôn bán văn-minh là cái gì, hễ vào đến cửa hàng, bất luận thiệt hư thế nào, cũng cứ trả lên trả xuống, không hạ được một vài giá, là nhất-định không mua; những nhà buôn hoặc có người nóng-nảy, sợ nếu giữ giá nhất-định thì e khi mất khách chăng, nên thường hay thay giá cao lên, để cho người mua trả hạ; người mua thấy trả được hạ một vài, lần nầy thế thì lần sau cũng thế, người nầy thế thì người khác cũng thế, thành ra câu « bán giá nhất-định » là câu nói hư. Lại hoặc có người xảo-quyệt, lợi-dụng cái cơ-hội cải-lương, chắc những khách mua hàng ai đã hơi nếm cái mùi buôn bán văn-minh rất không thách trả gì nữa, thì mới cho cao giá để bán cho được lợi nhiều, thành ra câu « bán giá nhất-định » là câu nói gạt. Nếu câu ấy là câu nói hư thì người mình chẳng ai lấy câu ấy làm tin; mà là câu nói gạt thì rồi người mình lại lấy câu ấy làm sợ. Cái lệ bán giá nhất-định làm sao thông hành được ở trong trường buôn bán xứ ta?

Xin các nhà buôn ta nên xét kỹ hai cái lệ đã kể trên nầy, cứ nhất-mực hóa chân giá thiệt, đừng khi nào thách cao giá mà cũng đừng khi nào bán hạ giá, nắm chắc chữ tín làm cái lợi-khí quyết đấu với cái lậu-tục xưa nay; dần-dần người mua người bán kết được tín-dụng với nhau thật bền thì cái lệ bán giá nhất định thật thông-hành mà nghề buôn ta thật có cơ phát-đạt được.

LIÊN-HỒ.

Luận về kỉ-nghệ làm giấy trong ĐÔNG-PHÁP

Loài thảo-mộc bên Đông-pháp rất sung-túc thạnh-mậu. Người nào đi du ngoạn trong xứ nầy lần thứ nhứt thấy có cây sum-sê rậm-rịt thì cũng lấy làm lạ. Quan thừa-tướng Painlevé khi trẫy sang qua Đông-pháp thì hằng trầm trồ cái sự thiên-nhiên tạo-hóa khéo ban cho xứ ta cỏ hoa dầy đầy đủ thứ, mà lại tấn ích cho kỉ-nghệ nữa. Ngài lại suy tưởng rằng vì sao mà dân bổn-quốc không khai quảng một nguồn phú-túc khôn cùng vô tận như vậy; còn mấy xứ có ít thảo-mộc lại phần bị với nước ta.

Vã lại bên Mẫu-quốc thiếu giấy. Phê báo-giới đã nhiều lần công-kích sự hiềm nghèo ấy, vì giấy chẳng có đủ mà dùng, tắc nhiên hết phương pháp gì mà làm cho chiếu-diệu cái tư-tưởng của Pháp-quốc trên đại võ-đài thế-giới. Các xưởng làm giấy cùng túng mới mua mắt mua rẻ bột giấy ngoại-quốc mà dùng. Đông pháp lại chứa đầy vật-chất làm giấy mà không lợi dụng. Hiện tại không ai chủ ý rằng Đông-pháp có thể mà cấp giấy dư vật cho Mẫu quốc. Công-nghệ làm giấy bên xứ ấy duy lo mua bên xứ Suède mà thôi. Từ khi bãi cuộc chiến-tranh đến nay, mỗi vật đều tăng giá quá lẽ, còn vệ việc thương-mãi thì xứ Đại pháp thường hay thiếu vật-sản. Ấy vậy ta phải bình tâm phế tuyệt mấy điều sai lầm xưa, ngõ hầu làm cho bền vững cái thương-trường Pháp-quốc, tất là thương-trường của ta.

Đã ghe phen có nhiều người cổ-động lập hùn mà làm lò giấy, song công-vụ chẳng đặng hoàn toàn là vì thiếu tư-bổn, thiếu cái nghĩa đoàn-thể, và chẳng có ai tài nghệ thạo-thuộc xưởng ra mà điền-đình cơ-sở tổ tác như vậy. Tại Nam-kỳ đã có lập một lò giấy Thủ-đức, tưởng đặng thạnh-hành, nay coi mòi muốn suy vi, là tại quốc dân ta có lòng tham-dục mà chẳng có liên-lạc.

Nghe tin rằng: Chánh-phủ tính lợi-dụng các thứ cây làm giấy bên xứ Đông-pháp, và quan Thuộc-địa bộ thượng-thơ Sarraut là người tằng trải xứ ta và chán biết cái phú-túc sơn-lâm xứ nầy đã cổ thuyết luận hẳn hòi cái vấn-đề ấy.

Ngài trương cái ý-kiến của ngài cho phe báo-giới rằng: Hôm tháng Mai rồi đây, tôi có trao cho đồng-nghiệp của tôi là M. Isaac nguyên là Thương-chánh bộ thượng-thơ, một bài giải-quyết sự lợi-dụng sản-vật thuộc-địa đặng làm giấy, và giúp-ích cho thương-giới Langsa. Tôi chẳng rõ cái ý-kiến của chúng tôi có hiệp cùng nhau chăng, về cái vấn-đề đó. Dầu thế nào nay cũng đã thấy sự hiện quả nầy:

Bên Đông-Pháp đã có vài công-vụ đang thạnh hành và kết quả rồi. Hiện thời bên xứ ấy dùng tre-trúc mà làm bột giấy và giấy. Các tờ báo ngoài Bắc-kỳ và tờ « Đông-Pháp Công-Văn-Nhựt-Báo » (Journal officiel de l'Indochine) đều dùng giấy đó.

Xứ ta là nơi tre-trúc mọc nhiều và duy có xứ nầy dùng loại thảo mộc ấy làm đặng giấy mà thôi, người Nhựt bổn có tra cứu cách thức làm giấy đó nhiều lần, mà chưa đặng kết quả. Hiện thời người Anh đang lo làm giấy bằng tre Miến-điện (Birmanie).

Ngoài Bắc-kỳ tại Việt trì có một xưởng làm giấy. Mỗi năm chế-tạo đặng 3.000 tấn bột giấy rất tinh hảo, và kể từ đây sẽ làm thêm được nhiều nữa. Thuở nay, xưởng nầy dùng đồ hóa-vật (produits chimiques) mua bên Nhựt-bổn. Nay đã khỏi sự giao-thương cùng người ngoại-quốc nữa, vì Hội-kinh giữ Đông-Pháp (Société des papeteries de l'Indochine) mới làm ra giấy các thứ bởi kỉ-nghệ hóa-học. A. Đông (Société industrielle de chimie d'Extrême-Orient), còn đang cất xưởng tại Haiphong mà chế-tạo vật-chất hóa-học. Như vậy thì giá giấy càng rẻ nhiều và thuộc-địa cũng có thể gởi bán thường cho Mẫu-quốc.

Chẳng những là dùng tre-trúc mà thôi, dùng rơm và tranh lợp nhà làm giấy cũng được nữa. Giấy làm với rơm [illegible] mà bỡ, còn giấy làm [illegible] chắc hơn.

Hiện thời, có vài nhà tư-bổn đang nghiên-cứu sự dùng cây thông (pins) mà làm bột giấy. Tại Langbian Tranninh và Cammon có vài khoảnh đất to mọc đầy cây thông. Nếu sở Kinh-

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

tế và hội làm giấy Navarre tra cứu, đặng kết-quả thì xứ Đông-Pháp có thiếu chi vật liệu làm giấy, và mấy cái thác nước trong sông rạch là một nguồn động lực để luân chuyền cho điền-lực đặng sáng-tạo kị-nghệ làm giấy.

Sản-vật đã sẵn-sàng, còn thiếu tư-bồn thiếu người điều dẫn. Nếu mấy đều khiếm khuyết ấy có đủ nhập lại thì lập ra một sở kị-nghệ to tát dục-lợi đặng nhiều.

Xin quốc-dân lưu ý.

Cựu-Tước.

QUAN

Toàn-quyền Le Gallen

về Bắc (*Tonkin*)

Ngày 5 février 1921 chiếc Orénoque rút neo chạy Haiphong có các quan theo đưa quan Toàn-quyền rất đông.

Chừng vài tuần nữa thì quan Toàn quyền lại trở vào Saigon đặng đón quan Toàn-quyền Long sẽ qua tới như lời ngài đã định trước rồi.

Bổn-quán chúc cho ngài khứ hồi bình an, sông trong biển lặn.

Saigon ăn tết

Tục Tàu xưa nay ăn tết là một ngày rất trọng hậu hơn hết các ngày, dầu rằm ngươn, vía vạn nào cũng không bì kịp.

Nghèo cũng như giàu, khác nhau có một đều là xài ít xài nhiều mà thôi, chớ sự cúng, sự tin dị đoan cũng một ý thể, giống nhau chẳng khác.

Nhiều nhà ăn tết trên 7, 8 ngày 10 ngày, phải lựa kiếm cho được cái ngày cho hạp tuổi mình mới mở cửa mà khởi công chuyện đầu năm.

Cái tục [illegible] truyền lại cho Annam mình đã lâu rồi, Annam lại còn thêm lễ lạc vào thêm nữa, như đưa ông Táo rước ông bà, đưa ông bà, tảo mộ, mấy cái lễ nầy mà có là tại nơi mình bày thêm, mà thành tục nhiều hơn của Tàu, thì sự ăn tết lại còn lâu còn nhiều ngày hơn Tàu nữa. Tính coi từ 23 đưa ông Táo cho đến ngày coi được mà khai trương, phải là non nen cả tháng không. Mà có ít cũng vài mươi ngày.

Trong hai mươi ngày nầy ròng rã, cờ bạc, ăn uống chơi bời đãi đằng, khách khứa, phế công việc đã thất công mà lại tổn tiền còn có nhiều khi quá độ, phải sanh bịnh, hoặc phải thiếu kém, tổn hao nữa.

Lấy sự bạc tiền tính cho rành, thì lẽ ăn lệ phải 1 bữa, 2 bữa cũng là 3 bữa mà phải xài tổn, ba bốn tháng công không chừng, cũng như 12 tháng một năm, còn chừng 9 tháng lo làm ăn còn 3 tháng thì bỏ vào sự ăn tết, uổng thay.

May nhờ, rút lại chừng 15 năm nay Annam mình giỏi theo tân-trào, bỏ bớt lần lần, kẻ ít người nhiều cái lệ nầy, cũng là hay, bớt được sự xài vô ích, không nhiều cũng đỡ bộn bộn, mà còn nữa, là vì từ rày đây, cái ngày tết các chú cũng bỏ bớt, để dùng ăn tết theo Âu-châu, thì sự xài phí phải tự nhiên chia ra làm 2 trước sau một tháng, ngày ăn tết Âu rồi qua ngày ăn tết mình cũng phải còn nhớ mà bớt xài bớt phí.

Như năm nay Saigon ăn tết thiệt là yêm điềm, trọn mấy ngày không có sự chi quá hoắc, như ăn cướp, đánh lộn, giựt đồ v. v.

Tối 30, từ 8 giờ chí 2 giờ, pháo đốt nghe không ngớt, sáng mồng một, mồng hai mồng ba cũng vậy.

Qua mồng 4 có trong Cholon, các [illegible] đam ra 2 con lân, một con thì lân, [illegible] một con nữa thì lại kêu là cù, đi [illegible] nhau, trước có hai người lớn mang dây như chưng cộ, cột dây lưng [illegible], bận quần xanh, đồ thêu lại có gắn bọa tổ coi chói lòa, đầu đội nón giống như chưng cộ, mỗi người mỗi cây cờ đại kỳ Trung-hoa và đại phủ Langsa đi đầu, một chú nữa cũng ăn bận như vậy đi giữa cầm cây soái, có đề 2 chữ sư tử; sau lưng chú nầy còn một chú nữa cầm cây nạng phòng đỡ tấm soái đã lớn lại nặng, rồi theo hơn 50 đứa nhỏ nhỏ, mỗi đứa cầm một cây giăng bằng nhiễu có câu chữ chúc lành, dán trên mình nhiều hoặc xanh, đỏ trắng vàng, kẻ trống đồng la, chụp xã hai con lân đi giữa, hai bên có mỗi bên 4, 5 người cầm côn dẹp thiên hạ và có khiêng theo hai thùng rượu để bổ khát cho nội bọn, không biết có sâm banh không chớ đứng xa ngó thấy mồ nách và la ve.

Coi cũng không phải là trọng thể chi lắm, nhưng xem cũng rộn rực, lòa lẹt, vui cho trẻ nhỏ lắm đi theo cả mấy trăm, còn người lớn thì trong nhà trông ra cũng khoái nhãn đặng một lúc.

Đám nầy kiếm tiền, rảo khắp mấy đường có các chú buôn bán ở, mỗi nhà có vài người ăn mặc bận [illegible] đi trước, tay cầm thiệp đỏ có chữ biểu, miệng cung hỉ phạt xồi, như đánh lòng, thì 2 lân vừa đi đến lăng vào múa nhảy một hồi chừng 10 phút, tiền công 5$00 hoặc 10$00. Còn nhà nào bố kha, thì treo một tấm giấy hoành và một trái cam trên cao chừng 3, 4 thước, lân bắc ghế 4 người chịu, [illegible] trái cam và miếng giấy, lúc lân [illegible] pháo đốt không tính, hoặc 5 đồng, hoặc may thì một đồng; nỏ diếc tai, lớp [illegible] xổ chụp xã đồng la thêm vào lại càng rầy [illegible] nữa.

Qua ngày mồng bảy 14 Février 2 con lân cũng còn, [illegible] có lẽ khi kiếm được bộn bạc, ngàn thì không chắc, chớ lối năm bảy trăm [illegible] Chợlớn và Saigon có khi được. [illegible] coi cũng bộn bộn.

Nhứt là mấy chú thợ múa (và [illegible] đánh nhạc, coi có công, [illegible], mồ hôi lòa, ướt mình [illegible] quá, mà đi cùng đường, [illegible] là có sức, không mỏi cẳng, thì [illegible] tiền công mà không trả cho vừa [illegible].

Còn trong nhà mỗi người thì [illegible] cờ bạc với nhau thứ nhứt món [illegible] tam hường, thính cầu, nghe xóm [illegible] có không lớn cũng nhỏ, lúc lắc [illegible] hột cũng có, món nầy con-nít ưa lắm, thằng làm cái vốn mấy cắc bạc thì gầy sòng được rồi.

Cờ bạc lớn không thấy, giọng ấu chơi đâu hay quá, không thấy, chớ có lẽ nào lại không?

Một đều nầy rất lạ, tết là tết của Tàu của Annam, mà sao coi giống hình như nước nào cũng tùng dậu, ăn chơi bận đồ mới hết, nhứt là mấy chị mập lẻ, nào chăn xanh, chăn đỏ dày ăn phồn, mơi, chiều đầy đường coi đẹp quá, kẻ đi thăm đi viếng, người xem lễ xem nhạc, xuê xang ba bữa, đáo xứ tùy duyên là như vậy, không lẽ người ta vui mà mình không vui, nên dầu không phải lệ của mình mặc tình, cũng phải làm vui cho người, thì tự nhiên vui cho mình.

Mấy ngày tết người mệt nghỉ, kẻ giỏi đi chơi, trà rượu cờ bạc, xe ngựa đủ đều, thỏa chí, nay hết tết rồi, các quí kỳ [illegible] lo công việc năm mới, con thì theo [illegible] thầy, giữ lòng trung tính, hết đã thảo ngay, vạn sự mỗi ngày mỗi lớn, [illegible] tuổi mỗi năm mỗi thêm, còn sự học hỏi khôn ngoan, thì cũng mỗi ngày mỗi ấm hóa, nào có ai mà biết trước đặng khôn chừng nào phải [illegible] mà học, hay là ớn đến đâu mới cùng đặng biết, thì có cần chi mà lo tranh quyền lợi của đời vô ích.

N. H. V.

Lời chúc ngày xuân

Xuân xuân, xuân ! nhơn vật phú xuân !
Xuân, xuân, xuân ! Thiên địa trường xuân !
Gặp xuân chi xiết nổ mừng !
Mượn cây bút ngọc xin dâng lời vàng :
Trước là chúc Thánh-hoàng muôn tuổi
Sau cầu cho dân chúng trăm xuân ;
Hoa vông đỏ nhánh vừa tuần,
Xương rồng đơm nhụy như mừng gió xuân.
Chậu cúc trổ đầy lừng mấy đóa,
Chòm mai sè chấp choá muôn bông ;
Tốt tươi lúa chính ửng đồng,
Cha, con, chồng, vợ nhà nông vui lòng.
Khắp chốn thị thành nô nức,
Đỏ đen vầy màu sắc tiêm xanh,
Biết bao gái đẹp trai lành.
Trông xuân, xuân đến, đã đành chơi xuân.
Pháo xuân nổ tưng bừng thơm nhẹ,
Hương xuân đưa thanh thê ngọt ngào.
A [illegible] mừng khác [illegible] ra chào,
Vài lời cung-hỉ chúc nhau muôn lành.

Tra-ôn, ĐẶNG-VĂN-CHIỂU.

Thể tháo

Bữa chúa nhựt rồi, hai hội chống với hai hội. hội Cercle [illegible] hội Marine thì lại [illegible] Bờ-rô còn hội Stade với hội Stella [illegible] đường La rey nière.

[illegible] cũng sợ cho hội Marine cự không lại với Cercle, nhưng bởi đã có nhiều trận rồi, mà bị sụt hoài. Tuy vẫn làm không lại, mà cũng nhờ như vậy mà rồi, coi lại cách phá và thủ của Marine càng lâu lại càng hay. Có chí [illegible] bởm, dầu thua hoài mà không [illegible], cứ theo hoài, như vậy [illegible] cũng phải thắng lại được.

Chắc là sẽ bị thua mà không thua đâu

Còn hội Stade thì lại với hội Stella hội nầy thì bên sơn đá trong thành giỏi lắm, thuở nay, nó thường trên các hội, nhờ có ông cạp-tên của nó gọi là ông hai Artigue, nay cự với tụi linh pháo thủ, chắc Stade thắng nữa, mà thắng chớ không ham chi cho lắm.

Trường nào ăn nóng kĩ lưỡng hơn. . . . . . .
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . .
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . .
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . . .
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là. . . . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lễ [illegible] trị tuần [illegible] nghiêm chỉnh [illegible] khác nữ học-đường ấy là. . . . . . .
Trường nào có thầy [illegible] Luân-lý giữ gìn [illegible] cội rễ nước nhà cho [illegible] nhỏ nhiều hơn . . . .
Trường nào mỗi tuần [illegible] nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn [illegible] thứ bảy [illegible] nhựt [illegible] hơn. . .

[illegible]

Nhơn tiết Ngươn đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Ăn Tết.....Ăn Tết

Ngày ngươn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỞU của lương y RIP chế (Vin [illegible] et Bi[illegible] du Dr RIP) mà [illegible] bổ ích, vì [illegible] ai cũng đều [illegible] chỗ nầy lại [illegible]

[illegible] VỆ SANH [illegible] RIP, muối nó [illegible] ngon ngọt, uống [illegible] khỏe khoắn [illegible] thần [illegible] mạnh mẽ bội phần [illegible] thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ [illegible] khen là rượu *Cứ Lão Thành Đồng*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ-sanh hơn các thứ rượu khác giá một ve là ba đồng bạc

Có trữ [illegible] thuốc Tây hiệu Pháp-[illegible] Franco-Chinoise 190 [illegible] (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu [illegible] thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệ sanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quắc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất** ở **xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sảng Algérie quả thiệt là đồ thổ sảng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Hỏa hoạn

Ngày 11 février, nhằm ngày mồng 4 tết, tại đường Ch. Thomson Cholon, lửa phát cháy một cái chòi lá của một người đờn bà, lúc lửa phát thì không có y ở nhà.

Có gió lớn, nên lửa táp cháy luôn 35 cái nhà lá nữa, từ phát tới chữa rồi có 20 phút, hư hao tính chừng 3200 đồng.

Rủi thay, trong đám bị cháy có một chị đờn bà Annam đui, mà lại mới đẻ một đứa con, nghe lửa, lật đật chạy, bỏ đứa con cháy tiêu hết, kiếm xát không ra.

Sự rủi ro nầy, tưởng chắc là tại pháo của trẻ nhỏ chơi mà gây nên họa.

Đám cưới

Bổn-quán mới tiếp đặng tin lành rằng tại Baria hôm 25 tháng chạp rồi đây bà Veuve Mai-văn-Hay đã định hôn cho lịnh ái của bà, n ỷ danh Mai-thị-Phương, làm bạn cùng M. Bùi-nghĩa-Ân, lịnh lang ông Bùi-nghĩa-Dõng, hương-cả làng Phước-tỉnh cũng hạt Baria.

Nhóm họ ngày 24 Annam, qua 25 đưa dâu. Coi lại những người dự trong đám cưới nầy thảy đều trong gia quyến. Nghĩ vì tuy ông Mai-văn-Hay qua đời đã trót hai năm chớ cái sự ngậm nguồi ngày xưa dầu dể nguôi đặng, nên bà Veuve Mai-văn-Hay nhứt định không mời ai mà phải nhọc lòng người ta.

Đường từ châu thành Baria là nơi đàng gái cho tới Phước-tỉnh mười bốn ngàn thước mà thân bằng qui quyến chẳng nệ xa, đi bốn năm cái xe hơi lớn chật nức mà còn phải bỏ lại, có hơn mười mấy người. Những người trong thân đi bên gái là: ông Lê-thành-Sơn, đại hương-cả Phước-lễ và bà cả, bà huyện Bùi-thanh-Liêm; bà Huỳnh-trí-Phú đại thương-nghiệp chủ Cholon; ông Lê-thành-Tào, chủ-sự Điền-báo, hồi hưu và phu-nhơn, cô huyện Lê-thành-Long, chủ quận Vĩnh-lợi (Baclièu) và lịnh lang, thầy Nguyễn-văn-Tâm, điều-dưỡng tại nhà thương Baria, phu-nhơn và lịnh-ái, M. Huỳnh-công Y thôn-trưởng Phước-lễ và thiêm xã; Madame Nguyễn-phước-Tấn, thơ-ký tòa bố Baria; Mme Huỳnh-v-Cương, điền-chủ; M. Lê-thành-Tường, chủ-bút nhựt báo « La Cochinchine Libérale », phu-nhơn và lịnh-ái, hết thảy có bốn mươi người, bổn-quán không biết tên cho đủ.

Lúc đưa dâu, xe hơi chạy chậm chậm, coi rất nghiêm trang, gió thổi cờ phất phơ, nào là kim tòng xích tuội đồng đưa khoe màu lòa lẹ; người ngồi trong xe vòng chuỗi nhồn nhang, hột thủy xoàng kình nhau chói sáng, coi thiệt rất xinh.

Khi xe chạy gần tới nhà đàng trai, vừa bóp một tiếng kèn thì nào là già trẻ gái trai đua nhau ùng ùng chạy ra đón coi không biết bao nhiêu mà kể, làm cho xe phải đi chậm chậm. Hai họ, hiệp lại đi dài ước hai trăm thước langsa. Lúc vừa bước tới nhà thì nhạc thiều chập trổi, dọng phủ trầm nghe rất nhặc khoan, làm cho kẻ hữu tình ngẩn ngơ mấy phút.

Trong ngoài đông nực, kẻ pháo nổ có hơn nửa giờ, chén thù chén tạc, hai họ có dư trăm, coi rất hậu tình, xem nên vui dạ.

Bổn-quán xin đôi lời kính mừng cho M. Tường, chủ-bút nhựt báo « La Cochinchine Libérale » là người trong thân của cô Mai-thị-Phương, bổn-quán cũng có lời khen hai họ, và chúc cho vợ chồng cô Mai-thị-Phương và Bùi-nghĩa-Ân, loan phụng hòa minh, bách niên túc ước.

L. T. T. V.

Chữ sót

Trong kỳ rồi, tờ báo 873, có khoản nói, Rủi mà may, còn sót một câu nữa, Tàu "Namvian gần chìm, 60 người khỏi chết," cho nên thành ra độc giả phải khó hiểu trong khoản ấy không hiểu tàu nào mà bị rủi. Cũng vì sự ham ăn tết mà kẻ sắp chữ ham chơi bỏ công việc, xin miễn ngôn.

L T.T.V.

Hai người chết năm người bịnh

Tại sốp phơ làm lanh nên xe-hơi lật hại 2 mạng và 5 người bịnh.

Biên-hòa. — Ngày 12 février 1921, nhằm ngày mồng năm tháng giêng Annam, xe-hơi số 1803 ở Saigon, của khách nước hẹ tên Từ-Dưởng đưa bộ hành từ Saigon đi Cấp Long-hải, sốp-phơ là Ng-văn-Lù, 27 tuổi, có bằng cấp tài năng, cầm tay bánh chạy từ Saigon tới Biênhòa rồi chạy luôn đi Baria. Bộ-hành 4 người sốp-phơ và người phụ là 3; tính ra trên xe cả thảy là 7 người. Khi chạy tới cây số 47 (đường Saigon Cấp) lúc ấy gặp một cái xe-hơi khác số 1540 cũng đi Cấp mà trên xe lại có một mình cậu sốp-phơ thôi. Bởi ỷ xe mình vắng chủ nên muốn ra sức chạy đua chơi, chắc là cả hai đồng ý nên xe ai nầy mở máy cho chạy như chim bay. Xe số 1540 [illegible] là nhẹ mình mà máy có cũ nên [illegible] chịu thua, bèn chạy tránh lấn cho xe đó qua mặt; ngặt tránh chưa kịp sát lề, bỗng xe đò sáng trớn, phần sốp-phơ tánh nóng muốn qua cho mau, quên mình bề bộn, chạy đại qua, nên phải chạy nửa dưới đường nửa trên lề làm cho xe lật đè 2 người bộ-hành chết một người Chệc một người Annam, cả hai người đều người ở dưới Saigon nhơn dịp rảnh đi Cấp đổi gió; còn 5 người bị bịnh đều khá cũng nhẹ.

Việc còn đang tra vấn coi lỗi tại ai? Mà chắc là lỗi tại mấy người bộ-hành đi chẳng coi ngày chớ gì?

Việc ấy đợi lịnh trên rồi (*Sau sẽ tiếp theo*).

Bương Infirmier (Biênhòa)

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Thông-đốc Namkỳ, ngày 2 Février 1921:

Ng-văn-Giỏi, số 328
[illegible]-v-Dung, số 329
[illegible]-văn-Đốt, số 330
Đỗ-v-Nhiều, số 331

Được cấp bằng lính hậu-bổ sở mật-thám, thế Trần-v-Lê chết, Võ-v-Hồ kêu là Đai, Đoàn-v-Nhan bị bãi và Ng-v-Trân xin thôi.

Thầy cai-tổng Lê-thành-Đua Hàm-minh hạ Tâyninh và Tạ-quang-Vinh, vì lòng sốt sắn được ban khen, trong lúc bắt hai tên phạm ác.

Tên Trần-v-Đai, kể từ Décembre 1920, được tạm dụng vào sở điều dưỡng nhà thương Chợquán, bổng mỗi năm 216 đồng.

Ng-duy-Hinh và Võ-v-Chiu có bằng certificats d'Etudes primaires cấp bằng trợ-giáo hậu-bổ, giao về tỉnh Sadec.

Trần-v-Kiêt có brevet élémentaire cấp bằng giáo tập tạm thiệt-thọ hạng năm, cũng giao về tỉnh Sadec.

Vì lời nghị ngày 3 Février 1921:

Trần-v-Sach, số 340, cấp bằng lính gát sở Kiểm-lâm, hạng năm.

Cầu Cairang sửa rồi

Rao cho các chủ ghe, tàu đặng hay, cái cầu nầy, xưa bị hư, nay đã sửa lại rồi, kể từ ngày 2 Février 1921, thì cho phép qua lại đặng.

Thuốc dán Cadum

Trị các bịnh đau da

Thuốc dán Cadum là món thuốc đã cứu cả muôn ngàn người nhiều năm bị bịnh đau da, trị trợm rần mất mà không chịu hết, ai mà dùng thuốc nầy, thì ngủ được an giấc.

Nó dức được sự ngứa xót và êm ái tức thì phải mạnh. Dùng nó thì tránh những bịnh đau da như Eczéma, boutons, dartres, gales, éruptions furoncles écorchures, teigne, coupures, plaies, brûlures.

Tàu trận Améric

Hôm thứ tư tuần rồi, nhằm ngày mồng 2 tết có ba chiếc tàu trận nhỏ nhỏ, ở Singapore vào Saigon (destroyer).

Một chiếc Southard số 20[illegible] quan tàu là Ssaac F. Dortch, một chiếc Brooke số 210, quan tàu tên Charles M. Austin và một chiếc nữa tên Chandler, số 206 quan tàu tên Francis Cogswel.

Ngày thứ năm các quan tàu, đi thăm các quan, rồi các quan cũng đi xuống tàu thăm lại, qua tối thứ sáu tại dinh quan năm thủy, có trần tiệc thết các quan Améric, thứ bảy thì quan Thông-đốc cũng bày tiệc, bậu đãi các quan Améric.

Chúa nhựt ba chiếc tàu từ giã Saigon.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phan Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Namvian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ-thủ, Hồng-ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố động giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

[illegible] Namvian đi mỗi ngày chúa [illegible] bảy giờ sớm mai.

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HANG

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn	1500 muôn
Hiện tại	750 muôn
Chi tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự

tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnompenh.

TRUNG HOA — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — Londen, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ TIN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại [illegible] Belgique số [illegible]

Lãnh làm hết [illegible] việc [illegible] hàng. Có gởi [illegible] thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mại bốt câu tiền góp lần lần, hay là [illegible] lắm.

[illegible] chở rồi đủ lẻ, trong [illegible] tiền cho traites), hoặc sang [illegible] dùng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đồng lý Saigon,

LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Đông-pháp xe-lửa

HUÊ LỢI NĂM RỒI

(1920)

Tính 2 năm 1919 và 1920, thì huê lợi năm 1920 phải thua năm 1919 5.507.102.15 $:

1920

Hanoi đi Namquan	470.587$24
» Bênthy	1.020.511 81
Saigon đi Mytho	475.650 16
» Khanhhoa	645.655 49
Tourane đi Đongha	197.209 95
Haipg đi Yunnanfou	2.626.302 89
	5 435.918 54

1919

Hanoi đi Namquan	399.840 33
» Bênthy	940.379 41
Saigon đi Mythy	347 024 10
» » Khanhoa	621.772 03
Tourane đi Đongha	164 232 98
Haiphong đi Yunnanfou	3.033 853 30
	5.507.102 15
Ít hơn	71.183 91
	5.507 102 15

Năm 1920 các sở thì hơn 1919 mà duy có Haiphong Yunnanfou thua nhiều quá, làm cho mấy sở kia dầu hơn mà kéo cũng không kịp.

Lời đàn bà

Nên bỏ thói thô tục

Nói tục là một điều rất xấu những người có giáo-dục thì không hề bao giờ nói tục, vì đã có vô số những lời nói thanh tao, ý vị mà có thể làm đẹp lòng người được. Trừ ra những kẻ đầu đường cuối chợ mới phải dùng đến những lời nói tục, còn như những con nhà có giáo dục thì tưởng không bao giờ nên nói đến những tiếng thô tục vậy. Thử ngẫm mà xem, những câu nói tục thật là vô nghĩa mà thật không có thể dịch ra tiếng ngoại quốc được. Đàn bà mở miệng ra nói những tiếng thô tục thì rõ ra ngay một người vô giáo dục, có khác gì những phường bán cá bán tôm ở chợ không?

Chúng mình là bọn nữ-lưu, cần phải giữ lời lắm. Gặp phải người lắm điều thì mình chịu kém, như kẻ vô-phu không hiểu được lời thanh tao của mình thì mình lánh đi, vì tránh đứa thô bỉ cũng không xấu mặt nào. Còn như những câu thô bỉ lại là một thói xấu nữa. Mình cứ thực mà nói, việc gì phải thế thế nọ thế kia, Chị em mình đã là người có giáo dục thì tưởng không bao giờ nên chửi-rủa thô bỉ vậy.

T. B.

Bùi-thị-Xuân.

Ít tiếng vì một vật quí

Như muốn nói tôi cho sabong Cadum thì làm một cuốn sách mới vừa. Nhưng không cần mà hay cần là vì thiên hạ thuở giờ ưa hay lựa mà dùng nó thì thôi. Bởi vậy nên những vật như vậy bên Phansa, thường bán chạy lắm.

Đâu đâu cũng có bán nó, giá không rẻ gì, 2 f.50 mà thôi.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

VẬT THỰC

Đồ hộp — Rượu chát, — Rượu ngon — **Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK** — Cognac **RENAULT — Cognac CROIZET** (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giầy — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hóa làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắt: Paulhéa-Cholon

Giây thép nói: 037.

Le Directeur: Paul H[illegible]

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé. Croix de Guerre

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 86
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 86

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

N° 132 FEUILLETON DU 16 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIẾN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba *(Tiếp theo)*

— Thưa Giượng, thơ ấy cũng là của Cô-hai trao ra, đặng cháu về Léo gởi cho người nào là tình-nhân yêu dấu hơn hết của giượng mà cậy tay người ấy. Lúc đó cháu nhắm chẳng ai đặng lòng giượng say đắm cho bằng cô Ba-Tư, lại cũng là lúc cô Ba-Tư đang tìm dịp tấn ích, một là lập công, hai là chữa lỗi. Cháu liền gởi thơ ấy đến cho cô Ba-Tư; nhờ vậy cô mới có mà đón trao cho giượng.

— Nói như cháu vậy thì thơ ấy là thơ của cô Hai-Châu đưa, chớ chẳng phải thơ của ở-nhà giượng viết gởi cho Đậu-chánh-Tâm hay sao?

— Thưa không, ...

— Vậy mà sao chữ để thơ ấy giượng coi chính là chữ ở-nhà giượng viết? Nếu chẳng phải ở-nhà giượng viết thì tay ai viết ra mà lại có tuồng chữ giống hệch vậy?

— Thưa, đó là chỗ mầu-nhiệm tới ngày nay cháu chưa hiểu thấu đó. Cháu tưởng ngoài cô Hai-Châu, thì trong thế gian nầy chẳng còn có ai giải nổi chỗ yếu đó cho giượng biết. Vậy thì giượng cứ hỏi cô Hai-Châu thì ra.

« Nghe chuyện phi thường như vậy, tôi nghĩ không ra, ngồi mồ hôi đượm giọt và thầm nói: « Thật là người tình ma mới sâu sắc nước đời đến thế! » Thẩm thốt vậy rồi, tôi tiếp hỏi:

« Cháu nói thơ để gởi cho Đậu-chánh-Tâm đó một hai không phải tay của ở nhà giượng viết ra, mà là thơ của Hai-Châu trao cho cháu; còn như thơ của Đậu-chánh-Tâm, cháu đã nói không biết để gởi cho ai mà cũng ở tay Hai-Châu trao cho cháu, thì tay ai viết?

— Thơ ấy thật tay của Đậu-chánh-Tâm cầm viết, viết ra, thật chữ của Đậu-chánh-Tâm, khỏi e lầm lạc.

— Nếu cháu biết quả chữ của Đậu-chánh-Tâm, thì cháu biết thơ đó gởi cho ai chớ lẽ nào không?

— Thưa không; ngoài cô Hai-Châu thì không ai rõ thấu thơ ấy để gởi cho ai đặng. Cháu chỉ biết thơ của Đậu-chánh-Tâm gởi cho tình nhân đó thôi, song tình nhân ấy chẳng phải là cô ngày trước. Giượng cứ gạn hỏi cô Hai-Châu thì tường.

— Nếu nói như cháu vậy thì lấy làm khó cho giượng tận tường hắc bạch. Vã chăng hai cái thơ mà cháu với con Ba-Tư đã trao cho giượng mà tỏ tường mặt sự đó, giượng xét nét kỹ càng, nhìn xem chắc chắn là chữ của Đậu-chánh-Tâm với chữ của ở-nhà giượng; lại thêm từ đây giượng cô tình rình ý thì giượng cũng đã nhận quả cho là có hòa-gian hẳng thật; giượng tưởng chắc không còn có nghịch nào dồi cái nổi mà giải sở nghi, phá sở quyết ấy đặng; mà nay lại có cháu mong bày cớ để nghi chẳng phải là giượng vì cô Hai-Châu của cháu mà chẳng muốn tin lời cháu, ngặt vì cháu nói không rõ, chỉ không ra nguồn ngọn khúc sông, đâu trong đâu đục, làm sao giượng tin theo cho được. Cháu nói thơ Đậu-chánh-Tâm chẳng phải để gởi cho ở-nhà giượng, mà cháu chẳng rõ gởi cho ai; còn thơ gởi cho Đậu-chánh-Tâm chẳng phải tay ở-nhà giượng viết mà cháu không biết tay ai viết; dường ấy cháu muốn nghi cho sao? Giượng tưởng chuyện đâu thật như lời giượng cũng khó mà tin như thật, dầu rằng đã một hai khi, giượng thấy ở-nhà giượng hiện hồn về kêu khóc. Cháu lại biểu giượng cứ Hai-Châu mà tra gạn thì tường; Cháu nói sao lạ vậy? Chuyện có bằng cớ hiển nhiên, chưa biết gạn hỏi ra chăng, huống chi là việc mồ-hồ như vậy, dễ gì dám đề lời tra gạn.

— Giượng nói mấy lời của cháu không chi làm bằng cớ chắc, thì cũng phải, chí như — theo lời giượng nói đây — cô hiện hồn về kêu oan đó cũng chẳng phải cớ cho giượng tin nữa sao? Nếu giượng nói chưa đủ cho giượng tin hoặc chưa đủ bằng cớ cho giượng tra hỏi, thì cháu nhắng còn bằng cớ chắc chắn khác, bằng cớ đem cho giượng cầm lấy mà tra, cô Hai-Châu không chối được.

— Bằng cớ chi mà cháu gọi bằng cớ hiển nhiên, Hai-Châu không chối được?

— Thưa có; nếu giượng sẵn lòng minh-oan cho cô bị hàm oan, thì cháu sẵn lòng đem ra làm chứng quả.

— Thôi đi......, bấy nhiêu đó giượng cũng biết cháu hơn cô hai của cháu mà bầy đều thêu dệt cho nên nỗi bất-bình, chẳng cần phải gạn trong lóng đục. Thôi, hai vợ chồng cháu bỏ dẹp đi, chớ khá nhắc đi nhắc lại. »

« Tôi vừa dứt tiếng, Khâu-thị ngó Mười-Hư mà mỉm cười, dường như thầm nói: « Đó, mình thấy không; lúc người ta đang say đắm nhau, mình có nói phải cũng ra quấy. Tại mình không nghe lời tôi, quyết theo mà phơi một tất thành đem ấn đòi người; bây giờ mình sáng mắt chưa? Đã chẳng đặng ích gì, lại còn e bồi sanh thù sanh oán. » Ngó cười rồi nhau rồi, Khâu-thị lại ngó tôi mà lòn lỏi hơi kiêu ngạo rồi quày quả trở lui; tôi thấy vậy nổi giận, mới kêu giựt nó lại mà hỏi: « Giượng dạy vậy, cớ sao cháu lại cười? »

— Thưa, cháu cười, chồng cháu hớ-hinh, vì cháu đã dặn nghe biết để lòng, đừng có giượng hỏi đi học lại. Cháu cũng [illegible] cô Hai-Châu cầm gươm tàn [illegible], giượng cũng giả lơ mà nói rằng không phải nữa mà! Tại chồng của cháu không nghe, nên mới ra đổi nầy!

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MỪU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**

Ở góc Đường Chợ-Cá số 1

(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**

Ở Đường Mé-Kênh nº 30

(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắckỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bắc, dĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nội-phủ-nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, thì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mena *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nói cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xồ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đu-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đu-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi,

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời :

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40
CHỢ LỚN.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 6 fr 75

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ lớn (bao trả lại) 3$30 tới 3$40.

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Đi đêm bị đánh

Đêm 2 rạng mặt 3 février, lối 12 giờ rưỡi khuya, một người lính tuần đắc lại bót quận thứ nhứt hai tên khách làm công dưới tàu « Porthos » nói rằng lúc chúng nó đi đến đường d'Adran có hai tên lạ mặt đón chém nó. Cả hai đều có thương tích trên đầu và trên mặt. Đã đem đi bó tại nhà thuốc thí rồi chở vào nhà thương chợ Rẫy.

Móc túi

Chú Huỳnh-văn-Kh... 40 tuổi, nghề thợ mộc, ở làng Hòa-Thạnh (Thudaumột), có việc đi Saigon, bị chúng móc túi lấy hết 160 $ 00 và giấy thuế thân. — Cớ.

Ngang quá ghe

Thầy thông dây-thép Ng-văn-Đ... ở đường Roland Garros số 51, cớ rằng tối bữa 9 tây, lối 11 giờ rưỡi khuya, một người mạch-lô vào nhà thầy khuân hết 4 chai rượu sâm-banh, 1 chai cô-nhắc, 1 chai rượu chác đỏ và một con dao cán bạc và kéo tủ kiếm đồ lại thêm lục trong túi áo quần treo đó rồi xách rượu với dao khự mất. — Thiệt là ngang.

Ăn trộm vào trường Normale

Đêm 7 rạng mặt 8 Février, ăn trộm vào trường Normale, viếng phòng văn quan Đốc trường, lấy hết 5$40 bạc và cạy rương cạy tủ lấy áo quần của học-trò nhiều lắm, song chẳng biết bao nhiêu vì lúc ấy nhằm ngày nghỉ, học-trò về nhà ăn tết. Chừng tựu trường hỏi lại mới biết mỗi trò mất bao nhiêu.

Mất súng

Chiếc tàu « Si-Kian » lại tới Saigon có chở lại cho hãng Caffort một thùng 10 cây súng *Darne*. Tàu tới rồi cất thùng súng lên đem để trong kho hãng tàu đi đường biển. Khi người trên hãng đến lãnh, dở thử coi thì súng không còn một cây mà xem kỹ thì thùng còn nguyên không thấy dấu xeo cạy chi cả.

Móc túi

Thầy Đoàn-văn-Kh... làm việc hãng buôn, ở đường d'Alsace Lorraine số 72 cớ rằng quân-tử nào không biết móc túi thầy lấy một cái đồng-hồ vàng và một sợi dây chiền cũng vàng, giá một trăm rưỡi bạc. Đồng-hồ hiệu Oméga, số 399470.

CHOLON.

Tàu chìm

Ghiếc tàu chệc « Long-[illegible] » đưa [illegible] hành từ Bạcliêu đi Càmau. Bữa 31 Janvier, lối 11 giờ trưa tàu ấy đi trong kinh Quan-Lộ, cách quận Giarai chừng 1.000 thước, tàu chìm, may không [illegible] đến người. Nghe nói tàu chở đầy [illegible] nên nghiêng, chìm.

Hiểm nghèo biết mấy !

Móc túi

Ông Ch..., làm đốc công « trường tiền » ở nhà hàng « Palace-Hôtel », Saigon, cớ rằng quân tử nào không biết, móc túi ông lấy hết một cái bóp-phơi đựng 170$00 và giấy tờ tư của ông.

Bà hỏa uống rượu

Bữa 2 tây, gần 12 giờ khuya, lửa đâu không biết phát cháy trong một hồ rượu đựng chừng 10.000 lít, tại nhà máy rượu Langsa. May chữa khỏi mà cũng hao hết chừng 15.000 đồng. Có bảo kê.

Lúc chữa lửa thì vòi rồng bơm nước vào hồ rượu ấy mới tắt, qua trưa bữa sau, tát nước ra thì thấy thây tên Ng-văn-Nhan, 18 tuổi, ở trong. Chắc là thằng ấy leo vào đó múc trộm rượu rồi quẹt hộp viêm mà rọi nên lửa phát cháy chớ gì. — Chôn.

Xe hơi thua xe bò

Xe hơi tưới đường số 1 (Trường-Tiền) chạy tới ngả ba đường Sanh-Hòa và Quai de Mytho đụng lộn với xe bò số 667 C. V.— Xe hơi hư vẻ bánh sau phía hữu, xe bò vô hại.

Giỏi chạy

Bữa 8 tây, lối 8 giờ tối, một cái xe-hơi số 957 chạy đường Thủy-binh đụng nhằm xe-kéo số 652-C lại cán bàn chơn tả của xa-phu là Trần-văn-Chang, rồi chạy luôn không ngừng nên không biết sốp-pha tên chi.

Lại bữa 9 tây lối 6 giờ rưỡi chiều xe-hơi C-953 ở trên cầu Chà-và chạy xuống đụng lật xe kéo số 425-C và cán xa-phu là Ng-văn-Cu, 20 tuổi rồi cũng chạy luôn. Cu nằm nhà thương dưỡng bịnh, sốp-pha kiếm chưa ra.

Tuần bá-nhựt

Bổn-báo mới tiếp thiệp của bà Nguyễn-đồng-Trụ mời như vầy :

Nhơn dịp làm tuần « Bá-nhựt và lễ Tạ-mộ » cho chồng tôi là *Nguyễn-đồng-Trụ*, nên tôi kính mời ông và bà đến ngày 12 tháng giêng Annam, nhằm 19 février 1921, 8 giờ tối, xin dời gót đến chùa « Giác-Duyên » (Cholon), dùng một tiệc rượu cùng tôi lấy thảo.

Nếu ông và bà chẳng phụ tình, tôi đội ơn rất trọng.

Nay kính thỉnh :

Mme Veuve NGUYỄN-ĐỒNG-TRỤ.

Saigon, le 12 février 1921.

Bổn-báo để lời cầu chúc cho hồn ông Nguyễn-đồng-Trụ vui cảnh tiêu diêu và cả khen bà Nguyễn-đồng trước sau vẹn một.

HƯỞNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Cú kêu.

Gần lối đường về Ba-Vinh có khóm cây rậm. Xưa nay không thấy gì lạ sao nay lại tình cờ có con cú đến ăn, đêm nào cũng kêu cả đêm.

Có cậu Cửu kia ở gần đó, ra bộ sợ cú lắm thì phải, hễ nghe kêu là quăng đá liệng đá ào ào dộp dộp mãi. Mà cú cũng vẫn kêu.

Nầy cậu ! Cậu là người biết chữ nghĩa, cũng ra dáng con nhà văn minh sao lại có cái ý kiến cùn hèn dại dột ấy. Các loài chim con nào cũng biết kêu biết hát cả. Nhưng bằng ngày lao xao cậu không để ý mà phân biện tiếng buồn tiếng vui tiếng ác tiếng dữ đó thôi, chớ nếu có ý mà nghe tưởng còn nhiều tiếng xấu hơn ghê hơn nữa. Huống chi chim cú là loài ăn đêm, ăn sâu ăn bọ không bao giờ phá đến hoa trái. Chỉ làm ích cho ta thì có, không bao giờ làm hại cho ta. Vả lại tiếng cú kêu còn trợ được cho thi tứ cho hứng vị của kẻ ưa cảnh tịch mịch, hoặc là đa tình trong khi đêm dài sương khuya. Còn nhớ ngày xưa ông Hường Bồng là con ngài Truy Lý, có vịnh bốn câu thơ tuyệt về cảnh đất núi rằng :

« Cơm bắp chan canh ốc ; dấu chuồn thấp dia nghêu.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ hám giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu [illegible] và lại toàn hảo, chạy [illegible] 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn, chừng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn [illegible] giá riêng [illegible] mà lập thành thành mỗi cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy [illegible] vân vân, mỗi tấc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà say tính và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa các kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị [illegible] nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp chung nghĩa là chịu giá cả đàm cho.

Năng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có [illegible] (chaloupe) [illegible] vapeur) mới và cũ, nếu chư quí vị muốn mua [illegible] trả tiền [illegible] tại hãng mà [illegible].

Cách tranh thương

[illegible] buôn bán cho đắt mối [illegible], thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người chine họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến [illegible] khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn của hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ ; và bán rẻ hơn các nơi./.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

« Vách lũng tay hùm câu ; rừng hoang tiếng cú kêu. »

Cú kêu như vậy tưởng cũng đáng nghe vậy.

Thử gắm xem, chim cú đi ăn đêm nay làm nầy mai bụi khác nó kêu cứ kêu ta ở cứ ở, có quan hệ đến nhân sự mà cậu ngu gì phải đuổi phải ném cho mất công. Nầy ! nói cho cậu biết : Chắc mấy hàng nầy cũng sẽ đến mắt cậu xem, thì cậu nên thôi đi. Nếu cậu chẳng nghe thì chẳng những là mang lấy tiếng ngu dại và mất công uổng mà thôi đâu, lỡ ra mà hòn đá ném nhằm người đi qua ngoài đường vỡ đầu đui mắt thì lại làm họa cho cậu đó chẳng chơi đâu. Nếu cậu thay cái lòng ghét cú ấy mà ghét và ném đá xuống óc những đêm bằng ngày thì ngủ bằng đêm thì kéo nhau sà sà sầm sầm cả chui rúc vào mấy xó hèm sống chết đàm chém nhau theo canh đen canh đỏ thì chẳng là hay lắm ru.

Gắm nên cười thay ! Các nước Âu-châu, luận đồng chim cú là loài chim làm lợi cho người, mong cho nơi nào cũng có nhiều cú để cho sát hại những sâu bọ, đuổi các loài dơi khỏi phá hoa trái. Mà nước ta lại cho loài cú là ác điểu, quái điểu, điềm giờ điềm hung mà cô tìm cách mà xua đuổi diệt đi. Văn minh giã mang khác nhau một việc một trời vậy !

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay.

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao dùng để gắn nhà và gắn mồ mả.

Là : Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cũng nhiều kiểu lạ mới đã khéo mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán sự cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ hay tỉnh mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghỉnh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIEU

Modeleur et Ornemaniste

N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi

SAIGON

GORGONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SUCCESSEUR — 83, Rue Catinat, 83 — Saigon

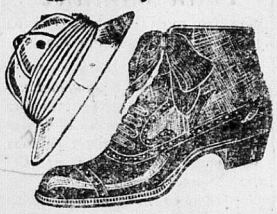

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhe, lợp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẤY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA DÁ (Marbre) THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẤY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tận quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.

83 Rue Catinat. — Saigon

Lời rao cần kíp

Cho lấy ông thợ chụp hình. Phải hỏi cuốn *Mục-lục về* của « *PHOTO-STUDIO* » *Saigon 136-138 đường Catinat*

Món chơi đang có bán về chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Brevetre industriel chánh hiệu đặng chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THÂN*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ nhứt mua nhiều sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua xin phải gởi tiền theo chắt đính trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là, đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

RƯỢU CỔ-NHẮC **PELLISSON**

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-rôn » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

RƯỢU CHÁT ĐỎ **S. Marsal**

ĐẶT RỒNG BẰNG MẮT TRẢI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**

đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon-Chandon

ĐỆ NHỨT HIỆU.

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

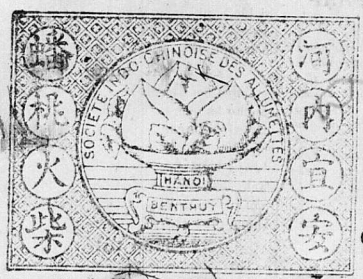

một mình hãng Denis-frères đại-lý cà Bông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi!

Có hãng nghành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Hàng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Viễn-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá :

Đồ khí dụng trồng tỉa, cây ruộng, cây xới đất, cuốc, rựa, cuốc, v.v.

Xương tàn (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lặn việc nhà.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng) [illegible] và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn căng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cây khóa không được, hiệu « Le Gaulois » tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

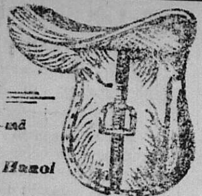

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơcho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu, BI, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy :

H. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

---

1 Seul Cachet

CALME [illegible] GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GÉNÉRAL TOUTES NÉVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN [illegible]

[illegible] RUE CATINAT 38

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et detail

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH 同

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắckỳ như Xuyến bông tiêu, Nhiểu mình gỏ, Lương, The, Lượt lồng, Địa mình bằng, các thứ Lụa, Lãnh công, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour mousticaires bề khổ 0m8. coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ olo về cái phần tiền đã trả trước đó (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay để mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BÁN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

ADRESSE TELEGR : HONG-BENG SAIGON

LIM HONG BENG & Co

BOITE POSTAL N° 60

Le Directeur-Gérant: LIM-HONG-BENG

Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi-heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn [illegible] đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Co Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stont* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila : *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng này làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi.*

Hãy đến viếng hãng này hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn củ : 83200$

Đông-Pháp nhà vật có phần hữu hạng Công-ty

Đại lý

Baclieu
Baixau
Bentre
Sadec Caolanh
Tanan
Travinh
....
....

Luang Prabang
Vientiane

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có điều nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI *ở Cholon Quai Testard số 1, 2, 3.*

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 728.

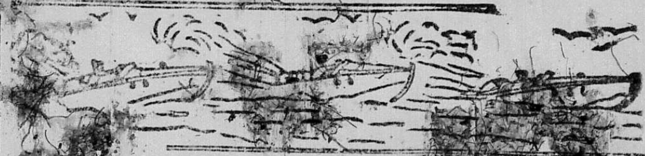

CANOT HƠI

Để [illegible] uyên mau [illegible] để [illegible] du điền địa

Hãy lập [illegible] với Ông Charles [illegible]DON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Nam-kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

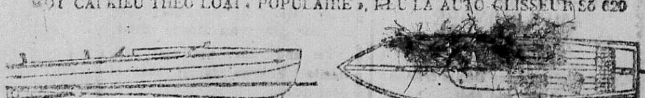

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp.

giá **1.500$** sấp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

VÌ BINH THỞ

Phải uống thuốc
PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng: Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên: PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa

Thuốc bột «URASEPTINE ROGIER»

Các chứng bịnh nơi đường tiểu tiện thường bị đau lâu ngày và trị cho mạnh thiệt là rất khó. Khi nào đau mà có chảy mủ ra, thì trong các tạng phủ mà bị trước hết là nơi chỗ thần kinh đường tiểu tiện. Đều cần nhứt là chẳng những trị cho lành bịnh, mà lại còn phải phòng bịnh cho khỏi thâm nhiễm vào trong thân thể: vào nơi bọc đái, vào tử cung, vào huyết mạch. Như vậy rồi thời lại sanh ra các chứng bịnh rất nguy hiểm, như những là đái láu, tiểu tiện ra huyết, bí đái, đàn bà thì đau bụng. Các chứng ấy là chứng làm cho mình ốm o xo bại mà có khi lại phải đến chết. May lại có một ông thầy bào chế nhứt hạng ở tại kinh đô Paris, quí hiệu là H. Rogier, đã kiếm được một thứ thuốc đại danh là «L'Uraseptine Rogier», nhờ bởi thuốc ấy mà chư vị y sư khắp trong toàn cầu đã trị mạnh không biết bao nhiêu là người làm phải chứng bịnh ấy. Thứ thuốc bột nầy ngọt ngào dễ uống lắm.

Ông Tr.-v.-C., 32 tuổi, mắc phải đau lâu hơn tám năm trời. Dùng thuốc thụt hơn ba năm mới bớt thuyên giảm, vậy đó mà lại còn đau một lần nữa, lần nầy mới phá trai thì không thấy nhức nhối gì. Rồi ông ta cũng dùng thuốc thụt mà trị, nhưng không thấy công hiệu gì hết và trót một năm trường cứ ra mủ hoài, cho đến nỗi trong thân thể sanh ra bại hoại, đau trong mình cho đến chỗ bọc đái. Chừng ấy mới chịu uống thuốc bột «Uraseptine Rogier» mỗi ngày bốn muỗm nhỏ.

Uống đâu đặng 8 ngày, thì mủ hết ra, mỗi buổi mai chỉ còn một giọt trắng trắng. Qua đến 15 ngày, thì bịnh thiệt hết, trong mình không nhức nhối gì nữa và người bịnh thì từ đó về sau mạnh giỏi luôn luôn.

Thuốc nầy có bán tại tiệm thuốc ông SOLIRÈNE ở Saigon, và tiệm thuốc Pháp-Á ông HÉLARY ở Chợ-lớn cùng khắp trong hết các tiệm thuốc tốt đều có bán.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng Denis frères có trữ mà thôi.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một minh hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL D'ANNAM

No 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cáo cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem lại hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bổn xứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một minh hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HUỜN
CỦA ÔNG
LƯƠNG DEHAUT
uống trước bữa ăn cơm
thì CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.
Thuốc huờn nầy trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT,
KHÔNG THU THỎI

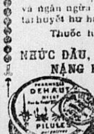

BÁN TẠI: Nhà ông Lương DEHAUT, 142, Faubg. St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh:

TỨC ĐỦ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất cầu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nên người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Địch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đúng, thì phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, xài bền, bắn xa không sai, thì trừ cái tai hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng *CAFFORT* nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí, chẳng bắt chước ai mà chê nên nó, vì nó tốt cùng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Saigon Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifie le tirage à trois mille ex.
Saigon le 16 Février 1921

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Rue Catinat, 153 155 (1er Étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mọi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Hội Tế-cấp con nhà Nghĩa-sĩ trận vong.*
2. — *Giáo dục tân thời.*
3. — *Một đám du côn Xóm chiếu.*
4. — *Lời nghị cho tiền thưởng về sự để giống ngựa tại Namkỳ.*
5. — *Tân binh.*
6. — *Điếu bà Sương-nguyên-Anh.*
7. — *Thông báo.*
8. — *Hướng truyện.*
9. — *Oan kia theo mãi.*
10. — *Lời rao.*

Hội Tế-cấp con nhà Nghĩa-sĩ trận vong

Người vậy, ta vầy, hỡi ai có thẹn?

Cách chưa bao lâu, tôi có luận về phận con nh nghĩa-sĩ trận vong mà đề lời cảm ân Chánh-phủ — nhứt là ông Quesnel đang quyền Thống-đốc Nam-kỳ — về sự sốt sắng lo cho phận trẻ đã chịu mồ-côi vì trường thiết-huyết động đất long trời mấy năm mới dứt.

Chẳng cần nhắc lại cũng biết số trẻ mồ-côi Namkỳ chẳng nhiều bằng các xứ khác, song kể ra cũng chẳng phải là ít; mà dầu ít đi nữa, trong số ít đó có nhiều đứa hoặc không còn bà-con thân-thích, hoặc còn mà nghèo không thể bảo dưỡng đặng ấm no; dường ấy phần nhiều trẻ mồ côi nầy khỏi làm thân tôi mọi, khỏi hoang đàng à may, có trông gì ăn-học. Bởi cớ, khi ông Quesnel lên quyền Thống đốc rồi mới có châu tri đi cùng các tỉnh lập sổ biên hết tên họ trẻ nhà nghĩa-sĩ trận vong còn ở trong các làng các tổng, đặng Chánh phủ châu cấp cho chúng nó, mỗi tháng mỗi đứa hoặc năm hoặc ba đồng cho đến khôn lớn. Chẳng những Chánh-phủ nghĩ công người da ngựa bọc xương, vì nước phơi gan trải mật mà chiêm tiền cố hậu vậy thôi, cho đến hội Hương-thập-tự, nghe đến tờ châu tri ấy rồi cũng hiệp cùng Chánh-phủ mà thi thố đều đại nghĩa nầy, lại cũng có bàn Ủy-viên, ngày trước đặt để tiếp đãi chiến sĩ Annam, hồi cố, còn dư trên sáu ngàn đồng, xin bỏ hết vào kho để cấp cho trẻ.

Như thế ai còn gọi Chánh-phủ chẳng biết chiêm tiền cố hậu; ai còn gọi bậc thượng lưu thức giả trong xứ chẳng nhớ công người gối vát nằm sương? Như thế, ai còn gọi đất Namkỳ nầy chẳng hết lòng bảo dưỡng đoàn con trẻ rủi sanh vì nợ nước? Như thế dầu chưa đầy đủ cũng lấy làm đầy đủ cho, song còn e một nỗi, nếu Chánh-phủ ngỡ chuẩn xuất cho mỗi đứa mỗi tháng hoặc năm hoặc ba đồng, giao cho thân tộc chúng nó lãnh về nuôi dưởng chúng nó vậy là chắc chắn, vậy là an cho thân phận chúng nó, thì, tôi e, còn có chỗ lầm, vì tôi xin hỏi, ai dám chắc thân tộc chúng nó mở lòng thương xót mà nuôi dạy chúng nó như ý Chánh-phủ? Ai dám chắc rằng thân tộc chúng nó mỗi tháng lãnh tiền bỏ tuối mà chẳng đày đọa thân chúng nó như tôi mọi, cơm không no lòng, áo không ấm cật? Ấy là đều tối yếu, dám tưởng không ai giải quyết đặng. Bởi vậy cho nên, cách mấy kỳ báo qua rồi, tôi có luận xin tiền châu cấp đó nên giao cho nhà Mồ-côi, lo nuôi dạy chúng nó thì hay hơn và tôi cũng có xin thân tộc chúng nó, hãy xét thân sau của trẻ mà giao chúng nó cho nhà mồ-côi, chẳng cam làm lầm gì nếu mình không thể nuôi dạy thành thân cho đặng.

Tôi tưởng cái sở ước của tôi đó chẳng chi gọi là trái ý quan, nghịch lòng bạn, song chưa biết sự trông mong ấy có nhằm đâu chăng? Nếu trên cho cái ngu kiến nầy nạp dụng đặng, mà giao trẻ mồ côi giao tiền châu-cấp cho nhà Mồ côi lo dưỡng giục, thì mà cho phận trẻ biết bao nhưng mà chỗ may ấy chưa dám gọi là toàn, vì theo như cơ thời, Nhà-nước thâu ít xuất nhiều, thâu xuất chẳng cân nhau lấy chi chi phu phỉ, còn phải e Nhà-nước không thể chuẩn xuất như vậy thường năm cho trẻ mồ-côi v biết hội Hường-thập-tự, với Bàn Ủy-viên nói trên kia, giúp có một lần nầy mà hết, khoảng như một năm nào vì kho khiếm khuyết. Nhà nước không chuẩn cho nữa được, hoặc rút bớt phần chuẩn ấy đi, thì đám trẻ mồ côi ấy phải ra thể nào.

Vẫn biết dân có công với Nhà-nước phải gánh lo; ấy là phận Nhà-nước; còn như phận người hào gia phú-hộ, thức-giả thượng-lưu trong nước, dòm thấy nước không đủ sức bao-bọc trẻ mồ-côi, há tọa thị điềm-nhiên mà chẳng mở lòng bác ái? Lý đâu để vậy cho đành! Người biết vì nước vì dân, thương nòi thương giống, biết nhắm trước xem sau, lẽ nào chịu giả mặt ngơ tai điếc! Vị quốc vong gia, còn chưa nao lòng, huống là bạc nhứt mao lợi ư đồng-chủng, ai mà lại nỡ nhẫn tâm. Thật tôi dám chắc rằng: những bậc hào-gia phú-hộ thức-giả thượng-lưu chẳng nhẫn tâm; nếu chưa có ai nói tới là tại không ai đứng khởi đoan đều đại nghĩa; mà tôi cũng dám chắc nếu có ai khởi đoan đứng lập hội TẾ CẤP con nhà nghĩa-sĩ trận-vong, để giúp sức với Nhà-nước mà dưỡng nuôi đoàn con trẻ mồ-côi ấy cho đến thành thân, thì chẳng những bậc hào-gia phú-hộ, thức-giả thượng-lưu ấy sẵn lòng mà thôi, cho đến bậc thường, người có nhứt điểm lương tâm thương nòi thương giống cũng ra sức vùa giúp.

Kìa ông LÊ VĂN-MÂN ở THANH-HÓA đã đứng lập hội TẾ CẤP cho trẻ mồ-côi Trung-kỳ rồi kia Điều-lệ hội lập rồi, báo Hải-phòng đã nói. Chẳng khỏi bao lâu sẽ thành một hội đại-nghĩa dầu quan dầu dân chẳng ai mà không vùa giúp. Còn Nam kỳ ta đây tính sao? Có ông nào là ông Lê-văn-Mân chăng? Tôi chắc có, có nhiều, song chưa hiểu sao mà chưa ra mặt. Nếu để chịu cho Trung kỳ đứng trước, há chẳng thẹn chăng ru? Người sao vậy, ta sao vầy, há không thầm hổ!

L. H. M.

Giáo-giục tân thời

Đã mấy tháng dư quan Tổng-giám Đốc-học cõi Đông-pháp cho phép sở học-đường Paul-Bert xướng bày ra một cách giáo-giục tân thời hầu ích lợi cho đoàn trẻ em.

Mỗi tuần, các giáo-sư dắc sĩ-tử đến xem, hoặc là một xưởng ki-nghệ, hoặc là nhà hát-bóng. Tuồng hát thì chọn lựa rất kỹ càng. Cách giáo-giục ấy luân phiên mỗi tuần. Khi thì cho sĩ tử đến vườn thú hay là xưởng ki-nghệ và các giáo-sư cắt nghĩa chỉ vẻ cho thâm hiểu mấy sự-vật bí-mật lạ kỳ. Khi thì dắc đến coi hát-bóng. Tuồng hát chỉ về khoa học cũng là hí-cuộc; nhưng mà cả thảy đều lấn-ích về việc giáo giục.

Các sĩ-tử đều hân hạnh mà đặng ban bố cách giáo-giục ấy. Chương-trình bài học đã định trước cho nên mấy trò đã vui chơi mà đặng thấy hiểu một vài đều mới lạ. Sự cải-chế ấy làm cho vinh diệu cái nhiệm-vụ nhiệt thành khai hóa của Pháp và chỉ rằng Chánh-phủ rất sẵng làm cho hoàn-toàn cái phần trách-nhậm giáo-giục của mình.

Chánh-phủ chủ ý rằng: hiện thời về việc giáo giục cùng là giáo-hóa thì phải lợi-dụng những đều mà khoa-học và nghệ-thuật đã ban cho các giáo-sư đặng dạy dỗ.

Đã lâu rồi nhiều xứ bên Âu-châu thâu dụng cách giáo-giục trên đây, lần lần truyền bá cả thảy xứ, cho đến đổi ngày nay những bài học như vậy choán một phần địa-vị rất quan-hệ trong chương-trình các học-đường.

Hiện tại, bên Đại-pháp phần nhiều học-đường đều lợi-dụng cách giáo-giục ấy. Do theo lý mà luận thì bên Đông-pháp đương tiến-hóa về con đường văn-minh cũng phải thâu-dùng cái phương-diệu ấy rất cần-yếu cho đoàn sĩ-tử.

Vã lại xứ ta chẳng phải như Đại-pháp. Quốc-dân không có thể mà xem mục-kích sự tiến-hóa ki-nghệ và địa-vị sinh hoạt của ta chẳng cho ta có cơ hội nào đặng gần-gủi kiến-văn cho thường cái phong-trào và thực-tiễn khoa học. Còn dân Đại-pháp tự bé chí lớn hằng có dịp mà nghe thấy luôn luôn.

Phần nhiều trong đám sĩ-tử có lắm đứa con cháu quan-quyền cũng là người trong nông-tan và thương-giới. Chúng nó cần phải chán thấy các vật-sản, các kỹ nghệ trong xứ, ngõ hầu khi trưởng thành rồi sẽ có thể mà giúp nước nhà về quan trường và đàng kinh-tế. Về vấn-đề nầy, trong các học đường, dầu duy tân dạy bảo cho rõ ràng thế nào, chẳng bằng cho sĩ-tử đến nơi đến chốn mà xem coi cho tường tận cái thực-nghiệp cách chế-tạo vật liệu và trồng tria thảo-mộc.

Còn hát-bóng cũng là một cơ-quan rất tài-tình để mà giáo-hóa, ta cũng đồng một ý kiến của Chánh-phủ mà ước cho mỗi học-đường có một cái máy hát-bóng nho nhỏ và một pho tuồng hát theo chương trình mỗi trường. Về khoa-học, bác-vật học, thảo-mộc học, vật-loại tân-thuyết, vân vân..., thì hát-bóng là một phương-pháp rất huyền-diệu, hay tột cùng để làm cho trẻ em thâm-nhập những đều chúng nó đã tìm kiếm trong sách-vở mà giải quyết chưa tận lý.

Về sử-học, văn-chương và nghệ-thuật, thì hát-bóng dọi hình tuồng hát của các ông nho văn xưa, kiệt-tác của người tài-tử, thợ họa, thợ chạm, rồi về trường các giáo-sư sẽ giải nghĩa thêm.

Luận về giáo-hóa thì chẳng có phương pháp nào bằng hát-bóng. Đây là một cái yếu-điểm đối vấn đề lựa chọn tuồng hát rất nên quan-hệ cho phong-hóa của ta. Một hai tuồng tuy vui ngộ cho con mắt Âu-châu, chớ làm hư bại cái phong-hóa xứ ta, vì cách tư-tưởng, sự học-thức của quốc-dân ta còn sơ siển, chưa ám-hiểu chi mấy, hay bắt chước việc hoang-đàng phi lý.

Cách ít năm nay nhà hát-bóng dọi ròng những tuồng trộm-cướp và huê nguyệt. Tại sao vậy? là vì muốn bố-cáo cho ta thấy cái tài-tình tuyệt diệu cơ-xảo của Âu-Mĩ, cho nên dân xứ ta ưa xem coi tuồng như thế. Ấy vậy, hát-bóng là một phương diệu để giáo-giục phong-hóa, khoa-học và mĩ-thuật, nay lại

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

trở nên một cơ-quan rất độc-hiểm làm cho suy vi phong-tục, xúi dục dân tình về chuyện tệ xấu. Nay bên Đại-pháp đã ngăn cấm không cho dọi thứ tuồng trên đây.

Ta ngưỡng-vọng cầu xin Chánh-phủ cũng ban-hành sự cấm nhặt ấy bên Đông-pháp. Các pho sách Pháp là một nguồn nguyên chất để dạy khoa-học và cơ-xảo kị-nghệ ; nếu dọi ra hình hát bóng thì có ích lắm.

Sở học-đường Paul-Bert đã chọn chương trình riêng hát bóng cho học-trò xem, thì các Tổng-lý nhà hát-bóng cũng nên lựa tuồng có ích mà dọi cho thiên-hạ coi. Như vậy chẳng phải là ế lỗ chi. Trong Quốc-dân ta phần nhiều có kẻ coi hát bóng mà học thêm và thấy cho tường tận thời-đàm Âu-Mĩ.

CỰU-TƯỚC.

Một đám du-côn hoành hành tại Xóm chiếu

Hết sức kiếm chuyện ngoài đường, nay thêm kiếm chuyện trong nhà. Lê thị-Dông và Ng-v-Châu có đến sở tuần thành mà cáo rằng tên Dân đầu đảng Lý, Túc, Bưởi, Thêm, Pải và ba Nhỏ, ngày 9 Février lúc 8 giờ tối, chúng nó, đã đến tại nhà mỗi người mà bảo đưa bạc cho chúng nó, nhược không thì chúng nó đánh chết.

Thầy Đội và 2 tên lính Annam, nghe cáo như vậy, bèn thân hành đến chỗ, ai dè thình linh, nó đánh thầy đội một thoi vào mũi rất mạnh rồi chạy trốn hết, mà lại có bắn một tiếng súng lục liên nữa.

Lời nghị

cho tiền thưởng về sự đổ giống ngựa tại Namkỳ của quan Tổng-thống Toàn-quyền Đông-pháp

Ngày 5 novembre 1920.

Thú-y-viện — Nam-kỳ Soái-phủ

Quan Tổng-Thống toàn-quyền Đông-Pháp

Chiếu theo chỉ dụ ngày 20 Octobre 1911 ;

Chiếu theo nghị định của quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 25 Août 1912, về việc nuôi ngựa trong Thuộc-địa ;

Chiếu theo thể lệ ngày 19 Septembre 1919, bổ lệ cũ ngày 9 avril 1904, nói về Hội-đồng « Dưỡng-vật-phát-minh » ở coi Đông-pháp ;

Theo lời xin bàn của quan Nguyên-soái Nam-kỳ và của hội « Dưỡng-vật-phát-minh » Đông-pháp.

ĐỊNH :

Điều thứ nhứt (*Article premier*). — Luật cũ ngày 25 août 1920, nói về việc nuôi ngựa và tiền thưởng mấy chủ nuôi ngựa nay đã bỏ hủy đi và định những lệ mới như sau nầy ;

KHOẢN THỨ I

Về ngựa đực giống

Điều thứ nhì (*Art. 2*). Ngựa đực để lấy giống chia ra làm ba hạng.

a) **Hạng ngựa đực-giống ở nhà nước (Haras).**

b) **Hạng ngựa đực-giống có nhà-nước nhận ký (nghĩa là ngựa để làm giống theo cách thức như ngựa của nhà-nước nuôi vậy) (étalons approuvés).**

c) Hạng ngựa đực giống có nhà nước cho phép để dùng cho nhảy những ngựa cái của chủ nó mà thôi (étalons autorisés..

Mấy con ngựa giống về hạng (*b*) và (*c*) là ngựa tư của người ngoài nuôi nhưng có nhà-nước nhận phải phép cho vào bộ đời « Đinh-mã » (Stud-Book).

Nhà nước làm như vậy rất tiện cho những nhà nuôi ngựa được phép lãnh phần thưởng của nhà-nước cho ngựa mới sanh ra theo cách như ngựa của nhà-nước vậy.

Điều thứ ba (*Art. 3*). — Sẽ có một bàn quan hội để xem xét kỹ lưỡng những ngựa đực giống về hạng (*b*) và (*c*) nói trên đó (hạng ngựa được nhà-nước nhận ký, và hạng ngựa được nhà-nước cho phép).

Bàn quan hội sẽ đặt ra : 1 ông Giám-sát sở Thú-y (chánh chủ hội) ; 1 ông Chánh-đốc sở dưỡng-vật (phó chủ hội). Lại phụ thêm hai ông nữa về quan Nguyên-soái Nam-kỳ sẽ chọn mỗi năm theo lời bàn xin của hội.

Quan Giám-sát sở Thú-y mắc việc ở Hanoi không mấy khi dự hội được, nên được, phép cử ông Chánh-đốc sở dưỡng-vật (Directeur de l'élevage) thay mặt cho ngài để bàn về hội.

Những lời nghị định của Uỷ-viên kiểm sát thì chẳng đặng canh cải và phải biên vô từ vi-bằng (procès-vorbal) và mấy ông dự vô hội phải ký tên đủ hết.

Điều thứ tư (*Art. 4*). — Kẻ nào có ngựa đực không vào hạng nào trong ba hạng kể trước đó (étalons approuvés, étalons autorisés) thì không được phép để nuôi nhảy cái làm giống.

Điều thứ năm (*Art. 5*. — Những ngựa đực nào mà hội không nhận chứng và cho phép thì phải thiêng ; chủ khỏi tốn tiền vì nhà-nước đã định một ông thầy thuốc quan Thú-y để giúp về việc đó ; người chủ chỉ làm đơn xin.

Điều thứ sáu (*Art. 6*). — Những ngựa con mà hàng ngựa đực giống (*b*) et (*c*) nói trước đó thấy đẻ thì được hưởng những phần lợi cũng như ngựa con của ngựa nhà nước vậy (phần thưởng nong-trang, được đứng tên vào bộ đời Đinh-mã (Stud-Book) và được phép vào trường đua.

Điều thứ bảy (*Art. 7*). — Kẻ nào muốn nuôi ngựa giống theo hạng (*b*) (nghĩa là ngựa đực có nhà-nước nhận ký để cho ngựa cái ngựa ngoài (étalons approuvés) hay là theo hàng (*c*) nghĩa là giống đực đó chỉ để nhảy ngựa cái của chủ nó mà thôi (étalons approuvés) thì phải đem ngựa mình lại chỗ hội xét theo như điều thứ ba (Art. 3), đã nói trước vậy ; người chủ ngựa phải làm một tờ đơn theo kiểu mẫu số n° 1 sau đây đoan với nhà nước bằng lòng tuân theo như lệ của nhà-nước định vậy.

Về ngựa đực giống được nhà-nước nhận-ký

(étalons approuvés (*b*)

Điều thứ tám (*Art. 8*) — Hội sẽ cho chủ ngựa một bàn cấp (brevet) nhận chứng rằng con ngựa đem lại cho hội xét đó tốt có thể để làm giống nhảy cái được.

Ngựa nào được hội nhận ký thì được đứng vào bộ-đời Đinh-mã (Stud-Book).

Ngựa nào khi đầu-xảo đã được phần thưởng thứ nhứt (1er prix) thì được kể cũng như ngựa có nhà-nước nhận-ký vậy (étalons approuvés (*b*) người chủ phải làm đơn xin vô bộ-đời Stud-Book). Nhưng phải hiểu rằng : ít nữa là phải có một ông trong bàn hội-viện định theo điều thứ ba (art. 3) có dự vào về việc thưởng ngựa lúc đầu-xảo đó mới được.

Điều thứ chín (*Art. 9*). — Những ngựa được để giống muốn cho nhà-nước nhận thì phải được như mấy điều sau đây :

1° Ít nữa là được bốn tuổi ;

2° Ít nữa là đứng được 1m24 ;

3° Không có tì vít gì quyền chi hết và phải có hình trạng phụng vi.

Sẽ có bàn hội để xem xét về mấy khoản đó.

Điều thứ mười (*Art. 10*). — Nhà-nước sẽ cử một quan thầy thuốc « Thú-y » để cho thuốc những ngựa được nhà-nước nhận chứng, khi đau ốm khỏi tốn tiền.

Điều thứ mười một (*Art. 11*). — Buộc những chủ ngựa được nhận ký (étalons approuvés) phải cho giấy khi nào có ai đem ngựa cái lại cho nó phủ. Giấy đó nhà-nước đã in sẵn để phát cho mỗi người chủ ngựa.

Cứ theo như trong giấy in nhà-nước phát, buộc chủ ngựa phải biên rõ ràng : mấy lần phủ, bài chi ngựa cái, ngày nào phủ.

Điều thứ mười hai (*Art. 12*.) — Về phần sở Thú-y xem xét về việc đó ; chạy giấy phạt chủ ngựa nào không tuân phép nước. Nhà-nước sẽ bỏi xóa tên trong sổ bộ-đời (Stud-Book) ngựa giống. Chủ không được phép kêu nài về việc tiền bạc thường bồi sở tổn gì hết.

Điều thứ mười ba (*Art. 13*). — Chủ ngựa nào không tuân theo điều lệ định theo mấy khoản trong đây thì sẽ bị nhà-nước bỏi bắt tên ngựa trong bộ và sẽ mất cả mấy phần thưởng nữa.

Chủ nào làm trái phép định đây, hoặc có ý muốn gian lận nhà-nước, hoặc biên giấy giả mạo nhận cho ngựa con người ta mà không phải nhờ ngựa mình phủ mà đẻ thì phải bị phạt nặng nề giải đến tòa làm án còn ngựa đực giống và con sẽ bị gạch tên trong bộ hết.

Về ngựa đực giống có phép

(étalons autorisés (*c*)

Điều thứ mười bôn (*Art. 14*). — Nhà-nước sẽ cho một cái giấy phép những ngựa đực nào xét ra được tốt có thể làm giống nhảy cái được. Người chủ phải làm đơn xin. Hạng ngựa nầy (étalon autorisés (*b*) chỉ được phép nhảy những ngựa cái của chủ nó mà thôi, không có phép nhảy ngựa ngoài.

Điều thứ mười lăm (*Art. 15*). — Nhà-nước cho phép những ngựa nào được toàn hảo theo như điều thứ chín (Art. 9) kể trước đó nhưng vì nhẫn bé đứng thì được phép thâu hạng 1m24 chớ không được thấp tới 1m20.

KHOẢN THỨ II

Về ngựa cái để giống

Điều thứ mười sáu (*Art. 16*). — Những ngựa cái nào cho được tốt mã, có thể để làm ngựa giống được, bàn hộ đã xét được, thì con của nó được đứng vào bộ-đời « đinh-mã » (Stud Book). Hội không cho phép luôn luôn những ngựa cái nuôi để giống, muốn bỏ hồi nào cũng được.

Những ngựa cái nào mà hội xét có thể để làm giống được, thì đứng tên

Trường nào ăn uống kĩ luỡng hơn. . . . . NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn. . . . . XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . . . HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . . . HỌC-
Trường nào không cho học-trò tế túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là. . . . . ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với tớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trên trị luôn trong sắc sảo, nghiêm chỉnh chẳng khác mấy học-đường ấy là. . . . . NGUYỄ-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn. . . . . XÍCH-
Trường nào mỗi tuần nhựt có thầy đốc sắng dạy học-trò về đạo đức lo việc tinh hôn, phân là từ bảy trong tội, chúa nhựt nước lễ hơn. . . . . HỒNG

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày ngươn đán hầu gần tới nơi. Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiếm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TƯỚU của lương y RIP chế (Vin tonique et Sanitif du Dr RIP) mà dùng vì nếu bổ ích, vì trong ba ngày tết, hễ ai cũng đều chén đặng sức mạnh mà đi chỗ nầy lại chỗ nọ.

Rượu VỆ SANH RIP, muối nó thêm thuốc bổ đặng, ngon ngọt, uống đã không say, lại thêm khỏe khoắn và tinh thần trắng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ bàu khen là rượu *Cứ Lão Thành Đồng*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ sanh hơn các thứ rượu khác giá một vé là ba đồng bạc.

Tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-[illegible] Franco - Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngành trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệsanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hể biêt lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

trong bộ ngựa cái sanh sảng (Livre A, Reproductrices).

Nhà nước sẽ in sô hiệu phía vai tả nó và phát cho mỗi con một cuôn sách (Livret) biên tên tuổi, sắc; Cuôn sách đó phải trình ra khi nào muôn dẫn nó đi cho chịu đực.

Điều thứ mười bảy (*Art 17*). — Điều thư 12 trước đó cũng nói chung theo hạng ngựa cái nầy nữa.

Điều thứ mười tám (*Art. 18*). — Kẻ nào muôn nuôi ngựa cái đẻ làm giông sanh sảng thì phải làm một lá đơn theo kiểu mẫu sô n° 2 nói, sau đây mà xin nhà nước, và giao kêt với nhà nước không được trái luật định, khi nào vô đơn rồi có giấy đòi mình thì phải mau mau dẫn ngựa cái đó lại cho hội xem.

Hể chủ ngựa làm đều chi không theo luật định thì sẽ bị nhà nước bôi xóa tên trong bộ.

Điều thứ mười chín (*Art. 19*). — Về hạng ngựa cái thì nhà nước sẽ cho một phần thưởng riêng gọi là « phần thưởng riêng nong-trang. Chủ ngựa cái được lãnh phần thưởng đó khi nào ngựa cái nó đã đẻ một con rồi chưa đầy 18 tháng (540 ngày) mà nay lại đẻ thêm một con nữa.

Tiền thưởng định ba chục đồng 30$00 sẽ phát luôn một lần mà thôi. Chủ ngựa phải làm đơn ghiêm theo giấy tờ ngày sanh tháng đẻ, ngày chịu đực, mới được lãnh tiền thưởng.

KHOAN THỨ III
Về ngựa con

Điều thứ hai mươi (*Art 20*). — Những ngựa con nào mẹ nó là ngựa cái có tên trong bộ theo điều thứ (art. 16) nói trước đó, cha nó là đực giông hoặc giông của nhà nước (étalons du haras) hoặc giông có nhà nước nhận ký (étalons approuvés) hoặc giông nhà nước cho phép (étalons autorisés) thì được hưởng những phần thưởng như sau dây:

1 phần thưởng 3$ mỗi tháng trong 12 tháng đầu.

1 phần thưởng 4$ mỗi tháng từ 12 tháng sắp tới 24 tháng:

1 phần thưởng 5$ mỗi tháng từ 24 đên 36 tháng.

Ngựa lớn tới 36 tháng thì không được ăn thưởng nữa. Nhưng nêu nó là ngựa cái đem đi cho chịu đực trong tuần ba tuổi sắp lên thì được ăn thưởng tới bốn tuổi mới hêt (tới 48 tháng).

Những ngựa con đó phải có hội xét rồi thì mới được phép ăn thưởng.

Tiền thưởng mỗi năm mới lãnh một kỳ (đúng 1 năm mới được lãnh). Nêu kỳ được ăn thưởng mà con ngựa con chêt đi thì hội ngừng thưởng.

Điều thứ hai mươi một (*Art. 21*) — Mấy phần thưởng kể trước đó là phần tột bực; Hội được phép trứt bớt hay là tuyệt mất tùy theo ngựa con tại không được săn sóc kỹ lưỡng, xấu tướng, dùng sớm chưa đên tuổi, cùng là bán cho ai không theo lệ nước (bán không khai quan).

Điều thứ hai mươi hai *Art. 22.*) — Nhưng ngựa con sanh theo lệ định điều thứ hai mươi (art. 20) thì được đứng vào bộ-đời Đinh-mã (Stud-Book) tùy theo thứ hạng (ngựa annam hay là ngựa lai tây)

Điều thứ hai mươi ba (*Art. 23*). — Chủ ngựa nào làm việc gian dối, muôn ăn lận nhà nước, thì nhà nước sẽ bã phần thưởng và sẽ bị nhà nước bôi tên tất cả mấy con ngựa của mình ở trong bộ-đời « Đinh-mã » (Stud-Book).

Điều thứ hai mươi bốn (*Art, 24*). — Ngựa con nào được đứng vào bộ-đời (Stud-Book) khi ra trường đau ăn, được hội đua thưởng thêm tiền mười phần trong trăm 10 % tiền ăn đó. — (Nghĩa là cứ nó ăn được một trăm đồng thì hội thưởng thêm 10$00).

Luật nói chung

Điều thứ hai mươi lăm (*Art. 25*). — Khi nào ngựa đực giông nhà nước cho phép (étalons approuvés ou autorisés) hay là ngựa cái đẻ giông sanh sảng (reproductrices) cùng là ngựa con (produits) đã được đứng tên vào bộ-đời (Stud-Book) chêt đi thì người chủ phải lập tức làm đơn khai từ liền. Tờ khai đó phải gởi trong thơ niêm lại (lettre recommandée) cho quan chủ tỉnh mình (administrateur chef de la province) hay là gởi thẳng cho ông Chánh-đốc sở dưỡng-vật cũng đặng (Directeur de l'Elevage).

Điều thứ hai mươi sáu (*Art. 26*). — Chủ nào có ngựa được ăn thưởng thì phải làm đơn xin lãnh thưởng gởi trước ngày 31 tháng décembre trong năm. Nếu qua ngày đó trể một tháng nữa nghĩa là tới ngày 31 janvier thì mất phần thưởng!

Điều thứ hai mươi bảy (*Art. 27*. — Mỗi năm hội phải chạy phúc bẩm cho quan Giám-sát sở Thú-y nói về công việc đó, sự kêt quả ra làm sao trong tuần từ 1er juillet tới 30 juin.

Điều thứ hai mươi tám (*Art. 28*). — Những điều lệ cũ nào khác hơn lệ mới nầy thì bỏ hêt không còn dùng nữa.

Điều thứ hai mươi chín (*Art. 29*). — Quan Nguyên-soái Nam-kỳ, quan Giám-sát sở Thú-y, quan Chánh-đốc sở dưỡng-vật tuân cứ theo lệ nầy mà thi hành.

Hanoi, ngày 5 novembre 1920.
Ký tên: M. LONG.

Chứng kiên thị nhận
Quan Quản-lý sở Thú-y
G. Le LOUET.

Pour traduction conforme,
Le Vétérinaire auxiliaire,
Signé: NGUYỄN-VĂN-ĐẾN.

Kiểu đơn số 1
Đông-Pháp Dưỡng-vật

(1) Nam-kỳ Trung-kỳ etc.
(2) Tên và họ.
(3) Nhà-nước nhận-ký hay là cho phép.
(4) Ngày tháng biên trong bộ Stud-Book.
(5) Ngày tháng vô đơn.

(1)..........(5)..........
Tôi là (2).......ở tại..........
....
chủ con ngựa về hạng (3)........
....
ngày (4)..................
khai rằng đọc luật nhà-nước định ngày 5 novembre 1920, về việc dưỡng-vật, đã hiểu rõ mấy đều định, xin chịu lãnh tuân theo như lời.

Chỗ chủ ký tên

Kiểu đơn số 2
Đông-Pháp Dưỡng-vật

(1) Nam-kỳ, Trung-kỳ.
(2) Tên và họ.
(3) Sắc phục con ngựa.
(4) Ngày vô đơn.

(1)..........(4)..........
Tôi tên là (2).....ở tại.......
Chủ con ngựa cái (3)..........
....
Thuộc về bộ-đời Stud-Book số.....
ngày......................
Khai rằng đã có xem luật nhà-nước ngày 5 novembre 1920, nói về việc nuôi ngựa và hiểu rõ mấy đều lệ hết nay xin tuân cứ theo như ý.

Tên chủ,

Vu le Chef du Service Vétérinaire,
(Directeur de l'Elevage).

Vu pour être annexé à l'arrêté,
en date de ce jour.
Signé: LONG

Kiểu đơn nầy quan Tổng-thông đã có coi và quan Tổng-lý thú-y cũng có thầy.

Khi mình soi kính thế nào

Thấy mặt có bằng lòng không? Hay là có da có dầu mờ mà buồn. Dùng sabong Cadum thì sự tự nhiên của da phải trở lại. Làm bằng những vật thổ sản tinh anh, chẳng phải làm để rửa không mà thôi. Nhờ bọt nhiều và nhớt nhiều nó vào thấu trong sâu, tẩy sạch hêt dơ dáy thì là da tự nhiên trở nên sáng láng tươi tốt.

Bán có 2f.50 một miêng đâu đâu cũng có.

Tàu-Binh

Thường mình hay nói chuyện với nhau về tàu-binh, mà ít ai hiểu biết cho rõ ràng, cái sức của tàu-binh là làm sao, hoặc hay giỏi, hoặc chắc không, hoặc mắt rẻ, bao nhiêu bạc mà đóng cho được một chiếc, hay là phải tốn phí lương thực, súng ống, quan, binh phải bao nhiêu cho đủ.

Hết thảy mấy hạng tàu-binh? cũng chưa ai từng rõ cho lắm, như nói tọt-bi-dơ, (torpilleur) ca-nô-nhe, (canonnière) coa-xơ, (croiseur) vân vân, thì ai cũng nghe quá rồi đâm dề đó, không xét cho rõ cái sức của nó, mỗi chiếc làm sao, bao nhiêu bạc mà mua nổi, rồi mua nổi bỏ vào đâu, cái về nghiệp gì? khi ra trận.

Cũng vì sự ít oi còn nhiều người chưa thấy đâu phải ngán đó, rồi bỏ qua, dẫu xét xa mất ngày giờ mà ích gì vào đâu? Mượn sự [illegible] rồi mà học lóm, dẫu nhiều ít cũng xin độc-giả mựa phiền, biết đâu nói đó, đừng thêm bớt mà mang tội nói không thật, tuy trong mười người chưa rõ biết hết, cho đến mười-hai người cũng có một hai ông rõ biết, không biết được hết, cũng hiểu được ít nhiều, còn hơn người không biết.

Như tính qua tiền bạc, thì nước Annam mình, thuở xưa triều-đình ta làm sao mà mua nổi được một đạo

TRƯỜNG-XUÂN
LÝ-HỮU-DƯ
25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SỈ

Giấy viêt thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viêt thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp.......	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..........	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái.....	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp..................	6 50
Khăn bỏ tuổi mình trắng, chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có huỗng và có rút chỉ — 12 cái..........	1 15
Cặp bằng bỏ đỏ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp	1 35

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.......	1500 muôn
Hiện tại.......	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, [illegible] Belgique số 6, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, dùng tờ (chèques) thì hội tính trả cho 2 phân lời theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn [illegible] hàng chờ rồi đủ lẻ, [illegible] giúp tiền cho (traites), hoặc sang [illegible] đồng điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

tàu-binh, có đủ thứ nầy thứ kia, chiếc thì làm thành lũy, chiếc thì ra trận, chiếc thì để phòng làm như nhà-thương, chiếc thì để trữ đủ những khí giái dự phòng như thuốc đạn cho chiến khí cùng lương thực cho thủy-binh. Cả thảy cho đủ cũng phải vài chục chiếc lớn nhỏ đủ hạng lự., mà mỗi chiếc lớn ít cũng ba-mươi triệu quan, rồi mười chiếc là bao nhiêu, hai-mươi chiếc là bao nhiêu? Còn nhỏ ít cũng là hai triệu quan.

Mười năm trước khi giặc Đức, những tàu-binh, còn có máy chạy mau có 14 chỉ 18 chữ (nœuds). Từ ngày có giặc thì lại làm thứ máy chạy từ 18 chỉ 23 chữ, máy mau chừng nào tốn tiền chừng nấy.

Mà đến 23 chữ còn để dùng về tàu lớn (cuirassé) chớ như tàu thiệt chiến (croiseur) còn muốn phải mau hơn nữa, mới vừa sức theo thời bây giờ.

Đã nhiều bạc mà theo thể lệ, của nhà-binh lại cho mỗi chiếc phải dùng hai-mươi năm mà thôi, ngoài hai-mươi năm cho là vô dụng, bán nó thì tính tiền sắt mà thôi.

Chạy mau thì 20 chữ một giờ đặng 37 kilomètres, còn chạy 12 chữ thì đặng một giờ 22 kilomètres. Một tấn than đá chạy được có 5 kilomètres.

Dùng than đá thì khói nhiều, không bằng dùng dầu hôi, mà ngặt không có cho đủ, nên nhiều chiếc dùng hai cách, — cho nên mấy chiếc tốt lắm, thì chê than có nhiều khói, mà dùng dầu.

Cách sang dầu, sang than thì giữa biển, hoặc tàu đậu, tàu chạy cũng sang được lúc giặc rồi nhiều khi tàu chở than, hay là dầu phải chạy theo tàu binh mà sang cho rồi, đặng cả ngày đường (chừng 120 kilomètres), không phải như sang trên bờ, nhờ có cầu có đất. Hai chiếc giữa biển, một chiếc chở than, một chiếc tàu-binh cách nhau chừng 100, 150 thước, rồi dùng cột buồm mà cột giây sắt, hoặc hai hoặc bốn sợi, cột tàu nầy ngay qua tàu kia, như than thì từ bao lớn trục lên giây ấy mà sang qua tàu, sang rồi bao không cũng trở lại tại giây ấy mà trở về. Còn như dầu thì dùng bố may thành như ống nước mà bôm tàu nầy qua tàu kia. Mỗi giờ sang được chừng 100 tấn than, còn dầu thì 80 tấn mà thôi.

Tàu-binh lớn hơn hết, trọng dụng hơn hết thường cu-rách-xê (cuirassé), coa-xơ (croiseur), hai hạng tàu nầy thường dùng lớn số tiền, mà đóng đến ba, bốn năm mới rồi một chiếc.

Cu rách-xê, như thủy-thành, có súng lớn nhiều, trữ thuốc đạn, lương thực và thủy-binh cũng nhiều, lớn sức, nhiều khi xài bảy, tám chục triệu, mà làm một chiếc, Nguyên-soái thủy-chiến thường hay ở tại tàu nầy, mà thị chiến.

Coa-xơ, chiến-thuyền cũng lớn cũng nhiều súng ống chẳng thua cu-rách-xê bao nhiêu, như, bổn phận nó như trên bộ, thì là tướng tiền-phong, thường có mỗi chiếc hai tầng mỗi tầng (ponts) có hai (tourelles) cái đồn, mỗi đồn bốn khẩu đại-bác, hoặc ba, hoặc hai tùy theo ý muốn, và sức lớn nhỏ của chiếc tàu,

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

... de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71 Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

... *ô hộp* — Rượu chác, — Rượu ... Sữa NESTLÉ — Cham... DELBECK Cognac ... ENAULT — Cognac CROIZET ... 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày ... *chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ ... — Đồ chưng phòng khách

... tôi cũng chịu ra công mà ... các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon

Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé

Croix de Guerre

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$03 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông Cancellieri *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

Nº 134 FEUILLETON DU 18 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi ba (*Tiếp theo*)

Nói rồi cũng xây lưng trở xuống; tôi bèn kêu lại nữa mà quở la rằng: « Cháu sao dám ngoan ngôn. Sao cháu dám nói dầu cô Hai-Châu cầm gươm tận sát cô lớn đi nữa, giượng cũng giả mặt ngơ tai điếc? Nói vậy té ra giượng vì cô Hai-Châu mà phụ tình cũ nghĩa xưa; giượng vì cô Hai-Châu mà khỏa lấp những điều tàng nhẫn chăng? Cháu ngờ vậy thì sái lắm. Phàm muốn bắt tội lỗi người làm, phải trưng bằng cớ chắc; chuyện vợ chồng cháu nói đây có bằng cớ chi chăng? Nếu giượng nghe lời làm cho vỡ lở ra, rốt việc không ra gì hết, thì việc nhà giượng phải trở nên thế nào?

— Thưa giượng (*Khấu-thị đã không hơi sợ lại chúm-chím cười mà trả lời*) thưa giượng, cháu tưởng chắc vụ nầy không có bằng cớ chi mà giượng chịu cho là bằng cớ chắc mà!

— Tại sao vậy?

— Thưa, tại giượng không muốn minh, e nỗi mích lòng người yêu-dấu; cho nên dầu cháu có trăm cớ chắc, giượng cũng chẳng thèm nghe.

— Cháu nói bá-láp. Cháu đem bằng cớ chắc nào mà giượng chẳng nghe?

— Thưa đem sao đặng mà đem. Cháu mới mởi hơi, giượng đã phủi rồi, làm cho cháu lúng-túng như pháo nghẹt ngòi, xì-hơi ra không nổi.

Giượng còn muốn cớ chắc nào?

— Không, chẳng phải giượng muốn ngăn cản cháu; ấy là giượng không muốn mất ngày giờ ngồi nghe đều vô cớ chớ.

— Thưa, cháu đã gởi rằng có chắc, giượng cầm mà tra, thì cô Hai-Châu không chối đặng, sao giượng còn gọi là vô cớ?

— Nếu cháu quyết rằng có chắc, thì nói ra đi cho giượng nghe.

— Thưa. . . . . . ., thôi. . . . . . ., cháu e làm cho giượng mất ngày giờ vô thôi; cháu dám tưởng có chắc cho mấy nói ra rồi cũng óp! »

Dứt lời, quài quả xây lưng; tôi nổi giận vực lại quở la, ép biểu một hai phải nói. Khấu-thị tiếp rằng:

« Nếu giượng hứa chắc, cháu nói ra rồi giượng vấn tra cho minh, thì cháu mới đành khai thật.

— Giượng hứa; song như vấn tra ra rồi không quả như lời cháu nói, cháu mới liệu sao?

— Cháu cam gánh mọi đều tội lỗi; song khi giượng muốn hỏi, phải có mặt cháu.

— Đừng. . . . ., đừng. . . . . . ., (*Mười-Hư xen vào nói*), đừng nói bất-tử đa minh! Minh phải biết cái tình yêu ấp của vợ chồng mình là bao? Không có mình, thì tôi không sống thừa, ở lẽ, trên thế-gian nầy đặng.

— Mình chớ lo; chuyện rõ ràng như ban ngày, thầm kín chi hòng sợ. Bao giờ vàng thiệt mà sợ lửa, tui chẳng mới sợ chuyện nầy trở mặt làm trái, lấy thiệt làm hư chớ!

— Đó, cháu có nghe lời của vợ cháu đoan thệ đó chăng? (*Nói rồi xây qua biểu Khấu-thị*) Vậy thì cháu nói ra đi.

— Thưa giượng, giượng đã gọi chuyện hai phong thơ ấy, cháu nói vậy, không đủ cớ tra gạn, cháu xin phụ thêm một cớ nầy, là chiếc đồng nầy đây, chiếc đồng cháu đeo trong tay đây, giượng nhìn biết của ai chăng?

— Của cô Hai-Châu chớ của ai! Thật chiếc đồng của cô Hai-Châu, mà vì sao lọt về tay cháu?

— Tại giượng ngủ mớ mà chiếc đồng nầy lọt về tay cháu chớ có gì!

— Cháu nói cái gì lạ vậy?

— Chẳng những một chiếc đồng đó lọt về tay cháu mà thôi; (*Khấu-thị chạy xuống nhà bếp lấy đem lên*) cái quần lãnh với cái áo-xuyến đen nầy cũng lọt về tay cháu. Ấy là bằng cớ hiển nhiên đó.

— Cháu nói vậy giượng nghĩ không kịp. Sao gọi tại giượng ngủ mớ mà mấy món đồ đó lọt về tay cháu, cháu hãy nói ngay ra cho giượng nghe.

— Đem hết ra cho giượng coi rồi cháu nói chớ sao không; vậy thì giượng lóng nghe cháu bẩm.

Thuật tới đây, Hồ cảnh-Tiên có hơi mệt, thở ra; còn tôi, ngó lại coi, bốn phía đều lặng-lẽ. Đang không nghe xe chạy, lộ vắng bóng người đi, hàng phố đóng cửa hết ... mắt chẳng còn trông thấy chi khác hơn đèn khí giữa đàng Charner, giữa ... canh khuya, cùng nhau sò-mắt sông ... Thật là cảnh rất vắng ... Nếu chẳng nghe tiếng chuông nhà thờ ... Bà nhiệp bốn khắc, gõ ba giờ thì chẳng còn nghe tiếng chi khác hơn là tiếng gà đổi canh nhắc chừng người vì phận phải toan dậy sớm. Tôi mời Hồ-cảnh-Tiêm trở về, dẹp để tối mai sẽ tiếp,

Đêm thứ hai mươi bốn

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tôi nhứt cha một minh hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**

Ở góc Đường Chợ Cá số 1

(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**

Ở Đường Mé-Kênh nº 30

(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắckỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca sơ-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nộ-phủ-nhiều món gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 cắc, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xồ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đỏ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đỏ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn-lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời.

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
SỐ 46, ĐƯỜNG CAO-MÊN, SỐ 46
CHỢ LỚN.

còn như đết-troa-dê, tọt-bi-dơ, đều là tiểu chiến-thoàn, cũng như trên bộ, thì tướng cạnh. mỗi đạo thủy-chiến, phải dùng nó nhiều hoặc mười-lăm, hai-mươi chiếc.

Ca-nô-nhe, cũng tiểu chiến-thoàn, nhưng bây giờ ít dùng nó cho lắm, cũng như kiểu cũ, để dùng theo mấy trận trong sông, trong mé biển mà thôi, không ra biển lớn được

Sau sẽ tiếp theo

N. h. V.

Điếu

Bà Sương-nguyệt-Anh là cựu chủ bút tờ báo Nữ-giới-Chung.

Bà ta chết hôm ngày 12 tháng chạp năm ngoái 1920, hồi 8 giờ sáng, đương năm 59 tuổi đầu; bà ở góa lúc 29 tuổi cho đến năm nay là 30 năm chẳn; mà nuôi một đứa con gái và đọc sách. Bà chẳng những học theo lúc cựu thời đại là năm kinh hai truyện của cha truyền theo lối cựu phong trào, con nhà hàn mặt trăm anh, mà bà ta lại còn cỏi bá gia Chư tử cùng gặp lối Tân phong trào đọc tân thơ cũng nhiều, cho nên bà biết khắp năm châu văn hóa ít nhiều bước đường phong hội đương đời và hay coi và hay khảo cứu, cái lịch sử của bà ta có nhiều bài từ điếu rất hiệp theo thời đại văn phong. Những thi từ phú điệu của bà ta, tôi đương tom góp chép thành tập phòng sau công hiến những người đồng chí xem chơi kẻo mai một một người tài nữ uổng chăng!!

HOÀI.

Pommade Cadum

Da bị nóng và sanh ngứa

Muốn cho trán khỏi ngứa và nóng cái da thì phải dùng thuốc dán Cadum, nó làm dứt tức thì. Và làm da trở nên diệu dàng yêm ái hết nóng hết ngứa. Thuốc dán Cadum trừ những bịnh Eczéma, boutons, dartres, peau, écailleuse, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, coupures, brulures, plaies, piqures, d'insectes.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước 6 fr 25

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$[illegible]

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Tự tử

Bữa 13 février, lối 5 giờ chiều, trong sở thú, gần chỗ nhốt voi, một người đờn ông Annam, độ chừng 26 tuổi, bởi cớ chi không biết mà nhảy đùng xuống sông Avalanche rồi biệt mất. người ấy mặc quần đen, áo kaki, đầu đội nón nỉ. Không ai biết y tên họ chi.

Giận chồng.

Ng.-thị-Nh.. 21 tuổi là tình nhân của Ng.-văn-G...kêu S..., kéo xe kéo ở đường Paul Blanchy, gần cầu kiệu, bị chồng rầy la làm sao không rõ. bộ mặt bác dĩa chi đây, bữa 12 tây, lối 5 giờ rưỡi chiều, người vợ hái lá trạng nguơn đâm lộn với rượu trắng mà uống. Tức thì đem lại nhà thuốc thì cho thuốc nàng tỉnh lại rồi vợ chồng đồng nhau trở về cầu kiệu. — Huế.

Xe hơi và Xe kéo.

Bữa 11 tây lối 5 giờ rưởi chiều, tại đường Catinat, ngang Hôtel des Ventes, xe hơi bể tên. Một người Langsa ngồi trên xe kéo té nhào xuống đất mà không hề chi duy có văng mất cặp kiến đeo con mắt. Hỏi lại thì tại tên xe kéo vô ý

Quá cha ăn cướp

Cô Lê-thị-D.. là thợ may ở Xóm-chiếu đường Jean Eudel cớ bót rằng tôi bữa mồng hai tết, lối 8 giờ một đảng chừng 20 đứa vào nhà cô biểu phải đưa 10$00 nếu không nó giết; nói rồi chúng nó xô ngã bàn ghế đồ đạt trong nhà hết. Kế có chú Ng..-v..-Châu cũng theo bọn đó vào nhà đòi tiền không đưa thì làm giết. Hai người đồng nói chánh đảng bọn này là tên Dìn, còn phe nó là tên Ly, Tư, Bưởi, Thêm, Ba Nho và Poi.

Tức thì ông xếp bót Khánh-hội đến nơi với hai người biện tây và hai người lính Annam, sòng ồng bị tên Dan hay là Ly chi đó đánh ồng nhằm sống mũi, rồi bọn nó chạy hết vì lúc ấy tối trời lại không đèn nên không theo được. Lại khi lính mới đến nơi thì Dan, có bắn một phát súng sáu mà không trúng ai.

Đã vậy lại còn hai tên culi ở Xóm chiếu cớ rằng bữa 10 tây, mồng 3 tết lối 6 giờ rưởi sáng, hai người đương ngồi ăn dựa tường Nhà-thờ bị ai bắn nhằm bàn chơn. Xét ra lượm đặng hai viên đạn dựa vách tường và hỏi lại thì là Ba-Nho bắn.

CHOLON.

Ngủ nhà lá mất bóp-phơi

Thầy Hồ-ng.-H... thông ngôn trạng-sư, ở đường Lagrandière, số 215, cớ rằng đêm 7 rạng mặt 8 tây thầy ngủ trong một nhà lá của người anh em bạn (?) ở sau sở giếng-nước, bị ai lấy mất một cái bóp-phơi đựng 10$00 giấy thuế-thân và giấy tờ tư khác nữa.

AI TÍN

(Nécrologie)

Hay tin ông **Mercier Beauné** cựu giáo-học, đương chức Thanh-Tra sở Học chánh Nam kỳ, vì bịnh đã tị trần tại Dưỡng-đường (Hôpital militaire) bữa chiều 16 Février 1921, lối ba giờ một khắc.

Thật là một đấng đáng tiếc đáng thương, bao nhiêu học-trò cũ của ngài, nay đặng danh cao phận cả, nghe đến thầy đều ngậm ngùi, cho đến thân-bằng cố-hữu của ngài mảng tin chẳng lành cũng đều than tiếc; tiếc vì tài học huấn toàn, tánh tình thuần hậu. Trót cả mấy mươi năm qua mở mang học vấn cho con nhà Annam trong xứ nầy, danh tiếng ngài giữ trọn.

Bổn-báo cầu xin cho linh hồn ngài và cũng xin kính lời chia thảm cùng bà Mercier Beauné.

..

Cũng có nghe tin nói về phận chẳng may của M. NGUYỄN-KIM-CANG, cựu Thông-ngôn Trạng-sư, ở đường Bourdais, số 123. Cũng vì bịnh mà phải ly trần bữa 16 Février, đang tuần bốn mươi-hai tuổi.

Ngày 19 Février, bảy giờ, động quan.

Bổn-báo cũng cầu xin cho linh-hồn thầy Nguyễn-Kim về chốn tiêu-diêu và kính lời phân ưu cùng cô Nguyễn-Kim, đang buổi ngậm-ngùi cơn cách biệt.

L. T. T. V.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại còn thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20=40, ngang 0=80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0=80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2=00, ngang 1=60 chừa cửa 0=80, thì mua một cây vải nầy và 4=00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboursement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lồi da mối hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo và vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thể thành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng Tại hãng có sang Tàu-khói (chaloupe) à vapeur) mới và cũ, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china cũng cũng dùng cách ấy.

Vậy ai đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, kẻ nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Quốc DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không

HƯỚNG TRUYỀN

(Echos)

Lấy vợ nhà quê

Thường nghe con trai ở thành phố có người thích lấy vợ nhà quê: Lấy lẻ người nhà quê tính chất thực thà, biết cần-mẫn, tiết-kiệm, trị gia. Cho nên trai thành phố có ý ưa lấy vợ nhà quê, chán người thành phố, vì phần nhiều chỉ tốt đường trau dồi trò chuyện ăn chơi sức-vóc đã yếu ớt, tính lại xa-xỉ kiêu-căn. Cứ lấy lẻ ấy mà chọn vợ nhà quê thì cũng nên khen.

Vả chăng phép hôn phối vợ chồng bởi ba lẻ chính mà ra: Một là cần lứa vừa đôi, phải tình hợp thế, cưới gã minh bạch mà thành vợ chồng; hai là bởi nghĩa ân duyên nợ, đôi bên muốn đền ơn trả nghĩa cho nhau hoặc là kết mối liên lạc với nhau, mà thành chồng vợ; ba là hai bên gái trai yêu nhau, phải lòng nhau, mỗi ngày mỗi thêm khăn khít mà hóa nên vợ chồng. Những cách phối hợp ấy đều là lẽ thường lẽ phải cả. Chỉ như vợ chồng phối hợp mà bởi những lẻ trái thì nhiều lắm không xiết kể.

Nay xin kể vài việc hiện nay chỉ vị tham giàu mà kén vợ nhà quê. Đã vì giàu mà kén vợ thì chẳng phải lẻ gì cả, mà ngu lắm! con trai thật đáng khinh vậy. Nhà trai đối với nhà gái những cách thân một thể sao, chồng yêu đương vợ những thể nào chẳng qua chỉ vị đồng tiền cả. Cho nên đồng tiền đã kém, thì sự thân mật yêu đương chẳng những lạt lần đi mà lại còn sinh ra nhiều điều bỉ tiện, thị phi, lại có khi xảy ra những việc điên đảo tai vạ cho nhà gái nữa.

Hiện nay có ý mà xem các nơi nhà quê trù-mật phong phú như là: Vân-thê, Nam-hồ, Hiến-lương, Kẻ-lừ, Vong, Truồn, v. v. không ngày nào là không có các cậu công-tử rơm, công tử bột, nào khăn đóng, bài ngà, tất thêu giày hạ lượng đi rảo khắp các nơi ngõ hẹp han cùng, bất kể hiền ngu thiện ác, hay là cần lứa vừa đôi, hễ nhằm có rơm-nhiều sản rộng là có tìm tòi hết cách: ve theo mỗi manh làm sao cho kỳ được bao nhiêu công phu sì nhục cũng chẳng quãng khi đã được gần gũi rồi, thì sa vào như cú sa chình nếp hoặc là bán vào để kiếm khẩu lương, hai là mượn bởi để sắm bước đường tiền thân, ba là vung-phá tiền của ruộng đất, năm bảy năm chừng hết nạt đến xương thì sinh lòng duồng dẩy. Làm cho lắm bọn nhà quê thấy bóng các cậu phải ghê mà liệu đường tránh trước, và cùng nhau nghị luận rằng:

« Hạn người ly khác nào quân cướp vậy: Đã vô tài bất tướng lại mang thêm cái hư danh giả phận không biết làm nghề gì mà nuôi thân, mới mượn cớ rể con để cướp khéo tiền bọn ta đó mà thôi. Bởi vậy mà bọn nhà quê ta ai đã sinh con gái mà gặp những hạn rể ấy thật là một cái tai vạ vậy.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX EN MANDARIN

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp KIM XÀM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẤY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẤY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-Chí-Hòa kính mời.

83 Rue Catinat.—Saigon.

Có thứ thuốc nhuộm Lanque hiệu « BAC-CHUS » mới chế tại Nam-kỳ lần thứ nhứt, mà không có thứ nước nào sánh kịp.

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp hình

Gây đề sang hình hiệu *Lumière platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm tốt cho những thứ cliché (kiểu) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 5/0 từ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm đề sang hình, đặng dán vào thuở thân.

Bán tại:

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON** & Cie — SAIGON

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thượng « hạng cổ-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cổ mười năm

→ SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie

RƯỢU CHÁT ĐỎ **L. Marcal**

ĐẶT RƯỢU NẶNG MẠT TRẮT NHẸ

RƯỢU RƠM THỨ **VERMET**

(đặt tại xứ MARTINIQUE)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chandon

ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng **Denis-frères** đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Mỗi quẹt nầy khắp nơi đồng pháp bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Hàng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng) [illegible] vôi, gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Dinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đác, dây câbles, dây gai, vi xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

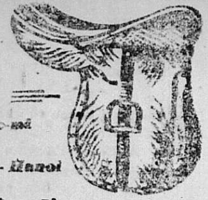

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoe-chang, Khoe-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Có Một Minh Nhà Này có quyền thay mặt cho nhà đúc súng và làm xe máy tại thành St-Étienne mà thôi

Nhà F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có bán súng đủ thứ và đủ kiểu. Đi, thuốc, đạn, xe-máy, đồng-hồ và đồ nữ-trang. Đồ đã tốt lại giá rẻ. Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin dề thơ như vầy:

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được dễ thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rỏ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn leo ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

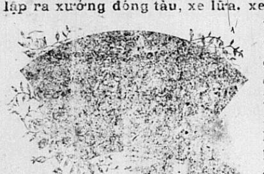

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu này đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$ sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

1 Seul Cachet

CALME [illegible] GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GÉNÉRAL TOUTES NÉVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN CHI

[illegible] RUE CATINAT SAIGON

Adresse Télégr. : HONG-BENG SAIGON

Le Directeur-Gérant : LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Co

Nos 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

Boîte Postal Nº 60

Le Sous Directeur : YEUNG KAI PUI

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều dặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Co Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila : *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một minh hãng này làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi*.

Hãy đến viếng hãng này hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CĂNG — NHẬP CĂNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	Đại lý	
Phanthiet	Baclieu	Luang Prabang
Hue	Baixau	Vientiane
Hanoi	Bentre	
Haifoo	Sadec Caolanh	
	Tanan	
	Travinh	

Kho trữ KHANHHOI 2

BÁN SĨ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ — Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 725.

BÁN LẺ

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ, để đi du điền địa

Hãy lập tức việc thơ thương nghị với Ông Charles HARDON người đóng tàu

Ở đường Paul Blanchy số 127 SAIGON (Nam-kỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

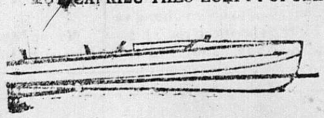

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp.

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu này có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyễn-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiễu nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, thì cũng là súng bắn không ra cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà **CAFFORT**, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh mạnh, tốt lắm, tài bắn, bắn xa không sai, thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng **CAFFORT** này, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đồ thứ súng, tốt nhẹ, xài giá lại rẻ, dễ mua.

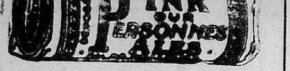

CHỮ HƯ BÁ TỒN

Dầu bởi bịnh hoạn mà hư mà tổn hoặc bởi cớ khác mà liệt mà lao, thì cũng một cách trị mà thôi. Máu hư gân hoải thì phải dùng vị thuốc bổ huyết bổ cân mà trị mới hết bịnh. Khi mình mua thuốc **Pilules Pink** mà uống thì chẳng những là đã bịnh mà lại ít tốn tiền. Vả lại thiên hạ người ta đã uống lành bịnh thiệt số rồi, nay mình uống cũng sẽ chắc lành mạnh. Chớ như mình mua thuốc giả mà uống, thì bịnh đã chẳng lành, mà phải mất tiền, tiền hết tật còn lấy làm thâm ức. Thuốc hoàn **Pilules Pink** trị bịnh dễ như trở tay, vì nó đã trị được bịnh hàng nhiệt-vãng-lai, vàng vàng ủa ủa v. v. cũng là các bịnh liệt nhược thì mấy bịnh sơ sơ nó trị như thần. Vả lại thuốc này dễ uống rẻ tiền mà mau lành bịnh.

PILULES PINK

(Bổ huyết tinh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có tại tiệm thuốc của ông **de MARI** et **LAVERAN Pharmacie Normale, de Saigon.**

Ai muốn mua sỉ *(en gros)* các hàng tại Bắc-kỳ *(Soieries du Tonkin)* ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh bằng, minh quế, xiên bông đơn bà bông tiêu, bông bột mè, lượt lồng, xiên thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiễu minh gò, v. v. màu màng, bông phèn lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tới thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « **ĐỒNG THỊNH** », *4 Rue de la Soie Hanoi* **mà mua.**

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy tiền (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ **recommandée** luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng **Kính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.**

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi hết trước thì sẽ được trừ 2 % vì cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute somme de fond aura droit à une remise de 2 %.*

HOTEL D'ANNAM

80 Rue Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hotel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hỏi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chối hỏi, ăn nói sỏi sáng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đã sức tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đâu mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thu như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho dặng thử rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiệt ha nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng tìm ra tiền đi mua rượu ấy đặng về mà uống cho mau được.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (épiceries).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó dù không khó cổ, và khói mang sự bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Prime tăng lông hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giấy lưng hay là một cây dù con con. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet mau bởi số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, hàng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó liền.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh !

TỨC DỤ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cứ chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiêu theo cái đơn đã bào chế mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dụ phát-lãnh* này thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc này sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh tràng mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp thần khí được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn trẻ nhỏ vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc này mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kiểu cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn tương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ chuẩn cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đồng làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xảo-trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân chi tại đường **Thủy-binh** môn bài số 208 Cholon.

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ QUINA LAROCHE THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc nầy hay làm đã nổi tiếng cùng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào bằng Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn không tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế giang ai đều không quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, những là người bịnh hoạn cùng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau nầy : bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo tức ngực, rét ban của mưa trắng, trắc trở trong thì vị các bịnh đó đều dùng chắc hay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cùng đàn bà kể khi lục sanh sẵng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh sẽ trừ hết mà thôi còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta dám kêu thuốc đó rằng : Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liqueide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cám ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương-y khác nông lòng ta.

Rốt lại thuốc nước Quina Laroche là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche thì uống từ một ly tới ba ly, có thể theo chai rượu trong một ngày trong hai bữa ăn. Con nít bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một muỗng 8 ly trước cử rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cử rét 2 giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TI

ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris.

Có bán nơi các tiệm thuốc tây

Mỗi ve bây giờ đều có dán một cái nhãn đỏ có cái đầu con trâu và có ba thứ chữ.

Certifié le tirage à
Cent mille exemplaires.
Saigon le 18 Février 1921

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mọi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Huê-kì Nhựt-bổn.
2. — Trung Pháp nhứt gia.
3. — Vụ gia tài thầy Tí.
4. — Quái sự.
5. — Đề xe kéo bỏ xe kiến uổng.
6. — Bán thuốc tây.
7. — Tự do diễn đàn.
8. — Thể thảo.
9. — Lời cám ơn.
10. — Đám táng M. Cang.
11. — Hướng truyện
12. — Văn-uyển.
13. — Thông báo.
14. — Oan kia theo mãi.

HUÊ-KÌ NHỰT-BỔN

Nghe lầm đồn lỡ, Có chi đến nỗi động binh

Từ một tháng nay, các báo Nam-kỳ nhiều hiệu đã luận đàm về sự bất hòa của hai nước Huê-kì và Nhựt-Bổn; có hiệu báo lại dám nghi quyết, dầu thế nào hai nước cũng giao binh. Bởi có mới có tiếng đồn, nghe ít xít ra nhiều, thêu dệt lắm điều, làm cho lòng người náo động; nhứt là người Annam ở xa chốn thị-thành, bị lủ bất lương bày đều hâm dọa, lại càng áy-ngại hơn hết.

Nếu từ ấy đến nay chẳng luận đến đều, là bởi tôi chẳng phút nào trông mong mắt thấy tai nghe những việc bạo tàn làm hại sanh linh phải chịu phơi xương đổ máu, và tôi cũng chẳng để ý tưởng cho — chẳng những Huê-kì Nhựt-Bổn mà thôi — nước nào vội quên cái trường th ết-huyết kịch liệc mới tan rồi kia, không ngậm-ngùi ngẩn-ngẩm, mà mong đem giọt máu hồng rửa hờn trả hận, nếu nước ấy chẳng phải là nước khao khát huyết người; huống chi Huê-kì là một nước, khi tàn giặc Âu-Châu đã nài xin liệc-cường lập cho đặng Vạn-quốc liên-minh ngỏ hầu tránh xa việc rút vỏ đao, lên cật ngựa; lẽ nào nay lại nhẫn tâm đem sanh-linh đổ sông Vô-Định. May thay, chỗ nghĩ của tôi chẳng lầm, thật chẳng lầm; Huê-kì với Nhựt-Bổn đã thuận giao, sự bất hòa có mưu giải rồi.

Vẫn biết hai nước, từ năm 1892 đã ngó chừng nhau, hiềm nghi nhau, tiếc hận nhau, cho đến năm 1914, bị giặc Âu-Châu ngăn-ngan phải bỏ dẹp tư hiềm một lúc mà lo việc chung, rồi giặc cũng gườm nhau như cũ. Chẳng phải một sự hiềm cũ đó thôi, nhiều đều bất bình khác chập-chồng thêm nữa. Như cuộc nội-loạn Đài-loan, Nhựt-Bổn nghi tại Huê-kì mưu hại, làm cho Huê-kì giận duồi hết sức. Huê-kì lập luật cấm quyền tự-do của dân Nhựt-Bổn qua lập nghiệp trong xứ Californie.

1º — Không đặng đồng đẳng đồng quyền với dân Huê-kì;

2º — Không đặng hành thương;

3º — Không đặng mua sắm điền địa trong xứ ấy.

Nhựt-Bổn bất bình, song, xét vì sức yếu phận côi, chẳng dám cượng cải chi cho sanh đều sanh chuyện, chỉ theo nài xin Huê-kì chế lại cho dân mình nhờ thôi. Mà cũng chẳng xin cho dân mình đồng quyền với dân Huê-kì, duy xin cho đặng hành thương lập nghiệp trong xứ Californie như các xứ khác. Huê-kì chẳng cho, quyết chẳng cho, song Nhựt-Bổn cũng không ngã lòng, cứ theo kiếm thế nầy hết sức tới thế kia, nài xin cho đặng.

Việc chưa biết sẽ ra đến thế nào, nghĩa là việc còn đang tính, Nhựt-bổn thấy Huê-kì tạo thêm chiến-thuyền rất nhiều, sanh nghi, hóa sợ lo đề phòng; nghĩa là cũng tạo thêm chiến-thuyền như Huê-kì vậy. Ngoài việc tạo chiến-thuyền là cớ chỉ cho Huê-kì thấy Nhựt-bổn ngoài mặt thì muốn tình êm, trong lòng mong kình địch, Nhựt-bổn còn lập hòa-ước với Hồng-mao là khác — cho hay hòa-ước ấy chẳng phải giao tương tiếp cơn chinh chiến, mà ai biết cho — làm cho Huê-kì đửng mày trợn mắt, sai chiến-thuyền qua ngử Thái-bình-dương. Mấy chiếc tàu ghé lại Saigon ngày trước mà bổn-báo đã nói đó, làm cho tiếng đồn thêm nô nức, lại thêm một việc xảy ra tại Đông-tam-tỉnh (*Vladivostock*) là một tên lính gát của Nhựt-bổn thích tử ông *Landson* là quan [illegible] Huê-kì, làm cho sở nghi về việc tranh phuông, càng lẫy lừng, càng mơn men, đồi ra sở quyết. Mà nào thấy chi đâu! Giặc-giả chi đâu! Cái trường thiết-huyết trọn bốn năm dư làm cho cả toàn cầu xế muối thở dà không kịp, mới qua rồi thì còn ai không vụ đến đều hòa an bốn bề đặng bồ lúc nhọc nhằn, đau đớn? Thật ai cũng muốn an, nước nào cũng muốn an, há dễ ra đến đổi.

Cớ ấy nên tuy việc xem thì trọng, mà thuận tình nhau thì chẳng khó gì; về việc Nhựt hòa với Anh, thì Nhựt-bổn trả lời với Huê-kì, chẳng phải mong đương cự; còn về vụ biến tại Đông-tam-tỉnh thì Nhựt chịu lỗi với Huê; thối nhứt bộ tự nhiên khoang, lẽ đời hằng có. Bấy giờ đây sự bất bình hai nước đã nguôi, mà xem ý lại thuận nhau, nên sứ hai nước đang lo lập nên hòa-ước.

Theo [illegible] một hiệu báo ngoại-quốc, hòa-ước của hai nước Nhựt-Huê, sẽ có giao về điều Huê-kì ngăn cấm dân Nhựt-bổn. Hồ vì Huê-kì riêng cấm một dân mình, nên Nhựt-bổn xin luật cấm riêng ấy đổi làm luật cấm chung dân ngoại-quốc, đặng Nhựt-bổn lo lập luật cấm dân mình sang ở Californie.

Huê-kì bằng lòng đổi làm luật cấm chung, đợi cho Nhựt-bổn lập luật cấm dân mình di-cư đất Californie và đợi hòa ước Nhựt-Huê lập ra minh bạch.

Tóm lại, Nhựt-Huê, tuy chưa phê hòa-ước mà đã gọi thuận giao; dường ấy tiếng thiên-hạ đồn vang, làm cho náo động lòng người, rốt lại là tiếng hư không, Thái-bình-dương sóng êm vì gió lặng.

L. H. M.

Trung Pháp nhứt gia

Khâm-sai Boppe viếng Vân-nam

Bài diễn thuyết của Chánh-phủ Vân-nam (Tàu), đọc lúc trần tiệc đãi ông Boppe, cùng phu nhơn, khâm sai đại-thần Bắc-kinh (Ministre de France à Pékin).

Ông nầy khi bên Mẫu-quốc mới qua, cách vài tháng nay có ghé Saigon, du ngoạn mấy tuần lễ, rồi mới trực chỉ qua Bắc-kinh lãnh việc. Bởi vậy nên, một vị đại thần thay mặt cho Mẫu quốc quan Tàu ai cũng biết khi ngài đi vãng tỉnh Vân-nam thì quan Tàu bày lễ, tiếp rước đãi đằng trọng hậu lắm. Đến khi ra về, còn cho 2 vị quan võ và một vị Thông phong đưa cho khỏi giới hạn Tàu.

Bài diễn thuyết khi dự tiệc, ông tề-tướng Tang-ki-yao (maréchal) đọc như vầy :

Bẩm ngài, thưa các ông các bà,

Cái tỉnh Vân nam nầy [illegible] phía Tây-Nam của Tàu là một tỉnh cô độc không gần-gủi được với tỉnh nào cả. Dầu vậy mà ngài thừa lúc ghé không nỡ quên, tôi lấy làm hân hạnh quá mà ông tề-tướng Liêou, ông nguyên-soái Tchéou và hết thảy viên chức của bổn tỉnh cũng vậy, đều hân hạnh được một dịp mà rước ngài và chúng tôi xin cám ơn, hết thảy các quan đại-thần ngoại bang, vì lòng sốt sắng mà đến dự tiệc với chúng tôi đây. Xin chư quí vị dung cho tôi vài lời.

Cái danh dự công pháp của ông Boppe đây có lẽ chúng ta đã choán biết lâu rồi lúc kỳ trước ngài mới qua Tàu thì giặc Đức những còn, mà lúc ấy Tàu đương có hạ chiến thơ với giặc, thì lúc đó ngài kiệt lực tận tâm mà lo về cái ích lợi chung cho mỗi nước, chúng ta làm sao mà dám quên ơn ấy.

Nước Tàu là một nước Dân-quốc mới sanh, cho nên việc sửa sang chánh trị còn lôi thôi lắm, chưa thành quả được. Giặc nhà có hoài. Tàu nhờ cái sức lão thành của ngài chỉ bảo mà điều đình các việc theo công pháp của Tàu, thường hay ưa thái bình, mến đồng tâm, dầu khó dễ đến đâu Tàu cũng chẳng phiền.

Như sự xào xáo đương nhiên bây giờ đó, nó tại nhiều mối quá. Tại phe võ biền mấy tỉnh trên hướng Bắc của Tàu họ muốn cãi luật chống cái mục-đích cao cả của Tàu. Bởi đó nên, xứ Vân-Nam, tuy là cô-độc xa-xuôi khó-khăn mặc lòng, đã mười năm nay, cũng theo mà chống cự với họ cho được, là vâng ý theo cái ý kiến, cái luật-lệ của Chánh-phủ Tàu. Tôi tưởng khi quan Khâm-sai ngài cũng đã choán rõ hết.

Theo ý kiến của tôi thì tôi tưởng cái ý kiến của họ, bọn Toukiun và bọn võ-biền, muốn làm cho hư cho hại Tàu, nhứt là lộn-xộn hết thảy trong dân tình, vì đó mà tôi mới quyết định bỏ hết những quyền-phẩm Tonkius và bãi hết binh của họ.

Kể từ ngày mà giặc Đức hết rồi, thì ai ai lại không lo về sự thái-bình cho dân. Bởi vậy nên tôi thường ưa sự sanh-hóa cho nhơn-dân. Vân-Nam đã làm gương trước hết, cho bọn võ-biền họ biết lỗi của họ, cho nên đã rủ rên các tỉnh khác phải hiệp lại với Vân-Nam đặng mà lo sự thái-bình cho trường-cửu là đều rất cần ích, dân Tàu ai ai cũng một ý kiến đó mà thôi, — chúng tôi, sẽ được may mắn nhiều, nếu như quan Khâm sai, ngài và các báo-chương ngoại bang, mà cáo-báo hiệp-ý với chúng ta, trong cái ý kiến nầy.

Đại-Pháp là Dân-quốc đầu hết, thì nên làm gương cho chúng ta những việc văn-minh, chánh-trị và việc bác-học. — Đông-Pháp giáp ranh với chúng ta dưới miền Nam nầy, thì sự thương mại, kỉ nghệ giúp ta có huê lợi nhiều, mà lại sự đoàn-thể liên-lạc càng ngày lại càng thân ái mà giao hữu với nhau đời-đời nữa. Tàu lại muốn làm sao, mà quan Khâm-sai, cũng vì tại cái hội nầy, mà thêm cái sự liên-hữu lại cho nhau khắn-khít hai nước Pháp-Trung hơn nữa và Vân-Nam Đông-Pháp, chớ như Vân-Nam ta thì cứ hết lòng theo như vậy hoài cho được nên việc mà thôi.

Tôi có bấy nhiêu lời nói, xin mời các quan [illegible] với tôi và chúc cho Đại-[illegible] và cho quan Khâm-sai được mạnh giỏi mà liệu toan cho thành sự, theo ý tôi đã bày.

Phụng-dịch : N. h. V.

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

Vụ gia-tài thầy Tì

Theo lời Bổn-báo đã thuật những khi và xin Tòa minh oan cho người vô tội. Nếu quả M. Chương với Tề-Kiêm có làm trái phép công vì lòng tham của, thì nên nghiêm phạt để gương, còn như không thì Tòa sẽ minh xử mà tha người vô tội.

Bữa 18 Février Tòa sơ Saigon xử vụ nầy.

Madame Tì là Võ-thị-Ngọc nhìn quả khi mở tủ có đủ số bạc 11 ngàn chín trăm đồng và khai rằng không có giao tay cho M. Chương số bạc ấy. Bởi cớ Tòa tha bổng M. Chương và Tề-Kiêm, duy còn vụ Madame Tì với M. Louis còn đang nài qua Tòa-bộ.

Mừng cho M. Chương và Tề-Kiêm, xảy khỏi tai bay họa gởi.

Trước-Giang.

Quái sự

Nghe đồn tại bến tàu Mytho, có một thằng điện giả, vô cớ mà thình lình, nắm áo quan Đốc-phủ-Trụ mà làm dữ, ai nấy xúm lại cang, dựt giải ra cũng không đặng, cùng sự phải đánh nó, nó cũng không buông áo quan Đốc-phủ ra, ỷ sức mạnh núm quyết, chẳng ai gỡ nổi, trót 15 phút đồng hồ, làm vỡ lở xóm làng.

Nguyên thằng nầy, tên Chấn, ở Tân-hiệp lúc tháng trước, nó là dân làng Tân-hiệp, làng có nạp cho quan, nói nó điên, mà khi bỏ nó vào nhà thương, thì nó làm bộ hết điên, nên thả nó về, ở lại với vợ con nó. Nay nó sanh điên lại như vậy, có lẽ trận nầy, nó phải đi Biên-hòa ở đường già luôn thể.

Luận như nó, nhử ngả vô thù, thuở nay chưa tằng biết ông Đốc mà vì cớ nào nó thình lình gây như vậy, cũng-lạ khó hiểu; phải như nó có quen biết, thì cho là có chỗ ghét thương, thù oán, nó không biết người, mà sao lại dám dùng sức mạnh tự tình làm như vậy, hay là có ai tìm tâm mà mướn, đứa không hồn không tánh rồi xúi nó làm như vậy chăng?

Nếu như vậy thì, cễ ý ỷ mình khôn minh tỉnh, mà lường đứa vô tâm vô tánh, thì tội nghiệp cho thề tử nó lắm!

Để xe kéo bỏ xe kiến uống

Xe kéo — xe kéo là xe ở Nhựt-bổn, cũng như xe kiến là xe ở Singapour (Ấn-độ) mà sang qua xứ mình thuở mới còn bằng cây rộng ngồi 2 người, bánh sắt rê, một cuốc có năm xu mà thôi. Mà khi mới thì Annam ít mộ nghề, khách-trú kéo trước hết, sau mới mới thôi, để cho Annam làm đến bây giờ, mà khi chở được 2 người nhiều xa phu, bởi ham tiền quá, làm ráng hết sức; nên có nhiều kẻ chết giữa đường về nhà không kịp cũng về bịnh kéo xe.

Vì đó mà có sanh ra cái thể-lệ buộc mỗi xa phu phải có quan thầy chứng, đủ sức mới đặng làm nghề. Mà bị các chủ xe, thấy thêm tổn thêm phí cho xa phu.

Nên không chịu tuân theo thành ra phải bỏ cái thể lệ ấy, sau mấy ông nghiệp chủ Langsa mới đóng xe cao su ngồi một người mà thôi; cho đến bây giờ.

Nhờ xe cao su nầy mà hết nghề nhứt tức về bịnh kéo xe, như khi xưa còn xe cây, nghĩ cái nghề xe kéo nầy cũng một nghề rất đồi là hạ tiện cho loài người, mà bởi nó dễ kiếm tiền, khi nghèo khổ cho nên nhiều người làm nghề nó rồi, khó mà thôi cho đặng, quên sự trở về sau, hoặc như sanh bịnh như mình số không bịnh cũng phải sanh bịnh mà muôn sống lâu sống không nổi chẳng khác chi nghề hát bộ, thường thiên hạ hay cho là nghề thương hay chết yểu.

Sự tệ ấy cũng tại nơi mình làm, nên mình mang, là khi túng gấp quên nghĩ xa để nay quen nết đi rồi làm sao bỏ được.

Khi ở trong đồng trong rẫy, một ngày xài mấy cắt thì đủ, nay phải xài bằng hai ba cũng đủ, như bỏ nghề, trở lại nghiệp cũ, thì tiền đâu mà xài, nên biết là cái nghề hạ tiện chớ tính mà bỏ, thì bỏ không được, cho nên phải theo hoài.

Đã là một nghề sanh bịnh hoạn mà lại là một nghề, ai cũng thường chê, không ai mà châm chê, bất câu là lời nào, cứ hễ gặp cơn giận ghét nhiếc ai thì lấy xe kéo mà làm nêu. Nghĩ cho là sự bỏ, không còn chỗ châm chê rồi, cùng lối đã.

Tuy vậy cái nghề xấu xa như vậy, chớ giúp khi ngặt cũng khá, bất luận giàu nghèo xài được hết, nhờ được hết.

Chớ nẩu xét cho kỹ, hay oán hay ghét xe kéo thì là xe kiến mới phải, là vì từ ngày xe kéo thạnh hành thì xe kiến lần lần phải hết, thiên-hạ ít sắm xe kiến nữa, một trăm cái, còn không đủ 30 cái, rủ nhau sắm xe kéo mà thôi, cũng chẳng khác như bỏ xe Chà mà theo xe Nhựt.

Xe kiến. — Từ khi Tân trào qua đây tới, cách năm bảy năm chi đó thì đã có xe kiến đem qua đây rồi khi đầu hết Chà-và sắm xe đánh xe vì vậy mà có cái tài riêng khi nói về xe kiến, thì dùng chữ Malabar mà chỉ xe, sau lần lần mới tới người Tàu, rồi lần lần người mình thấy lời, mới bỏ đồi, rủ nhau khi khởi đầu thì ít sau thành nhiều, trong sự nồi nên nghề xe kiến khi ấy 300 bạc thì đủ lắm, rồi mỗi ngày thâu vừa lợi 3-4 đồng, nghĩ cho lợi mau khá, cho nên hễ sắm xe kiến đặng rồi, thì coi nhà chung nhau mà bỏ cái công vào đó, hoặc như chồng đánh xe, vợ coi nhà, con giữ ngựa v. v...

Khi chưa có xe kéo thì xe kiến nầy thạnh hành lắm. Bất câu xa gần, người ta đều dùng một người ngồi cũng không nại, mà bốn năm người cũng vô cang, chở chuyên vật gì cũng được, miễn là cái giá phải chăng, vừa ý hai đàng thì thôi. Thí giả như Saigon đi Hốc-môn hay là Govap, chở theo cái lu cái mái, hay là cái tủ cái ghế mấy món đầy xe thì thôi, đã chở người lại còn chở đồ nữa.

Nay vì, trước khi là ngày đã muốn bỏ hết xe kiến, là vì nhiều xe kéo, thuê thông hành lại thêm nữa, làm cho mấy chủ xe ngẩn ngơ; tính không có đắc chi lắm mà phải xài thêm, chi bằng kiếm nghề khác khá hơn, rủ nhau muốn bỏ hết thiệt cũng nên uổng cho xứ sở lắm, từ rày như có ai muốn dùng như dùng xe kiến, thì làm sao? Không lẽ, kêu xe tay chở rồi, người ta lên ngồi theo xe tay, dẫu như vậy được nữa, cái tiền tồn thường phải tổn nhiều.

Bỏ xe kiến thiệt uổng cho xứ sở nhiều, muốn dùng mà đi cho đủ vợ chồng con cháu, cũng phải xin cho nhiều tiền hơn mới có chỗ, nào còn xe kiến đâu mà dùng, thí dụ 2 vợ chồng 3 đứa nhỏ và 2 cái hủ hoặc thêm vài cái ghế bàn chi đó, tính coi phải dùng kiếm sao cho ít tốn, mà lại mau đến chỗ nơi, ước chừng 10 kilom

Như có xe kiến một cái thì đủ rồi, mà tốn, 3 quan hoặc 4 quan cũng vừa chớ như bây giờ, trừ xe kiến phải dùng cách nào, mà cho tiện sự cũng như vậy?

Không lẽ xài một cái song mã, hay là bốn cái xe kéo và một cái xe tay nữa, như vậy thì sự phí phải bằng mấy lần nhiều hơn một cái xe kiến. Xài nhỏ thành xài lớn, phã là sự hại cho chúng tộc không. Nhứt là trong khi nầy, đồ xài mỗi món, mà người buôn bán đã rủ nhau mà chồng giá là một sự rất hại cho người mua rồi.

Nay sau, bỏ xe rẻ, xài xe mắc nữa, cha chã là hại cho những người thường khi hay dùng.

Nghề xe kéo, lẽ thì bỏ mới phải, đã xấu hổ cho xa phu mà lại bất tiện dụng cho bằng xe kiến, chớ nên xe kiến, xài đã lâu là quen rồi dần không có đủ ủng phải sắm thêm mới phải, nay nếu bỏ thiệt nên uổng quá, cho Thành phố Saigon mà cũng cho ai ai hết thảy chẳng khác chi như lánh dễ mà tầm khó.

N. h. V.

Bán thuốc tây

Ngày 28 Février 1921, 7 giờ rưỡi mai các quan sẽ hội nhà thương Chợ-rẫy, Cholon đặng khảo các trò có đủ tốt nghiệp bán thuốc tây (Dépôt de Pharmacie) chuẩn y điều thứ ba lời nghị ngày 18 Avril 1920.

Các trò thi phải đặng ít nửa 25 tuổi, có tánh hạnh cho tốt và phải là người bảo hộ, Phansa mới cho vào trường thi.

Đơn xin thi, thâu chí ngày 25 Février 1921 mà thôi, tại phòng nhứt, chỗ nhứt Chánh-phủ Nam-kỳ.

Lời rao đấu giá

Ngày 10 Mars 1921, 10 giờ ban mai, tại sở Công-chánh phòng văn ông Ingénieur en chef tại Saigon, sẽ mở cuộc cho đấu giá, chịu lãnh làm một cái cống dài 400 thước có chi có nhánh bằng vôi gạch,

Tiền thế chưn tạm 400$.

Tiền thế chưn thiệt 6400 f.

Muốn rõ giấy giao ước thì đến tại Công-chánh — Division des Travaux du Port.

Trường nào ăn uống kĩ lưỡng hơn. . . . . .
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . .
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . .
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . .
Trường nào không cho học-trò về tục nhà ngủ (từ khi nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là. . . . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG. HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì dùng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lễ luật trang trị toàn trong gắc gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nề học-đường ấy là. . . . .
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . .
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thờ bầy xưng tội, chịu nhựt rước lễ hơn. . .

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần từ bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu nầy người thì tiềm kiếm thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH TỬU của lương y RIP chế (Vin tonique et Binutritif du Dr RIP) mà dãi thứ rất nên bổ ích, vì trong ba ngày xuân nhựt ai cũng đều cần sức mạnh mà đi chỗ nầy lại chỗ kia.

Tánh rượu VỆ SANH RIP, mùi nó thơm thơ, dịu dàng, ngon ngọt, uống đã không say còn thêm khỏe khoắn và tinh thần tráng kiện mạnh mẽ bội phần thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cữ Lão Thành Đông*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ sanh hơn các thứ rượu khác giá [illegible] đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa Pharmacie Franco-Chinoise 190 Rue des Marins (190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm nhánh trong lục châu đều có trữ ai ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệ sanh tửu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

Tribune libre

Áp chế vô hình và hữu hình

Tôi tuy là một người hạ-lưu trong xã-hội, vẫn có lòng hâm-mộ báo-chương, được nghe những lời chính-đáng của các nhà ngôn-luận, từ bấy đến nay, thì tôi cũng được chịu ơn đôi chút, nhưng lại tiếc thay, những lời lẽ đáng phục tùng ấy chỉ thấm thía cho phần ít người có chút tâm tư-tưởng và sẵn tấm lòng cảm hóa mà thôi, còn ngoại giả thì phần nhiều người lại thuộc về phái mơ tiêu, phái thủ cựu, phái tự khí; cho nên nhà-nước đã tận cái chức-trách bảo-hộ mà mở rộng con đường tiến-hóa để ủy-thác cho các bậc thượng-lưu nhận lấy trách-nhiệm, chỉ bảo dìu dắc lấy dân ta cứ noi theo con đường chính đáng mà đi.

Thế mà dân ta cứ đi quanh đi quẩn, đi vẩn đi vơ, đường quang chẳng đi cứ đâm quàng đường rậm, khiến cho cái ơn giáo-hóa của nhà-nước chỉ công hiệu một đôi chút ở những nơi đô-thị như chốn kinh-kỳ. Còn trừ ra trong đồng vườn thì vẫn đang bị trói buộc ở trong vòng cựu phong-khí, mà chịu ép dưới hai cái quyền áp chế vô-hình và hữu-hình.

Vô-hình là thế nào, nghĩa là những điều mê tín của người đời thuộc về đạo dị-đoan huyền-ảo như là: bói-toán, lý-số, đồng-bóng, pháp-môn, phù-thủy, chay tiếu, mã bội, vân vân; độc địa thay cho cái quyền áp-chế thiêng-liêng ấy không những là nó làm cho bao tiền tốn của trong nước, ngăn trở trí khôn của dân, mà nó lại làm cho bại hoại phong-hóa nguy-hiểm cả tánh-mạng. Ấy đấy, biết bao nhiêu những thói tục mà các bậc thức-giả thường cho là hủ-bại thì đều thuộc về cái quyền vô-hình chi áp-chế.

Còn cái áp-chế hữu-hình là gì, tức ông thần tham tang cùng con ma hối-lộ với bọn quỷ lạm-bổ phù-thu, hiệp sức lại mà phá hoại cái nhân-quyền công-lý, chánh nhà-nước Bảo-hộ đã gắng sức ra công mà binh-vực cho nhân-loại. Ghê gớm thay cho cái thủ-đoạn bất nhân bất nghĩa của những kẻ chỉ biết tham lợi mà không biết sinh lợi, khiến cho xã-hội phải suy đồi, biết bao nhiêu người mất hẳn cái hạnh phúc mà không được hưởng cái đạo-bằng và đức-chính của nhà-nước.

Đây còn là kể lược đó mà thôi, chứ thuyết-giả không đủ sức mà chỉ tận chân lông kẽ tóc những mối ác căn thuộc về hai cái quyền áp-chế đã kể ở trên. Thì các nhà khảo-cứu về tính tình phong-tục nước ta nói đã nhiều lần.

Chắc các độc-giả cũng chẳng lạ gì, về phần thuyết-giả chỉ tin một điều là: nhà-nước đã nhận cái chức-trách tối cao tối thượng là Mẫu-quốc hoặc Sư-quốc của ta, thì có lẽ nào cha mẹ trông thấy đàn con dân, ông thầy trông thầy lũ học-trò, suốt đời chỉ làm những điều hư điều hại điên dại, điều khờ, mà cứ mắn ngơ mặc kệ. Và chăng nước ta đường công-nghệ còn nghèo nên chi bọn du-thủ du-thực rất nhiều, mà hạng dở-dang cũng lắm. Thế thì tránh làm sao cho cho khỏi đặng cái nạn nhân cư vi bất thiện.

Cứ nhận một điều cận-kiên mà thí-nghiệm: như một nhà kia, hai vợ chồng được mấy người con, người nào cũng có chí-thú thì nhà ấy dẫu chẳng giàu có phong-lưu, nhưng cũng không đến nỗi công nợ túng tiêu. Còn những nhà năm bảy người, chỉ một hai người lo liệu tảo-tần còn ba bốn người chỉ ăn no ngủ kỹ, da dĩ lại hoang-đàng phóng-túng thì nhà ấy dẫu sáng cầu tối nguyện, nay vay mai, mai nợ cũng không sao tránh được cái cảnh túng đói, mà đã đói thì hay sinh ra, ăn vụng, túng tất làm càn; là sự tự nhiên vậy.

Suy một nhà thì ra một nước, thế mà nước ta bây giờ, cái của bù vào thì ít, cái của cào ra rất nhiều, chẳng nói thì ai cũng biết, cái của bù vào ấy chẳng qua đem mấy thứ thổ sản tồi-cân để làm thức ăn chích của ta, đem bán ra ngoại quốc; mà nào có buôn tự gốc bán tận ngọn được đâu, thế nào cũng phải một lần qua tay kẻ môi-giới; thế là phải nhường cho họ một phần lợi khá to, còn bao nhiêu tiền đem về thì năm phần trong mười phần có tiêu được việc gì là việc thiết-dụng, hết tranh lại pháo, hết táo lại chè, nào hương nào vàng, nào bạch-đàn, nào ngũ-vị cùng các đồ từ-khí, nào các ngoại-hóa bên Tàu bên Nhật cũng mua được hết.

Ấy cái của cào ra để làm giàu cho nước khác. Còn chính dân mình thì xơ xác lầm than thậm đến nỗi khất-cái đầy đường, đạo-kiếp như gió thổi, cứ xem mục Thời-sự các báo-chương, tuần nào cũng có những phiên án trừng-trị những kẻ tội nhân toàn là trộm cắp, cướp bóc, lừa đảo, cùng những việc muối gian rượu lậu; xem như thế thì ta đủ biết cái hiện-tình của bọn hạ lưu khuẩn thật là cùng-bách khốn khuẩn. Nói cho phải thì làm người ai là chẳng kính nể phép luật, ai mà chẳng muốn tránh những sự nguy hiểm lo sợ mà làm những điều thung dung hồ-hởi; nhưng ngặt vì nỗi ăn cũng chết mà không ăn thì cũng chết, làm cũng tội mà chẳng làm cũng tội, là bởi vì sao, tưởng nên giải ra đây xin độc giả thẩm tình cho họ.

Số là những người xưa nay họ chỉ trông vào vài cái nghề lập thành rất thông dụng của nước nhà mà ông cha họ để lại, chẳng may cuộc đời thay đổi, cái nghề của họ phải sang tay kẻ khác, mà họ thì không được phép làm cho thong thả phải chịu quyền hạn chế. Nghĩa là chính tay họ làm ra phải bán đi rất rẻ, đến khi cần dùng mua về lại mua mười phần mắc hơn.

Vì vậy mà họ bị ngăn trở trên con đường sinh-nhai. Trừ những kẻ biết tùy thời mà quyền biến, mất nghề này xoay ra nghề khác, chỗ này khó làm ăn, họ di dân đi chỗ khác thì không kể, còn những người thiển trí, phi cái nghề cũ của họ thì họ không biết xoay ra nghề gì, thành ra vô nghệ, đã vô nghệ thì lấy gì phụng dưỡng cha mẹ, nuôi nâng vợ con, đóng góp với dân làng, sưu thuế cùng nhà nước.

Thành thử bao nhiêu nghĩa-vụ bổn-phận của họ đều không được hoàn-toàn mà đành bỏ khiếm khuyết; tha hồ cho người ta. Than ôi, vạn tội bất như bần, bất đắc dĩ họ phải sinh lòng làm càn ăn vụng, tuy họ vẫn biết trái phép phạm luật mà cũng cứ nhắm mắt làm liều, may ra thì ăn tiêu, chẳng may thì phải tù phải tội, nhà ngục-thất.

Mà bao nhiêu những tội vặt đã kể vừa rồi, cũng không còn lôi thôi phiền lụy chi nữa. Ấy cái câu « làm cũng tội, mà không làm cũng tội » là tội thế; còn câu « ăn cũng chết mà không ăn cũng chết » thì hay phát ra ở miệng những người trong khi cùng túng. Vì phòng những người nầy thường thường được ấm thân no bụng thì họ cũng còn biết trọng tôn-giáo, không dám làm trái với đạo trời, họ tin rằng chết xuống âm-phủ, phải ngồi bàn trông, ngặt vì nỗi thế cùng lực tận, gặp phải khi vận túng hồi đen, trong lưng chẳng sẵn đồng tiền, gạo không một nắm, họ tính ngay cân đói hổ bất quá xin cho có mà ăn xài, chẳng còn đoái đến lương-tâm nhân-đạo, miễn là có gạo thì thôi, chẳng sợ tội trời cũng không e phép luật; thậm chí mấy năm nay đền chùa miếu có tiếng là oai linh mà quốc-dân ta vẫn tin ngưỡng sùng bái để cầu cho quốc thái dân an, thế mà thỉnh thoảng cũng có nơi xảy ra mất trộm; xem thế thì biết rằng trộm cắp bây giờ hơn ngày xưa nhiều lắm.

(*Còn nữa*)

NGUYỄN-CÔNG-KHUÊ.
T. B. T. V.

Thể-tháo

Hoa-lang đấu cầu cùng hội Saigon (Match de Foot-ball, association « Hollande contre Saigon Sport).

Chiều ngày thứ tư 16 Février có mở cuộc đấu cầu ấy.

Bạn tàu Hoa-lang «Alderamin» có lập hội tống cầu, nên nhơn diệp ghé lại Saigon, hội Saigon mời giao-cầu chơi. Thiên hạ tựu đến sân đường Lareynière rất đông Nếu nhằm bữa chúa nhựt thì càng nhiều hơn nữa.

Năm giờ 15 thì khởi sự giao-cầu. M. Beauvoir làm giám-thị (arbitre). Cuộc đấu cầu nầy chẳng có mấy chi tuyệt-diệu. Chẳng phải phe Hoa-lang thiếu cái sở-nghề, nhưng vì ở dưới Tàu, vược biển gần 4 tháng, chẳng có tháo luyện thường và lại nhiều người thiếu giày đá-cầu nên có mỏi sức nhiều.

Phe Saigon-Sport dùng diệp ấy mà giựt lấy trái cầu lấn lướt qua sân Hoa-lang luôn luôn. Bãi cuộc rồi Saigon-Sport thắng được sáu goal. Dân Hoa-lang ráng sức mà chống cự, song khí-lực chẳng đặng bền, còn Saigon-Sport thì không nao-núng chút gì.

Có nhiều lúc rất vui hay. Thiên-hạ vỗ tay khen cái tài-tình của người Hoa-lang chạy giữa (avant-centre). Người ấy rất lẹ làng, gan đởm ghe phen một mình giựt trái cầu lừa gần bia (goal) Saigon-Sport.

TRƯỜNG-XUÂN

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SỈ

Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13 – mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 00
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..............	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp..............	6 50
Khăn bỏ tuổi mình trắng chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có nuồng và có rút chỉ — 12 cái	1 15
Cặp bằng bồ đỏ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp	1 35

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 4.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. —Saigon, Haiphong, Hanoi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. – Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-HÁU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — Londen, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS UNIS. —New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. – Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc cả ngân hàng. Có gởi tiền, dùng toa (cheques) thì hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo [illegible].

Còn như tiền quan (francs) [illegible] gởi, hoặc bạc [illegible] thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

[illegible] gởi tiền góp [illegible] hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, [illegible] đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẻ, trong mấy xứ thì Hội cũng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses [illegible]

Cho [illegible] hay là theo giấy quốc trái, hữu hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Qua hiệp sau, phe Hoa-lang ráng sức bình sanh mà gỡ thua; song chẳng có thành hiệu gì cả. Phần mệt mỏi, phần thấy Saigon-Sport tài quá, thét rủng chí nên không lo chống ngăn nữa. Chừng đó phe Saigon Sport cứ đá cầu cầm chừng mà chơi cho tới giờ.

Một người đi coi.

Lời cám ơn

Chúng tôi có lời cám tạ các cụ, các quan, các ông, các bà đã có lòng quí hóa gởi thơ chia buồn đem đồ phúng viếng cùng đưa đám thân-phụ chúng tôi.

M. Trần-hữu-Nhơn, 81 tuổi
Cựu Hương-hào Đa-phước.

Ngày mồng sáu tháng giêng Annam năm Tân-dậu, nhằm ngày 13 février 1921 vừa rồi.

Trong khi tang-gia bối rối có điều gì sơ suất xin các ngài bỏ quá đi cho.

Cô-tử Trần-hữu-Phước
hữu-Đức
hữu-Đạo
hữu-Nghĩa

Đồng gia-quyến bái tạ.

Đám tán M. Cang

Buổi sáng 19 Février, tại đường Bourdais, thiên-hạ rất đông, chen chơn không lọt. Ấy là những thân bằng cô hữu xúm đưa linh cữu M. Cang về Phú-nhuận đó.

Bảy giờ rưỡi động quan; bảy giờ ba khắc lên đàng, Madame Cang rinh quan tài, sau có hàng các cô và quan hàm chức sắc các tỉ các sở theo đưa rất đông đảo. Không thể kể ra cho trọn; một lời để ghi đám tán M. Cang rất êm ấm, thì đủ biết quí trọng dường nào. Quan tài đi Bourdais-Hamelin qua chợ; tách đàng trước ga xe lửa Saigon-Mytho tới Chemin-des-Dames (Boresse), vòng qua Espagne, ngừng trước nhà cũ, giây phút bắt đàng Espagne thẳng tới trước Xã-tây, Cathinat, Paul Blanchy mà tới Phú-nhuận.

Bổn-báo tái chúc cho linh hồn M. Cang và phân ưu cùng Mme Vve Cang và hữu quyến.

L. T. T. V.

HƯỚNG TRUYỀN

(Échos)

Tin dồn

Người ta đồn vang lên rằng có một Bà-đầm và một đứa con-trai bốn tuổi tự bên Pháp qua Annam đến đất Tourane cố tìm cho ra mặt chồng là một người Annam quê ở Tam-kỳ, nguyên năm trước qua tòng-chinh bên Pháp đã cùng Bà đầm ấy kết duyên đã có một đứa con-trai. Khi mãn hạn ông chồng về được vài ba tháng thì Bà-đầm vì tình duyên ân ái nặng nề nên chẳng quản nguy nan ngăn trở cố hết sức qua nước người, mà cho gặp phu-quân. Khá khen thay !!! Mà luận cho kỹ cái duyên nợ của loài người nước nào cũng vậy, tưởng ai cũng vậy chẳng ai mà khác ai, nhưng mình thấy Bà-đầm, mà phải rõ biết là Bà-đầm nước nào, vì bởi nước mà có kinh thành to tác, thì các nước lân cận qua ngụ làm ăn, cho nên như bên Mẫu-quốc, thường hay có nhiều Bà-đầm Iphanho, Italie hay là Bà-đầm Đức lai-căng vân vân.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

VẬT THỰC — *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sửa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty - Du, Nun, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn - Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hóa làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mãn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 60

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tây ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Vả lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chữ-nhơn cẩn khải.

N° 13b) FEUILLETON DU 21 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn

« Một đêm kia, cô bảo cháu bàng quơ ra ván rồi nhắc ghế ngồi dựa đây mà may với cô. Cô thì may áo, cháu may quần; ấy là áo xuyên nây, quần lãnh nầy và cô cũng ngồi giữa bộ ván nầy, day mặt ra song, trong thì tọa đăng lòa, ngoài thì vầng trăng rạng. Chẳng biết giượng còn nhớ cho chăng? Chớ khi ấy vừa quá tám giờ, giượng dự tiệc trở về bước vào, mặt đỏ như hoa vông, hơi nồng nực mũi; Giượng thẳng vào phòng thay đổ mát rồi trở ra, giượng lại đầu ván trong, leo lên nằm, đầu thì gối về cô mà trở ra, mặt thì trông vào, còn hai chơn thì chỏi vách. Cặp lúc gió đưa trăng hiu hắt; vẳng xa-xa dọng con đò déo-dắc hát lẳng lơ; gần bên đăng, khách phong tình lại lại qua qua, anh-ến dập-dìu cười nói vui say dưới nguyệt. Thật là cảnh vui thú biết bao, mà kẻ xiết, người mà có chút tư niệm trong lòng, lẽ nào không biết tiếc cuộc thưởng trăng; bởi vậy cháu ngồi hâm-thinh, chẳng nói chẳng rằng, tay thì lần đăng-kim mà mắt không xem mũi chỉ, cứ trộm liếc Á-Hằng thấp-thoáng. Tai chẳng vì tới đôi đăng chuyện vãng, song cũng nghe, giượng thường hay ngáp vắn ngáp dài, càng khuya, càng thắm rượu, càng say, hồn theo gió theo mây, xát còn dạy còn động. Tuy vậy mà cũng mê-mẩn như người trong mộng, còn quăng chỉ tới bông trăng thanh; giượng mê giấc rồi, có cháu ngồi lặng lặng làm thinh, cô ngẫm-nghĩ sự tình cháu giữ việc mình đâu sái. Giượng nằm ngủ càng mê càng ngáy, cháu vêm điếm tiêng lại càng tự, gió xao cửa khi tỏ khi mờ, cháu ngồi dãy thêm ngơ thêm ngẩn.

« Bỗng nhiên, nghe giượng mớ hồi tới hồi như giận, hỏi vậy chớ: « Cớ sao mà [illegible] còn nhẫu kêu oan; thơ Chàm-lâm bắt nói rõ ràng, chứ Trần-thị tin nhàn còn hỏi? Sao lại dám bày đều nhiễn chuyện [illegible] Hai-Châu mang tiếng chịu lời. . . . . .

. . . . . .

« Cô nghe qua ruột rối bời bời, vì [illegible] kẻ, chìm nơi bể khổ đang chơi-vơi mặt nước. Trơ mắt ngó miệng không mở được, ngồi nhìn nhau như hòi lấy nhau: « Hỏi chớ ai mét thót hối nào, bằng chẳng, mình bưng kín cớ sao lại hở! » Đèn leo lét thấy mặt cô phát sợ, nêu mà cháu chẳng biết trước là cô, hoặc quên rằng cháu ngồi may với cô, thấy vậy đây cháu ngờ mặt ma, bởi vậy cháu ngồi ngó cô một hồi, cả hòa mình cháu mọc ốc-rai bụng sợ ước muốn la và chạy....

—Ử, sợ như vậy rồi cháu làm sao, cô làm sao, nói phức cho giượng nghe, chẳng cần vẽ hình chi cho dài cho mỏi lòng giượng đợi?

— Chưa, khi cô thấy tôi sợ hãi, muốn la muốn chạy, cô liền buông áo bỏ kim, đở đầu giượng, rút vết ra, rồi để giượng nằm trên gối, bước xuống đất, chơn thì xỏ giầy, tay ngoắt mắt nháy, kêu cháu theo cô xuống nhà sau cho cô nói chuyện. Cháu liền buông vải quần lành đang may, xuống ván, mà nối gót theo cô. Tới nhà dưới cô bảo cháu ngồi trên ván, gần bên cô, cô mới hỏi nhỏ cháu:

« Việc mười mấy năm sưa, giữ kín không cho gió lọt, cớ sao nay Hồ-đại-nhân lại ngủ mớ đến đều, cô nghĩ ra quá lạ. Ắt cũng có miệng lăng lưỡi mỏi nào đây chớ chẳng không. Mà cô xét lại chuyện nầy đây, ngoài cô cháu mình thì có ai thấu nỗi lòng mình, thôi, nhỏ to, cô e cháu hớ bình để lọt ra ngoài, nên ra nông nỗi. Cô hỏi thiệt cháu có nói với giượng lần nào không? » Cháu liền đáp: « Thưa không; bấy lâu cháu đã chẳng hở môi, lẽ nào bây giờ cháu không phòng ý. Vả lại chuyện nầy bể ra, cháu cũng bị liều cang vậy chớ phải không sao? Vả lại theo như lời giượng mớ khi nãy, cứ lấy tiếng « kêu oan » ấy mà suy, thì cháu nghi chắc giượng nằm chiêm-bao thấy cô Trâu, hiện hồn về nói, chớ chẳng phải ai mét thót chi đâu. » Cô hai nghe mấy lời cháu giải phân, ngồi lam thinh giây phút rồi thâm-ngẫm sắt đầu mà tiếp hỏi rằng: « Nêu vậy cớ cháu mình phải toan kế nào giữ-nhiệm à! Hỏi rồi lại nói: « Ử mà thứ chiêm bao mộng mị có thiệt vào đâu mà lo, miếng cháu giữ chặc một lòng với cô thì vô hại. Giượng, khi tỉnh giấc có nhớ mà hỏi cháu cứ việc chối như cô, như cháu chịu vậy, sẵn đây, cô cho một chiếc đồng mà đeo, và quần áo nầy mà bận. » Cháu liền chịu. Tức thì cô cởi chiếc đồng ra cho, rồi trở lên ngồi may, mấy lần thước tắc vừa đồ chân bận. Ấy là cô giượng ngủ mớ mà ba mươi đồ nầy vào tay cháu đó. Ấy cô phải lo chừng quá để cho giượng vào ra chẳng [illegible] giượng chớ ngại ngùng, cứ việc hỏi cô đặng minh chỉ người thọ oan, hầu còn ngậm hờn nơi chín suối. »

« Nghe rõ đầu đuôi, chưa dễ biết tính sao, tôi liền dạy vợ chồng nó lui, để mặc tôi liệu định. Vợ chồng Mười Hư lui rồi tôi nằm nghĩ, cái cớ của Khâu-thị mới trúng ra lẽ cũng chưa phải là cớ chắc, [illegible] nó chịu có cho, mà [illegible] có công mà cho chớ chẳng, phải vì chuyện mười lăm năm trước, thì liệu làm sao? Con Khâu-thị sao lại miệng.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. «MƯU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Băcky : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón ni, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bạc, đĩa, chén kiểu Băckỳ và Nội-phù-chiếu minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang liệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xồ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đủ-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn-lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay lời :

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt
số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40
CHỢ LỚN.

Văn Uyển
Variété littéraire

Xuân cảm

Đông mãn xuân sang, thời thay tiết đổi ; cái ngọn gió đông ngày trước giờ đã bạn cùng cô-nhân. Chín chục thiều-quang, êm đềm phong cảnh, ngổn ngan trăm mối bên lòng.

Xuân mỗi năm chỉ có một lần, người giáp một năm lại gặp một lần xuân. Xuân đi xuân lại lại, trời đất hãy còn bền, giang-san hãy còn vững, còn người hãy còn xuân ; lưng chưa còm, da chưa nhiều, mắt chưa lần, tay chưa rung, cái thân bảy thước hãy còn dụ dựa giữa đất trời, giọc ngang cùng vô-trụ. Thế thì ai là khách thiếu niên trong cõi lớn nầy thấy xuân lấy làm vui hứng lắm thay ! Kìa oanh ca ríu rít, bướm lượn nhởn-nhơ ; nầy liễu nõn-nà xanh, đào sây sưa thắm,... xuân đã vui mà tuổi thanh niên hãy còn trong trẻo, tình xuân càng vui hứng xiết bao. Vui xuân rồi sao lại cảm xuân, khiến cho người ngổn ngan trăm mối, hởi ai ?

— Vui xuân hẳn cũng có, sầu xuân dễ nào không. Trộm nhớ ngày nào mới lọt khỏi lòng mẹ, tóc hãy còn hoe, óc chưa được cứng, mà đến ngày nay, con bóng thoi đưa, ngày xuân luân chuyển, thấm thoát đã ngoại hai mươi xuân lẻ, hưởng thú xuân cũng đã được mấy chục xuân dư ! Trong mấy mươi xuân, biết bao là xuân tứ ; những khi gặp tiết xuân sang, chỉ những thấy xuân trước làm cho xôn-xao trong dạ, chẳng biết xuân qua rồi đó sẽ ra sao, xuân tới nữa sẽ làm sao ? Đoái nhìn con đường quá khứ, biết bao những nỗi cảm-hoài, khó bề giữ lại ; nhìn tới lối tương-lai, hi-vọng hãy còn xa, con đường còn dài tuyệt, ôm ấp một cái tư-tưởng ảo đâu đâu, mơ màng dường đứng trong mây từng mây tối. Gió cuốn mây đi, sông xuôi nước chảy, một năm, một tuổi, một đuổi xuân đi, mà càng chạnh thay cho « cái già sồng sộc nó thì theo sau. »

Nầy nhớ ngày nào, chữ đỏ vừa mới vỡ lòng, đầu còn để chóp, cạnh nách nghiên đeo, mỗi khi con hú kêu xuân, con cu dục tết, non điểm sắc mai, rạo hường khoe nhụy, ao ước sao cho được con gà hai su, bức tranh vài cắc, được rồi hân hạnh xiết bao. Ngày nay, xuân đã đến, cũng vì xuân, mà xuân nầy lại khác xuân xưa, để cho ai buồn tênh buồn ngắt. Mới năm nào, còn cái áo màu xanh, đôi giày cườm cắt, phơ phất dây lưng xanh, trong buổi xuân cùng cha mẹ chị anh sum hiệp, họ hàng chòm xóm vui vầy, cậu cho tiền, anh treo bánh, mừng tuổi mẹ cha, chúc tụng dì dượng, hí-hởn tấc lòng, thế mà ngày nay đã khác hẳn rồi, càng thấy xuân lòng xuân càng thêm oặn thêm đau.

Vả, mỗi lần xuân đến, mỗi lần người biến cải, dẫu xuân cũng vậy, mà người đâu xa. Bởi vậy, nghĩ lại tiếc thay cho ai khéo chóng đổi, để xuân nầy vì ai mà phải bâng-khuâng ; lại trách bấy xuân sao khéo quá mau, để cho khách cô-nhân ngày nay càng ngậm ngùi nông nổi. Ừ, năm xưa còn cùng nhau gần gũi tấc đường, giang san dường vì ai mà tô điểm bức tranh xuân, khách lữ-du biết bao tình đằm thắm. Ngày nay, sực thấy xuân sang, trông cảnh nhớ người, quan-san ngàn dặm, cảm lời ai khuyên nhủ học hành, lo cho sau ích lợi dân, con nhà chớ vội dong chơi sơn-thủy, phải cố gắn việc làm... Lại những khi nhớ đến cơ-hội ngày xưa, lời khuyên nhau : « Một lầm chớ để để hai lầm », càng cám tạ tri-âm khôn xiết. Tờ mây còn đó, người vắn lời xa, biết bao ân-ái, càng thấy càng dục nhớ tri-âm vô hạn, như gợi như khêu, như ung như đúc, khiến những đều rơi lụy mũi lòng, nhưng tiếm đâu cho thấy cô-nhân ?!

Tình-cảnh ấy, cơ-hội nầy, thấy xuân chạnh cảm, mượn bút bày lời ; cảm chẳng qua riêng nỗi của mình ấy thôi. Sực nhớ đến câu khuyên của bạn « Trượng-phu trọng sự nghiệp », tấc lòng phấn khởi, tâm sự đỡ ngổn ngan, mình lại dặn lấy mình, « nên cố gắn sách đèn, chớ vội lấy niềm tây mà lầm lụy », bớt nỗi cảm thương.

Sinh-nhai ngang dọc khéo trăm đường,
Bao quản râu mày mấy tuyết sương.
Cõi thế chông gai hẳn lắm nỗi,
Nhưng sao vượt khỏi được hơn thường.

T. Minh-Dõng.

Pommade Cadum
Thuốc dán Cadum
Trị các bịnh con nít thường đau ngoài da

Không có thứ nào mà hay hơn, để trị bịnh đau như da đầu con nít hay ngoài da mình nó cho bằng thuốc dán Cadum. Dầu da trẻ còn non cũng dùng mà dán được, trừ những bịnh như dartres rougeurs écyéma, squames et désordres similaires.

Dùng nó sự ngứa tức thì hết, và tránh khỏi những bịnh ngoài da như boutons, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, coupures, teignes plaies brulûres. Tiệm thuốc nào cũng có bán.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 6 fr 25
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$35.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Lận nhà nước

Thầy kia làm việc kho bạc Saigon, làm sao không biết, mà em vợ thầy thọ thai. Đến ngày mãng nguyệt khai hoa, thầy tính lận nhà nước mới khai sanh cho đứa con ấy là con của vợ thầy đặng có lãnh mỗi tháng 2 đồng phụ cấp. Rủi cho thầy việc không nhẹm có thơ rơi đến quan Biện lý. Ngài phú cho sở-tuần thành tra ra quả vậy, đâm cho Tòa sẽ buộc tội thầy vì khai gian, lận nhà nước và vợ thầy với một thầy nữa làm việc dinh xã tây Cholon, một cô mụ là hai người chứng khai sanh, cũng mắc tội tầng cang.

Khuyên ai cô em vợ đừng bắt chước mà mang họa.

Vớt đặng thây

Người đờn ông Annam nhảy xuống sông Avalanche, gần chỗ ... với hôm 15 tây, đã vớt đặng thây hôm 15 tây trong sở «Ba-son», gần ụ tàu.—Xét trong mình người ấy có giấy phép tên Ng-văn-Giỏi, khi trước là lính mộ đi Đại-pháp, số 296, đã trở về và mãng lính ngày 13 Août 1920. Chẳng biết nhà cửa người ấy ở đâu, bà con là ai, kiếm không ra, hỏi không ai biết. — Chôn.

Xe máy lạt đường

Bữa 15 tây, lối 12 giờ trưa, Trần-ky-B... 17 tuổi, ở Bình-Tây (Cholon) cởi xe máy đi tới ngả tư đường Luro và d'Espagne, lủi vào xe kéo số 1854 cũng

Thuốc Santal Monal

— Khi trước bịnh đau lậu là bịnh không kể đến việc điều trị. Người bịnh khi mới có mũ thì để tự nhiên mà chờ ngày bịnh dứt tự nhiên, hoặc điều trị thì bất quá là dùng đồ mát thôi, không lấy chi làm hiệu nghiệm.

Kế mấy ông danh y châu Âu-la-ba tầm tòi ra đặng căn cội bịnh ấy, nên ngày nay người người đều biết bịnh ấy cũng là bịnh độc, vì nó làm cho đỏ bầm và sưng nơi bộng đái, làm cho mắc tiểu thường lắm, mà người bịnh mỗi lần tiểu thì đau đớn dường như sắt cháy đỏ để vào tiểu quảng vậy. Bịnh nầy lại làm cho đau đớn trong thận, và làm cho nước tiểu có huyết, nó cũng ngăn bế đường tiểu (tiểu quản) được, nó làm cho đường ấy ra nhỏ hẹp, người bịnh mắc tiểu mà tiểu không ra nước. Bịnh nầy cũng phá huyết được sãng vật làm cho người bịnh sau không có con.

Trong lúc các danh y tầm ra căn cội bịnh nầy, thì người ta lại tầm ra mà bào chế được một thứ thuốc rất thần hiệu mà trừ bịnh ấy. Thuốc nầy là Santal monal, nên ngày nay không ai đi liều thân thể mà trị sơ sài bịnh ấy cho đành. Phải dùng Santal monal là thuốc thiện trị bịnh lậu khi mới sơ phát, dùng thuốc vài ngày, bịnh phải dứt tuyệt, và không ăn kịp vào tới mấy chỗ trong thân thể. Biết là bao nhiêu người bịnh lậu, nếu biết thuốc Santal monal thì khỏi vương mang tật nguyền, và được nhờ thuốc mà tuyệt được bịnh lậu.

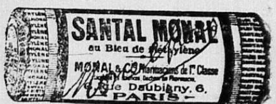

Bán tại :

Pharmacie Principale Solirène, Saigon ; Pharmacie Franco-Asiatique Hélary, Cholon và trong các dược phòng.

Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères trữ mà thôi.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ cung ... kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội ... tới sự đưa bộ hành và chở hàng hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920 ... Saigon đi Nam-vian và ghé Mỹtho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét, Cái ... Chợ thủ, ... Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ... hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư ... giờ tối.

Tại Nam vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, kẻ nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà bắt tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

đi vừa tới đó. Trên xe kéo có một ông Langsa mà ông không hề chi, duy có xe máy đụng nhằm cùi bửu xa phu. B... biết lỗi mình chịu cho xa phu một đồng bạc. — Huế.

CHOLON.

Trộm hột xoàn

Ng-thị-Ch... kêu Thị-B.. 19 tuổi, ở đường Tân-hưng, đã bị giải tòa canvì tội trộm một cái bóp có hai chiếc cà-rá nhận hột xoàn giá 1500$00, một số bạc 34$10 và một cái giấy nợ của bà Ng-thị-Ng... 60 tuổi, ở đường Général de Beylié số 91.

Còn hai tên nữa cho là đồng lõa cũng bị bắt mà hỏi ra không bằng cớ chi nên thả.

Xe máy bắt sua

Đường Cây-mai, trước dinh xã-tây, hai cái xe máy bắt sua mừng năm mới, làm cho hai người ngồi trên tưởng té lọi giò, song may, không hề chi duy một xe vạy bánh trước.

Chệc gạt Chi-noa

Một tên chệc lạ mặt lại tiệm vải của Chinoa Trần-Côc, 48 tuổi, ở đường Canton số 19, gạt lấy ba cây hàng giá 65$10 đi mất. — Thưa.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1912 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch ... dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông móc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIẾU
Modeleur et Ornemaniste
N. 25 Rue Duranton Chợ-đũi
SAIGON

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET ...

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 33, Rue Catinat, 33 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi, ... làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp bố XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI), GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sĩ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SĨ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.
33 Rue Catinat. — Saigon.

Lời rao cần kíp

Cho mấy ông thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về ...
của « *PHOTO-STUDIO* »
Saigon 136 138 đường Catinat

Món cơ' dùng ... bán về nghề chụp hình

Các món phụ dùng và giấy B... re industriel chánh hiệu dùng chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ* ...

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều ... sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi bao Contre-remboursement. (Nghĩa là đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

RƯỢU CÔ-NHẮC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Thượng hạng « ... » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt có mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ
St. Marsal
ĐẶT RỒNG BẰNG ... NHÌ

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**
đất sĩ ở MAC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
BỆ NHỨT HIỆU

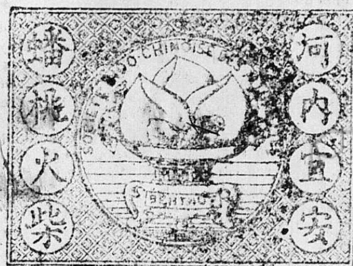

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

... quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

BÁN SĨ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trong ..., cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tàn (... vắt ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đà.
Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây ... đúc, dây câbles dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Bộ-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Bộ-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thocho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng Nếu mua nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ??

Thơ : Lĩnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa mình bằng, mình quấn xiên bông hẹp bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiên thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, tus các thứ, nhiều mình gò. v. v màu mèng, bông phẩm là các đen, trắng và mae hột gà đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tắc thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « ĐỒNG THỊNH » 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ cũng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng định cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi mà đã trước thì sẽ được trừ 2 % và cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì dủ rõ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat, môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

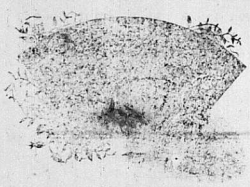

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều rỏng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ : như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

1 Seul Cachet

CALME Sedal GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GÉNÉRAL TOUTES NEVRALGIES

ADRESSE TELEGR. : **HONG-BENG** SAIGON

Le Directeur-Gérant: LIM HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie

N°s 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BOITE POSTAL N° 80

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUN

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo mũi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanha Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Paritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *40 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Isuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khó cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trần dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Bai-Lé nội đông-Pháp* mà thôi.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 932005

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	Đại lý	
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Muiné	Baixau	Vientiane
Thanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
THANHHOI 2	.....	
BÁN SỈ	.....	

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ

Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI *ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.*

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 726.

CANOT HƠI

Đồ chơi chuyên mạn lẹ, có tuần du điển địa

Hãy hợp tác viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ « GLISSEUR SỐ 620

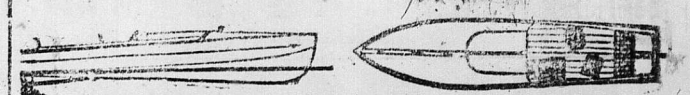

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp!

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt ky-làng sạch sẽ Giá rẻ

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏秘製保腎丸

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque

(Etiquette jaune.)

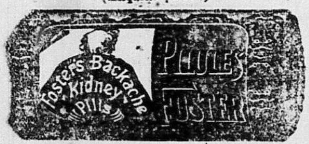

Prix : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hảng Denis frères tàu mà thôi.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải ấy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại các thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$60 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng bẻ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bèntre.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lò hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hởi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏ hởi, ăn nói sởi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phải kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy nóng một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu *là* Cigarettes Diva *là thứ thuốc* ***tốt hơn hết****, hút nó đã không khô* ***cổ, và khỏi mang sự*** *bịnh hoạn; vì thuốc nầy* ***không có nhựa*** *như các thứ thuốc khác, khói* ***nó thơm tho và dịu lắm.***

Mỗi một gói thuốc *nầy đều có để một cái* ***kính chụp rất khéo*** *và rất đẹp đẽ, mà lại* ***trong nhiều gói có để*** *một cái giấy Ban-Thưởng (***Bon-Prime***) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ,* ***hoặc một*** *hộp khăn mouchoirs,* ***hoặc một sợi giây*** *lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hảng* ***A. et E. Mazet*** *môn bài số 10 đường* ***Paul Blanchy****, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ* ***và miếng giấy*** *mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.*

Có bán **trong các tiệm bán đồ tạp vật**

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp công việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.800.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa cod [illegible] (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng [illegible] hãng đã [illegible] chịu cho nhiều chỗ thành [illegible] rồi.

Sau nầy hãng chúng ta [illegible] qui vị [illegible] các nhà máy của chúng ta hay rằng: [illegible] qui vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUẢNG-ĐÔNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH[illegible]NG

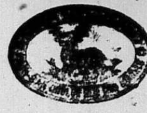

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỦ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐÂU THIẾT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hảy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỳ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà *CAFFORT*, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, [illegible], thì trừ [illegible] mới hết.

Hãng *CAFFORT* [illegible] nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đồ [illegible] giá lại rẻ, dễ mua.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng [illegible] lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt cũng không rượu nào bì nổ [illegible].

Bán tại [illegible] Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

KHOÁN CHẤT THUY

(*Nước suối kim thạch*)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong Thạch-lâm-bịnh (*ké*) — Đau mấy chỗ [illegible]

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau [illegible] và bịnh đàm [illegible]

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường [illegible]

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng [illegible] hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước [illegible] (*Mỗi-khi-chốt*)

Saigon – Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifie le tirage à
trois mille ex
Saigon le 21 Février 192[illegible]

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Rue Catinat, 153 155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-men
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ: NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04.
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Thà trễ mà có, hơn là không.*
2. — *Khảo về Vệ sanh học.*
3. — *Mới bày.*
4. — *Giỏi quá.*
5. — *Cuộc đấu xảo Thuộc địa tại Marseille*
6. — *Tự do diễn đàn.*
7. — *Ai tín.*
8. — *Chiếc tàu L. Blanchet.*
9. — *Hướng truyện*
10. — *Thông báo.*
11. — *Oan kia theo mãi.*
12. — *Lời rao.*

THÀ TRỄ MÀ CÓ, HƠN LÀ KHÔNG

(*Mieux vaut tard que jamais*)

Về lương bổng của giáo làng và trợ-giáo

Vì tấm trung thành của dân Nam-kỳ đả tỏ cùng nhà nước trong lúc hiểm của Pháp-quốc chịu nghiêng-ngửa trót bốn năm dư, bởi một tấc lòng tham của Đức-tặc, nên khi ban-sư nhà-nước nghỉ đến dân Nam-kỳ đả chung buồn, chung lo chung gánh, chung vác mà cho chung hưởng cái hạnh phước bang cho như người Lang-sa, dầu rằng ân-huệ ấy để riêng hai bực. Nhờ vậy mới có lời nghị ng y 14 Avril 1920 của quan Tổng-Thống Đông-pháp lập, ban hành ngày 1er Mai 1920 cho viên-quan chức việc Annam chánh-ngạch đặng tăng lương bổng. Sự tăng lương ấy chia làm hai hạn, bổn báo đả có diễn ra trong số 757 ngày 21 Avril 1920, là hạn từ ba trăm đồng sắp xuống, tăng thế nào và hạn từ ba trăm đồng sấp lên tăng thế nào, tưởng chẳng cần nhắc lại. Ngỡ lời nghị tăng lương nầy làm cho hàng viên quan chức sắc đều đặng hở lòng đẹp dạ, chẳng dè không trọn, vì ngoài hàng viên quan chánh ngạch thì hãy còn viên-chức ngoại ngạch hoặc thuộc ngạch địa hạt. Cứ theo lời nghị ngày 14 Avril nói trên đây mà thi hành, thì những viên chức ngoại ngạch cùng thuộc ngạch địa hạt đó không đặng thừa hưởng. Bởi cớ mới có tiếng kêu nài thấu tai quan Thống-Đốc Le Gallen, lúc đó chưa quyền Tổng-Thống. Ngài nghĩ cho tiếng kêu nài ấy nhằm lẽ chánh, vì sự chia buồn, chia lo, chia gánh, chia vác ấy chẳng chừa ai ; lại cũng nghỉ người giúp nhà-nước mở mang an-trị cỏi Thuộc-địa nầy, dầu hành-ngạch ngoại ngạch gì cũng là tôi con nhà-nước, phận làm cha cả đối với con chung, há dề đăng vầy đó khác, nên ngài mới phê lập thêm lời nghị ngày *13 Octobre 1920*, ban hành kể từ *1er Juillet 1920*, cho viên chức ngoại ngạch đặng hưởng ân tăng bổng lộc và chiếu theo bản tăng lương của ngài phê định mà làm cho vừa lòng chức việc.

Lời nghị của quan Thống-Đốc sau đây khi ban hành rồi, tưởng đặng trọn xong, chẳng còn nghe tiếng kêu nài nào nữa, chẳng dè còn, còn tiếng Trợ-giáo và giáo-làng ghe phen gởi tới bổn-báo mà cậy trao lời cho thấu đến tai quan Thống-Đốc Tuy biết lời nghị của quan Thống-Đốc phê lập ra ngày 13 Octobre và day ban hành kể từ ngày 1er Juillet đó chẳng chừa viên chức ti nào sở nào, nếu trợ-giáo và giáo làng chưa đặng hưởng, chắc là tại hoặc kho địa-hạt hoặc công nho làng thiếu sức mà ra bê trễ chăng, chớ không lẽ quan Chủ-tỉnh bỏ qua lời nghị quan Thống-đốc ; biết vậy mà, bổn-báo cũng cứ trao lời giùm cho thấu tai quan trên. Bây giờ mới hay sự trễ ấy chẳng phải bởi quan Chủ-tỉnh bỏ qua, chỉ tại công-nho nhiều làng không đủ sức gánh vác. Quan Thống-đốc Quesnel mới gởi châu-tri cho các quan Chủ-tỉnh mà dạy như vầy :

Saigon, le 25 Janvier 1921

CHÂU-TRI SỐ 20

Quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ký chư Chủ-tỉnh quan nhã-giám.

« Đã thấu tai bổn-chức rằng nhiều « tỉnh, hàng giáo làng và trợ giáo « chưa đặng hưởng phần tăng lương « bổng đã tiền định trong lời nghị « ngày 13 octobre 1920 cho giáo làng « và trong lời nghị ngày 14 Avril « 1920 cho trợ giáo.

« Vậy bổn-chức truyền cho các « quan khá liệu mà thi-hành như « ý hai lời nghị ấy.

« Lại cũng khá ghi nhớ rằng sự « gia - tăng tiền định cho hàng « giáo viên không chỉ - cấp, cũng « dĩ đồng, bất luận công-nho gánh « chịu phần lương bổng của hạng « giáo viên ấy rộng hẹp thế nào. « Nếu có làng nào nghèo không thể « gánh nổi phần lương tăng cho giáo-« làng, thì kho địa-hạt phải chuẩn « phân phụ cấp riêng giúp cho làng « ấy. »

Ký tên : **Quesnel.**

Cứ theo châu-tri của quan quyền Thống-đốc Quesnel diễn ra quốc-âm đây, tưởng chắc hàng giáo-làng và trợ-giáo từ đây sẽ đặng vui lòng. Giáo-làng đặng hưởng theo lời nghị ngày *13 Octobre 1920*, lại đặng kể từ *1er Juillet 1920*, còn trợ-giáo thì đặng hưởng theo lời nghị ngày *14 Avril 1920* và đặng kể từ *1er Mai 1920*.

Ấy mới công ấy mới bình ; hàng trợ-giáo và giáo làng nên cảm đức Chánh-phủ Langsa và ghi nhớ ân quan quyền Thống đốc Quesnel rộng tưởng.

L. H. M.

Khảo về « Vệ-sanh-học »

Sự mạnh khỏe là gốc của sự sinh hoạt nhơn quần. Nhưng mà muốn mạnh khỏe, bảo thửa thân thể thì phải giữ phép vệ-sanh chớ rời.

Vệ sanh là đi gì? Vậy tôi xin giải hai chữ nầy mà nhắc nhở đồng bang và giúp ích về việc khảo-cứu cái vấn đề trên đây :

Vệ sanh là phương pháp để do theo mà dưỡng tinh thần bảo thân thể cho đặng mạnh khỏe tốt tươi ; hễ tinh thần tráng kiện đặng thì tự nhiên sống lâu. Những phương pháp tối yếu về vệ sanh chẳng chi khác hơn là độ lượng trong sự ăn uống nghỉ ngơi, tắm gội và giữ quần áo nhà cửa cho sạch sẽ thường thường.

Người ở nước văn-minh thường hay giữ vệ sanh. Đã biết rằng con người sanh ra có chết sống mà tự thuở lọt lòng mẹ cho đến khi chết, phải biết chước-thuật vệ-sanh mà bảo toàn thân thể cho được mạnh khỏe, mà có thể gia tăng được thêm thì giờ sinh-hoạt nữa vậy.

Thế thì, ta phải kiếm phương-pháp nào hay đặng bố cáo cho quốc-dân ta được tường hiểu « vệ-sanh-học » mà thực-thành. Trong buổi nầy, phần nhiều dân xứ ta hãy còn tin nhiều việc dị-đoan, noi đường cổ-tục, nên chi lắm điều rất trở ngại mà làm cho mọi người mình biết lợi dụng các điều cần ích của vệ-sinh.

Tuy nói vậy, chớ thiết tưởng chang có phương-pháp nào hay để truyền-bố « vệ-sanh-học » cho có công-hiệu bằng : xướng lập tờ báo, soạn sách vở, bày cuộc diễn-thuyết, giảng về vệ-sanh cho người người được rõ biết vậy.

Có nhiều tờ báo quốc-âm ghe phen cổ-động vệ-sanh-học, chỉ về cách thức phòng ngừa bịnh-hoạn; nhưng mà giải luận chưa được thỏa đáng, và hiện-tại cái vấn-đề ấy đã truất ra mục-đích của phe báo-giới Nam-kỳ.

Vã chăng phương-pháp ấy chẳng phải là sở-nghệ của chủ-bút các tờ báo quốc-âm, chẳng qua là dịch thuật vài bài chữ Pháp đó mà thôi.

Thế thì phần trách-nhậm đó về ai? Tất nhiên là về các quan lương-y bổn-quốc; mấy ngài đã thâm-hiểu về khoa vệ-sanh, đã có lợi dụng nhiều rồi, có lẽ các ngài có làm cho dân-chúng được hiểu rõ nhiều nữa vậy.

Nên chi, hội « Nam-kỳ lương-y bổn-quốc ái-hữu » chớ nại tấc công xin xuất bản một tờ báo, chuyên môn về khoa y-học, luôn dịp khảo-cứu các điều cần ích về vệ-sanh để cho quốc-dân xem đọc, từ thiền-thị cho đến hương-thôn, ngõ hầu đời mà lợi dụng thì báo ấy tấn ích còn gì là hơn !

Vã sách dạy về vệ-sanh hiện bây giờ có mấy ai màng đọc đến ; kìa như mấy quyển chữ Pháp, dịch thêm quốc-âm một bên của quan lương-y Pháp xuất bản sách « Nam-nữ-hôn-nhơn » của ông lương-y Nguyễn-Bính soạn ra dễ hiểu, ngày nay nào còn được bao nhiêu bán ra được bấy nhiêu.

Còn nhớ cách mấy năm trước, trong các sơ-đẳng-học-đường, có phát cho mỗi trò một quyển sách vệ-sanh-học vừa có chữ Pháp và vừa có chữ quốc-âm, mà nay đã phế dẹp đâu rồi, chẳng rõ căn do làm sao.

Quan lương-y Biaille de Langibaudière, khi còn dạy trường «Bảo-sản» Chợlớn, có soạn một quyển « Sản-học » chữ Pháp và quốc-âm rất dễ hiểu để cho các ổn-bà Annam mình đọc, xem ra có ý cũng chẳng còn cái dấu công hiệu gì bao nhiêu.

Hởi ôi ! nhiều cách tấn-ích như vậy mà quốc-dân ta khinh-dị không mua mà đọc, rất uổng thay !

Các nhà chuyên môn Bác-vật ở Âu-Mĩ đã gia công tìm kiếm chước hay điều lợi ngỏ bảo tồn sức lực cho mọi người; các lại ngụ ý mà nghiên cứu các bịnh mới mẻ trong thế-kỷ nầy, cách truyền nhiễm khốc-hại, của các bịnh ấy cũng chế biến phương-pháp để phòng-ngừa, thuốc-men để điều-trị. Công trình rất nên vĩ-đại, hội « Nam-kỳ lương-y bổn-quốc ái-hữu » cũng nên soạn một quyển sách chỉ về vấn-đề ấy, cho rõ ràng, ngõ người người được đọc và bổ-ích một vài.

Trong các sơ - đẳng - học - đường, Chánh-phủ đã chủ-ý định cho quan lương-y Pháp và bổn-quốc đến thuyết-minh về vệ-sanh cho các sĩ-tử nghe rồi sau còn cho bài học đặng để nhớ. Nếu các hội « Khuyến học » trong Nam-kỳ xướng ra cuộc diễn-thuyết vệ sanh cho nhơn-dân nghe hiểu thì hội ấy càng quí-hóa biết bao, càng danh [illegible] biết bao. Như vậy có thể [illegible] tìm kiếm phương-pháp để truyền-bá phép vệ-sanh.

Sau đây, có một phương nầy để gia tăng sức-lực, mà sức-lực có ảnh-hưởng cho đến sinh-hoạt nữa : ấy là sự thể-thao. Vì sự nầy cũng rất quan-hệ với vệ-sanh.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

Mà nếu cả hai việc ấy, nghĩa là thể thảo cùng vệ-sanh được đi cặp với nhau thì càng dặng hoàn-toàn thêm nữa.

Thể-thảo là cách hoạt-động tứ chi, tập-luyện cho gian gân-cốt, cho lẹ-làng thân thể. Như là đấu-cầu (foot-ball) đánh trái lăn (tennis), đua xe-máy hơi «ca-nôt», vân vân.....

Xưa nay các trường sơ-đẳng và cao-đẳng đều có dạy thể thảo. Trong một hai lớp, sĩ-tử lại có lập riêng hội đấu-cầu, nhân diệp ngày nghỉ mà đá với nhau. Ấy đã vui mà lại bổ-ích nữa. Và lại phần nhiều trong các tỉnh Nam-kỳ đều có hội đấu-cầu. Cũng đáng khen và khuyên-khích mấy người đã có công sáng lập.

Rốt hết, xin trong mỗi tỉnh đều nên có Hội ủy-viên vệ-sanh. Phần trách-nhậm của các nghị-viên trong hội ấy là phải nghiên-cứu các vấn-đề vệ-sanh và buộc phải thi-hành luật lệ về vệ-sanh. Như vậy dễ mà bê-cáo cho thâm-nhập phép vệ-sanh trong trí quốc-dân được.

Hỏi ai có lòng ái quốc, thương đồng bang, sợ tiêu mòn dòng giống Annam, khá cổ-động khuyên-khích dân chủng, ngõ làm cho vệ-sanh đặng có cái thực-nghiệm. Công-trình đó chẳng phải giúp ta được bảo-tồn chủng-loại dân ta mà thôi lại là một tấm lòng nhân-loại nữa vậy.

CỰU-TƯỚC.

Mới bày

Một thứ cày bằng máy, mới bày cày 2 lưỡi, 3 lưỡi, 6 lưỡi 10 lưỡi một lược, mỗi thứ khác nhau Kéo bằng máy, giống như máy thiết xa phá trận mạnh bạo lắm.

Máy cày nầy, như nhà làm ruộng dùng thì đở cho trâu nhiều, là con trâu còn một mình nghỉ chớ như cày máy thì o chó người mệt mà thôi mà chạy bằng thứ dầu hôi rẻ nữa mới là dễ xài, ít tốn. Thứ dầu rẻ là dầu để rửa chớ không phải để thắp cho nên rẻ tiền.

Cày đất phá còn rễ cây nhiều, thì nên dùng thứ nhiều lưỡi như 6 lưỡi thì rễ mập lớn bao nhiêu nó chặt cũng đứt hết, còn cày đất mềm có bùn, thì thứ 2 3 lưỡi đủ rồi cái máy kéo nầy không sợ bùn, đâu. Cái lưỡi cày lại có đủ sức mà xuống cho sâu hơn là lưỡi cày trâu kéo nữa.

Thiệt hay cho nhà nông, nhưng khó, là vì nước Annam phần làm ruộng là thường phần của nhà nghèo, nhiều hơn, mà tiền đâu có đủ mà mua cho nỗi lưỡi cày máy nầy, như nhà giàu mua để cho tá điền mướn thì có lẽ phải hơn.

Giỏi quá

Giặc Đức phá toàn mấy tỉnh, Thợ Phansa sửa lại hoàn thành.

Mấy tỉnh trên Bắc, bị giặc phá tan hoàn, nay sửa lại hay là làm lại.

1° Đường xe-lửa 5.900 kilom.

2° Làm thêm được 580 kilom. về sự cần ích cho Chánh-phủ,

3° Làm 174 cái cầu, tạm và sửa lại 48 cái nữa,

4° Đường lộ sửa lại 803 kilom,

5° Còn sửa đường lại 23.427 kilom.

6° Nhà làm việc cất lại hết thảy 1732 cái.

Bởi vậy ông Locwegren là hội-đồng nước Suède có lời khen, khi đi viếng mấy tỉnh đó, như vậy :

Những khói của mấy xưởng trại bay lên mấy đó, là dấu tích của Lo-măn có đã dư mấy năm trường, mà phá hại không nổi của Phansa.

Nghĩ thiệt lại, cái sở bị hư bị phá, mà làm lại sửa lại toàn như vậy, đã mau mà lại tốn, biết bao nhiêu tiền-bạc, hội trong một khoảnh nầy, còn như tính luôn 4 năm lương thảo tấu bẻ thuốc-đạn thì lại bao nhiêu nữa, nằm đêm xét xa mà hóa sợ cha chả, con toán lớn quá từ gần 2000 năm rồi có cái giặc nào mà tổn đến mực nầy. Như trong truyện sách vài trăm năm nay, Mẫu-quốc với Ấn-lê đánh nhau 100 năm luôn luôn, không năm nào nghỉ, sự xài phí cũng chẳng đến cho bằng một phần cái bổn năm nầy thiệt cái sức của Mẫu-quốc biết bao nhiêu là giàu có trong thiên-hạ.

Đã vậy mà cũng chưa tỏ đâu gì mà thấy là nghèo, là túng, sự phải xài phải làm cũng vì việc như thường, tràng vào ai nào tưởng là một nước bị giặc bị phá mà hư mà nghèo đâu.

Hay thiệt giỏi thiệt tính toán cao kỳ quá.

Bị phá, bị hư không bị hại khéo khéo lo liệu lại khéo xài.

L. d. N. H. V.

CUỘC Đấu-xảo Thuộc-địa
TẠI MARSEILLE

Ông Hội-trưởng của hội đặt ra tại Nam-kỳ đặng lo sắp đặt cuộc Đấu-xảo ngỏ lời khuyên những người Langsa và Annam nếu ai có tài khéo về nghề về với nghề chạm và nghề khác thì hãy sửa soạn làm đồ đặng gởi qua thành Marseille mà đấu-xảo. Hội sẽ gom hết những đồ ấy mà chưng thử tại Saigon, nữa tháng đấu trong tháng Septembre 1921.

Hội cũng ngỏ lời khuyên những người có sẵm đồ chưng chơi trong nhà hay là có vật chi khác trong xứ làm ra, cũng nên gởi đặng chưng trong nhà đấu-xảo của hội, ai muốn bán đồ ấy thì hội cũng sẵn lòng mua cho.

Hội có ý muốn sắp đặt mà trưng lại cái cảnh tượng hồi Nhà nước Đại-Pháp mới thâu phục và chiếm cứ xứ Nam kỳ đặng cho thiên-hạ ngó thấy, nên cần xin hết thảy mọi người, dầu Langsa hay là Annam, ai có những đồ cổ tích như: khí giới, sách vở, vật dụng, y phục, tượng, hình chụp, hình bán ảnh, tranh vẽ, đồ khắc, thuộc về mấy vị có danh trong lịch-sử Nam kỳ, bất luận là văn hay là võ, ngoại hay là có đạo, Langsa hay là Annam, hãy gởi mà đấu. Những đồ nầy sẽ biên vào sổ riêng và hội bảo lãnh chắc chắn, hễ ai cho mượn thì chừng mãn cuộc đấu-xảo rồi hội sẽ gởi mà trả lại cho. Nếu ai có đồ như vậy mà muốn bán thì hội cũng sẵn lòng mua. Ai muốn hỏi thăm điều chi về sự gởi những đồ nói trên đây mà đấu, thì xin hỏi ông JOYEUX, ở Saigon đường Chasseloup-Laubat, số 12, là một người về với có danh, lại làm chức Giám-đốc các trường Mỹ-thuật, người sẽ chỉ cách thức riêng cho mà biết.

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

Tribune libre

(Tiếp theo)

Áp chế vô hình và hữu hình

Tuy ngày xưa cũng có kẻ là nghề trộm cắp nhưng chỉ là phần ít mà thôi, độ một hoặc năm ba cũng những nơi chợ cá bến đông, mỗi chỗ độ vài ba người chuyên môn về nghề ấy, bởi vậy ngày xưa mới thành câu ăn trộm có mà, câu có mà tuy là huyện hoặc nhưng cũng đủ làm chứng cho bây giờ ít kẻ làm nghề ấy vậy, mà họ chỉ lấy những nhà thường dân, chớ những nơi quyền thế quan trước cũng những nơi thờ tự thánh thần thì không khi nào nó dám tới.

Thế mà bây giờ từ thành-phố, cho chí thương-thôn, bao nhiêu những nơi thị-trường cùng những quãng đường hẻo-lánh, tàu thủy, xe-lửa đâu đâu cũng nhan nhản những bọn vô loại chuyên nghề trộm cắp, lường đảo, xỏ xiên, bứt bình, khéo khỉnh, khươn lượm thật là đủ hết. Ấy cái tệ của họ là thế, khiến cho những người thế lương-thiện ngoài cái bổn phận lo toan đóng góp, gánh sức với đời lại phải một phần lo rất nặng nề về nỗi phòng thủ coi chừng bọn nó.

Chẳng những thế mà thôi lại còn cái tội về bọn kiếp-lược mà nghề kiếp-lược ngày nay cũng tiến bộ hơn ngày xưa hội phần. tuy ngày xưa không phải là không có kẻ làm nghề kiếp-lược (nghề võ) nhưng cũng là phần ít, chỉ những người có học ở trường Thao-qua của Triều-đình ta mở ra khi trước, không may mà không thành đạt, trở về lại gặp phải cảnh gia-đình quẫn-bách, họ ý mình võ vẽ năm ba miếng võ, chiêu tập năm mười người nhóm đảng, mà khi giới của họ, bất quá cầm lục cái gậy, vài cái chấn mộc, mấy thanh gươm gỗ bồi với là cùng. Trong một năm họ hay kiếm ăn về hai tháng, thường thường một tháng chạp là tháng gần tết sắp lên cần dùng đến nhiều tiền, nên người bây giờ thường gọi những tháng ấy là tháng làm ăn rút việc tuần phòng những tháng ấy cũng có phần cẩn mật hơn các tháng khác. Họ vào nhà nào mà thấy họ bày thì bắt cứ tiền bạc, đồ đạc, quần áo, trông thấy cái gì lấy cái nấy, còn cái gì mà người ta giấu đi được thì thôi, chớ họ không có những cách tra khảo tàn ác như bấy giờ. Họ vào nhà nào cậy nhiều người có sức cự lại, trong khi hai bên xô xát nhau, không may cho ai thì tai người nấy, cũng chỉ toạc tấu bươu trán, quẹt chơn, gãy tay là cùng, chớ họ không hại đến tánh mạng người ta mấy khi.

Năm chừng mười họa, năm thuở mười thì mới có những đám bắt cóc để

Trường nào ăn uống kí-lưỡng hơn. . . . . NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . . . XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . . . HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn . . . . . HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là . . . . . HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã tập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trường trị tuần trong gác gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . . NGUYỄN-XÍCH-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . . . HỒNG.
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy xét xăng đem học-trò có đạo đi lo việc tinh hồn, mau là thứ bảy xong tội, chúa nhựt được lễ hơn. . . . . HỌC-ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

An Tết.....An Tết

Ngày nguơn đán hầu gần tới bực Phú gia cho đến kẻ bần gia cũng đều lộn xộn kẻ lo mua thứ rượu kia mua về dọn để hầu tiếp đãi thân bằng cố hữu.

Vậy xin quí ông quí bà hãy mua thứ rượu VỆ SANH (TƯỚU của Dược y RIP chế (Vin Tonique et Binutritif du Dr RIP) mà dùng thì có nên bổ lắm, vì trong ba ngày xuân nhựt ai cũng đều cần dùng sức mạnh mà tỉ chỗ nầy lại chẳng khỏe.

Thứ rượu VỆ SANH RIP, muối nó thơm lắm, uống ngon ngọt, uống mà không say, lại thêm khỏe khoắn, và bổ thần sáng kiến mạnh mẽ bội phần, thiên hạ trong lục châu thường dùng và có nhiều thơ ban khen là rượu *Cữ Lão Thành Đông*.

Vậy quí ông quí bà nên đãi khách một ly Vệ sanh hơn các thứ rượu khác giá một ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc Tây hiệu Pháp-Hoa Dược-cục Franco-Chinoise 190 đường Thủy-binh Cholon) và các tiệm ngành trong lục châu đều có trữ rải ở xa muốn dùng viết thơ cho bổn hiệu tức thì gởi đến liền.

Nên đãi khách một ly rượu bổ Vệ sanh tưởu Rip.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

lấy tiền chuộc.

Nếu người bây giờ nghe thấy chuyện cướp đâu lấy làm kinh-ngạc hình như một chuyện mà không từng nghe thấy mấy khi. Chớ như bây giờ không thấy mấy ngày là không nghe thấy chuyện cướp, hình như đã quen tai, mà không lấy gì làm lạ như ngày xưa nữa.

Mà họ lại thường có súng ống cùng những khí giới tối mới, cho nên họ đi đến đâu ít ai dám ngăn trở, thảng hoặc có đám tuần tráng tuần phu của xã nào hoặc tổng nào trong khi giữ trách nhiệm tuần phòng, không may mà xúc ngộ phải bọn họ, thế phải đương đầu đôi thủ không khéo rồi lại xảy ra án mạng chớ chẳng chơi. Cứ nhân một chuyện đầu năm mới rồi có một nhà cựu lý-trưởng, ở gần nơi thuyề-giá, cũng vì một bọn vào ăn cướp, khổ-chủ khai những đồ đạc bị chúng lấy đi, giá đáng độ vài chục bạc, thế mà chúng cũng đánh vợ người khổ chủ phải đưa vào nhà thương được chiều nay đến chiều mai thì chết.

Lại đầu tháng mới đây tôi có ngẫu tiếp một người vào cửa hàng tôi cắt áo bảo mau kíp lấy áo cho kịp tàu, tôi hỏi ông đi tàu nào, người ấy đáp tôi đi tàu Ngô-đồng, tôi hỏi ông đi Ngô-đồng, có việc chi mà cần thế, ông ta đáp: tôi buôn bán ở đây, tôi lên đây để cắt áo hàng. Tôi hỏi thăm sự buôn bán ở đây có được phát đạt hay không? Ông ta đáp: cũng khá, nhưng chỉ lo sợ về nỗi trộm cướp mà thôi. Tôi hỏi ở đây nghe khi chưa có đồn kia mà lo? Ông ta đáp: phải ở đây vào có đồn. Tôi nói, đã có đồn thì việc gì còn lo sợ? Ông ta đáp: tuy vậy mà mới đây có một hiệu buôn mở ra từ đầu năm đến giờ, chuyên buôn đồ tạp hóa, cũng bị một bọn vào ăn cướp, người chủ hiệu tên Trạch thì trốn được, còn những người nhà bị chúng trói lại, bao nhiêu hàng hóa đồ đạc bị chúng lấy sạch, chúng lại phóng hỏa thiêu gia, cháy lan ra các nhà đến hai mươi nóc.

Lại một lần đã qua là độ năm ngoái, có một ty rượu ở bên cạnh đồn, chúng cũng táo gan dám vào ăn cướp, làm cho ty ấy mất một mớ súng khá to. Mà trộm cướp bây giờ không cứ hạng người nào.

Tôi nghe xong cũng tỏ lòng phàn nàn với ông ta rằng: Nếu vậy thì cũng đáng kinh đáng sợ thay cho những người còn biết lo biết nghĩ, biết chăm chỉ về đường thương-mại mà không đến rồi mọt nước hại dân, thì lại chẳng có một phần thế lực để binh vực lấy tánh mạng tài sản của mình đối với bọn đồng-bào bất xỉ.

Nhân tiện tôi lại kể đến chuyện tôi. Là đêm 22 rạng 23 tháng chạp năm ngoái bị mất một lần trộm khá to, chẳng kém gì mất cướp, tính cả tiền và gạo cùng là các thức áo quần của người làm của nhà cộng là 96$00.

Lại cách độ mươi hôm nay cũng ở phố này có xảy ra một chuyện, thật là đáng ghê lạ: Có một con bé lên tám lên chín tuổi, mình đeo đồ vàng bạc, bị một đứa vô loại ở trong phố rủ con bé ra ruộng lúa, toan cắt cổ để tháo vòng, đương khi nó thi hành cái thủ đoạn tàn-ác của nó, bỗng có một người nghe tiếng trẻ khóc, nghĩ con mình bèn la to lên một tiếng, đứa ác phạm kia biết là lộ chuyện lên bỏ chạy ngay. Tuy cũng may cho con bé vì ở đây lại đông nhà, nếu ở nơi xa lánh thì tánh mạng đã đi đời, có lẽ lại lôi thôi [illegible] lần bằng tiếp cận

(*Còn nữa*)

NGUYỄN-CÔNG-KHẾ.
T. B. T. V.

Tại sao mà da xấu?

Là tại da mình chứa đầy những bụi và mồ hôi rồi nó làm cho hóa ra phải da xấu đã vậy mà màu cũng xấu. Muốn giữ cái da cho tinh sạch mát mẻ, phải xài sabong cùng tinh, như sabong Cadum. Nhờ bọt và nhớt nhiều, không rửa không mà thôi, nó đi thấu chưn lông, làm nên chưn lông dịu dàng mát mẻ mà lại tươi tốt như thường.

Đâu cũng có bán giá có 2f.50 mà thôi.

AI TIN
(*Nécrologie*)

Bổn-báo mới hay tin M. François Chung Đội-nhứt sở tuần thành (Huyện hàm) mới tị trần ngày 18 février đang tuần 52 tuổi đầu.

Ngày 26 février 5 giờ chiều đưa linh.

Bổn-báo để lời cầu xin cho linh hồn M. Chung về chốn thảnh thơi và phân ưu cùng Mme Chung và bửu quyến.

L.T.T.V.

Chiếc tàu L. Blanchet

Tuần rồi đã nói sẽ có phái-viên của Chánh-phủ xem xét rồi sẽ cho khởi hành thế cho chiếc tàu cũ Attalo, chạy Nam-vang.

Trước khi nó qua Saigon, thì đã chạy thử bên Marseille rồi từ bên mà chạy qua tới Saigon hết 42 ngày, chạy có 8 9 [illegible] mà thôi, theo sức của nó. Chiếc L. Blanchet dài 59 thước, ngang hông 10 thước, sâu thường mực nước 3 thước 88, có chở khẳm 4 thước một. Có 2 cái phòng thượng hạng khách, 31 cái chỗ ngủ hạng nhứt trong 16 phòng, mỗi cái 2 chỗ, và 2 phòng một cái một chỗ. Hai phòng hạng nhì một phòng 4 chỗ ngủ và một phòng 2 chỗ, có đèn điện, có quạt máy và có buồng tắm.

Có 2 cột để sang hàng, một cột sang nồi 3 tấn, còn một cột nữa thì nồi 2 tấn, mà thôi.

Nhằm ngày thứ năm 17 Février, 9 giờ mai, các quan phái-viên tề tựu tại cầu Catinat rồi rút neo chạy xuống Nhà-bè mà duợt diễn,

Khi chạy cho các quan coi rồi, thì ai nấy cũng đồng ý bằng lòng hết, lại khen là chiếc tàu tốt mà lại cách dọn dẹp dưới tàu cho bộ-hành, đều là lấy theo ý đương kim mà đặt để mỗi sự. Nên coi đẹp đẽ lắm.

Ông chủ-hãng, khi rồi việc, thì mời các quan vầy tiệc, ăn cơm trưa luôn thể dưới tàu, chạy về tới Saigon, lúc 2 giờ rưỡi.

HƯỚNG TRUYỀN
(*Echos*)

HUẾ

Vì cá gáy mà sinh nỗi bất hài

Mùa này lắm cá béo, ở các miền diên hải mỗi ngày đem cá đến Kinh-thành bán biết bao. Những món cá ngon nên ăn thời ở Trung-kỳ có cá Dầy, Đôi Vược, Tầu, Trê, Diếc Gáy v.v. toàn là những thứ cá ngon cả, nhưng lạ thay có một thứ cá Gáy thời người ta ít dùng đến nó. Mà trong sự ít dùng ấy chưa rõ cái căn do là thế nào, chỉ thấy người ta tập tục nhau mà kiêng ăn thứ cá ấy mười nhà hết tám, mà hỏi ra thời chẳng ai phân giải cho minh bạch cái duyên cớ là vì sao mà sinh sự kiêng cữ ấy ra bởi đâu.

Một cô kia ở lối Đường Ngang, mới về làm dâu nhà một ông nhà giàu kia trước sau chưa đầy bốn tháng mà đã sinh một sự lôi thôi làm cho phải li dị nhau duyên chỉ vì một con cá Gáy nghĩ cũng buồn cười cho một cái thói ngu mà không ai giải để đến nỗi tạo thành một sự rủi ro trong gia đình.

Số là cô ấy một hôm đi chợ thấy có lắm cá gáy rất béo, mà nhà cô thường cũng có ăn giống cá ấy cho nên nghĩ rằng nên mua một vài con đem về kho ăn. Mua xong đem về nhà mới vào đến nhà thời trong đều lấy làm sợ hãi như là nàng dâu đã đem về nhà một vật báo hại trong gia đình, bởi thế mà người nhà gớm kẻ kia sợ làm cho cô dâu cũng phải ngẩn ngơ không biết là bởi cớ gì, nhưng đã lỡ mua về không lẽ làm sao, thôi thời cũng phải đem ra làm đi toan đem vào kho nấu, kho thời bà da liền bưng cả trách cá mà ném phức rồi lên kêu người chồng cô ấy xuống bếp vào bảo rằng mấy cưới voi về đạp mà đạp mồ.

Cớ sao lại dám đem giống độc về thuốc cả nhà như thế. Người nầy nghe lời mẹ nói chẳng rõ hư thiệt là thế nào nên đã liền chạy xuống sàn đông củi kéo ra và ra sức vùi hoa tấp liễu một cách đã nên tàn hại. Người vợ thấy chuyện vô lí quá mới có ý sợ rằng người ta làm thiệt hại mình mới hết sức chống chọi làm sanh ra tội vạ nhân chuyện ấy mà sanh ra nỗi bất hài.

Ôi như thế có lạ không! Làm gì đến nỗi tai nạn dường ấy, thế cũng nên giải quyết vài lời thử xem cá gáy là thế nào mà vì thế nào mà người ta tập tục kiêng cữ như cách ấy.

Số là nước ta xưa nay theo văn minh nước Tàu cho nên nỗi tất cả các sự cư xử ẩm thực, lễ nhạc bình luận thời phần nhiều theo họ cả. Triêm nhiễm như thế thời càng lâu ngày càng tuân thủ lấy bất cứ điều hay lẽ chạ cũng cứ giữ lấy khư khư. Tuy không rõ cho biết lẽ phải chẳng là thế nào mà cũng cứ tập nhau mà làm cả, bởi thế mà cái lẽ kiêng cữ cá gáy thời cũng vì theo Tàu mà thành tục, mà trong sự kiêng ấy có mấy lẽ.

Số là tự nước Tàu khi đời nhà Đường họ Lý làm vua mà chữ Lý là họ Lý cũng trùng âm với chữ Lý là cá gáy cho nên

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về nấu-vị rất nhiều thật là phương tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

Banque Industrielle
DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý-hội BERTHELOS. — *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP.—Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. – Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou. Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerqne, Le Havre.

ETATS UNIS.—New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN.—Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại [illegible] Belgique số 8, 9 [illegible] đường d'Adran [illegible]

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền [illegible] (chèques) [illegible] tính trả cho 2 phân lời, [illegible] bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan. thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mại bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rồi đủ lẽ, [illegible] tiền cho (traites), hoặc [illegible] dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hữu hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

mới có cái chủ nghĩa tôn vương trọng chúa mà trọng thêm những điều quá trọng thứ cá ấy mà phong cho trước là « Xích-hổn-Công ». Vì lẽ ấy mà lưu truyền đến ngày sau văn sách Sơn-hải-kinh của Tàu có nói cá gáy là một thứ cá năng biến hóa được khi đã thâm niên tu luyện thời đến tại núi Võ-Môn mà thi đề hóa rồng v.v.

Vì lẽ ấy thời những nhà tin dị đoan lại cho là một loài linh vật mà không dám ăn. Còn lẽ thứ ba thời những người học trò chữ nho thường nghĩ rằng con đức Thánh-Khổng có ông hiệu là Lý-Đình. Vì khi ông ấy sinh thời có người đem đến biếu ngài một con cá gáy, nhân lẽ ấy mà ngài đặt là Lý-Đình thời những người theo nho học trong kinh ngài lại kiêng không ăn cá gáy. — Xét trong ba lẽ đã kể trên kia thời cá gáy vốn là một vật cá ngon lắm chẳng có tí gì can thiệp với các lẽ ấy chăng qua là vì những lị hư không mấu nhiệm như là tin sự dị đoan hoặc vì lẽ tôn kính trọng vọng như là đồng một tánh với quốc-quân trùng một hiệu với kẻ hiền trước mà bắt mình phải cử kiêng như thế. Nếu theo những kẻ ấy mà kiêng cử hồi xem nó đối với ta có liều gì thiệt thực hiện nay ta phải cần điển không? Nếu bảo rằng ta không cần phải tuân thủ các lẽ ấy thời cứ nên ăn cá gáy, cứ dùng cá gáy, ngon béo biết bao nhiêu, hiền lành biết bao nhiêu! Tội gì mà phải kiêng cữ phải sợ hải như là một vật thuốc độc, một món đồ hiểm nghèo có thể làm hại cho ta cho đến nỗi phải vì một nghĩa ngu ngây không vở mà phải li phân tán ngẫu như thế.

Ước ao rằng người ta nên phải hiểu cho thấu trong các việc mình định làm mới hay, chớ để cho cái ngày dại vở mà nó choán mất cái khôn ngoan mà lấm khi trở sự.

Tôi khỏi tốn tiền xe kéo nữa

Tôi nhờ vợ tôi mua cuốn sách dạy nấu ăn trong gia-đình của cô Diệp-nước-Lang, bán tại nhà in ông Nguyễn văn-Của, phép nấu ăn thật là rành rẽ vô cùng.

Bởi vậy nên nay mỗi bữa tôi đi làm việc thì cứ đi bộ không! chớ khỏi đi xe kéo nữa. Là có gì đâu! Nhờ ăn cơm được nhiều mà ra vậy.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 80 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71 Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

VẬT THỰC

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty - Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur : PAUL HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mày ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn bảo về sự, đã yên tâm mà lại mau mãn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mày ông mày bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 80

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ, và bán rẻ hơn các nơi./.

N° 136 FEUILLETON DU 23 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

Hồ-Cảnh-Tiên *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn *(Tiếp theo)*

« Lại cũng phải biết cái hạnh của nàng, cái nết của nàng ra sao? Nàng từ chấp gánh cang thường cùng ta, tuy cũng nghĩa mặn nồng, tình cùng dan-díu thì mặc lòng, nàng cũng còn giữ cái tánh kiêu, hay giận lẫy, hay hờn ghen, hay thẹn lòng, hay hổ mặt: một tiếng chẳng vừa thì đủ cho nàng châu mày căn răn, chớ chẳng phải như phận bèo rồi bị nước sa đi rồi, bao quản linh đinh, không sờn chìm nổi mà nghĩ cho thân lươn chi nệ lấm đầu; nếu ta nghe lời con Khẩu-thị đi gạn hỏi cho đỏ bề ra mà chuyện gì không nên chuyện gì, thì e nàng thẹn lòng mà rẻ thúy chia loan, ai ra đàng nấy đi chăng? Còn như gạn hỏi ra quả tan chánh ám, thì tội nọ lỗi kia ta mới liệu sao? Không lý làm thinh, bỏ qua, giấu mùi khỏa lấp cho đang; mà cũng không lý bươi móc dở-dan, buộc ràng tội lỗi cho đành. Rất đỗi thằng Mười-Hư, vợ chồng nó như lửa mới nhen, hương vừa mới đượm, mà nó còn khẳn-khít không nỡ rời nhau thay; nên khi con Khẩu-thị cam-đoan, nộ sự tội lấy và trần mà lỡ-làng chăn gối, nó mới can giáng vợ nó mà để lời rằng, thì đến thế nào, nó không thể sống lìa ở lẻ; huống chi là ta, đôi lứa của ta, Hai-Châu cùng ta.....

« Ôi, từ ngày nàng gặp ta, cùng nhau yêu ấp, biết bao duyên nợ thề bồi, khăn khít dải đồng, dạ gươm trăm năm thệ một. Lần lần hết càng gần tình càng mặn, dan-díu nhau chẳng nỡ rời nhau; có nhiều khi ta ngồi trong điệu vợ chồng đầu ấp tay gối, ta lại ngắm nhìn ta đặng nàng, qui nhứt đặng nàng mà thầm nói rằng: *Thiên hạ chi bửu, lưu giả đi-bửu chi nhân*, rồi ta lại lượm lấy một lọc tóc tơ của nàng cùng [illegible] mà ra đá-vàng dầu phải lên khác xuống, xanh vào sanh ra tử đi nữa, ta cũng nguyện cùng nàng cho trọn; ta há chẳng biết Mười-Hư mà để lời rằng: Hai-Châu thì ta cũng mất hay sao? Ta há chẳng làm vở lở cho ra đến nỗi bình rơi trâm gãy, nát ngọc tan ngà đi hay sao? Ta lại mấy mươi năm lắm lúc nổi chìm trong bể hoạn, có cơn nào mà ta đặng thảnh thơi vui sướng như từ khi ta đặng nàng Hai-Châu; Tuy chẳng dặn ngọc thề vàng, chỉ non thề biển thì mặc dầu, chớ cái điệu xướng tùy, cái nghĩa bồ-kinh, ta tưởng người xưa không qua đặng. Đã vậy, nàng lại là một cái cảnh vui trên thế, để mà giải muộn cho ta; dầu khi ta bức rức bối-hối, không an tấc dạ, về thấy mặt nàng cũng vui; dầu khi ta phiền muộn tư lương, nàng để một vài câu chuyện nói xàm cũng giải; cho đến những khi liếu dạn chẳng an, hôi cơm tanh cá, có nàng dựa kề bên ta, nưng đỡ ta, cười nói cùng ta, ta cũng toại lòng, dường như ta ngậm đặng thuốc thần bình cang thuyền giảm; ấy là của báu trên đời, trời giành để cho ta, ta há chẳng gìn để cho tan nát, ta chẳng là còn quê lắm ru? Thế thì ta phải liệu sao cho êm bây giờ? Nếu biết hỏi ra, dầu quả như lời con Khẩu-thị, tan tành mất Hai-Châu, không quá, tả cũng thất Hai-Châu, thì ta điên gì mà đem hỏi. Còn như bỏ qua không hỏi, tế ra ta vong lời hứa với tớ nhà, mặt mũi nào còn ngó. Khó liệu dữ a! Khổ tâm dữ a! »

« Một mình riêng nghĩ tới đây, nghĩ không ra kế, còn đang hồi rối tắc lòng, bỗng nhiên nghe tiếng ngâm-nga, tiếng vọng Hai-Châu về tới. Tôi mảng lòng vội vã bước ra.

« Tôi bước ra mà dạ chẳng vui, vì câu truyện của vợ chồng Mười-Hư, của con Khẩu-thị, còn [illegible] trong trí tôi, sự liệu định chưa xong còn đang làm trí tôi, tôi lại thấy người yêu của tôi trước mắt làm cho tôi càng đau đớn mà sa nước mắt, thương phận nàng vô tâm, đi hay đi, về hay về như thường nào ngờ có điều cang phạm danh giá nàng, nào ngờ có ai cáo tội nàng, mà cũng chẳng ngờ người thương yêu nàng đang liệu kế che đậy cho nàng, chẳng đành để cái lầm ngọc trắng. Cái nỗi mảng lộn thầm này, dễ ai thấy cho chăng? Nàng để biết đặng chăng?

Chắc là không! Bất quá nàng tưởng cho tôi thương nàng, nhớ nàng, mảng nàng, nỗi mảng biết lấy chi cân, mảng quá mà chang giọt lệ đổ thôi, nên khi bước xuống võng, nàng thấy tôi, ngó tôi, nhìn tôi mà cười; mà trong cái cách cười của nàng có tình cảm có vẻ thương, thương ước chừng [illegible] để trăng hoa thỏ tình.

« Nàng bước lên nhà, kêu tôi thằng [illegible] nàng xong, chàng hay qua cổ tôi, [illegible] tôi, nhìn tôi, nận-nụ tôi và hỏi tôi [illegible] hay sao mà [illegible] trong như thế? »

« Ôi, nghe hỏi đến nỗi niềm mà đau, song cái tình dan-díu của nàng bày, cái vẻ tươi cười của càng tỏ, làm cho tôi, mảng xem nét mày xanh, ngó làng môi đỏ của nàng, mà quên đau, lại động lòng tư niệm.

(Còn tiếp theo). L. H. MƯU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắc kỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón ni, nón canotiers, ghê mây, ghê sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Bắc kỳ và Nội-phê-nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ chăm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủi có mất cùng vắng mặt cũng không đám đưa sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang hội quí hữu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vải đoi mòi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này là thứ giấy văn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may màng của hiệu Chấn-Thày ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, để rộng khổ lại cao thước tôi hơn các thứ vải may màng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20=40, ngang 0=80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc màng và may áo mát bề khổ 0=80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái màng dài 2=00, ngang 1=60 chừa cửa 0=80 thì mua một cây vải nầy và 4=00 vải Batiste thì đủ, vải màng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng hệ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bến tre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo vân vân.....

BÙI QUANG-NHO
Bentre.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . 6 fr 25
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Cholon (bao trả lại) 3$15 tới 3$35.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Hỏn về Trung-quốc

Người ta mới gặp thấy một tên khách trú năm chết trong một đám đất trông cách đường Lanessan chừng 40 thước. Xé trong mình có giấy thông hành số 147.345 năm 1920, tên Diệp-Ngải, 40 tuổi. Chở thấy tại nhà xát quan thấy khán cho là bịnh mà chết. — Chôn.

Thây ma

Một người đờn ông Annam độ chừng 56 tuổi, tên họ chi không biết, nằm chết dựa đường mé sông Belgique, ngang dầu đường Alsace Lorraine. Chở thấy lại nhà xát quan thấy khán cho là bịnh mà thác. — Chôn.

Bỏ quên

Ng-văn-L.., kéo xe kéo số 537 đem nạp bốt quận thử nhì một cái áo vải trắng và 7 số báo « l'Action francaise » của một người Tây đi xe bỏ quên.

CHOLON.

Hoả hoạn

Hôm 11 tây, lối 7 giờ rưỡi ban mai, lửa phát cháy nhà lá dựa đường Ch. Thomson của xã n Lư rang-kim, 37 tuổi. Lúc ấy xã n nọ không có ở nhà. Bị gió thổi làm cho lửa cháy thiêu 35 cái nhà lá trong 20 phút đồng hồ. Hư hao hết thảy có trên ba ngàn đồng, lại thêm một thằng con nít mới đẻ bữa trước, là con của xã n Lê-soap, mù quán, bị lửa thiêu mất thây.

Trộm to

Lâm-ch.-Ngh... 34 tuổi, minh hương, nghề buôn bán lúa, ở đường Phước-kiến, số 79, có bớt răng quân từ nào vô tỉnh vào nhà lấy trang vật và đồ đạt đáng 230$00 lại thêm một số bạc 306$00 với giấy minh hương và giấy thuê thân của y. — Ngủ quên.

Chết chìm

Thằng nhỏ Dương văn-Mang, 7 tuổi, ở nhà thím Tô-thị-Huê, 41 tuổi, nghề thợ nhuộm ở đường Cambodge, số 42, đi chơi dựa mé kinh Quới-đức, rủi hụt chơn té xuống kinh chìm mất. Thây trôi qua rạch Xóm-Củi với mới được. — Chôn.

Chơi tiền mất tiền

Trần-A-T... 20 tuổi, đang Phước-kiến, làm tài phú tiệm Tân-Lực-Thạnh, lại bót cớ rằng va đến một lần trước ở đường Phong-Phú, thường lúc hàng xui bị chúng ăn cắp một sợi dây chiền, vàng 50$00, một cái đồng hồ bạc 6$00 và 92 đồng bạc. Cớ cho biết vậy chớ chẳng không kêu nài chi.

Tàu đụng ghe chìm, bốn người bỏ mạng

Đêm 16 rạng 17 février, một chiếc ghe đánh lưới thả lưới rồi neo trong sông Bao-ngược (Vaico). Đến 2 giờ khuya một chiếc tàu dòng 7 chiếc ghe chài ở phía kinh « Nước-mặn » chạy ra đụng ghe lưới chìm. Ở dưới ghe có năm người : chồng Lê-văn-Muôn, 33 tuổi, ở làng Đông-sơn (Gocong), vợ là Lê-thị-Mười, và ba đứa con 6, 4 và 2 tuổi. Bỏn cha con chìm hết còn thị-Mười, nhờ biết lội, lội cầm chừng may có một chiếc ghe trẻ ở làng Tân-Chánh (Cholon) vớt khỏi chết. Sau vớt đặng có hai thây hai đứa nhỏ với chiếc ghe mà thôi.

Thị Mười nầy nghèo khó, không nhà cửa, vợ chồng ở dưới ghe thả đi lưới cá mà độ nhựt, gia quyến năm người nay rủi một đây mà còn có một mình, thật là rất thảm.

Hãng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao miên
MÉKONG CHẠY MARDI 22/2/21 à 21 h.
BATTAMBANG » JEUDI 24/2/21 à 21 h.
ATTALO » SAM. 26/2/21 à 21 h.
Đàng tàu Lục tỉnh
KHMER CHẠY LUNDI 21/2/21 à 21 h.
HAINAN » VEND. 25/2/21 à 21 h.
Đàng tàu Battambang và Đế-thiên
MÉKONG CHẠY MARDI 22/2/21 à 21 h.
BATTAMBANG » JEUDI 24/2/21 à 21 h.
Đàng tàu đi Lèo
MÉKONG CHẠY MARDI 22/2/21 à 21 h.
ATTALO » SAM. 26/2/21 à 21 h.
Đàng Vũng tàu và Baria
KHÔNG CÓ TÀU CHẠY DIMAN. 20/2/21
HAINAN » LUNDI 21/2 21 à 8 h.
» » MARDI 22/2/21 à 8 h.
NAMKY » JEUDI 24/2/21 à 8 h.
» » VEND. 25/2/21 à 8 h.
» » SAM. 26/2/21 à 12 h.
Saigon, le 19 Fév. 1921.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tô, khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là : Đâu cột, ốc cửa, bông nóe, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Sài-gòn cậu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách, tường đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ hỏi tính mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẽ sắn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo.
NGUYỄN-THÀNH-CHIỀU
Modèleur d'Ornements
N° 2 Rue Duranton Chợ-lớn

Không ngủ

Là làm cho tâm thần sức lực hao mòn yếu đuối
Là làm cho tàn hại sự mạnh giỏi

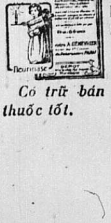

Nghĩa là làm cho giảm thọ. Hễ giấc ngủ mất rồi thì không kiếm lại đặng nữa.

Thuốc Neurinase làm cho người ta ngủ đặng.

Thiệt là cần ích cho các xứ nóng nực.

Có trữ bán khắp trong các tiệm thuốc tốt.

Thuốc hoàn Rabuteau

Hiệu đầu con nai.

Thuốc nầy dùng trong các đường-đường nước Pháp. Thuốc nầy làm cho người tầm ra cách bào chế được nhiều phần thưởng trọng. Hiện nay quốc-dân tin dùng một cách dạn-dĩ và hân-hạnh, vì thuốc nầy lũ thí lũ nghiệm. Nay đây nên kể ra những bịnh nhờ thuốc nầy trị thuyên, là : đờn ông hoặc đờn bà yếu đuối bạc nhược ; con gái lỡi đời biếng nhát lúc tuổi cập kê ; hoặc vì thai nghén, hoặc vì cho bú mà phải mất sức, kinh nguyệt bất điều ; bởi làm công việc nặng nề mà phải một quá sức ; tinh thần mờ mệch ; xây xẩm mặt mày, gân giựt ; đau đớn v... v... mấy bịnh nói đây, dùng vài ve thuốc hoàn Rabuteau hiệu con nai thì dứt tuyệt.

BÁN TẠI :
Pharmacie Principale Solirène Saigon, và Pharmacie Franco-Asiatique Hélary, Chợlớn.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
và » Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đu-đủ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
KHÁCH-TRÚ

Hễng tôi mua Dừa khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp nước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính.

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, ĐƯỜNG CAO-MIÊN, số 40,
CHỢ LỚN.

AI MÀ DÙNG
THUỐC HƯỚN
của hãng
tương-ký DEHAUT
mà
XỔ
thì không cần chi phải
CỨU AN
vì an dưỡng trong phòng.
Thuốc Hướn nầy để xuống lâm và đã nhiều xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại
Nhà hãng Tương-ký DEHAUT,
147, Faubg. St-Denis, Paris,
và khắp mọi các tiệm thuốc đều có bán.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

Thuốc Santal Monal

Sự sưng bầm về bịnh lậu thì ăn vô được tới mấy chổ kín và xa trong thân thể con người, như nơi bàng quan và thận phủ và nơi mấy cụ dâm tâm sa quả. Trong mấy chổ kín đáo rồi thận phủ thì khó mà điều trị, khó làm cho thuốc vào thấu, nhờ có thuốc santal monal là thuốc đâu đi cũng hấu đáo, vì uống nó vào thì nó lộn vào nước tiểu lần chổ nước tiểu ra màu xanh và theo đường tiểu tiện mà kéo dẫn ra ngoài những độc địa làm cho phải sưng bầm đó.

Khi mới có mủ, dùng Santal Monal thì cầm được sự đau đớn, hết động nơi phía trong làm cho hết sưng bầm và không sưng lây ra nữa được. Ai nấy đều phải hiểu rằng sưng bầm nơi niều quản thì rồi ăn lần vô tới bàng quan, vô thận hết bộ thận, làm cho bịnh ra nặng rồi cũng theo mạch máu được mà lan tới o tim, phổi và mấy mạch máu nữa. Bởi vậy nên khi mới phát đau thì phải điều trị cho lắm, phải dùng Santal Monal cho thường mà ngăn ngừa khỏi bị ăn lây vô trong mà phải hại đến sự sống.

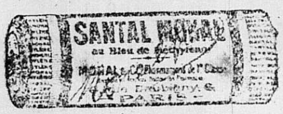

Bán tại
Pharmacie principale Solirène Saigon tại Pharmacie Franco Hélary Cholon và trong các dược phòng.

Xin chủ ý

Nguyễn-bác-Vĩnh, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, xin trình cho thân chủ Lục-châu đặng rõ vì vật liệu rất mắc mỏ nên giá dầu *LÒTIÊN* phải lên tạm như vầy: Bán lẽ mỗi ve 0$25, bán sĩ *một trăm* 20$00, vậy xin cô bác vui lòng chiếu cố như hồi xưa đến giờ vậy, rất đội ơn.

RƯỢU SÂM-BANH hiệu *CON-GÀ*, tốt thiệt và rẻ thiệt mà lại hạp khẩu người Annam ta lắm: mỗi thùng 12 ve lớn giá 13$00, mỗi thùng 24 ve nhỏ giá 14.00.

Dầu Olive thiệt tốt, rượu chát trắng thiệt tốt và lâu năm, dầu thơm de Luxe, Poudre de riz de Luxe, Crême de Beauté de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bên Pháp-quốc là hiệu GRENOVILLE Savon Mặt-xấy thiệt trắng và đen đủ cỡ, nước Crésyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng vật chi chẳng có kể ra đây xin rộng lòng viết thơ đến hỏi thì chúng tôi sẽ vui lòng trả lời liền.

Nay kính,

NGUYỄN-HẢO VĨNH.

146 bis Rue Lefebvre Saigon.

NGUYỄN-CHI-HOA

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ XÁM, BỐ TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sĩ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SĨ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn chí Hoà kính mời.

83 Rue Catinat.—Saigon.

Có thứ rượu mạnh Langa hiệu «BẠC-CHUS» mới đem lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng Denis Frères bán mà thôi.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghề chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière en platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng màu da bát, tạo ra cho những thứ clichés (kiến) thiếu sức, mà cũng lấy hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 19 0 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ cũng có bán giấy làm để sang hình, đặng dán vào thuế thân.

Bán tại:

Photo-Studio 136 Catinat Saigon.

PELLISSON

RƯỢU CÔ-NHẮC
NHÃN HIỆU PHÁP
Thứ thượng «ba cu-rọp» (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH
PRIOR

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ
S.t Marsal
ĐẶT RÒNG BẰNG MẬT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

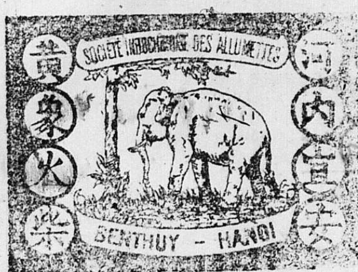

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả tiếng pháp thứ hộp quẹt nầy

hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẽ một su nhỏ một hộp mà thên

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đà.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, [illegible] đúc, dây câbles, dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

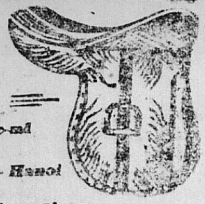

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Đóc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỹ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn Hiệu sẽ tính giá riêng.

Cô Một Mình Nhà Này có quyền
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur — 5 đường SAIGON Catinat Số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bi,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy:
M. F. MICHEL. CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

---

1 Seul Cachet

CALME GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GÉNÉRAL TOUTES NÉVRALGIES

ADRESSE TÉLÉGR :
HONG-BENG
SAIGON

Le Directeur-Gérant:
LIM HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie
Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTAL
N° 60

Le Sous Directeur
YEUNG KAI PUI

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ : như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỚI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo muối (Jambon Australie) hiệu «Cavanba Ham» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Puritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobit & Cº Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) hiệu *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *Tuk Dog's Head Steal* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu « *Jsuan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hoa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trần dùng cho các nhà máy xay lúa và cám sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội cõng-Pháp* mà thôi.
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DAILY — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	*Đại lý*	
Phanthiết	Baclieu	Luang Prabang
Muiné	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	

BÁN SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II
Đủ các thứ hàng và đồ chở tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt
Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỐI-CẢI *ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.*

Gởi Giấy thép : LIENTHANH CHOLON.
Giấy thép nói : 726.

BÁN LẺ

CANOT HƠI

Để chở khuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

để tuần du điện địa ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Renté)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp!

giá 1.500$ sắp lên

VI BỊNH THỜ

Phải uống thuốc

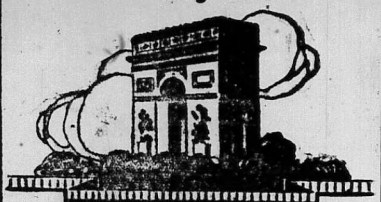

PULMOSERUM

BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

Thuốc PULMOSÉRUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH 同

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoï, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoï

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến đồng tiền, Thiếc mành gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa mành băng, các thứ Lụa, Lãnh cộng, Lãnh bẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỉ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tuile pour monsticaires bề khổ 2m30 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một cuốt tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ olo về cái phần tiền đã trả trước đó (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhơn Madame LƯƠNG-NGỌC-BÁN dite NGUYỄN-THỊ-SÂM, Kinh bạch.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tì vị không đặng tiện, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên họ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Khi nào có việc chi mà muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu

Tisane Marquis de Bergey

Thứ nửa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng Denis frères trư mà thôi.

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Catinat Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 9. mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắc chắn, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cứ mỗi bữa trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet, là một thứ rượu trường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc lắm thì như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có đặc tham sanh, cũng hèn rả nhau đi mua rượu ấy đem về nhà uống cả quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khó cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tặng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù văn văn. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho hãng sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn, cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đất, rạp máy, cùng chạy đến khi vân vân, nói tắc một lời nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 2.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà say tình và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng hãng có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng : Chư quí vị ở xa xuôi không tiện đi giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng người nước thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả đàm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng : Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Thiên-Hoà-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỮ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất cứ chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bào đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dữ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thiệt là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn trẻ nhỏ vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vô uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đồng làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xảo-trá, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

ICH LỢI CHUNG

Có nghị quan Nguyễn-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và thương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiễu nhau trong cơn nguy biến. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, tốt cũng là súng, bắn không ra cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhà **CAFFORT**, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh anh, tốt lắm, tới bắn xa không sai, thì trừ cái lũ khốn của đạo-tặc một hồi.

Nhà CAFFORT hay, nhiều người trong Lục-tỉnh đã biết, bắn đã tốt, súng lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, để mua.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng thật ngon, có mùi thơm mà lại bổ ngươn khí. Chẳng kẻ chước ai mà chê nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nổ được.

Bán tại hãng Etablissements Du[illegible] Indochine Saigon.

Certifié le tirage à
Cinq mille exemplaires
Saigon le 23 Février 921

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gốc. Street — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Đông Pháp Tương tế.*
2. — *Saigon địa cảnh.*
3. — *Canh khuya.*
4. — *Viếng nhà thương Chợquán.*
5. — *Giây thép gởi về Tây.*
6. — *Tự do diễn đàn.*
7. — *Văn-uyển.*
8. — *Chánh phủ Namkỳ.*
9. — *Hội làm Đường và rượu Rhum tại Namkỳ*
10. — *Thông báo.*
11. — *Oan kia theo mãi.*

Đông-Pháp Tương-Tế

(Association mutuelle des Indochinois)

Vài năm nay, trong đoàn học-sanh Annam có nhiều trò cha mẹ xuất tiền nhà ra cho du-học Đại-pháp. Phần nhiều vụng tính, hoặc tại không người, để cho con ra đi một mình, túi đầy tiền-bạc. Tới nơi bị không ai kềm thúc, trong tay sẵn đồng tiền, mặc tình xa-xí mua vui ; giữa cảnh phiền-ba nước văn-minh, biết bao cuộc chơi bời đêm ngày say đắm. Trăm ngàn dồ sạch chừng ăn-năn thì sự đã rồi ; bây giờ còn chi tưởng đến học-hành, lưng túi vắng hoe, ngửa hai tay trắng. Túng thế phải ra thân làm mướn, đặng lấy tiền chi độ cho qua ; cha mẹ bên này có hay biết chi đâu, cũng ngỡ con mình dựa kề cửa Khổng. Như vậy có đáng tiếc cho chăng ?

Bởi vậy quan lương-sĩ y-khoa, Lê-quang-Trinh cùng các người Annam bên Mẫu quốc, đã dày công học hỏi, tốt-nghiệp xuất thân, dòm thấy sự tệ như vậy mới hiệp ý đồng tâm lập ra một hội gọi là hội « Đông-Pháp Tương-Tế » tại Paris đường « *De la clef* », môn bài số 14, quận thứ 5 (Ve Arrondissement).

Cái mục đích hội nầy cốt để dìu dắc đoàn sĩ-tử Annam, ăn chưa no, lo chưa đến, trong việc học-hành. Sau nữa, hội ấy sẽ sẵn lòng mà chỉ vẽ cho những người muốn cho con du-học bên Đại-pháp biết đủ mọi lẽ. Người cho con du-học, nên phú thác cho quí hội, vì chẳng những cha mẹ đặng biết con mình sẽ học trường nào, và học về môn nào ; số tiền châu-cấp phải cho con là bao nhiêu, người bảo-lãnh (correspondant) mỗi năm bao nhiêu, và học-phí bao nhiêu. Hai đàng tính xong, khi hay tin tên học-sanh ấy chuyến tàu nào tới Pháp-quốc, thì hội sẽ phái người đón rước tại bến và dắc để ở có chỗ nơi chờ ngày nhập học.

Hội sẽ chỉ vẽ cho nó các đều cần yếu về sự nó ở ăn bên Mẫu-quốc, sự học-hành và cách lựa chọn nghề-nghiệp, nhứt là cần học và giữ mình nơi đất nước người. Ấy vậy đứa trẻ đó có người đồng-bang lo-lắng bảo-bọc, thì tất nhiên không bợ ngợ chốn lạ lùng.

Chẳng phải hội nầy cấm học-sanh vui chơi. Hội thiết tưởng rằng : những trò nào siêng năng cần mẫn việc học-hành, có đủ tánh nết tốt, thì chẳng ham cuộc chơi bời vì phẩm làm người, hễ khi sở nguyện mình được thành mới phỉ phỏ tấc lòng mà vui chơi, chỉ như chưa ắt mình sẽ đặng thuận buồm xuôi gió đi đến chốn về đến nơi, mà ham cuộc rượu – rượu trà – trà hoa – hoa nguyệt – nguyệt, rủi gặp cơn phong vỏ bất kỳ, thế phải bán đồ nhì phế thì liệu làm sao ? Tuy vậy mà hội cũng liệu tính cho học-sanh đặng mua vui chút đỉnh giải phiền giải muộn.

Theo ý kiến đó, thì hội sẽ tấn-ích lắm, vì sẽ bày ra những cuộc diễn-thuyết, tiệc lễ vui chơi làm như vậy thì trí học-sanh sẽ đặng thỏa mà siêng lo học-văn.

Ngoại trừ các đều hữu-ích, trên đây, thì hội « Đông-Pháp tương-tế » lập ra cũng để cho người Annam đặng gặp nhau hoài mà chuyện lo cái tiền trình của ta, tỏ bày sự tư-tưởng mỗi người, chia phân mấy cái cảm-giác (impressions), trần tố các đều trở ngại và giúp đở nhau.

Trong buổi nầy, có nhiều người đồng-bang ta ở bên Đại-Pháp, mà sự ăn ở của họ rất nên khổ sở lắm. Bề ở ăn rất nên hạ-tiện, vì tiền cấp dưỡng chẳng đủ dùng. Đã vậy lại bị tài học-thức cao, không lẽ ra mà làm công-việc đê-tiện mà nuôi thân hoặc lấy tiền làm sở-phí mà học-hành thêm nữa. Lấy làm tiếc và thương xót cho mấy người ấy. Đang nửa chừng, thiếu tiền châu-cấp mà phế công trình nấu-sử sôi-kinh bấy lâu.

Vậy thì Hội sẽ giúp đỡ cho những người ấy, hoặc là xuất tiền của hội cùng là xin tiền của Chánh-phủ mà phụ-cấp.

Vả lại, những người vô hội, rủi xảng bịnh đau, cùng là lâm trong cơn túng ngặt, thì Phái-viên sẽ nghị lại mà cho mượn tiền xài xài.

Ngoài Bắc-kỳ đã có lập một Hội như vậy rồi ; quan Tổng đốc Thân-trọng-Huề, đứng làm chủ-trương. Năm rồi nhờ Hội ấy mà Chánh-phủ có chuẩn học phí ba năm cho vài sĩ-tử du học Đại-Pháp.

Ấy vậy, cầu xin đồng-bào toàn xứ Đông-Pháp, trải tấm nhiệt-thành, vừa giúp cho hội « Đông-Pháp tương-tế, » đặng hoàn-toàn. Chúng ta giàu-có, vui chơi sung-sướng tại bổn-xứ, phải nhớ đến kẻ vì nước nhà vì mối tương-lai, lìa nước lìa non lìa nhà lìa cửa, đem thân du-học. Đừng nói ai học nên danh nấy mà lầm. Phận ta phải giúp những kẻ ấy, ngày sau tốt-nghiệp qui cố-hương mình đặng thơm lây mà trong nước lại có người có tay giúp việc mở mang khai-hóa.

Hội « Đông-Pháp tương tế, » cũng như một cảnh quê-hương nhỏ của Đồng bang ta bên Đại-Pháp vậy. Khi nhìn phong cảnh thê-lương mùa đông lạnh lẽo, ai ai chẳng chạnh nhớ đến quê-nhà, thì cùng nhau xúm lại đàm đạo, hưởng mộ chút thanh-khí xứ mình cũng đặng nguôi dạ hoài cố quốc.

Cùng các vị quan-quyền, người nông-thương, kỉ nghệ, bổn quốc ; ai là dân Annam, bất câu là bực nào, đạo nào ; cùng người có con cháu học bên Đại-Pháp hay là đang lo cho con du-học xứ ấy ; cùng người nào tưởng rằng xứ ta, đặng trưởng thạnh, là nhờ sự giáo-dục và giáo hóa văn minh tư-tưởng Đại-Pháp, cùng ai biết lo cho tiền đồ xứ ta ; cùng cả toàn xứ Đông Pháp tôi xin cầu khẩn như vầy : « *Hảy thương xót và giúp đở kẻ học-sanh Annam bên Đại Pháp* »

Chúng ta hảy tỏ bày cho Mẫu-quốc biết rằng : dân Annam cũng có tình thân-ái đoàn thể mà tương trợ vậy. Ai có dạ ấy, quốc-dân ta sẻ hết lòng thâm cảm chúng ta phải nhớ rằng đoàn sĩ-tử ấy tách quê-hương, cả muôn dặm đường, đặng mà vung quén cái nền học thức, thì lấy làm hữu ích cho sự tiến-hóa xứ ta lắm. Những kẻ ấy ai cũng có cái chí nầy : Là khi đắc-chí thanh vân rồi, sẻ đem thân về mà vùa giúp cho bằng sở.

Quan Thuộc-địa bộ-thượng-thơ Albert Sarraut và quan Toàn quyền Maurice Long lấy lòng quảng đại mà điều đình khuyên nhủ cho Hội Đông-Pháp tương tế nên công hiệu.

Lấy bài luận của M. L. H. M. trước kia trong đề giáo giục giáo-hóa mà xem, thì thấy sở ước của người có khoảng nói về cử người ở Pháp dẫn-dắc săn-sóc học-sanh Annam du-học. Nay có hội Tương-tế nầy lập thành rồi thì khỏi lo xa chỉ còn lo gần, là chưa biết những bực thượng-lưu thức giả phú-hộ hào-gia, chừng nào mở lòng bác-ái, noi gương Bắc-kỳ lập nên một hội Bảo trợ học-sanh du-học, như lời M. L. H. M. ước nguyện. Đặng vậy mới gọi hoàn-toàn cho.

Cựu-tước.

Saigon địa cảnh

Một người ở đồng đi chơi Saigon

Lời ngay nói thật, tôi đã gần 40 tuổi, mà bị cái xứ của tôi, thiệt cho là xứ cò ho khỉ gáy, rõ ràng cò không ai bắn, mà khỉ cũng cả bầy quê mùa bù bại nhiều, nào có thấy chi cho bằng thấy cái chợ mua ăn của làng tôi ở xa đi chừng 5 cây số thì tới, đó là thành thị của xóm tôi rồi, mà khi nào có may mà mua bán trúng mùa, thì lại cơm ghe về bạn hai ba ngày, chèo đến chợ tỉnh mà mua cho được, ít chục đồng bạc, đồ xài, thì sự lả hoác xước lắm, xài to tiếng dậy cả xóm. cả đôi ba tháng không dứt, chèo ghe đi ai cũng hay, mà khi ghe về thì ai cũng rõ thì chẳng cần chi là vợ con tôi mầng, hay là xuống ghe mà khuân đồ lên nhà, tôi xóm nam phụ lão ấu, không có đồ nhiều, chớ như có, thì mấy người khuân cũng có, sẵng lòng mà giúp Cẳng chạy tay khuân, miệng nói, tôi trả lời đà không kịp, người hỏi cái nầy, kẻ hỏi sự kia, nói sao cho cùng được :

Dữ ác, bác đi lâu mới về nay đã 5 bữa 5 ngày, 6 đêm, bác đi ngày chi nay về ngày lễ tôi biết anh về, tôi mau mau đến, chú mua cái nầy ngộ, bạc trả mấy đồng, em về sao lâu vậy, qua khúc sông ấy thế nào, mua về những vật chi, đâu nà, tôi không, thiêm ở nhà, may không, ăn trộm đột nhà, có nhờ anh Ba, thằng nhỏ, ở nhà rần mất v. v...

Mấy người nói mấy người khuân, mà gần 60 đồng bạc tôi mua, nào nồi chảo, nào liễng đôi, ghế bàn, trong 2 phút dọn lên nhà đủ hết, không sót một món mà cũng không bể không rủi món nào cả, cũng là một cái thói tục trong đồng nên khuyên nên mầng.

Người hỏi giá món nầy, kẻ hỏi giá món kia, rồi sự hỏi qua cảnh vật tại tỉnh thế nào, cái cầu nầy cái phố kia, chỗ nầy chỗ nọ, người còn ở kẻ về đông phải biết mà tôi đáp mới vừa lòng vừa ý của mọi người. Là bởi không phải một mình tôi có đến tỉnh thành mà thôi, trong xóm cũng có nhiều người mỗi tháng mỗi có đi, mà có cái tục hễ ai quen được một hai nhà tại tỉnh, thì cho là người thượng lưu trải việc hơn hết trong xóm.

Cho nên, cho là quê mùa [illegible] tại chỗ ở, chớ người nào có quê [illegible] sự bất quá hồ thiệt [illegible] đó.

N[illegible] quê mùa dốt nát trong đồng điền [illegible] như vậy. — Bởi đó nên, nay tôi [illegible] có thằng cháu ở Saigon, nó rủ tôi đi Saigon chơi, coi cho biết xứ kinh-địa, thiên-hạ nói phiền hoa quá, mà mình sợ tốn công, tốn bạc không đi một lần thì làm sao thấu đáo được, Tôi ở Saigon 7 ngày, sự tích mắt thấy tai nghe, nói lại có lời quê kịch, xin độc giả châm chế, sự ăn nói có phẩm có loại, [illegible] nơi người thông [illegible] quê mùa nói cũng có quê mùa [illegible] muốn cho bằng mấy ông mấy thầy, tôi phải đi học, khi còn nhỏ cha mẹ cô bác ép học lại oán, bây giờ lớn, chúng bạn anh em chê dốt đắng phiền, chớ có ba chữ quốc-ngữ viết còn

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

trật, chữ Annam thì cầm hạng 4 phẩm, mà giỏi sao được, tò nào theo tò nấy, ngu mà muốn thông sao được, chẳng khác nào, người biết ít khoe nhiều, họa xà thêm túc, vẽ rắn thiêm chơn, cha chả, không phải là ý của tôi, xin các ông miễng tội. Chú cháu tôi xuống ghe chèo đi 2 ngày đến tỉnh. Rồi ở hết nửa ngày mới đi xe-lửa đến Saigon.

Khi đến nơi rồi, bị tôi phải ngủ, sáng cơm nước rồi nhờ cháu tôi, nó bảo đi chơi đến bên xe lửa, nó mua hai cái giấy tám xu vô sở cọp coi thú, xe chạy hèn lâu mà thâu có tám xu hai người thiệt quá rẻ phải dưới tôi được xe rẻ như vậy thì thiên hạ đi đâu không tới — Khi xe lửa ngừng lại, cháu tôi nó bảo xuống, thì tôi đi theo nó, đi ngang qua một cái vách tường cao mà dài, nó chỉ cho tôi mà nói, bên nấy đây là sở ba son, bên này là nhà phước, trong ba son thì nghe có tiếng đập đe ầm ầm, cháu tôi nó nói người ta đóng tàu, có thợ rèn thợ đúc, thợ sắt, thợ đồng, đi hết vách tường rồi mới vào sở cọp, khúc đường bị đi bộ đó chừng vài dặm hú không phải là vấn vẻ, mà không thấy nhà cửa ai hết cũng lạ.

Khi vào sở cọp rồi, mà tôi cũng chưa dè là chỗ ấy là sợ cọp, là bởi đường đập đá, lớn cũng như đường xe chạy thường chừng cháu tôi nó đãng, mà tay thì chỉ vòng theo ranh đường tôi coi lại kỷ mới hay là sở cọp có ranh có ràu mà tôi vô ý, còn tiếng sở cọp là tiếng nói tắc, chớ như nói sở chim sở gấu, sở tượng sở khỉ thế khi cũng được mà.

Nhằm lúc tháng tám, trung thu, cho nên kỳ hoa dị thảo đua nhau mà trổ coi càng thạnh mậu lắm, cây ôm cây cao trồng có chỗ, còn cỏ xanh cỏ đỏ sắp từ màu, trên nhánh thì chim lăng liêu, dưới gốc thì khách vãng lai nước nào cũng có, tiếng nói khác nhau, tôi quê mùa đến đỗi, thấy ai cũng là người Annam, ai dè nói chuyện không ai trả lời hết, hai ba lần trong lòng tôi cầm giận, cho là người trong xứ sao lại khó quá vậy, té ra cháu tôi nó nói lại tôi mới rõ, không phải vậy, chà chệc tây nam đủ nước. Khen chê thương ghét, mỗi người mỗi sở kiến tự tình. Thấy cây lạ mắt nói kỳ, coi khỉ giởn nhau khen ngộ, cười cười cải cải từ phe từ đám, hết khoản cỏ cây đến khoản cu cò, cu gì cũng có, cò gì cũng đủ, trong một cái lồng cao lớn chùng vuôn ba sải, có đủ các thứ cu rồi một lồng khác nữa cũng lớn vậy thì lại đủ thứ cò, từ lồng như vậy, mà chỗ thì đủ cu đủ cò, chỗ thì chim cú chim heo, cọp, voi, beo, gấu, sấu, rắn, khỉ, nai, con nào cũng ở nhà ngói tô, cửa ngỏ sắt đúc, chắc chắn dầu muốn ra phá cũng không được, cứ ăn no nằm ngủ, một ngày hai bữa. (Còn nữa)

Bình-đại-thôn, NG.-V. HỮU.

Lễ hát

Ngày 28 Février, bảy giờ ban mai, tại nhà-thờ Đức chúa-bà Saigon có làm lễ hát cho Đức-cha MÃO (Mossard) là đấng nhân-đức cao dày, đã nhiều năm ở trong Thuộc-địa nầy dìu-dắc đoàn con khỏi đàng tội lỗi.

Ai là người thương tiếc Đức-cha Mão, bữa ấy nên đến mà cầu nguyện cho Người về chốn thảnh thơi.

Một đám nhân mạng

Bửa 23 Février, buổi sớm-mai, có một người Tây làm cai sở máy, đến bót Vĩnh-Hội xin rước quan thầy đặng cấp cứu một người Annam gần chết. Bót Vĩnh-Hội liền tư giây-thép nói rước thầy, rồi cùng tới chỗ biến ấy mà khán xét. Xét ra thì người Annam gần chết ấy là Đoàn-văn-Du sốp-phơ xe hơi, bị chú cai-máy nầy đánh ra nông nỗi. Theo lời chứng, Chú Cai nầy, chẳng biết vì sự chi, đánh Đoàn-văn-Du một thôi vô ngực nhào lăng xuống đất, rồi còn đạp thêm một đạp trên lưng, nên nổi trào máu họng. Ngở không sao, bỏ đi; chẳng dè đi một đỗi ngó lại thấy Du nằm không cục-cựa bèn trở lại mà đở xốc Du lên; vợ chú ở trong nhà thấy vậy cũng chạy ra, đem ê-te cho hít. Đoạn hai vợ chồng hè hụi khiên vào nhà. Nhằm thế không xong, mới đi cáo-báo.

Thầy-thuốc tới, coi rồi, dạy đem Du vào nhà-thương, tới chiều, hồn Du qui dị-lộ.

Chưa ắt phải Du bị đấm đá lồng phổi mà chết, hay là gặp hồi chẳng may của chú cai Tây, khiến xuôi mang họa:

Quan Bồi-thẩm đã phái quan-thầy khán thi Đoàn-văn-Du, đặng lên án cho quan rõ cớ.

Chẳng vì ai, chẳng phụ ai; cứ theo lời dân thợ bên sở ấy mà bàn, thì chú cai nầy bổn-tánh nóng nảy lắm, cho nên lúc gần Tết Annam, dân thợ đã bỏ sở một lần, mà chú cũng không cải tánh.

Tuy vậy mà cũng chưa dám ắt là nào, chỉ nhận quả một điều là Đoàn-văn-Du gần chết khi bị đánh.

VĂN-UYỂN

Cảnh khuya

Hoa dãi nguyệt, nguyệt in một tấm,
Nguyệt lồng hoa, hoa thắm từng bông.
Nguyệt hoa, hoa nguyệt não nùng
Trước hoa dưới nguyệt gợi lòng đau đâu.
Chinh phụ ngâm.

Ngơ ngẩn canh tàn, bóng trăng vằng-vặc; giọt sương gieo nặng, ngọn gió hắt hiu. Mình ai chiếc bóng phòng văn, đôi ngọn đèn xanh tịch-mịch, hương đưa ngào-ngặt, hồn bướm mơ màng, nửa chiều như say như tỉnh, dường bay tuyệt lên lần mây cung nguyệt, bát-ngát mung lung. Trận hòa-phong đâu đưa lại, ào ào đổ lộc rung cây, mảnh tương phơ phất, tỉnh ra mới biết rằng mình chiêm bao.

Khoắc-khái canh tàn, bàng-khuâng đêm lụn, tâm tình càng thêm buồn mọi nỗi đâu đâu. Ôi! trong những lúc khóc than đêm trường, phòng văn thui thủi, mối cảm tình đã đầy như nước nguồn, nhiều như mây biển, bờ-giác tịch-mù, biết cùng ai giãi hết mọi nỗi niềm tây. Kìa ngoài sân cây lồng bóng nguyệt, ngọn gió khua nhành, nầy trong chốn thơ-phòng, ngọn đèn xanh leo-lét, càng trông càng ngẫm cảm tình càng thêm. Thật vậy; nào còn ai dám trách ai là khách cô-phòng người bạc mạng, tay lở bước kẻ sa-cơ, sao khéo ân-sầu đôi nỗi, tấc dạ xôn-xao! Cảnh phù-sinh xem chán ngán, tình thế-tục ngó sụt-sùi, chiếc bá bơ-vơ, bèo trôi sóng giạt, đầy vơi bể ái, chìm nổi nguồn ân.

Nhớ ngày nào cùng ai cung cầm dưới nguyệt, nước cờ trong hoa, đằm-thắm nhân duyên, mặn mà kim-cải, những ước trăm năm hơn có lẽ, nào hay một phút đã cảnh đổi tình thay, tơ tâm bứt, dứt ôm ấp bao nhiêu nỗi sầu-than, phiền tâm não trí, sớm nhớ nhiều lo!

Cũng là ngày nào cùng ai dạo bước quanh vườn, nhìn xem hoa cỏ, dưới bóng trăng bày tỏ bao lời, mà ngày nay, kẻ đó người đây, một khoản đường dài, khôn đưa tin tức. Lắm những khi cùng nhau thừa lúc canh tàn, cửa nhà đóng chặt, ngọn gió hắt-hiu, bóng trăng tỏ rạng, trải bước thị thành, nhìn xem phong cảnh, quanh quẹo trong chốn công viên, nhỏ to mấy lời tâm-sự, mà ngày nay phải mang một mối cảm-tình cùng người trinh liệt, ân-ái rập ranh!

Kẻ đây người đó, phân cách bao xa, mà luống những dập sầu đắp thảm, dường cách diễn ba thu Biết vậy, nhưng thương cho ai đó là khách má hồng, vì gia đình mà phải hóa ra người bạc mạng; buồn cho ai đó là người quân-tử, lại mắc phải bước gian-nan, cùng nhau chưa vui sum-hiệp, lại sầu chia phôi. Canh khuya đêm vắn, biết bao phen tưởng nhớ ngày xưa, lòng tơ bối rối như vò, cập đờn khảy mấy khúc biệt-ly. Ôi! trộm nhớ những khi thiếp đó đường kim mũi chỉ, hết chiều thanh tao, chàng đây bốn truyện năm kinh, ôn nhuần học tập, cùng nhau chung hưởng cái buổi gió mát trăng thanh, ngày nay, cũng bóng trăng, cũng ngọn gió, ai lại mấy ai; cảnh tượng ấy cơ hội nầy, đêm càng thâm canh càng lặn, càng gợi nỗi như tái như tê.

Kinh sử năm xe chất nặng nề,
Cuộc đời xoay mãi những A, B.
Nửa hiên tường gấm vừng trăng xế,
Một mũi kim vàng ngọn gió khuya...

Thế thì, đã sanh vào kiếp má hồng, lại đưa vào nơi cùng cực, trăm đường cay đắng đa mang. Kể những lúc sen ngó đào tơ cho đến những khi trâm cài lược chải, biết bao phen chẳng được như ai điểm phấn tô hồng, gương soi sáp đánh, cung cầm cuộc thi; chỉ một mình mình biết một mình mình hay. Thú vui cùng giang-sơn cây cỏ, tri-kỷ cùng dì gió chị trăng.

Cảnh tượng đã tiêu điều, nhân duyên thêm chểnh mảng, thường khi gặp phải cảnh ngộ lạ thường, đem cái thảo hiếu yêu tơ đào vào trong đào chú, nổi chìm trôi dạt, lúc nào rủi may! Ai là người quân-tử, mắt xanh nhìn rõ nguồn cơn, đem tấm lòng yêu dấu? Khó tìm thay! yêu hoa chỉ có một thì, rồi ra lại tìm lối cao bay xa chạy. Ai là người hào phú tài hoa tường đến, lấy tấm lòng nhân-loại xót thương? Chỉ những lời trên Bộc trong Dâu, ép nài trăng gió, rồi ra ngày mấn đêm sang, năm qua tháng lại, chiếc bá long-đong, giữa dòng nước chảy. Bởi vậy cho nên, than thân trách phận, giận sổ tủi duyên, cái thân vàng ngọc đổi ra thân liễu ngỏ hoa tường, nhành chim lá gió, đôi khi thẹn lục e hồng, mà lòng này ai rõ tấc lòng giùm ai!

Ừ phải! chiếc thân đã tiu-tụy, may ra gặp được một người tri-kỷ, thiết tưởng cũng

Trường nào ăn uống kỉ-lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỌC-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lề luật trừng trị tuần trong gắc gao nghiêm chỉnh, chẳng khác nữ học-đường ấy là.	NGUYỄN- XÍCH-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	HỒNG.
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thờ bày xưng tội, chịu như rước lễ, hơn. . .	HỌC- ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xà, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Bông.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN

KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đu-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

[illegible], ai có muốn mua bán [illegible] xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt
số 48, đường [illegible], số 48
CHỢ LỚN.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ** Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

quí báo lắm thay ! dầu bạc ngàn cân vàng trăm lượng, cũng khó mà đổi lấy cho bằng. Nên, ai ôi ! trong một đời mình, khó mà tìm được một người tri-kỷ lắm thay !...

Canh hồ tàn, đêm hồ qua, tấc dạ cảm hoài xiết bao cạn tỏ ; mấy lời *châu-ngọc*, mượn bút ghi bày, gọi chút lòng thanh-bạch, chẳng nhuốm bụi-trần.

Ngày xuân bàn phiếm tình xuân,
Xa xuôi ai đó, có phần vui chăng ?
Đã sinh vào kiếp hồng-quần,
Dễ toan trốn nợ phong-trần được sao!

T. Minh-Dõng.

Viếng Nhà-thương

CHỢ-QUÁN

Hôm thứ hai, hồi 8 giờ mai, quan Thống-đốc, có quan thầy thuốc Lecomte Quản lý sở dều dưỡng Nam-kỳ hộ-tùng, đi viếng nhà-thương Chợquán là nhà thương nuôi bịnh Annam có ông quan tư thầy thuốc Ledoux chủ sự tiếp rước,

Lúc ông Ledoux mới đến lãnh việc tại nhà-thương nầy thì ông Quesnel đã có viếng một lần rồi. Nay trở lại nữa thấy công cuộc đều thêm sửa lại mà người làm việc cũng thêm, như đắp đất thêm, sửa nhà lại, xem xét bữa ăn cho bịnh, coi thấy mỗi sự đều có thứ lớp hẳn hòi, sạch sẽ cho nên quan Thống-đốc vui mừng lắm.

Dây thép gởi về Tây

XIN BỚT THUẾ XUẤT CÃNG

Phòng Thương-mãi, Canh-nông và mấy nhà buôn gạo, có gởi về Mẫu-quốc, một cái giấy thép như vầy :

Lúc giá bạc cao như vầy, mà thuế xuất cảng. buôn gạo lại tạm tăng cao quá. hơn mấy xứ khác.

Cho nên chúng tôi đả có thưa cho quan Toàn-quyền hay rồi, như vậy thì cũng như trong một trăm vốn đả bị hại hết ba mươi mốt rồi, khó cho chủ buôn và các nhà nông phu làm ăn quá.

Bị thuế cao mà các chủ buôn gạo phải ngưng hết, thành ra như gạo mình phải mắt hơn mấy xứ Xiêm Miến điện. Trong tháng giêng tháng hai, nhiều mối rất to tác mà nhà buôn giao với nhau mua bên Xiêm-Rangoon chở về Nhựt bổn Java, còn nhà buôn mình không thế xông vào mà tranh được. Vì sự cần ích xin phải vào mà xin quan Thượng Thuộc địa và Toàn quyền Long mà tỏ hết sự tình thắc ngặc, rồi mau mau xin đam cái sự tăng xuống 50 phần trăm là ít hơn hết.

Lúa mùa nầy mà xuất cảng được cũng là 1.200.000 tấn, còn lúa củ cũng còn hơn 400.000 tấn.

Mà từ tháng giêng đến nay thì xuất có 91.000 tấn, trong số nầy hết 10 mối về người Âu mà được có 9 phần mười thì người Tàu gởi về Hồng-kông mà bán.

Xin phải sửa thuế xuất cảng lại mau mau, thì sự kinh tế khỏi bị hại.

Mổi ngày các nhà buôn đều có làm tờ giao kèo, mà sợ rồi vì thuế mà trở nên vô ích hết.

Cho nên chúng tôi xin mau mau phải xin sửa cho được. Một ngày trễ thì một ngày thiệt hại cho con buôn lắm.

Rất đội ơn.

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

Tribune libre

(Tiếp theo)

Áp chế vô hình và hữu hình

Tôi lại thuật cả chuyện tôi thường đọc trong các báo chương cho ông ta nghe, nào là những việc cướp, trộm, thuốc bỏ, bùa mê thật là đáng ghê đáng sợ, ông ta nghe rồi bèn nói rằng : Nếu cái tình trạng cứ mãi như thế thì thật nguy cho đường gia kế của nhiều người, bởi vì kẻ giàu người có kẻ khó người không, đều có cái nghĩa cùng nhau để tương sinh tương dịch, thế mà những tư-bản vụn vặt rải rắc của từng nhà vẫn là cô lập, không khéo rồi chỉ dần dần mà bị bọn vô tám thất nghiệp nay cướp nhà nầy mai lấy nhà khác, khiến cho biết bao nhiêu công lao hàn gắn, vun thu tận tiện, mới nên người có chút máu mặt, hoặc tích trữ đời nọ sang đời kia di truyền lại mới thành một người giàu có, thế mà chúng nó làm cho người giàu chiều hôm khó sớm mai, rồi đồng tiền phi-nghĩa kia, bỗng chốc họ làm kể ra hàng trăm hàng ngàn ở trong tay họ thì tha hồ mà phun phá, nào rạp hát cao lầu, lên xe xuống ngựa, quần nọ áo kia, nào là đánh [illegible]-phiện hết rồi lại kiếm. kiếm rồi lại xài, khác nào như những giọt nước thấm vào trong cái thuyền cũ mục, nó vào lỗ hà nó ra lỗ hẻm, mà những đồng tiền xài phí của họ, mang vào hàng gạo được đồng nào thì ở lại nước nhà đồng ấy, còn bao nhiêu chỉ bị cái hấp lực rất mạnh của những cơn lốc lý tài, chẳng Chà thì Chệc nó hút [illegible] mất cả, thế là bòn nơi khố vặn đãi nơi quần hồng. Nói đến đấy thì cái áo [illegible] xong, ông ta vội vàng mà [illegible] chơn kẻo muộn.

Quí hóa thay những lời lẽ có lý thú của người khách mà tôi hạnh ngộ ấy, khiến cho tôi nhân cái [illegible] kiến của ông ta mà nghiệm thêm [illegible] được mấy điều ở thời dĩ-vãng, là [illegible] tôi còn nhỏ, khi Nhà-nước mới nh[illegible] quyền bảo-hộ xứ ta. việc chánh-trị, pháp luật, trừng phạt. tuần-phòng đều là sơ lược. sông bến chưa tiện, đường sá chưa thông, lối giao tiếp chẳng qua làng nọ đối với làng kia, đường vãng lai chỉ tỉnh nầy sang tỉnh khác, lối thủy còn vận tải bằng thuyền ván thuyền nan, đàng bộ thì dùng cách vai mang đầu đội, xa thì năm bảy ngày, gần năm ba bữa, mới từ chỗ mua tới chỗ bán, lối giao-dịch còn dùng thứ tiền kẽm của ta, kẻ buôn bán đi cũng nặng, về thì cũng nặng ; ấy con đường sinh-hoạt ngày xưa gian nan vất vả là thế. Nếu bây giờ cũng có cái tệ trộm cướp, bóc lột, lừa đảo dữ dội như bây giờ thì nhân dân tài nào mà hưởng được cái hạnh phúc thái bình của thời dân cổ. Cứ đem cái hiện tượng bây giờ so với ngày xưa thì đã hơn nhiều lắm, đáng lẽ cái hạnh phúc thái bình thịnh vượng của nhân dân cũng nhờ đấy mà hơn lên thì mới phải, vì trông ân Chánh phủ bảo-hộ hết lòng khai-hóa cho dân, nào học nào nông, nào công nào thương đều mở mang hơn trước, còn các việc khác thì khai úng phá hoang đồn điền bá chúng, nào mỏ nọ mỏ kia, cùng các nhà nghề nhà máy, nào mộ đi Nam-kỳ, nào sang Quí-quốc, lợi-dụng đã được biết bao nhiêu là người, từ đứa trẻ mười hai ba đã đi làm máy tơ máy sợi, công nhật cũng được mỗi ngày từ một hào đến mười bốn mươi lăm xu, trừ ngày nghỉ cùng tiền chủ phạt cũng được một tháng là vài đồng đỡ cho cha mẹ khỏi phải nuôi, còn về phần con trai bây giờ, tự mười sáu mười bảy trở đi đã xốn xao đi tìm công nọ việc kia, cùng đi đỡ lấy cái xe cũng gỡ được ngày hai bữa, không giống như cái thời hai ba mươi tuổi, đã tay sào tay gậy mà còn lộng nhộng đánh đinh đánh đáo, đánh móc đánh khăng, tuy vậy mà vẫn còn bao nhiêu người ăn không ngồi rồi, du thú du thực, dở dở dang dang, đi đến đâu cũng thấy nhan nhãn những người ta-thán về nỗi buôn bán khó khăn, sinh nhai eo hẹp gia dĩ đạo kiếp lại như rơi, trái hẳn với thời cận cổ thì cũng lạ thật, không biết vì cớ gì mà dân ta xoay ra đến thế ?

Những lẽ huyền vi nan giải để đáp lại câu hỏi nầy. Trừ những bậc học rộng tài cao thì không sao trả lời cho minh-bạch.

Còn về phần thuyết giả chỉ tìm được mấy cớ rất tầm thường rất thiển cận cũng xin giải ra đây. Dầu dở dầu hay, hoặc phải hay chẳng phải, xin độc-giả chư tôn cũng rộng tình cho kẻ thiểu học nầy, được đội ơn tấm lòng khoan-dung cho các ngài,

Vậy thời xin thưa : Tuy nhiên bây giờ ơn nhờ Nhà-nước đã kinh dinh ra công nọ việc kia để nhân dân được rộng bề sinh lý, nhưng ngặt một nỗi những sự nghiệp mới còn là buổi ban sơ, thì những nghề nghệp cũ vẫn có của ta lại phải thất bại, như là nghề hàng xáo nuôi lợn cùng mấy nghề khác nữa, thuyết giả chỉ xin nói một nghề làm hàng xáo cũng đủ chỉ rõ ra những nghề mà cùng với nghề nầy đồng một số phận.

(Còn nữa)

NGUYỄN-CÔNG-KHẾ.
T. B. T. V.

TRƯỜNG-XUÂN

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SỈ

Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13 — mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn..................	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam) — 12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi — 12 hộp..........................	6 50
Khăn bô tuổi mình trắng chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có nuồng và có rút chỉ — 12 cái.	1 15
Cặp bằng bồ đỏ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp	1 35

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. — *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerqne, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mọi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại [illegible] Belgique số 8, 9 và đường d'Adran [illegible]

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền, dùng toa (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn thứ tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả [illegible] lãnh làm.

[illegible] hàng chờ rồi đủ lề, trong mấy xứ thì Hội cũng giúp tiền cho (traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, dùng điện tín.

Lảnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Văn Uyển

Variété littéraire

Xe lửa

Thoạt qua thoạt lại biết nhiều lần,
Xe hỏa lòng dài để giúp dân.
Máy chạy bỗng xem cây chạy ngược,
Bánh xây đã thấy tất xây vần.
Phong-lưu lên xuống đôi phen hiệp,
Nhan-sắc tới lui lắm lúc gần.
Công chở che người công đáng mấy,
Đền đâu tiếng cũng nổi vang rân.

Trạôn : Đặng-văn-Chiếu.

Lời rao

GIA-ĐỊNH. — Cho bộ hành đặng rõ, con đường địa hạt số 7, lối cây thẻ số 12 + 000 chí 14 + 000 cấm không cho qua lại, kể từ 14 Février chí 3 Mars 1921.

Khúc đường nầy hư phải đắp sửa cho nên trong 18 ngày nầy không cho đi qua.

Chánh-phủ Nam-kỳ

Cho các ông thợ vẽ đặng rõ : bên tỉ đấu xảo cần dùng một bức Affiche symbolisant diễn công cuộc của Đông-pháp dự đấu với Trường đấu Marseille năm 1922.

Có ba phần thưởng, hạng nhứt 2500 quan, hai hạng nhì mỗi hạng 1.000 quan, rồi bức ấy thì về phần Trường đấu làm nguyên chủ.

Vẽ rồi, thì gởi cho ông Guesde, Thống sứ Cao-miên, chủ sự (Commissaire) đấu Đông pháp tại Thuộc địa Thượng thơ Paris, chỉ ngày 30 Mai thì thôi.

Hội làm Đường và rượu Rhum Nam-kỳ

HỘI CŨ CẦNTHƠ

(*Société des Sucres et Rhums de Cochinchine, Ancienne Société des Sucres et Rhums de Cantho*)

Vốn cũ là một trăm năm-mươi muôn quan, nay kêu thêm hai trăm muôn quan hết thảy, chia ra làm 4,000 hùn, mỗi hùn năm trăm quan.

Đóng bạc được, về Quốc-trái được, nhưng về Quốc-trái, thì phải chịu bể năm phần mỗi trăm, làm tiền tốn phí hoặc tiền gởi đi bảo kê khi rủi ro, hoặc bị phải lỗ, vân vân. — Đóng trọn hết phần hay là đóng nửa, chừng nào hội dùng đóng thêm đủ cũng được, đóng tại Nhà băng Công-nghệ (Banque Industrielle) nhà ông Beaugé, nôte, hay là nhà ông Ferrand, trạng sư, Saigon.

∴

HỘI LÀM ĐƯỜNG VÀ LÀM RƯỢU RHUM NAM-KỲ TẠI CẦNTHƠ

Hôm gần Tết, quan Toàn-quyền nghe đồn cái hội nầy lập thành mà coi thế có thạnh thế lắm, nên ngài nhơn hết một bữa mà đi coi cái lò của hội đã cất, trong đất của hội trên Tâyninh. Khi đến nơi rồi, ngài coi kỹ những nhà cửa, trại xưởng và kĩ nghệ của hội ngài lấy

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 20 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71 Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

VẬT THỰC: Đồ hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mối khi lên đường, mà đặng toàn hảo về sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh 1$50
Còn Saigon tới Trảngbàng 0 $[illegible]
Từ Trảngbàng tới Tâyninh 0 $[illegible]

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Cách tránh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china nọ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ ; và bán rẻ hơn các nơi./.

N° (137) FEUILLETON DU 25 FÉVRIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn (*Tiếp theo*)

« Tư niệm những chi ? Nếu chẳng phải tư niệm về cái tòa thiên-nhiên, cái cột bạch ngọc, cái sắc phù-dung, cái gương thu-thủy chói rỡ trước mắt tôi đây, thì thôi, tôi còn có tư niệm về đâu nữa. Chẳng những cái mặt hoa mày liễu, sắc nước hương trời của nàng làm cho tôi hớn-hở tấc lòng, quên đều đau đớn mà thôi, mà nó lại còn làm cho tôi đứng nhìn trân không nháy mắt ; nhìn mà mê mẩn tinh thần ; mê cho đến đổi tay chơn không lay động. Thật vậy ; thật tôi đứng trơ trơ không lay động ; nếu khi ấy có kẻ tọc-mạch nào ghé mắt nghiêng tròng, ắt tưởng cho tôi, nếu chẳng phải tượng gỗ hình cây, thì cũng là mình đồng cột sắt. . . . .

Dứt lời Hồ-cảnh-Tiên thở ra, hơi mệt. Muốn để cho người nghỉ an, lại cũng muốn thừa lấy dịp rảo bước tới lui kẻo ngồi lâu đã mỏi tôi mới đứng dậy dỡ chơn, chẳng để chưa kịp bước đi, người vội vã miệng thì kêu tôi còn tay thì nắm chéo áo tôi kéo trì tôi lại mà hỏi và nói tiếp rằng :

« Bộ Lê-quí-hữu nghe tôi giải đinh-tự của tôi như vậy, Lê-quí-hữu lấy làm thới quá mà bất bình nên bỏ đi phải chăng ? Không.... những lời tôi nói cái sắc tuyệt trần của nàng làm cho tôi đứng nhìn trân trối như hình đồng cột sắt đó có chi rằng thới quá ; Nếu Lê-quí-hữu tưởng cho chưa đúng mực thì nhằm hơn, vì tôi thiếu tiếng mà tỏ vẽ cho đính xác. Chớ chi tôi còn biết tiếng nào khác hơn, có nghĩa rộng hơn, dùng tỏ đặng cạn sự tình chan chứa của tôi, vẽ đặng bịch cái dung nhan lạnh lùng của nàng, thì tôi cũng đem hết ra mà tỏa cho đúng mực

« Và lại lời tôi nói, nếu có kẻ tọc mạch nào nghiêng tròng ghé mắt, ắt phải cho tôi là tượng gỗ hình cây đó là lời tôi nói khiêm, chí như muốn nói lời nói cho có khí tượng, có tinh thần, cho ra hơn bội ra chắc-chắn, thì tôi phải nói : dầu mấy mà Lê quí-hữu thấy tôi, ắt Lê-quí-hữu cũng cho tôi là hình đồng cột sắt. » (*Tôi cười ; Hồ cảnh-Tiên tiếp*) — Cớ sao Lê-quí-hữu lại cười ! Bộ Lê-quí-hữu chưa chịu tin tôi mà nhận quả vậy ru ? Nếu mấy lời tôi chưa đủ cho Lê-quí-hữu tin, tôi xin Lê quí-hữu ngồi lại đây, nghe tôi ráng cạn giải thêm cho tường tất.

« Nầy Lê-quí-hữu, rất đổi là tôi đây, tuy hồi đó tôi đã mê mẩn như say, mà tôi nhẵng còn biết tôi như hình đồng cột sắt thay, huống lựa là ai ghé mắt tròng vào mà không tưởng vậy. Thật tôi như hình đồng cột sắt ; còn nàng, nhan sắc của nàng đó như điển-khí, nam-châm ; nên tuy hình tích của tôi chẳng phải nhẹ tợ lông, sức lực của tôi chẳng phải yếu như búng, mà một cái chớp-nhán trong cặp nhãn nàng quăng ra, đủ rút tôi chạy lại. Thật cái sắc mạnh phi-thường ; rất đáng ghê cho cái sắc !

« Nhắc lại khi nàng hun tôi và hỏi tôi nhớ lắm sao mà buồn bã, hỏi rồi nàng buông tôi ra, tôi đứng ngẩn-ngơ trơ mắt nhìn về ngọc, như lời tôi đã nói khi nảy đó; nàng thấy vậy liếc mắt ngó tôi và chíp miệng cười duyên, làm cho tôi phuổi động tâm tình mà tinh hồn trong mộng. Tôi liền bước tới ôm nàng, mùi cạ má kế tỏ lòng ái tuất. Nhưng mà dễ biết tỏ sao cho cùng ! Ôi, cái nghiệp gió trăng, hễ mê tình đắm sắc rồi biết bao cho thỏa, ví chẳng khác đồ bác, rả sòng nầy gầy sòng nọ, bợm rượu chè, hết hủ nồi hồi hủ chìm ; say rồi tỉnh, tỉnh rồi say, một ngày mấy bận

« Thật tôi chưa thoả dạ, chưa cam lòng, bổng đã thấy nàng gở tay tôi ra mà xin để cho nàng thay xiêm đổi áo. Thay rồi bước ra ; tôi ngồi ngó theo sau lưng nàng mà coi, tôi thầm khen chẳng ngớt : Thật là thanh tú tuyệt tục, mĩ lệ vô song ; dầu cho, chẳng phen người trong nguyệt trên mây, chỉ kém kẻ nhà vàng chứa đó. Rửa mặt rồi trở vào ; tôi cũng còn ngồi ngó theo, mà cũng ngó sau lưng, ngó coi nàng đứng soi kiến cầm khăn lau mặt. Lau trước rồi lau sau. Khoái thay, tôi nhìn hai cái bàn tay mềm, mười ngón diệu của nàng móng dài đậm-đuột, thò ra sau, tay thì lau ót, tay lại vén đều ; thiệt cái đều đầu tóc của nàng nước tóc tợ mây, còn cái ót của nàng màu da thì nhường tuyết. Ngó càng xinh nhìn càng đẹp, hỏi vậy chớ khách phong tình ai dễ cầm lòng, đã vậy, khi nàng ngước mặt lên thấy tôi, nàng lại mượn ánh kiến mà đưa hình [illegible] bóng. Đôi đàng, đứa ngồi, đứa đứng, [illegible] lưng nhau trông vào kiến mà ngó nhau ; ôi, trong cái vẻ cười của nàng, lộ hai hàm răng đều hẵn-hẵn như hạo, trắng phao-phao tợ ngà, lại thêm một cái vẻ trừng ngó của nàng, liếc đôi tròng chói rỡ như sao, trong veo tợ ngọc, làm cho tôi phúc chút động tình, tư-dục khôn ngăn, mây mưa khó đón. Lúc bấy giờ, bao nhiêu não-cân của tôi đều ở trong mình nàng, bao nhiêu tâm-chí của tôi đều ở trong tay nàng, [illegible] khác, chiếc thuyền cây, [illegible], dồi-dập giữa vời, nổi-chìm bao quản. Còn chi mà chưa chịu xuôi chèo gát mái cho cam !

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois Hưng-Thạnh
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois Đại-Thạnh
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắckỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ SẮP TỚI : Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nội-phủ nhiều mình gỗ, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rà có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang hiệt quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Lang... hiệu « BAC-CHUS » mới cho lại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi*

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thùy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng họ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo ; vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

làm loại chi, nên ngày có đề lời mà ban khen Bổn hội và chúc mừng cho hội sẽ được thạnh mậu đời đời.

Hội nầy, đương thời vốn là một trăm năm-mươi muôn, mà bởi chưa lấy chi cho là đủ mà làm cho được thạnh hơn nữa nên hội phải kêu hùn thêm cho đủ cái số vốn ba trăm năm-mươi muôn, thì mới vừa sức cho hội tiêu xài được sanh hóa cái mối lợi ra cho lớn cho đời đời nữa, là hội bàn tính, sẽ làm cho đường trắng và trồng thêm cho nhiều mía trong đất của hội tốt lắm chịu mía lắm, không ưa lúa, vì hội đã, năm ngoái cấy thử lúa, không được mấy hột.

Hội mà làm nên món đường trắng rồi, thì xứ sở không còn phải dùng đường trắng của ngoại bang nữa :

Là bởi hội sẽ có mía nhiều của hội, trong mấy sở trồng tại Canthơ và Tâyninh hay là thiếu thì sẽ mua thêm của Annam trong xứ cũng không thiếu gì Mía nầy dùng đặng 2 lần, cái nước đường trước thì làm đường rồi, cái nước đường sau thì dùng mà làm rượu Rơm và mấy thứ rượu Xirô.

Thấy công-nghệ thương mãi rất nên sanh hóa thạnh mậu, một là cho xứ sở hai cho xã hội Annam, cho nên hội muốn cho người Annam vào hùn hiệp với hội cho đông.

HÙN HIỆP

Đó sẵn sàng môi diệu biết bao nhiêu tốt cho mấy ông mấy bà trong đồng ngoài chợ, nên hội mà hùn vào nhiều chừng nào lợi ích chừng nấy đã giúp cho nên việc kinh tê-canh-nông, kỹ-nghệ cho xứ sở, mà lại được chia lợi mà xài,

Mỗi hùn 500 quan, như tính theo bạc bữa nay, thì như bạc 6 quan, thì chạy nhằm bạc hiện có 83 đồng 33 xu. Ngày sau như bạc còn xuống như giá hồi chưa có giặc Đức 2 quan năm, thì phải tới 200 đồng một hùn.

Huốn chi mình hùn nhiều chừng nào, thì số lợi lại càng lớn, càng to như buôn gặp chầu cân gặp chỗ chẳng khác, một hùn mà như lời 117 đồng, 10 hùn 1170 chục mấy hùn lại càng nhiều nữa. Chẳng phải cái lợi nầy mà hội phải chịu phải trả cho mình mà lắm. Tại cái giá bạc của vạn quốc lo toan mà làm giá lên xuống, mà gặp nhằm bởi cái xứ của mình có đồng bạc cho nên phải tự nhiên nhờ.

Dầu cho nước nào xứ nào cũng vậy, không phải một mình xứ mình mà thôi.

Cho nên Đông-pháp có kiếm chưa từng lo làm thương mãi với vạn quốc cái giá bạc chưa từng, chưa biết cho lắm, ông nói thế nầy người tưởng thế kia sai lầm còn nhiều quá.

Cái hãng Rượu và Đường nầy, mấy ông lập ra thiệt ý kiến cũng cao ... thổ sản, làm cho người thổ sản dùng, thiệt là lường ít, đã có chí, lo giúp cho canh-nông mà lại có chí lo giúp cho kỹ nghệ.

Đồ sộ 2 cái vấn đề công kích, rất nên to tác cho xứ sở ta. Ai mà còn dám nói chi nữa.

Qui cách đã trải bày sẵn sàng cũng như việc giữa chợ, mà xứ mình người Annam, xưa nay chưa xướng lập đặng, nay có trước mấy quan Tây, sau có mấy điền chủ Cầnthơ khởi xướng, thành tựu mấy năm rồi, nhưng không đặng như chí nguyện, như mười mới có sáu phần mà thôi, muốn làm lớn hơn nữa cho đặng mười phần cho sự một mình một xứ, thì sự lợi mới lớn mới to hơn nhiều, nên phải cần dùng thêm vốn, mà ý hội lại muốn cho Annam vào hùn cho nhiều, Annam mà được nhiều, thì có ngày kia, Annam làm nguyên-chủ hãng được, hay hơn là người ngoại-bang. Đại ý của hội như vậy, xin mấy ông chủ-điền chủ-viên cùng là mấy ông có bạc thì nên giúp vào, cho nên việc, đã có lợi mà lại có danh cho xứ sở

Sau sẽ tiếp
N. H. V.

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum trị bịnh Eczéma

... người bị bịnh ngứa, phải gãi ... cả năm, dùng Cadum thì ngủ ngon và êm ái, như bị đau Eczéma hay là bịnh đau da chỗ nào, thì mua lấy một hộp mà xài, thì dứt sự ngứa và sự nóng nảy nơi da, thuốc dán Cadum thần trị những bịnh đau ngoài da như boutons, dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes teigne, plaies.

Tiệm nào cũng có bán !

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 6 fr 25
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$15 tới 3$30

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Thợ lặn

Bữa 18 tây, chiếc tàu « Codillère » ở Đại-pháp chạy qua, chẳng biết cớ sao khi tàu vừa tới Saigon, một tên chệc dưới tàu nhảy xuống sông lặn mất. Bộ nhớ nhà quá mà tàu chạy lâu nên nhảy mà lặn cho mau tới.

Mất

Thầy Ng-văn-T... 25 tuổi, làm việc nhà in Ardin, ở đường Catinat số 83, cớ bót rằng không biết ai thò tay mặt đặt tay trái lấy cái bóp-phơi của thầy mất. Trong bóp có một cái giấy bạc 20$ và hai cái 5$0, một cái bằng cấp trường Normale và giấy thuế-thân Saigon.

Dầu săn bắt lửa

Tối bữa 21 février, lối 8 giờ 50 phút, trước chỗ chế dầu « săn » tại hãng Auto-Hall, đường Charner, một người áp giữ hãng và một người sốp-phơ phụ chế dầu vào xe hơi số ...-1778. Thình lình chẳng biết cớ chi dầu « săn » phát cháy, cháy lây qua xe và đồ chế dầu. May vì nhiều người chữa đặng, hư hao chẳng bao nhiêu còn tên áp-tập, sốp-phơ phụ và sốp-chánh đều bị nám tay.

CHOLON.

Mất giấy

Đặng-văn-Tr... 25 tuổi, đứng bộ bộ 8, ... ghe chài « Kim-đức-Thuận » ... đường Xóm Củi, đâm tờ cớ rằng mấy thế thân năm ngoái ... trong ... không biết ai khuấy chơi lấy mất. — Chạy tiền lấy giấy mới.

Bạn trốn

Ng-thị-S...., 27 tuổi, tải công ghe chài « Vạn-Long » đậu trước nhà máy Orient, cớ rằng một người bạn tên Hộ, 28 tuổi, lãnh trước hai chục đồng bạc rồi khự mất.

Vụ cháy nhà máy rượu Bình-Tây

Trong vụ cháy nhà máy rượu Bình-Tây bổn báo có nói đã gặp thầy tên Ng-

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ... không đặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nói cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Nhứt là trong xứ Nam-kỳ. — Ít người mà đặng rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thiệt là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đớn thới quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên loại-dọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Tì vị thương bịnh hoặc ăn ngủ không toại thỏa chí.

Hãy uống một hai hườn Pilules Pink trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau lẹ luôn luôn. Hoàn Pilules Pink là một thứ thuốc khai-vị làm cho mau tiêu hóa vật thực và bổ cân bộ, giúp cho ngũ tạng lục phủ thạnh vượng đặng trừ cái chứng loại-dọa, mệt mỏi.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có ... tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie Normale, ở Saigon.

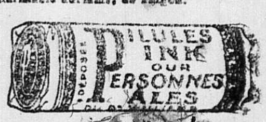

Lời rao cần kíp

Cho ... ông thợ chụp hình ... Phải hỏi cuốn Mục-lục về giá ... của « PHOTO STUDIO », Saigon, 136-138 đường Catinat

Món ... cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu đúng mà chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THÂN*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

... mua nhiều ... sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN : — Những thơ gởi mua, xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. (Nghĩa là đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ).

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

văn-Nhan trong hồ rượu. Nay rò lại quả thiệt tên Nhan vào đó múc trộm rượu, và nó đi một bọn chừng 10 đứa. Nhan với Lê-văn-Thông vào trong, Nhan quẹt hộp viêm rọi, rượu phát cháy, Nhan bỏ thây, Thông cũng bị cháy mà ráng bò ra ngoài nhờ có bọn ở ngoài khiêng đi. Nay Thông nằm nhà thương khai các cớ như vậy. Bởi đó mới có bắt đặng năm tên trong bọn múc trộm rượu nầy rồi. Còn đương tra nữa

Giận vợ

Chệc Châu-Thiên, 42 tuổi, bang Triều-châu, tàu khạo ghe chài số 6210-C.V. đậu trước nhà máy Ban-Aik-Guan, rầy lộn với vợ nó là Huỳnh-thị-Đông, 31 tuổi, làm sao không rõ, mà bữa 18 février, lối 11 giờ trưa, chệc ấy chảy xuống sông quyết lòng lặn xuống Âm-phủ thưa cùng Diêm-chúa. Chẳng biết xuống dưới ngài xử thế nào mà cách vài bữa sau thấy chú chàng nổi lên sình rất lớn. — Chôn.

Thằng nhỏ theo dầu

Thiềm Lê-thị-L... 40 tuổi, ở đường Bình-tây, cớ rằng thằng con thiềm tên Ng-v-Hợi, 11 tuổi, đi đâu mất không thấy về. Thằng ấy nhỏ nhỏ ôm yếu, mặt dài, nước da đen, tóc cúp trọc, mặc áo quần vải đen, trên đầu có một cái theo dài một phân tây.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa tô khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn piaphonds và các kiểu lang eang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tắc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIỀU

Modeleur et Ornemaniste

N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi

SAIGON

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có cách-mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.

83 Rue Catinat, — Saigon

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì tiệm bông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn việc của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ổng có trữ vệ-sanh trửu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bình ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giề cột, đồ phụ tùng đủ hết.

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELLISSON** — SAIGON

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thượng « hạng cognac » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cất mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

RƯỢU CHÁT ĐỎ **St Marsal**

ĐẶT RỒNG BẰNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU BỔ HIỆU **VERNET**

đặt tại xứ MAC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chandon

HẠNG NHỨT HIỆU

A. COURTINAT & Cie

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Coi quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

DESCOURS & CABAUD

Hãng nầy bán đồ rẻ hơn hết trong Cực-đông

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người làm việc xâm.

Đồ dùng cất nhà, sắt đồ [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán tại nhà máy thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống dộng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur — ở đường SAIGON Catinat Số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bi,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Bỏ đề tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy:
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều rộng hiệu Langsa đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$ sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

---

1 Seul Cachet

CALME — Sedox — GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GENERAL TOUTES NEVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES LE VAN
195 & 197, RUE CATINAT, SAIGON

ADRESSE TELEGR.
HONG-BENG
SAIGON

Le Directeur-Gérant
LIM HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie

Nos 47, 49, 51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTALE
N° 60

Le Sous Directeur
YEUNG KAI PUE

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đồi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Paritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (*Médoc*) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu « *Jsuan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamers*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trần dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp* **mà thôi.**
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 93200$
Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Đại lý

Baclieu		Luang Prabang
Baixau		Vientiane
Bentre		
Sadec Caolanh		
Tanan		
Travinh		
.....		
.....		

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II
Đủ các thứ hàng và đồ chạ tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt
Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.

Gởi Giây thép : **LIENTHANH CHOLON.**
Giây thép nói : **728.**

BÁN LẺ

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đò chở chuyên mau lẹ — Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

đồ chơi du điên địa — *Ở đường Paul Blanchy số 127*
SAIGON (Namky)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giống đẹp!

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

Solution Pautauberge

Ngày nọ nhiều ông thông thái Âu-châu tìm đặng rằng mà cho một thứ cây khác mọc tại Âu-châu có một chất kêu là créosote.

Cách ít lâu, lại hai ông danh y langsa tìm ra rằng créosote mà chế được thành dược-phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm thần trị bịnh đau phổi và đau ngực, vì créosote là một chất tánh hay được.

Về ông bào-chế-y-sư hạng nhứt tại Paris là ông L. Pautauberge tìm ra được cách chế luyện créosote ra thành dược phẩm, trộn lộn với ba thứ khác mà làm ra một thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberge

làm cho thiên hạ lấy làm lạ mà trị thuyên mấy triệu người bịnh.

Đó thật là một thứ thuốc linh nghiệm chư tôn nên dùng khi chư tôn ho, mà có hơi rét, với đau trong hông và hơi khó thở.

Nếu chư tôn bị bịnh ho gió mà nặng và đau vất nơi hông, hoặc nếu chư tôn không thể làm sao hết được, thì chư tôn đừng không thứ thuốc nào mà hơn được solution Pautauberge, là thuốc làm cho hết ho và hết đau, mà lại làm cho ban đêm nghỉ yên nữa.

Chư tôn hỏi cũng có nghe thấy biết bao nhiêu người mặt mày buồn bực, xanh xao, thể héo hẩn, xây xẩm mày mặt, nhức đầu mọc mục nơi mình, bạch [illegible], mỏi tay chơn, đau nhức trong xương cốt, nóng đỏ nơi lỗ mũi, lỗ tai, bịnh tiểu nước tiểu ngọt.

Ấy là tại thân thể mấy người ấy hết hai chất mà cái bào chế y sư âu-châu biết rồi là chlorhydro phosphate de chaux. Hai chất nầy đều có trong Solution Pautauberge là thuốc trị thuyên những người vướng những bịnh ấy.

Có hạnh phúc chi hơn là có con mà được sức khỏe. Nếu muốn nuôi con cho mau sơ, và dễ, nếu con cái ốm o và khí bẩm yếu, và nếu cho chúng nó trở ra được vạm vỡ, sức khỏe, ăn chơi, thì nên cho chúng nó uống Solution Pautauberge là thuốc ngừa cho chúng nó khỏi bịnh ho lao, khỏi quẻ, khỏi bướu và khỏi bịnh dạng xấu xa. Chúng nó mau lớn và vạm vỡ. Những người tuổi trẻ mà làm công việc khó nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bịnh chúng tôi mới kể trên đây mong làm cho người phải vướn sanh thêm một bịnh nữa rất dữ tợn là bịnh ho lao, bịnh nầy tại Đông-dương người Annam và Chi-na mất phải biết là bao nhiêu.

Chư tôn chẳng nên ơ hờ, không lo tiêu trị, để cho tới vướn bịnh ho lao, gầy kia không cho phổi thở, mà phải chết ngột. Solution Pautauberge chẳng những là dự phòng tật bịnh, mà trong khi tiêu diệt bịnh căn thì chư tôn cũng nầy sức lực mình thêm lên khỏe khoắn trong mình, mặt mày vui vẻ, siêng sắn ăn ngon và lại tráng dương nữa.

Độ uống dược thường:

từ 2 tới 4 muỗng lớn mỗi ngày cho người lớn.

từ 2 tới 4 muỗng nhỏ mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:

Thuốc Solution Pautauberge để uống và không phai đi.

Uống thuốc Solution Pautauberge liền trước bữa ăn, trộn một muỗng lớn trong nửa ly nước đường. Muỗng nhỏ thì nước đường ít hơn một chút.

Bán tại:

Pharmacie Principale Solirène, Saigon

Pharmacie Franco Asiatique Hélary, Cholon và trong các dược phòng.

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1929 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoại 9[illegible] mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chở hồi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén *(épiceries)*

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kiểu thời và lại toàn bảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cung là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một điều là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa cơ kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm hãng cớ rằng có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư qui vị ở xa xuôi không tiếng bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả đảm cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) vapeur *mới và cũ*, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUANG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH NG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨC ĐỦ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Túc đủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍ H TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tà [illegible] xa-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 2?8 Cholon.

[illegible] LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đúng nó thì phải đến nhà **CAFFORT**, số 36 tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh [illegible], bắn xa không sai, [illegible] đạo-tặc mới [illegible].

[illegible] **CAFFORT** nầy, nhiều người [illegible] đã biệt, bán [illegible] giá lại rẻ, [illegible]

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó [illegible].

[illegible] Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH 同

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến bông tiêu, Thiễu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Đũi nhạn bằng, các thứ Lụa, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu nâng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộn kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour moustiquaires bề khổ 2m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre remboursement) song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 0/0 về cái phần tiền đã trả trước đó (*toute avance de fonds aura droit à une remise de %*).

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BẢN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính bạch.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Hãy uống thử thứ [illegible] AMER HONORÉ

Là một thứ giải khát ngon thượng hạng

Của một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi.

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage

Trois mille ex.

Saigon le 2? Février 192?

[illegible signature]

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION :

GIÁ BÁN :
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng, mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ :
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TELEPHONE N° 178 Adresse télégr. LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN :
BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser à SAIGON : Aux bureaux du journal à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — Luận việc hành trình của quan Tổng thống.
2. — Giá lúa.
3. — Phong tục.
4. — Saigon địa cảnh.
5. — Lồng giả thành chơn.
6. — Phần quan báo.
7. — Đám sắc to.
8. — Việc lạ trên rừng dưới bể.
9. — Năng quá bộ.
10. — Hội làm Đường và rượu Rhum tại Namkỳ
11. — Thông cáo.
12. — Ước kia theo mãi.

Về việc hành trình của quan Tổng-thống

Cũng là chuyện ít xích ra nhiều

Mấy bửa rày, nghe bá-tánh Saigon thường luận bàn về việc hành-trình của quan Tổng thống Đông-Pháp Le Gallen, rằng trong lúc ngài vàng tỉnh Lạng-Sơn, xe sau chạy quá trớn lướt đụng xe trước là xe hơi của ngài ngồi, đụng mạnh cho đến đổi ; chẳng những cả hai xe đều bị hư, ngài với tên sốp-phơ cũng đều bị bịnh trọng nên phải điều bộ.

Nhựt-Báo Saigon có một hai hiệu lại bàn nói quả vậy, song ngài bị trầy-trụa chút-đỉnh, không sao, duy có tên Sốp-phơ bị trọng tích.

Biết đâu là chơn, đâu là giả, đâu là thiệt, đâu là hư, nhưng mà nghe việc chẳng lành xảy đến cho ngài là một vị thượng-quan ấ-vị Mẫu-quốc, tọa trấn cõi Đông-Pháp nầy, lại là một vị khoang-nhân đại độ, lấy đức trị dân, trẻ già đều yêu mến, thì ai nấy đều cảm động không cùng, mà nhứt là thân bằng cố hữu của ngài với Chánh-Phủ Nam-kỳ nghe sự rủi ro nóng lòng không đợi, tư điện-chỉ đến ngài mà vấn an cho rõ kiết hung kẻo còn áy ngại.

Tiếp điện chỉ của Chánh Phủ Nam-kỳ và của thân bằng cố-hữu, ngài mới hồi âm cho quan Thống-Đốc như vầy :

. . .

« Khi tiếp điện-chỉ của ngài là tôi « bồn-chức lấy làm thạnh-tình thâm « cảm, bổn-chức cũng có tiếp nhiều « điện-chỉ khác của thân-bằng cố-hữu « ở Saigon gởi đến viếng bổn-chức mà « phân phiền sự rủi làm cho động « lòng bổn-chức khôn kể xiết. Vậy « bổn-chức kính lời xin ngài để « huyền tiếng-khẩu-truyền quá vội ấy « là tiếng lấy khinh làm trọng, đem « một sự rủi nhỏ nhen trong việc « hành trình mà làm điều tai hại lớn.

« Lúc vừng tỉnh Lạng-Sơn, khi « xe-hơi chạy tới « ga » Thanh-Mới, « bổn chức thấy có Tổng-lang lễ-tựu « chực tiếp bổn-chức ; bổn-chức liền « dạy ngừng xe-hơi cho bổn-chức « xuống đó. Chẳng dè đang lúc dong « ruổi mà vội ngừng, xe-hơi chở hành-lý theo sau, vì tay bành có hơi lớn, siết không kịp, lướt tới đụng xe của Bổn-chức, tuy thật cũng có mạnh, song vô hại cho người. Liền đó, hai xe cũng dong ruổi như thường.

Cứ theo điện-chỉ của quan Tổng-Thống Le Gallen hồi qua cho quan Thống Đốc Nam-kỳ, thì rủi cũng có rủi mà may, người trên xe không ai bị bịnh, nhứt là ngài vẫn được bình an.

Vậy mà — chuyện ít xích ra nhiều — đề tiếng đồn vang làm cho Ngài tánh hoài nghĩa của ngài, kẻ ngồi đứng.

L. T. T. V.

Giá lúa

Năm ngoái lúc ăn Tết rồi, nhà nông trong Namkỳ ai ai cũng đều có lòng hơn hở hỏi vì ruộng trúng mùa lúa chất đầy vựa dầy kho mà lại lúa phát giá cao trong ý chắc rằng tiền bạc chẳng biết làm việc chi cho hết. Ngặt lúa phát giá sớm quá nên có người thì góp lúa không kịp mà bán, mà lại cũng có người tưởng đâu năm mà lúa cao giá như thế chắc chừng tháng bảy tháng tám lúa sẽ còn lên giá cao hơn nữa nên không chịu bán sớm, bởi vậy cho nên mấy nhà làm ruộng nhỏ hoặc nghĩ vì không có lúa bao nhiêu mà để dành hoặc bởi cần dùng tiền ma chi dụng gấp nên mới bán lúa thì mấy người ấy hưởng được giá cao ; còn mấy điền chủ lớn hoặc bán không kịp, hoặc muốn bán cho nhiều tiền hơn thì đều bị lúa sục giá thình lình ai nấy đều mất lợi vô số.

Bắt đầu từ tháng năm năm ngoái thì nghe điền chủ kẻ than người tiếc về sự giá lúa sụt hoài, mà than tiếc vái van thế nào lúa cũng không lên giá. Ngày qua tháng lại xăn bằn đã tám tháng chạp Annam, lúa mùa cũ còn đóng lúi chưa ban đã nhiều, mà mùa mới đã khởi sự gặt, lại gặp trúng mùa nên lúa dồn đống coi lại còn nhiều hơn hồi tháng trước nữa. Tuy năm nay lúa rẻ như vậy mà nhà nông coi bộ chẳng lấy vui, bởi vì một là còn thấy sự bất lợi năm ngoái nên ngậm ngùi trong lòng, hai là thấy giá lúa rẻ nên dầu lúa nhiều mà bán chẳng lấy được bao nhiêu bạc. Đã vậy mà lại nghe trong mấy nước có ruộng lúa như Miến điện, Xiêm-la, Java đâu đâu cũng đều trúng mùa ; Xiêm-la hai năm trước đều cấm xuất cảng, mới đây lại cho lúa gạo xuất cảng thong thả lại. Bên Huêkỳ cũng là Ma ni thì sợ lúa trong nước sục giá mất lợi cho nhà nông nên cấm lúa gạo ngoại-quốc không cho nhập khẩu. Cảnh tượng kinh tế như thế thì lúa Namkỳ biết bán cho ai, mà bán còn sợ không có người mua huống chi là giảm ước cao giá.

Nhà nông trong nước ta đương buồn lo về sự thất lợi thình lình hôm đầu tháng nầy lại nghe bên tỉnh Kim-sang thuộc trong nước Huê-kỳ bị trời mưa nước ngập nên lúa 10 phần hư hết bảy tám phần, còn bên Ấn-độ và Miến-điện là Thuộc-địa của Hồng-mao tới năm nay lúa ít hơn mùa trước kể tới 2 triệu 80 muôn tấn. Tuy nghe hai điều ấy thì ai cũng có lòng mừng, nhưng mà mừng thì mừng thầm đó mà thôi chớ giá lúa coi cầm cự thấp hoài không thấy nhúc nhích muốn trồi chút nào hết.

Có lẽ Nhà-nước đem thấy cuộc kinh-tế trong xứ đình trệ cũng để lòng lo, nên từ ngày khởi sự gặt lúa mới đến nay các quan Chủ tỉnh chỗ nào cũng có xuất tri tìm đa Tổng làng khai số lúa mới lúa cũ đặng nghiên cứu phương châm mà giải cái bịnh trầm trệ nầy, lúa không được của nhà nông Nhà-nước nghĩ vì hiện nay ngoại-quốc bỏ nhiều nước đương lo ngại lắm, chắc là ngoại-quốc thấy số thuế xuất lúa gạo trong nước ta nặng nên không dám mua. Bởi nghĩ như vậy nên hôm ngày 24 Février 1921 quan Toàn-quyền mới ký tên nơi Nghị-định bớt thuế xuất cảng lúa gạo còn phân nửa mà thôi.

Năm ngoái số thuế ấy định như vầy :

1° Lúa và gạo lức có trộn lúa nhiều hơn 33 % thì mỗi 100 kilos đánh thuế	0$72
2° Gạo lức có trộn lúa ít hơn 33 % thì mỗi 100 kilos đánh thuế	0 90
3° Gạo trắng mỗi 100 kilos đánh thuế	1 14
4° Tấm mỗi 100 kilos đánh thuế	0 54
5° Bột mỗi 100 kilos đánh thuế	0 30

Nay quan Toàn quyền bớt số thuế ấy hết phân nửa thì kể từ ngày nay lúa gạo xuất cảng mỗi 100 kilos đánh thuế như vầy :

1° Lúa và gạo lức có trộn lúa nhiều hơn 33 %	0$36
2° Gạo lức có trộn lúa ít hơn 33 %	0 45
3° Gạo trắng	0 57
4° Tấm	0 27
5° Bột	0 15

Số thuế xuất-cản Nhà-nước bớt hết phân nửa như vầy thì chắc lúa gạo trong xứ ta từ nầy các nước sẽ mua và lúa sẽ phát giá lên được. Nhà-nước làm như vầy tuy là mất thuế rất nhiều nhưng mà có lợi cho nhà nông. Ấy vậy nhà nông cũng nên bái tạ thạnh ý của quan Toàn-quyền vì sự ích lợi chung mà giảm thuế.

B. C.

Phong-tục

Muốn được mình sang cho hơn thiên hạ

Trong đời thường nói sang-giàu, hai chữ hay theo nhau, là vì tại mình quen, cái miệng và dùng mà nói riêng đôi, giã như xa-xót, mạnh-mẻ, ở-ét, xẵn-xiệu v. v. thì phải rồi, mà tại sao, nhằm lúc dùng chữ giàu, lại không nói giàu-giót, hay là sang-ốt, lại nói giàu-sang hoặc sang-giàu mà thôi ?

Cũng tại thế quả nhiên có vậy, những người nghèo hèn hạ lưu thì chẳng nói làm chi, chớ người giàu có thì ai cũng cho là sang sướng cũng có cho nên, bất luận là có làm quan không cũng tự nhiên, người ngoài nghe vào thì cho luôn là đã giàu mà lại sang.

Thường tưởng giàu ấy, thì là nhiều tiền, muốn chi cũng có, không còn thua kém ai đâu trong bổn phận làm người, cho nên để cho là giàu sang, là sung sướng hơn thiên hạ thế, chớ không nghĩ cho kỹ mình [illegible] vẫn chẳng, người giàu [illegible] người ta không [illegible] của [illegible] ta có mà mình [illegible] mà ước vậy thôi, [illegible] là giàu sang của người ta, [illegible] nhiều, khi phải lo lắng cực khổ [illegible], ăn không ngon, ngủ không an giấc được như người nghèo ; Làm ông quan buộc phải lo lắng việc nước và việc bổn phận cho xứng, cũng như làm nhà giàu thì lo tiền bạc lỗ lời. Trừ ra có những người thiệt giàu và không [illegible] mọi việc có người [illegible] muốn tự [illegible] ở không ăn chơi sung sướng [illegible], như vậy không có nhiều, ít người như vậy được, một là bởi tánh ham [illegible] mà phú thát cho, hoặc vợ nhà, hoặc có người tin cậy, hai là bởi không được giỏi, tín dân hư đó, rồi phải thua cho đến vợ nhà, nên phải buộc mình ở không mà hưởng sang giàu

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

theo cuộc thế của mình, đa thiểu vô hữu.

Cũng thường có nhiều người ngó vào, như thấy làm quan thì cho là sang giàu rồi, không có ý gì mà xét cho xa hơn nữa, tưởng ông quan đó như ông trời con vậy thì là một sự còn lầm quá, ông quan ấy nào có tưởng như vậy được bao giờ, cái bổn phận công việc của ông cũng tương tợ ông nhà giàu nhiều khi lo lắn mà quên vợ quên con, là vì việc bổn phận của ông quan, còn nhiều hơn ông nhà giàu lắm, cực khổ hơn bội phần, ông giàu cực một, ông quan phải cực đến hai.

Là khi ở phòng quan lo việc quan, khi về nhà phải lo nhà, không phải cực hơn ông giàu sao?

Bởi vậy nên hai chữ giàu-sang rất khó mà phân biện cho được ngay theo lẽ đời. Như lấy mà giải ra từ chữ bởi vì sao mà gọi sang, bởi vì sao mà gọi giàu.

Mấy nước văn-minh, thường người sang, giàu, hai người nầy hay tương tợ nhau cách thức, điều đình việc nước, như việc nhà, vì bởi tại hai người, đều là người học thức cả, nhưng một người muốn siêng với đời ra làm quan còn một người không muốn mà thôi (đây nói về bậc làm quan chớ chẳng phải người làm công kiếm xu. Nước văn-minh thường nhà giàu phải hay chữ, phải học luông luông, dầu làm biếng không đi nhà trường, để lớn tuổi cũng rước thầy về nhà mà học cho được, không chịu dốt bao giờ.

Người có nhiều bạc tiền, thì chẳng nói chi là người giàu có đã phải rồi, còn như muốn làm cho ra người sang thì phải làm làm sao cho ra phải là người sang?

Không phải bận áo nhiều tiền, không ai mua nổi mà sang, cũng không phải mang hia cao gót, hay là đi xe 2 ngựa xe ôtô, hoặc hút cigà mà sang, hay là tưởng cho nhiều tiền bạc làm nhà giàu là sang chăng?

Như thế thường có nhiều tay, hay cho vay thủ lợi, lấy nhà lấy đất của nhà nghèo, khóc lên khóc xuống, nhiều khi như vậy trở nên giàu có tiếng, xóm diềng ngao ngán, làng tổng cũng chê, được như vậy cũng sang, cũng cho là bực thượng lưu sao?

Nếu người mà tưởng như vậy, thiệt còn lầm nhiều quá. — Bậc nầy, xét kỹ lại, cũng không phải nhà sang, mà cũng không phải thượng lưu, như vậy thì, thằng Bột, cũng thượng lưu cũng sang được, thôi còn gì mà phân biện chánh tà nữa. Muốn sang muốn thượng lưu, trước phải học làm thằng Bột cho giỏi, thì được sang được. Thượng lưu, bằng không thì buộc phải làm hạ lưu thì dễ quá ai làm không đặng. Như vậy rất kỳ quá, không lẽ mà ngó vào tiền, thấy nhiều rồi cho là thượng lưu. Còn như mấy bậc học thức, bị thời vận, chịu nghèo, chịu mềm, thấy ai lớn tiếng thì tránh, ai ăn hiếp cũng nhịn âm thanh lánh tục cho qua thời qua buổi thì phải ở hạ lưu, là tại không đủ tiền, hút cigà đi ôtô ăn cơm Tây, mang dày ăn phón, bận áo u-oe, như vậy thì tội nghiệp cái công ăn học của người biết bao nhiêu.

Chớ tưởng như người sang thường phải.

Trước hết sở học thức cho toàn, làm căn, bổn biện chánh tà sau mới đến nết-na tánh hạnh cho hòa hưởn, mỗi việc cứ chuyền cứ noi theo sách vở mà làm, gặp việc quá sức, không có bất tử, hoặc rủi hoặc may, không chịu luôn luôn.

Dầu thấy người nghèo cũng đãi như người giàu. Không phụ phàn ai, cũng không bắng bợ ai, ra đường giữ nết [illegible] nhã hiền lương, gặp ai thì nghiêm [illegible] tiếp nghinh đủ lễ theo nết người [illegible] gương cho đời như kẻ vô tình, tiểu tâm trông vào, tưởng người như vậy ắt là người vô dụng, bất tài cho nên yếu ớt, gặp ai kinh sợ nầy sao?

Dầu vậy mặc tình làm người sang tuy nghe thấy được như vậy, chớ trong lòng không kể không tính đến những sự mau thấy mau đoán như vậy bao giờ làm như chẳng khác gì kẻ điếc kẻ ngây. Là vì lòng dạ của người sang, học thức đã rồi, cứ chuyền mỗi sự, đều có căn để, như nghe thấy trúng căn trúng để, thì mau trả lời, chưa phải chưa trúng, thường làm thinh như chưa nghe chưa thấy, nếu để nghe thấy, sanh đều không phải, hối giận khi nóng, biết có giữ được cái phong thể không?

Thành ra như kẻ ít oi, người thiệt thà, kỳ trung là người có tài có trí, hơn thiên hạ nhiều là người sang.

Cũng như đứa vô tình, khi gặp người ta xin được nhiều ít bạc tiền, rồi muốn cho gặp hoài, té ra nó bị không học hiểu, mà tính lầm, nhờ được một, hai ba lần tưởng được nhờ hoài không dè người ta thấy hèn hư quá, bỏi sao nó không kiếm sở làm ăn, chỉ nghĩa để đi đón làm ăn xin như vậy được đời sao?

Thì nó sẽ trả lời thế nào?

Tại nơi ít học, ít thấy, không xét không suy, mà dầu có xét có suy, cũng tính không ra, cho nhằm theo lẽ, người mà suy xét, chê châm cho trúng, cũng phải người có học thức, mới hiểu nghĩa mà làm, mới trúng theo lẽ, thì chủ tại nơi hoặc đọc sách nhiều, thấy thiên hạ đủ, nên lấy đó mà cân phân mới phải, chớ như người không có học, thì thường hay làm bất [illegible] dầu phải dầu không chẳng cần tại nói, miễn là mình nhứt định rồi, có ít nhiều bạn hữu nói giúp theo cho quấy cũng thành phải theo bụng của mình như vậy thì là theo buổi đó mà thôi ít lâu rồi thấy hư muốn sửa lại sửa sao kịp? Té ra đã [illegible] mà lại đam theo một đám anh em của mình nữa, vì lòng trung tính với mình mà mang [illegible] với nhau hết thảy.

Như vậy rồi cũng [illegible] sang nữa sao? thì chẳng khác chi như mấy người làm quan đã bị tội rồi, [illegible] tại tòa hình, hoặc bị mất chức mà [illegible] với nhà nước chớ với xóm riêng [illegible] còn qui cách như kẻ vô cang vô [illegible] vậy.

Cũng còn nhiều người bẳm [illegible] bẳm bả luôn luôn như vậy cũng là sang nữa sao?

Namkỳ ta lúc nầy, người sang giả còn nhiều, không học làm người có học, chẳng giàu muốn giả nhà giàu cũng là một sự rất nên quá tệ như kép hát thì giả làm vua làm quan đã phải hối rồi chớ như người ở đời lo trượng lo sang mới phải có đầu lộn xộn vậy coi sao đặng rất tệ thiệt. Không nên sửa nên bỏ sao?

N. H. X.

Saigon địa cảnh *(tiếp)*

Có người đam đồ cho mà ăn, có kẻ đam nước rửa chuồn, một ngày 2 lần ăn, một lần tắm rửa, ngày nào cũng vậy đã no bụng, lại sạch sẽ, không còn lo đi kiếm ăn, như xưa nó ở trong rừng. Một sự nên lưu ý, là thú dữ, mà đam về nuôi lâu, hết dữ, coi mấy con cọp, con beo con gấu nó sợ người cho nó ăn cũng như chó sợ chủ nhà, còn mình là người đến coi có ý lạ nên nó muốn hầm hầm làm dữ, cả con voi có một cẳng mà biết lạy người xin xu, biết mua chuối mà ăn, còn như lạy ai mà không cho lại biết ghét, thò vòi phung nước miếng thúi cho dơ áo dơ mình, cũng khéo dạy khéo biểu thiệt.

Miếu ông tà Cao-mên thợ vẽ xưa An-nam, vẽ tích Tàu, những Đường, Tống, Tam-quốc, mà cũng lựa một khoản mà cất miếu, thiệt khéo, vách miếu thì vẽ tích Tàu, coi tốt mà lại tỏ ý sạch sẽ tinh tấn hơn, tuy là miếu giả, mà hơn miếu thiệt nhiều. Có sông giả có hòn non, có hồ lớn có cầu nhỏ, coi thôi mãng mụi, quên thôi.

Nhiều thứ cây lạ, tên khó biết, mà loài thú cũng vậy nhứt là con cu con cò đô ai mà kêu tên cho đủ. Thiệt là một cảnh ước chừng năm sáu mẫu đất, một phía sông ba phía đường, mà thảo mộc, thương cầm hạ thú, đủ thứ, như lấy vật mà tính tiền thì khó mà nói cái giá cho vừa.

Đã tốn tiền mua sắm, còn phải tốn tiền nuôi ăn, người làm công cũng nhiều kẻ quét người tưới, kẻ sửa người trồng có dư mấy chục người. Còn lúa gạo, thịt cá, cỏ rơm, cho thú ăn mỗi bữa nữa, rất nên to tác cái sở phí, mà ngày nầy qua ngày kia, chớ phải có ngày nào nghỉ sao? Phải nói bạc triệu, chớ bạc muôn nào đủ. nhà nước lập cái sở nầy ra, trước là cho nhơn dân thiên hạ, thừa nhàn hứng cảnh, sau cũng phải cho rõ, rừng cây mấy thứ, thứ nào cần ích vào đâu, để làm gì, hoặc trái hoặc lá hoặc bông, mấy tuổi mấy năm mà dùng được, cho nên thiệt quí hóa thay, mỗi cái gốc cây thì để mỗi cái nhãn đề tên cây, mà thú trong lồng cũng vậy. Ước như muốn kiếm tiền người coi rào cho kỹ có cửa mà thâu mỗi người vào chừng năm xu, một ngày có lẽ được mấy chục có dư.

Đó tôi coi từ 8 giờ chí 12 giờ mới vừa đủ, nên tôi tóm tắt kể sơ qua, chớ nói cho kỹ thì lâu quá, nhiều giấy [illegible] ích.

Vừa nghe tiếng chuông đổ, thì [illegible] tôi vội vã bảo về, trưa rồi mình hầm [illegible] nên quá buổi, nó liền kêu hai cái xe người, chú một [illegible] một cái, để huề trở lại nhà cháu tôi, bận [illegible] đi xe hỏa, khi về lại về xe người, mà tội nghiệp cho cái phận quê mùa của tôi, đã trả tiền xe, mà không được yên tâm cho mấy, là khi tôi lên ngồi xe, thằng cha kéo xe nó gây với tôi ba bốn lần, từ chỗ khởi hành [illegible] đến khi gần tới nhà, mà cháu tôi nó cũng không hay, còn tôi thì bị mắc cỡ, làm thinh mà chịu, tại sao vậy?

Lời ngay nói thực. Tại tôi chưa quen nết ngồi xe người, lên ngồi lần thứ nhứt nó bắt phải hồi hộp cả và mình, rung

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn. . . . . . .
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . .
Trường nào bó buộc học-trò hơn . . . .
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn. . . . .
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là. . . . .

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG-HỌC-ĐƯỜNG.

Trường nào lệ luật trừng trị tuồn trong gắt gao, nghiêm chỉnh chẳng khác nữ học-đường, ấy là. . . . .
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn . . . .
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ. hơn. . .

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc dùng
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đỏ-đỏ.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo [illegible]

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đỏ-đỏ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán [illegible] thì xin mời đến nhà hoặc [illegible] hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt
số 40, đường Cao-mên, số [illegible]
CHỢ LỚN.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu **trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu **TRÁI-ĐẤT**

rinh cái bàn tròn, làm cho xe nó khó chạy, nó nặng quá, cậu ngồi đại đi mà tôi chạy sướng, mà tôi làm cũng không sướng được, nó bảo nữa, cậu làm vậy tôi chạy sao được, tôi ráng hết sức ngồi cho vững, mà không rõ vì cớ nào cái bàn tròn nó vồng lên hoài, không ngồi sát với nệm cho được, thì nó lại gầy nữa, cậu nầy bộ ở Lục-tỉnh mới lên v. v.

Phải chịu chớ nói sao bây giờ, nó nói thiệt trúng quá. Mà mình sửa cái nết phiền mình, cũng rõ ràng không được nữa. Đến nơi cháu tôi lấy một quan trả cho 2 cái, một đứa thì không thấy nói chi, còn cái thằng chạ của tôi nó không nghe, mà nó lại nói cha chả chạy như vậy, thấy cho như vậy, mỗi đứa 2 cắt, cũng không nhiều mà, trả thiệt hẹp quá, từ sớ thủ về đây, cầu mũi, xa quá mà thấy không nghĩ?

Nói cho phải, tôi nghĩ cái thâu làm người mà đề cho đến đỗi, dầu nó tánh hỗn hào ăn nói vô lễ thấy nó, mà đã ra làm thân trâu ngựa như vậy, nghĩ cũng thương, tôi lấy thêm cho nó cho đủ theo lời nó nài, mà cháu tôi nó không bằng lòng, tôi la nó, nó mới thôi.

Tôi xét cũng tội nghiệp, tuy theo phép làm sao thì tôi chưa rõ, nhưng thấy con người, kẻ ngồi người kéo, người sướng kẻ cực mà thương hại.

Khi vào nhà, ra áo cắt khăn, rồi thì cơm cá nước nôi rồi, bị mệt nằm xuống, thì nhắm mắt nghe đồng hồ đổ 3 điểm, mới giựt mình thức dậy, rửa mặt lao mình rồi thì, cháu tôi nó rủ đi chơi nữa, tôi mới hỏi, coi sờ cọp rồi, bây giờ đi coi giống gì nữa cho vui, nó nói thôi để dắc chú đi cầu sắt và nhà rông, và bến tàu đi biển, chú cháu bận nầy đi bộ dặng coi thiên-hạ đường sá luôn thể, từ nhà cháu tôi bước ra, đi một chút thì đến cái chợ cỏ ba nóc, cháu tôi chỉ mà nói là chợ ông Thượng.

(Còn nữa)

Bình-đại-thôn, NG.-V.-HỮU.

Một thể mới biết

Như thuở nay chưa xài sabong Cadum, nay mới xài lần đầu, tức thì nghe có hiệu nghiệm liền, làm cho mình phải rõ biết là một thứ sabong không giống thứ nào hết.

Nghe trên da mặt sự diệu dàng mát mẻ, vì nhờ bọt nhiều của nó ma lấy sạch sự dơ dáy trong chun lông.

Giá bán có 2f 50 một miếng mà thôi, Tiệm nào cũng có bán.

Lộng giả thành chơn

Đội binh bộ thứ 11 thủ thành Saigon mỗi tuần có tháo luyện, lại mỗi khi tháo luyện, thường kéo tới đồng trống chia làm hai mà tranh đấu như thiệt chiến, song bị thuốc chẳng nạp đạn thiệt, chỉ dùng giấy cứng làm đạn thôi. Ấy gọi là bắn « *Mã tử* »

Bữa sáng 25 février, đội binh nầy cũng kéo vô miệt Gò-vấp mà tháo-luyện vậy. Chia ra làm hai, một đạo mai phục mà đương cản, còn một đạo giả làm quân giặc tấn tới Saigon. Hai bên giáp chiến tại Phú-Nhuận. Quân giặc bị vây; tên đội Letuffe bị sanh cầm, bèn kêu quân mình mà rằng: « Ta bị bắt rồi, bá quân hãy bắn ! » quân của đội Letuffe nghe dứt, không kịp lượng, mà cứ quên mình đứng gần bên tên lính Mazio là tên bắt thầy đội Letuffe, liền xúm nhau đều súng nhằm tên lính Mazio mà bắn, ý mong giải cứu thầy đội Letuffe.

Cho hay bắn mã-tử, dạn giấy, mà dù cách nhau chẳng dầy năm thước, nòng bắn ra rồi đã thấy tên lính Mazio nhảy ngửa. Hồ ngừng bắn, chạy lại đỡ xốc lên coi, thì thấy đạn giấy khiếm vào hông bên hữu tên lính Mazio, máu phỏi, máu trào linh lán.

Bỏ rịt rồi để lên xe chở về nhà thương, tuy trọng mà không hại gì, quan thầy có thể cứu đặng.

Giả chiến mà bị thương thiệt chẳng phải mới một lần nầy; trong tuần tháng novembre năm ngoái, tại Vũng-tàu, lúc quân sĩ tháo-luyện cho Thống-tướng Hirtzman coi, cũng bắn mã-tử, và cũng có một tên cai bị thương mà bỏ mạng.

Ấy là lộng giả thành chơn đó.

M.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quán quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 17 février 1921.

1· — Ông Trần-bá-Yên, Thừa biện hạng tư, mới cấp bằng, bổ vào tùng sự tại văn phòng chef du Bureau du Personnel tại chánh phủ, thế cho thơ ký Ng-v-Long đi chỗ khác.

Thầy Phan-v-Chi thơ ký hạng tư tại tỉnh Bạc-liêu, bổ về Saigon tùng sự tại văn phòng chánh phủ, thế cho thầy Phan-v-Chương đi học cao đẳng luật đường Hanôi.

2· — Ông Lưu-v-Tân thừa biện hạng tư ngoài Đông kinh mới đổi vào ngạch Nam-kỳ, bổ vào tùng sự tại Thượng thơ tòa nhứt, thế cho thầy Ng-v-Đạt cũng đi học cao đẳng luật đường Hanôi.

Ông Trần-v-Tăng thừa biện hạng tư ngoài Đông kinh mới đổi vào ngạch Nam-kỳ, bổ vào tùng sự quan tham biện đầu phòng sở mật thám, thế cho thầy Đỗ-phước-Tân cũng đi học cao đẳng luật đường Hanôi.

Thầy Ng-v-Long thơ ký hạng năm tại văn phòng chánh phủ, bổ vào tùng sự quan chủ tỉnh Cholon, thế cho thầy Phan-v-Truyền đi học cao đẳng luật đường Hanôi.

Thầy Ngô-v-Đa thơ ký hạng tư tại tòa nhì Thượng thơ Nam-kỳ, bổ đi Cần-thơ, thế cho thầy Ng-tu-Thiết cũng đi học như mấy thầy trên.

Thầy Lê-bá Quat thơ ký hạng ba, trước đã bị nghỉ, nay mới được trở lại, bổ về Longxuyên, thế cho Bui-quang-Đôn cũng đi học như mấy thầy trên.

Thầy Hồ-v-Quảng thơ ký hạng năm tại nhà thương Choquán bổ đi Sadec, thế cho Đinh-quang-Hiền đi chỗ khác.

Đám xát to

Nhằm chiều thứ tư, lúc 5 giờ nhằm 23 février 1921, tại nhà trăng (couvent) Saigon, có đám tông chung má mẹ Candide rất trọng thể, có quan Toàn quyền cho quan thay mặt, có ông Xã Tây và các quan lớn đến châu lễ tại giảng nhà thờ nhà trăng, rồi đi quan về chôn bên thị Nghè, là đất thánh của mấy bà.

Mà mẹ Candide nầy đã 76 tuổi, qua Annam đã hơn 50 năm, cho nên những việc xưa từ 1870 đến nay, đều thông thuộc lắm, trong bổn đạo nữ, dầu Tây dầu Nam không gần, gần được nhờ ăn đức của bà, lời dạy dỗ sự ngay sự thật thuận thảo. Nầy vì bịnh lâu mà bà mất rồi, thì trong họ nhiều người còn thương tiếc lắm. Cho nên không bà thánh cũng bà hiền, Bổn quán xin kính lời phân ưu cùng bổn đạo, và cầu xin cho hồn bà giới theo chơn Chúa mà về Thiên đàng.

Việc lạ trên rừng dưới bể

Cò ma

Ở [illegible] đồng đen toàn, đồng mun (gio), đồng lưng đá hai cánh trăng, đồng đỏ như son, đồng toàn mình màu sạch mà hai cánh có hai vết đen, đồng lông trắng pha mao vàng, đồng nào có tên ấy, tùy theo tiếng kêu hoặc màu lông mà đặc tên, duy có thứ cò-Ma thì chỉ nghe tên mà chưa nghiệm là về cớ nào lại có tiếng ma theo sau riêng cò.

Chẳng ta lại thường thấy ngoài đồng và trên cây gò mả đêm đêm thường có nhiều ngọn lửa sáng chói khi bay khi đậu khi tan khi hiệp không chừng. Theo tục xưa thì bảo rằng ma-trơi ma-lè. Theo tân học đời nay thì ta bảo là lửa điện hoặc là lân-dương, khí cháy đó. Nhưng cũng ít ai đến tận nơi mà chiêm nghiệm cho rõ.

Nhớ lại năm xưa có cậu tôn sinh trường quốc tử giám, Tính khí cậu ta không tin không [illegible] thường hay ưa du ngoạn sơn thủy nơi nguy hiểm cũng xông pha.

Một hôm cùng mẹ và [illegible] theo dòng Hương-giang tự Kinh trở giảm về Tuổi. Đã hết canh hai mà cậu không đi nghỉ, còn ngồi trước thuyền mà chỉ cho bà mẹ xem các loài tinh tú trên trời. Khi thuyền đến Cống Quan, thì thằng [illegible] đã lái ngủ gục sai mất đường, thuyền [illegible] đâm đầu vào một [illegible] gần bờ ấy. Mùi thuyền đụng, nhằm [illegible] tre xào-xát. Bỗng thấy lửa tàn trong bụi tre bốc ra từng đám bằng bàn tay lập-loè khi tắt khi đỏ bay liện tứ tung. Cả đò khiếp sợ duy có cậu ta lấy làm lạ mà không sợ vớ được cái sào đò khua đập tứ tung, một chúc thì tiêu tán cả.

Bèn thắp đèn soi khắp trong bụi tre chẳng thấy gì lạ chỉ có đâu cứt cò ỉa trắng lá tre từng đám mà thôi.

Pháp-Việt Khách-lâu

(HÔTEL DE FRANCE)

N° 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, tin cùng quí khách tường tình chiếu cố. Kính cám ơn.

Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trử mà thôi.*

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HANG

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn. . . . . 1500 muôn
Hiện tại. . . . . 750 muôn.
Chi tồn dư phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920. 500 muôn

Đồng lý nội [illegible]

BERTHELOS. A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pekin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Vladivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn Yokohama.

THƯƠNG-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tân bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mời xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường Charner số 2.

Lãnh làm hết thảy việc của các ngân hàng. Có gởi bạc thì [illegible] cho lời tính trả cho 2 phần [illegible] theo [illegible] gởi.

Còn như muốn [illegible] bằng [illegible] khi gởi, hoặc bạc [illegible] khi [illegible] thì [illegible] cho 2 phần 1/2 lời.

Khi lãnh gởi bạc [illegible] hoặc bằng tiền quan hoặc bạc bạc đồng, thì [illegible] mà [illegible] trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cứ tiền góp lẫn lẫn, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc, hàng chở rời đủ lẻ, trong mấy xứ thì Hội cũng giúp tiền cho trailes), hoặc sang chữ bạc, chữ đồng điện tín.

[illegible] tại mấy nhà Bourses [illegible]

Chi vậy cũng bằng bạc, hay là theo giấy quốc trái, hữu-hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.

LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Mãi vì sau lại tìm thấy dưới nước và trong mạng đò hai con cò lông đỏ như son, con chết nằm dưới nước thì gãy cổ con trong thuyền gãy cánh chưa chết. Đem nghiệm xem thì là một giống có rất thường chúng ta thường thấy tên là con gio-son hoặc con đòm-đòm.

Cậu ta nhớ lại thì khi khua sào mà đánh đó có nghe có trúng nhiều phát nhưng chẳng rõ trúng gì.

.˙.

Lại còn một chuyện nầy nữa : Có một người thiếu-niên kia ở làng Thần-phù huyện Hương-thủy, một hôm đi bắn chim ngoài đồng về, trời vừa tối mà còn đi giữa đồng. Lạt lối, bước quàn xiên bậy bạ giữa đám ruộng tốt. Liền thấy có bóng sáng lập lòe tự sau lưng mà đến. Ngoảnh cổ lại thì thấy một ngọn lửa khi tắt khi đỏ như lửa đòm bay ngang trên đầu.

Người thiếu-niên trong tay có khẩu súng đã nạp đạn rồi liền dương lên nhắm ngọn lửa ấy mồ một phát. Khói đạn phun ra thì ngọn lửa kia cũng tắt, lại nghe như có vật gì rơi xuống giữa đám tối ấy. Bèn đến đánh diêm lên soi tìm thì thấy một con cò lông đỏ như gạch nằm chỏng chưn lên mà chết.

.˙.

Lời bàn : Dầu theo phép tân học, đành là dưới đất có những khí nóng có thể [illegible] cả, đến nước ta cũng có. Nhưng nước ta lại thêm một thứ cò lông đỏ cũng hóa ra lửa được để đi ăn đêm. Lửa ấy hoặc khạc trong miệng ra, hoặc ở lông bụng lông nách mà hóa sáng ra cũng như đòm-đòm vậy. Và lại chúng ta thường nghe có tiếng cò-ma hay là cò-lửa ấy cũng vì đó chăng ?

Nặng quá bộ

Tại Bourges Phansa có một ông Tây tên là Pierre Guindo et 28 tuổi, chuyên nghề lãnh việc làm, mới chết rồi, cân nặng 252 kilogr. ngoài ra một người bằng 4 Người, thường 50 kilogr. mà có mập hết sức [illegible] 90 kilogr. ông nầy 252 kilogr. thiệt quá bộ.

Mới bày nữa

Có một cái phao mới bày, để cứu người bị rủi mà té bên lề sông. Cái phao nầy trung ương, nó lớn năm tất, chung quanh có treo dây nồi, có bánh lái.

Vặn lái thì nó chạy ngay đến chỗ người bị rủi. Đã có thí nghiệm rồi, thả theo giòng nước cái phao bông, trôi theo nước chảy, rồi vặn lái cái phao chạy ra trúng chỗ cái bao trôi, mà đam vào bờ.

Lời rao đấu giá

Ngày thứ năm, 10 mars 1921 2 giờ ban mai tại Tòa bố Sadec, sẽ đấu giá cho lãnh cất một cái nhà thương tại Caolanh, dọ tiền xài chừng 10.000 p.

Tiền thế chưn tạm 300 đồng.

Tiền thế chưn thiệt 4000 quan.

Muốn cho rõ giấy giao ước thì phải đến hỏi tại chủ tỉnh Sadec, hay là tại Tòa nhứt chi thứ ba Chánh-phủ Saigon,

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71 Bd Tổng-đốc Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (20 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon

Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIỆU

Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé

Croix de Guerre

Ó Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mãn mãn thì nên dùng «Camiou hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy :

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 80
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 60

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường, thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$02 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách lầu số 32 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Nº 138) FEUILLETON DU 28 FÉVRIER 1921

ROMAN

O[illegible] KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn (*Tiếp theo*)

« Thật, tôi như chiếc thuyền cây, gặp lúc gió dập sóng dồi, phải cam chịu xuôi chèo gát mái. Chớ phải xuôi chèo gát mái rồi mà còn biết giữ lèo giữ lái thì cũng chẳng nói chi, cực nỗi xuôi chèo gát mái rồi, lèo lái không gìn, may rủi chẳng lo, phù trầm cũng mặc. Bao giờ gió lặng sóng êm rồi sẽ hay! Ôi, đợi cho tới gió lặng sóng êm rồi, thì chiếc thuyền cây ấy ra sao? Thảm thay, thảm cho cái phận chiếc thuyền cây nầy thay ; tuy mình dài lòng rộng, cong then ngoài chốt trong đinh, sức chở nổi thiên quân, lực vận lương ngàn tấn, mà gặp lúc linh-đinh nơi bể ái, xuôi chèo gát mái, không lèo không lái, ngửa nghiêng theo với lượng ba đào như vầy vầy, cho tới cơn bể lặn sóng êm, thì còn chi là mặt gỗ! Không đắm chìm cũng phá nước, không bể mũi cũng vạy lường, vì sóng đã dập gió lại dồi, đưa đẩy nổi trôi, không lỗ cồn cũng đụng rạn.

« Chưa rõ tôi lỗ cồn hay đụng rạn, mà sóng êm rồi còn lửng-đửng lờ-đờ, tôi ngồi........ lầm...... thinh, nàng lại còn hỏi : Có thỏa lòng chăng nhé! Nghe hỏi, tôi không trả lời, cứ việc trơ mắt nhìn vẻ ngọc. Tôi ngó nàng mà lòng buồn ; thật rất buồn ; buồn vì tiếc vì thương, chẳng nỡ để ai ra đàng nầy. Cái sự tiếc thương nầy bởi đâu? Có phải bởi một cơn mưa gió nặng nề ấy chăng? Không : sự tiếc thương nầy bởi tình bởi nghĩa : tình càng say càng đắm, nghĩa thêm mặn thêm nồng, mà hễ say đắm bao nhiêu, tôi lại díu-dan khắn-khít bấy nhiêu, mặn nồng bao nhiêu, tôi lại tâng-tiu nàng như ngọc bấy nhiêu ; dầu chẳng phải ngọc của trời cho, thì cũng là báu trên đời.

Thật là châu báu trên đời ít có ; dầu cho ai trông thấy mặt nàng, đặng chia vui với nàng [illegible] canh vắn, đặng trò chuyện với nàng [illegible] đêm dài, cũng phải chịu cho cái mình nàng là mình châu, cốt nàng là cốt ngọc. Bởi đôi mắt của tôi biết xem người [illegible] đó, nên tôi nhìn hoài không mỏi [illegible]. Nhưng mà nhìn chẳng vui ; càng nhìn lại càng buồn, buồn vì tiếc, thảm [illegible] thương, buồn thảm cho vẻ ngọc. Cũng bởi mỗi khi tôi nhìn cái nhan sắc của nàng, xem cái dung-mạo của nàng, tôi lại chạnh nhớ đến câu truyện của thằng Mười-Hư, chứng cớ con Khâu-thị ; mà hễ tôi nhớ đến đều, thì tôi lại thấy cái môi tai họa nó vươn-vấn bên mình nàng, chờ đợi nàng, dường như kẻ bị xử tử-hình ngồi trong ngục mà chờ giờ sau hết vậy.

« Bởi vậy khi mưa tạnh, gió êm, sóng tan biển lặng rồi, nàng cười hỏi tôi có thỏa lòng cho chăng, mà chẳng nghe tôi trả lời, lại thấy tôi ngồi buồn, ban đầu nàng nghĩ cho tôi như thoàn bị sóng dậy gió dồi, xơ-xãi nên lờ-đờ lửng-đửng ; đến chừng nàng để ý coi, chẳng phải một lần trong một giây một phút, thấy sao mỗi khi nàng cùng tôi vào phòng xủ trướng, nương gối chung đầu rồi tôi cũng ngồi [illegible] nhìn nàng, lại trong cái cách nhìn có vẻ rầu lo, đến đổi đôi tròng chan chứa, nàng mới ngừa lúc canh khuya, chẳng còn tai mắt nào khác hơn là tai mắt nàng với tôi, chẳng thấy chi khác hơn là tấc bóng đèn mờ mệt, chong để trên bàn gần bên cửa phòng, canh giữ việc gối chăn, nàng thỏ thẻ cùng tôi những lời để giãi lòng dạ ; rằng : «Trong một tháng nay, chàng rõ duyên cớ, bởi đâu mà thiếp [illegible] ý chẳng chẳng vui ; lại sự chẳng chẳng vui đó nó làm cho thiếp ngại-ngùn chút phận. Chẳng biết có phải tại thiếp chẳng vẹn điệu xướng-tùy, tề mi cử án, mà ra nông nỗi ấy chăng ? Nghĩ tới, thiếp lại xét : chàng là bực hiền-lương quân-tử [illegible] trượng-phu, cho nên dầu cuộc [illegible] may ông tơ ghét bỏ, khiến cho thiếp chẳng đặng sửa trấp trong lúc xuân xanh, thân Các chẳng đặng dựa Tùng trong buổi trăng tròn, thiếp cũng nguyện một lòng chẳng đổi, còn thân có thuở đền bồi ; may sao trời chẳng phụ lòng, xuôi dạ chàng, chẳng kể dày nắng dạn sương, hoa tàn trăng khuyết ; đưa tay ra vét bương dưới đất, chắp mối tơ thừa lấy cuộc gió trăng, làm tình vàng đá ; thiếp tưởng dầu thiếp có lặp bể trầm-luân cũng khó nỗi đền ân tri ngộ ; có lý nào đã cùng nhau trót mấy năm dư, khăn-khít dãi-đồng, hai thân như một ; thương yêu nhau, hằng than thở cùng nhau một thác mới rời nhau, nay chàng lại đổi lời, hẹp với phận yếm mang [illegible] cho thiếp ; dầu rằng thiếp có lỗi điều xướng tùy, chàng vẹn phận kính [illegible] bô, chàng cũng chẳng hẹp nào mà chấp nê, chẳng nghĩ [illegible] mà buồn, mà chẳng nghĩ việc thì chung xót thân bồ liễu cho đành vậy [illegible].

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

nh

ANG-BÀNG

muốn mối khi
n hảo vô sự,
mãn thì sẽ
, là một thế
ây bà đặng nên
ri về đêu chưa

Tayninh 1$40
bàng 0 $0
ninh 0 $0

rên đây rồi, mà
ai khác đường,
phụ thêm 0$02

iều cô.

thương

ho đất mới
ên cho thiệt

-châu cũng
chính hạ

ng nên đến
lâu số 32
chợ Saigon,
i, hoặc tiệm
t cho sáng;
mới thành

thứ đến đẹp
c nơi./.

ặng dựa Tùng
thiệp cũng
ối, còn thân
trời chẳng
chẳng kể dày
trăng khuyết;
ới đất, chấp
ó trăng, làm
dâu thiệp có
nỗi đến ân tri
hau trót mấy
ông, hai thân
au, hằng than
ới rồi nhau,
iếp; dầu rằng
ùy, chẳng vẹn
, chẳng cũng
ẽ, chẳng nghỉ
à chẳng nghỉ
liều cho đành

. H. MƯU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois Hưng-Thạnh

Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois Đại-Thạnh

Ở Đường Mé-Kênh n° 80
(Quai Piquet n° 80 — Phnompenh)

BÁN ... các món hàng ... Bắc-kỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, bông tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đất-mộ, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, dĩa, chén kiểu Bắckỳ và Nội-phủ nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 cuim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủ có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy nên đồng bang lệ qui ... tân ... có ... tới tiệm của người đồng hương ... mà ... chợ nhà ..., và chúng tôi cám tạ ...

Chúng tôi thường có mua vẩy đoi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thuốc ... Lang ... hiệu «BẮC-CHỦ» ... Nam-kỳ ... không có thể ... Chi ... Frèrès ...

Bùi-quang-Nho

BÊNTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thày ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại còn thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20=40, ngang 0=80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0=80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2=00, ngang 1=60 chừa cửa 0=... thì mua một cây vải nầy và 4=00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tôi xâu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép các nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi cứ gởi contre remboursement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mắt giày hạ da láng bể sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lôi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rọng khổ may áo và vân vân......

BÙI-QUANG-NHO
Bêntre.

Hội làm Đường và rượu Rhum Nam-kỳ

HỘI CŨ CẦNTHƠ

(Société des Sucres et Rhums de Cochinchine, Ancienne Société des Sucres et Rhums de Cantho)

(Tiếp theo)

Xét kỷ lại, cái hội nầy ý tưởng rất cho là cao-ý, trong Nam-kỳ mình thuở nay có món làm ruộng trồng lúa là hơn hết, cách chừng 10 năm nay, đả có thêm một món là trồng cao su, nay đả thành quả rồi, thêm cái trồng mía làm đường và rượu nữa, là đặng một sự rất cần ích cho nước nhà, mà nhứt là đường kinh tế, về kỷ nghệ và thương mải. Ba món nầy là ba món đả thành quả buôn bán ra vạn quốc đả có danh rồi, lúa thì là củ lâu rồi của Annam chẳng kể cũng tự nhiên phải có, còn Cao-su và mía nầy đều có danh ra vạn quốc cũng không phải của Annam sáng tạo, thiệt là của mấy ông Tây là thầy của Annam, thấy mình bỏ phế, không ai thèm nghỉ vào, nên mới ra tiền hùn hiệp mà làm ra, nay cái nguồn lợi, không cần chi nói, ai ai cũng rỏ biết, trong bài báo chương nào cũng có tên đính vào, hễ giá bạc giá vàng, giá lúa rồi giá Cao-su, mai mốt đây cũng để có cái giá mía giá đường nầy vào đứng đó nữa không sai.

Mà chư độc-giả đẳng tưởng cái kỷ nghệ thương mải nầy, như thể mấy cái nhà máy Chợ-lớn mà lầm cái kỷ nghệ Chợ lớn, là việc của các-chú, làm chuyện cần may mơi chiều hùn tiền, đánh lưới mua lúa xay gạo bán, có lời thì ở lâu, làm nữa, bằng mà lỗ thì cũng rồi choán. Chẳng khác chi, ngó đó thì biết, làm ăn xổi thì, tính khúc ngọn, ăn hoa ăn quả mà thôi, chớ nào lo mà tu, bồi cái khúc gốc.

Còn như cái sở kỷ-nghệ Cần thơ đây không phải vậy, nếu như sánh với Chợ lớn, thì một có một không, khác nhau xa lắm, đả có nọng mà lại có gốc, sự ăn hoa ăn quả, mà lại lo phân lo nước, đả vun bén, cho thạnh cho tốt, cho tươi, mà lại trồng thêm dâm thêm cho có cho nhiều cho lớn, mà để đời đời, hết.

cha qua con ... con qua cháu, mà nhiều năm chừng nào cái gốc lại càng to càng lớn, nhiều, lại đỗ sộ vững vàng ra hơn nữa, chẳng khác chi hằng xe lửa ... máy kéo có 2 xe bộ-hành ... năm sáu năm sau, nó kéo 6 7 xe bộ-hành chen nhau mà choán chổ, cho có mà ngồi, sự thạnh nầy Annam mình thấy mà tiếc, tiếc thì ... rồi, uổng thay, khi ấy bảo hùn không thèm hùn. Huống chi nay đã rõ mấy ... sở cao-su, không có một ... thì Jà làm sao? Cái ... cao-su trong xứ Nam-kỳ, ... có biết lớn là bao nhiêu, thạnh ... nhiêu mà choán hết mấy muôn ... đất không?

Chẳng phải là người Annam ... xài mà không biết lợi, biết ... chớ, mà tính toán cũng biết hay biết dở lắm chớ, sao không biết Hay là có nết thương tiền, say bạc, có dư nhiều để mà coi mà nhắm hoài, trao ra làm công chuyện gì thì tiếc, sợ có khứ không có hồi chăng, cũng không phải vậy nữa.

Số là tại hai cớ như vầy, thứ nhứt: không tính không tưởng đến, vì còn mắc lo mắc tính, công chuyện khác, có ai ở không mà mỗi khi nói phải mỗi khi nghe, mỗi khi rủ ren thì mỗi khi phải tính toán, cho nên thường hay bỏ qua, là những bực sức giả, còn bực không sức giả thì dầu tính được cũng không làm được. Thứ nhì khi ấy sự ăn học chưa được tấn, dầu có biết là phải là hay, trong cái nghi kỵ hãy còn nhiều, thường hay sợ lầm sợ lạc. Chớ từ năm bảy năm rồi, thấy cũng rõ biết, có ai chê sự gì nữa, xóm nào không có Annam xông vào mà tranh lợi.

(Sau sẽ tiếp theo).

N. H. V.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước: 6 fr 00
Lúa tạ (100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn ...) 3$20 tới 3$45.

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Cờ bạc

Một chú lính tuần đi «rộn» đường Champagne. Một bọn ngồi «xạt» bài cào dựa lề đường thấy chú đi gần tới lật đật chạy trốn bỏ lại 5 đồng bạc; một lá giấy thuế-thân số 6083, Saigon, năm 1920, tên Ng-văn-An, 29 tuổi, bồi; hai cái áo và ba đôi guốc. Chú lính lượm đi một đổi nữa gặp một đám nữa cũng bài cho, thầy chú cũng đi đào vì thượng. Chú lại lượm được 1$57 và một bộ bài nữa. Cả thầy đều đem về nạp bót quận thứ ba.

Ăn cắp quần

Tên Lê văn-Tr...25 tuổi, không nghề nghiệp không nhà cửa đã bị giải Tòa vì có ăn cắp một cái quần lãnh đen bán 4$50 của thiếm Lê-thị-D... là lái ghe số 1344 đậu quai de Belgique, bắt đặng tại trận. — Ấy là hắn cũng sanh ăn cắp vặt.

Vàng xi

Bữa 23 février, một con xẫm đem lại tiệm cầm đồ Saigon, cầm một cây kiến vàng, có đưa vô một cái giấy thông-hành tên Trần-Thang. Trong tiệm thử vàng nói là vàng xi, xẫm ta sợ bị bắt vụt chạy bỏ kiến bỏ giấy. — Nạp bót.

CHOLON.

Xe lửa cán

Bữa 20 tây, xe-lửa 5 giờ chiều Saigon chạy đi Mỹtho tới ngang cửa nhà thương Drouhet đụng một ông già vàng ra lề đường Charles Thomson giấy tờ Ông ấy có giấy lảo số 237, năm 1907, làng Nhơn-hòa (Châu-đốc), tên Lê-văn-Bến, 77 tuổi. Xe-lửa cán ... mà bởi ông điếc không nghe nên mới ... ra mà bỏ mạng. Đụng rồi, xe còn trợn chạy chừng 60 thước nữa mới ngừng.

Bớ ai mất giấy

Nguyễn-L... 18 tuổi, cu-li sở rát, có đem nạp bót một lá giấy thuế-thân Saigon, số 3906-A. tên ...-văn-Kỳ, 39 tuổi, xí được ngoài đường. Chạy đi đâu mà mất giấy không hay vậy.

Đông-pháp báo tín

Con nít không tay

Tại Kom-phong-lung về hạt Kompong-chnang có một người đờn-bà Annam sanh 1 đứa con gái không có hai cánh tay, cũng như ai lấy dao chặc tiện

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ ... nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ VẢI, BỐ TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) ... đồng thiệt chắc, bằng DA TÂY ..., có đủ thứ màu DA ...

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM ... đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở ... CHÂU mua sì NÓN và GIÀY ... tôi, đều được vừa ý hết và khen ... NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá ... rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị ... cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong ... này.

Có sách mẫu (Catalo) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

Nguyễn-chí-Hòa kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145 có lời bố-cáo cho Lục-châu thân chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất cầu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh tửu của ông quan thầy Bin mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsơ và ... những giẻ ...

Cáo thị

Hội Vĩnh-long Thương-nghệ công-ty kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phấn Nưới» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caôlành, Chợ thủ, Hồng-ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

... lớn chia ra làm ba ... bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

hết vậy, sát chả vai. Hai chơn đủ, nhưng cái chơn mặt có tật; nếu con nhỏ nầy lớn biết đi, sẽ đi cần cao cần thấp. Đem lại nhà thương, quan thầy khán rồi, nói có thể làm cho hai cẳn bằng nhau, nếu mẹ nó bằng lòng để nó nằm nhà thương đặng ông cứu cho.

Người mẹ chẳng chịu, nói trời sanh sao để vậy, dầu có đi được ngay thẳng, thì cũng còn thiếu hai tay, cũng không hết tật. Quan thầy hạch hỏi người mẹ từ ngày thọ thai cho đến ngày đẻ, thì người mẹ nói không thấy điều gì lạ; đẻ cũng đủ ngày đủ tháng vậy. Con nhỏ nầy nữa, cả thảy là 12 đứa, song còn có sáu đứa mạnh giỏi thôi. Tội nghiệp thay cho con nhỏ nầy! lớn biết làm nghề chi mà độ hổ khẩu? Dầu cha mẹ giàu thì cũng khó, vì tiền sẵn có, mà trong mỗi việc biết làm sao; cơm nước ăn uống thế nào. Thương thay!

Người lùn

Nước nào lại không có người lùn, nhưng người lùn nói đây, thiết tưởng ai cũng chưa từng nghe, từng thấy. Có một người Cao-man, tuổi đã 50, *bề cao không đầy năm tấc,* đứng lúng-đúng dưới đất, bằng đứa con nít mới 2. 3 tuổi vậy thôi.

Tay chơn đủ như thường, song cụt lắm, lối chừng một gan rưỡi: bộ vạm vỡ, chắc chắn, đi đứng gọn gàng và nhặm lẹ lắm. Có người dắc đi hát kiếm tiền, ai nghe sự lạ cũng rủ nhau đi coi; tiếng hát nghe lớn, múa men gọn lắm, tưởng người lớn muốn bắt chước cũng khó bằng. Ai thấy cũng bất tức cười và lấy làm lạ.

Khanh,
Secrétaire à Kom-phong-Chnang.

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis-frères có trữ mà thôi.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay:

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao, dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc …

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bên tỉnh mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi … lòng nghinh tiếp và làm cho … quí khách.

Nay cẩn cáo
… THÀNH - CHIÊU
… Ornemaniste
… Rue Duranton Chợ-đủi.
SAIGON

RƯỢU CỎ-NHÁC PELLISSON
… HIỆU PHÁP
Thứ thường «ba cù ron» (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

SÂM-BANH PRIOR

RƯỢU CHÁC ĐỎ S. Marsal
ĐẠT HỒNG RÀNG MẶT TRÁI NHO

RƯỢU RÔM TRẮNG VERNET
đặt tại xứ MẠC-TI-NÍC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông-pháp thứ hộp quẹt nầy

… quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một cây nhỏ một hộp mà thôi

KHOÁN CHẤT THUỶ
(*Nước suối kim thạch*)

VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYỀN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve và nửa ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh … Thạch-lâm-bịnh (kê) — Đau mấy chỗ …
VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau … và bịnh đàm.
VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường …
Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.
VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước … (*Mỗi-khi-chất*)

DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
Số 1, Quai de B…

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cựu-đông

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:
Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.
Xương tán (tro vải ruộng).
Đồ dùng cho những người lãnh việc tầm.
Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sàn, đá.
Ciment Tonkin (có trữ bán …), gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng … và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).
Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây cábles dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.
Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

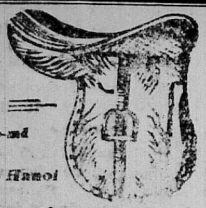

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thocho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THẮT MẮT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Catinat Số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu SI,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

1 Seul Cachet

CALME — Saidas — GUERIT

LES MAUX DE TÊTE

EN GÉNÉRAL, TOUTES NÉVRALGIES

LABORATOIRES PHARMACEUTIQUES [illegible]

ADRESSE TELEGR. :
HONG-BENG
SAIGON

Le Directeur-Gérant:
LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie
Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTAL
N° 60

Le Sous Directeur:
YEUNG KAI PUK

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT MIẾNG VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng: « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một miếng vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì dư rõ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là đường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, vừa chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ : như hiệu **HERCULE** thì từ 60$. sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-muối (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu « *Puritas* » hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobit & Co Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (*Médoc*) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu « *Juan* » có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.
Thuốc điếu hiệu « *The Dreamer* » mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila: *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đâythì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội vòng-Phápmà thôi*.
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG NHẬP CẢNG — DAILY — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ: 93200$
Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh	Daily	
Phanthiet	Baclieu	Luang Prabang
Muine	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec Caolanh	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
THANHHOI 2	.....	
BÁN SỈ	.....	

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II
Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao-man.

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt
Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỐI-CÁI *ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.*

Gởi Giấy thép : LIENTHANH CHOLON.
Giấy thép nói : 726.
BÁN LẺ

CANOT HƠI

Đề chở chuyên mau lẹ đến khắp du điên địa

Hãy tới thương nghị với
Ong Charles BARDON
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp,
giá 1.500$ sắp lên
Khoái hoạt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

PILULES FOSTER

[illegible] spécial pour les maladies des reins et de la vessie

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

[illegible]

La Véritable Marque

(Etiquette jaune.)

PR. 3 f. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Nha hang tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri** *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà này tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá phòng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chũ-nhơn cẩn khải.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghề chụp hình

Giấy để sang hình hiệu *Lumière au platino Bromure 1/2 mat*, trơn láng như da bát, làm tế cho những thứ clichés (kiểu) thiên sức, mà cũng là hình đủ được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1920 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ có có bán giấy lau để sang hình, đà [illegible] vào thuê thân.

Bán tại :

Photo-Studio 136 Catinat Saigon

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Rue Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HỮU-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Hue kỳ có một vị điền chủ đã ngoại 95 mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hởi, ăn nói sởi-sang, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tội-tớ làm công chuyện.

Ngày kia có một người đi thăm ông hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đã bực tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng liền rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ người hằm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (épiceries).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó dã khoẻ khoắn, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng đồng hồ hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp hóa.

QUANG-ĐÔNG Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC ĐỦ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* này thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc này sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THỐNG TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc này mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, và uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Chợlớn.

Ai muốn mua sỷ (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh bằng, minh quê, xiến bông đờn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lông, xiến thắng 7 chỉ sa trơn, sa bông, lụa các thứ, nhiễu minh gò. v. v màu màng, bông phần lá cây, đủ trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « *ĐỒNG THỊNH* *Rue de la Soie Hanoi* » mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, nếu ai muốn cho khỏi mất *ngày giờ*, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ được trừ 2 % về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 %.*)

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo Mỹ [illegible] bảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày 24 giờ.

Nếu chư vị muốn [illegible] mà lập hoàn [illegible] cả nhà máy xay lúa, đủ nhà, [illegible] chạy đến khi vận vận [illegible] nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị [illegible] và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 2 000 000 francs.

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay [illegible] và hãng này sẽ chỉ các đồ [illegible] kiểu thứ (bản đồ) [illegible]

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chủ thành tựu rồi.

Sau này hãng chúng ta cho chư quí vị đặt nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiếng hề giao thiệp buôn bán lúa gạo cũng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sẵn Tàu-khói (chaloupe à vapeur) mới và cũ, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

ÍCH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyễn-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng bắn không ra cũng trúng giữa.

[illegible] cho trúng, [illegible] đến nhà CAFFORT, [illegible] Catinat, [illegible] mới tinh [illegible] không sai, [illegible] giá tặc

[illegible] CAFFORT này, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Rượu Quina Nkos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng [illegible] thơm mà lại bổ ngươn [illegible] ai mà chê nên nó, [illegible] cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon**.

Phải làm sao

Cho những người yếu đuối cho hết thảy những người mà bộ phế suy nhược ?

Phải TRỪ BỊNH và phải BỔ SỨC

LA SOLUTION PAUTAUBERGE

là một thứ thuốc rất hạp dụng vì trừ độc thì có vị Créosote, bổ sức thì có vị Chlorhydro Phosphate de chaux. Không phạt tì, thuốc này thần hiệu trị bịnh cảm mạo, bịnh ho gió, bịnh ho rét, bịnh cú rũ, bịnh đau vắt khăn. Làm cho ăn biết ngon và bổ sức, trừ tuyệt đàm đóng cục và ngừa bịnh HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 10 rue de Constantinople, Paris, và các dược phòng.

Certifié le tirage à trois mille exemplaires

Saigon le 28 Février 1921

Saigon — Impr de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

1921

2

MARS

NĂM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Nguyen Rue Catinat, 163-165 (1er étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm. . . . . . 6$00
Sáu tháng. 3 50
Ba tháng. 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm. . . . . . 7$00
Sáu tháng. 4 00
Ba tháng. 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Bổn phận nhơn dân đối với nước nhà
2. — Cờ bạc.
3. — Saigon địa cảnh.
4. — Thơ tin.
5. — Hội làm Đường và rượu Rhum tại Namkỳ.
6. — Vào bộ Langsa.
7. — Thông báo.
8. — Khôi Hài.
9. — Oan kia theo mãi.
10. — Lời rao.

Bổn phận nhơn dân đối với nước nhà

(Devoirs du citoyen envers son Gouvernement)

Muốn biết bổn phận mình có quan hệ với nước nhà, phải biết hai chữ quốc-gia lá nghĩa làm sao ? Đọc lịch sử loài người, hiểu từ khi nhỏ cho đến lớn, từ dại cho đến khôn, từ hèn cho đến sang, tất cả không ai tự ý kiến một mình mà thành con người đủ trí khôn ở cùng thế giới được. Vì vậy nên nhóm hiệp đôi ba người cho đến năm bảy chục người thành làng thành xóm, thành bè bạn, từ bè bạn làng xóm ra đến một châu một quận, rộng đến nhà nước thành một xả hội của loài người. Xả hội là chỗ đô hội tấn hóa của loài người.

Truy nguyên lịch sử những loài người, mới biết con người quan hệ cùng nhà nước lớn lao vô cùng ; lại chẳng những quan hệ cùng nhà nước mà thôi, còn phần quan hệ cùng thiên hạ thế giới nữa.

Biết cái bổn phận mình đối cùng nước nhà có sự quan hệ lớn lao, thì phải lấy hai chữ nước nhà làm căn bổn.

Đời trước tổ tông nhiều công lao khó nhọc, gầy dựng nên nước nhà mà lưu truyền lại cho ta, ta phải thương yêu lấy gìn giữ lấy, chăm chỉ làm cho phát đạt, để không phụ lòng tổ tông ta ký thác ; nếu mà ta để cho nước nhà nghiêng nghèo, để cho nước nhà bỉ nhục, ấy chẳng những ta là một người tội của nước nhà, lại một người tội của tổ tông, sau lại thành một người tội chung trên thế giới. Sao mà gọi rằng tội chung trên thế giới ? Vì loài người trên thế giới ai ai cũng đem một tấm nhiệt thành, đối với nhơn quần xả hội, dắc dìu nhau lên cõi tấn hòa, vẻ vang danh tiếng cho nước nhà, công nghiệp lẫy lừng trên thế giới, ai chẳng kính mến, ai chẳng kiêng nhường bằng sanh ra loài người trong nước mà chủ nghĩa đối với nước nhà làm sao để cho trên thế giới người đều khinh khi, người đều bỉ nhục, ấy là chẳng phải một người tội trên thế giới hay sao ?

Và chăng chứa lại ức triệu nhơn dân làm thành một nước, nước mà có dân, ví như trong mình con người mà có tứ chi và ngủ tạng nếu tứ chi đã què trệt, ngủ tạng đã hư, thì cái thân làm sao sống nổi. Muốn cái thân cho bình yên mạnh giỏi, thì phải có thuốc trường sanh tẩm bổ hằng ngày, hoặc là kiếm phương nầy phương khác đặng điều dưởng trong mình, mới giữ đặng sự trọn đời không đau ốm.

Dân đối với nước nhà cũng tối yếu như vậy, muốn trong nước đặng vẻ vang không ai lờn dể, thì trước hết phải hiểu tánh chất học thuật cùng tư tưởng thế nào.

Mình là dân trong nước mà không học thức thì hổ thẹn với nước non, thấy gì làm ích cho được quê hương. Hễ dốt thì hại tổ cho xóm làng, hại to cho cả xứ, vì hễ trí nảo mà hoang vu, thì chẳng khác nào như đất thượng du, chỉ thấy cỏ tranh bao phủ, mọc bày lan tràn ; trí nảo không học thức thì hay tin nhiều sự dị đoan, hễ các đứa điếm đàng bày đặt ra việc quỉ-thần tinh-ma thì liền sợ, hao tiền tốn của chẳng nài, miễn cho quỉ-thần, tinh ma yêu-quái, đừng làm hại đến mình cùng để gia quyến bình yên thì mừng hết lòng. Cha chả biết biến hóa là sao ! Như vậy thì thế nào mở mang cho con cháu, vì dĩ hư truyền hư, cha mẹ dị-đoan con cháu dị-đoan, bà-con dị-đoan, cả thân-tộc dị-đoan, thì sự thiệt hại chẳng nhỏ. Đã trí nảo hoang vu chịu theo thần quyền rồi, thì việc đời cư xử cũng thế, hễ nhà hữu sự chỉ trông mong cho thánh thần cứu giúp, nào có gượng mà chống cự với đời, bởi thế bình nhựt thấy ai có quyền thế thì chẳng nài tốn hao mà xu phụ, miễn là cho thân được với kẻ quyền thế đặng cho yên phận khỏi lo, cũng như năng cúng quảy khấn vái là cũng một việc, xu phụ thần quyền quỉ thế. Đã vậy mà chẳng có chân tình :

Nếu trong nhà có người đau tức thì lấy thớt cùng dao đem ra giữa trời mà khấn vái rằng : Như trời cho mạnh thì sẽ cúng một heo.

Khi bịnh đã mạnh rồi thì tiếc tiền bèn ra chợ mua thủ-vĩ thế lại. Hồi hữu sự thì hứa cho cố, đến khi được việc lại tiếc tiền kiếm đều tháo trúc. Cha-mẹ vợ-con đau nặng bèn rước thầy đặt đàng đặt cuộc, đến lúc mạnh rồi lại không nhớ lời ấy cũng vì gạt quỉ thần quen rồi nên mới dám lường người thế. Trong nhà có họa, chạy đến quan làng, xin cứu khổ, nếu xong việc xin dâng hết nhà. Quan làng cứu cho khỏi tù rạc, lẽ phải biết ơn, nhớ cái lời hứa trước, ai để kẻ mang ơn đến tay không, lạy dài xin làm phước vì đời đó kinh hoàng hứa bốc mạt, nên việc xong rồi mà trong nhà chả có một su con

Các việc còn như vậy cũng tại thiếu học mà ra.

Bởi đó kẻ làm dân đối với quê hương thì phải hết lòng lo học hành cho đúng mực đặng mà làm ích cho xứ-sở.

Nếu cả xứ mà có học-thức thì lo gi dị-đoan không tuyệt, thói bá-láp chẳng trừ. Nếu cả xứ có học-thức thì có lo chi không hiệp hùn buôn-bán, kị-nghệ, canh-nông.

Nếu trong xứ được 7, 8 phần học-thức thì có lo chi vệ-sanh không ai giữ, có lo chi sự xa-xỉ khó chừa.

Nếu thiên-hạ đều cho con đi học cho tới nơi tới chốn, thì có lo chi sự hối-lộ không tiêu, có lo chi sự làm thơ rơi chẳng tuyệt.

Bởi rứa, tôi cúi xin các quan Hội-đồng rán sức xin Chánh-phủ ra luật rằng : Ai có con bất cứ là trai hay là gái đúng 7 tuổi mà không cho đi học thì phải bị phạt vạ.

Quan Toàn quyền đã chịu khó nhọc lập quốc-tế, sửa cuộc giáo-dục lại rất rành-rẽ, có thứ-tự, lo dạy con-nít annam từ 6 tuổi cho đến 20, từ mông-học cho đến cao đẳng không thua chi các quản-hạt kia, mà lại sự ăn học tương-tự bên Pháp quốc, nếu các quan Hội-đồng làm lơ mà không vụ đến cuộc giáo-dục con em thì [illegible] phụ lòng nhơn từ [illegible] và phụ lòng tin cậy của cả Việt-nam. Cúi xin các ngài hãy nhậm lời bèn thiệt là quan hệ to cho xứ-sở.

L. H. M.

Cờ-bạc

Tưởng kỳ mụ ấy khuyên bảo chồng rằng :
nhân sinh qui thích chí, vẻ phong-lưu đài các chi lắm trò : cờ bạc bác thằng bán, sự phá sản vong gia từng lắm kẻ. Suy lẽ thường ư vào hà ra hổ, cân lợi hại ư bốn tám năm tư, hay dở rành rành gương củ có đâu xa ; Phụng Trong-Qui bán vợ chuyện xưa, trăm ngàn năm vẫn như treo trước mặt-vậy . . .
Trinh xuân-Đào (Xin anh cờ bạc thì chừa)

Les joueurs jouent comme les amoureux aiment, comme les ivrognes boivent, nécessairement, aveuglement, sous l'empire d'une force irresistible. Il est donc des êtres voués au jeu comme il est des êtres voués à l'amour.....

A. France. (Le jadin d'Epicure)

Cái ma-lực đã đến ngần nào, phát hiện từ bao giờ, mà làm cho tản-hại biết bao nhiêu người nổi chìm trong chốn trầm-luân khổ hải ? Cái ma-lực ấy ra làm sao mà ai là người đã đạp chơn vào chốn quận bài canh bạc cũng đều mê-mệt, dường như ai xô ai kéo, ai khiến ai xuôi ; dầu biết rằng quận bài canh bạc là một đều vô-ích, đã tốn tiền hao của, lại mất giá hư danh. Cái ma-lực ấy thật khó mà nói cho cùng ; cứ theo các đều hình thể mà nói, cờ-bạc chẳng có mùi gì ngon mà người được thích miệng thơm mùi, chẳng sắc chi đẹp mà người được ngộ mắt ưa ngươi ; chẳng tiếng chi hay lời chi thích mà làm cho người được vui tai khoái chí, thế thì người mê đắm bởi vì đâu ? Còn tài-đức của cờ-bạc có gì chăng ? — Tài-năng cờ bạc có gì là đều hay, đức-hạnh của cờ-bạc có gì là lành thú, danh-phận của cờ-bạc có gì là đáng tôn, sự-nghiệp của cờ-bạc có gì là lâm chắc. Biết vậy, vẫn thấy nhan-nhản trước mắt nhiều người cứ lấy nơi đó làm « thực nghiệp », quanh năm đầy tháng nhờ đó mà chi độ chút thân, bỏ phí biết bao thì giờ vào trong chốn đồng tiền chẳn lẻ, con bài đỏ đen ! Vì vậy nhiều người mắc phải chốn « thâm uyên », sự-nghiệp bao nhiêu đều giao nơi tay ông thần « may-rủi » ; lại có người phải mang thêm những nợ nần, mất hư danh giá ; có người vì đó mà phải lìa cửa lìa nhà, trốn em lánh chị, điêu tụy tâm thần. Con vợ hết thương, bà-con trở ghét, nên chi có câu tục diêu rằng :

Thương ai cho bằng thương chồng,
Bởi chồng cờ bạc nên lòng hết thương.

Cái máu say-mê đã làm hại nhiều người, chán h trong báo-giới đã nói về cái vấn-đề đó cũng chẳng ít. Nay mà nói đi nói lại mãi, thiết tưởng là một việc không hay. Nhưng hay hay chẳng hay cũng mặc, càng nói nhiều lần có lẽ cũng có cái ảnh hưởng gì một ít cho ai vậy.

Vả, các báo-giới càng dư-luận nhiều bao nhiêu, phép nước càng nghiêm cấm bao

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

nhiều, cớ sao lại các tay con càng nhiều bao nhiêu? Ôi! những khi lá bài đen trắng, nút ít hay nhiều, đồng tiền sấp ngửa, đem thân mình, đem cả và linh hồn mình vào nơi may rủi, buồn vui thua được, nào hay là sau nầy một cái thảm-trạng vô hối, nhục vinh giàu khó, chẳng qua trong một canh một buổi đã thấy được mòi. Cái thảm-trạng đó có lẽ ai cũng được rỏ, dầu người ngoài vòng hay là trong vòng cũng vậy; nhưng đã lọt vào vòng thì đều thầy biết lại càng rỏ càng hay thêm. Biết rằng hại, hay rằng nhục, mà người vẫn còn đeo đuổi, đeo đuổi chẳng biết bao giờ, cho mòi, cho chán cho ghê, chắc trong tâm-trạng có một đều bí-mật chi đây, tùy người tùy ý, mới nên nông nổi!.

Người Âu-châu thấu rỏ tình tình người Nam-việt, nên chi nhận quả quyết rằng: « Cờ bạc là một món ham mê vô ngần của con nhà Annam. Ta cũng có thể nói rằng phần nhiều dân Đông-Pháp bị cái bịnh truyền-nhiễm nầy. Cớ ấy, cứ xem thói tục ở trong xứ cũng rỏ biết: đứa trẻ vừa chập chững biết đi, hể thấy cha mẹ anh chị nó làm đều gì nó cũng bắt chước. Mà cha mẹ anh chị nó mỗi khi nào có hai đứa chơi nhau, trong tay cầm vài đồng tiền, đã tập ngay cho chúng nó đánh bạc; đứa nào cũng cố gắn hết sức đặng ăn sao một hai đồng của nhau mới thỏa....»

Đều đó có vậy, nào phải một việc đặt đều. Buổi còn thơ-ấu, nào biết duyên cớ gì, lại đem đều «hay» tập nhiểm lấy vào lòng, trách nào đên khi biết tranh đều hay món dở, vật ngọt mùi ngon, lẽ nào tài nào chẳng đổ vào đường bất chánh.

Nhiểm vào khó gở cho xong, khác nào một vích thương; dầu gặp được thuốc hay chửa lành đi nữa, nơi đó hổ chẳng theo, dầu gì chăng? Quận bài canh bạc thật là một vích thương rất đau đớn, rất khổ-sở, biết bao giờ chẳng còn nghe, chẳng còn thấy ông nầy hao tiền, bà kia tồn của, chị nọ chồng xô, anh kia cha đuổi. Bởi cái bịnh đó đã thành một vích thương khó mà chửa, và biết rằng một việc bất lành, nên kiếm đường đổ vì cớ sao mà mê sa cờ bạc. Người th nói; chơi cờ bạc vì buồn bả nổi riêng, đánh chơi cho khuây khỏa; bởi có kẻ không làm việc gì, ăn không rồi, sinh ra chán ngán, lấy lá bài đồng bạc làm thú qua ngày; bởi ngày lễ ngày tết, công ăn việc làm đả nghĩ, không có thú chi vui, mượn đều đó cho tiêu khiển, nào hay chơi một quan ai dể hai quan, mà lần hồi bắt bén dín ăn dín thua trong sòng đen đỏ. Các đều đó có khi cũng có; mà thường khi đả buồn đã chán, đả ngậm ngùi nông nổi riêng tây, mượn lá bài sòng bạc làm vui, vui vậy nào phải là một thú vui đâu! Hà chẳng có một thú gì khác hơn, bổ-ích hơn, thê cho cái thú vui tạm mà sau nầy phãi hư hại đó sao? Thiết tưởng các đều đó nói thật là quá đáng vậy, và để thường đều đó chẳng có hư hao tàn hại gì bao nhiêu.

Những tay con, người làm cái phần nhiều nào phải là kẻ ăn không ngồi rồi, buồn riêng nông nổi; toàn là người có cơ-nghiệp, có phận sự. Có người bài bác các nổi kia, mà cho rằng vì máu ham, muôn được muôn ăn, muôn làm giàu trong một phút một giờ mà ra vậy. Bởi cái máu tham hể thấy bơi đồng thì mê, mà dín ăn dín thua, thua rồi lo gở, gở càng thêm rối, rốt lại đem thân mình vào nơi, đạp gai phải lầy gai mà gở chớ sao! Nói vậy, thiết tưởng cũng là một lẻ đó. Ừ, những kẻ bấy lâu nay chỉ lấy một nghề nầy, mạy đấy khoé hay ngón khéo của mình mà sinh-nhai, thì thôi cũng cho là phải! Còn phần nhiều cũng có bực phú hộ, hào-gia, phong-lưu sang trọng, thiếu gì tiền của, có thú gì riêng mà chen vào chốn đông đút lấn xô? Mà có lẻ thú thật, trong những bọn đông người, mặt nào là chẳng có; gái trai lộn xộn xô đùa, nói cười lơi lả, cổ trắng đùi non!..., Ấy là một nơi đi tình đi tính, bao nhiêu thú nọ trò kia-mắt đưa miệng nói, hưởng lấy cái thú công tạo, mặc tình ai để ép ai!! Ấy là một nơi cũng thương mải, cũng nông tan, cũng hoạn giới, nhưng mà thương mãi một cách lạ thường, ăn thua trong một quận bài đã thấy, chẳng cần gì chạy xuối chạy ngược, lo tới lo lui, tính lời tính lỗ; chẳng cần gì dầm mưa dải nắng, cuốc bẩm cấy sâu, sợ chim lo chuộc; chẳng lo ai ghét ai thương, ai thù ai oán, đeo tiếng mang đều, để trước tính sao!

Bao nhiêu vận-mạng của đời người đều nơi quận bài, nước bạc, cao thấp đỏ đen; giầu sang hư thiệt, trong mấy giờ đồng hồ đả thấy rỏ rành rành. Cần gì, đời nào cũng vậy, vui lúc nào cũng được thỏa lòng một lúc cũng đủ, cần gì sướng mải sống dai. Lo lắn mà chi, chăm cần mà chi, rốt lại là hai chữ « Vận-thời » đều là đen đỏ, đều là vinh-nhục, khoản đời mình nào xa gì cuộc đánh bạc đó đâu. Có lẻ cái ý kiến, cái tâm-lý của nhà đánh bạc nghĩ vậy, nên mới xô lấy mình vào chốn thâm-uyên Đà có thú riêng lại thêm mau dục lợi, thì ai là người đả có biết một ít trong nghề « may rủi » tài nào khỏi được ngoài vòng của sự ham mê. Bởi ham mê, bởi dục lợi, nên từ thành thị cho đên chốn hương-thôn, ngoài đường-cái đên nơi ngỏ hẻm, đâu đâu cũng thấy người cờ-bạc, cũng nghe người trò chuyện cải cọ về bạc bài; cờ bạc tuật rất đông thay!

Tường lại, mấy ai được giàu về cờ bạc luôn, mà ông thần « may rủi » nào có dùa giúp ai cho được trọn đời vui sướng với bạc bài. Chẳng qua một thuở, một thì rồi ra thay đổi mọi bề, như giọt sương buổi sáng, như hơi nước bay lên, như tuyết đóng đầu non. Cái ngày vui ngắn chẳng đầy gang, kia thành ra một cuộc đời bi-thảm, khiến cho người đau ngầm tấc dạ, khó khóc khó cười, than thầm khóc lẩn, ngậm ngùi như dao cắt như lửa thiu.

Bởi vậy, người đã được biết mọi mùi, nêm hết đủ mùi, mà lại còn đưa mình vào chốn chông gai hầm hố, lửa bay đạn bay, gươm đưa giáo chống, ý người còn nghĩ làm sao?! hi-vọng người còn ra sao?!

T. Minh-Dõng.

Saigon địa cảnh *(tiếp)*

Tôi không hiểu, mới hỏi ông Lảnh mà là ông lảnh-binh, hay là ông Lảnh là tên ông Lảnh, cơ khổ nó ở Saigon dã hơn 10 năm rồi mà nó nói nó cũng chưa rõ là ông Lảnh nào thấy thiên hạ kêu thì nó kêu theo mà thôi. Tôi thấy vậy tức cười, nên cháu tôi phải hỏi lại cho rõ, chớ nói vậy nghe không được, người ta cho mình là đứa không biết đều, sự một bên vô ra thường dụng thường thấy mà không hiểu rõ được, thì chẳng khác con sảnh con sáo nói tiếng người ta.

Khúc nầy không thấy chi lạ, cho bằng nhà cửa, ở đông kẹn, muốn kiếm cây côi vườn rẩy coi mà không thấy là vì không có, còn xe ngựa xe người đường sông đường bộ, ghe cộ chiếc đầu chiếc chèo, coi đông đảo lắm, nhà cửa buôn bán thê cũng thạnh mậu cho nên, thấy nhà nào cũng có khách vào ra, đi một đổi xa xa, mới thấy hai cái cầu sắt sơn màu mốc, cháu tôi nó nói cầu nầy kêu là cầu mống là vì nó cong cong như cái mống trên trời, còn cái cầu nữa kia nó là cầu quây, hể nước ròng phải quây cho ghe qua lại, tại làm không có mang cá nên phải bị thấp.

Đên nơi tôi đàng ngay giửa cầu, ngó xuống dưới sông, thấy tâm tâm vọi vọi, cha chả là cao, mà lại dài nữa, đã vậy mà còn không có nhiệp mới hay mới giỏi chớ, thê thường cầu thì phải có nhiệp mà cái cầu nầy không có cũng là xảo giữ, tôi hỏi cháu tôi chớ nó làm là đặng mấy năm rồi vậy, nó nói lâu lắm mà, nào biết được, khi nó còn đi học, chuyện đã 30 năm nay, thì cầu đã có rồi, té ra nó cũng không ắt là năm nào làm cái cầu nầy, cho nên nó trả lời không được, cũng như ông Lảnh khi nảy vậy.

Tôi bảo cháu phải hỏi lại cho biết, chớ ở Saigon mà nầy giờ cháu nói hai cái không thông tức quá uổng quá.

Cái cầu mống nầy thiệt là một vật báu mà tôi kỳ xảo của xứ Saigon, bề ngang ước có ba sãi giả bề dài ngang qua sông, tôi và đi và đêm có hơn hai trăm bước, mà làm toàn bằng sắt, có đổ đá cho xe chạy qua lại chắc lắm, một đầu thì có mang cá đôi, một đầu mang cá chiếc, cao vọi vọi, xây đá, xây gạch và có cậm trụ đèn hai đầu, và chính giửa cầu mà xem ghe chung qua lại thì là thú lắm nước chảy mau như dao cắt, ghe chèo mạnh tợ tên bay, giửa sông sâu nước ghe bầu lậu còn hai bên lòng lạch ghe vuôn đi, theo lời cháu tôi nói buôn bán ghe Lục-tỉnh, lên Saigon thì vào tại ngã nầy, rồi vô ông Lãnh mà đậu, là nơi có nhiều chủ buôn, sẳn sàng tiền bạc giá cả xong xuôi, món gì cũng sẳng cũng trữ. Tiền bạc sẳn buôn bán to, xứ nầy năm mười ngàn đồng bạc hiện, nhiều người có, mỗi sự đồng trên đè đồng dưới, hẳn hòi. Không có lận mạc, điềm đàng ngược xuôi như dưới xứ tôi, hể ít ngày có nghe ông kia bị cậu nọ, không thì cậu nọ mắc mợ kia, không mắc kẻ kia kê nọ, thì bị dụ điểm dổ đàng, cờ bạc mà thua, sạch ghe sạch lúa, thiếu gì mà kể, ăn thua nhau có một cái lưới rất lợi hại.

Chú cháu dắc nhau đi theo bờ sông, bực thạch khỏi mang cầu, đên chổ một

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn........ — NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn........ — XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn........
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn..... — HỒNG-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.......... — HỌC-ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trùng trị tuồn trong gắc gao, nghiêm chỉnh, chẳng khác nữ học-đường, ấy là........ — NGUYỄN-XÍCH-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na coi rể nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn.... — HỒNG-
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như là thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ, hơn... — HỌC-ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghĩ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Hãng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa
» Xổ, không có mùi hôi.
» Mè thơm
và » Bông, giá rẻ để thắp-bạc đồng
Bánh dầu Đậu-phộng thực tốt.
» » Dừa ăn
» » Hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán [illegible] xin mời đến nhà hoặc viết thơ [illegible] tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 69, đường Cao-Mên, số 69.
CHỢ LỚN.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

cây cột cờ cao, có dây chằng 4 phía, tôi không hiểu được là cột gì, nó mới nói là cột cờ thủ ngữ, còn cái nhà nhỏ tại cột đó là nhà bán rượu cho người xuống đó mà hứng mát, được giải khát có ghế ngồi, có bàn để rượu, lại có một cái bờ vuôn chừng năm sãi đáp gie ra sông, có cầu đá, xây gạch, mà cũng có rào bằng dây lòi tói sắt phòng người quá bước, phải lọt xuống sông trên bờ có khách uống rượu, dưới sông có bạn chèo đò, xúm nhau đậu bao cái bờ có hơn mấy chục chiếc, để rước bộ hành. Còn cây cột thủ ngữ là của sở thủ ngữ để leo lên mà coi chừng phải chiếc tàu nào đã tới mà treo cờ cho thiên-hạ hay, có tàu bên Tây qua hay là tàu bên Hoa-kỳ tới v. v...

Đến đây cháu tôi mới chỉ đó nhà rồng là cái nhà mình thấy đó, tại trên nóc có mấy con rồng gắn theo đòn vông, theo kèo nhà mà thiên-hạ kêu là nhà rồng thành tục; chớ thiệt tên là hãng tàu chạy biển.

Còn cái cầu nầy là cầu quây, có để đường rầy, phòng chở hàng qua lại tàu bằng xe lửa. Chắc lắm cũng làm bằng sắt mà có nhiệp cứng quá, khác hơn nhiều, cái cầu mống thợ khác, cái cầu quây nầy thợ khác, mà cầu quây nầy mới làm sau đây, chừng mười năm nay mà thôi, và một dẫy kho lợp thiết đây là kho của sở Thương-chánh, để đánh thuế các thứ hàng của các nước lạ đem qua mà buôn bán với xứ mình, miệng nói tay nó chỉ, tôi ngó theo thực thấy trong nhà đó có đủ hàng hóa nhiều cái đựng bằng thùng cái đựng bằng giỏ vỏ sô, sắp cao lên muôn đụng mái nhà.

(*Còn nữa*)

Bình-đại-thôn, NG.-V. HỮU.

Thơ tín

Chuyện lạ Saigon

Du 23 février au 2 mars.

Mon cher Ng-d-G...,

« Bạn nầy quí-hữu muốn cho tôi nói những chi trong thơ nầy? Ăn tết rồi bình yên; thiên-hạ bình yên, tôi cũng bình yên; biết nói chi bây giờ? Câu chúc cho nhau hoài nhàm tai, nghe ra như tiếng để ngoài môi đãi-buôi đưa đẩy. Quí-hữu có cần những tiếng ấy chăng? — Chắc là không; quí-hữu chỉ cần nghe cho biết đều hay chuyện lạ. Đều hay chi, chuyện lạ chi? — Hết biết! Vậy để tôi thuật một hai chuyện lạ Saigon cho quí-hữu nghe chơi cho tiêu khiển.

« Saigon thật là thắng cảnh, song cũng là cái trường hát quái dị của Nam-kỳ. Không ngày nào là ngày không biến xảy, hoặc nghe mà động niềm thương xót, hoặc nghe mà rởn ốc hết hồn, hoặc nghe mà ngơ ngẩn sững-sờ, hoặc nghe mà tức cười nôn ruột.

« Ngoài những đều trông thấy đây là đều làm cho mọi người nghe mà động niềm thương xót, như: Mấy vụ rủi ro về xe-hơi, chú nầy quẹo tay, cô kia gãy cẳng; vụ tàu đụng ghe chìm, bác nọ ngất-ngư, lão nầy chết đấm, rồi cũng ngoài những đều trông thấy đây là đều làm cho ai nghe đến cũng dợn mình rởn-ốc, là như: vụ cha con tên Võ-văn-Tích ở đàng Đỗ-hữu-Vị làm oanh-oanh liệc-liệc như chôn không người; vụ học-trò trường Mécaniciens, vì tranh thắp tranh cao, thương nội thương giống mà làm ra hai phe, một phe Annam, một phe Mên-Lèo, đấu chiến, cho nên nồi huyết lưu mãng địa, trò nầy bị vít, trò nọ ngất ngư.

« Còn nghe một đều đáng ngơ ngẩn, đáng sững-sờ, là đều « *trên thuận dưới hòa* » mườn tượng bắp con-chằng nấu lộn với ngọn rau-lang-tía! Bắp không ra bắp, lang chẳng ra lang; ôi, đời người để có mấy lần, ai nghe đến mà chẳng ngẩn-ngơ, ai trông thấy mà không sờ-sững.

« Nói phức cho rồi kẻo quí hữu nóng nghe; chuyện ngơ-ngẩn sững-sờ đây là chuyện nhà của hai chú lính tuần thành ở tại bót ông Cò Chợlớn. Chú nầy có trai nên bảy, chú nọ có gái nên năm, hai trẻ thấy trên thuận nói cười, dưới hòa chơi giỡn. Thường ngày vui chơi với nhau. Một bữa mới qua rồi đây, hai chú mắc việc quan, hai thiếm mắc việc nhà, hai trẻ cùng nhau chơi giỡn. Gặp cơn vắng vẻ, chẳng biết phải tại ả-trăng rắn mắt, dì-gió khuấy chơi, hay là ma dắc lối, quỉ đem đàng, cho ong xanh tới vườn hồng, xô cửa phá rào, nên nỗi Trà-mi mở lối (sic).

Con Tè còn đó, quan thầy lo khán xét, dưỡng nuôi; thằng Nó chạy đi đâu, cò bót còn đang tìm kiếm.

Hỏi ai có ngán cho chăng?

« Mới ngơ-ngẩn chưa nguôi, sững-sờ chưa tỉnh, thoạt nghe chuyện « *Con ngải hay con tai* » tức cười nôn ruột. Ấy là chuyện hóa-nhi rắn-mắt, mới ra nỗi nước non nầy; ví sanh phải gái thì gái, phải trai thì trai, có đâu ra cơ hội ấy.

« Tỉnh Giadịnh có tên *Võ-văn-thị-Thơm* trong thì trai ngoài thì gái. Chẳng cần nói cũng biết Võ-văn-thị-Thơm không con, dầy có con người anh kêu y bằng Cô ma Chú. Y cũng có nuôi con nuôi bộn. Đứa nào lớn lên rồi y cũng cưới dâu, nhưng bởi y ngoài gái trong trai, nên những dâu ấy ngoài cửa y kêu dâu, vào phòng y kêu vợ. Còn mấy con dâu, kêu y là cha chồng cũng phải, mẹ chồng cũng hay, có lúc lại kêu chồng, nào ai dám cãi. Mấy con dâu có con, mà là con của ai? Ngây thơ biết gì, chẳng biết Võ-văn-thị-Thơm đó, ông hay bà, cha hay chú!

« Nay Võ-văn-thị-Thơm tuổi [illegible] tám mươi, tách về quê cũ.

Thằng cháu kêu bằng Cô-Chú đó tới lo việc tang. Quan tài còn tại nhà, xảy có một người đờn bà bồng con (*Ấy là dâu với cháu hay là ai muốn nói vợ với con y tự ý*) chạy tới, vào tranh gia tài nói rằng thây quàng đó là thây mẹ chồng bà nội của đứa nhỏ còn ẵm trên tay đó.

« Thằng cháu tranh không lại, tới quan Biện-lý quì đơn, quan Biện-lý phú cho M. Wittwer tra xét. Tới làng dở bộ tữ ra xem, thấy khai tử, hai khai, một là Võ-văn-Thơm, hai là Võ-thị-Thơm, M. Wittwer chẳng biết thây quàng đó là con « tai » hay con « ngải ». Mời thầy thuốc tới bẩn nắp hòm lên coi, thì thầy ,.. ôi... cục yêu.. phát phì.... vì đâ...

« Nhận quả là Trai thì thằng cháu kêu Cô-chú kia đắc lý, con dâu nuôi và cháu nội còn đôi nại. một hai Thơm là Liễu chớ chẳng phải Tre, ôi, tre hay liễu, liễu hay tre, tòa cũng lấy làm ngay mà phán đoán.

« Một đều nên chỉ quyết là tội lỗi nầy bởi con Tạo mà ra; phải gái thì gái phải trai thì trai, rắn mắt chi quá vậy. »

Mộng-Huê-Lầu.

Saigon le 28 février 1921.

. . . .

Phận liễu mỏng manh, đâu có dám bập-bẹ cùng ai mấy lời phải trái; tưởng khi gặp nỗi đắng cay cũng cam chịu một bề. Ấy, đã mang lấy kiếp má-hồng, lại phải bước truân-chuyên may mà gặp người « quân-tử » ra tay cứu vớt có lẽ cũng mừng lòng lắm thay! Nhưng thay vì gặp người nghĩa-hiệp, thì dầu làm thân trâu ngựa đền bồi nào đâu dám quản, lại gặp phải tay phá tán bạo tàn, chỉ ép lấy đều trong dâu trên Bộc, thì chiếc thân chìm nổi nầy nghĩ cũng buồn tanh!

Thật, chiếc thân chìm nổi thật, nhưng tâm-lý người có cải cách đâu ai, nên chi ngoài ra cuộc cầm ca trong mấy buổi, tánh nết nào có như ai, mà ai những tưởng như ai, bắt người vào trong cuộc lầu hồng gió mát, vườn tía trăng thanh! Bởi thấy lòng người quá lẽ, khó nỗi để lòng, cũng dám mượn hết đều can đảm, bày lời cùng ai đó.

Trộm nhớ ngày nào đây, tại nơi làng X. thuộc về tỉnh T. D. M. có mở cuộc vui mừng của một người có quyền trong quận. Quan dân nào thiếu, mặt người nào không; cầm ca đủ lối. Ôi! trong những lúc vui vầy, lại có một ông nào, in cũng là người quyền tước nữa phải, đem những lời đâu đâu mà gạn hỏi tôi đòi cơn, khó mà trả lời thay! khó vâng chịu thay! Ôi! một chữ « thương » cũng có năm bảy đường, nào có phải gặp đâu xấu đó mà dễ khiến lòng người như ai!

Đã là người tay mặt lại là phận bề trên, có lòng hạ-cố mà đem lời tâm-phúc tương phân, — tương phân một cách rất ngồn ngan — có lẽ đây là phận mỏng manh nào đâu có dám [illegible] bòng, cuối đầu vâng một chữ.. [illegible] cam lòng khách! Vậy ai ôi lại [illegible] chớ lấy cái biểu-diện người mà đoán lấy cái tâm-lý người, tưởng cho người ham chốn nhà rộng dẫy dài, mà phải mang một cái buồn rầu vì nỗi (!) của ai!

Hoa thơm sa phải vũng lầy,
Dầu phai sắc thắm hương bay còn nhuần.

Trong những lức vui vầy, mà phát ra câu hỏi vậy, thật là buồn ngất buồn tanh; muốn liền trong lúc đó

Lời rao cần kíp

Cho [illegible] ông thợ chụp hình
Phải hỏi cuốn *Mục-lục* về giá [illegible]
của « *PHOTO-STUDIO* »
Saigon 136 138 đường Catinat

Món chi cũng có bán về nghề chụp hình

Các món phụ tùng và giấy Bromure industriel chánh hiệu dùng mà chụp ảnh cho *GIẤY THUẾ THÂN*

Giá rẻ lắm không ai theo kịp

Mấy ông thợ như mua nhiều thì sẽ làm một cái giá riêng.

LỜI DẶN. — Những thơ gởi mua xin phải gởi tiền theo chút đỉnh trước, và nhà cũng thường gởi bán Contre-remboursement. Nghĩa là đem tiền đóng cho nhà thơ rồi mới lãnh đồ.

Banque Industrielle

DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.......	1500 muôn
Hiện tại.......	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn
Đổng lý hội BERTHELOS.	*Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Havre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường [illegible] số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền [illegible] (chèques) thì [illegible] tính trả cho 2 phân lời [illegible] bạc đồng.

Còn như tiền [illegible] (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sáng qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan. thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất câu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại-quốc, hàng chở rồi đủ lễ, trong mấy xứ thì Hội cũng giúp tiền cho (traites), [illegible] điện tín.

Lãnh [illegible] gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

phân lại mấy lời, lại e nồi đông người làm cho ai phải mang tiếng, ôm lòng nín lặn làm thinh ! Nay về đến nhà, càng nghỉ nông nồi càng thêm buồn bả giùm cho ai, nên lật đật mượn bút bày lời. dám tỏ lại một vài câu nhỏ nhỏ. Ai ôi !

Kim vàng ai nở uốn câu,
Người khôn ai dễ n i nhau nặng lời !

Tiện-nữ. — CHÂU-NGỌC-ANH.

Hội làm Đường và rượu Rhum Nam-kỳ

HỘI CŨ CẦNTHƠ

(*Société des Sucres et Rhums de Cochinchine, Ancienne Société des Sucres et Rhums de Cantho*)

(*Tiếp theo*)

Hội nầy khi khởi lập tại Cần-thơ thì vốn đã 1.500.0[illegible]0 (một trăm năm chục muôn) rồi, nay vì tám chín trăm mẫu đất Tâyninh mà bổn hội phải dời nhà hội về Saigon đường Espagne số 82 cho dể bề lai vãng, hoặc khi xuống Cần-thơ, hoặc khi lên Tâyninh mà coi chừng công sự, nhà làm rượu thì tại Cần-thơ, còn nhà làm đường thì tại Tâyninh.

Sở đất nầy giáp ranh với sông Vaico và rạch Tâyninh mà lại có đường đi xe từ đất ấy ra tỉnh Tâyninh ; gần sông thì đã cất nhà, trại xưởng rồi, trông vào cái đồ sộ cuộc thế thần lắm, ai mà không khen.

Bởi vậy nên, phải dùng thêm vốn cho rộng mà làm ra cho đại sự, phòng đờm đương thương cuộc với vạn quốc.

Tưởng 200 muôn vốn mà kêu thêm, cũng không mấy ngày sẽ thành tựu, là vì đã có nhiều ông phú-hộ Annam, như ông D-b-C xin hùn 100 hùn, ông K-b-T. cũng 100 hùn, ông M. 200 hùn, ông C. 80 hùn và người Tây thì cũng đông rồi 4[illegible]00 hùn đã hơn nửa có chủ choán rồi, còn non nửa thì chưa có chủ, bởi vậy nên muốn cho Annam thêm ít người nữa cho tròn ý tưởng của hội, phòng ngày sau có khi, khỏi cho hội phải mang tiếng với lẽ đời, thường hay nói sao không cho Annam vào hùn với. Cũng như hãng Tàu, hãng xe-lửa, thường có nghe tiếng đó, không sai.

Từ ngày giặc Đức hết, thì nước nào cũng nong lo việc thương-mãi công-nghệ cho to tác mà tranh mối lợi, như hãng tàu biển, Nam-kỳ đã có mấy hãng rồi mà nay lại còn thêm, hãng buôn các thứ rượu Âu-châu, hãng bạc Nhựt, hãng bạc Tàu.

Mấy hãng mới nầy hãng nào cũng vốn thấy ít cũng là mấy ngàn muôn bạc, huống chi hãng Đường nầy có 350 muôn thì sánh với người ta mình có bao nhiêu lớn, nhưng coi thế cũng biết, mình sẽ một ngày một lớn thêm hoài, là vì cái căng để của mình có nên sự lớn hơn thì trông thấy chớ nhỏ hơn không có, nói dốt lại mà nghe, cũng như, tuy là xuất bạc hùn làm vốn bán buôn, mà sau lưng tự nhiên có nhờ trời đất giúp sức, khi mưa lúc nắng, rẫy đặng ruộng trúng chẳng khác chi trời đất có một phần hùn với hội rất mầu nhiệm, để cho mình nhờ tự nhiên cho nên kêu căng để là như vậy.

Xin mấy ông trí-giả, xét lại coi phải vậy không, rồi một ông liều xuất ít nhiều cái cang đởm mà dùm vào với hội cho

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC: *Đồ hộp* — Rượu chác, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ bút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế chăm rất kỷ lưỡng, bất câu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh tửu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cột, đồ phụ tùng để hết.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông Cancellieri *kế nghiệp.*

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

N° (139) FEUILLETON DU 2 MARS 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn (*Tiếp theo*)

Lê-quí-hữu xét coi mình là phận râu mày đã xướng sức Tòng, che chở cho thân Các, dòm thấy tai họa của nàng đang đứng chực chờ nàng bên cửa mà nàng không hay, lại tưởng cuộc tình phai nghĩa lợt, để mấy tiếng than nầy, thì đấng râu mày ấy mới nghĩ sao, liệu sao, cho hay mối tai họa ấy ở tay mình cầm, chặc lòng nơi mình, thương nhờ ghét chịu ? Tôi tưởng dầu ai cũng không cầm lòng chẳng lựa là tôi. Lại đã không đành để cho bạch ngọc sa nơi bùng lấm thì thôi, nói ra làm chi cho nàng buồn. Bởi vậy khi nghe dứt mấy tiếng than, tôi liền mỉn cười để che dấu thầm mà đáp rằng : « Có chi mà phải nặng lòng e ! Trong cái điệu xướng tùy của đôi ta, tôi chẳng có chi phiền trách. Nếu tôi mà nhiều khi lộ dấu chẳng vui ra ngoài mặt, ấy bởi cái tư niệm của tôi rất đầy, nên mỗi khi tôi nhìn đến cái gương mặt nét mày của mình, nghĩ đến cái tình yêu vẻ mặn của tôi, tôi hằng tiếc thầm và trách sao buổi huê thơm phong nhụy chẳng gặp nhau, lúc trăng tròn ngậm gương chẳng gần nhau, để đến cơn nầy, xuân quá nửa thì, mới đặng vui vầy cá nước. Tôi chịu e cho cái ngày vui của đôi ta vẫn chẳng đầy gang chăng ? E vậy nên tôi buồn chớ có gì ! » Nghe qua Hai-Châu tin bằng lời, ôm tôi mà hun, dường như tỏ ý mặng vui tình chung đặng vẹn. Tôi thấy vậy lại càng đau lòng hơn nữa. Nhâng mà chưa dễ biết tính sao ! Bởi vậy nên chẳng ngày nào mà tôi nguôi phiền ; chẳng ngày nào mà tôi quên tính phận nàng ; mà hễ tôi thương nàng bao nhiêu, lo lắng cho phận nàng chừng nào, thì tôi lại nhớ việc con Khấu-thị học với tôi chừng nầy, làm hình như có tấm bản để trước mặt tôi vậy. Cực lòng tôi biết bao ! Nhiều khi tôi thầm nghì vẫn biết nàng cùng tôi chẳng qua là mối tơ thừa chắp nối, nhưng mà cứ theo lẽ đời mà suy, cứ theo lý tự nhiên mà xét, thì sự chắp nối ấy chẳng phải là cớ để cho vợ chồng dể [illegible] nhau, dễ phụ nhau, cho hay cũng đã cùng nhau yêu ấp. Vã lại trời đất muốn cho cái phép mình đã dựng nên đời-đời, kiếp-kiếp, chẳng muốn biết có ngày nào kêu là ngày dứt, nên mới định cho con trai con gái, đờn-ông đờn-bà mang nặng chữ tình cùng nhau, đặng mà hóa-hóa sanh-sanh ra mãi, dầu hai đàng gãy gánh mà tình ưa nhau, duyên đẹp nhau, tác hiệp với nhau, thương yêu nhau rồi, thì chẳng cần biết trước nàng đã cùng ai chỉ non thề biển, sau nàng sẽ cùng ai căn-vặn tấc lòng, mà cũng chẳng cần biết nàng cùng tôi, mấy năm, mấy tháng, mấy ngày, hay là nàng cùng tôi mấy đêm, mấy giờ, mấy khắc rồi hết, miễng biết trong lúc vai cận má kề đây, nàng thương tôi thì tôi thương trả thôi.

Mà đã biết rõ nàng nặng tình cùng tôi, tôi há phụ nàng, chẳng thương nàng, mà để chớ tai họa bay đến mình nàng sao ? Không ...., tôi thề quyết chẳng hề để ra nông nỗi ấy đâu, mà tôi lại nguyện dường chí trượng-phu Tùng che chở tuyết sương cho thân Các lâng cho đến ngày sau hết. »

Tính vậy rồi mà tôi cũng chẳng an lòng vì còn ngại nổi con Khấu-thị nó chẳng quên những lời của tôi đã hứa. Bởi cớ mà tôi chẳng vui có nhiều đêm, Hai-Châu an giấc rồi mà tôi chẳng còn canh khuya trằn trọc.

« Lần lần ngày qua tháng lại, tính cũng đã lâu ; một đêm kia, đồng-hồ đã điểm ba mà tôi chẳng còn nằm trơ đôi mắt. Tôi mới tính đi lấy sách đọc cho tiêu khiển. Lê quí-hữu biết, canh khuya, ngủ chưa an, muốn lấy sách đọc cho qua giờ, cho giải muộn, thì sách nào đọc lại không được, phải chọn lựa làm gì. Bởi vậy tôi ra kệ sách mà chẳng bưng đèn, ý để, thò tay lên mò, đụng cuốn nào hay cuốn nấy. Lấy rồi, tôi cầm vào phòng nằm trên ghế bố dài, để dựa bàn đèn, dở ra mà đọc. Chừng đó mới hay tôi lấy nhằm cuốn « *Phong tình* », dở ra xem, lại gặp khoản luận về tánh đờn-bà, có câu nói rằng :

« Đờn-bà cũng có người đức hạnh tự
« nhiên, giữ dạ thờ chồng. không chịu nay
« vầy mai khác, song phần đó là phần ít,
« ngàn người chưa có một. Chí như người
« mà tham lục tiếc hồng yêu trăng mến gió,
« thì kể biết bao nhiêu. Mà những người ấy
« đều là tay sắc sảo, [illegible], huê nhường,
« nguyệt thẹn. Cớ ấy nên thường thấy, đờn
« bà có dung-nhan [illegible] đức hạnh.
« [illegible] yêu, hay gạt chồng ; nếu chẳng
« độc hiểm trong lòng, [illegible] cũng sâu sắc
« [illegible] mua hươi bán bòng,
« thì cũng [illegible] bộc. Có nhiều
« khi vì chút tình riêng, đám làm điều tán-
« hoang, miễng đặng thỏa lòng mình ! .....

Sau sẽ tiếp theo. — L. H. MƯU.

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP

(*Conseils medicaux*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau [illegible] hoặc nóng lạnh, tì [illegible] [illegible], thì hãy mua rượu [illegible] là rượu thiên hạ rẻ [illegible] lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 30
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN: đủ các món hàng tơ Bắc-kỳ: lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vấn, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc: ca-sơ-mia, lục soạn, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đất-nói, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI: Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Bắc-kỳ, và Nội-phẩm-nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rủi có mất-cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang hết quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cảm tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vậy đổi mỗi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BẠC-CHUS » mới chở tại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng. *Chỉ một mình hãng Denis Frères trữ mà thôi.*

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chân-Thủy ở Hanoi. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 2m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80 thì mua một cây vải nầy và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giầy và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giầy hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu, từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chế ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giầy hạ da láng mà sơn giầy da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bến-tre và những bông Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo vân vân.....

BÙI-QUANG-NHO
Bến-tre.

mau thành tựu, đã ích đời mà lại lợi cho mình, như đã nói trước rồi, ngày sau không còn nhớ mà trách nữa.

Như ông nào ở xa, thì xin viết thơ cho ông trạng-sư Ferrand Saigon, ông Baugé nôte hay là nhà Băn Industrielle cũng được, thì mấy ông sẽ mau mau trả lời cho.

L. d. N. H. V.

Vào bộ Phansa

Nghe đồn ông Nguyễn văn-Thinh, Docteur en médecine, sanh đẻ tại Cholon năm 1888, ông Cao-văn-Son, Ingénieur des Arts et métiers, sanh đẻ tại Saigon cũng năm 1888 và ông Nguyễn-văn-Nghi, Avocat, sanh đẻ tại Vinh-long năm 1894.

Ba ông cũng còn đương quyền hành bên Mẫu-quốc, nay đã được có chỉ-dụ cho vào bộ Phansa.

Bổn-quán xin kính vài lời mừng cho ba ông.

ĐI TÂY TRỞ VỀ

Ông Nguyễn-phú-Khai, Directeur de la Tribune indigène, đi qua Paris, năm ngoái, nay đã trở về Saigon, trong vài ngày đây sẽ tới.

Phề-tháo

Hội Giadinh đấu với hội Saigon
(Match de Foott ball Association Giadinh-sport contre Saigon-sport)

Kỳ đấu cầu năm nay phân nhiều mấy hội Langsa đều huề cả. Hôm chiều chúa nhựt, hội Giadinh tranh với hội Saigon. Khi bãi cuộc rồi, chẳng có phe nào thắng được một goal.

Bên Saigon-Sport thiên vài người giỏi như là Bignault, Bec, Vabois, Guy và Tentali.

Hội Giadinh tuy có danh tiếng thuở nay nhưng mà hơi sức đã mòn mỏi rồi, không được bền bỉ.

Phe Saigon ghe phen đem cầu tới goal Giadinh, mà bị đá ra, cùng là M. Thơm giựt lộn trả lại hoài. Những mãn đá cầm chừng như vậy cho tới giờ.

Nếu phe Saigon không thắng nổi Giadinh, sợ e khó tranh đứng đầu mùa đầu cầu nầy.

Đua ngựa
(Courses de chevaux)

Bữa chiều chúa nhựt, trời nắng chan chan, mà thiên hạ tới tại trường đua cũng đông.

Ngựa Derby đặng thắng hạng nhứt trong hội đua nhảy Tết, tối nầy chưa rành thảo cái món đó. Thấy có ngựa Girouette và Long-tinh ra tranh thì Derby chắc thua.

Trong cuộc đua chấp (handicap), thì ngựa Đạm-tiều thắng các con khác xa lắm.

Qua cuộc ngựa ta (chevaux indochinois) đua lãnh thưởng, thì Excelsior được thắng Honglan và Basse-Pointe. Còn ngựa Bombayou từng tới hạng tư.

Hội đua lãnh thưởng Tân Cholon thì ngựa Indigotine đặng thắng Majesté và Aviatrice.

Trong cuộc đua chót hết, ngựa Laissez-dire tranh đặng hạng nhứt với ngựa Ngọc-Em.

Tiền cá được 8.945 đồng bạc.

Chúa nhựt tuần sau nhằm ngày 6 Mars, cuộc đua ngựa sẽ vui hay lắm. Trong chương trình có để phần thưởng của thành-phố Saigon, tên mấy con ngựa giỏi và phần thưởng Elecre (về cuộc đua nhảy rào, hầm hô, vân vân). Sẽ có ngựa Long-đinh, Girouettel và Honglan cùng Polignac ra tranh.

Một người đi coi.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 6 fr 00
Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) 3$25 tới 3$40

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Đánh lộn

Tối bữa 24 février, lúc 8 giờ, chẳng rõ duyên cớ chi mà xảy ra một đám đánh lộn quá dữ tại trường máy đường Đô-hữu-Vị. Một bên thì Võ-văn-Thinh là người giữ trường với hai người con trai của kia thì hai người đờn bà là Trần-thị-Huế, 42 tuổi và Ng-thị-Hiêm, 50 tuổi, ở đường d'Ayot. Thị-Hiêm bị đá với bung tê nhức, phải chở vào nhà thương. Sở tuần-thành còn đương tra vụ nầy.

Ăn cắp quên tay

Lê-thị-Cam kêu thị-Tam, 32 tuổi, ở quai de l'Yser, mới bị giải tòa một mình ba tội:

1° Muốn trộm một chiếc vàng 17$00 của Tang-Liêm ở đường d'Ayot;

2° Trộm trang vật đáng 60$00 của Phạm-thị-M... ở đường Amiral Roze;

3° Trộm trang vật giá 48$00 của Lê-thị-Vinh ở đường Massiges.

Học trò trường máy đánh lộn

Trong trường máy đường Đô-hữu-Vị có học trò Annam, Cao-Man và Lèo. Tối bữa 25 tây, lối 11 giờ khuya, các học trò đồng đi ngủ rồi. Thình lình học trò Annam hè nhau, kẻ cầm dao, người cầm cây cùng là đồ dùng trong cuộc làm máy, xúm đánh học trò Cao mang và Lèo. Một trò cao-man 17 tuổi và một trò Lèo 20 tuổi bị thương tích nặng đã chở vào nhà thương, 21 trò Annam bị bắt. Nghe rằng học trò Annam và mấy trò Cao-man với Lèo ghét nhau đã lâu mà không có điệp chi, đến chiều bữa 25 một trò Annam và một trò Cao-man bị phạt, kẻ tối lại sanh cuộc đánh lộn đó.

Khôi hài

Ngũ quan *(les cinq sens)*

Có một anh hương Âm kia thường thường mỗi năm qua mùa hạ có trồi cây sống như điều, xoài v.v..., ảnh cấm con ảnh không cho rờ tới mấy món ấy, sợ ăn bậy, mà độc sanh bịnh đi chăng.

Ngày kia trạm làng đem lại cho ảnh một tấm nhựt-trình L. T. T. V. Hương Âm lật đật xé ra mà coi *(đó là sự thấy)* Đang khi anh hương đứng coi nhựt-trình trên nhà trên; đứa con trai của ảnh, ước chừng 11 tuổi, thấy cha mắc ở trên nhà trên, nó ra vườn thấy điều ngon quá, thèm chảy nước miếng, liền trèo hái mấy trái đem vô nhà dưới mà ăn với mắm ruốt. Ăn coi bộ lấy làm ngon lắm *(đó là sự biết ngon)*, lầm lủi ăn, quên sự cha mình cấm.

Người cha trên nhà trên đánh đặng mùi mắm ruốt *(đó là sự ngửi)*, liền quăng tờ nhựt-trình L. T. T. V. mang giày hàm-ếch đi xuống nhà dưới mà coi. Đứa con đang ăn, nghe tiếng giày lẹp xẹp *(đó là sự nghe)* lật đật liện điều dồ mắm ruốt mà chạy trốn.

COMPTOIR-GRAPHIQUE TONKINOIS
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp MÀU XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc nầy.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG
Nguyễn chí-Hòa kính mời.
83 Rue Catinat. — Saigon.

Pommade Cadum
Thuốc dán Cadum

Trị các bịnh hay phát ra trên mặt

Thuốc nầy thường tánh nó yêm ái hay làm dức những bịnh sanh nơi nóng nảy.

Nó làm cho mình phải ngon ngủ, hết ngứa tức thì. Dùng nó thì tránh được những bịnh đau da như Eczéma boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures, hémorroides, urticaires, croutes, teigne, plaies, brûlures, Trong mấy tiệm thuốc đều có bán.

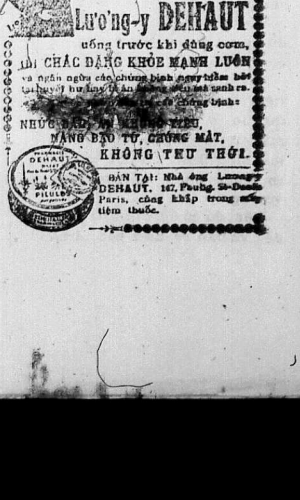

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kẻ nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Chẳng dè người cha lẹ như nhiếp, chạy lại xách ngang eo-ếch chú con, đánh một hồi trên hậu thu cho đã nư giận (*đó là sự đá động*).

QUỐC-TRẤN.

Hàng tàu Nam-vian

Đàng tàu Cao-miên

ATTALO	CHẠY MARDI	1/3/21 à 21 h.
BATTAMBANG	» JEUDI	3/3/21 à 21 h.
L.BLANÇHET	» SAM.	5/3/21 à 21 h.

Đàng tàu Lục tỉnh

NAMKY	CHẠY LUNDI	28/2/21 à 21 h.
KHMER	» VEND.	4/3/21 à 21 h.

Đàng tàu Battambang và Đế-thiên

ATTALO	CHAY MARDI	1/3/21 à 21 h.
BATTAMBANG	» JEUDI	3/3/21 à 21 h.

Đàng tàu đi Lèo

ATTALO	CHẠY MARDI	1/3/21 à 21 h.
L.BLANGHET	» SÁM.	5/3/21 à 21 h.

Đàng Vũng tàu và Bà-rịa

KHÔNG CÓ TÀU CHẠY DIMAN.		27/2/21.
KHMER	» LUNDI	28/2/21 à 8 h.
»	» MARDI	1/3/21 à 8 h.
HAINAN	» JEUDI	3/3/21 à 8 h.
»	» VEND.	4/3/21 à 8 h.
»	» SAM.	5/3/21 à 12 h.

Đàng tàu đi Tây-ninh

KHMER	CHAY MERCREDI	2/3/21 à 8 h.

Saigon, le 26 Fév. 1921.

Cáo thị

Hội Vinhlong Thương-nghệ công ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu «Phan-Nuôi» của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé My-tho Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chủ nhựt bảy giờ sớm mai.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china học cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lâu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Lời rao

Kính trình qui khách đặng hay

Nguyên từ năm 1912 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa khéo léo bằng Ciment và Thạch cao dùng để gắn nhà, pà gắn mà là:

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới dã khéo mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu này tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phân xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bảo tính mua, phải để thước tắc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghinh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHUYÊN

Modeleur et Ornemaniste

N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi SAIGON

Ớ Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mỗi khi lên đường mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và đi đến nơi rồi đến chốn chẳng hề sai chạy:

Giá đi từ Saigon tới Tây-ninh 15$
Còn Saigon tới Trảngbàng 6$
Từ Trảngbàng tới Tây-ninh 9$

Như tới chỗ đã định mà xe muốn chạy thêm một, hai khúc đường thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$50 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Khi nào có việc chi mà muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

PELLISSON

RƯỢU CỐ-NHẮC

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « bas à cod » (3 concurrents)

Thứ thiệt tốt cũ chiết nâu

SÂM-BANH PRIOR

RƯỢU CHÁT ĐỎ S. Marsal

VERNET

Léon Chandon

ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đồng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu

Hãng này bán giá rẻ hơn hết trong miền Cochinchine

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sang, đ...

Ciment Tonkin (có trữ bán ... ngói, gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng ... và dường rãy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây cables, dây gai, vi xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn càng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

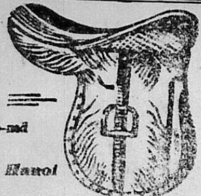

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bì THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : *« Le temps, c'est de l'argent »* (Một tất quang-âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để

thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị

Thuốc bột « URASEPTINE ROGIER »

Các chứng bịnh nơi đường tiểu tiện thường bị đau lâu ngày và trị cho mạnh thiệt là rất khó. Khi nào đau mà có chảy mủ ra, thì trong các tạng phủ mà bị trước hết là nơi chỗ thần kinh đường tiểu tiện. Đều cần nhứt là chẳng những trị cho lành bịnh, mà lại còn phải phòng bịnh cho khỏi thâm nhiễm vào trong thân thể, vào nơi bọc đái, vào tử cung, vào huyết mạch. Như vậy rồi thời lại sanh ra các chứng bịnh rất nguy hiểm, như những là đái láu, tiểu tiện ra huyết, bí đái, đàn bà thì đau bụng. Các chứng ấy là chứng làm cho mình ốm o xo bại mà có khi lại phải đến chết. May lại có một ông thầy bào chế nhứt hạng ở tại kinh đô Paris, quí hiệu là H. Rogier, đã kiếm được một thứ thuốc đặt danh là « L'Uraseptine Rogier », nhờ bởi thuốc ấy mà chư vị y sư khắp trong toàn cầu đã trị mạnh không biết bao nhiêu là người lâm phải chứng bịnh ấy. Thứ thuốc bột nầy ngọt ngào dễ uống lắm.

Một người lính thủy 54 tuổi, thuở nay đau lậu đã ba lần, cứ than van rằng đi tiểu tiện khó quá và mỗi khi đi tiểu cứ thấy huyết với mủ vàng vàng pha trộn vào nước tiểu hoài. Chỗ mạch đái bị hư nhiều chặng, đi tiểu ra bậy bạ, nước tiểu chảy ra rất khó, chảy ra từng giều, mỗi lần đi lấy làm đau đớn lắm và cứ lo sợ rằng rồi đây e sẽ bị bí đường tiểu tiện. Đau như vậy chẳng biết làm sao, mới khỉ sự uống mỗi ngày hai muỗng nhỏ thuốc bột **Uraseptine Rogier**, qua đến ngày sau, đi tiểu đã thấy khá. Rồi đó cứ mỗi ngày mỗi thêm, uống cho đến một ngày 8 muỗng và xét rõ biết đi tiểu thấy

bớt nhiều quá, không thấy chảy mủ nữa, không nhức nhối đi nữa và nước tiểu thiệt là trong khe. Rồi đó anh ta cứ uống thuốc bột **Uraseptine Rogier** hoài và từ ấy thì mạnh giỏi luôn luôn.

Thuốc nầy có bán tại tiệm thuốc ông SOLIRÈNE ở Saigon, và tiệm thuốc Pháp-Á ông HÉLARY, tại Chợ-lớn cũng khắp trong hết thảy các tiệm thuốc tốt đều có bán.

ADRESSE TELEGR : **HONG-BENG** SAIGON

LIM HONG BENG & Cie

Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BOITE POSTAL **No 60**

Le Directeur-Gérant : LIM-HONG-BENG

Le Sous-Directeur : YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-múi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.

Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Co Cognac* có thứ *18 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ củ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stont* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hơi.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manila : *Reina Victoria, Londres, Américanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi*.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

... nhánh: ...nthiệt, ...né, ...nri, ...foo

Đại lý: Baclieu, Baixau, Bentre, Sadec *Caolanh*, Tanan, Travinh, ...; Luang Prabang, Vientiane

...ho trử ...ANHHOI 2

BÁN-SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI ở Cholon Quai Testard Số 1,2,3.

BÁN LẺ — *Gởi Giây thép :* **LIENTHANH CHOLON.** *Giây thép nói :* **725.**

CANOT HƠI

Đồ chở chuyên mau lẹ, để thăm du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

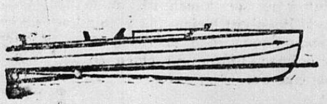

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp.

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ Giá rẻ

VÌ BINH THỞ

Phải uống thuốc PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM
BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.

Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

Nam-việt Khách-lầu
HOTEL D'ANNAM
Nº 80 Bd Charner et Carabelli Saigon
HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU
(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hơi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hỏi, ăn nói sởi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai kẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà nóng bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (Bon-Prime) tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

QUẢNG-ĐÔNG
Thiên-hòa-Đường
ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DỦ PHÁT LẢNH HOÀN

Chuyên trị bất cầu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn để bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dủ phát-lảnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thật là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vả uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm ký hiệu.

Vì có bọn gian-tà nó xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giã.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

GRAND MAGASIN DE Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE
DONG-THINH 同
Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Bổn hiệu bán sỷ và bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến bông tiêu, Thiên minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh băng, các thứ Lụa, Lãnh rộng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng đen, trắng, màu hột gà, màu măng đều có bán hết thảy. Hàng tốt nước nhuộm kỹ mà tính giá lại rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên về nghề bán các hàng The, Lụa Bắc kỳ (Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ, để mấy nhà mua sỷ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Bổn hiệu mới có một thứ vải mùng rộng tulle pour moustiquaires bề khổ 3m80 coi trắng và ngộ lắm, giá bán rất rẻ.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước hay là gởi đủ tiền trước thì sẽ được trừ 2olo về cái phần tiền đã trả trước đó, (*toute avance de fonds aura droit à une remise de 2olo.*)

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhơn *Madame* LƯƠNG-NGỌC-BẢN dite NGUYỄN-THỊ-SÁU. Kính trình.

Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên **AUGUSTE MATTEI.**

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
Nº 153 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vì mới sửa soạn phòng rộng mát sạch sẽ, xin qui khách tưởng tình chiếu cố. Rất cám ơn.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một điều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie
Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các điều cần kíp cho, hoặc đưa cái kiểu thư (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy, lời khen, rằng đã có chịu cho nhiều cho thành nên rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiếng để giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay: Tại hãng có sang Tàu-khói (chaloupe) vapeur) mới và cũ, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giã, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đúng nó thì phải đến nhà **CAFFORT** ở tại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh xảo lắm, giá rẻ, bắn xa không sai, thì mới trừ đạo-tặc mới [illegible]

Nhà **CAFFORT** nầy, nhiều người Annam trong lục-tỉnh đã biết, hãy có thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, [illegible] không rượu nào bì nổ được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Certifié le tirage à
Trois mille exemplaires.
Saigon le 2 Mars 1931

SỐ THỨ 881 — NGÀY THỨ SÁU 4 MARS 1921—NGÀY 24 THÁNG GIÊNG ANNAM NĂM (Tân-dậu) — NĂM THỨ 14.

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gén. Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153 155 (1er Étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm...... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng...... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ....... 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng...... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
à SAIGON : Aux bureaux du journal.
à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Luận về nữ giáo dục.
2. — Pháp quốc võ sĩ.
3. — Saigon địa cảnh.
4. — Người đi du ngoạn trong Đông Pháp
5. — Khuyến học hội.
6. — Phần quan báo
7. — Rạp hát Chánh luận.
8. — Thơ tín.
9. — Uống rượu say.
10. — Hội làm Đường và rượu Rham tại Namkỳ.
11. — Nhàn đàm.
12. — Hường truyện
13. — Oan kia theo mãi.

LUẬN VỀ NỮ-GIÁO-DỤC

Cái vấn-đề nầy khó giải-quyết thay. Tôi chẳng dám tự phụ xướng luận đều thiết-yếu như vậy. Song tôi chỉ mấy đều quán-trọng, ngỏ hầu giúp ích cho bọn nữ-lưu cũng đồng cùng ta mà chen vào con đường văn-minh tiến-hóa được :

Trong đều sinh-hoạt của hàng quốc-dân ta, chẳng có chi sơ sài hơn là sự giáo-dục đờn-bà con-gái. Ấy cũng bởi tại thói-nước tục-nhà ; tưởng rằng : con gái chẳng cần gì học hỏi, miễn biết nấu-nướng, thêu tiểu, vá-may cho rành nữ-công nữ-hạnh thì đủ rồi. Phần nhiều bực có học-thức cũng hay luận rằng : chẳng nên để cho bọn nữ-lưu thông-thái. Hễ họ có một chút ít văn-chương rồi, thì hay đổi tánh, trở nên kiêu căng thái-thậm và làm nhiều đều đồi-phong bại-tục nước nhà.

Quả như vậy. Thiếu chi trong phe phụ-nữ nhiều người biết đọc hiểu chữ Pháp ưa xem những truyện phong-tình huê-nguyệt, rồi bắt chước theo làm cho si đồi cái phong-hóa quí-báu của nhà ta đi. Chư độc-giả ghe phen thấy gương trước mắt chớ. Nhưng mà chúng ta phải suy-tưởng rằng : « Một con sâu làm rầu nồi canh. »

Vả lại mấy người đờn-bà con-gái như vậy không gồm no đức-hạnh, bởi phép nhà không nghiêm, để cho con tự-do tự-quyền tự-tung tự-tác, chẳng còn kể đến tới chương Nội-Tắc ra gì. Lại cũng có hiếm kẻ vì dốt nát quê mùa mà tánh tình không được tốt cũng mang danh nhơ với đời vậy. Thế thì có phải là tại có học vấn mà hư chăng? Sự giáo-dục đờn-bà con-gái là một đều rất quan-trọng cho trình-độ văn-minh xứ ta ; cho hay đờn-bà Annam không có thể ra dự quyền chánh trị nước nhà, ra giữa đám dân đoàn xã-hội mà diễn-thuyết cùng công-luận việc gì, mà cũng không đem phận nhược chất liễu-bồ chen chơn quân lính cùng làm những đều công-ích như đờn-bà bên Âu-Mỹ. Từ xưa những nay, thói nhà ta đã dạy con hễ vâng chữ vu-qui thì xướng-tùy phải chịu; cứ chuyên lo bổn-phận, nội-trợ tề-gia, dầu không quần-bố kinh-xoa, cũng phải giữ tam-tùng tứ đức. Bởi vậy Annam ta gọi đờn-bà là « chủ-quỉ » nghĩa là người chủ-trương coi sóc việc nhà mà thôi, chẳng đặng biết việc dân việc nước. Đối với xã hội, thì đờn-bà không có phần trách nhậm nào ; ví chẳng khác hoa thơm mọc bạ trong chỗ kín. Từ ngày Đại-Pháp sang qua Nam-Việt truyền bố cho ta phép nữ-giáo-dục, thì tỉ thí như đã đem cái hoa ấy ra ngoài yến-sáng mặt trời, cho đặng thọ lấy dương khí cho, thêm màu thêm sắc.

Đờn ông với đờn bà, nhục thể có khác nhau đâu ; xét kỹ cũng một đấng sanh trong võ trụ. Nếu có đủ học vấn thì trí tuệ có kém nhau đâu tư tưởng có khác nhau đâu. Mà hễ trí hóa như nhau, thì phần gánh vác cũng bằng nhau đặng vậy. Tỉ như việc nông-thương kị-nghệ, việc cư-xử trong gia-đình vân vân...

Tuy cái trình độ học thức của ta chẳng bằng dân Âu-Mĩ, chớ cũng biết tưng trọng đờn bà con gái vậy, song ta phải bỏ thói tục hủ lậu xưa, là chớ khá gọi đờn-bà khe bất chi tâm phụ nhơn nan hóa mà nhốt để trong cửa các phòng khuê giữ việc tề mi cử áng, như tôi tớ trong nhà ; lại cũng chẳng cho học hành, chẳng cho chen lấn cửa quyền nghiêng vai gánh vát.

Ta hãy nghĩ cho chí lý : Đờn bà Annam có bổn tánh tốt thứ nhứt là có khiếu về đàng kinh tế ; lanh lợi, khôn ngoan, cần mẫn lẹ làng có thua sút chi đờn ông. Trong thương giới xứ ta, phần nhiều các nhà buôn đều là đờn bà xướng lập, lại cũng phần nhiều vững bền.

Nếu vậy đờn bà Annam có khiếu mầu nhiệm thông minh như thế, cớ sao ta lại không chuyên cần sự nữ-giáo-dục cho bọn nữ-lưu đặng rộng mở như đờn bà Âu-Mĩ. Dầu chẳng học cho rõ việc nước việc dân, cũng phải học cho biết buôn biết bán. Mà muốn cho thạo thông buôn bán thì phải sao ?

Đờn bà muốn thạo buôn bán phải biết tính toán ; tấc nhiên phải học cách thức mà tính việc lời lỗ mua bán. Con gái Annam bây giờ đây học trước nữa là giúp ích đoàn nữ lưu ngày sau, trước là dạy dỗ bọn nữ-nhi sau nữa là mở mang trí hóa cho mình, rộng bề nghe thấy. Ai cũng biết thường lệ con gái đờn bà trí-lực yếu-đuối hơn đờn ông, nên hễ thiếu học thì hẹp hòi, khó mà tự xét lẽ phải chăng cho thấu đáo. Bởi cơ đờn bà con gái phải có học vấn mới dễ mà trau tria cái tư chất, cho phỉ phong, cho xứng đáng với cái địa-vị của họ đã choán trong xã hội nầy.

Nói tắc một đều, người đờn bà cũng có nhiệm-vụ với quốc dân vậy chớ chẳng phải không mà nhiệm-vụ ấy lại lớn lao quan trọng, vì đờn bà sanh sản loài người cũng như đất kia sanh cỏ. Đất tốt thì cây tốt, đất xấu thì cây xấu. Người đờn bà thiếu học, không tài không đức, thì khó mà ung đúc vĩ nhơn, khó mà trồ sanh hào kiệt anh hùng, trượng phu quân tử, cũng như đất xấu khó mà dưỡng sức cây trồ đặng hoa thơm nụ tốt.

Theo mấy lời tôi đã biện bác trên đây thì cần phải cho đờn bà có học thức thế nào, đặng mở mang trí hóa, suy tưởng cho chính đáng, có thể mà giúp ích cho đờn ông nhiều lắm.

Vả lại con gái có đức hạnh mà chẳng có học-vấn thì không đặng hoàn toàn nhơn cách. Còn có học vấn mà không trau dồi đức hạnh, thì cái địa vị trong nhơn quần chẳng có chú gì xứng đáng. Vậy thì phụ nữ cũng cần phải có đủ giáo-dục và giáo hóa như nam nhơn.

Cựu Tước.

Pháp-quốc võ-sĩ

Georges Carpentier

Người Annam ta xưa nay thường hay xưng tụng câu : « nhu thắng cang, nhược thắng cường », bởi vậy cho nên mình thuộc một chưởng tộc sanh trưởng trong xứ nóng nực, đã sức yếu vóc nhỏ, mà lại tập tánh mềm diệu, không chịu lao động. Trước khi Đại-pháp đến bảo hộ xứ ta thì đồng-bang ta hể thấy ai yếu điệu thì khen, còn thấy ai đi đứng cứng cỏi thì chê, thậm chí triều-đình cũng đãi quan văn hơn quan võ nhiều lắm.

Mấy mươi năm nay đồng-bang ta gần gũi người Pháp, trau dồi trí hóa theo người Pháp, rồi lần lần cũng tập tánh ý theo người Pháp, nên ngày nay thấy mấy người đi đứng cứng cỏi không chê nữa, lại trong mấy năm sau đây bọn thanh niên tráng lực muốn cho dẻo gân cốt, hay bắt chước người Pháp mà « đá-banh ». Thật vào trường đá-banh thì phải triển lực bình sanh, nhưng mà người đi xem từ trẻ chí già chẳng nghe ai chê bai chi nữa. Đồng-bang ta đã hết chê võ lực nữa mà lại còn khen. Như trong năm rồi có một người nghề võ đệ nhứt của nước Pháp là *Georges Carpentier*, đấu võ hơn Joé Beckett là tay nghề võ đệ nhứt của Hồng-mao, đồng-bang ta nghe tin thì khen dội, kẻ kiếm hình mà coi cho biết mặt Carpentier ra thế nào, người đi xem hát bóng cũng có ý muốn coi Carpentier đấu võ làm sao cho biết. Đồng-bang ta đã biết Carpentier bây giờ là « Âu-châu đệ nhứt võ nghệ » mà lại còn nghe Carpentier tính qua Huê-kỳ mà đấu sức với *Jack Dempsey* nữa đặng lấy danh « hoàn-cầu đệ nhứt danh võ nghệ » thì ai ai cũng náo nức trông nghe coi Carpentier thắng bại thế nào.

Lấy đó mà suy thì đủ biết ngày nay đồng-bang ta ái mộ võ lực là dường nào, chớ chẳng phải chê bai khinh bỉ như xưa nữa. Mà sự muốn nghe coi Carpentier đấu với Dempsey ai hơn ai thua, chẳng phải một mình đồng-bang ta trông mà thôi, trong hoàn-cầu ai ai cũng trông nghe sự ấy. Mới có vô tuyến điện báo tin rằng ; sự đấu võ nầy định chắc là ngày 2 Juillet 1921. Hôm nay nghe trong kinh-thành Saigon ai cũng đều nói chuyện ấy, song có nhiều người chưa rõ gốc tích Carpentier. Vậy tôi tưởng cũng nên nhắc gốc tích của người ra sau đây cho đồng-bang tường tắc.

Georges Carpentier ngày nay nổi danh « Âu-châu đệ nhứt võ nghệ » là người nước Pháp, sanh nhằm ngày 12 Janvier 1894 (năm nay mới 27 tuổi) tại thành Liévin thuộc trong tỉnh Pas-de-Calais, Carpentier vốn là con của một người thợ hầm than, có hai người anh lớn cũng đều làm nghề ấy. Khi Carpentier mới giáp đôi tuổi, thì cha bỏ nghề làm hầm than, dời nhà qua thành Lens đặng vào một lò đặt rượu mà làm công chụm lửa. Carpentier biết nói biết chạy rồi thì có tánh liên xáo lục tặc trong nhà chịu không được. Ban đầu cha mẹ cho vào trường làng mà học, tới trường phá khuấy thầy cũng hết sức la rầy. Người mà ngày nay nổi danh võ nghệ như vầy thì khi còn thơ ấu tự nhiên trong mình mạnh lắm, nên hay liên xáo nghĩ chẳng lạ gì.

Khi người được 9 tuổi thấy người ta tập thể tháo thì ái mộ lắm nên xin vào học thể tháo kêu là « La Régénératrice » đặng cho ông chủ hội là ông Descamps dạy. Hội nầy tuy chuyên tập gân cốt, nhưng mà có một chỗ để dạy học trò lớn tập nghề võ nữa. Carpentier thấy người ta tập nghề võ thì ham, nên hể học trò lớn tập rồi thì bắt chước mà tập theo luôn luôn. Bữa nọ ông chủ hội Descamps thình lình bước vào chỗ tập nghề võ gặp cậu Carpentier mang bao tay đương đấu võ với một trò lớn, người lén núp mà coi, thấy day qua day lại một hồi rồi Carpentier đá trò lớn một đá dập môi chảy máu. Ông Descamps [illegible] bước vô xách tai Carpentier [illegible] rằng : Té ra mầy cũng muốn tập nghề võ nữa sao? » Ông Descamps chẳng hề có ý quở trách, nhưng mà Carpentier sợ nên cuối đầu lặn thinh, song coi cặp con mắt thì đủ hiểu muốn học nghề võ lắm. Ông Descamps thấy Carpentier vạm vỡ mà lẹ làn thì khen thầm, bèn tính tập thử ít

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

ngày coi sức lực thể nào, nên cho Carpentier tập võ theo mấy trò lớn. Tập chẳng bao lâu Carpentier đấu võ không nhượng trò nào hết. Cách ba tháng sau thì Carpentier tuy vóc nhỏ mà đã trở nên một trò võ nghệ dỏi hơn hết trong trường. Ông Descamps chẳng xiết nỗi mừng bèn tính kiếm dịp đặng cho ra đấu võ với người ngoài.

Qua ngày 4 décembre 1906 tại thành Béthune có mở một cuộc diễn võ trường đặng chiêu nghề võ trong các tỉnh tới đó mà đấu. Lúc ấy Carpentier chưa đầy 13 tuổi, ông Descamps tính dắc đi đấu võ. Số người đến xin đấu cọng là 20 người, Carpentier thua có một người mà thôi, ăn 18 người kia hết thảy.

Ông Descamps lấy làm đắc chí nên tính dạy rút cho Carpentier thành một người võ nghệ siêu quần. Chẳng dè người cha Carpentier không muốn cho học nữa, quyết đem Carpentier làm thợ hầm than như hai người anh vậy mà thôi. Ông Descamps năn nỉ hết sức mà không được, may nhờ có mẹ Carpentier nói giùm, mà ông Descamps phải giao mỗi ngày phải trả cho Carpentier một quan tiền đặng đem về cho cha mẹ cũng như đi làm thợ vậy mới được. Trọn sáu tháng trường mỗi ngày thầy phải trả một quan, mà may tập trong sáu tháng thì Carpentier lành nghề dầu đi đâu với ai cũng khỏi lo thua sút.

Từ ấy đến nay Carpentier đấu võ cọng hết thảy 88 lần thua hết 9 lần, huề hết 5 lần, còn ăn 74 lần. Khi Âu-châu nổi giặc thì Carpentier mới 20 tuổi, liền xin tình nguyện mà học ngồi máy bay. Trong lúc chiến đấu công cáng cũng nhiều nên cũng được ban thưởng quân công khuê bài (médaille militaire). Gần cuối năm 1919 thì Carpentier mãn chơn lính, ra ngoài tiến thí võ ăn một người Hồngmao tên là Dick smith tại Paris. Qua ngày 4 décembre 1919 qua Hồngmao thắng luôn Beckett nữa thì nội Âu-châu chẳng còn ai giám đương địch. Nếu ngày 2 Juillet tới đây mà Carpentier thắng được Dempsey bên Huêkỳ nữa thì sẽ được danh « Toàn-cầu vô địch tướng-quân ».

B. C.

Saigon địa cảnh *(tiếp)*

Hay học hay hỏi phải giỏi phải hay, chú cháu tôi coi cây cột cờ, và hai cái cầu sắt rồi, trí ngu của tôi thầm nghĩ, cái số bạc nhà nước làm không biết bao nhiêu, mấy bao mà đủ, cái cầu nào coi cũng đồ sộ chắc chắn trăm phần, trên thì lang cang bằng sắt to, mà dưới mấy cái nhiệp xây bằng đá núi nhẫm trăm năm cũng chưa hư, chắc chắn lắm, lấy nó sánh với cầu Annam mình, thường ghe đi, bị nước chảy rủi bẻ lái không kịp, đụng nhằm cột cầu, làng xóm mô ông như nhái, đã bể ghe mà bị trăn bị cùm, chớ như cái nầy tôi tưởng tàu có đụng cũng không sao, còn như ghe có rủi mà đụng thì bể ghe mà thôi.

Thằng cháu tôi nó bảo đi thẳng xuống Xóm-chiếu coi tàu lớn và bến để cho tàu cặp cho biết, đi chừng vài cây cột dây thép đến một cái cửa ngõ lớn, chun vào đi thẳng ra mé sông có cái cầu làm bằng cây lớn lắm để cho tàu cặp, rước bộ-hành đi Tây đi Tàu, đi Nhựt-bổn gì cũng đủ.

Từ bé đến lớn tôi mới thấy gần thiệt chiếc tàu nầy, cha chả lớn quá đứng dưới cầu ngó lên thấy cao mà ngộp, ước có 4, 5 sãi ngó thẳng lên cột buồm còn hơn nữa, còn dài độ cả trăm thước, thiên-hạ lao xao, kẻ lên người xuống biết bao nhiêu là sự đông đảo, nước nào cũng có cháu nó bảo, chú theo tôi xuống tàu coi chơi, ban đầu tôi còn không muốn có ý nhác, mà nó thúc tôi quá, tôi phải theo nó xuống tàu, thấy một cái hầm ngó xuống thăm thẳm, nhờ đó mà tôi đếm được hết thảy 5 từng, mỗi từng đều có người ta, chệc cố, chà có, ma-ní á-rập tây đủ hết, chen nhau mà qua lại lên xuống rất đổi quá đông, tôi hỏi cháu tôi một người đi Tây ước phải bao nhiêu tiền, cháu tôi nó nói thường 3 hạng đi, mà hạng chót trên một trăm đồng một người, còn hạng nhứt bốn năm trăm đồng tính luôn tiền ăn uống, mỗi ngày 2 lần ăn, một lần vỡ lòng sớm mai.

Cha chả dữ ác, tiền bạc sao nhiều quá, bằng một cái gia tài nho nhỏ của mình.

Đó rồi nó đem tôi đi đến một chỗ khác, thấy có một cái buồng bề ngang chừng 4 sãi, dài 6 sãi, ở trong có bàn ghế, ly, rượu sẵn sàng, mà cũng có quạt điện, đèn điện và một cây đờn kêu là va nô nữa, bàn ghế cẳng in bằng sắt có ốc vặn cứng không, thế nào tay mà lung lấy nó nổi, còn vách ván có cửa sổ sơn màu vẹc-ni coi tinh anh sạch sẽ, dẫn xuống từng dưới thì thấy có phòng, mỗi phòng ngang qua 2 sãi, sâu 3 sãi, dòm vào thấy có bàn rửa mặt bằng
đá cẩm thạch giường ngũ nho nhỏ 8 cái trong mỗi cái phòng.

Giường ngũ nhỏ quá, sức như 2 vợ chồng không thể nằm chung nhau được, cháu nó nói đây là phòng bộ hành hạng nhì còn hạng nhứt tốt hơn nữa,

Đi đến một khúc nữa thì thấy một cái phòng máy tàu đã đậu mà sau nó còn quanh rầm rầm làm cho tôi hết hồn, tưởng sửa soạn mà chạy, cho nên hối cháu, tôi lên, kéo khó lòng, nhờ nó nói lại tôi mới rõ là tàu đậu, người ta lên xuống là đi rước bà con mới đến đó mà thôi. Có một cái ống khói lớn ước sức kinh tâm một sãi, và hơn mấy chục cái ống gió, mỗi cái lớn một ôm dư chú cháu tôi đi đến một khú nữa, thì lại thấy có một cái phòng, vuông vức chừng 3 sãi, ngó vào thì thấy lò ... để nấu ăn cho nội bạn tàu và bộ hành kế đó thì, cháu tôi nó đọc chữ, có bảng nó hiểu là kho trử đồ ăn, hoặc bột ... dầu mỡ đủ hết, một bên cái kho ... có một cái buồng để cho thợ làm bánh, đó có một từng mà chú cháu ... thấy bộn công chuyện, huốn chi đi ... coi đủ từng thì công chuyện sẽ còn nhiều nữa.

Sợ tối cháu tôi nó nói thôi để lên đi Xóm Chiếu vui hơn, ở đây coi hoài cũng bấy nhiêu, cho nên đề huề từ giã chiếc tàu mà bước lên cầu, tôi cẳng bước lên, mà con mắt tôi nó bảo ngó lại tàu hoài, đi không đành chẳng khác chi người mà thương tiếc hoặc thê tử, hoặc thân thích mà phải lìa nhau, cho nên trở gót không đành, cái nhơn tình nó buộc phải ngó trái lại hoài, là vì các sự tôi coi chửa mãng nhản.

(Còn nữa)

Bình-đại-thôn, NG.-V.-HỮU.

Người đi du ngoạn trong Đông-Pháp

Hội Du-lịch Đông-pháp

Hội Du-lịch Đông-pháp có tiếp được một cái thơ của Agence Cook, bên nhiều do (New-York) gởi qua mà nói sự tình làm cho Hội ta phải trông đợi có ngày đây, sẽ có những khách du ngoạn đông lắm của, (Agence touristique du monde) Hội du ngoạn hoàn cầu đến mà viếng coi Đông-Pháp của ta.

Thơ ấy như vầy :

New-York, le 15 janvier 1921.

Gởi cho ông Le Roy d'Etiolles Đổng-lý hội Du-lịch Đông-Pháp, ở đường Boulevard-Norodom số 12, Saigon.

Thơ ấy như vầy :

Thưa ngài,

Anh em tôi xin ngài phải nhớ sự ân nghĩa anh em tôi mang về cái thơ của ngài, ngày 18 Novembre rồi, mà ngài trong thơ ấy đã có chỉ vẻ rõ ràng sự tích đường đi cho những người du ngoạn thế giới của anh em chúng tôi.

Tôi cho ngài rõ, tôi cũng sẵn ý mà lo cho thành tựu cái ý du ngoạn, nhưng còn đợi cho đặng chắc trước cái đường đi, cho những người sẽ đi khỏi ở Saigon mà khỏi bị chờ tàu, vì nó đi không thường.

Hai chục cuốn sách dẫn đường ngài đã gởi cho tôi, mà tôi chưa đặng, chắc là tàu sau sẽ đặng thì chúng tôi cũng xin mang ơn trước đi, vì cái hảo tâm của ngài và những điều của ngài dạy bảo.

Chúng tôi cũng rõ hãng tàu Namvang, đã có gởi cho dân Yokohama những giá cả và đường đi nước bước trong Đông-Pháp, phải chi mà hãng ấy có gởi cho chúng tôi, thì chúng tôi cũng tính sự tồn hao du ngoạn được rồi.

Xin ngài phải tưởng cái ý của chúng tôi muốn giao-tế với hội của ngài, thì chúng tôi sẽ cho hết thảy người du ngoạn biết cái cảnh tốt nên coi nên biết trong thế giới nầy.

Thật tình như vậy lắm.

P. THOS. COOK & SON
Edgar Allen Forbes
Đổng-lý Trình-đồ Cực-Đông,

Khuyến-học-hội

Khi nhóm tháng Janvier 1921, hội Khuyến học có bàn luận như vầy :

Nghĩ vì cả xứ chúng ta đều chuyên nghề ruộng rẫy, mà chưa có một cuốn sách chỉ bảo nghề trồng trặc theo đời nay.

Nên hội định lập ra một cuộc thi sách. Thưởng 100$00, cuốn sách nào nói rành rẽ về việc canh-nông và cho dễ hiểu hơn hết.

Đến ngày 30 Juin 1921, hội sẽ xem xét những sách nào gởi đến hội.

Khuyến-học-hội,
Cai-quản Hội-viên.

Trường nào ăn uống kĩ-lưỡng hơn.	NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn	XÍCH-
Trường nào bó buộc học-trò hơn	
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn.	HỒNG.
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (tỉ như nhập học thì phải vào trường luôn) ấy là.	HỌC- ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba trường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thi bằng-cấp tốt-nghiệp.

Trường nào lệ luật trừng trị nhiều trong gắc gao, nghiêm chỉnh, chẳng khác nữ học-đường ấy là.	NGUYỄN- XÍCH-
Trường nào có thầy dạy Luân-lý giữ gìn nết na cội rễ nước nhà cho trẻ nhỏ nhiều hơn	HỒNG.
Trường nào mỗi tuần chúa nhựt có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đi lo việc linh hồn, như lễ thứ bảy xưng tội, chúa nhựt rước lễ hơn. . .	HỌC ĐƯỜNG.

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

Hãng-Dầu

TRƯƠNG-VĂN-ĐỀN

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
» Dừa.
» Xả, không có mùi hôi.
» ... thơm.
và ... Đèng, giá rẻ ... thợ-bạc dùng.
Bánh dầu Đậu phộng, thực tốt.
» » Dừa.
» » hột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

... ai có muốn mua bán ... xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính.

TRƯƠNG-VĂN-ĐỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
số 40, đường CAO-MÊN, số ..
CHỢ LỚN.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngày 24 Février 1921.

Phạm-văn-Ngan có certificat d'études primaires, cấp-bằng trợ giáo và giao về tỉnh Vĩnh-long.

Trần-thị-Sanh ồn-bà hạng sáu, tại nhà sanh Cholon, giao về tỉnh Thủ-dầu-một, đặng đi Honquan.

Vì lời nghị 19 Février 1921.

Thầy Lê-ba-Cang có brevet élémentaire và diplôme cấp-bằng giáo-tập thiệt thọ tạm hạng năm, thế cho thầy Ng.-linh-Thin, đổi về trường Normale.

Thầy Nguyễn-hữu-Vinh có diplôme, cấp-bằng giáo-tập hậu bổ thế cho thầy Ng.-v.-Tro, đổi về trường Normale.

Lê-thị-Sai và Trần-thị-Hội có certificats d'Etudes primaires, đều cấp-bằng cô giáo hậu bổ, và giao cho quan Đốc-học-Chánh tại Saigon, được bổ đi mấy trường tiểu học sở tại.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 21 Février 1921.

Ly-cam-Hoa, có certificat d'Etudes primaires, cấp-bằng trợ giáo hậu bổ thế cho trợ giáo Trần-văn-Sách xin thôi, và giao về tỉnh Biên-hòa.

Vì lời nghị 17 Février 1921.

Giao cho :

1·. — Quan Tham-biện đầu phòng văn Chánh-phủ.

A. — Đặng bổ về Bureau du personnel thế cho thơ-ký Ng.-văn-Long đi chỗ khác.

Ông Trần-bá-Yên commis hạng tư mới cấp-bằng.

B. — Đặng bổ về phòng văn Chánh-phủ, thế cho thầy Phan-văn-Chương, đi học Luật Hanoi.

Thầy Phan-văn-Chi thơ-ký hạng tư tại Bacliêu.

2·. — Quan Thượng-thơ, đặng bổ đi Tòa-nhứt thế cho thầy Nguyễn-văn-Đắc, đi học Luật Hanoi.

Ông Lưu-văn-Tau commis hạng tư ngạch Tonkin, mới đổi về ngạch Nam-kỳ.

Bổ về sở :

1·. Mật-thám, thế cho thầy Dô-phuoc-Tâm đi học luật Hanoi.

Ông Trần-v.-Tân commis hạng tư ngạch Tonkin, mới đổi về ngạch Nam-kỳ.

2·. — Về tỉnh Cholon, thế cho thơ-ký Lê-văn-Truyên, đi học Luật Hanoi.

Thầy Nguyễn-văn Long thơ-ký hạng năm tại Bureau du personnel (Chánh-phủ).

3·. — Về tỉnh Cantho, thế cho thơ-ký Nguyễn-tư-Thiết đi học Luật Hanoi.

Thầy Ngô-van-Ba thơ-ký hạng tư tại Tòa nhì (Chánh-phủ).

4·. — Về tỉnh Longxuyên, thế cho thơ-ký Bùi-quang-Đôn đi học Luật Hanoi.

Thầy Lê-ba-Quát thơ-ký hạng nhì nghỉ mới trở lại.

5·. — Về tỉnh Sadec, thế cho thơ-ký Đinh-quang-Hiền đi chỗ khác.

Thầy Hồ-v.-Quang thơ-ký hạng năm tại nhà thương Choquan.

Rạp hát Chánh-luân

Chiều hôm qua thừa nhàn tôi có ghé lại coi hát chơi, vì cũng có thường nghe người nói rạp hát đã sửa lại theo cách kim thời, sân-khấu cũng đẹp mà chỗ khách ngồi cũng xinh, sạch sẽ như nhà hát Tây.

Thiệt quả như lời không sai đi ngoài đường coi không biết là cái rạp hát, vì bởi không có sửa nóc nó nhỏ quá, bề ngang không được 8 thước, cho nên coi không hiểu, mà vô trong thì coi lại cái cách chồng lầu thêm chỗ ngồi nhiều lắm, có chỗ được 700-800 cái ghế mây, còn sân khấu cũng nhỏ gọn mà lại có tượng bố, như nhà-hát Tây nhằm lớp núi thì treo tượng núi, hát nhà thì theo tượng nhà, coi cho hiệp với lớp tuồng hát.

Cái sân khấu tốt kép hát bận đồ ra đứng giữa coi đẹp lắm.

Còn ghế ngồi thì cũng sạch sẽ không còn sợ phải dơ áo quần như các rạp khác, thường sự tệ đó không khi nào khỏi được.

Sắp đặt có thứ lớp, hạng nhứt hạng nhì phân biệt hẳn hỏi; vào trong buồng chỗ sắm tuồng cũng vậy 3 từng lầu có phòng biện, phòng nhưng cũng phân biệt, tốp ở từng trên, tốp ở từng dưới, nhờ vậy mà coi ra rộng rãi nhiều chỗ cho kép hát dùng.

Ông Ninh là quan hội đồng thượng nghị chủ trường, một mình trị biện, đã nhiều trự lại nhiều công, làm nên việc thiệt có tài tính toán hay, hiệp theo thời thế, có lẽ người coi hát phải ưa mà đến nhiều.

N. H. V.

Thơ tín

Cách trả tiền nhà quán

Saigon, le 5 Mars 1921

Moncher Ng-d-G.

« Chưa biết vụ *trên thuận dưới hòa* với vụ *Võ-văn-thị-Thơm*. chấp năm mươi đời của Võ-văn-Hóa-cập, kẻ kêu cô-chú, người gọi mẹ cha, đứa nhận là ông-bà đó quan phân thể nào, ... vậy ra cách trả tiền nhà quán rất hay, lại đặt viết tiếp cho cô-giao tường tất. Nếu có vài trăm người trả tiền nhà quán như chú nầy, tưởng anh em mình cũng nên kêu các nhà tư-bổn ngoại quốc gởi vốn qua hùn lập thêm nhà quán. Thật vậy, cách trả khéo khôn, cách trả có lời mà cách trả lại minh, vì trả giữa quan, hai đàng có trạng-sư, không trả như thế thường, tay nầy trao tay nọ.

« Nhà quán kia ở Saigon, để tiếp những khách « ên » nghĩa là khách không vợ không con, đến mướn ở ăn ngày tháng. Phải biết những khách ấy đều là tay văn-minh, tay thượng lưu chẳng phải bợm khăn nagn quần trịch. Ở ăn có giá cả đã định, mỗi tháng hạng nào bao nhiêu có chừng. Có một chú khách ở ăn hạng nhứt, phong thể cũng hạng nhứt, song túi coi dáng tới hạng ba, nên chi ở đôi ba tháng đầu mà chưa trả lần đầu nào cho chủ quán. Lẽ cố nhiên chủ quán cũng thường nhắc nhở đòi hỏi. ... nào đòi hỏi, quí khách cũng có cớ để nghe để tin mà hẹn, mà tháng nào cũng hẹn, làm cho chủ quán ngã lòng, Sự ngã lòng ấy lại xuôi cho chủ quán phải đòi ngày một, vì e thượng khách dùng kế thượng sách thì hại to. Chủ quán lầm,

Thượng khách ta có dùng trượng sách chi kê đâu. Đòi có chừng còn hẹn chừng, đòi thét khách ta trổ quạo : Gây !

« À-há, khách mà trổ quạo, chủ không biết trổ quạo cho chăng? Dễ nhịn cho mà coi: Cự! Của là núm ruột, chủ quán: Tai! Khách bị bộp tai mà bị yêu thê nên : Cười !

Cười chúm-chím rồi bỏ đi, tưởng giận mà cười ru, đi lo tiền về trả cho rồi, chẳng dè đi thầy thuốc, cớ bót rồi mướn trạng-sư vào đơn đầu cáo. Xin đòi tiền thiệt hại tám chục đồng. Nếu tòa phê y, quí khách có thể mà trả tiền nhà quán. Trả năm chục đồng còn dư ba đề xài chơi. Ấy là cách trả tiền nhà quán rất hay, song chưa biết, tiền mướn trạng-sư ai trả. Nếu để sau dùng cách đó mà trả tiền cho trạng-sư, thì chớ trách trạng-sư sao hay biểu đăng tiền trước.

Mộng-huê-Lầu

Uống rượu say

MẠCH-LÔ TÀU ARMAND BÉHIC ĐÁ BỐ-LÍCH YOKOHAMA

Nghe có bốn chục cậu Mạch-lô tàu A.-B, khi tàu đậu rảnh việc, lên nhà-hàng ăn uống rượu say, vì cớ làm sao chưa rõ, mà một cậu trong bọn đó chưởi một cô Nhựt-bổn, bị lính tuần thành bắt, mấy cậu kia muốn giải cho bạn, bèn dùng lực, ban đầu còn xô đẩy, sau lại dùng đến súng-sáu và dao, quả nan địch chúng, lính xúm lại đông, bắt đặng chín cậu, còn bao nhiêu chạy xuống tàu hết.

Qua ngày 6 Février, Bố-lịch xuống tàu còn nhận được 10 cậu nữa, bắt ...

... ấu-đả, tính hết năm cậu Mạch-... và tám tên lính Bố lích bị thương, phải nằm nhà thương.

V... nầy quan Khâm-sai Pháp còn đương tra xét

... để dùng về mấy cái da mịn

Chớ mấy thứ sabong mà có phi cường diêm vào, thì hay làm cho phải cứng cái da, sần sượng hết. Sabong Cadum không có diêm nên để cho mấy cái da mịn dùng. Là vì bọt nhiều mà nhớt cũng nhiều vào thấu chưn lông tẩy trược, làm nên da phải mềm mịn và tươi tốt.

Giá có 2 f. 50 mà thôi.

TRƯỜNG-XUÂN

LÝ-HỮU-DƯ

25, 26 et 27 Quai Piquet (Phnom-Penh)

GIÁ BÁN SI

Giấy viết thơ « Vélin » trắng tốt 0m22 x 0m 13—mỗi xấp 100 tờ đôi—12 xấp...	5 60
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 bao đôi, 50 tờ, có màu — 12 hộp........	8 55
Bao thơ vàng (chẳng mỏng) thứ thường dùng — một ngàn....................	2 80
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)—12 cái.	1 70
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « sơn-thủy » và hình người — 100 cái......	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu— một trăm.	1 60
Ngòi viết « Sergent-Major » hộp 100 ngòi —12 hộp........................	6 50
Khăn bỏ tuôi mình trắng, chung quanh dệt chỉ đỏ hay tím, có nuồng và có rút chỉ — 12 cái.	1 15
Cặp bằng bò đỏ nhúng dầu, mỗi cái có đựng 24 tờ giấy gạch là 24 bao thơ — 12 cái cặp	1 35

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG.

Hội biệt danh vốn 1.500 muon.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chi tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đổng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự

tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc-kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

BÔNG-PHÁP. —Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG-HOA. – Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Viadivostock), Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerqne, Le Hâvre.

ETATS UNIS. —New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TIN. – Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, tại mé sông Belgique số 8, 9 và đường d'Adran số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc các ngân hàng. Có gởi tiền ... (chèques) ... tính trả cho 2 phân lời, tính theo bạc đồng.

Còn ... (francs) hoặc ... gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn về ngoại quốc hàng chữ rồi đủ lẽ, trong mấy xứ thì hội cũng giúp tiền cho (traites), hoặc ... điện tín.

Lãnh ... mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đổng-lý Saigon.

LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

Hội làm Đường và rượu Rhum Nam-kỳ

HỘI CŨ CẦNTHƠ

(Société des Sucres et Rhums de Cochinchine, Ancienne Société des Sucres et Rhums de Cantho)

(Tiếp theo)

Kỳ rồi nói sơ qua mấy ông có hùn rồi, mà không đủ, nay có thầy sổ ký rồi, nên xin đăng tiếp vào đây, cho Lục-châu minh khán, hoặc sánh so mà bắt chước hay là cho phải quấy lẽ nào, đăng sơ vài chục ông mà thôi, chớ còn nhiều lắm, mà mấy ông Tây cũng nhiều, ông thì Saigon, Cholon, ông ở Tâyninh, Socträng đủ hết, ông 100 hùn, ông 50 hùn ông năm mươi hùn cũng có v. v.

Đỗ-hữu-Chấu, Đỗ-hữu-Try, Đỗ-hữu-Thinh, Nguyễn-v-Vinh, Đoàn-hiếu-Trung, Dương-v-Mẹo, Trần-đac-Nghĩa, Khương-hữu-Long, Ng.dang-Dương, Lê văn-Sinh, Lê-tho-Tương, M. Ngọ, Tạ-quan.-Vinh, Đỗ văn-Y, Võ-hiên-Đe, Đoàn-hưu-Cau, Phạm-quang-Phương, Phạm-quang-Nghiêm, Tran-minh-Canh, Ng.-văn-Ky. v. v.

NHÀN ĐÀM

(Contes amusants)

Tính toán cho kỳ

Có một ông chủ hãng kia, khi một tên ký lục nhỏ vào xin ông, vì nhà mất, đồ ăn mất mà vải bô cũng mất, nên xin ông mở lượng hải hà mà cho nó thêm nhiều ít tiền lương, thì ông trả lời như vầy: Tôi không cho chú thêm đồng lương nào, là vì như vầy: Tôi tính cho chú mấy nghe mỗi ngày chú làm công chuyện có 8 giờ trong 24, nghĩa là có phần ngày, một năm 366 ngày thì có 122 ngày.

Mấy ngày chúa nhựt chú không làm một năm hết 52 ngày . . . . . 52 ngày

Trừ cho 122 ngày, còn lại có . . . . . . 70 ngày

Mỗi thứ bảy chú nghỉ hết nửa ngày, thì một năm là. . . 26 ngày

Còn lại có. . . 44 ngày

Mỗi bữa chú nghỉ mà ăn cơm hết một giờ chia ra rồi cộng lại là . . . . 15 ngày

Thì còn có. . . 29 ngày

Mỗi năm hãng cho chú nghỉ theo lời chú xin, thôi tính là. 14 ngày

Thì còn có. . . 15 ngày

Tính mấy ngày lễ cả chú cũng nghỉ. . . . 12 ngày

Còn làm có . . . . 3 ngày

Mà ba ngày nầy thì thường là ngày của chú hay đau bụng, nhức đầu thì hết trọi, mà còn tính làm sao mà dám xin tôi cho ăn lên.

HƯỚNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Dựng tượng hát tuồng.

Ngày thứ bảy 22 Janvier 1921 là 14 tháng chạp ta, ở rạp Nam-Bình có mở ra một sự rất mới rất lạ lại rất đáng kính rất tôn thê mà cái chủ ý sự ấy lại là chỉ vụ lấy tiền để bố-thí. Vậy tưởng nên kể lại cho bạn đồng bang nghe chơi

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Hội đua ngựa Saigon

Ngày chúa nhựt 6 mars 1921 sẽ mở kỳ đua ngựa lần thứ chín; mấy độ xin kể ra sau đây:

Độ phần thưởng « Victorieux »

Đua đất bằng: 3000 thước

Honglan thêm 50 k. Vang-bay thêm 48 k.

Bombayou » 45 k. Excelsior » 50 k.

Độ phần thưởng « Electre »

Đua nhảy rào: 3000 thước

Kiêm-son II thêm 42 k 5, Polignac thêm 46 kilos.

Aviatrice thêm 42 kilos 5, Long-đình thêm 48 kilos.

Độ tiền đặt cá

Đua đất bằng: 1500 thước

Prince ex Dimvan 43 Vang-dinh 44

Master ex Bijoux 43 Vang-danh 41,5

Độ phần thưởng Thành-phố

Đua đất bằng: 2400 thước

Majesté 40,5 Laisse-dire 39,5

Baise d'Amour 48 5 Victorieux 46

Der-by 54

Độ phần thưởng « Sloss »

Đua đất bằng: 2000 thước

Đam-phung 41 O-long 46

Motor 45 Đạm-tiên 54

Blackand White 52 Natra 43

Hạc-phi-long 40

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông thì dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế chăm rất kỹ lưỡng, bất cầu món thuốc nào và giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh tửu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị bịnh ho

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cột đồ phụ tùng đủ hết.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông Cancellieri kế nghiệp.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt thì có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

Nº 140 FEUILLETON DU 4 MARS 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn *(Tiếp theo)*

« Đọc mấy câu, tôi lấy làm nghịch ý tôi hết sức; tôi đã bất phục lại chạnh buồn, nên chẳng còn muốn đọc; chỉ mong để cuốn truyện trên bàn đèn, nằm hút thuốc phi-phà, nhìn xem vầng khói mà vui theo với hi vọng cho cam; chẳng dè, người buồn khó kiếm cảnh vui, tôi vừa xấp cuốn truyện lại chưa kịp với để lên bàn đèn, thì tôi đã nghe ngoài hè tiếng gió thổi ray khua lá. Càng phút sức càng thêm mạnh, mạnh cho đến đổi hơi thổi lòn vô lòng mấy cây đòn-tay-tre trên mái nhà của tôi, nghe vù-vù, mà gặp lúc trời khuya canh vắng, dạ rối, lòng buồn, nằm lóng tai nghe lại giống in như dọng người bịnh biết mình gần đất xa trời, để lời than trối vậy. Giây phút, mưa lại ào tới xối-xả như *« cầm chỉnh mà-đổ »*, song mưa luôn, nên, tuy mưa lớn mà mưa từ chập; để trong mấy khoảng dứt hột ấy rất yêm-điếm. Người mà có chút tâm sự nảo-nề như tôi, nằm thấm-ngầm ắt sao trí cũng tưởng-tượng cho ra một cái cảnh rất thanh tịnh, rất u-tình, rất thê-thảm, vì chẳng khác cảnh nhà chẳng may, cảnh nhà tan mà, thây chết chưa chôn, còn quàng để đó.

Buồn bả biết ngần nào! Cũng những vậy thôi, trí tôi lại còn tưởng đến trong khoảng vắng đêm tràng mà gió từ hồi mưa từ chập thê ni, đàng-sá không người qua lại, bụi-bờ bặt tiếng chim hôm [illegible] mai [illegible] lá, liễu xủ mành, cây cối thấy [illegible] nhánh ngọn; Yên ướt lông, Anh xếp cánh, trăm chim đều [illegible] loi-nhoi; ôi, nhân-vật ấy, cảnh-tình nầy, dạ thảm càng thêm chan-chứa! Ai dễ nằm không, hút thuốc phi-phà, mắt xem vầng khói, trí nghiệm sự đời cho đang! Khó nổi dứt ai tưởng tượng đến cảnh tình nầy, tức thì, tôi không để cuốn truyện lên bàn mà tôi cũng chẳng buông, tôi lại phản ý dở ra nằm mà đọc tiếp:

« Ấy vậy đờn-bà nghĩa là đờn-bà, lòng dạ « chẳng khác nhau, nên đặng vợ xinh, hân « đẹp, mặc dầu thương yêu, mặc dầu đắm « sắc, mặc dầu say [illegible] mà [illegible] tưởng « người mình say đắm đó là người trọn « tấm tình chung với mình, hoặc là người « mình đã soi thấu vào lòng dạ. Lòng dạ « nham hiểm dễ ai lường đặng cho [illegible]? « Bởi vậy người nhẹ trí ngỡ mình soi thấu « gan ruột của người mình yêu, thì [illegible] hoặc « trông mong soi thấu thì lầm [illegible] chẳng « khác kẻ trông mong thấy đặng [illegible] mắt « những người xinh cảnh lịch như của tay « thợ-vẽ họa ra, như là Bồng-đảo, Thiên-« thai, Tây-thi, Hằng-nữ; trông mong nghe « đặng tận tai những dọng phủ-trầm trong-« đục, éo-le, liếu-lãng, thánh thót in như bản « của tay thầy đờn đặc ra, như là Lưu-thủy, « Hành-vân, Xuân-tình—Điểu-ngữ; trông « mong biết cho đặng chắc-chắn những sự tích hiếu-tình trung-tín thật của các đấng « văn nhân đã chọn, lựa những lời tao, « tiếng nhã chép để lưu truyền, như những « Nguyệt-Nga cùng họ Lục, Vân Kiều với « chàng Kim.

« Cớ ấy nên, trong cuộc tình vì biết tình « chung ấy là trao thân gởi mình cho nhau, « tình chung ấy là hai lòng như một với « nhau, tình chung ấy là thương tưởng « nhau trong lúc gần nhau, thì cũng phải « biết tình chung ấy hiệp-hiệp tan-tan, « không-không rồi có-có — thiệt ít hư « nhiều; nên chi lúc cùng nhau yêu ấp lấy « lưng — người thương thì thương trả — « gần thì mừng vui, xa đừng thương tiếc. « Lại mỗi khi nghe ai nói người của mình « yêu gạt mình, lòng độc dạ sâu, phụ tình « hại nghĩa, thì chớ vội làm không mà bỏ « qua; phải để ý xét suy, vấn tra minh « bạch. Như vậy, mới gọi là người biết đờn-« bà cho. »

« Đọc tới đây, tôi hổi thần hung, vụt chồi dậy, liện cuốn sách trên bàn rồi dừng mày trợn mắt mà mắng rằng:

« Khéo nói bá-láp! Vì biết trước như vậy đây, ta chẳng chịu nhọc lòng, xem chi mỏi mắt. Khéo [illegible] văn hay bút giỏi bày đều đặt chuyện trớ trêu; cha chả ngươi nói như vậy đặng người khoe tài ngươi là tay chơi hoa rõ biết mùi hoa, chí còn như ta đây là tay cầm cân, ta lại chẳng biết cân già cân non sao hử? Ngươi thật là hẹp lượng! Ngươi không ưa mặt khách phấn son, chẳng thương phận liễu bồ nhược chất, nên ngươi lựa những lời tao tiếng nhã, nhiếc phe phụ-nữ cho dễ nghe đó thôi, chớ dễ mô ngươi lại chẳng rõ trong một vườn hoa, chẳng phải có một thứ hoa mà hết. Vã lại ngươi đã biết mà nói rằng kẻ trông mong tìm biết lòng người đờn-bà, chẳng khác nào kẻ mong gặp đặng người xinh cảnh lịch của tay thợ họa vẽ ra; lời nói đó chỉ rằng ngươi chưa thấu đáu lòng dạ đờn-bà; mà hễ ngươi chưa thấu đáu lòng đờn-bà thì có đâu ngươi thông thạo việc tình mà ngươi để luận.

Thử xem lấy cái cơn vận chuyển, hết sớm rồi trưa, hết trưa rồi chiều, hết chiều rồi tối, hết tối lại sáng, thì biết người đời, hết nhỏ rồi lại lớn, quá lớn lộn già, già rồi phải chết, không ai lột da sống đời. Người không lột da sống đời thì đời người có chừng; mà hễ đời người có chừng, thì người cũng có chừng [illegible] chữ tình là một cái bóng không hình, chẳng ai biết vuông tròn, rộng hẹp, dài vắn, nặng nhẹ chi đặng cả; thế thì cái tình không dời không ngằn; nếu đem trí mà luận tình, tức là đem cái có ngằn luận xét cái vô ngằn sao đặng? Nếu ngươi tưởng cho ngươi thấu đáu chữ tình, thì ngươi quá điên, vì chẳng khác kẻ ngồi trong cửa sổ ngó ra mà ngờ mình thấy trọn [illegible] đất. Thôi từ đây ta [illegible] thèm đọc lời ngu luận của ngươi, mà ta lại nổi lửa đốt sạch trơn, chẳng để chi gay mắt. »

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MƯU.

etta

thuốc, ở
bố-cáo cho
vì nhà ồng
nêu phải
n tiệm của
ương Thủy-

tin với các
ay, thường
át câu món
rẻ lắm.
rữ vệ-sanh
ip mà thôi,
nutritif và

dược của
những giề

acques
AGE
et làm chủ
nghiệp.

ở, nhà bập
xe hơi rộng
nhiều ít mà
nuôn muốn
y còn nghỉ
thực-phẩm
hương-tiện

nhựt thì có

n khẩu.

hoa, chẳng
hết. Vã lại
g kẻ trông
n-bà, chẳng
gười xinh
ra ; lời nói
u đáu lòng
ra thâu đáu
thông thạo

chuyền, hết
chiếu, hết
g, thì biết
n, quá lớn
ng ai lột da
da sống đời
mà hễ đời
ri cũng có
là một cái
biết vuôn
g nhẹ chi
ình không
em trí mà
ngăn luận
Nêu người
hữ tình, thì
c kẻ ngồi
mình thầy
từ đây ta
luận của
sạch trơn,

. MƯU.

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons n° 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh n° 80
(Quai Piquet n° 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Bắc-kỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : ca-sơ-mia, lục soan, lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ-đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bạc, dĩa, chén kiểu Bắc-kỳ và Nội-phủ nhiều mình gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chim, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi lã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rà có mặt cùng vắng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang hết quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thực là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vảy đoi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng Denis Frères *trữ mà thôi.*

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải này mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20m40, ngang 0m80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0m80 mỗi mètre 0$40 như ai muốn may một cái mùng dài 2m00, ngang 1m60 chừa cửa 0m80, thì mua một cây vải này và 4m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 6$00, 5$00 và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quai da và quoai nhung giá 1$60 ai mua từ năm đôi sấp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboussement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng hẹ sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo vân vân......

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

---

thử xem có ai có ý kiến gì hay thời cũng nên bình phẩm thêm để tán-thành mong cho được lừng lẫy ra nữa. Ấy là sự dựng hình tượng của Đức-thầy Vê Rô và đức Đông-Cung Anh-Duệ Thái-Tử.

Một sự tôn quí dường ấy lời lẽ nào mà bọn hát được phép làm ; duy có bạn hát các viên chức tùng sự cả hai nhà-nước tự làm lấy mới được phép làm ra những việc như thế. Tưởng cũng chẳng phải là tầm thường vậy.

Số là tối hôm ấy ở rạp hát đã trần thiết bài-trí trang-hoàng có đủ cả bọn nhạc tây của hội ông Bùi-th-Vân, lại thêm lính tập khố xanh và trống kèn chỉnh đốn. Tám giờ thời hát tuồng Sơn-Hậu thứ nhứt lôi Lập-Tiền Giang-Sơn. Chín giờ dựng tượng Đức-thầy Vê-Rô và đức Đông-Cung Anh-Duệ thái Tử.

Từ 7 giờ 45 đã rồi mấy khúc nhạc Langsa rồi tiếp đến lối dáo đầu tuồng. Sau trước những lôi hát xướng thời cũng vui và cũng khá-khen ngợi là tập tành đã có công tình khó nhọc mới làm được những lôi tuồng đúng kích phải thức cũng đẹp mắt và êm tai người xem. Duy có khi dựng tượng hồi nên kể rõ ràng mới tìm thấy cái vẻ lạ và mới : Đúng 9 giờ rưỡi, thời trên sân khấu thả màn và đèn tắt, khi ấy nhạc Lang-sa thổi những khúc rất vui vẻ phấn dương, dứt khúc nhạc thì màn kéo lên thời chính giữa đứng lên một pho tượng đứng trên một cái bệ rò cao, gồm có hai người là ông Nguyễn Henry (người lai) đóng vai tượng đức thầy Véro. Cậu Nguyễn-v-Thiện chừng mười tuổi tướng mạo tuấn tú đóng vai đức Đông-Cung.

Tượng đức Đông-Cung mặc áo bào vàng mão vàng đi hia, rõ ràng một vẻ cân đai xem thấy khá tưởng tượng người xưa khiến người sinh lòng hoài cảm mà hóa ra kính trọng.

Tượng đức thầy Véro mặc cái áo tím dài có dải tím thắt lưng, đeo Thánh-Giá, tóc cúp thả ngang cổ áo, chưn đi dày tây. — Tay phải cầm một xấp giấy giơ thẳng ngang ra bề ngoài, tay trái nắm lấy tay đức Đông-cung đứng phía hữu theo một giống ngang với đức thầy Vê-rô. Hai hình tượng đứng nghiêm trang chẳng hề lay động, giữa đám tù nhơn quảng ta thấy đều trông thấy hai người đi gầy nên công to nghiệp lớn cách hơn trăm năm nay lại hiện chân hình làm cho lòng cảm khái bồi hồi nghĩa quá thắng lại láng.

Ở dưới pho tượng ấy thời bên hữu ông Huỳnh-Thục, bên tả ông B. Th. Vân. hai ông ấy ăn mặc một cách rất phủ lệ, đeo lắm thức bồi tinh kim khánh sáng choáng, ông Thục cầm một lá cờ vàng, có đính một lá tam-tài, ông Vân cầm lá cờ Tam-tài, hai lá cờ rò to giao trước pho tượng, sáu tên lính tập khố xanh mặc đồ trắng bồng súng đứng hầu hai bên. Còn nửa thời nào mũ đội râu mang những vai tuồng : Thiên-Lăng, Oanh..., Lôi-Phống, lôi nhược, Phàn-cơ Nguyệt-kiều cũng xen lẫn vào đứng chầu hai bên I lại thêm kèn trống lọng tàng đủ thứ ấy mới thật là lạ là mới cho chốn...

Trong lúc ấy thời bọn nhạc Langsa trỗi một khúc nhạc xong thời ông B. Vân ra trước đứng cất lời nói to lên cho thiên hạ biết mấy lời đại ý rằng : Từ khi nước Nam khôi phục thời tại thành Giadinh đã có dựng pho tượng này là tượng đức thầy Vê-Rô và đức Đông-Cung Anh-Duệ thái-Tử, để ghi nhớ công nghiệp. Vậy nay tôi có xin phép hai nhà-nước và đức Cha dựng tượng ấy lên đây là mới một lần đầu tiên tại Huế để cho mọi người đều biết để nhớ công nghiệp to lớn của người, vân, vân, và ông chỉ xấp giấy của đức thầy Vê Rô cầm đó là một xấp tờ giao ước của nước Nam ta cùng Đại-pháp ngày xưa đó. Ông nói dứt lời thời nghe tiếng vỗ tay vang-khắp. Xong thời hai ông cầm cờ đi quanh pho tượng một vòng rồi kéo màn thả xuống là rồi lớp dựng hình tiếp đến tuồng hát mãi đến 12 giờ khuya mới thôi.

Hôm ấy người xem rất đông tiền thu được nhiều lắm. Khá khen thay bày trò cũng lắm công phu mà những kẻ được bố thí kia cũng được đại hạnh phúc. Ước làm sao cho cách thức mới vẫn thêm nhiều.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC
(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc nhà nhà-nước . 6 fr 00
... ... tới nhà máy Chợ ... (bao trả lại) 3 $ 25 tới 3$40.

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Xe hơi với xe tay

Bữa 26 février, lúc gần 9 giờ ban mai hai người kéo một cái xe tay chở đồ nặng ở phía nhà rồng đi qua cầu xây, đương xuống dốc có một cái xe hơi số C. 437 chạy đường Belgique vừa tới quanh lên cầu. Một đàng thì xuống dốc xe đương trớn kềm không lại, đàng kia lúc lên dốc phải mở máy ra nên khi hai đàng thấy nhau thì không thể kềm đặng. Xe tay nhào vô xe hơi hun một cái xe hơi bể kiến che, một người kéo xe tay trầy bụng.

Tàu đụng ghe

Tối bữa 26 tây, hồi 7 giờ một khắc, chiếc tàu « Flamant » của hãng tàu đò Lục-tỉnh đụng nhằm một chiếc ghe giữa dòng sông gần cột cờ thủ-ngữ. Dưới ghe có hai người đờn ông một người đờn bà ở làng Bình-quới - Đông (Gia-dinh). Ghe chìm một người đờn ông tên Lê-văn-Ú, 34 tuổi cũng chìm mất. Xét ra khi đụng ghe không đốt đèn.

Một sự rủi

Bữa 26 février, tối 4 giờ chiều, Chệc Long-Co 41 tuổi, bán hàng xén ở đường Testard, leo lên gát mà cắt một bó chổi rủi trợt chơn té xuống gạch tàu bể đầu nính thở luôn không nói rằng một tiếng. — Chôn.

Ai xí được ?

Ông B... kiện làm, cớ rằng bữa 27 tây lúc từ 5 giờ tới 7 giờ tối ông đi chơi rớt mất một cái bóp-phơi đựng 15 đồng bạc, một cái giấy 20 quan và giấy tờ tư khác nữa.

CHOLON.

Tội nghiệp anh Bảy

Anh bảy K...52 tuổi, ở đường Cây-mai, số 16, cớ mất một cái bóp-phơi đựng 5 đồng bạc, giấy thuế-thân Saigon số 8... và bài chỉ. — Tội nghiệp quá.

Xe hơi cán chết thằng nhỏ

Bữa 22 février, lối 4 giờ rưỡi chiều, Võ-văn-Sang, 27 tuổi, cầm máy xe-hơi số C-1668, trên xe có chủ xe ngồi là M. Ng-m-H... ở đường hẻm Phước-kiến, xe chạy quai Phước-kiến, tới trước chùa đụng nhằm thằng Mac-To, ba tuổi, tứng Quang-đông, con của Mac-Quang ở đường hẻm Palikao. Bánh xe cán trên đầu thằng nhỏ chết tươi. Sốp-phơ bị bắt giải Tòa.

CORDONNERIE CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR ... ET ...

NGUYEN-CHI-HOA
SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm : nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NỈ XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY tốt, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong ... này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHI-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

CÂN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng : Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiệt có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sư kia, khen nó mà nói rằng : *Mỗi hườn Pilule Pink là mỗi cục máu.* Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc này có danh trong trào người quen mến lòng, mà cái sự nó bổ cân cốt với ... người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ cân đồng giỏi cả hai.

Đời này là đời thiên-hạ đang ... làm ăn lực bạc, cho nên gân cốt phải hao mòn, bởi ấy cho nên ai ai cũng phải biết rằng sẵn có trong tay một vị linh-đơn rất hay, làm cho những ... được trở nên mạnh ... kiện.

Ta đã biết rằng ... thuốc đều rõ thuốc ... Pink hay ... nhưng vậy mà ... cho mỗi người biết nó cho ... mà tự chuyên tự trị đặng có ngày nào vương mang bịnh hoạn để mà đồng chẳng cần gì hỏi ai.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có ... tiệm thuốc của ông ... Pharmacie Normale de Saigon.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 ĐỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không

Tớ bất trung

Cô Phạm-thị-Th... 21 tuổi, ở đường Cây-Mai số 130, có bớt răng con ở của cô tên Trần-thị-Cây, 19 tuổi, gốc ở làng Tân-sơn-Nhứt (Giadinh) đã trốn hôm 23 tây lối 7 giờ tối, ăn cắp hết 10 đồng bạc, một chiếc đồng và một chiếc vàng của cô cho nó mượn đeo.

Đi chùa

Cô Trần-thị-B... 25 tuổi, ở đường Trần-thành-Tôn số 15 có răng bửa răm tháng giêng. lối 10 giờ mai, có dắc con nhỏ của cô 5 tuổi đi chùa bà, cúng rằm. Lúc cô đương lạy không biết ai cởi cái kiến con cô đeo trong cổ.

Tẻ ra đi chùa không biết chừng nào mới được phước chớ nay đã thấy họa làm cho hao tài trước mắt.

Một đứa nữa

Cô Ng-thị-Th... 25 tuổi ở đường Cây-Mai số 14 cũng có răng đứa ở của cô tên Thị-Lung 18 tuổi, gốc ở Xóm-Gà (Giadinh) đi không có lại. — Gặp mối nữa.

Tôi khỏi tốn tiền xe kéo nữa

Tôi nhờ vợ tôi mua cuốn sách dạy nấu ăn trong gia-đình của cô Diệp-nhược-Lang, bán tại nhà in ông Nguyễn-văn-Của, phép nấu ăn thật là rành rẻ vô cùng.

Bởi vậy nên nay mỗi bửa tôi đi làm việc thì cứ đi bộ không! chớ khỏi đi xe kéo nữa. Là có gì đâu! Nhờ ăn cơm được nhiều mà ra vậy.

TRỊ BỊNH YÊU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rết, hoặc nóng lạnh, tì vị không dặng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công ty, kính cho đồng-bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-hạ-ượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay

Nguyên từ năm 1922 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa, khéo léo bằng Ciment và Thạch cao dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu này tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ bàn tính mua, phải để thước tắc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghỉnh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo

NGUYỄN-THÀNH-CHIỀU

Modeleur et Ornemaniste

N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi SAIGON

Ở Bộ-hành

TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mới khỏi lên đường, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện và tới đến nơi về đến chỗ chẳng hề sai chạy.

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh	1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng	0 $$
Từ Trảngbàng tới Tâyninh	0 $$

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường thì cứ mỗi ngàn thước phải trả 0$20 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu này có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

RƯỢU CỔ-NHÁC **PELISSON**

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « hạ tứ ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ **St. Marsal**

RƯỢU RƯỢU CHÁT **VERNET**

đặt tại xứ MARTINIQUE (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne) **Léon Chandon**

9È NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Có hãng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

Hãng nầy bán giá rẻ hơn hết trong miền Cực-đông.

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng khi, chúng tôi hay đã viết thơ hỏi giá.

Đồ khí dụng trồng tỉa, cày ruộng, cày xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (trò vai ruộng).

Đồ dùng cho những người lành việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng đúc sạng, đà.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng nầy mà thôi), gạch và đất xây lò, đủ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa, vải đường rây hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, dây thép, dây cables, dây gai, ví xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng (vật) nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Bộc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bồn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Bộc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thocho Bồn-Hiệu, Bồn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sử dụng Nếu mua buôn nhiều thì Bồn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

MAISON F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Catinat SỐ 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bi,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Bỏ đã tốt lại giá rẻ.
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « *Le temps, c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn-minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Đường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn-minh quí báu là đường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat nhôn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều rỏng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Hue : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh bông, minh quế, xiên bông đơn bà, bông tiền, bông hột mè, lượt lồng, xiến thắng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiễu minh gò, v. v. màn màng, bông phẩn lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tới thì cho tiệm *Maison Tonkinoise « ĐỒNG THỊNH »*, 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm ấy buôn bán thiệt thà, vì đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi hết đã trước thì sẽ được trừ 2 °/o về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute remise de fond aura droit à une remise de 2 °/o*.

RƯỢU *QUINA SKOS*

Là một thứ rượu, để uống vỡ lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nỗ, mà nó tốt, cùng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Etablissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Truyện mới :

TÔ-HUÊ-NHI, 1 à 3 trọn bộ : 0$25

OÁN-HỒNG-QUẦN, cuốn 1 : 0$25

Bán tại nhà in l'Union
157 đường Catinat — SAIGON.

TÉLÉGR. ADRESSE
HONG-BENG
SAIGON

Le Directeur-Gérant:
LIM-HONG-BENG

LIM HONG BENG & Cie
Nos 47,49,51 et 53, Rue d'Ormay
SAIGON

BOITE POSTAL
No 60

Le Sous Directeur
YEUNG KAI PUI

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NỞI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi heo-mũi (Jambon Australie) hiệu «*Cavanha Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.
Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Paritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đặng cả.
Rượu mạnh củ hiệu *Ch. Jobit & Cie Cognac* có thứ *10 năm* và thứ *35 năm*.
Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.
Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.
La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.
Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hơn.
Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.
Cigares Manila : *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.
Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.
Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê-kỳ.
Những đồ kể trên đâythì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp* mà thôi.
Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — DAILY — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 932000
Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh — *Đailý*

Phanthiet	Baclieu	Luang Prabang
Muine	Baixau	Vientiane
Phanri	Bentre	
Faifoo	Sadec *Caolanh*	
	Tanan	
Kho trử	Travinh	
KHANHHOI 2	.....	

BÁN-SỈ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng
Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II
Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ
Hàng thật tốt
Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.
Xin viết thơ cho MỚI-CÁI *ở Cholon Quai Testard Số 1,2,3.*

BÁN LẺ — *Gởi Giấy thép :* **LIENTHANH CHOLON.** — *Giấy thép nói :* **725.**

CANOT HƠI

Đã chở thuyên mau lẹ, Ong Charles BARDON
đồ dẫn du điên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
NGƯỜI HÀNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp!

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hượt lạ làng sạch sẽ Giá rẻ

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cép tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt bùng và nhiễu Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn 2.50

Hạng ba, nhiễu và Bùng mỗi khăn..... ... 1.80

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỷ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay là gởi mandat trước thì tiện và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình-nhâm (Lái-thiêu)

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐẠM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ năm mươi năm nay thuốc ELIXIR có chữ đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RÉT VỢ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỌ ĐẠI BỊNH CÚM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÃI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TỊNH KHIẾT những bịnh gốc bởi ĐẠM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đạm nào mà không có đề ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nếu cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trữ thuốc nầy là nhà PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bào chế y danh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 9 ở tại đô thành PARIS

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ Ở ÁN

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lâu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

Lời rao

Cho mấy ông thiệt nghệ chụp h'nh

Giấy để sang hình hiệu *Lumière sur platino Bromure* 1/2 mat, trơn láng như da bát, làm để cho những thứ chữ chén (kiểu) thiệt sức, mà cũng lấy hình đẹp được.

Bán giá tranh, chỉ ngày 25 Décembre 1919 mà thôi.

Mỗi hộp 500 tờ 13×18 thì 20 $ công nó bán giấy làm để sang hình, đặng dành cho thuở thân.

Bán tại:

Photo-Studio 136 Catinat Saigon

Trị bịnh đau gân

Hễ ai mà làm lụng mệt nhọc thái quá, cảm động, buồn rầu nhiều thì đều phải mang lấy chứng bịnh đau gân; mà hễ đau tối thì đêm nào đêm nấy đều ngủ không được, và chẳng có dì nguy hiểm cho bằng bịnh nầy, nhứt là trong các xứ nóng nực là cần phải nghỉ ngơi mới đặng. Không thời mỗi buổi mai thức giấy đều bực rực, không làm dì đặng hết.

Thuốc Neurinase là của một người học sanh có của y viện Pasteur thành Paris tìm ra. Thuốc nầy trị chứng gân cốt bịnh yên và hễ đặng êm thấm lại thêm bồi bổ. Chất thuốc nhẹ nhàng, không hại dì mà lại uống kẻ trẻ dì uống cũng đều đặng.

Có trữ bán khắp trong các đều thuốc tốt.

Hãy uống thử thứ rượu

AMER HONORÉ

Là một thứ giải khát ngon thượng hạng

Của một mình hãng Denis Frères (Trước có trở mà thôi)

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL D'ANNAM

N° 80 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất của tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chói hỏi, ăn nói sỏi sáng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay dầu bác mấy cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Cô chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hay nốc một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ, rượu trường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ, việc lớn nhỏ thì nhờ ông, liền về nhà sai kẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà nốc bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là Cigarettes Diva *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và điệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái bình chạp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tặng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù văn văn. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ở ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tịnh giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đất, cất máy, cùng chạy đèn khí vân vân, mới tác một tiếng nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique

Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà xây thành và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quan thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

QUẢNG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh

TỨC DỤ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiều theo cái đơn đã bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dụ phát-lãnh* nầy thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thiệt là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc nầy sát-trùng tiêu-tích, bổ-tỳ khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc nầy, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiều theo cái đơn của phương thuốc nầy mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vô uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kinh-cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiếu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tà xa-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì hiết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giỏi, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho đặng nó thì phải đến nhờ **CARFORT**, số 38 đại đường Catinat, Saigon, mà mua súng kiểu mới tinh xảo, tốt đẹp, tới bắn xa không sai, thì trừ tuyệt lợi hại của đạo-tặc mới hết.

Hãng **CARFORT** nầy, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, đạn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Xin nhớ rằng một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Certifié le tirage à trois mille exemplaires.

Saigon le 11 Mars 1921

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

SỐ THỨ 882 — NGÀY THỨ HAI 7 MARS 1921—NGÀY 27 THANG GIÊNG ANNAM NĂM (Tân-dậu) — NĂM THỨ 14

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 158 158 (1er étage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm...... 6$00
Sáu tháng.... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ........ 0$04
TÉLÉPHONE Nº 175 — Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa.
Một năm...... 7$00
Sáu tháng.... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Đều ích lợi cho Thương-nhơn.
2. — Vụ mất hột xoàng 218 ngàn quan.
3. — Thương chánh.
4. — Thơ tín.
5. — Su cắc.
6. — Nghĩa Sĩ từ.
7. — Nhàn đàm.
8. — Lời rao.
9. — Hướng truyện
10. — Thông báo.
11. — Tánh trắc nết.
12. — Oan kia theo mãi.

Đều ích lợi cho Thương-nhơn

Quốc-dân ta vì tình đoàn-thể vì nghĩa liên-lạc đồng cùng nhau đề-chế hàng hóa Tàu, rồi cũng đồng cùng nhau chen chơn vào chốn thương trường cạnh-tranh quyền lợi; Song phần nhiều chứa có cái sở-nghệ sở-trường đủ mà khởi đoan lập nhà buôn đặng làm cho cái đề xướng của mình ra công hiệu.

Đọc báo « France Indochine » thấy bài luận của một người Pháp kia khuyến-nhủ đồng-bào ta ngoài Bắc và chỉ vẽ các đều cần yếu là những đều bổn phận người thương-nhơn phải lảo thông.

Xem bài ấy ý-vị rất thâm diệu, cao xa, có thể nên làm cho ra thực-hành; nên tôi trích-lục và dịch ra, ngỏ hầu giúp ích cho đồng-ban trong sự thâu phục thương quyền. Cầu xin quốc-dân Annam lưu-ý xét suy cho cùng cho tột đề lợi dụng về thương trường.

⁂

« Annam ta có thể gì trở nên người buôn-bán giỏi không ?

« Chắc được lắm chớ ! — Nhưng mà có đều nầy rất quan-trọng : phải hiểu biết cái cốt-chỉ buôn-bán là đi gì, và tánh chất của người thương nhơn phải ra sao. Trước khi, ta thiết-tưởng rằng: Ai ai cũng chen chơn vào cái thương-giới được cả, và bất câu người nào cũng biết mua bán vậy.

Rất sai lầm thay !

Thương mải là một môn khoa học (Science), phải học mới biết ; ví như các môn khoa-học khác vậy. Có người luận cho là một khoa-học, hễ từng trải thông thạo thì biết (Science expérimentale). Ta cũng nhận lấy cái chủ nghĩa đó, Song muốn cho thông thạo, cần phải có học chớ.

Và lại, ta giải-quyết như vầy cũng được : Buôn-bán là một khoa-học tuy cũng cao sâu mà vô hình vô thể (Science abstraite) là vì phải học cho biết đủ tánh chất tốt của thương-nhơn ; chẳng những phải thạo việc mà thôi, lại còn phải biết xét thấu tâm-lý (psychologue) người là khác nữa.

Bất luận châu nào, quận nào, xứ nào, nước nào, hễ có sự hoạt động nhân-loại, tức nhiên có thể buôn bán được ; song trước khi mở ngôi-hàng, lập trường-thương cho thạnh-lợi, thì phải biết tánh-tình của thiên-hạ trong xứ ham muốn về đâu và phải biết cách thế day trở theo thời.

Lại cũng phải biết rằng đời không chi gọi khó, hễ muốn thì đặng, song muốn đặng phải học mới đặng, sở nguyện mới thành. Hễ mình có can-đởm, khẳng-khái và dốc lòng, thì làm chi cũng đặng hoàn-toàn tất cả; vậy phải học đòi cái chí kiên-nhẫn (ténacité) duy-trì (opiniâtreté) để làm tánh chất tốt.

Trong đường đời mau dời đổi, mau tiến-hóa là đường mà các khoa học đã dắc nhơn-quần vào đó, thì tánh chất đứng làm đầu.

Sự khởi-xướng, sự bền-đỗ, sự tư-tưởng, sự tính-toán, sự luận-bàn trù-định, sự dè-dặc lấy mình, đều là mấy cái tánh chất tốt đó ; thiếu nó thì dầu mình thông-minh trí-tuệ cách nào, cũng không làm chi nên việc.

Nếu vậy thì :

Điều thứ-nhứt của bổn phận thương-nhơn :

Phải biết tâm-lý người, nghĩa là phải biết tánh tình người trong xứ ưa muốn về đâu đặng cho dễ điều đình cuộc thương mãi. Có vậy thì mối giao dịch với bạn-hàng mới thạnh cho, mà lại làm cho cuộc cạnh-tranh thương-trường hóa ra lớn lao, phấn chấn, khỏi e những việc trắc-trở gay-go. Hễ ta vùi công lao khó mà đặng buôn may bán đắt chừng nào thì sự toàn-thắng ấy càng cao-thượng vinh-diệu.

Điều thứ-nhì. — Người thương-nhơn phải kiên-tâm và trì-chí, chẳng phải đánh liều nhắm mắt mà cầm cho bền-đỗ và duy-trì cuộc buôn-bán của mình mà gọi kiên-tâm trì-chí.

Trước hết phải suy đi nghĩ lại cho thấu đáu hai cái chí đó, chớ nên dục-tốc, quên xét cho sâu-xa mà làm.

Dầu việc điều binh khiển tướng, một ông Thống lãnh binh đại tài mà chưa trù mưu định kế về việc điều khiển và lập trận đồ, thì chưa nên xuất binh giao-phuông với kẻ nghịch. Trong việc buôn-bán cũng vậy ; người thương-nhơn giỏi giắn khi nào xét-suy chí-lý việc hư thiệt rồi mới dám cử sự. Ấy là kiên tâm. Còn khi sửa soạn sắp đặt cả thảy rồi mà rủi gặp đều ngăn trở rất khó liệu mà không ngã lòng, ấy là trì-chí.

Ấy là phương thế hay của người Anh-quốc ; dân ấy rành thạo nghề buôn hơn cả thảy nội hoàn-cầu ; đặng đứng trước dân Đức-quốc là cũng nhờ phương-pháp đó, bởi vì cách-thức và sự duy trì đó là kẻ tiên nhơn đã lưu-truyền từ [illegible] những nay. Ấy vậy người Anh-quốc, bất luận là bực nào, dầu hoàng-thân quốc thích cũng là thứ dân, đều có sẵn mấy tánh chất tốt ấy, (business man).

Điều thứ ba. — Thương-nhơn phải có học-thức. Vì thương-mãi là một môn khoa-học, cho nên người thương nhơn phải có ăn học mới rành mới thạo. Trong buổi nầy chẳng phải như xưa kia mà dễ, cha mẹ không hay lo lắng, để cho con dốt-nát vô nghệ tùy thân.

(Còn nữa)

CỰU-TƯỚC.

Vụ mất hột xoàng 218 ngàn quan

Mới bắt người đội facteur tây

Vụ mất hột xoàng nầy chẳng phải mới ; [illegible] vụ đã hay từ lúc tháng mai năm 1920, tới nay tra mới được.

Tiệm Pohoomull ở đàng Catinat Saigon, Annam hay kêu là tiệm Bom-bay, năm ngoái có gởi mua hột xoàng của một hãng lớn tại thành Anvers nước Belgique. Hãng nầy, trong tuần tháng Fevrier 1920, có gởi y theo thơ của tiệm Bombay hỏi mua, một hộp đựng bảy chục hột Thủy-xoàng, giá hai trăm mười tám ngàn quan tiền tây. Lại cũng có gởi theo một phong thơ cho tiệm Bom-bay hay rằng hột xoàng gởi rồi, nội hạ tuần tháng mai 1920 thì tới. Tiệm Bom-bay đặng thơ nầy, còn hộp hột xoàng thì chờ tới đầu tháng Juin chưa thấy. Chủ tiệm mới đánh dây thép qua Anvers. Hãng Anvers trả lời khẳ quyết rằng đã có gởi chắc chắn.

Chủ tiệm Bombay mới hỏi sở điển-tín Saigon, thì trong mấy tháng Juin, Juillet, Aout, Sep. Octobre 1920, lộn xộn kiếm tìm mà không ra vì. Qua tới đầu tháng Novembre, Chủ tiệm Bombay lại tiếp tin bên thành Anvers nói rằng sở Điển-tín Saigon nói đã có giao hộp hột xoàng gởi đó cho quí hiệu rồi. Chủ tiệm tức mình tới sở điển-tín đôi nại. Sở điển-tín cũng nói đã có giao và trưng sổ ký tên nhận lãnh ra cho chủ tiệm Bombay coi, chủ tiệm nói một hai không phải chữ của mình. Kêu thầy đội Facteur Tây tên Claret lên hỏi thì thầy đội khai quyết rằng đã giao cho một người trong tiệm Bombay ký tên nhận lãnh ; Cũng vì khi đi phát thơ, tiệm Bombay có hai món ; một cái thơ và một hộp đồ, nhưng bởi biên vào sổ cách nhau xa, nên lầm tưởng có một cái thơ mà thôi. Giao thơ rồi trở về, mới hay còn hộp đồ đó nữa. Y trở xuống, thì chủ tiệm Bombay đi khỏi rồi, y phải giao cho người làm công ký tên nhận lãnh.

Chơn giả nang phân, nên phải tới quan đầu cáo. Quan Bồi-thẩm phú cho ông cò sở mật-thám Wittwer tra xét M. Wittwer có đòi thầy đội Facteur Tây tới cật vấn, song không thể tìm đặng, vì thầy đội Facteur khai rằng quên mặt người làm công là người thầy đã giao hộp đồ. M. Wittwer cũng có cật vấn cả tiệm Bom bay mà cũng không ra mối. Túng phải chạy phúc bẩm cho quan Bồi-thẩm hay và giao giấy tờ nội vụ.

Lẻ cố nhiên, quan Bồi-thẩm phải bỏ dẹp. Ai cũng ngỡ cho là chuyện bỏ qua, không trông tầm mách ; chẳng dè bước đầu tháng Février 1921, chỉ là cách chừng một tháng nay, xảy ra vụ nhà bà Pachod mất một hột ngọc Thủy-Xoàng. M. Wittwer, vì phận sự mình tới làm « ăn-kết ». Tra xét ra coi sao vụ nầy với vụ cấp hột xoàng của tiệm Bombay chẳng khác nhau bao xa, bèn sanh nghi, về mới xin quan Bồi-thẩm gởi giấy tờ về vụ Bom-bay cho mình xét lại. Khi quan Bồi-thẩm gởi cho và ban lịnh cho tra xét, M. Wittwer thầm nghĩ lời khai của tên đội Tây phát thơ đã khai ngày trước cũng lạ lắm ru, dầu lời khai ấy quả có tình ngay, lý cũng có gian trong đây. Vả lại thường đi phát thơ, trước khi vào sổ cũng sắp cho có lớp-lang thứ-tự, vì là đồ trân trọng chẳng phải như thơ thường, có đâu lại biên vào sổ, thơ thì đầu nầy, hộp đồ thì cuối kia, ví biết thơ và đồ gởi cho một chủ.

Có họa là ngày 22 mai 1920, giờ tên đội đi phát thơ, hộp đồ đó đã mất rồi, nên mới giao cho chủ tiệm Bom-Bay có một phong thơ mà thôi chớ. Ví phải như sở liệu nầy, thì còn tên ký trong sổ nhận lãnh đó mới biểu sao ? Ai ký mà nhận lãnh đó ? Có phải là kẻ cấp, muốn cho lâu bể chuyện, ký tên giả nhận lãnh mà gạt lòng người đó chăng ? Nghĩ vậy, bèn đòi tên đội phát thơ tới hỏi lại nữa. Hỏi [illegible] nhận mình đi phát thơ, trước khi không sắp cho có ngăn nắp như mấy [illegible] phát thơ kia, [illegible] quên sao vậy ? Tên đội nghẹn không thể đối cãi. Hỏi riết tên đội chịu thiệt rằng khi sửa ra đi, đã thấy không có hộp đồ, lại thấy trong sổ đã ký tên nhận lãnh rồi, nghĩ cho trong lúc y chưa tới, người trong sở đã phẹt ra cho chủ tiệm Bombay tới lãnh rồi nên y bỏ qua. Lời khai cũng dễ nghe, song nếu quả vậy, thì ai trong sở đứng mà phát hộp nầy ? Ai ký tên nhận lãnh [illegible] sổ ký tên nhận lãnh [illegible] thì lộ môi. Ấy là chìa khóa rương đồ. Ấy là mối tơ vò lọn đó. Cứ bắt đó mà phăng thì ra. Nghĩ vậy rồi, bèn để cho tên đội phát thơ về thong thoả.

Xét sổ ký tên nhận lãnh, M. Wittwer thấy nội ngày 22 mai 1920, không ai tới nhà thơ ký tên lãnh đồ khác hơn là người

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères có trữ mà thôi**

làm việc nhà hát bóng lãnh đồ hát bóng gởi lại. Mà tên ký đó, cũng một thứ mực với tên ký nhận lãnh hộp hột xoàng kia. Thế thì, nếu chẳng phải người nầy ký tên giả mà lấy luôn hộp hột xoàng khi đến lãnh đồ hát bóng, thì là một người trong sở chớ chẳng còn biết ai đâu mà ngờ.

Xét rồi đòi tên đội phát thơ tới mà nói quả quyết vậy : Nếu chẳng phải người làm việc nhà hát bóng mạo ký nhận lãnh hộp hột xoàng, thì một người làm việc trong nhà Thơ chớ không ai. Để có đủ chữ của người làm việc nhà-thơ rồi giáo tự sẽ hay. Nói bây nhiêu đó rồi đề cho tên đội về, song lâu lâu, nay xít tới một ít, mai xít tới một ít, M. Wittwer rốt lại, để quyết án cho tên đội phát thơ, mới lòi. Tên đội phát thơ thú thiệt rằng :

Thật chữ ký tên trong sở nhận lãnh đó là chữ của y dùng mực viết nhà thơ mà ký tại sở, cũng vì phận việc của y mà y để hộp đồ đâu mất.

Sự nêu chẳng bị cách chức, thì cũng bị quở phạt nặng nề, uổng cho mấy mươi năm công trình, tóc râu đã bạc. Ý ký giả vậy đặng mà làm cho rõi việc tra xét là một, hai là làm cho người tìm kiếm lại đường.

Tên đội phát thơ khai thiệt rồi, M. Wittwer làm phúc bẩm lên tòa, quan Bồi-thẩm chiều theo điều luật bình 145 phạt về tội mạo văn-tự, truyền linh bắt tên đội phát thơ mà giam vào ngục. Giam nhằm buổi chiều 1er mars 1921, lối 6 giờ. Đợi coi việc ra thế nào kỳ sau tiếp báo.

Mộng-huê-Lầu

Thương chánh

Ngày chúa nhựt 3 avril 1921, sẽ mở hội thi préposé de 3me classe des Douanes et Régies.

Ai muốn biết phải nạp từ giấy gì, thì đến hỏi tại Bureau Central et du Personnel, Sous-Direction à Saigon.

Thơ tín

CÁI LU BIẾT ĐỜN

7 Mars 1921.

Mon cher Ng.-d.-G.,

Saigon lóng nầy xem khác hơn thường. Chẳng biết phải tại cái xuân nó đổi cảnh và làm cho phấn chí người chăng mà từ mười mấy ngày sau đây, tôi có ý coi thiên-hạ rất cần rất kiệm. Chẳng phải tôi muốn nói thầy thợ cần mẫn công nghệ cho đặng trở nên tận thiện tận mĩ, kiệm của cho đủ chi độ thế thì mà cũng chẳng phải tôi muốn nói về thương-nhân đã biết dưỡng lánh chơn, giữ chữ tín làm đầu cho thạnh mối hàng, hầu dễ mở mang nguồn lợi ; tôi chỉ muốn nói về bậc thượng-lưu Annam ở Saigon, lúc nầy rất cần công kiệm của.

Bấy lâu, hằng nghe bậc thượng-lưu thức-giả Annam hay nói : *vị quốc vong gia*, hoặc là *phá gia vị quốc* ; nói vậy mà bấy lâu tôi chưa thấy ai là Sở Tử-văn, ai là Tống Thừa-tướng Văn-thiên-Tường, duy thấy *phần nhiều*, đặng giàu sang rồi, nào biết tới việc nước việc dân là gì, cứ lo cho phận mình, hầu dẹp vợ xinh, ăn no ngủ kỹ thì đủ.

Nay lại khác, thấy các ngài hiệp nhau lo việc nước việc dân chẳng hổ tay, có ông, thật tan mắt tôi, xe mũi thở đã không muốn kịp. Bàn-hội nầy mười nhóm, trù việc lớn. Nghĩa sĩ-tử, bàn-hội kia mới nhóm, tính cuộc dựng hình ông Trượng-vĩnh-Ký. Cũng có hồi đã bàn luận tới vụ quốc-trái sáu triệu bạc đồng mà bên Viện đã công nhận y lời quan Tổng-Thống Long-nước cờ. Xét coi các ngài sẵn lòng lo việc nước việc dân là bao nhiêu ? Đã vậy, những tay hay xa-xỉ của tiền lại bỏ hết cuộc chơi bời mới là may cho chớ.

Thử xem mấy nhà-quán đó mà coi, chiều ít thấy có người lai vãng. Cho đến các khách sạng cũng vậy. Cố giao biết phòng có khi nào bỏ không, nhiều khi khách viễn phương, trước khi đến Saigon, đánh dây-thép dự phòng mà cũng không mướn đặng, mà Lóng nầy phòng nào Phòng nấy lạnh ngắt như đồng vì chẳng khác mộ *Đam-Tiên* đang tiết Thanh-minh mà vắng tanh nhan khói ! Không nghe trận cười, không nghe dọng ca, mà cũng không nghe tiếng đờn ; nào những Tư-Mã-Hoàng-Cầu, Giang-Nam-Cứu khúc đi đâu mất hết.

Thật là đời Thái-bình, thật là đời thanh-trị đó ; song những khách phong tình, tôi coi có hơi buồn. Đời thái-bình mà chẳng xướng chẳng ca, chẳng biết đâu mà mua lấy trận cười vậy cũng đáng buồn. Con Tạo — tôi nói con Tạo là định chừng mà nói, chớ hưa biết chắc con Tạo hay là Dã Giò Á-Trăng — thấy vậy không đành để cho tao-nhân mặt khách buồn, mới khiến cho *Cái lu biết đờn* cho họ mua vui. Hưa lúc trên thì vầng trăng bạc, dưới thì ngọn gió vàng, ba bảy rặt chau khiến hứng.

Cái lu biết đờn ! Nghe sự lạ đời như vậy cố giao chớ lấy làm chơi mà vội cười và cũng đừng lấy làm điều tai long óc như thể thằng bạn khốn hèn nầy hay là « *sa-cô-rây* » M. ng-huê-Lầu nhiều chuyện.

Thật cái lu biết đờn mà dầu chẳng thật đi nữa, cũng là có tiếng vang-lừng, miệng người đồn rằng : Cái lu biết đờn ! Cố giáo cũng cần hỏi ở đâu và đờn ra sao ?

Muốn biết qua Vĩnh-hội mà coi. Cầu Khánh-hội quẹo qua tay mặt, đi dài theo mé sông một đỗi, tới một cái nhà ngói lớn, trong nhà có một cái lu xưa, nói rằng lu ở ngoài Bắc mới vào, quanh miệng có khắc con rồng, dưới đít như tráng sành, hồng chứa ước tới mười đôi nước. Lu không mà biết đờn, đờn ra tiếng đờn tranh, song chưa rõ đờn bản Bắc, bản cán, bản nam, hay là rắn-mắt đờn ba bài hạ. Hôm rày thiên-hạ rủ nhau đi coi cũng nhiều. Mỗi khi có người muốn nghe, ông chủ nhà ấy phát thinh nói :

« *Có người muốn nghe con đờn đây nầy con, đờn cho người nghe vài khúc* ».

Tức thì, không nghe trả lời, mà có đờn trỗi dọng.

Nghe đờn vậy thuật lại vậy cho cố-giao nghe chớ thật tôi chưa hề bước chơn tới đó coi, sợ e nghe tận tai thấy tận mắt rồi thuở trước ông Trần-Bình thấy gánh hai ông vua đời thái-bình cười mà té lửa, nay Mộng-huê-Lầu nghe cái lu biết đờn — cũng cười song không phải tiên mà té lửa, Mộng-huê-Lầu cười mà ngã ghế !

Hỏi lại cố-giao tưởng có thiệt vậy không ? Không..., không có đâu !

Ấy là vạn xe-kéo bày đều, gặt những khách phong-tình say đắm dọng phù trầm, cho đất, mới ; kẻo từ bữa giá xe lên ba cắc một giờ tới nay, ế quá !

Ngừa than :

« Đời sao nhiều chuyện lắm ra,
Hết người lấy rắn lại lu biết đờn ! »

MỘNG-HUÊ LẦU.

Vụ giết cháu ở đường Bourdais

Vụ vợ chồng ông Huyện Cần ở đường Bourdais bị cáo gian về tội giết cháu là tên Tăng chôn dựa gốc dừa, tấm ra tên Tăng còn sống. Vợ chồng ông Cần kiện cô Hai-Cò mưu để cáo gian làm thiệt hại. Bữa thứ bảy 5 mars, tòa sơ xử vụ nầy. Về tội vu phản, tòa sơ xét không đủ cớ, tha bổng thị-Cò ; còn về sự thiệt hại, bị cáo trở nên tiền cáo, xin thường bồi 5000 đồng, tòa xét đủ lẽ, xử thị-Cò phải thường cho vợ chồng huyện Cần một ngàn nguơn bạc. — Nhằm chẳng rẻ gì !

Su cất

Vấn đề su, cất đây, phần nhiều các báo đã đem ra nghị luận hường, nay tôi còn phàn biện đây, chỉ ư là thấy lắm nỗi khốn đốn lắm đều cay đắng cho quốc-dân ta nên còn siêng luận nữa vậy.

Từ ngày su và bạc cắt hút đến nay, coi mòi việc ăn xà của quốc-dân ta càng ngày, càng xà hoa thái quá ; Vì sao ? vì nếu như việc xài của chúng ta có đòi ba su, vô tiệm khách mua, bao giờ mà hẳn chịu lối lại cho ta, hẳn cũng buộc sao ta phải mua đến tám chín su mới chịu thôi, dầu việc chi ta cũng cần dùng cũng phải ép lòng mua, mới dùng. Ấy là su. Còn bạc cắt khi chưa có các thứ giấy nhỏ lưu hành thì trong một đồng bạc phải mua ít nào cũng ba bốn cắt mới chịu thôi dầu cho trong tủ sự cắt đầy đẫy thì hễ cũng lấy thêm mà ép ta mãi vậy !!

Thấy tệ tình của quốc-dân ta như thế, nên Chánh-phủ mới cho lưu hành các thứ giấy nhỏ 0 $ 50 — 0 $ 20 — 0 $ 10 — đặng giúp quốc dân ta trông sự đổi chác.

Tuy là Chánh-phủ làm như thế chớ cũng chưa vớt khỏi cái khổ cần về vấn đề hút su, cất đây.

Hiện nay, bạc cắt khi có lẻ đủ xài qua lại vì có các thứ giấy nhỏ 0 $ 50-0 $ 20-0 $ 10 và các thứ góc tư góc tám làm trong 1920 ngặt còn nỗi hút su đây lấy làm khốn đốn lắm ! ! Nghe rằng : quan Toàn-quyền Đông-Pháp M. Long về Pháp-quốc sẽ xin chấn chỉnh việc tiền tệ Đông pháp lại vậy ước ao sao lúc trở qua trẫn nhậm, ngài rộng phép cho đúc thêm bạc cắt xài thế cho các giấy nhỏ đó và su, đúc thêm cho nhiều đặng quốc dân ta có đủ xài như mọi khi vậy.

Đời càng văn minh chừng nào thì mỗi vật, đều mắc mỏ chừng nấy, nếu Chánh-phủ không chước lượng phương chi mà trợ vốn đề hút su đây, thì dân, nghèo càng thêm khổ ! !

Ước ao sao nếu không có đủ su tiêu dụng thì Chánh-phủ cũng nên ban hành cho nhiều thứ 0 $ 05 0 $ 02 hoặc bằng giấy, hoặc bằng một loại kim nào tùy ý, Chánh-phủ, miễn Chánh-phủ công nhận thì quốc-dân rộng bề tiêu dụng, khỏi lo nỗi thất ngặt về su nữa.

Cai-bè — Võ thành-LIÊN.

Lời rao

Cho mấy chủ đất trong Châu thành Saigon đặng rõ, xin mời mấy chủ đất phải đến tại sở Thuế chánh ngạch, contributions directes) kỳ 15 ngày vì hạn, mà lãnh giấy kêu khai, phải viên chận-chỉnh thuế đất trong châu thành Saigon sẽ phát cho.

Như để quá hạn, thì sở Thuế chánh ngạch sẽ cứ phép mà thâu như thường. Dầu muốn kêu rêu tui phải đến Conseil Contentieux Administratif.

Trường nào ăn uống kh... lực... NGUYỄN-
Trường nào thầy dạy siêng cần hơn . . . . . LỊCH-
Trường nào bỏ buộc học-trò hơn . . . . . HỒNG.
Trường nào nghỉ ít mà học nhiều hơn . . . . . HỌC-
Trường nào không cho học-trò tá túc nhà ngủ (vì như nhập học thi phải vào trường luôn) ấy là . . . . . ĐƯỜNG.

Những lớp trên đã lập lại từ Septembre 1920. Vậy kể từ đầu năm 1921, trường có những lớp đối với lớp năm đầu, năm thứ nhì và thứ ba lrường Bổn-quốc, và hạng học thì đúng ba năm thì thi bằng cấp tốt-nghiệp.

Trường nào có thầy dạy Luân-lý giỏi hơn hết . . . . . cội rễ nước nhà cho nhỏ nhiều hơn . . .
Trường nào mỗi tuần chỉ... như có thầy sốt sắng đem học-trò có đạo đ... lo việc linh hồn, như k...

Nhơn tiết Nguơn-đán trường Ng.-xích-Hồng bãi nghỉ từ 12 Janvier chí 1er Mars 1921 nhập học.

Sĩ-tử xa gần hãy nhớ ngày nhập học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ.

Sĩ-tử mới muốn học trường nầy thì từ đây gởi xin để dành chỗ trước.

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie** mà hút, thì tức là dùng đồ **thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút **thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT**

Nghĩa - sĩ - từ

Tờ luận sự ngày 1er Mars 1921 của Phái-viên Nghĩa-sĩ-từ

«Temple du souvenir Annamite»

Ông Đồng-lý mắc việc, ông Nguyễn-tấn-Sử phó Đồng-lý thế hành, mời bổn Ủy-viên Nghĩa-sĩ-từ tề tựu tại nhà in Union (thượng lầu) nhằm lúc năm giờ rưỡi chiều.

CÁC ĐIỀU BÀN NGHỊ :

1º Lập thế quyên tiền bá-tánh.

2º Chọn đất cất miễu nghĩa-sĩ.

Có mặt tại hội :

Ông Ng. tấn-Sử, phó Đồng-lý.
Hồ-văn-Kinh, phó Đồng-lý.
Ng.-văn-Của, Thủ-bổn.
Trần-quan-Nghiêm, phụ Thủ-bổn.
Ng.-đình-Tri, phụ thơ-ký.
Lương văn-Mỹ, Phái-viên.
Trương-văn-Bền, Phái-viên.

Xin kiếu :

Ông Lê-văn-Trung, Lương-ngọc-Huỳnh, Trần-trinh-Trạch, Diệp-văn-Cương và Phan-văn-Nâm.

Hội khởi rồi, ông Ng.-v.-n-Của xin trình cho hội rõ, có ông Ng.-kim-Đính, hội-đồng Thành-phố Saigon, có việc xin bày cho hội rõ.

Ông Đồng-lý đọc một bức thơ đã gởi cho Chánh-phủ tỏ rồi về sự chọn ông Phan-v.-Nam, hội-đồng Thành-phố Cholon làm Phái-viên thế cho ông Huỳnh cao Kế và cử ông Trần-trinh-Trạch làm Phái-viên. Như vậy thì các quan kể lại như vầy :

Ông Diệp-văn-Cương, Đồng-lý.
Ng.-tấn-Sử, phó.
Hồ-v.-Kinh, phó.
Ng.-v.-Của, Thủ-bổn.
Trần-quang-Nghiêm, phó.
Ng.-v.-Mai, Đại-Thơ.
Ng.-đình-Tri, phó.
Lê-văn Trung, Phái-viên.
Trương-văn Bền, Phái-viên.
Lương-v.-Mỹ, id.
Lương-ngọc-Huỳnh, id.
Trần-trinh-Trạch, id.
Phan-v.-Nâm, id.

Ông Đồng-lý bèn đọc một bức thơ nữa cho bổn hội nghe, thơ của Chánh-phủ Nam-kỳ đã tỏ ý với Đức cha Saigon (évêque) về sự cái miễu nầy là nhà kỷ-niệm, để nêu danh nghĩa-sĩ đó thôi, chớ không tế lễ chi cả.

Ai muốn tế lễ chi, đạo thì đem vào nhà-thờ, ngoại thì đem vào chùa mà cúng.

Rồi các bổn hội về khoản phải lập thế khuyến khích bá-tánh về cuộc hỉ quyên.

Thứ-nhứt. — Các quan bàn nghĩ rồi cho là phải có chủ ý Chánh-phủ, rồi sẽ khởi công với bá-tánh mà quyên tiền làm miễu. Cho nên các quan nhứt định ngày thứ năm 3 Mars 9 giờ rưỡi sẽ cùng nhau vào Chánh-phủ.

Còn về sự quyên tiền, thì các quan nghị rằng, để kỳ hội sau có chủ ý Chánh-phủ rồi, sẽ cử Phái-viên mỗi tỉnh và Phái-viên đàn-bà, việc nầy sẽ nhờ ông Bền.

Ông Đồng-lý đọc tiếp một bài ông đã soạn mà công kích sự quyên tiền cho các quan nghe, thì các quan bàn rằng phải chuẩn chánh lại rồi trình cho Chánh-phủ xem luôn thể, cũng ngày 3 Mars nầy.

Ông Ng. tấn-Sử nói qua việc khởi hành công sự thì trông nhờ ơn các Phái-viên sở tại đây, mỗi ông phải thân hành mà đến các nhà giàu có chủ-điền, chủ đất mà tỏ sự cần ích cho họ nghe rồi sẽ xin họ ra ơn nhiều ít.

Ông Của, phó Đồng-lý hội Báo-chương Nam-kỳ, hứa phần ông sẽ lo nói với mấy ông chủ báo Tây, Nam đặng vận động sự quyên tiền nầy. Ông Đính chủ-sự tờ Công-Luận cũng nói sẽ giùm, khi có chủ-ý Chánh-phủ rồi ông sẽ khởi.

Ông Của, nói qua những sách biên nhận của hội Monumentaux morts bỏ không xài, bây giờ mình xin mà dùng, thì các quan ưng chịu.

Thứ nhì — Lựa đất. Ông Nguyễn-kim-Đính trình một bức thơ của ông phủ Lê-văn-Phát bổn thân ông gởi mà nài hội mua mấy cái nhà trong Cholon của Đỗ-Hữu, mà làm miễu. Mấy cái nhà có sẵn là ba tòa, cất trên 8000 thước đất, mà muốn bán lối ba-mươi muôn hay ba-mươi-hai muôn.

Các quan bàn là sự phải lưu lại, chờ chừng có tiền rồi sẽ tính, bởi vì trước hết mình có khởi công sự cũng chủ tại số tiền quyên, rồi mới nhứt định được sự mua đất chỗ nào, mà phải cất miễu. Cũng còn hai sở nữa người ta muốn bán phải coi lại, của ông Heurtaux 7 mẫu trong Chợ-đủi gần vườn Mô-rô, ông nói 3$00 một thước vuông như mua trọn hết, còn mua không hết thì sẽ định giá cao hơn rồi mình sẽ tính. Còn một miếng nữa của Châu-thành Saigon, ông Kinh, ông Bền và ông Sử đã đi coi rồi gần trường học Cầu-kho, giáp ranh với đường Boulevard Saigon Cholon 8 mẫu tây.

Các sự xong xuôi không còn ông nào có lời chi nữa, bãi hội lúc 7 giờ.

Ông Đại-thơ vắng mặt,
Ông phó,
Ký tên : NG.-ĐỊNH TRI.

Đã có coi lại,
Quyền, ông Đồng-lý,
Ông phó,
Ký tên : NG.-TẤN-SỬ.

Nghĩ coi, khi còn giặc thì mình xúm lại, người nhiều kẻ ít, giúp Chánh-phủ mấy lần quốc-trái, cái ơn nghĩa nay cũng còn ghi tạc, chừng ít ngày nữa đây các quan sẽ trông, nhứt là mấy ông mấy bà giàu có, sẵn lòng từ-bi tế-độ giúp ích cho đời, thương mến chủng-tộc, người thong thả ở nhà, kẻ dầm sương chãi gió, chẳng may mà, gởi xương đất khách, thê tử chi ly, tương tàng cốt nhục. Nhờ có các quan nghĩ đến, lo làm miễu, để thờ người mạng bạc, vì nước vì nhà, quan còn ra công lo lắn, không sợ tốn của tốn công, thì mình lại tiếc chi thứ đồng bạc đồng tiền, vì nghĩa vì dân.

Dầu cúng vào lại có tên họ biên ký để đời nên cái danh nhơn nghĩa, truyền tử lưu tôn, trước đã giúp nước tương hưng, nay giúp người vô phước, trên trải gan với Chánh-phủ, dưới phơi mặt với anh em, trước sao sau vậy, mới thiệt quân tử, còn ai mà dám nói chi nữa.

L. T. T. V.

NHÀN ĐÀM

(Contes amusants)

Cha chả giống chữ T quá !

Có anh cặp rằng kia làm tại sở Ba-Son nhà ở Cầu mui, một bữa sớm mai chúa-nhựt, anh kêu ba đứa con trai mà nói rằng : Trong tuần lễ nầy, ba đứa bây học hành siêng năng, tao muốn thưởng bây. Vậy thì tao dắt bây đi vô Cầu-kho mà chơi, chừng đi thì đi bộ đặng xem phong cảnh mé sông ; bận về, bốn cha con mình sẽ kêu hai cái xe kéo ngồi mà về. Nói rồi bốn cha con sắm sửa ra đi. Đi đặng chừng 50 thước, tới nhà thiếm tài-phú Ổn. Người cha dắt ba đứa con ghé lại mà thăm, vì là chị em quen lớn thuở nay. Thăm rồi khi bước ra đi, tới cửa ngỏ, thằng con nhỏ hơn hết đặng 9 tuổi, vùng la lớn lên rằng : *Cha chả giống chữ T quá !* Người cha hỏi cái gì mà mầy nói rằng giống chữ T ? Thằng nhỏ liền chỉ một cái cây cậm ngoài sân trước nhà thiếm Ổn. Người cha cười và cắt nghĩa với mấy đứa con rằng : « Đó là bàn thờ-trời (vọng-thiên) của thiếm Ổn. Tục lệ Annam mình hễ muốn thờ trời, thì đóng một cây trụ ngoài sân, ở trên trụ ấy lại đóng một miếng ván thông vừa để đặng lư hương mà thắp nhang thôi. Bởi vậy, hễ mình đi ngoài đường mà ngó vô mấy bàn thờ-trời ấy, thì thấy thiệt quả giống chữ T. »

Bốn cha con đi đặng một đỗi, đến nhà cậu Mười-Ngáo, thấy chú thợ Mộc đang sửa vách sửa cửa cho nhà Mười-Ngáo. Thằng con giữa lối 11 tuổi, vùng chỉ một vật để dựa vách tường mà la lên rằng : *Cha chả giống chữ T quá !* Người cha ngó lại coi và nói rằng : Ấy là thước chữ T của mấy chú thợ mộc đó con. »

Cha và con tiếp đi. Cỡ chừng 20 bước thì tới chợ Cầu-kho, đứa con lớn hơn hết, lối 13 tuổi, lật đật chạy lại đống đá gần mé sông, lượm một vật đem lại đưa cho cha mà nói rằng : *Cha chả giống chữ T quá !* Người cha thò tay lấy vật ấy coi và ném mà nói rằng : « Đó là " guốc chèo " chèo gãy người ta bỏ, đó con. »

Bốn cha con tới chợ Cầu-kho ; đi dạo chơi một lát, thỏa tấm tình rồi kêu hai xe kéo trở về Cầu-mui.

Chừng về đến nhà, anh cặp rằng mới khui hai ve rượu La-ve mà uống

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

Nº 157 Rue Catinat Saigon

Mấy năm nay M. Huỳnh-huệ-Ký làm Quản-lý, chỉnh đốn lại tinh khiết lắm, ai cũng vui lòng đến nghỉ ngơi là một chốn êm tịnh khoản khoát vô cùng.

Nay M. Huỳnh-huệ-Ký nhân có việc làm ăn riêng, nên đã giao phần làm Quản-lý một chốn Khách sạn rộng thinh nơi đường Catinat lại cho M.Ng. v-Thiệt adjudant là người có công giúp Pháp trong trận giặc mới rồi, lãnh làm Quản-lý mà sửa sang lại cho tinh khiết hơn xưa nữa, cho vừa lòng quí khách.

Xin liệt quí hãy nhớ rằng « Pháp-việt Khách lầu » ngày nay, mọi mỗi đều chỉnh đốn lại quang minh đẹp đẽ lắm.

Pháp-việt Khách lầu.
Chủ nhơn cẩn khải.

Banque Industrielle

DE CHINE

TRUNG HOA CÔNG NGHỆ NGÂN HÀNG

Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chỉ tồn dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE.

Phòng sự tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ:

ĐÔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.

TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.

MÃN-CHÂU. — Moukden, Hải sâm-huy, (Vladivostock, Straits Singapore, Batavia.

ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.

ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokohama.

THƠ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tấn bộ, cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu đều mỗi xứ có thông tín của hội.

Chi thứ tại Saigon, [illegible] Belgique số [illegible] và đường [illegible] số 2.

Lãnh làm hết thảy công việc ngân hàng. Có gởi tiền, [illegible] (chèques) thì Hội tính trả cho 2 phân [illegible].

[illegible] tiền quan [illegible] hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghĩ trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Về thương mãi bất cầu tiền góp lần lần, hay là tiền trả liền, Hội cũng lãnh làm.

Bán buôn [illegible] bằng chở rồi đủ lẽ, [illegible] giúp tiền cho (traites), hoặc [illegible] điện tín.

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quốc trái, hùn hiệp cũng có.

Đồng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

với con cho giải khát. Đang khi uống, người cha kêu ba đứa con lại gần và lấy cái ruột-gà mở rượu đưa lên mà nói rằng: Cái nầy, *Cha chả giống chữ T quá!*

Chị cập-rằng thấy vậy, lầm lủi chạy xuống nhà dưới xách cái chày dã gạo, đem lên mà nói với chồng con rằng: Cái nầy, *Cha chả cũng giống chữ T quá!*

Chồng vợ và con, cả 5 đều cười xòa. QUỐC-TRẦN.

Lời rao đấu giá

Ngày 11 Mars 1921, 10 giờ mai, tại Tòa nhứt, chi thứ ba Chánh-phủ, sẽ đấu giá cho lãnh chịu bán năm cái xe ôtô mới, hiệu Pháp, để dùng về địa hạt Lục-tỉnh.

HƯỚNG TRUYỀN

(*Echos*)

HUẾ

Đình nhập lễ Tế-Giao (Huế)

Lễ Tế-Giao là một lễ Tế Trời, đặt theo văn hóa ngày xưa, nay vẫn còn giữ. Nhưng chỉ ba năm một kỳ như trước. Vậy năm nay lễ Tế Giao định đến hôm mồng mười tháng hai Annam ta, tức là ngày 19 mars 1921 (thứ bảy) Ngày mồng mười chính là ngày hành lễ trước hôm ấy thời Hoàng-Thượng ngự lên Trai-Cung, là một nơi hành-Cung làm riêng một bên đàn Giao, ngự giá đến đó đình trú để Hoàng-Thượng ra trai giới một ngày trước và để khi lễ Giao cáo thành thời văn vò bá quan làm lễ mừng triều bái Hoàng-thượng tại đó.

Tế Giao là một lễ rất long trọng oai nghi và có lắm điển lệ cổ nhả và nghiêm trang lắm, trong một nước chỉ có một ngày lễ ấy là đả không nơi nào có mà cũng chẳng ai tưởng tượng được mà khá gọi rằng tai nghe cũng như mắt thấy được. Vả lại những phong [illegible] hiện nay ở chốn Đô-Thành càng ngày càng thấy canh cải hoặc có nơi còn chyuên dấu cũ mà bớt dảm, hoặc thêm xinh không định được. Còn như lễ Tế Giao thời khi nào cũng vẫn một, tôn chỉ một điển lệ còn giữ hoài.

Thời buổi nầy người ta thấy tiến mỗi ngày mỗi ham chuộng sự kiến thức cầu cho được tiến đạt thêm mãi, đả thế mà trong sự hành động giao thông nay lại có phần tiện lợi hơn trước nhiều. Thời tưởng rằng trong Nam ngoài Bắc nào là nhà học vấn nào là kẻ quan lại nông thương nhân nhịp nầy cũng nên thừa tiện mà đi đến Huế để xem Lễ Tế-Giao cho biết là một lễ rất lớn và rất trọng vọng đời người đã mấy khi được gặp được thấy. Nếu ngày nào đã định đến Huế thời cũng nên đến trước khi lễ giao năm ba hôm thời mới tiện được mà xem khắp các nơi trần tự và bài trí ở Giao-Đàn, Lại nhân nhịp nầy ấy mà đi xem cả các nơi danh thắng ở Kinh-Đô đang buổi ngày xuân mát mẻ lắm.

Ở Giao-đàn nay đả sắm sanh đồ trần thiết bài trí khắp cả các nơi thuộc về lễ ấy. Còn như các huyện phủ tổng xã cũng đả sắp đặt hương án lò bộ tế chỉnh chờ đến gần khi có đại lễ thời đem đồng bái hạ từ cửa thành cho đến đàn Giao.

Nếu nhân nhịp nầy mà không đến xem

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán.

L. T. T. V.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71 Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC — *Đồ hộp* — Rượu chát,— Rượu ngon — Sữa NESTLÉ—Champagne DELBECK Cognac RENAULT—Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón,-Giày — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói: 667.

Le Directeur: Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

LỜI RAO

Ông Trombetta

Là quan thầy bào-chế thuốc, ở đường Catinat 145, có lời bố-cáo cho Lục-châu thân-chủ rõ, bởi vì nhà ông mướn ở nay đã mãn hạn, nên phải trả lại cho nguyên chủ, còn tiệm của ông tai dời về Cholon, đường Thủy-binh số 190.

Ông xin một lòng trung tín với các thân-chủ, cũng như thuở nay, thường chế châm rất kỹ lưỡng, bất câu món thuốc nào vô giá lại tính rẻ lắm.

Có một mình ông có trữ vệ-sanh trửu của ông quan thầy Rip mà thôi, kêu là Vin Tonique, Binutritif và Sirop để trị binh ho.

Cũng có trữ đủ thứ danh dược của Langsa và ngoại-quốc và những giẻ cốt, đồ phụ tùng đủ hết.

Nhà hàng tại Cap-Saint-Jacques

HÔTEL DE LA PLAGE

Hồi trước Madame Duguet làm chủ nay ông **Cancellieri**, *kế nghiệp*.

Tiệm rượu tôi có phòng ở, nhà bếp tinh khiết lắm và có nhà để xe hơi rộng rãi, cho mướn tùy ngày giờ nhiều ít mà định giá nhẹ nhàn. Hoặc ai muốn mướn ở lâu ngày, thì cái giá riêng ấy còn nghị luận lại nữa. Và lại những đồ thực-phẩm về hải-vị rất nhiều, thật là phương-tiện lắm, xin chư-tôn chiếu cố.

Mỗi ngày thứ năm và chúa nhựt tại có Soupe Corse và rượu Corse.

Chủ-nhơn cẩn khải.

No 141 FEUILLETON DU 7 MARS 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi bốn (*Tiếp theo*)

Dứt lời tôi liền nắm cuốc truyện bứt xé rả ra từ miếng, rồi quẹt hộp quẹt lên châm vào đốt cháy bừng. Lửa nổi ngọn cao, sáng lòa cả phòng; Hai-Châu dựt mình, mở mắt ra thấy, hồn bất phụ thể, nhảy đại xuống giường, ôm tôi mà hỏi cách sợ hãy rằng: « Mình giận nổi chi mà làm lạ vậy? » Tôi cười; rồi cũng ôm nàng bảo đừng rung sợ và bảo ngồi, tôi mới thuật rõ cho nàng nghe những lời truyện luận bá-xàm, thị-nhục đờn-bà, làm nghịch cả ý tôi, nên giận, thiêu-hủy cho rồi để chi cay mắt. Nghe qua Hai-Châu đôi mắt chứa chan, tỏ tình dan-díu, rồi lần giải cùng tôi như vầy:

« Tại chàng rộng thương thiếp quá mà giận duổi vậy chớ truyện gì lại để luận bá-xàm. Chàng quên nghĩ rằng ý chàng vì riêng thiếp, còn truyện thì chẳng vì ai chẳng phụ ai, để tiếng luận chung tánh hạnh đờn-bà vui đâu chúc đó. Chàng tưởng chẳng có quả vậy ru? Nếu chàng nghĩ cạn xét sâu, thì chàng cũng chịu cho thiếp đây, phận thiếp đây, cũng chẳng ngoài lời luận đó. Cách ngôn nói rằng: liệt nữ bất giá nhị phu, mà cái kiếp má đào của thiếp đây chưa hết kiếp, mà đã thờ hai chồng rồi, ai biết từ đây cái nghiệp má đào của thiếp còn mang nặng nữa. Việc mình mình biết, tâm sự mình mình hay, chớ ngoài ra, ai trông vào biết thiếp thay vợ đổi chồng, há tưởng cho trinh liệt. Mà thật, nếu thiếp trinh liệt, thì thiếp chẳng để lòng ước nguyện, có chồng còn mơ gió tưởng trăng, lại như nếu thiếp trinh liệt, dầu cho rời rã gối chăn, thiếp chẳng tìm chàng mà chắp nối. Huống chi thuở xuân xanh, thiếp chẳng đặng gặp chàng mà nâng khăn sửa trấp, thiếp [illegible] làm vợ Đậu-chánh-Tâm rồi mà [illegible] chẳng quên chàng, cứ mơ [illegible] tưởng, bình đợi cơn tế ngộ: Cho đến khi Đậu-chánh-Tâm bỏ thiếp mà đi Lèo, rồi [illegible] nẻo về âm-kiển, thiếp lại cố ý [illegible], lật đật tìm chàng mà chịu chữ [illegible] thân cùng chàng, thì ai còn gọi thiếp [illegible] một người đờn-bà trinh liệt. Thiếp tưởng thân phận lạc-lài, vùi tro lấm bụi như thiếp đây, còn ai mà dám dùng, nếu chẳng phải chàng là tri-kỷ tri âm, rõ biết ngọc ẩn Côn-Cang chờ bạn. Chàng rõ biết vậy, nên chẳng nệ tiếng đời, cho cái thân trần-câu nầy vào dựa bố kinh, từ ấy chí những nay, ví chẳng khác chàng ra tay tế độ, vớt thiếp khỏi trầm luân; thật ân rất nặng dường, muôn kiếp khó nổi đến nghì trước mai cho phỉ. Đả vậy nết càng quen, tình càng mặn, đặng chàng thương yêu bao nhiêu, thiếp lại thẹn bấy nhiêu; thật thiếp rất thẹn lòng, thẹn vì lo cho thân hèn, sợ cho phận mỏng nầy, lo sợ, chẳng biết vậy mà cùng nhau có trọn. Thiếp e một ngày kia, chàng tỉnh giấc say, chàng nghĩ lại thêm người mà chia lòng riêng tây đi, thì cái phận bèo nầy còn phải trôi nổi đến xứ nào chưa biết. Bởi vậy đặng chồng yêu mà thiếp chẳng dám mầng như cuộc vợ chồng người ta; đặng chồng yêu bao nhiêu, thiếp lo sợ bấy nhiêu, ngần ngại bấy nhiêu; ngần-ngại như Gởi [illegible] nhành dâu, như Ốc-mượn-hồn, đâu dám ngờ mình sao thể hải.

« Thật thiếp chẳng dám mơ đến đều. Mà hể thiếp chẳng dám mơ đến đều, thiếp năm đêm nghĩ lại thiếp lấy làm tủi biết bao, giận biết bao, thiếp tủi vì phận, giận vì duyên, rồi thiếp [illegible] thâm hận bất tương puùng vị giá thì thuở xuân-xanh thiếp chưa chồng sao không cho gặp để chi đến già. »

Nói rồi, Hai-Châu ôm tôi mà khóc oà, làm cho tôi phủi động tâm tình, [illegible] cầm giọt lụy. Tôi cầm khăn lau nước mắt cho nàng và an ủi nàng rằng:

« Mình chớ có nặng lo đến đều mà kém phai nhan sắc. Mình phải biết khi mình mới về cùng tôi, mới chịu chữ xướng-tùy cùng tôi, chưa có chi gọi nghĩa mặn tình nồng mà tôi còn chẳng để cho một tiếng thị phi nào lọt vào tai tôi, làm cho tôi thay lòng đổi dạ cùng mình thay, huống chi nay, đã thương yêu nhau, một phúc chẳng rời nhau, có lý nào, có sự [illegible] người nào, làm cho tôi chia lòng riêng tây cho đặng. Tôi tưởng đôi đứa mình buộc trói lấy nhau như vầy đây, chẳng chi mãng ra, dầu cho vật đổi sao dời, muôn chung ngàn tứ đi nữa cũng còn có nhau, vào sanh ra tử cũng còn gặp nhau, [illegible] đến đổi xa nhau mà sợ. »

Nàng liền đáp: « Đặng vậy may cho phận [illegible] nầy. Thiếp rất cảm đội ân chàng, để [illegible] mình tâm khắc cốt. Thiếp [illegible] thiếp có làm trâu ngựa mà đền bồi cái [illegible] cả bao dong của chàng, cũng chẳng gọi cho là phu phỉ. »

Dứt lời, nàng ôm tôi mà hun rồi ép tôi an giấc.

(*Sau sẽ tiếp theo*). L. H. MƯU.

[illegible] rượu mạnh Langsa [illegible] BAC-CHUS mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng Denis *Frères trữ mà thôi.*

NAM-VANG

Bazar Tonkinois **Hưng-Thạnh**
Ở góc Đường Chợ-Cá số 1
(Rue du Marché aux Poissons nº 1)

Bazar Tonkinois **Đại-Thạnh**
Ở Đường Mé-Kênh nº 30
(Quai Piquet nº 30 — Pnompenh)

BÁN : đủ các món hàng tơ Báckỳ : lãnh, lụa, lương, xuyến, địa, lượt, vân, vân..., Hàng tơ ngoại-quốc : sa-so-mia, lục soạn lãnh tàu, hàng tàu, v.v. Giày tây, giày ta đủ thứ, nón trắng, nón nỉ, nón canotiers, ghế mây, ghế sắt, đồ da, đồ thêu, đồ cẩn, đồ đồng, đồ đồi-mồi, và đồ tạp hóa.

MỚI TỚI VÀ THƯỜNG TỚI : Hàng bắc, đĩa, chén kiểu Báckỳ và Nội-phủ-nhiều minh gò, yên ngựa, va-li da (Mallettes anglaises) và hình cartes postales Françaises couleurs nhiều kiểu rất ngộ, một cái 6 chiêm, một trăm cái, hay là một ngàn cái giá rất rẻ hơn nữa.

Khi nào các ngài qua lại Nam-vang, xin mời tới viếng tiệm chúng tôi, muốn mua món chi đã có giá để theo hàng ; mua nhiều, chúng tôi sẽ châm chước tính hạ ít nhiều tùy theo món hàng. Gởi thơ mua, chúng tôi cũng tính như vậy, rồ có mặt cũng vâng mặt cũng không dám đơn sai. Hàng gởi contre remboursement.

Trước sao sau vậy, chúng tôi xin giữ một lòng thành thiệt, vậy xin đồng bang hết quí lưu tâm chiếu cố luôn luôn tới tiệm của người đồng bang đó thiệt là may cho nhà buôn annam ta lắm, và chúng tôi cám tạ các ngài lắm lắm.

Chúng tôi thường có mua vẩy đồi mồi, ai muốn bán xin cho biết giá.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng Denis frères có trữ mà thôi.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoi. Vải này mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại còn thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tulle Tonkinois, bề dài 20 = 40, ngang 0 = 80. Bổn hiệu có bán vải trắng Batiste để làm nóc mùng và may áo mát bề khổ 0 = 80 mỗi mètre 0 $ 40 như ai muốn may một cái mùng dài 2 = 00, ngang 1 = 60 chừa cửa 0 = 80, thì mua một cây vải này và 4 = 00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 4 $ 00, 5 $ 00 và 4 $ 80 tốt xấu khác nhau. Bổn hiệu cũng có trữ giày và dép của nhiều hiệu ở Hanoi gởi lại, giày hạ giá từ 2 $ 20 tới 4 $ 20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10 $ 50 tới 14 $ 60 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1 $ 60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5%, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre remboursement, xin đồng bang chiếu cố, chớ ham giá rẻ hơn vì có nhiều người mất giày hạ da láng nó sơn giày da trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lòi da mới hay, hiệu tôi dám cam đang không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm tại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo ; vân vân.....

BÙI-QUANG-NHO
Bêntre.

thời còn phải chờ đến ba năm nữa mới có thời trong khoản chảy lâu ấy tưởng mong cũng mất công phu lắm vậy.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước. 6 fr 00

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợlớn (bao trả lại) 3 $ 20 tới 3 $ 35

NAM-KỲ
(Cochinchine)

SAIGON.

Kẻ mất, người xí được

Anh Bảy C... 38 tuổi, buôn bán, ở đường Ohier, số 36 cớ mất một cái giấy giặt đồ và một cái giấy thuế-thân Saigon.

Bùi-văn-H... kéo xe-kéo số 1915 đem nạp bót một cái giấy thuế-thân năm 1920 số 3974, Saigon, tên Huỳnh văn-Phát, 19 tuổi, nó xí được ngoài đường d'Adran, gần Tòa Tân-đáo.

Còn Lê-văn-B... kéo xe-kéo số 1156 thì nạp đôi dày « sú-đê » bố trắng, cũ, của ai đi xe bỏ quên.

Ăn trộm

Sáng bữa 2 tây, từ 5 giờ rưởi tới 7 giờ, gian nhơn vào nhà bà C... là chủ tiệm « Café de la Marine » trộm trang vật trị giá 6.500 quan, để trên bàn trong phòng bà. Hỏi ra thì lúc 4 giờ rưởi thì bà có mở cửa mà rồi khép lại chớ không khóa. Chắc là ăn-trộm đi cửa ấy vào mà lấy đồ. Nghi cho hai người là Phan-thị-Nh... 32 tuổi, ở mướn cho tài-gia, và tên Trần-văn-S... 18 tuổi, khi trước là bồi của bà. Cả hai đều bị bắt mà tra xét.

Chó dại

Ng-thị-Q... 37 tuổi, Ng-thị-N.., 6 tuổi, và Ng-thị-S.. 12 tuổi, đều ở Quai de la Marne, bị một con chó của thị-Q... cắn hôm 2 tây lúc 8 giờ sáng. Tức thì bắt con chó bỏ phú-đe qua 10 giờ nó chết. Ấy chỉ nghĩa là con chó dại. Ba người đều đi nhà thương Institut Pasteur chít thuốc.

CHOLON.

Sang đoạt.

Sở tuần thành đương tập noã tên chệc Đặng-Kim, 26 tuổi, bang Quảng-Đông, sổ giấy 138.193, Bêntre, cang vì tội đoạt một muôn đồng bạc của Đặng-Xi là bang trưởng ở Bêntre.

Thấy ma

Người ta mới gặp thấy một đứa con trai tên họ chi không rõ, con chệc, độ chừng 18 tuổi, nằm chết trên đường Bd de Ceinture chỗ nhà rẫy rồi chôn.

Ăn cướp

Đêm 9 rạng mặt 10 février, một đãng ăn cướp đánh nhà Trương-văn-Bang ở làng Bình-Khánh (G.Đ.) lấy một số bạc 35 đồng và áo quần đồ đạc 264$50. Nay sở mật thám đo bắt đặng bốn tên, tài gia nhìn mặt phải nên đã đem đi báo giải Tòa rồi.

Móc túi

Thầy Trần-đình-Ph... thông-ngôn trạng-sự ở đại lộ Saigon-Chợlớn, cớ rằng quân-tử nào không biết móc túi thầy lấy hết một cái bóp-phơi da đỏ đựng 1... bạc, một cái giấy cầm đồ tiệm Câu-k... một cái giấy thuế-thân và giấy tờ ... khác nữa.

Mười hai cái giấy « săn »

Khách Châu-Dương, 23 tuổi, bang nước hẹ, ở làng Thạnh-phước (Tâyninh) cớ mất 12 cái giấy « săn ».

Mướn tớ mắc quá

Có Ng-thị-S... 38 tuổi, ở đường Canton prolongée mới mướn một người ở tên Phạm-thị-Th... 21 tuổi, gốc ở làng Tân-sơn-nhì (G·Đ.) cho lãnh trước 10 đồng. Ở được có ba ngày con ấy cút-mất.

Đứa gian bị bắt

Tên Trần-văn-K... 16 tuổi, Ng-văn-T... 17 tuổi và Trần-thị-Ng... 25 tuổi ở Govấp (G.Đ.) đều bị bắt giải Tòa cang vì tội móc túi lấy một trăm đồng bạc của Lê-văn-H.. 35 tuổi, ở làng Phước-vinh-Tây (Chợlớn), nghề bán heo.

Còn bọn tên Trần-văn-D... 19 tuổi, là kẻ thò tay lấy bạc với H... 16 tuổi, Th.. 16 tuổi và thị-K... 23 tuổi, đều trốn khỏi, kiếm chưa ra.

Pommade Cadum
Thuốc dán Cadum

Trị những mụt nho nhỏ ngoài da

Dùng mà xức thì mụt phải khô mà lại hết, da liền lại lại như xưa. Muốn khỏi đau các chứng ngoài da thì xài nó cho kíp, nó cũng dứt sự ngứa, tức thì, làm ra yếm ái, và hết nóng nảy. Thuốc dán Cadum thần hiệu nhứt trị về những bịnh ngoài da như bịnh Ézema, boutons dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, ulcères, écorchures, hémorroïdes, urticaire, croutes, teigne, coupures plaies, brûlures, piqures, d'Insectes.

Tiệm thuốc nào cũng có bán.

Tánh trắc nết

Chẳng cần tỏ ra, tưởng phần nhiều chư-quí độc-giả cũng đều chán rõ hai chữ trắc nết là gì ?

Bỉ nhân mà siền luận đây duy có một đều là bỉ nhân thấy lắm đều tồi-phong bại-tục, lắm chuyện đáng khinh bỉ cũng do nơi hai chữ trắc nết mà ra.

Thầm nghĩ, phe nữ-giới ta thuở còn ấu-xuân thì chẳng nói chi, chớ hễ vừa đúng tuổi cập-kê rồi thì phận liễu-bồ ai ai cũng vậy, phải lo mà trau-giồi tánh-nết, giữ chữ tiết-trinh, hầu có chọn nơi phải mà trao thân gởi phận. Vả lại, nếu mình giữ tuyết trắng giá trong thì ai lại không chuộng không ưa, không muốn vầy duyên cang-lệ ; chớ mang hai chữ trắc nết vô mình rồi thì dầu cho nhan-sắc ai tày, cửa nhà phú-túc đi nữa, người biết ai lại khật gì mà dùng người như vậy ru ! !

Có người khi nương theo cha mẹ thì tánh tình cẩu thả chẳng màng câu trắc nết, chả đếm chữ tiết-trinh, ưa vui vừa ý, không sợ cười chê ; chừng vui đạo tùng phu rồi lại tiết-trinh nắm giữ.

Cũng lắm a, lúc xuân-xanh chẳng rõ vì đoái công ơn cha mẹ hoặc vì bởi bị buộc ràng, hoặc là giữ chữ trinh-tiết cho tròn, đặng sau khỏi thẹn, chừng xuất giá rồi lẽ thì rõ đạo tùng-thê, biết câu tùng nhứt mới phải ! Ai sao đã nên đạo vợ-chồng rồi, mà còn trong bộc trên dâu, thầm ăn trộm ái, làm cho cuộc phu-thê ra lỡ, nghĩa chăn-gối bất hòa ; như may gặp đặng chồng là đấng hiền-lương nho-nhã thì ắt kim cải rã rời, tóc tơ đứt đoạn, bằng ruổi mà gặp tay hung ác thất-phu ắt có sanh ra thù oán. Chừng ấy có phải là vì hai chữ trắc nết mà làm cho lưỡng tình tranh đấu nhau chăng??

Cạn xét cũng suy chẳng rõ hai chữ trắc nết ấy bởi đâu mà có ? ? ?

Xin nhờ liệt-vị cao minh cùng giải !

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp KAKI, SẢM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẦY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY bết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIẦY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẦY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong ...

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat. — Saigon.

Cáo thị

Hội Vĩnhlong Thương-nghệ công-ty, kính cho đồng bang hay rằng chiếc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-hóa, kể từ ngày 15 Décembre 1920, từ Saigon đi Nam-vian và ghé Mytho, Vĩnhlong, Sadec, Đất-sét Cái-tàu-thượng, Caolãnh, Chợ thủ, Hồng ngự, Tân châu, Vĩnh-xương, Vĩnh-lợi, và Banam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố đặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư tám giờ tối.

Tại Nam-vian đi mỗi ngày chúa nhựt bảy giờ sớm mai.

Cách tranh thương

Người buôn bán cho đất mà sang, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lâu số 82 ... chợ Saigon, ... đèn khí, hoặc đèn của hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đặng đó ; và bán rẻ hơn các nơi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÍNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Tiếp đây bỉ nhân xin thuật việc ni rất hạp theo vấn-đề trên đây cho chư quí độc-giả thừa nhàn ghé mắt.

Có nàng kia cũng là con nhà thế-phiệt, cửa trâm-anh, khi nương theo cha mẹ thì cửa vườn đóng chặt giữ tuyết trắng giá trong.

Khi xuất giá rồi gặp một anh chồng cũng là tay hiền-lương quân-tử, tánh nết ôn-hòa. Vợ-chồng ở với nhau cũng đặng đôi ba mặt con.

Chẳng rõ vì: nàng muốn trộm ái thầm ân mà giải khuây cùng bạn mới hay là chữ trắc nết nó bận bịu theo lòng khư khư khó gỡ, hay là nàng chẳng kể đóa-hoa tàn để ong chườn bướm chán nên nàng thừa lúc vắng chồng mở cửa vườn hoa mặc tình ai bẻ. Chừng chồng nàng rình bắt đặng bèn đoạn tình tẩm mẳng, dứt ngãi tào khang còn chi nữa phụng-loan tráo chác!!!

Than ôi! vì hai chữ trắc nết mà phải chi ly phu phụ!

Hỡi ai là khách liễu-bồ, xin chiêm-nghiệm lấy gương nầy mà trau giồi phận gái.

VÕ-THÀNH-LIÊN.
Cái bè.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng* Denis frères *trử mà thôi.

LỜI RAO

Cho mấy ông thợ chụp hình, dầu thiện nghệ dầu ham chơi

Tại hãng PHOTO STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có tính theo giá bên Tây, như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v..

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình và về nghề vẽ nữa (Peinture) bán sỉ bán lẻ cùng được.

Có khuôn để lộng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có nhiều bộ hình khắc, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bán kiến, giấy, đủ thứ thuốc sang hình.

Giấy Bromure 1/2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 × 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiến để làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Lời rao

Kính trình quí khách đặng hay.

Nguyên từ năm 1902 đến nay tôi đã chế bày các kiểu bông hoa bằng khéo léo bằng Ciment và Thạch-cao dùng để gắn nhà, và gắn mộ mả.

Là: Đầu cột, ốc cửa, bông nóc, các kiểu bình, bông đèn, bông gắn plaphonds và các kiểu lang cang cùng nhiều kiểu lạ mới đã khéo, mà lại bán rẻ hơn xưa.

Những kiểu nầy tôi đã nạp tại phòng Lục-sự Tòa Saigon cầu chứng theo phép (marque déposé) và Tòa đã phán xử cho tôi đặng làm chủ một mình.

Hễ ai làm theo kiểu ấy mà bán thì tôi sẽ xin Tòa buộc tội.

Vậy xin quí khách tưởng đến tôi hãy đến nhà, hoặc gởi thơ hàn tỉnh mua, phải để thước tấc cho đúng, thì tôi sẵn lòng nghỉnh tiếp và làm cho vừa ý quí khách.

Nay cẩn cáo
NGUYỄN-THÀNH-CHIÊU
Modeleur et Ornemaniste
N° 26 Rue Duranton Chợ-đũi
SAIGON

Ở Bộ-hành
TÂY-NINH — TRẢNG-BÀNG

Như mấy ông mấy bà muốn mới khỏi lên dưỡng, mà đặng toàn hảo vô sự, đã yên tâm mà lại mau mắn thì nên dùng «Camion hiệu Unic», là một thứ xe sẽ làm cho mấy ông mấy bà đặng như ý nguyện, và đi đến nơi về đến chốn chẳng hề sai chạy.

Giá đi từ Saigon tới Tâyninh 1$40
Còn Saigon tới Trảngbàng 0$70
Từ Trảngbàng tới Tâyninh 0$70

Như tới chỗ đã định trên đây rồi, mà muốn chạy thêm một, hai khúc đường thì cứ mỗi ngàn thước phụ thêm 0$30 mà thôi.

Xin các ông các bà chiếu cố.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng* Denis frères *trử mà thôi.

RƯỢU CỔ-NHẠC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-rôn » (3 couronnes)
Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁC ĐỎ *St. Marsal*
RƯỢU BÔNG BẰNG MẬT TRÁI KHO
RƯỢU TRẮNG **PERNET**
đại lý xứ MẠC-TI-NIC (Martinique)
SÂM-BANH (Champagne)
Léon Chandon
ĐỆ NHỨT HIỆU

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi

Có hàng ngành và người thay mặt trong cả Hoàn-cầu.

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

Số 1, Quai de Belgique — SAIGON

Hãng này bán giá rẻ hơn hết trong miền Đông-dương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi hay là viết thơ hỏi giá:

Đồ khí dụng trồng tỉa, cây ruộng, cây xới đất, cúp, rựa, cuốc, v.v.

Xương tán (tro vải ruộng).

Đồ dùng cho những người lãnh việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắt để dùng [illegible]

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng này) gạch và đất xây lò, đủ thứ bôm (pompes) ống đồng và sắt, xe rùa và đường rầy hiệu Décauville (Matériel Décauville).

Đinh, ốc, bù lon (boulons), dây kẽm, mành mành đúc, dây câbles, dây gai, vỉ xe bò, sắt làm nhà, đồ dùng trong nhà, bàn cáng vàng, mành mành, sơn, dầu trong, đèn khí đá.

Tủ sắt đốt không cháy và cạy khóa không được, hiệu «Le Gaulois» tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet. Thuốc súng.

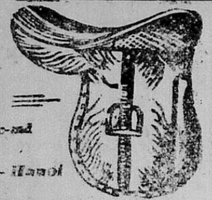

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Quí-khách biết rằng : Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hongkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các Quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì, hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Quí-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

Có MỘT MÌNH NHÀ NẦY có quyền THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi!

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. Bi. THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy :

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

MỘT TẤT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quí báu chừng nấy, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « *Le temps c'est de l'argent* » (Một tất quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đóng tàu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để thâu bớt đường giải và ngày giờ không trễ nải. Dường ấy thì đủ rõ cái ngày giờ của người văn minh quí báu là dường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tàu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quận, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat môn bài 36, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đạp hiệu **ALCYON** và **HERCULE**. Hai hiệu nầy đều ròng hiệu Langsa, đã chắc mà lại lâu hư và giá lại rẻ ; như hiệu **HERCULE** thì từ 60$, sắp lên, còn như muốn mua tốt hạng nhứt có đồ phụ tùng, xin mời đến tại hãng mà thương nghị.

Ai muốn mua sỷ (*en gros*) các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh băng, minh quế, xiến bông đờn bà, bông tiền, bông hột mè, lượt lồng, xiến thẳng 7 chỉ sa trơn, sa hoa, lụa các thứ, nhiễu minh gò. v. v. màu màng, bông phần lá cây, đen, trắng và màu hột gà đủ mọi kiểu,..

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* « *ĐÔNG THỊNH* », 4 *Rue de la Soie Hanoi* mà mua.

Tiệm sỷ buôn bán thiệt thà, và đã tính giá riêng rút hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn cho khỏi mất ngày giờ, viết thơ recommandée luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng clients chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement*, song nếu gởi một phần tiền trước hay là gởi hết trước thì sẽ được trừ 2 °/o về cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fond aura droit à une remise de 2 °/o*.

RƯỢU QUINA SKOS

Là một thứ rượu, để uống vô lòng tốt lắm, đã có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Établissements Dumarest, d'Indochine Saigon.

Truyện mới :

TÔ-HUỆ-NHI, 1 à 3 trọn bộ : 0$25

OÁN-HỒNG-QUẦN, cuốn 1 : 0$25

Bán tại nhà in l'Union 157, đường Catinat — SAIGON.

Adresse Télégr. HONG-BENG SAIGON

BOITE POSTALE Nº 60

LIM HONG BENG & Cº

Le Directeur-Gérant : LIM HONG-BENG

Le Sous Directeur YEUNG KAI PUI

Nºs 47, 49 51 et 53, Rue d'Ormay

SAIGON

BÁN SĨ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Đùi-heo mũi (Jambon Australie) hiệu «*Cavonba Ham*» mùi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ (Beurre Australie) hiệu «*Puritas*» hoặc ăn bánh mì hoặc nấu đồ ăn cũng đặng cả.

Rượu mạnh cũ hiệu *Ch. Jobit & Cº Cognac* có thứ *13 năm* và thứ *35 năm*.

Rượu chát trắng và rượu chát đỏ (Médoc) bên *Bordeaux* gởi qua.

Rượu chát đỏ thứ cũ, *năm 1906* và *năm 1911* hiệu *Chambertin*.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu *The Dog's Head Stout* uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «*Jsuan*» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hơn.

Thuốc điếu hiệu «*The Dreamer*» mỗi gói 20 điếu hút không khô cổ và mùi thơm tho.

Cigares Manilla : *Reina Victoria, Londres, Americanos* và *Epicures*.

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huê-kỳ đủ các hiệu.

Dây trân dùng cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu Huê kỳ.

Những đồ kể trên đây thì có một mình hãng nầy làm *Đại-Lý nội Đông-Pháp mà thôi*.

Hãy đến viếng hãng nầy hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

HÃNG ANNAM — XUẤT CẢNG — NHẬP CẢNG — ĐẠI LÝ — HÃNG ANNAM

LIEN-THANH

Tư Bổn cũ : 93200$

Đông-Pháp sản vật cổ phần hữu hạng Công-ty

Tiệm nhánh : Phanthiết, Mũi né, Phanri, Faifoo

Đại lý : Baclieu, Baixau, Bentre, Sadec *Caolanh*, Tanan, Travinh, ... ; Luang Prabang, Vientiane

Kho trữ *KHANHHOI 2*

BÁN SĨ

Nước Mắm rất ngon và bổ dưỡng

Làm bằng cá tươi và muối biển, có giáo nghiệm tại phòng riêng của bổn Công-ty tại KHÁNH-HỘI II

Đủ các thứ hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ Thổ-hóa Lào và Cao-man

Giá thật rẻ

Hàng thật tốt

Gởi Contre Remboursement đi Lục-Tỉnh.

Xin viết thơ cho MỐI-CÁI *ở Cholon Quai Testard Số 1, 2, 3.*

BÁN LẺ

Gởi Giây thép : LIENTHANH CHOLON.

Giây thép nói : 726.

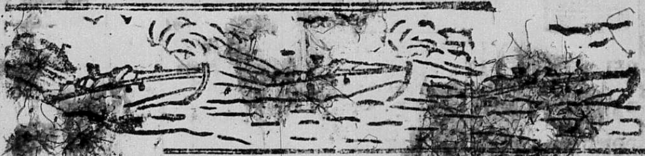

CANOT HƠI

Để chở chuyên mau lẹ ... để tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với ... Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ ... SỐ 620

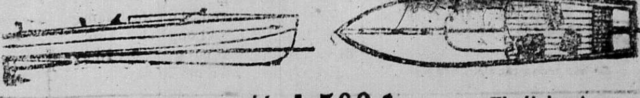

Chắc chắn đóng kỹ cang giáng đẹp.

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hoạt le làng sạch sẽ Giá rẻ

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏秘製保腎丸

[illegible]

(Pilules Foster pour les Reins)

[illegible]

(Pilules digestives Foster)

[illegible]

La Véritable Marque

(Etiquette jaune.)

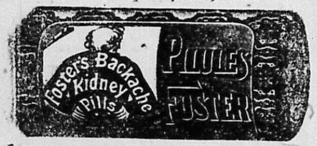

[illegible] 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Thuốc Santal Monal

Bịnh lậu phải cần điều trị cho tới thiệt hết ra mủ. Cũng có khi hết ra mủ rồi, mà buổi sớm mai, nếu xem xét kỹ lưỡng, thì thấy theo đường tiểu có ra như đàm nhỏ và nhiều dài như sợ chỉ vậy. Ấy là cái chứng cớ chỉ phải điều trị nữa bằng thuốc Santal Monal, nếu không thì là bịnh trong mình trong thận chưa thiệt dứt. Người mà không điều trị cho bịnh thiệt tuyệt, rồi cưới vợ thì lấy làm hiểm nghèo cho đờn bà lắm, chỉ cho khỏi sang bịnh cho đờn bà, làm cho đờn bà sanh ra chứng đau bụng nặng nề, rồi không thai nghén đặng.

Không có chi dễ mà trừ bịnh nói trên đây cho bằng uống thuốc Santal Monal là một thứ thuốc bởi cách-trị hóa-học mà bào chế ra, tài hay trừ bịnh lậu và làm cho khỏi vươn vấn trong bộ thận. Không chi hiểm nghèo cho bằng có bịnh mà nghe theo lời bạn tác bày biểu dùng những thuốc bá vơ không ra đám chi hết. Khi mới có mủ, cần phải dùng thuốc Santal Monal và dùng luôn cho tới bịnh thiệt dứt.

Thuốc Santal Monal bào chế bằng nhiều dược-phẩm mạnh mẽ và hiệu nghiệm nên làm cho nước tiểu trở ra màu xanh và pha lộn vào với nước tiểu mà rửa sạch trong cả bộ thận và tiểu quản và làm cho bịnh dứt rất lẹ làn.

Bán tại.

Pharmacie Principale Solirène, Saigon.

Pharmacie Franco Asiatique Hélary Cholon và trong các dược phòng.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

N° 30 Bd Charner et Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ : kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(*Longévité grâce à une liqueur*)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hơi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chơi hổi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đâu bực tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hằng uống một ly nhỏ rượu **Quina Gentiane** *hiệu* **Mazet** *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu **Quina Gentiane** *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có đa tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quyển năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (*épiceries*).

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là **Cigarettes Diva** *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Ban-Thưởng (**Bon-Prime**) *tặng tống hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai đặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hảng* **A. et E. Mazet** *môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gởi món đồ của mình đặng đó lập tức.*

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

QUANG-ĐỘNG Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

Những thuốc thần hiệu có danh :

TỨC DŨ PHÁT LÃNH HOÀN

Chuyên trị bất câu chứng bịnh nào hễ phát nóng lạnh, chiếu theo cái đơn để bảo đó mà uống thì hết liền.

Hoàn thuốc *Tức dũ phát-lãnh* này thật là một phương thuốc trị bịnh phát lãnh rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI HOÀN

Chuyên trị các chứng bịnh ho có đàm, chẳng luận là lâu mau, uống vào thì là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM TÍCH TÁNG

Thuốc này sát-trùng tiêu-tích, bổ-tì khai-vị là một thứ thuốc vô song. Nếu người không có bịnh tích, bịnh trùng mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp thân thể được thêm tráng-kiện, thật là một phương thuốc quí báu của bọn tiểu nhi vậy.

LẬP CHỈ ĐẦU THÍT TÁNG

Bịnh nhứt đầu là một thứ bịnh rất nhiều. Song chẳng luận là bịnh nhứt đầu nào, cứ chiếu theo cái đơn của phương thuốc này mà uống, thì mới biết là một phương thuốc linh-nghiệm như thần, vì uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khoái sảng bội phần, thật là phương thuốc trị bịnh nhứt đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường hãy còn nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, chưa thể kính cáo ra cho chư vị biết tất được, xin chư vị hãy nhận cái nhãn thương phiêu *con nai* của bổn-đường, đã có Chánh-phủ phê cho lại có chân-tượng của bổn-đường y-học-sĩ Dịch-hoài-Đông làm kỷ hiệu.

Vì có bọn gian-tâm xạ-lợi, trá mạo bổn hiệu, nên xin chư tôn lưu-ý chớ mắc khéo mà bị thuốc giả hại lấy mình và nhận lấy mùi thuốc thì biết chơn giả.

Bổn đường phân cuộc tại đường Thủy-binh môn bài số 208 Cholon.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(*Conseils medicaux*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, tỉ vị không đặng tiện, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Tôi khỏi tốn tiền [illegible]a xe kéo nữ[illegible]

Tôi nhờ vợ tôi mua cuốn [illegible] dạy nấu ăn trong gia-đình của [illegible] Diệp-nhược-Lang, bán tại nhà in ông Nguyễn-văn-Của, phép nấu ăn thật là rành rẽ vô cùng.

Bởi vậy nên nay mỗi bữa tôi đi làm việc thì cứ đi bộ không! chớ khỏi đi xe kéo nữa. Là có gì đâu! Nhờ ăn cơm được nhiều mà ra vậy.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thi hành cho gấp [illegible] việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hảng

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs

SUCCESSEURS

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này sẽ chỉ các đều cần lợi cho, hoặc đưa [illegible] kiểu thứ (bản đồ) [illegible] giá tiền.

Có nhiều giấy tờ [illegible] rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau này hãng chúng ta cho chư qui vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho, nghĩa là chịu giá cả đưa cho.

Hãng chúng tôi cho chư qui vị hay rằng: Tại hãng có sang Tàu-khói (chaloupe) à vapeur mới và cũ, như chư qui vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyên-soái đã ra ơn cho phép dân giàu và hương-chức sắm súng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó cũng có súng, cho nên khó mà tiếp nhau trong cơn nguy hiểm. Dầu đạo-tặc mà có súng giả, súng xấu, thì cũng là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng, bắn cho [illegible] thì phải đến nhà **CAFFORT**, số 36 tại đường Catinat, Saigon, [illegible] kiểu mới tinh [illegible] bắn xa không sai, [illegible] hại của đạo-tặc [illegible].

Hãng **CAFFORT** này, nhiều người Annam trong Lục-tỉnh đã biết, bán đủ thứ súng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, dễ mua

---

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này [illegible] giấy vấn thuốc điếu.

[illegible] của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

Certifié le tirage à trois mille exemplaires.
Saigon le 7 Mars 1921
[signature]

Saigon — Imp. de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA